รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ

ภาษาแห่งอำนาจ: การวิเคราะห์วัจนลีลาของภาษากฎหมาย ภาษาการเมือง ภาษาสื่อ และภาษาวิชาการของสังคมไทย

Language of Power: A Stylistic Analysis of Thai Society's Legal Language, Political Language, Media language and Academic Language

โครงการย่อยที่ 4

การวิเคราะห์วัจนลีลาภาษาวิชาการไทย

A Stylistic Analysis of Thai Academic Language

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุธาสินี ปิยพสุนทรา

สิงหาคม 2558

สัญญาเลขที่ RTA5380007

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ

ภาษาแห่งอำนาจ: การวิเคราะห์วัจนลีลาของภาษากฎหมาย ภาษาการเมือง ภาษาสื่อ และภาษาวิชาการของสังคมไทย

Language of Power: A Stylistic Analysis of Thai Society's Legal Language, Political Language, Media language and Academic Language

โครงการย่อยที่ 4

การวิเคราะห์วัจนลีลาภาษาการวิชาการไทย

A Stylistic Analysis of Thai Academic Language

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์
ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุธาสินี ปิยพสุนทรา
ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทคัดย่อ

ภาษาวิชาการเป็นทำเนียบภาษาประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อสังคม เพราะเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน และเผยแพร่ความรู้สู่สมาชิกในสังคม ทำให้สังคมพัฒนาทางด้านภูมิปัญญา จากการสำรวจผลงานในอดีตที่เกี่ยวข้องกับภาษาวิชาการ พบว่ามีผลงานตีพิมพ์เกี่ยวกับภาษาวิชาการภาษาอังกฤษเป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นงานวิจัยในประเด็นปัญหาต่างๆ และที่เป็นตำราหรือคู่มือการเขียนทางวิชาการ แต่ผลงานที่เกี่ยวกับภาษาวิชาการไทยแทบไม่มีเลย ดังนั้นเพื่อปิดช่องว่างทางความรู้ดังกล่าว งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ประการแรก เพื่อวิเคราะห์ลักษณะเด่นทางภาษาที่เป็นตัวบ่งชี้คุณลักษณะของวัจนลีลาภาษาวิชาการ และประการที่สอง เพื่อตีความอำนาจทางสังคมของภาษาวิชาการจากคุณลักษณะที่พบ ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ กลุ่มตัวอย่างวิทยานิพนธ์ และบทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ ซึ่งคัดเลือกอย่างเฉพาะเจาะจงเพื่อให้ครอบคลุมสาขาต่างๆให้มากที่สุด แนวการวิเคราะห์ใช้วิธีทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ผลการวิจัยพบว่าภาษาวิชาการมีคุณลักษณะสำคัญ 8 ประการ ได้แก่ ความแจ่มชัด ความซับซ้อน ความเป็นวัตถุวิสัย ความเป็นทางการ ความชัดถ้อยชัดคำ ความถูกต้องแม่นยำ ความซื่อสัตย์ และความเบี่ยงบัง แต่ละคุณลักษณะได้รับการยืนยันโดยตัวบ่งชี้ทางภาษา เช่น นามวลีแปลง ประโยคไร้ประธาน ศัพท์บัญญัติ และการหลีกเลี่ยงการใช้ลักษณะไม่มาตรฐาน เช่น คำสแลง คำต่างปรเทศ ภาษาปาก ประโยคกำกวม ฯลฯ จากคุณลักษณะทั้งหมดของภาษาวิชาการ ผู้วิจัยตีความว่า ภาษาวิชาการมีอำนาจแบบผู้มีความรู้มีอำนาจเหนือผู้ไม่มีความรู้ อำนาจแบบเป็นแหล่งอ้างอิง และอำนาจแบบเป็นต้นแบบของสังคม

คำสำคัญ: *ภาษาวิชาการ, ทำเนียบภาษา, วัจนลีลา, คุณลักษณะ, ตัวบ่งชี้, อำนาจ*

ABSTRACT

Academic language is a kind of register that is important to society. It is a tool for teaching and learning and also disseminating knowledge among members of a society. A review of literature on academic language shows that there are a large number of publications in English concerning this topic. They are research works on various issues on academic language and textbooks or manuals on academic writing. In contrast, there is virtually no publication on Thai academic language. Therefore, to fill in this gap of knowledge in Thai society, this study has two purposes. First, it aims to analyze distinctive linguistic features that mark stylistic attributes of Thai academic register. Secondly, it intends to infer the meanings of power of academic language from the stylistic attributes. The data used in the analysis was taken from a sample of theses and articles published in academic journals purposely selected so as to cover various branches of knowledge. Both quantitative and qualitative methods were adopted in the analysis. The results show that Thai academic language is signified by 8 attributes; namely, explicitness, complexity, objectivity, formality, precision, accuracy, honesty, and hedging. All of these attributes are identified by linguistic markers, such as nominalization, zero-subject sentences, technical terms, and avoidance of non-standard usage, e.g., slang, foreign words, colloquial expressions, ambiguous sentences, etc. From these findings, the meanings of power of academic language are inferred: the power of “a learned person,” the power of a source of reference and the power of a model for the society.

Key words: *academic language, register, style, attribute, linguistic marker, power*

คำนำของหัวหน้าโครงการวิจัย

รายงานวิจัยเรื่อง **การวิเคราะห์วัจนลีลาภาษาวิชาการไทย** เป็นรายงานวิจัยโครงการย่อยที่ 4 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง *ภาษาแห่งอำนาจ: การวิเคราะห์วัจนลีลาของภาษากฎหมาย ภาษาการเมือง ภาษาสื่อ และภาษาวิชาการของสังคมไทย* (Language of Power: A Stylistic Analysis of Thai Society's Legal Language, Political Language, Media language and Academic Language) โครงการนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ประเภททุนส่งเสริมกลุ่มวิจัย หรือทุนเมธีวิจัยอาวุโส

ภาษาวิชาการเป็นทำเนียบภาษา (register) ประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อสังคม เป็นภาษาที่ทำหน้าที่ในการเรียนการสอน การค้นคว้าหาความรู้ การเผยแพร่ความรู้ และการนำความรู้มาใช้ในชีวิต ภาษาวิชาการเป็นภาษาที่มีอำนาจในสังคม เพราะสามารถเปลี่ยนคนจากไม่มีความรู้เป็นคนที่มีความรู้ ซึ่งนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงของความคิดและพฤติกรรมด้วย นอกจากนั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าสังคมไทยมีภาษาวิชาการของตนเอง ที่ใช้สะสมองค์ความรู้ และใช้เป็นสื่อในการเผยแพร่ความรู้ทุกรูปแบบ โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งภาษาอังกฤษ เหมือนประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ ภาษาวิชาการไทยพัฒนามาตั้งแต่ประเทศไทยมีการปรับเปลี่ยนให้เป็นสมัยใหม่ในสมัยรัชกาลที่ 5 ภาษาวิชาการเป็นทำเนียบภาษาที่มีลักษณะของการเขียน หรือที่นักภาษาศาสตร์เรียกว่า "วัจนลีลา" เฉพาะตัว จึงเป็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาวัจนลีลาภาษาวิชาการไทย เพื่อระบุว่าภาษาวิชาการไทยมีคุณลักษณะ (attribute) อะไรที่ทำให้เป็นภาษาวิชาการ และเพื่อค้นหาตัวบ่งชี้ทางภาษา หรือลักษณะเด่นทางภาษาที่ทำให้เกิดคุณลักษณะดังกล่าว

ในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยโครงการย่อยที่ 4 มิได้พิจารณาเฉพาะภาษาวิชาการเท่านั้น เพราะในการตัดสินว่าลักษณะทางภาษาแบบใด เป็นลักษณะเด่นของภาษาวิชาการแท้จริงหรือไม่ ผู้วิจัยต้องเปรียบเทียบกับทำเนียบภาษาอื่นที่มีอำนาจในสังคมเช่นเดียวกัน ซึ่งได้รับการคัดเลือกมาศึกษาในโครงการนี้ด้วย ได้แก่ ภาษาการเมือง ภาษาสื่อ และภาษากฎหมาย ผลของการเปรียบเทียบนอกจากจะทำให้ผู้วิจัยตัดสินได้ว่าลักษณะใดเป็นลักษณะเด่นของทำเนียบภาษาใดแล้ว ยังทำให้สามารถตีความความหมายของ "อำนาจ" ในมิติต่างๆได้ด้วย

นอกจากรายงานนี้จะให้ความรู้เกี่ยวกับวัจนลีลาของภาษาวิชาการอย่างละเอียดแล้วยังจะสามารถมองเห็นว่าภาษาวิชาการมีอำนาจอย่างไร และต่างจากภาษาแห่งอำนาจประเภทอื่นอย่างไร ซึ่งภาพความสัมพันธ์เช่นนี้นำเสนอในส่วนที่เป็นการสังเคราะห์ภาพรวมของภาษาแห่งอำนาจด้วย ดังนั้นรายงานนี้จึงประกอบด้วยเนื้อหา 2 ตอน ตอนที่ 1 คือการวิเคราะห์วัจนลีลาภาษาวิชาการไทย ซึ่งเขียนโดยศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุธาสินี ปิยพสุนทรา ส่วนตอนที่ 2 เป็นบทสังเคราะห์ภาษาแห่งอำนาจ เขียนโดยศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ หัวหน้าโครงการวิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
Abstract	(2)
คำนำจากหัวหน้าโครงการวิจัย	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญภาพ	(7)
สารบัญตาราง	(8)
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์วัจนลีลาภาษาวิชาการไทย	1
บทที่ 1 คำนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ สมมติฐาน	2
1.3 วิธีดำเนินการวิจัย	2
1.4 ประโยชน์	3
บทที่ 2 ผลงานที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 ผลงานที่อยู่ในรูปของตำราหรือคู่มือการเขียนทางวิชาการ	4
2.2 ผลงานที่วิเคราะห์โครงสร้างและลักษณะของภาษาวิชาการ	17
2.3 ผลงานเกี่ยวกับปัญหาการสอนการเขียนแบบวิชาการ	26
2.4 ผลงานเกี่ยวกับภาษาวิชาการในปริบทสังคมและวัฒนธรรม	30
2.5 ผลงานเกี่ยวกับปัญหาการตีพิมพ์บทความวิชาการ	32
2.6 ผลงานเกี่ยวกับภาษาวิชาการของคนที่ไม่ได้พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่	34
2.7 ผลงานเกี่ยวกับภาษาวิชาการกับอำนาจในสังคม	42
บทที่ 3 ประเภทและโครงสร้างของงานเขียนที่ใช้ภาษาวิชาการ	44
3.1 วิทยานิพนธ์และรายงานวิจัย	44
3.2 ตำราวิชาการ	52
3.3 บทความวิจัย	65
3.4 บทความวิชาการ	71
บทที่ 4 คุณลักษณะของวัจนลีลาภาษาวิชาการ	75
4.1 ความซับซ้อน	75
4.2 ความเป็นทางการ	77
4.3 ความเป็นวัตถุวิสัย	78
4.4 ความแจ่มชัด	78

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.5 ความเบี่ยงบัง	79
4.6 ความชัดถ้อยชัดคำ	80
4.7 ความแม่นยำ	80
4.8 ความซื่อสัตย์	81
4.9 การแสดงจุดยืนของผู้เขียน	81
บทที่ 5 ลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความซับซ้อนของวัจนลีลาภาษาวิชาการ	82
5.1 นามวลีแปลง	82
5.2 ประโยครวม	89
5.3 คุณานุประโยค	95
5.4 ศัพท์บัญญัติ	106
5.5 สรุป	112
บทที่ 6 ลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความเป็นทางการของวัจนลีลาภาษาวิชาการ	114
6.1 ลักษณะที่บ่งชี้ความเป็นทางการและความเป็นแบบแผน	114
6.2 การหลีกเลี่ยงการใช้คำต่างประเทศปนในประโยค	116
6.3 การหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาปากหรือภาษาสแลง	125
6.4 การหลีกเลี่ยงการใช้คำย่อโดยไม่จำเป็น	126
6.5 สรุป	128
บทที่ 7 ลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความเป็นวัตถุวิสัยของวัจนลีลาภาษาวิชาการ	130
7.1 ความหมายของ “วัตถุวิสัย”	130
7.2 นามวลีแปลง	130
7.3 การหลีกเลี่ยงคำที่สื่ออารมณ์หรือแสดงทัศนคติ	138
7.4 การใช้บุรุษที่สามเรียกตนเอง	140
7.5 ประโยคไร้ผู้กระทำ	144
7.6 สรุป	147
บทที่ 8 ลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความแจ่มชัด ของวัจนลีลาภาษาวิชาการ	148
8.1 การใช้คำแสดงหลักฐานหรือให้เห็นภาพ	148
8.2 การใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ (cohesion)	150
8.3 การใช้วงเล็บเพื่อความแจ่มชัดในภาษาวิชาการ	152
8.4 การใช้เชิงอรรถเพื่อความแจ่มชัดในภาษาวิชาการ	154
8.5 สรุป	155

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 9 ลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความเบี่ยงบังของวัจนลีลาภาษาวิชาการ	156
9.1 การใช้คำบอกนัย ‘เป็นไปได้’ เพื่อเบี่ยงบังในภาษาวิชาการ	156
9.2 การใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้เพื่อเบี่ยงบังในภาษาวิชาการ	158
9.3 การใช้คำบอกนัย ‘ส่วนมาก’ เพื่อเบี่ยงบังในภาษาวิชาการ	161
9.4 สรุปและอภิปรายผล	162
บทที่ 10 ลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความชัดถ้อยชัดคำของวัจนลีลาภาษาวิชาการ	164
10.1 ลักษณะของความชัดถ้อยชัดคำในภาษาวิชาการ	164
10.2 การใช้ภาษาที่เที่ยงตรง	165
10.3 การหลีกเลี่ยงความกำกวม	166
10.4 การเลือกถ้อยคำให้เฉพาะเจาะจง	169
10.5 สรุป	169
บทที่ 11 ลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความถูกต้องแม่นยำของวัจนลีลาภาษาวิชาการ	170
11.1 ความหมายของความถูกต้องแม่นยำในภาษาวิชาการ	170
11.2 ความถูกต้องแม่นยำในระดับความหมาย	173
11.3 ความถูกต้องแม่นยำในระดับรูปภาษา	176
11.4 สรุป	178
บทที่ 12 ลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความซื่อสัตย์ของวัจนลีลาภาษาวิชาการ	179
12.1 มีการอ้างอิง (ไม่ลักลอกผลงาน)	179
12.2 การสรุปเท่าที่มีหลักฐานเท่านั้น	184
12.3 สรุป	185
บทที่ 13 บทสรุป—ภาษาวิชาการกับอำนาจในสังคม	186
13.1 คุณลักษณะของภาษาวิชาการ	186
13.2 ภาษาวิชาการเป็นภาษาแห่งอำนาจ	187
13.3 คุณลักษณะของภาษาวิชาการกับอำนาจในสังคม	187
13.4 สรุป	192
ตอนที่ 2 บทสังเคราะห์ภาษาแห่งอำนาจ	196
รายการอ้างอิง	227

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 3.1 โครงสร้างของวิทยานิพนธ์และรายงานวิจัย 52
ภาพที่ 3.2 ส่วนประกอบส่วนกลาง เลขประจำบทและชื่อบท
(จาก ปกรณ์ วิชยานนท์ 2548 น. 1) 56
ภาพที่ 3.3 ภาพลายเส้นประกอบเนื้อหา (จาก อภิรมย์ สีดาคำ 2550 น.31) 58
ภาพที่ 3.4 ภาพวาดประกอบ (จาก ทรงยศ แววหงษ์ 2551 น.150) 58
ภาพที่ 3.5 ภาพถ่ายประกอบคำบรรยาย (จาก ทรงยศ แววหงษ์ 2551 น.114) 59
ภาพที่ 3.6 การใช้แผนภูมิก่อนหน้าคำบรรยาย (จาก อภิรมย์ สีดาคำ 2550 น.47) 59
ภาพที่ 3.7 แผนภูมิ (จาก ปกรณ์ วิชยานนท์ 2548 น. 6) 60
ภาพที่ 3.8 แผนภูมิต้นไม้ (จาก ทรงยศ แววหงษ์ 2551 น.71) 61
ภาพที่ 3.9 การใช้สื่ออิเล็คทรอนิกส์ประกอบคำอธิบาย (จาก สุรพล ปธานวนิช 2550) 61
ภาพที่ 3.10 การแยกการตั้งข้อสังเกตรายบทออกจากเนื้อหาส่วนอื่นๆ ภายในบท
(จาก ปกรณ์ วิชยานนท์ 2548 น. 133) 62
ภาพที่ 3.11 เชิงอรรถอธิบายความในตำราแปล 63
ภาพที่ 3.12 โครงสร้างของบทความวิจัย 70
ภาพที่ 6.1 ลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความเป็นทางการของวัจนลีลาภาษาวิชาการ 129
ภาพที่ 7.1 การปรากฏของนามวลีแปลงเมื่อเทียบกับลักษณะอื่น 133
ภาพที่ 7.2 ความถี่ของการใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งต่อ 1,000 คำในภาษาวิชาการ 142
ภาพที่ 7.3 ความถี่ในการใช้คำ the author(s), the researcher(s) แทนตนเอง
ต่อ 1,000 คำในภาษาวิชาการ 142
ภาพที่ 7.4 การปรากฏของประโยคกรรมวาจก (ถูก) ในทำเนียบภาษาต่างกัน 144
ภาพที่ 8.1 การการปรากฏของคำว่า คือ ดัง เช่น ด้วย โดย อย่าง ในทำเนียบ
ภาษาวิชาการเทียบกับทำเนียบภาษาอื่น 150
ภาพที่ 8.2 การปรากฏของคำแสดงการเชื่อมโยงความในทำเนียบภาษาวิชาการ
เทียบกับทำเนียบภาษาอื่น 152
ภาพที่ 8.3 การปรากฏของวงเล็บในทำเนียบภาษาวิชาการเทียบกับทำเนียบภาษาอื่น 154
ภาพที่ 9.1 การปรากฏของคำบอกนัย ‘เป็นไปได้’ ในทำเนียบภาษาวิชาการ
เทียบกับทำเนียบภาษาอื่น 157
ภาพที่ 9.2 การปรากฏของคำแบ่งรับแบ่งสู้ในทำเนียบภาษาวิชาการเทียบกับ
ทำเนียบภาษาอื่น 160
ภาพที่ 9.3 การปรากฏของคำบอกนัย ‘ส่วนมาก’ ในทำเนียบภาษาวิชาการ
เทียบกับทำเนียบภาษาอื่น 161

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 13.1 อำนาจที่เกิดจากคุณลักษณะ ความซับซ้อน 193

ภาพที่ 13.2 อำนาจที่เกิดจากคุณลักษณะ ความเป็นทางการ ความชัดถ้อยชัดคำ ความถูกต้องแม่นยำและความซื่อสัตย์ 194

ภาพที่ 13.3 อำนาจที่เกิดจากคุณลักษณะ ความเป็นวัตถุวิสัย ความแจ่มชัด และความเบี่ยงบัง 194

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1 โครงสร้างของตำรา 53
ตารางที่ 3.2 ความแตกต่างระหว่างบทความวิชาการกับบทความวิจัย 71
ตารางที่ 5.1 “การ/ความ” ตามด้วยกริยาแล้วตามด้วยกรรมที่เป็นคำมูล 83
ตารางที่ 5.2 “การ/ความ” ตามด้วยกริยาแล้วตามด้วยกรรมที่เป็นวลี 84
ตารางที่ 5.3 “การ/ความ” ตามด้วยกริยาแล้วตามด้วยนามวลีและคำเชื่อมสมภาค 84
ตารางที่ 5.4 “การ/ความ” ตามด้วยกริยาแล้วตามด้วยกริยาวลีและคำเชื่อมสมภาค 85
ตารางที่ 5.5 “การ/ความ” ตามด้วยกริยาแล้วตามด้วยกริยาวลีมีส่วนขยายและ
คำเชื่อมสมภาค 85
ตารางที่ 5.6 เปรียบเทียบสัดส่วนการใช้ประโยครวมและประโยคซ้อนในทำเนียบ
ภาษาต่างๆ (ต่อหนึ่งพันคำ) 94
ตารางที่ 7.1 รายการแหล่งข้อมูลภาษาวิชาการ 131
ตารางที่ 7.2 ความถี่ในการปรากฏของนามวลีแปลงเมื่อเทียบกับลักษณะอื่น 132
ตารางที่ 7.3 แหล่งข้อมูลภาษากฎหมาย 134
ตารางที่ 7.4 แหล่งข้อมูลภาษาสื่อ 135
ตารางที่ 7.5 แหล่งข้อมูลภาษาการเมือง 135
ตารางที่ 7.6 ความถี่ (ร้อยละ) ของการปรากฏของนามวลีแปลงในทำเนียบ
ภาษาวิชาการ ภาษากฎหมาย ภาษาสื่อ และภาษาการเมือง 136
ตารางที่ 7.7 ความถี่ (ต่อ 1,000 คำ) ของประโยคกรรมวาจก (ถูก) 144
ตารางที่ 8.1 ความถี่ของคำแสดงหลักฐาน (ต่อ 1,000 คำ) ในทำเนียบภาษาวิชาการ
เทียบกับทำเนียบภาษาอื่น 149
ตารางที่ 8.2 ความถี่ในการปรากฏของคำแสดงการเชื่อมโยงความ (ต่อ 1,000 คำ)
ในทำเนียบภาษาวิชาการเทียบกับทำเนียบภาษาอื่น 152
ตารางที่ 8.3 ความถี่การใช้วงเล็บ (ต่อ 1,000 คำ) ในทำเนียบภาษาวิชาการ
เทียบกับทำเนียบภาษาอื่น 153
ตารางที่ 9.1 ความถี่ของคำบอกนัย ‘เป็นไปได้’ ในทำเนียบภาษาวิชาการ
เทียบกับทำเนียบภาษาอื่น 157
ตารางที่ 9.2 ความถี่ของคำแบ่งรับแบ่งสู้ ในทำเนียบภาษาวิชาการเทียบกับ
ทำเนียบภาษาอื่น 160
ตารางที่ 9.3 ความถี่ของคำบอกนัย ‘ส่วนมาก’ (ต่อ 1,000 คำ) ในทำเนียบ
ภาษาวิชาการเทียบกับทำเนียบภาษาอื่น 161
ตารางที่ 13.1 ภาษาวิชาการ : คุณลักษณะและลักษณะเด่นทางภาษา 186

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์วัจนลีลาภาษาวิชาการไทย

บทที่ 1
คำนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

งานวิจัยนี้วิเคราะห์วัจนลีลาของภาษาวิชาการ ซึ่งหมายถึงภาษาที่ใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนในระดับโรงเรียน และมหาวิทยาลัย และใช้ในการเขียนผลงานทางวิชาการ ภาษาวิชาการถือว่าเป็นภาษาที่สำคัญเพราะมีหน้าที่เกี่ยวกับการเรียนรู้และเผยแพร่ความรู้ในสังคม

ภาษาวิชาการเป็นทำเนียบภาษา (register) ประเภทหนึ่ง ซึ่งต่างจากทำเนียบภาษาอื่นในแง่หน้าที่และลักษณะทางวัจนลีลา โดยทั่วไป เป็นที่สังเกตได้ว่าสังคมมักมองภาษาวิชาการว่ายาก ซับซ้อน เป็นทางการ และไม่ใช่ภาษาของชาวบ้านทั่วไป

ความซับซ้อน และความเป็นทางการของภาษาวิชาการน่าจะเป็นลักษณะสำคัญ และไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากเป็นภาษาที่เกี่ยวข้องกับความคิด หรือมโนทัศน์ที่เป็นนามธรรม ต้องเป็นภาษาที่เอาจริงเอาจัง เพราะใช้บันทึกองค์ความรู้ที่เป็นความจริงเท่านั้น

สังคมตะวันให้ความสำคัญแก่ภาษาวิชาการมาก ดังจะเห็นได้ว่ามีการเรียนการสอนภาษาวิชาการ โดยเฉพาะการเขียนทางวิชาการในโรงเรียนและมหาวิทยาลัย จึงปรากฏว่าทีตำราหรือคู่มือการเขียนทางวิชาการจำนวนมาก นอกจากนั้นยังมีงานวิจียที่ศึกษาภาษาวิชาการหลายแง่มุม (ดูบทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม)

ในสังคมไทย ภาษาวิชาการเหมือนถูกมองข้าม จากการสำรวจพบว่าตำราหรือคู่มือเกี่ยวกับภาษาวิชาการไทยมีน้อยมาก หรือเรียกได้ว่าไม่มีเลย งานวิจัยเกี่ยวกับทำเนียบภาษานี้ก็มีน้อย ผลการวิจัยเรื่องนี้จึงน่าจะมีประโยชนในแง่ทำให้คนหันมาสนใจภาษาวิชาการมากขึ้น และมีการเรียนการสอนภาษาวิชาการมากขึ้น

นอกจากนั้น ยังเป็นที่ทราบดีว่าสังคมไทยมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาวิชาการ ดังมีตัวอย่างให้เห็นอยู่ทั่วไปว่านักเรียน นิสิตนักศึกษามีปัญหาทั้งในฐานะผู้อ่านและผู้เขียนภาษาวิชาการ ในฐานะผู้อ่านมีตัวอย่างจำนวนมากที่นักเรียน นิสิต นักศึกษาไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาที่สื่อโดยภาษาวิชาการ หรือพูดอีกนัยหนึ่ง คืออ่านหนังสือไม่รู้เรื่อง ส่วนในฐานะผู้เขียนเอง ก็สังเกตได้ว่ามีเยาวชนจำนวนมากที่เขียนรายงาน บทความ และวิทยานิพนธ์ โดยไม่สามารถสื่อความให้คนอื่นเข้าใจได้ แม้แต่ระดับนักวิชาการ ครู อาจารย์ ก็ยังสังเกตได้ว่ามีปัญหาเรื่องการเขียนผลงานวิชาการเป็นจำนวนมาก

งานวิจัยนี้จึงเป็นงานบุกเบิกที่จะให้ความรู้ว่าภาษาวิชาการมีลักษณะอย่างไร และทำไมภาษาวิชาการจึงต้องมีลักษณะเช่นนั้น ผลที่ได้น่าจะประยุกต์ใช้ในการสร้างตำราเพื่อสอนให้คนไทยเข้าใจและสามารถเขียนภาษาวิชาการได้ นอกจากนั้นงานวิจัยนี้ยังจะทำให้เข้าใจได้ว่าภาษาวิชาการมีอำนาจอย่างไรในสังคม

1.2 วัตถุประสงค์ สมมติฐาน

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.2.1 วิเคราะห์ลักษณะการใช้คำและไวยากรณ์ ในภาษาวิชาการ และกำหนดคุณลักษณะทางวัจนลีลาของภาษาวิชาการจากลักษณะทางภาษาดังกล่าว

1.2.2 ตีความความหมายของอำนาจของภาษาวิชาการในสังคมจากคุณลักษณะทางวัจนลีล

ทั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่าภาษาวิชาการมีคุณลักษณะความเป็นทางการ ความถูกต้องแม่นยำ และความเป็นวัตถุวิสัย ซึ่งทำให้ภาษาวิชาการเป็นที่เชื่อถือของสังคม

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลลักษณะทางภาษาจากเอกสารวิชาการ ได้แก่ บทความในวารสารวิชาการและวิทยานิพนธ์ โดยทำการสุ่มตัวอย่างอย่างเฉพาะเจาะจง ด้วยเกณฑ์ดังนี้

(1) เอกสารที่เลือกเป็นแหล่งข้อมูลต้องมาจากวารสารวิชาการ หรือเป็นวิทยานิพนธ์

(2) ต้องมีความหลากหลายและครอบคลุมสาขาวิชาต่าง ๆทางด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์

(3) ปีที่ตีพิมพ์เผยแพร่ไม่เกิน 10 ปีย้อนหลัง

วารสารวิชาการที่เป็นแหล่งข้อมูลมีดังนี้

1. วชิรเวชสาร ปีที่ 51 ฉบับที่ 2 พ.ค. – ส.ค. 2550
2. วารสารทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 30 ฉบับที่ 3 ก.ย.–ธ.ค. 50
3. วารสารวิจัยสภาวะแวดล้อม ปีที่ 29 เล่มที่ 1 พ.ศ.2550
4. วารสารวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 (ม.ค.-มิ.ย. 2551
5. วารสารสาธารณสุขศาสตร์ ประจำเดือนกันยายน - ธันวาคม 2550 ปีที่ 37 ฉบับที่ 3
6. วารสารทางการแพทย์สำหรับบุคลทั่วไป (8 เล่ม)
7. วารสารทางการแพทย์สำหรับบุคลากรทางการแพทย์ (3 เล่ม)
8. วารสารปาริชาต ปีที่ 19 ฉบับที่ 1 เมษายน - กันยายน 2549
9. วารสารวิจัยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2551
10. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ปีที่ 27 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน-ธันวาคม 2550
11. วารสารเศรษฐกิจและสังคม ปีที่ 44 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2550

12. วารสารสังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 37 ฉบับที่ 1-2 มกราคม-ธันวาคม 2549

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ กล่าวคือถ้าข้อมูลภาษามีลักษณะที่ไม่สามารถกำหนดตัวบ่งชี้ที่นับความถี่ได้ ผู้จัยใช้วิธีพิจารณาลักษณะไวยากรณ์โดยอ่านข้อความต่อเนื่องแล้วตีความตามประเด็นที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลมี 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ ดังนี้

(1) อ่านเอกสารที่คัดเลือกมาเพื่อตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับลักษณะเด่นทางภาษาที่น่าจะเป็นตัวบ่งชี้ของภาษาวิชาการ เช่นเมื่อสังเกตเห็นว่านามวลีแปลง (เช่น *การพัฒนา การเปลี่ยนแปลง*) ปรากฏบ่อยครั้ง ก็ตั้งสมมติฐานไว้

(2) หลังจากได้ลักษณะเด่นที่ตั้งไว้เป็นสมมติฐาน ก็วิเคราะห์ความถี่ในการปรากฏ หรือการใช้ในข้อมูลเอกสารวิชาการ เทียบกับในข้อมูลทำเนียบภาษาอื่น ได้แก่ ภาษาสื่อ ภาษาการเมือง และภาษากฎหมาย เพื่อให้สามารถกำหนดตัวบ่งชี้ โดยมีเกณฑ์ว่าลักษณะทางภาษาแบบใดปรากฏสูงสุดในภาษาวิชาการแสดงว่า ลักษณะนั้นเป็นตัวบ่งชี้ที่แท้จริงของภาษาวิชาการ

(3) เมื่อได้ตัวบ่งชี้แล้ว ผู้วิจัยพิจารณาว่า ตัวบ่งชี้แต่ละตัวแสดงหรือสะท้อนคุณลักษณะใด เช่น ความเป็นวัตถุวิสัย ความถูกต้องแม่นยำ ความซับซ้อน ความแจ่มชัด ฯลฯ

(4) หลังจากสรุปได้ว่าภาษาวิชาการมีคุณลักษณะใดบ้าง ก็ตีความความหมายของอำนาจจากคุณลักษณะดังกล่าว

1.4 ประโยชน์

งานวิจัยนี้มีประโยชน์ดังนี้

1.4.1 ทำให้เข้าใจลักษณะทีแท้จริงของภาษาวิชาการ

1.4.2 ทำให้ทำให้เข้าใจอำนาจของภาษาในสังคม

1.4.3 ผลการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน หรือการเขียนทางวิชาการ

บทที่ 2
ผลงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทบทวนผลงานในอดีตที่เกี่ยวข้องกับภาษาวิชาการ พบว่ามีเนื้อหาที่สรุปได้หลายประเด็น จึงนำเสนอโดยแบ่งเป็น 7 หัวข้อตามประเด็นสำคัญ คือ 1) ผลงานที่อยู่ในรูปของตำราหรือคู่มือการเขียนทางวิชาการ 2) ผลงานที่วิเคราะห์โครงสร้างและลักษณะของภาษาวิชาการ 3) ผลงานเกี่ยวกับปัญหาการสอนการเขียนแบบวิชาการ 4) ผลงานเกี่ยวกับภาษาวิชาการในปริบทสังคมและวัฒนธรรม 5) ผลงานเกี่ยวกับปัญหาการตีพิมพ์บทความวิชาการ 6) ผลงานเกี่ยวกับภาษาวิชาการของคนที่ไม่ได้พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ 7) ผลงานเกี่ยวกับภาษาวิชาการกับอำนาจในสังคม

2.1 ผลงานที่อยู่ในรูปของตำราหรือคู่มือการเขียนทางวิชาการ

2.1.1 ตำราหรือคู่มือการเขียนทางวิชาการภาษาอังกฤษ

ผลงานที่เป็นหนังสือ ตำรา และคู่มือการเขียนภาษาอังกฤษมีเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นคู่มือหรือแบบฝึกหัดเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่ยังไม่ค่อยมีประสบการณ์ในการเขียนมากนัก หนังสือเหล่านี้มุ่งเพิ่มประสิทธิภาพและทักษะการเขียนในแง่มุมและระดับต่างๆ โดยมีตั้งแต่คู่มือสำหรับผู้เรียนระดับประถมและมัธยมศึกษา (Bernabei and Reimer 2013) ระดับมหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไป (ชินวุธ สุนทรสีมะ 2529, สุวิทย์ อารีกุล 2521, Chin et al 2012, Behrens and Rosen 2008, Gustavii 2008, Fabb and Durant 1995, Hartley 2008, Riebel 1972, Osmond 2013) รวมทั้งสำหรับชาวต่างชาติ (Barry 2011, Bailey 2011) แต่ก็มีบางส่วนที่พูดถึงในแง่มุมอื่น เช่น ความสำคัญของภาษาอังกฤษที่มีต่องานเขียนวิชาการ และปัญหาสำหรับผู้เขียนที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ (Lillis and Curry 2010, Tang 2012) การใช้สัมพันธสารวิเคราะห์และภาษาศาสตร์คลังข้อมูลเป็นเครื่องมือในการศึกษางานเขียนทางวิชาการ (Charles, Pecorari and Hunston 2009) และปรัชญาและประเภทงานเขียนทางวิชาการ (Peters 2009)

คู่มือในการเขียนมีตั้งแต่การปูพื้นฐานให้กับเด็กเล็ก เช่น งานของเบอร์นาไบและรีเมอร์ (Bernabei and Reimer 2013) ซึ่งเป็นแบบฝึกหัดการเขียนที่ออกแบบมาเพื่อนักเรียนในระดับชั้นที่ 4-9 ผู้เขียนแบ่งเนื้อหาการสอนออกเป็น 3 ส่วนคือการเล่าเรื่อง การให้ข้อมูลหรือการอธิบาย และการแสดงความคิดเห็นหรือข้อโต้แย้ง โดยเน้นให้นักเรียนฝึกทำแบบฝึกหัดจริงและเรียนรู้แต่ละหัวข้อจากการเปรียบเทียบกับตัวอย่างที่เตรียมมาให้ หัวข้อทั้งหมดในการสอนมี 101 หัวข้อ ในแต่ละหัวข้อมีการอธิบายวิธีการเขียนโดยรวม ตัวอย่างการเขียน และคำอธิบายวิธีการที่ผู้เขียนใช้ตัวอย่างหัวข้อแบบฝึกหัดที่ใช้ในการเขียนเล่าเรื่อง ได้แก่ การให้รายละเอียดเนื้อเรื่องเพื่อสร้าง

สีสัน การสร้างอารมณ์ขันในการเล่า การใช้อุปลักษณ์ การเพิ่มการเคลื่อนไหว การเลียนเสียงตามธรรมชาติเพื่อให้ผลงานมีชีวิตชีวา การเล่าเรื่องผ่านตัวละครที่เป็นที่รู้จัก การใช้ลักษณะเฉพาะทางภาษาเพื่อดึงความสนใจของผู้อ่าน ฯลฯ ตัวอย่างหัวข้อแบบฝึกหัดการเขียนเพื่อให้ข้อมูลหรืออธิบาย ได้แก่ การเลือกใช้โครงสร้างประโยคแบบเรียบง่ายหรือซับซ้อนในการอธิบาย การเล่าเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางความคิดผ่านทางประสบการณ์โดยตรงของตนเอง การวิเคราะห์ภาพยนตร์การเขียนวิจารณ์หนังสือ ฯลฯ และสุดท้ายตัวอย่างหัวข้อแบบฝึกหัดการเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นหรือข้อโต้แย้ง ได้แก่ การหาหลักฐานที่เป็นข้อเท็จจริงมาสนับสนุนเหตุผลของตนเอง การใช้ประสบการณ์ตรงมาสนับสนุนความคิดเห็น การเขียนจดหมายเพื่อกระตุ้นให้ตระหนักถึงปัญหาสังคม การใช้ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาสนับสนุนแนวคิดของตนเอง ฯลฯ

โดยทั่วไปแล้ว คู่มือการเขียนส่วนใหญ่จัดทำขึ้นสำหรับนักเรียน นักศึกษามหาวิทยาลัยซึ่งได้รับมอบหมายให้เขียนความเรียง รายงาน บทวิจารณ์ บทความ ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้วัดความรู้ความเข้าใจในวิชานั้นๆ รวมไปถึงการทำวิทยานิพนธ์และการวิจัยต่างๆ ด้วย สำหรับผู้ที่ยังขาดประสบการณ์ทั้งด้านการเขียนและการวิจัย ตำรา คู่มือ แบบฝึกหัดเหล่านี้จึงเป็นตัวช่วยพัฒนาทักษะทางด้านการเขียนและการวิจัยให้ดียิ่งขึ้น

คู่มือการเขียนภาษาอังกฤษมีเป็นจำนวนมาก เช่น งานของฉินและคณะ (Chin et al 2012) ซึ่งเป็นคู่มือการเขียนที่แบ่งเนื้อหาเป็น 2 เล่ม (ตอน) ในเล่มแรกมีเนื้อหาว่าด้วยการเขียนย่อหน้า การเขียนความเรียง การถอดความ ย่อความ การอ้างอิงข้อมูล และการเขียนบทความวิจัย ส่วนในเล่มที่ 2 มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนความเรียงเชิงอธิบาย การค้นคว้าและการอ้างอิงข้อมูลทั้งในงานเขียนและการทำรายการอ้างอิงท้ายบท การเขียนความเรียงเชิงวิพากษ์ และการเขียนความเรียงแบบเปรียบเทียบหรือเปรียบต่าง ซึ่งในแต่ละบทมีตัวอย่างประกอบคำอธิบายแบบฝึกหัดและคำถามท้ายบทเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดและทบทวนเนื้อหาในบทนั้นๆ

งานเขียนทางวิชาการต่างจากงานเขียนอื่นๆ คือมีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์ความรู้ใหม่ เช่น อธิบาย วิเคราะห์ ประเมินค่าหัวข้อบางประการ รายงานผลการวิจัย หรือแสดงข้อคิดเห็นและชักจูงให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตาม การเขียนต้องมีหลักฐาน เช่น ตัวอย่าง สถิติ ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ฯลฯ มาสนับสนุน การนำเสนอต้องชัดเจนและเป็นเหตุเป็นผล ภาษาที่ใช้ต้องเป็นทางการ เขียนในมุมมองของบุรุษที่ 3 โดยทั่วไปการเขียนมักมีขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ก่อนเขียน คือการคิดหัวข้อ ระดมแนวคิดที่เกี่ยวข้องและทำโครงร่างของงาน จากนั้นจึงมีขั้นตอนการเขียนร่าง การตรวจทาน การเขียนแก้ไขจนกว่าจะได้ฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาทักษะในแต่ละขั้นตอนจะนำไปสู่การเขียนที่ดีขึ้น

การเขียนย่อหน้าแต่ละย่อหน้าโดยทั่วไปมีหัวเรื่องหรือแนวคิดสำคัญ 1 เรื่องซึ่งมักเป็นประโยคแรกสุดในย่อหน้า เรียกว่า topic sentence ประโยคหัวเรื่องควรกระชับ ตรงประเด็น ไม่กว้างจนเกินไป ส่วนอื่นๆ ที่ตามมาคือส่วนที่สนับสนุนแนวคิดนั้น ควรเขียนแสดงเป็นลำดับเพื่อให้อ่านเข้าใจง่าย และส่วนสุดท้ายคือประโยคสรุปเพื่อเน้นย้ำแนวคิดสำคัญของย่อหน้านั้นอีกครั้ง ในการเขียนย่อหน้าควรใช้คำหรือวลีเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ของประโยคหรือประโยคย่อย เช่น เป็นเหตุเป็นผล คล้อยตามกัน ขัดแย้งกัน ตามลำดับเวลา ยกตัวอย่างประกอบหรือสรุปผล เป็นต้น

จากนั้นจึงตรวจทานว่าการเขียนย่อหน้านั้นมีความเป็นทางการ เป็นเหตุเป็นผลและเป็นวัตถุวิสัยหรือไม่

สำหรับการเขียนความเรียงประเภทต่างๆ ก็ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วนเหมือนการเขียนย่อหน้า คือ บทนำ เนื้อเรื่อง และสรุป ในส่วนของบทนำจะเป็นการเกริ่นซึ่งนำไปสู่ประโยคใจความสำคัญของความเรียงนั้น ส่วนเนื้อเรื่องคือการเขียนสนับสนุนใจความดังกล่าวโดยมักเขียนประมาณ 2-3 ย่อหน้าโดยแต่ละย่อหน้ามีเหตุผลสนับสนุนต่างกันไป จากนั้นจึงเขียนสรุปในย่อหน้าสุดท้ายเพื่อเน้นย้ำแนวคิดสำคัญอีกครั้งหนึ่ง

ส่วนการถอดความและการย่อความก็มีความสำคัญในการเขียนทางวิชาการ เนื่องจากต้องใช้ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ มาสนับสนุนแนวคิดในการเขียน การถอดความคือการเรียบเรียงข้อมูลมาเขียนเป็นภาษาของตนเอง แต่ใจความที่เขียนจะต้องเหมือนกับของต้นฉบับ ส่วนการย่อความเป็นการเรียบเรียงข้อมูลมาเขียนใหม่เช่นเดียวกัน แต่จะคงไว้เฉพาะความสำคัญและมีเนื้อหาที่สั้นกว่าต้นฉบับมาก สิ่งสำคัญอีกประการ คือการอ้างอิงถึงแหล่งข้อมูลที่นำมาใช้ ซึ่งมีทั้งการอ้างอิงในตัวงานหรือการใส่เป็นรายการอ้างอิงข้างท้าย ซึ่งวิธีการเขียนรายการอ้างอิงอาจแตกต่างกันตามประเภทของแหล่งที่อ้าง เช่น หนังสือ วารสาร บทความ ฯลฯ

กุสตาวี่ (Gustavii 2008) เขียนคู่มือการเขียนรายงานทางวิทยาศาสตร์ โดยเริ่มจากเรื่องทั่วไป เช่น กฎพื้นฐานของการเขียนซึ่งต้องกระชับ เป็นเหตุเป็นผลและชัดเจน ข้อควรระวังในการเขียนผลงานเป็นภาษาอังกฤษสำหรับผู้ที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ การเขียนร่างผลงาน การเลือกวารสารที่จะเผยแพร่ผลงาน ฯลฯ จากนั้นลงรายละเอียดวิธีการนำเสนอผลงานในแบบต่างๆ เช่น การใช้รูปภาพ แผนภูมิประกอบคำอธิบาย วิธีการออกแบบตาราง ฯลฯ

สำหรับส่วนประกอบอื่นๆ ของบทความมีรายละเอียดดังนี้ การตั้งชื่อบทความควรเป็นชื่อที่ระบุเนื้อหาสำคัญของผลงานให้ชัดเจนมากกว่าการตั้งด้วยหัวข้อทั่วๆ ไปหรือตั้งไว้เป็นคำถาม มีคำสำคัญ ใช้คำกริยาแทนคำนามที่เป็นนามธรรม และหลีกเลี่ยงการใช้ตัวย่อในชื่อเรื่อง ส่วนการเขียนบทคัดย่อโครงสร้างพื้นฐานควรประกอบด้วย ความเป็นมาของการทำวิจัย วิธีการดำเนินวิจัย ผลการศึกษาและสรุปผล บทนำประกอบด้วยปัญหาที่นำมาสู่การวิจัยและข้อเสนอทางแก้ปัญหานั้น วิธีการดำเนินวิจัยควรเขียนเป็นลำดับขั้นตามที่ทำการทดลอง นอกจากนี้ ต้องมีข้อมูลอื่นๆ ประกอบ เช่น ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา แบบให้ความยินยอมในการเก็บข้อมูล วิธีการสุ่มตัวอย่าง วิธีการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เพียงพอต่อการทดลอง ฯลฯ

ในการรายงานผลอาจแบ่งออกเป็นสองส่วนคือ การใช้แผนภูมิไหลแสดงข้อมูลแต่ละขั้นตอนและการติดตามผล และผลการวิจัยที่ได้ ในกรณีที่มีการตัดข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างบางส่วนออกเพื่อป้องกันการทดลองที่ผิดพลาดต้องมีการระบุจำนวน สาเหตุและการวิเคราะห์เพิ่มเติมด้วย ส่วนสรุปและอภิปรายผลต้องตอบคำถามหรือปัญหาที่นำมาสู่การวิจัยได้ รวมทั้งข้อคิดเห็น ข้อผิดพลาดในการออกแบบการวิจัย ข้อจำกัดในด้านวิธีการหรือการวิเคราะห์ เปรียบเทียบผลกับงานวิจัยอื่น และข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงการวิจัยครั้งต่อไป

ส่วนที่ขาดไม่ได้ในงานวิจัยคือการอ้างอิงผลงานของผู้อื่น ผู้เขียนได้ให้แนวทางในการอ้างอิงที่ถูกต้อง เช่น ลำดับการใส่ข้อมูลชื่อผู้เขียน ปีที่พิมพ์ ชื่อผลงาน การเรียงลำดับตามตัวอักษร การอ้างถึงงานของตนเองหรืองานที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง การอ้างงานที่เขียนด้วยภาษาต่างประเทศ การใส่ชื่อวารสาร การอ้างข้อมูลจากเว็บไซต์ ฯลฯ นอกจากวิธีการเขียนบทความทางวิทยาศาสตร์แล้ว ผู้เขียนยังได้กล่าวถึงโครงสร้างการเขียนวิทยานิพนธ์ การเขียนจดหมายและการเขียนรายงาน รวมทั้งวิธีการเขียนตัวเลข เครื่องหมาย ตัวย่อ การนำเสนอข้อมูลทางสถิติ ไปจนถึงวิธีการพิมพ์ข้อมูล และยังกล่าวถึงวิธีการติดต่อกับบรรณาธิการและผู้ประเมินบทความ การตรวจทานและแก้ไขผลงาน และความรับผิดชอบในฐานะผู้เขียนด้วย

แฟบบ์และดูรันท์ (Fabb and Durant 1995) อธิบายกระบวนการเขียนความเรียงและวิทยานิพนธ์อย่างเป็นขั้นตอนโดยในแต่ละขั้นจะมีคู่มือและตัวอย่างประกอบพร้อมแบบฝึกหัดท้ายบท เนื้อหาภายในเล่มแบ่งออกเป็น 7 บท เริ่มตั้งแต่บทที่ 1 ซึ่งให้รายละเอียดเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกหัวข้อที่จะนำมาเขียน และวิธีการนำหลักฐานมาสนับสนุนข้อโต้แย้งในงานเขียนซึ่งเป็นสิ่งสำคัญพอๆ กับมุมมองและความคิดริเริ่มของตัวผู้เขียน ในการเขียนความเรียง จำเป็นต้องมีโครงสร้างในการเขียน จึงจำเป็นต้องวางโครงร่างและแนวทางในการเขียนก่อน โดยต้องคำนึงถึงสมมติฐาน หลักฐานหรือข้อมูลที่จะนำมาใช้ แนวคิดหลักและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การวางโครงร่างของความเรียงแบ่งเป็น 2 แบบคือ การวางลำดับขั้นตอนการทำงานและการวางจัดเนื้อหาของความเรียง ผู้เขียนใช้วิธีการตั้งคำถามต่างๆ ให้ผู้อ่านคิดเพื่อเป็นแนวทางในการวางโครงร่าง

บทที่ 2 ของหนังสือเล่มนี้ กล่าวถึงวิธีการรวบรวมข้อมูลที่นำมาใช้ให้เหมาะสมกับหัวข้อกับวัตถุประสงค์ของงานจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น ผลงานวรรณกรรม ความเรียงเชิงวิจารณ์ ข้อมูลจากรายการอ้างอิงต่างๆ หนังสือ บทความ คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ ฯลฯ การค้นคว้าข้อมูลอย่างมีแบบแผน การจดบันทึกสิ่งที่อ่านอย่างกระชับและชัดเจน และการแบ่งเวลาให้เหมาะสมจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเขียนให้มากขึ้น

บทที่ 3 เป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อโต้แย้งที่นำเสนอในความเรียง ความเรียงอาจแบ่งได้ออกเป็นหลายประเภท เช่น การให้ความเห็นต่อบางสิ่งบางอย่าง การวิเคราะห์และตีความ ความเรียงแบบพรรณนา การทดลอง การเปรียบเทียบวรรณกรรมต่างๆ ฯลฯ ผู้เขียนยกตัวอย่างวิธีการการเขียนโต้แย้งเป็นลำดับโดยแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ ที่สัมพันธ์กัน การเชื่อมโยงให้เห็นภาพรวมของสิ่งที่โต้แย้งและการใส่ข้อคิดเห็นของผู้เขียนลงในผลงานอย่างมีเหตุผล

บทที่ 4 กล่าวถึงวัจนลีลาที่ใช้ในการเขียนความเรียงที่ต่างจากวัจนลีลาอื่นๆ คือมีความเป็นทางการ หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาพูด ตัวย่อ หรือการแสดงอารมณ์ ฯลฯ การเขียนมีความยาวและซับซ้อนกว่าภาษาพูด ระดับของภาษาที่ใช้ต้องสม่ำเสมอ อาจมีการใช้ศัพท์เฉพาะทาง การถามคำถามเพื่อนำเข้าสู่ประเด็นอื่นๆ การใช้ภาษาที่ไม่ลำเอียงหรือกีดกันทางเพศ เป็นต้น การใช้วัจนลีลาที่เหมาะสมมีผลต่อความน่าเชื่อถือของผลงาน

บทที่ 5 ว่าด้วยวิธีการเขียนความเรียงและวิทยานิพนธ์ โดยเริ่มที่พื้นฐานการเขียนประโยค การเขียนย่อหน้าและการรวมเนื้อหาเข้าด้วยกัน บทนี้เน้นการเขียนส่วนบทนำและบทสรุปเป็นพิเศษ เนื่องจากบทนำเป็นส่วนสำคัญที่จะดึงความสนใจของผู้อ่าน และบอกใจความสำคัญและภาพรวมของงานเขียน ส่วนบทสรุปก็ไม่ควรเป็นแค่การกล่าวซ้ำ แต่อาจเพิ่มเนื้อหาอื่น เช่น การประเมินผลงานเขียน การประเมินข้อโต้แย้งที่ใช้ว่าข้อใดถูกต้องหรือน่าเชื่อถือมากที่สุด การแสดงเป็นนัยถึงผลลัพธ์ที่อาจจะตามมา ฯลฯ สำหรับการเขียนส่วนเนื้อหาที่มีการแบ่งออกเป็นหลายย่อหน้า ควรเขียนแสดงความเชื่อมโยงของเนื้อหาแต่ละส่วน เช่น ใช้คำหรือวลีต่างๆ ในการสนับสนุนแนวคิดของตนเองนั้นอาจอ้างอิงแนวคิดของผู้อื่นด้วยการถอดความ หรือการคัดลอกข้อความ อย่างไรก็ตามต้องระบุให้ชัดเจนว่าในส่วนใดเป็นแนวคิดของใครและอ้างอิงมาจากแหล่งข้อมูลใด เพื่อไม่ให้เป็นขโมยแนวคิดของคนอื่น

บทที่ 6 รวบรวมข้อผิดพลาดที่พบบ่อยและวิธีการใช้ไวยากรณ์ การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอนที่ถูกต้อง เนื่องจากการเขียนเป็นการใช้วัจนลีลาเป็นทางการ การใช้ภาษาอย่างถูกต้องจะเพิ่มความน่าเชื่อถือของงาน หัวข้อต่างๆ ในบทนี้ ได้แก่ การสะกดคำ การรวมคำหรือประโยคเข้าด้วยกัน การใช้คำนำหน้านาม การแสดงกาล การอ้างถึงสิ่งต่างๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน

บทสุดท้ายคือกระบวนการหลังการเขียนเนื้อหาจบสมบูรณ์แล้ว ยังมีสิ่งอื่นๆ ที่จำเป็นอีก ได้แก่ การเขียนสรุปย่อ สารบัญ บทคัดย่อ ดัชนี รายการอ้างอิง กิตติกรรมประกาศ เนื้อหาเพิ่มเติม เช่น เชิงอรรถหรือภาคผนวก เป็นต้น นอกจากนั้นยังต้องมีการอ่านตรวจทานผลงาน และคำนึงถึงการผลิตผลงานภายในเวลาที่กำหนดและการเผยแพร่ผลงานออกสู่วงกว้าง

รีเบล (Riebel 1972) นำเสนอวิธีการเขียนผลงานทางวิชาการต่างๆ เช่น รายงาน บทความ วิทยานิพนธ์ ว่าต้องคำนึงถึงข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง โครงสร้างของงานเขียน ภาษาที่ใช้ ระยะเวลา การนำเสนอผลงานและการคำนึงถึงผู้อ่าน วิธีการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงอาจมาจากประสบการณ์โดยตรง หรือจากแหล่งข้อมูลอื่น เช่น การสัมภาษณ์ ทำแบบสอบถาม ข้อมูลจากหนังสือ บทความ คู่มือ ฯลฯ ผู้เขียนให้แนวทางการค้นหาข้อมูลจากห้องสมุด การจดบันทึก การทำรายการอ้างอิงจากข้อมูลแหล่งต่างๆ ประเภทและวิธีการเขียนโครงร่างงานซึ่งประกอบด้วยส่วนนำ ส่วนเนื้อหา ส่วนสรุป โดยที่แต่ละส่วนก็มีวิธีการเขียนต่างกันไป จากนั้นกล่าวถึงวิธีการนำเสนอ เช่น รูปแบบที่ใช้ ส่วนประกอบต่างๆ เช่น สารบัญ บทคัดย่อ การจัดหน้า ภาพประกอบ ฯลฯ การใช้ภาษาต้องเป็นทางการ ถูกต้อง ชัดเจน อ่านง่าย ไม่ยืดเยื้อ ความผิดพลาดที่เกิดแม้จะเป็นเรื่องเล็กน้อยก็อาจเป็นอุปสรรคในการสื่อใจความของผลงานได้ และการนำเสนอผลงานต้องอยู่ในระยะเวลาที่เหมาะสม

ส่วนต่อไปลงรายละเอียดเรื่องไวยากรณ์ เช่น ชนิดของคำ พจน์ การแสดงความเป็นเจ้าของ การใช้บุรุษสรรพนาม การผันคำกริยาตามประธานของประโยค การผันกริยาต่างๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน การใช้ตัวเอน ตัวอักษรตัวพิมพ์ใหญ่ ลักษณะของประโยคความเดียว ความรวม ความซ้อน ฯลฯ รวมทั้งปัญหาที่พบบ่อยในการเขียน เช่น ความกำกวม ความไม่ชัดเจน

และสาเหตุและวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว มีการรวบรวมคำศัพท์ที่พบว่าใช้ผิดบ่อยไว้ข้างท้ายด้วย ส่วนสุดท้ายเป็นวิธีการเขียนจดหมายติดต่อทางธุรกิจประเภทต่างๆ ในส่วนของภาคผนวกท้ายเล่ม ผู้เขียนเลือกบทความมาเป็นตัวอย่างประกอบคำอธิบายวิธีการเขียน

จากการทบทวนผลงานประเภทคู่มือดังกล่าว สังเกตได้ว่าคู่มือบางเล่มนอกจากจะเน้นเรื่องการเขียนแล้วยังกล่าวถึงองค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย (Hartley 2008, Behrens and Rosen 2008) ฮาร์ทเลย์ (Hartley 2008) แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 บทคือ บทนำ บทความวิชาการ งานเขียนทางวิชาการอื่นๆ และองค์ประกอบอื่นๆ ของการเขียนทางวิชาการ เริ่มแรกผู้เขียนกล่าวถึงลักษณะทั่วไปของการเขียนทางวิชาการ เช่น การใช้ภาษา โครงสร้าง กระบวนการเขียน รวมทั้งปัญหาของผู้ที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ และวัจนลีลาในการเขียน บทที่ 2 ให้รายละเอียดของบทความวิชาการเริ่มตั้งแต่การตั้งชื่อบทความ การเขียนชื่อผู้แต่งในกรณีที่มีหลายคน การเขียนบทคัดย่อ การเลือกคำสำคัญ การเขียนบทนำ วิธีการดำเนินวิจัย การรายงานผลการวิจัย การอภิปราย การอ้างถึงแหล่งข้อมูลอื่น การเขียนเชิงอรรถ การเขียนแก้ไขตามคำวิจารณ์ของผู้เชี่ยวชาญ และการตรวจทานการเขียน

บทที่ 3 กล่าวถึงประเภทการเขียนทางวิชาการอื่นนอกเหนือจากบทความว่ามีลักษณะที่แตกต่างอย่างไรและหลักการคร่าวๆ ในการเขียนโดยทั่วไป รวมทั้งปัญหาที่อาจพบในงานเขียนประเภทนั้นๆ ได้แก่ หนังสือ วิทยานิพนธ์ การทบทวนวรรณกรรม บทความที่เสนอในงานประชุมทางวิชาการ ตารางและแผนภูมิ บทวิจารณ์หนังสือ การเขียนจดหมายถึงบรรณาธิการ การเขียนรายการอ้างอิง บทสุดท้ายกล่าวถึงเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเขียนทางวิชาการ เช่น การค้นคว้าหาข้อมูลสำหรับการเขียน การเลือกแหล่งที่จะเผยแพร่ผลงาน การรับมือกับความล่าช้าในการตีพิมพ์ผลงาน การพิจารณาคุณภาพของผลงาน ความแตกต่างทางด้านการใช้ภาษาของผู้เขียนที่มีเพศแตกต่างกัน วิธีการจัดการความล่าช้าและอุปสรรคในการเขียน การเขียนผลงานโดยผู้เขียนมากกว่า 1 คน การผลิตผลงานอย่างสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ

เบห์เรนส์และโรเซน (Behrens and Rosen 2008) นอกจากจะกล่าวถึงวิธีการเขียนแล้วยังเน้นความสำคัญของการอ่านควบคู่ไปด้วย เนื้อหาในหนังสือส่วนแรกเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิธีการสรุปความ วิพากษ์วิจารณ์ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการอ่านโดยเน้นที่วิธีการเขียนสนับสนุนแนวคิดหรือเหตุผลของตนเองให้น่าเชื่อถือ ส่วนที่สองเป็นการรวบรวมผลงานที่เกี่ยวข้องกับการอ่านทั้งทางด้านสังคมวิทยา จิตวิทยา อเมริกันศึกษา ชีววิทยา วรรณคดีและคติชนวิทยา ธุรกิจและกฎหมาย

บทที่ 1 ของผลงานนี้ สรุปวิธีการย่อความ การถอดความและการอ้างข้อความ โดยระบุขั้นตอนการย่อความตั้งแต่เริ่มอ่านเนื้อหาทั้งหมดเพื่อหาโครงสร้างและวัตถุประสงค์ของการเขียน จากนั้นแบ่งเนื้อหาย่อยลงเป็นส่วนๆ และอ่านทวนซ้ำอีกครั้ง สรุปใจความสำคัญของเนื้อหาด้วยประโยคสั้นๆ แล้วรวบรวมประโยคทั้งหมดที่ได้มาเป็นร่างการสรุปความ ตรวจสอบความถูกต้องแล้วปรับแต่งเนื้อหา ภาษาที่ใช้ให้สละสลวย นอกจากการย่อความแล้วในบางกรณีอาจต้องใช้การถอดความ การถอดความมีความคล้ายคลึงกับการย่อความ นั่นคือ เป็นการเรียบเรียงเนื้อหามา

เขียนใหม่ในภาษาของตนเอง ผู้ถอดความจึงต้องเข้าใจเนื้อหาของต้นฉบับ ส่วนที่แตกต่างกันคือการย่อความจะทำให้มีเนื้อหาสั้นลงกว่าเดิม แต่การถอดความจะยังคงความยาวของเนื้อหาไว้เท่าเดิม วิธีการเขียนอีกวิธีหนึ่งคือการอ้างข้อความ ซึ่งเป็นการคัดลอกข้อความมาจากต้นฉบับ ข้อควรระวังในการย่อความ ถอดความและอ้างข้อความนั้นคือต้องอ้างถึงแหล่งข้อมูลที่นำมาใช้อย่างถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์ มิฉะนั้นจะเป็นการคัดลอกความคิดของผู้อื่นมาเป็นของตัวเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ในแวดวงวิชาการ

บทที่ 2 เสนอวิธีการและขั้นตอนในการอ่านเชิงวิพากษ์ ซึ่งทำให้ผู้อ่านนอกจากจะสามารถสรุปใจความสำคัญของเนื้อหาแล้วยังสามารถประเมินคุณค่าจากการอ่านด้วย เช่น ผู้อ่านเห็นด้วยกับสิ่งที่ผู้เขียนสื่อหรือไม่ และหากสามารถระบุเหตุผลมาสนับสนุนแนวคิดของตัวเองจากเนื้อหาที่อ่านได้ก็จะทำให้แนวคิดน่าเชื่อถือและมีประโยชน์มากขึ้น บทที่ 3 พูดถึงการเขียนบทนำ ประโยคใจความสำคัญและบทสรุป การเขียนบทนำมีขึ้นเพื่อเตรียมความรู้ให้กับผู้อ่าน เป็นการปูพื้นฐานก่อนนำเข้าสู่ประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ บทนำสามารถเขียนอยู่ในรูปแบบข้อมูลพื้นฐานของเรื่องที่เกี่ยวข้อง ข้อโต้แย้งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อนั้น การตั้งคำถามถึงผู้อ่าน การพูดถึงเรื่องทั่วๆ ไปก่อนนำเข้าสู่ส่วนที่ต้องการจะนำเสนอ ฯลฯ ส่วนประโยคใจความสำคัญคือประโยค 1-2 ประโยคที่สรุปรวมเนื้อหาของบทความหรืองานเขียนชิ้นนั้น ซึ่งต่างจากบทสรุปที่ไม่เพียงทำหน้าที่สรุปเนื้อหาสำคัญ แต่ในบางครั้งยังรวมถึงการอภิปรายของผู้เขียนหรือสื่อถึงการศึกษาค้นคว้าต่อไป วิธีการเขียนบทสรุปทำได้หลายวิธี เช่น เน้นความสำคัญของเนื้อหา ชักจูงให้มีการค้นคว้าศึกษาเพิ่มเติม เสนอทางแก้ไขหรือข้อแนะนำ ตั้งคำถามไว้ให้คิดต่อ

บทที่ 4-6 ว่าด้วยเรื่องการสังเคราะห์แบบอธิบายเป็นเหตุเป็นผล และแบบเชิงวิพากษ์และการวิเคราะห์ การสังเคราะห์คือการอภิปรายโดยใช้ข้อมูลอย่างน้อยมากกว่า 2 แหล่ง การจะสังเคราะห์ได้ผู้อ่านต้องสามารถสรุปเนื้อหาจากแหล่งข้อมูลและคิดเชิงวิพากษ์เพื่อหาความสัมพันธ์ของข้อมูลแต่ละแหล่งมาหลอมรวมกันเพื่อเกิดเป็นผลงานใหม่ได้ ความแตกต่างของการสังเคราะห์แบบอธิบายและแบบวิพากษ์ คือแบบแรกเน้นที่การให้ข้อมูลกับผู้อ่าน แต่อย่างหลังผู้เขียนมีจุดประสงค์เพื่อชักจูงให้ผู้อ่านเห็นด้วยหรือคล้อยตามแนวคิดของผู้เขียน ส่วนการวิเคราะห์คือการศึกษาส่วนต่างๆ และทำความเข้าใจหลักการในการทำงาน ความหมาย และความสำคัญของสิ่งนั้นๆ ส่วนบทที่ 7 ซึ่งเป็นบทสุดท้ายในเนื้อหาส่วนแรกนั้นเป็นการฝึกหัดทักษะต่างๆ ในบทก่อนหน้านี้คือการเขียนย่อความ การวิพากษ์ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์

งานของออสมอนด์ (Osmond 2013) ต่างจากคู่มือเล่มอื่นที่มักนำเสนอในภาพรวม เช่น การวางแผนการเขียน โครงสร้างของงานเขียน ไปจนกระทั่งการนำเสนอผลงานหรือการแบ่งเวลาเนื่องจากผู้เขียนเน้นที่ไวยากรณ์พื้นฐานในภาษาอังกฤษ การใช้คำ วลี ย่อหน้าในการเขียนทางวิชาการ รวมถึงวิธีการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นเนื้อหาสำคัญของหนังสือเล่มนี้จึงค่อนข้างแคบกว่าเมื่อเทียบกับหนังสือเล่มอื่นๆ ผู้เขียนได้รวบรวมข้อผิดพลาดที่พบบ่อย คำแนะนำต่างๆ จากประสบการณ์ตรง ตัวอย่างที่ดีและไม่ดีในการเขียนทางวิชาการ ฯลฯ โดยหวังว่าจะทำให้ผู้อ่านสามารถเรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้กับงานเขียนของตนได้อย่างรวดเร็ว

หนังสือเล่มนี้แบ่งการนำเสนอเนื้อหาออกเป็น 8 บทได้แก่ 1) รูปแบบพื้นฐานของการเขียนทางวิชาการ เช่น การเขียนต้องเป็นวัตถุวิสัย หลีกเลี่ยงการใช้คำสแลงหรือภาษาพูด รวมทั้งคำที่แสดงอารมณ์ความรู้สึก หลีกเลี่ยงการใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 วิธีการอ้างอิงต้องถูกต้อง ฯลฯ 2) ไวยากรณ์ขั้นพื้นฐาน เช่น คำนาม คำกริยา คำสรรพนาม คำนำหน้านาม คำขยาย คำคุณศัพท์ คำเชื่อม ฯลฯ 3) การเรียบเรียงประโยค เช่น ลำดับคำในประโยค กาล การใช้เครื่องหมายต่างๆ 4) การเรียบเรียงย่อหน้า โดยแต่ละย่อหน้าต้องมีประโยคที่เป็นใจความสำคัญของย่อหน้านั้น 5) การคิดเชิงวิพากษ์และการอ้างอิง 6) การเขียนอย่างกระชับและชัดเจน เช่น หลีกเลี่ยงการใช้คำ วลีที่ซ้ำซ้อน เลือกใช้ประโยคเรียบง่ายแทนประโยคซับซ้อน ยกตัวอย่างประกอบคำอธิบายเพื่อให้เห็นภาพชัดเจน 7) ความผิดพลาดที่พบบ่อยและวิธีแก้ไข และบทสุดท้ายหลังจากเขียนผลงานเสร็จเรียบร้อยแล้วคือ 8) การตรวจทานผลงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในท้ายบทแต่ละบทผู้เขียนได้แนะนำหนังสืออ่านประกอบเพื่อค้นคว้าเพิ่มเติมในหัวข้อนั้น

ที่กล่าวข้างต้น เป็นการสรุปผลงานที่เป็นคู่มือสอนการเขียนทางวิชาการภาษาอังกฤษสำหรับภาษาไทย พบผลงานทำนองเดียวกันจำนวนน้อยกว่ามาก ดังจะสรุปในหัวข้อถัดไป

2.1.2 ตำราเกี่ยวกับภาษาวิชาการไทย

ผลงานประเภทตำราที่เกี่ยวกับภาษาวิชาการของไทยมีทั้งที่เป็นคู่มือการทำวิจัย และการเขียนรายงานทางวิชาการ เช่น ชินวุธ สุนทรสีมะ (2529) เน้นการทำวิจัย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นสองส่วน คือเนื้อหาเกี่ยวกับหลักและวิธีการทำวิทยานิพนธ์และเอกสารวิจัยต่างๆ และวิธีการพิมพ์เอกสารดังกล่าวพร้อมยกตัวอย่างประกอบ ผู้เขียนได้เกริ่นถึงภาพรวมของงานวิจัยโดยให้ความหมายว่าหมายถึงการค้นคว้าอย่างมีระเบียบเพื่อให้ได้มาซึ่งความจริงหรือหลักการบางอย่าง ประเภทของการวิจัยอาจแบ่งออกเป็นลักษณะกว้างๆ ตามวิธีการคือ การวิจัยแบบพรรณนา การวิจัยแบบวิเคราะห์ และการวิจัยทางปริมาณ หรือแบ่งตามเนื้อหา เช่น การวิจัยทางประวัติศาสตร์ ทางกฎหมาย ทางสถิติ การวิจัยโดยการทดลอง เป็นต้น จากนั้นจึงกล่าวถึงขั้นตอนของการวิจัยซึ่งประกอบด้วยการวางแผนการวิจัย การรวบรวมข้อมูลและเอกสาร การจัดระเบียบข้อมูล การวิเคราะห์และตีความ และขั้นสุดท้ายคือการเขียนผลงานวิจัย

ในทำนองเดียวกัน สุวิทย์ อารีกุล (2521) แบ่งเนื้อหาหนังสือออกเป็น 4 ส่วนคือ 1) บทนำเกี่ยวกับนักวิจัยและการวิจัย ลักษณะและประเภทของการวิจัย (บทที่ 1-3) 2) แบบและกระบวนการของการวิจัย (บทที่ 4-7) 3) กระบวนการแก้ปัญหา ตลอดจนการวิเคราะห์และตีความข้อมูล และการสรุปผล (บทที่ 8-10) และ 4) การนำเสนอข้อมูลและการเขียนผลงานวิจัย (บทที่ 11-14) โดยภาพรวมของการวิจัยคือการค้นหาคำตอบอย่างมีระเบียบแบบแผนให้ได้มาซึ่งความรู้ที่ถูกต้อง วิธีที่ใช้ต้องเป็นวิธีทางวิทยาศาสตร์และเชื่อถือได้ โดยมีขั้นตอนตั้งแต่การวิเคราะห์ถึงปัญหา รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ตั้งสมมติฐานและทดสอบสมมติฐานนั้นก่อนที่จะสรุปผล การวิจัยอาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือทางวิทยาศาสตร์และทางสังคมศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์

เพื่อแสวงหาความรู้ใหม่หรือนำไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ ลักษณะของการวิจัยอาจแตกต่างกันตามวิธีการ คือ เป็นการรวบรวมข้อมูล นำไปสู่วิธีการแก้ปัญหา เน้นพัฒนาการทางทฤษฎี ฯลฯ สำหรับคุณสมบัติที่นักวิจัยควรมี ได้แก่ มองเห็นปัญหา แยกแยะเหตุและผล และตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่การวิจัย มีความรู้พื้นฐานเรื่องที่ทำการวิจัยรวมถึงความรู้ในสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี มีความอยากรู้อยากเห็น ริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อค้นหาสิ่งใหม่ๆ พร้อมที่จะเผชิญอุปสรรคในการทำวิจัย สามารถร่วมงานกับนักวิจัยผู้อื่นได้ ฯลฯ

จะเห็นได้ว่าผลงานทั้ง 2 เรื่องดังกล่าวข้างต้น เน้นขั้นตอนการวิจัยมากกว่าการเขียนรายงาน และถึงแม้ว่าการแบ่งเนื้อหาและการเกริ่นในบทนำของชินวุธ สุนทรสีมะ (2529) และสุวิทย์ อารีกุล (2521) จะต่างกันไปบ้าง แต่เนื้อหาหลักที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนในการวิจัยเป็นไปในทำนองเดียวกัน คือ กระบวนการของการวิจัยเริ่มตั้งแต่การกำหนดปัญหาหรือเลือกหัวข้อในการวิจัย โดยพิจารณาจากเรื่องที่ผู้วิจัยมีความสนใจและเชี่ยวชาญ เป็นปัญหาที่ยังไม่สามารถหาคำตอบได้ หรือเป็นการขยายขอบเขตจากงานวิจัยเดิมที่มีอยู่แล้ว โดยเรื่องที่วิจัยจะต้องมีความสำคัญและไม่ซ้ำซ้อนกับเรื่องที่มีอยู่แล้ว นอกจากกำหนดหัวข้อแล้วยังต้องกำหนดขอบเขตการวิจัยไม่ให้กว้างเกินไป จากนั้นจึงตั้งสมมติฐานซึ่งเปรียบเหมือนการคาดการณ์ล่วงหน้า เป็นการสร้างทฤษฎีชั่วคราวก่อนที่ผู้วิจัยจะรวบรวมหลักฐานทั้งหมด และสรุปความเห็นว่าสิ่งที่คาดการณ์นี้ถูกต้องหรือไม่ และสำรวจเอกสารและข้อมูลคร่าวๆ เพื่อเป็นแนวทางในการรวบรวมข้อมูลและกำหนดเครื่องมือสำหรับการวิจัย ขั้นตอนถัดมาคือการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและน่าเชื่อถือ ในบางกรณีที่ไม่สามารถค้นคว้าข้อมูลทางเอกสารได้ ผู้วิจัยจะต้องรวบรวมข้อมูลขึ้นเองด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การสังเกตการณ์ ฯลฯ ซึ่งต้องอาศัยการสุ่มตัวอย่างประชากรเพื่อใช้เป็นตัวแทนในการอธิบายประชากรทั้งหมด เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วต้องประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลก่อนนำมาใช้ว่าข้อมูลไม่มีความลำเอียง และเข้ากับจุดมุ่งหมายในการวิจัย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาจัดระเบียบเพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น อาจจำแนกตามคุณภาพ ตามปริมาณ ตามลำดับเวลา หรือตามภูมิศาสตร์

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลแล้วจึงเสนอผลการวิจัย การนำเสนออาจใช้การบรรยาย หรือใช้ตาราง การใช้ภาพ เช่น กราฟ แผนภูมิต่างๆ ภาพถ่าย แผนที่ ฯลฯ ประกอบด้วย โดยทั่วไปจะกล่าวถึงเหตุผลของการวิจัย ตลอดจนความสำคัญ ความมุ่งหมาย ขอบเขตการวิจัย สมมติฐาน จากนั้นจึงนำเสนอตามลำดับหัวข้อย่อยที่วางไว้ตอนวางแผนการทำวิจัย การนำเสนองานวิจัยต้องมีเอกภาพข้อมูลและการวิเคราะห์ต่างๆจะต้องสอดคล้องไปในทางเดียวกันและมีความเป็นเหตุเป็นผล ภาษาที่ใช้ต้องกระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย และงานต้องมีความเป็นวัตถุวิสัยและไม่กล่าวถึงสิ่งที่เกินความเป็นจริงจากผลงานที่ได้มา มีการใช้เอกสารหลักฐานอ้างอิงต่างๆ อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ควรหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดข้อบกพร่องในการวิจัย เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลก็ต้องเป็นไปอย่างรอบคอบ การจัดทำตัวอย่างในการเก็บข้อมูล หรือการนำข้อมูลภาคสนามมาใช้ต้องไม่มีความลำเอียงเพียงเพื่อให้เข้ากันกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ก่อน และงานวิจัยควรก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ไม่ซ้ำซ้อนกับงานวิจัยของผู้อื่น

ส่วนผลงานประเภทตำราเกี่ยวกับภาษาวิชาการไทย มีทั้งที่นำเสนอในลักษณะที่ให้ข้อแนะนำเรื่องลำดับขั้นตอนวิธีการนำเสนอผลงานวิชาการ และที่ให้ความรู้เกี่ยวกับแนวการเขียนและลีลาภาษา ซึ่งเป็นที่สังเกตได้ว่าโดยมากมักกล่าวถึงวิธีสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการและการตีพิมพ์เผยแพร่ เนื้อหามุ่งเน้นไปยังกระบวนวิธีที่จะบรรลุผลสัมฤทธิ์ในการประเมินผลงานทางวิชาการและเพื่อเลื่อนระดับในสายวิชาชีพ และยังมีตำราที่เน้นถ่ายทอดประสบการณ์ของผู้เขียนเกี่ยวกับการผลิตผลงานทางวิชาการปรากฏอยู่มากอีกด้วย อย่างไรก็ดีแนวทางที่เน้นให้ความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับรูปแบบภาษาเขียนที่เหมาะสมที่จะใช้เขียนงานวิชาการยังคงมีอยู่ในจำนวนจำกัด

ตำราที่เกี่ยวกับภาษาวิชาการไทยที่ได้ทบทวน มีทั้งตำราที่ให้คำแนะนำในการเขียนเอกสารวิชาการ อาทิ ตำรา วิจัย บทความวิวัย และบทความวิชาการ รวมไปถึงตำราที่มุ่งเสนอลำดับขั้นตอนวิธีการขอตำแหน่งทางวิชาการ คู่มือแนะนำและการถ่ายทอดประสบการณ์ของผู้เขียนในการขอตำแหน่งวิชาการ

ในแวดวงตำราไทยที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับงานเขียนทางวิชาการ มีการให้ความหมายของคำว่า “ภาษาวิชาการ” โดยตรงไว้น้อยมาก โดยมากจะกล่าวในฐานะเป็นที่เข้าใจว่าหมายถึงภาษาที่ใช้เขียนงานวิชาการ หรือข้ามผ่านประเด็นของนิยามความหมายออกไป อย่างไรก็ดี มีผู้ให้นิยามไว้อยู่บ้าง และยังนำเสนอแนวคิดเรื่องภาษาวิชาการไว้อย่างเป็นระบบ นิยมใช้อ้างอิงกันโดยทั่วไปอีกด้วย ดังที่ สุนันทา ฟาเบรอ (2542: 1) นิยามความหมายของคำว่า “วิชาการ” ไว้ว่าหมายถึง “การศึกษาค้นคว้าศาสตร์เรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ลึกที่สุดเท่าที่จะลึกได้ การเขียนตำราวิชาการจึงเป็นการพิสูจน์ความรู้ของผู้เขียน โดยดูจากหลักฐานการอ้างอิงที่ผู้รู้เขียนไว้อย่างน่าเชื่อถือ จากการพิสูจน์ทดลอง หรือจากประสบการณ์ของผู้เขียนและจากผลการวิจัยที่มีผู้รับรองคุณภาพแล้ว”

เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์ (2543: 2) ให้ความหมายของ “ภาษาวิชาการ” ไว้ว่า “หมายถึง ‘คำพูด’ หรือถ้อยคำที่ใช้ในการเขียนเกี่ยวกับวิชาความรู้โดยเฉพาะ” มีข้อจำกัด 4 ประการ กล่าวคือ ประการแรกเป็นภาษาที่ใช้เป็นทางการ ประการที่สอง เป็นภาษาสุภาพ ประการที่สาม เป็นภาษาที่ใช้เกี่ยวกับวิชาการ และประการที่สี่เป็นภาษาเขียนมิใช่ภาษาพูดหรือภาษาปาก

นอกจากนี้ เอกสารข้างต้นยังจำแนกภาษาวิชาการออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ภาษาวิชาการ กับ ภาษาทางวิชาการ

ภาษาวิชาการอาจพบในการเขียนผลงานวิชาการโดยทั่วไปซึ่งมีความเฉพาะเจาะจงสื่อสารกันเข้าใจในสาขาวิชา จึงพบคำศัพท์เฉพาะสาขาวิชา ซึ่งเรืองเดชเรียกว่า “ศัพท์เทคนิค” ลักษณะเช่นนี้เองที่ผู้วิจัยมองว่าเป็นลักษณะที่ทำให้ภาษาวิชาการมีการเข้าถึงได้ในวงจำกัด

ส่วน “ภาษาทางวิชาการ” หรือ “ภาษากึ่งวิชาการ” ได้แก่ภาษาที่ไม่เคร่งครัดเรื่องข้อจำกัดทางวิชาการ มุ่งเขียนเพื่อสื่อสารให้บุคคลที่อยู่นอกวงการนั้นๆ และประชาชนทั่วไปได้เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย เช่น ภาษาที่พบในงานวิจัยบางเรื่องที่ตีพิมพ์เผยแพร่แก่ประชาชนทั่วไปได้ใช้ประโยชน์เป็นต้น

นอกจากนั้น เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์ (2543: 5) ยังกล่าวว่าภาษาวิชาการ เป็นภาษาเขียน ไม่ใช่ภาษาพูด ใช้ภาษาสุภาพ นิยมใช้คำศัพท์เฉพาะในแต่ละสาขาวิชา ใช้ภาษาระดับทางการ ไม่นิยมคำย่อโดยไม่จำเป็น นิยมใช้ตัวเลขเป็นเครื่องบ่งบอกหัวข้อใหญ่ ย่อย ตามลำดับ มีรูปแบบเฉพาะตัวในการนำเสนอ ไม่นิยมระบุชื่อ ยศ ตำแหน่ง ในการอ้างถึงบุคคล แสดงเอกสารประกอบการเขียน ใช้แผนภูมิ ตาราง แผนที่ประกอบความเข้าใจ และมีการใช้เชิงอรรถ

ลักษณะที่เรืองเดชกล่าวถึงนั้น มีปรากฏอยู่ในการอธิบายลักษณะของภาษาวิชาการ ในตำราเล่มอื่นๆ ที่เขียนขึ้นเพื่อเป็นคำแนะนำในการเขียนงานวิชาการ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

ก) ลักษณะด้านวัจนลีลา คือ ลักษณะด้านรูปแบบการใช้ภาษา คำศัพท์ รูปประโยค การลำดับข้อความ เช่น การใช้ภาษาทางการ ภาษาสุภาพ เป็นต้น

ข) ลักษณะด้านรูปแบบ คือ การใช้องค์ประกอบการเขียนนำเสนอสาระบางอย่างที่อยู่นอกเหนือสาระหลักในการนำเสนอ เช่น การช่วยแสดงความหมาย เน้นย้ำความหมาย หรือจัดระเบียบข้อมูลในงานวิชาการ ดังจะเห็นได้จากการใช้เลขลำดับหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย

ค) ประการสุดท้าย ลักษณะด้านการใช้และเชื่อมโยงข้อมูล กล่าวคือ งานวิชาการมีแนวปฏิบัติในการแสดงแหล่งที่มาของข้อมูลอย่างชัดแจ้ง การนำข้อมูลมาใช้จะต้องแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่ามาจากแหล่งใด รูปแบบในการแสดงแหล่งข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลให้กลมกลืนกับงานเขียน จึงเป็นเรื่องที่ขาดไม่ได้ และเป็นลักษณะเด่นของงานวิชาการ

รูปภาษาที่ใช้ในงานวิชาการมีลักษณะเป็นทางการ ซึ่งเรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์ (2543: 12-13) อธิบายว่าเป็นภาษาที่กระชับ รัดกุม ไม่เยิ่นเย้อวกวน ไม่ใช้คำกำกวมให้ผู้อ่านเข้าใจผิด มีการใช้เหตุผลและเสนอความคิดเป็นช่วงๆ มีการขึ้นบรรทัดใหม่เมื่อจบข้อเสนอแต่ละตอน มีการใช้คำที่แตกต่างกับภาษาไม่เป็นทางการทั่วไป เช่น ภาษาไม่เป็นทางการใช้ว่า “ดีจัง ดีเหลือเกิน” ภาษาทางการก็จะใช้ว่า “ดีมาก” เป็นต้น

นักวิชาการมักใช้ภาษาสุภาพเพราะถือว่าใช้แล้วเข้าใจ ฟังไม่แข็งกระด้างจนเกินไป ส่วนเรื่องความเป็นภาษาเขียนนั้น เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์ (2543: 6-7) อธิบายไว้ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับภาษาทางการ คือ เรื่องของการใช้คำ กล่าวคือ ภาษาวิชาการจะไม่ใช้คำที่ใช้ในการพูด เช่น “กินข้าว” จะใช้คำว่า “รับประทานอาหาร” หรือคำว่า “ประเทศเขมร” ก็จะใช้ว่า “ประเทศกัมพูชา” หรือคำตัดสั้นภาษาปากอย่างเช่น “มหาลัย” ก็จะไม่ใช้ แต่จะใช้เป็น “มหาวิทยาลัย” เป็นต้น

นภาลัย สุวรรณธาดาและคณะ (2553: 29) กล่าวไว้เพิ่มเติมว่าภาษาวิชาการเป็นภาษาที่มีการใช้คำศัพท์เฉพาะ ภาษาระดับทางการ ภาษาสุภาพ ซึ่งสอดคล้องกับที่เรืองเดชได้กล่าวไว้ ในประเด็นนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นลักษณะที่ทำให้เกิดความแจ่มชัดในเรื่องรูปประโยคและการนำเสนอความ กล่าวคือ ในภาษาระดับดังกล่าวมักปรากฏรูปประโยคสมบูรณ์ ไม่นิยมคำย่อโดยไม่จำเป็น

ลักษณะสำคัญอีกประการที่ตำราไทยกล่าวไว้ถึงลักษณะที่เรียกได้ว่าเป็นภาษาวิชาการนั้นเป็นมุมมองเรื่องลักษณะทางวัจนลีลา ลักษณะทางวัจนลีลาในที่นี้หมายรวมถึงเรื่องลำดับข้อความ

ในการนำเสนอ รูปแบบ การใช้ข้อมูลและการเชื่อมโยงข้อมูล และการนำเสนอสาระรวมทั้งวิธีการแสดงข้อมูลประกอบการเขียน

วชิรนที วงศ์ศิริอำนวย (2542) และ สิทธิ์ ธีรสรณ์ (2554) กล่าวพ้องกันในลำดับข้อความในการนำเสนอ โดยกล่าวถึงเรื่องการจัดแบ่งประเด็นเนื้อหาสาระในการนำเสนอออกเป็นย่อหน้า และแนะนำว่าควรให้ย่อหน้านั้นมีประโยคใจความสำคัญปรากฏอยู่ โดยตำแหน่งที่ดีที่สุดในการวางประโยคดังกล่าวคือต้นย่อหน้า ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นนี้สอดคล้องกับแนวการสอนวิธีเขียนย่อหน้าหรือการเขียนเพื่อผลสัมฤทธิ์โดยทั่วไปที่เน้นในเรื่องของการวางประโยคใจความสำคัญในย่อหน้าเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดี

สำหรับลักษณะด้านรูปแบบ พบว่าตำราไทยส่วนมากเน้นการกล่าวถึงรูปแบบการจัดวางเนื้อหาเป็นเรื่องสำคัญในการกล่าวถึงภาษาวิชาการ เป็นต้นว่าภาษาวิชาการนิยมใช้ตัวเลขเป็นเครื่องบ่งบอกหัวข้อใหญ่ ย่อย ตามลำดับ มีรูปแบบเฉพาะตัวในการนำเสนอ สังเกตได้ว่าในการอ้างชื่อบุคคลใดก็ตาม ไม่นิยมระบุชื่อ ยศ ตำแหน่ง

ส่วนลักษณะด้านการใช้ข้อมูลและการเชื่อมโยงข้อมูลนั้น ตำราวิชาการเน้นเรื่องการแสดงที่มาของข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นการอ้างอิงในระบบต่างๆ ทั้งแทรกปนไปในเนื้อหา หรืออ้างอิงไว้ท้ายเรื่อง ระบบการอ้างอิงนี้ถูกกล่าวถึงในฐานะที่เป็นแนวปฏิบัติเคร่งครัดซึ่งแสดงคุณภาพของงานเขียนและผู้เขียน

การนำเสนอสาระและวิธีการแสดงข้อมูลประกอบการเขียน เป็นลักษณะสำคัญประการสุดท้ายที่ผู้วิจัยพบว่ากล่าวถึงมากในตำราไทย โดยมักกล่าวเน้นวิธีแสดงข้อมูลประกอบการเขียนโดยใช้แผนภูมิ ตารางหรือแผนที่ประกอบความเข้าใจ อย่างไรก็ดีมักนำเสนอเพียงรูปแบบของตารางหรือแผนภูมิ แต่พบว่ามีน้อยเล่มที่จะแสดงแนวการเขียนหรือวิธีเขียนอธิบายตารางหรือแผนภูมิเหล่านั้น

เกี่ยวกับชนิดของเอกสารวิชาการ จากการสำรวจพบว่าตำราไทยกล่าวถึงชนิดของเอกสารที่ใช้ภาษาวิชาการไว้หลากชนิด โดยอาจแบ่งตามรูปแบบการนำเสนอและเนื้อหาได้เป็น 6 ชนิด ได้แก่ บทความวิชาการ บทความวิจัย เอกสารประกอบการสอน เอกสารคำสอน ตำรา รายงานการศึกษาค้นคว้าหรือวิจัย

ตำราไทยกล่าวถึงวิธีเขียน ***บทความวิชาการ*** ไว้มากกว่างานเขียนทางวิชาการชนิดอื่น โดยแสดงให้เห็นว่าบทความวิชาการเป็นงานเขียนที่เน้นการนำเสนอความคิดใหม่ องค์ความรู้ใหม่ทางวิชาการ ในรูปแบบของความเรียงที่มีขนาดสั้นถึงปานกลาง ทำให้ผู้อ่านเข้าถึงได้ง่ายจึงได้รับความนิยม บทความวิชาการมักมีขอบเขตของเนื้อหาเฉพาะเจาะจงกว่าตำราและมีลักษณะที่จบในตัวเอง

ผู้วิจัยพบว่าในแง่ที่เกี่ยวข้องกับตัวภาษานั้น ตำราไทยมักกล่าวถึงบทความวิชาการในแง่ของโครงสร้างความในระดับสัมพันธสาร กล่าวคือ ลักษณะทางรูปแบบของบทความวิชาการมีความเป็นเฉพาะตัว ด้วยเหตุที่บทความชนิดนี้เป็นงานเขียนที่มีองค์ประกอบหลักแบบความเรียงทั่วไป คือ มีคำนำ เนื้อเรื่อง สรุป นั่นเอง ส่วนลักษณะทางด้านเนื้อหาอาจพิจารณาได้จาก

วัตถุประสงค์ของการเขียน โดย สุนันทา ฟาเบรอ (2542: 4) กล่าวว่า บทความวิชาการมีเนื้อหาที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ ลีลาภาษาจึงมีลักษณะกระตุ้นความคิดทั้งนี้เพื่อให้วงวิชาการได้หันมาทบทวนแนวคิดเดิมอันจะทำให้องค์ความรู้ทางวิชาการสาขานั้นๆ มีความก้าวหน้าสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลก จึงมีแนวการเขียนแบบวิเคราะห์วิจารณ์

ส่วน ***บทความวิจัย*** จากข้อกำหนดโดยทั่วไปของการนำเสนอบทความวิจัยในการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งหนึ่งที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ในปี 2554 มีผู้กล่าวว่า *บทความวิจัย* เป็นงานเขียนที่เน้นการนำเสนอผลการวิจัย โดยย่อให้เหลือในรูปแบบของบทความ ต้องมีเนื้อหาครบถ้วนตามองค์ประกอบของงานวิจัยแต่นำเสนอโดยย่อ การลำดับเนื้อหาก็มักจะต้องเป็นไปตามข้อบังคับ กล่าวคือ เริ่มจากชื่อเรื่อง บทคัดย่อภาษาไทยภาษาอังกฤษ คำสำคัญ คำนำที่บอกความสำคัญของปัญหาวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัยอันประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลรวมถึงสถิติที่ใช้ การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย รวมถึงข้อเสนอแนะ และปิดท้ายด้วยเอกสารอ้างอิงเต็มรูปแบบ

นอกจากนี้ยังมีเอกสารวิชาการชนิดอื่นๆ อาทิ ***เอกสารประกอบการสอน และเอกสารคำสอน*** เป็นเอกสารที่ใช้ในวงจำกัด คือใช้ในการเรียนการสอน ตามข้อกำหนดของสถาบันการศึกษา มีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย โดยเป็นความแตกต่างในเรื่องของรูปแบบและความสมบูรณ์ของเนื้อหาดังที่ ดนัย ไชยโยธา (2538: 68) กล่าวว่า เอกสารประกอบการสอน หมายถึง เอกสารที่ใช้ประกอบการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยแผนการสอน หัวข้อคำบรรยาย อาจมีรายชื่อหนังสืออ่านประกอบ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ ส่วนเอกสารคำสอน หมายถึง เอกสารที่ใช้ประกอบการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งของมหาวิทยาลัย มีโครงสร้างคล้ายเอกสารประกอบการสอน แต่มีเนื้อหาสมบูรณ์กว่า และรวบรวมเป็นรูปเล่ม โดยเอกสารทั้งสองชนิดต้องแสดงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนได้รับความรู้หรือทักษะใดเมื่อผ่านการเรียนรู้ในรายวิชาแล้ว แสดงเนื้อหาของรายวิชา แสดงกิจกรรมและวิธีการสอน อุปกรณ์ที่ใช้ รวมถึงวิธีประเมินผลตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ สรุปได้ว่าเอกสารคำสอนจะมีความสมบูรณ์มากกว่าเอกสารประกอบการสอน ส่วนการนำไปใช้นั้นเกิดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์เดียวกันคือ เพื่อนำไปใช้เป็นเอกสารประกอบการเรียนการสอน

ตำรา ถูกมองว่าเป็นเอกสารที่พบภาษาวิชาการครบองค์ประกอบมากที่สุด อาจด้วยเหตุที่ตำรานำเสนอองค์ความรู้ในลักษณะสมบูรณ์ในตัวเอง มีการแจกแจงรายละเอียดค่อนข้างครบถ้วน ดังที่ สุนันทา ฟาเบรอ (2542: 9) กล่าวถึงลักษณะของตำราที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดไว้ในหนังสือราชการเลขที่ ทม.0202 /ว.5 ดังนี้

> เอกสารที่ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ ที่ได้เรียบเรียงอย่างมีระบบ ประกอบด้วย คำนำ สารบัญ เนื้อเรื่อง สรุป และการอ้างอิงครบถ้วน สมบูรณ์ ทันสมัย โดยจะต้องมีเนื้อหาสาระอย่างละเอียด ครอบคลุมวิชาหรือส่วนของวิชาที่ตนเชียวชาญ

โดยมีจุดประสงค์ใช้เป็นหลักในการเรียนการสอนตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย และจะต้องจัดทำเป็นรูปเล่มอย่างเรียบร้อย

ตำราในความหมายกว้างอาจหมายรวมไปถึงหนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อให้ความรู้เฉพาะเรื่องในเชิงลึก ไม่ได้ใช้กันในการเรียนการสอนระดับมหาวิทยาลัย หรือระบบโรงเรียน แต่เป็นความรู้เฉพาะทางเช่น ตำราพรหมชาติ ที่ให้ความรู้เรื่องการพยากรณ์ชะตาชีวิต หรือหนังสือที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศก็ปรากฏให้เห็นทั่วไปซึ่งงานวิจัยนี้ไม่ได้มีขอบเขตศึกษาไปถึงตำราในความหมายกว้างเหล่านั้น

เอกสารวิชาการอีกประเภท ได้แก่ ***รายงานการศึกษาค้นคว้าหรือวิจัย*** ซึ่ง ดนัย ไชยโยธา (2538: 70) กล่าวไว้ว่า หมายถึง เอกสารรายงานผลของการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ ไปจนถึงการวิจัย มีการนำเสนอขึ้นอย่างมีระเบียบแบบแผน ใช้เป็นรายงานสรุปสุดท้ายของกระบวนการค้นคว้าทางวิชาการ แบ่งตามวัตถุประสงค์ได้เป็น 3 ประเภท คือ รายงานที่จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้าในรายวิชา เรียกว่า รายงานวิชาการ รายงานที่จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการพิจารณาการสำเร็จการศึกษา อาจเรียกได้หลายอย่างว่า ภาคนิพนธ์ สารนิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ และประเภทที่สาม รายงานที่จัดทำขึ้นเพื่อเสนอผลสัมฤทธิ์ของโครงการวิจัย เรียกว่า รายงานการวิจัย

2.2 ผลงานที่วิเคราะห์โครงสร้างและลักษณะของภาษาวิชาการ

มีผลงานจำนวนหนึ่งที่มุ่งวิเคราะห์โครงสร้างและลักษณะของภาษาวิชาการ เช่น ชาร์ลส์ เพโครารี่และฮันสตัน (Charles, Pecorari and Hunston 2009) ซึ่งใช้สัมพันธสารวิเคราะห์และภาษาศาสตร์คลังข้อมูลเป็นเครื่องมือในการศึกษางานเขียนทางวิชาการ ในบทนำผู้เขียนได้ให้ภาพรวมของวิธีการ 2 วิธีนี้ว่ามีความคล้ายคลึงกันในแง่ที่ว่าเป็นการหารูปแบบทางภาษาที่ได้จากตัวอย่างที่ได้ตามธรรมชาติ แต่ก็มีความแตกต่างตรงที่สัมพันธสารวิเคราะห์จะมองภาพรวมทั้งหมดรวมทั้งบริบททางสังคม และระบุรูปแบบประโยคและย่อหน้าที่สัมพันธ์กัน แต่ภาษาศาสตร์คลังข้อมูลจะเน้นรูปแบบในระดับที่เล็กลงมา เช่นในระดับคำหรือวลี เนื้อหาต่อจากบทนำแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกวิเคราะห์ความแตกต่างของสัมพันธสารตามประเภทงานเขียนและสาขาวิชา ส่วนที่สองเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ส่วนที่สามเป็นการนำผลการวิจัยทางภาษาศาสตร์มาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน

ส่วนแรกแบ่งเนื้อหาย่อยออกเป็น 5 บท โดยที่ 2 บทแรกเป็นการวิเคราะห์รูปแบบ บทแรกศึกษาบททบทวนวรรณกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ขั้นตอนต่างๆ และใช้คลังข้อมูลในการหาคำสำคัญ ซึ่งในที่นี้คือคำว่า ‘research’ และคำอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ‘study’ ในการสืบค้น ทำให้เห็นวิธีการใช้คำนี้อย่างหลากหลายในขั้นตอนต่างๆ ของการทบทวนวรรณกรรมและการเกิดร่วมของคำนี้กับคำอื่นๆ ทำให้เห็นรูปแบบ ความสัมพันธ์

ระหว่างคำและโครงสร้าง ผลการวิจัยนี้อาจใช้เป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาเป็นสื่อการสอนได้ บทที่ 2 ใช้คลังข้อมูลการเขียนขออนุมัติทุนวิจัยที่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากเห็นว่าไม่ค่อยมีคนศึกษางานเขียนประเภทนี้นักทั้งที่เป็นเรื่องสำคัญต่อผู้วิจัย ผลการศึกษาแสดงให้เห็นรูปแบบและแนวทางในการเขียนซึ่งอาจช่วยพัฒนาทักษะของผู้วิจัย

บทที่ 3-5 ศึกษาสัมพันธสารในงานเขียนทางวิชาการในสาขาต่างๆ งานวิจัยในบทที่ 3 ใช้คลังข้อมูลการเขียนรายงานของนักศึกษามหาวิทยาลัยและเปรียบเทียบคำสำคัญในงานด้านฟิสิกส์ ด้านประวัติศาสตร์ และด้านประยุกต์ เช่น วิศวกรรมศาสตร์ เภสัชศาสตร์ การจัดการการท่องเที่ยว ฯลฯ พบว่าแต่ละสาขาวิชามีการนำเสนอที่ต่างกันต่างไปตามการสร้างองค์ความรู้ ผลการศึกษาอาจใช้เป็นแนวทางออกแบบวิชาการสอนการเขียนตามสาขาวิชาให้กับผู้เริ่มต้นการเขียนงานทางวิชาการ บทที่ 4 และ 5 ใช้ข้อมูลจากบทความวิจัยของผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์และชีววิทยาตามลำดับ โดยงานวิจัยในบทที่ 4 เน้นศึกษากลุ่มคำที่ปรากฏบ่อยและคำที่ปรากฏร่วม โดยเฉพาะคำที่ใช้บอกเวลาว่าเป็นลักษณะสำคัญของงานเขียนทางด้านประวัติศาสตร์ ส่วนบทที่ 5 แสดงให้เห็นว่าการใช้กลุ่มคำที่ระบุหัวข้อเฉพาะเป็นจำนวนมากเป็นลักษณะที่พบมากในงานเขียนด้านชีววิทยา

ส่วนที่สองประกอบด้วยบทที่ 6-9 บทที่ 6 เก็บข้อมูลจากรายงานจากสาขาวิชาต่างๆ และนำมาวิเคราะห์กลวิธีที่ผู้เขียนใช้ในการปูพื้นฐานเนื้อหาและดึงความสนใจของผู้อ่าน รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้เขียนถึงสาเหตุหรือทัศนคติที่มีผลต่อการเขียนในลักษณะนั้นๆ บทที่ 7 วิเคราะห์การเขียนทางวิชาการรูปแบบใหม่ นั่นคือ การสื่อสารผ่านทางพื้นที่อิเล็กทรอนิกส์ โดยเปรียบเทียบการเขียนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งผู้เขียนรู้จักตัวตนของผู้อ่าน พบว่าคำสำคัญที่พบเป็นส่วนหนึ่งของวลีที่แสดงตัวตนของผู้เขียน เช่น ‘I think’ และพบการใช้ลักษณะนี้มากที่สุดในการเขียนทางอิเล็กทรอนิกส์ การศึกษาในบทที่ 8 พบว่าคำวิเศษณ์บางคำ ได้แก่ ‘only, just, simply, merely’ มีบทบาทสำคัญในการแสดงจุดยืนของผู้เขียน และสร้างความเห็นที่สอดคล้องระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน และในบทที่ 9 ซึ่งเป็นบทสุดท้ายในส่วนนี้ศึกษาเรื่องระดับการแสดงตัวตนของผู้เขียนในผลงานจากความเรียงของนักศึกษา ซึ่งแสดงผ่านความคิดเห็น จุดยืน ฯลฯ ของผู้เขียนและการส่งต่อความคิดนั้นไปยังผู้อ่าน

ในส่วนที่สาม บทที่ 10-11 เปรียบเทียบการเขียนระหว่างนักเรียนกับผู้เชี่ยวชาญ โดยบทที่ 10 ศึกษาการใช้คำกริยาศัพท์ในการเขียน ส่วนบทที่ 11 ศึกษากริยาวิเศษณ์ที่ทำหน้าที่เชื่อมความ ผลปรากฏว่ามีความแตกต่างในการใช้อย่างเห็นได้ชัด นั่นคือ มีการใช้คำกริยาบางคำในระดับที่น้อยเกินไปหรือมากเกินไปในกลุ่มผู้เริ่มต้นเขียน พบรูปแบบเฉพาะของการใช้คำกริยาบางคำ พบความแตกต่างด้านความถี่ในการใช้กริยาวิเศษณ์ ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้เขียนทั้ง 2 กลุ่มนำเสนอผลงานด้วยประเภทที่ต่างกันและด้วยวัตถุประสงค์ที่ต่างกัน บทที่ 12 ศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำเชื่อมเช่นกัน แต่เก็บข้อมูลจากนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรกเช่นเดียวกัน แต่มีพื้นฐานด้านเชื้อชาติและสังคมต่างกัน คือกลุ่มหนึ่งมาจากประเทศอังกฤษ ส่วนอีกกลุ่มมาจากประเทศปากีสถาน พบความแตกต่างในการใช้ทั้งด้านความถี่ คำที่ใช้และตำแหน่งที่

ปรากฏ ซึ่งแสดงถึงความนิยมที่ต่างกันไปตามท้องถิ่น บทที่ 13 ศึกษาการใช้หัวข้อในความเรียง พบว่าการใช้หัวข้อประเภทต่างๆ ขึ้นอยู่กับจำนวนปีที่ศึกษา สาขาวิชา และประเภทของงานที่ได้รับมอบหมาย การศึกษานี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสอนการเขียนได้ และบทสุดท้ายศึกษาประโยชน์ที่ได้จากกระบวนการเขียนและการแก้ไขผลงานเพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างอัตลักษณ์ทางวิชาการของผู้เขียนผ่านทางลักษณะทางภาษา โดยยกกรณีศึกษาที่แสดงว่านักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาจะร่วมกันสร้างอัตลักษณ์จากกระบวนการดังกล่าว

งานวิจัยของบันตัน (Bunton 2005) ศึกษาโครงสร้างทั่วไปของบทสรุปวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก โดยเก็บข้อมูลวิทยานิพนธ์ทั้งในสาขาวิทยาศาสตร์และสาขามนุษยศาสตร์จำนวน 45 เรื่องจากคณะและภาควิชาต่างๆ ในมหาวิทยาลัยฮ่องกง ในขั้นแรกผู้วิจัยระบุส่วนที่เป็นบทสรุปของวิทยานิพนธ์แต่ละเรื่อง จากนั้นจึงเปรียบเทียบชื่อบท ชื่อหัวข้อ ความยาว รวมทั้งแหล่งอ้างอิงที่ใช้ แล้วจึงวิเคราะห์ขั้นตอนที่ผู้เขียนแต่ละคนใช้ในการนำเสนอบทสรุป ผู้วิจัยพบว่าบทสรุปของวิทยานิพนธ์มี 2 ประเภท คือ บทสรุปที่เน้นเนื้อหาวิทยานิพนธ์เรื่องนั้นๆ โดยเฉพาะ (Thesis-oriented conclusions) และบทสรุปที่เน้นแวดวงการวิจัยเรื่องนั้นโดยรวมมากกว่าวิทยานิพนธ์ (Field-oriented conclusions) บทสรุปส่วนใหญ่จะเป็นแบบแรกซึ่งจะประกอบด้วยการกล่าวย้ำวัตถุประสงค์ วิธีการและผลที่ได้จากการวิจัย ข้อเสนอแนะที่นำมาปรับใช้กับสถานการณ์จริง ข้อเสนอแนะต่องานวิจัยในอนาคต บทสรุปในแบบที่ 2 ซึ่งพบในวิทยานิพนธ์เพียง 8 เรื่องเท่านั้น จะเน้นที่แวดวงการวิจัยโดยรวมมากกว่า และมีโครงสร้างหลักๆ ที่การเสนอปัญหาและวิธีการแก้ไข นอกจากนี้ ยังพบความแตกต่างด้านการเน้นส่วนสำคัญและโครงสร้างของวิทยานิพนธ์ด้านวิทยาศาสตร์และด้านมนุษยศาสตร์ด้วย บทสรุปของวิทยานิพนธ์ด้านมนุษยศาสตร์มักจะยาวกว่าและมีการแบ่งตอนเป็นหลายตอนมากกว่า และจะเน้นผลการค้นพบในงานนั้นๆ โดยเฉพาะในขณะที่บทสรุปของวิทยานิพนธ์ด้านวิทยาศาสตร์จะเน้นที่การวิจัยในอนาคตมากกว่า

บทความโดยทอมป์สัน (Thompson 2005) ศึกษาลักษณะของวิทยานิพนธ์เช่นกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสังเกตธรรมชาติของวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาปริญญาเอกในด้านการวาง focus และ position ของตนเองในวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกจำนวน 8 เล่ม ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในประเทศอังกฤษ โดยวิทยานิพนธ์ทุกเล่มมาจากสาขาเดียวกัน คือสาขา Agricultural Botany นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ทำการสังเกตบริบทโดยรอบอันเป็นสาเหตุให้วิทยานิพนธ์ถูกเขียนขึ้นมาโดยการสัมภาษณ์กับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกฉบับนั้นๆ ผลการศึกษาพบว่ามโนทัศน์เกี่ยวกับชนิดของวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกนั้นมีความน่าสงสัย และเมื่อได้สังเกตดู พบว่าบทความที่แต่งขึ้นภายใต้ชื่อว่าวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกนั้น เป็นผลมาจากการตกลงเจรจาร่วมกันระหว่างผู้แต่ง อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้อ่านอื่นๆ ในระยะเริ่มแรกของการเขียน และผู้แต่งจำเป็นต้องวาง focus และ position ของตนเองในวิทยานิพนธ์ของตนเพื่อให้สัมพันธ์กับสมาชิกคนอื่นๆ ในแวดวงวิชาการเดียวกันเพื่อให้ผลงานหรือวิทยานิพนธ์นั้นได้เป็นที่ยอมรับจากบุคคลในแวดวงเดียวกัน

เมอร์ฟี่และกานดิล (Murphy and Kandil 2004) วิเคราะห์รูปแบบการลงเสียงหนักในระดับคำในคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้ในแวดวงวิชาการ ตลอดจนการวัดค่าทางสถิติตามการปรากฏของรูปแบบการลงเสียงหนักในระดับคำเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากฐานข้อมูลคลังคำในแวดวงวิชาการของ Coxhead ซึ่งมีทั้งหมด 2,979 คำ โดยแบ่งเป็นคำประเภท Headword 525 คำ และคำประเภท Sublist items อีก 2,454 คำ หลังจากได้ข้อมูลมาแล้วก็มาทำการวิเคราะห์ทั้งรูปแบบของการลงเสียงหนักและวิเคราะห์จำนวนของการปรากฏ ผลการวิเคราะห์พบว่ามีรูปแบบการลงเสียงหนักที่พบมีทั้งสิ้น 39 รูปแบบ โดยมีรูปแบบการลงเสียงหนัก 14 รูปแบบที่มีการปรากฏใช้มากถึงร้อยละ 90 ขณะที่รูปแบบที่เหลืออีก 25 รูปแบบนั้นพบการใช้ที่น้อยมาก

ลูเดอร์มิลค์ (Loudermilk 2007) ศึกษาการเขียนบทความแสดงความคิดเห็นด้านการบริหารธุรกิจซึ่งเป็นประเภทผลงานทางวิชาการประเภทหนึ่งที่มีลักษณะปิด เนื่องจากบทความที่เป็นตัวอย่างของประเภทผลงานนี้มีความเป็นเฉพาะตัวจึงไม่สามารถนำมาใช้เป็นต้นแบบได้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาลักษณะสำคัญทางภาษาและโครงสร้างของประเภทบทความแสดงความคิดเห็นที่เป็นต้นแบบ ลักษณะทั่วไปที่พบในบทความที่เขียนได้ไม่ดี และความแตกต่างทางภาษาของบทความต้นแบบและบทความที่ไม่ดี ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากบทความ 57 บทความของนักศึกษาจำนวน 22 คนซึ่งมีความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติ ภาษา อายุ และมีการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีถึงปริญญาเอก บทความแสดงความคิดเห็นแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ การเขียนระดับบัณฑิตศึกษา การเขียนแสดงความคิดเชิงลึก และการตั้งคำถามที่นำไปสู่การค้นคว้าประเด็นที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนคือ การวิเคราะห์บริบท (Contextual Analysis) เพื่อระบุลักษณะทางสังคมวัฒนธรรม บริบทและสถานการณ์ของประเภทผลงาน ขั้นที่ 2 คือการวิเคราะห์ทางภาษาศาสตร์ (Linguistic Analysis) เพื่อระบุคำสำคัญและลักษณะทางคำและไวยากรณ์ และขั้นที่ 3 คือการวิเคราะห์โดยรวม (Integrative Analysis) เพื่อศึกษาลักษณะทางโครงสร้างและทางภาษา การวิเคราะห์ทางโครงสร้างรวมถึงการเชื่อมโยงประสบการณ์ของผู้เขียนในงาน การเสนอข้อแนะนำ และการแสดงจุดยืนของผู้เขียน ผลการศึกษาพบว่าประเภทผลงานนี้มีลักษณะร่วมเหมือนงานเขียนทางวิชาการอื่นและงานเขียนทางด้านการจัดการธุรกิจ แต่มีความหลากหลายทางโครงสร้างและทางภาษา เนื่องจากไม่มีตัวบทที่เป็นต้นแบบ ผู้เขียนจึงต้องอาศัยประเภทผลงานอื่นเป็นแนวทางในการเขียน และปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของบทความ คือ ประสบการณ์ทางวิชาการของผู้เขียนและการตระหนักถึงรูปแบบการเขียนของประเภทผลงาน

โซเมย์ (Csomay 2006) ศึกษาลักษณะทางภาษาของการพูดทางวิชาการและนำมาเปรียบเทียบกับลักษณะทางภาษาของการเขียนทางวิชาการและบทสนทนาทั่วไปเพื่อหาลักษณะร่วมที่มีเหมือนกัน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสนทนากันในชั้นเรียนระดับมหาวิทยาลัยจำนวน 196 ชั้นเรียนจาก 6 มหาวิทยาลัยทั่วอเมริกา และใช้กรอบการวิเคราะห์ของไบเบอร์ (Biber 1988) ซึ่งศึกษาการแปรของการพูดและการเขียนในหลายมิติ ลักษณะทางภาษาถูกแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มคือ (1) การเน้นให้ข้อมูล (Informational focus) ในสถานการณ์การสื่อสารจำเป็น

จะต้องมีการให้ข้อมูลที่เพียงพอและเลือกใช้คำที่แน่นอน ตัวอย่างของลักษณะทางภาษาประเภทนี้ คือ คำนาม คำบุพบท เป็นต้น (2) คำที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Involved production) หมายถึงคำทั่วไปที่แสดงอารมณ์ ความรู้สึกระหว่างตัวบุคคล และแสดงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นต่อหน้า เช่น สรรพนามบุรุษที่หนึ่ง สรรพนามบุรุษที่แสดง คำกริยาที่แสดงความคิด ทัศนคติหรืออารมณ์ คำกริยาที่แสดงกาลปัจจุบัน เป็นต้น (3) การอ้างถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างชัดเจน (Explicit reference) (4) รูปแบบที่ไม่เจาะจงตัว (Abstract (impersonal) style) เช่น การใช้โครงสร้างกรรมวาจก และ (5) การขยายความข้อมูลต่อหน้า (On-line informational elaboration) ใช้ในภาษาที่พูดกันต่อหน้าเพื่อขยายความข้อมูลเพิ่มเติม ผลการศึกษาพบว่าการสนทนาในชั้นเรียนมีลักษณะร่วมที่เหมือนกับทั้งการเขียนทางวิชาการและการสนทนาทั่วไป กล่าวคือ มีการเน้นให้ข้อมูลและการอ้างถึงอย่างชัดเจนเหมือนการเขียนทางวิชาการ แต่ก็มีการใช้คำแสดงอารมณ์ ความรู้สึกระหว่างตัวบุคคล และไม่ค่อยใช้รูปแบบที่ไม่เจาะจงตัวเหมือนการสนทนาทั่วไป ส่วนการขยายความต่อหน้านั้นมีมากกว่าทั้งการเขียนทางวิชาการและการสนทนาทั่วไป ผลการศึกษาสนับสนุนข้อกล่าวอ้างที่ว่าภาษาที่ใช้ในชั้นเรียนของมหาวิทยาลัยในอเมริกาเหนือมีลักษณะอยู่บนแนวต่อเนื่องระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียน

งานวิจัยโดยฟาครี (Fakhri 2004) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเขียนบทนำในบทความวิจัยภาษาอาหรับโดยใช้แบบจำลองของสเวลส์ (Swales 1990) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ แบบจำลอง Create A Research Space (CARS) นี้ระบุรูปแบบในการเขียนบทนำออกเป็น move1 (Establishing the Teritory) ได้แก่ขั้นตอนที่ให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประเด็นสำคัญหรือปัญหาที่ต้องการศึกษา move2 (Establishing the Niche) ได้แก่ขั้นตอนที่ระบุข้อจำกัดของงานวิจัยก่อนหน้านี้ และ move3 (Occupying the Niche) ได้แก่ ขั้นตอนระบุเนื้อหา โครงสร้าง และ/หรือวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ต้องการศึกษา ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากบทนำของบทความวิจัยจำนวน 28 เรื่องที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ การเมือง สังคมและเศรษฐกิจ ความยาวประมาณ 4,000-6,000 คำ ผลการวิเคราะห์พบว่ามีบทความเพียง 11 บทความซึ่งคิดเป็นเพียงร้อยละ 39 ที่มีขั้นตอนในการเสนอบทนำครบทั้ง 3 ขั้นตามแบบจำลองที่ใช้ในการวิเคราะห์และงานวิจัยอื่นก่อนหน้านี้ ส่วนบทความที่เหลือใช้รูปแบบที่หลากหลายต่างอออกไป ผู้วิจัยไม่พบการเชื่อมโยงงานวิจัยก่อนหน้านี้ในบทนำว่ามีปัญหาหรือข้อบกพร่องใดที่นำมาสู่งานวิจัยในปัจจุบัน และมีเพียงบทนำ 9 บทนำเท่านั้นที่ระบุโครงสร้างของงานวิจัยออกมาอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังพบลักษณะเฉพาะในการเขียนแบบอาหรับ เช่น การใช้ลักษณะทางภาษาแบบเดียวกันซ้ำๆ และการใช้ถ้อยความเฉพาะ ถึงแม้บทนำส่วนใหญ่จะใช้วิธีที่ต่างจากในแบบจำลอง แต่ก็มีบทนำที่มีโครงสร้างตรงกับแบบจำลองเช่นกัน และบางบทนำก็มีลักษณะเหมือนบทนำในวารสารภาษาอังกฤษ ซึ่งบทนำที่มีรูปแบบหลากหลายนี้ก็ต่างก็เป็นที่ยอมรับเนื่องจากได้ตีพิมพ์ในวารสารฉบับเดียวกัน แต่ผู้วิจัยก็เห็นว่าควรจะมีการศึกษาเกี่ยวกับปรากฏการณ์นี้ต่อไปด้วย

งานวิจัยของเลวิน (Lewin 2005) มีประเด็นในการศึกษา 2 ประเด็น คือ เปรียบเทียบการตัดสินรูปแบบและหน้าที่ของการกลบเกลื่อน (hedging) ในงานเขียนทางวิทยาศาสตร์ของ

นักภาษาศาสตร์กับการเลือกใช้การกลบเกลื่อนของผู้เขียนงานนั้นๆ เอง และประเด็นที่ 2 คือ ศึกษาว่าผู้อ่านรับรู้หรือเข้าใจเจตนาการใช้การกลบเกลื่อนหรือไม่ ในการศึกษาประเด็นที่ 1 ผู้วิจัยขอให้อาสาสมัคร 14 คนเลือกบทความวิจัยที่ตีพิมพ์แล้วของตัวเองมาคนละ 1 บทความและระบุว่ามีที่ใดบ้างในบทนำและส่วนอภิปรายผลที่มีการใช้การกลบเกลื่อนพร้อมทั้งให้ระบุเหตุผลที่ใช้มาด้วย การกลบเกลื่อนที่ผู้เขียนอาสาสมัครระบุมามีแบบที่นักภาษาศาสตร์ระบุไว้ว่าเป็นรูปแบบดั้งเดิม เช่น การใช้คำบอกมาลา การใช้คำที่แสดงการประเมินค่า เป็นต้น อย่างไรก็ตามผู้เขียนไม่ได้มองว่าการใช้คำประเภทนี้ทุกคำเป็นการกลบเกลื่อน เนื่องจากมีการระบุว่าคำเหล่านี้เป็นคำกลบเกลื่อนเพียงแค่ครึ่งเดียวของคำที่ปรากฏ นอกจากนี้ยังมีที่ต่างจากรูปแบบดั้งเดิม เช่น การประเมินค่าที่ต่ำกว่าความเป็นจริงในความคิดของผู้เขียน การใช้คำหน้านามแบบชี้เฉพาะเพื่อกล่าวถึงผลงานวิจัยของตัวเองเท่านั้น ผู้เขียนแทบทั้งหมดระบุเหตุผลที่ใช้การกลบเกลื่อนว่าการแสดงความไม่แน่ใจไม่ได้เป็นการแสดงความสุภาพหรือถ่อมตัว ในการศึกษาประเด็นที่ 2 ผู้วิจัยให้ผู้อ่านอ่านบทความที่ใช้ในการศึกษาประเด็นที่ 1 แล้วให้ระบุว่ามีการใช้การกลบเกลื่อนที่ใดบ้าง ผลที่ได้คือผู้อ่านเลือกระบุส่วนที่ต่างจากที่นักภาษาศาสตร์ระบุ และต่างจากที่ผู้เขียนระบุเช่นกัน คือ มองข้ามการกลบเกลื่อนที่ผู้เขียนตั้งใจใช้ และไประบุที่ส่วนอื่นว่าเป็นการกลบเกลื่อน ถ้ามองในภาพรวมผลการค้นพบนี้อาจใช้เป็นแนวทางในการสอนการอ่านและเขียนบทความทางวิทยาศาสตร์ได้

มิเกลและเนลสัน (Miguel and Nelson 2007) วิเคราะห์การเขียนบททบทวนวรรณกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในออสเตรเลีย จำนวน 2 คน ผู้เขียนทั้งคู่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่และเขียนงานในขอบเขตที่ตัวเองสนใจศึกษา งานของนักศึกษาคนหนึ่งได้รับการประเมินค่าในทางลบ ในขณะที่งานของอีกคนหนึ่งได้รับการประเมินค่าในทางบวก ผู้เขียนบทความนี้จึงวิเคราะห์หาจุดสำคัญในการเขียนทางวิชาการ และพบว่าประการแรกคือ กรอบการวิจัยและโครงสร้างของงานวิจัย ในงานเขียนที่ได้รับการประเมินว่าไม่ดี ผู้เขียนเน้นที่การบรรยายถึงสถานที่ทำงานของตัวเอง บทบาทของมืออาชีพแต่ไม่ได้โยงว่าสิ่งเหล่านี้เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยที่ต้องการศึกษาอย่างไร ในขณะที่งานที่ได้รับการประเมินว่าดีเน้นที่การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อก่อนที่จะกล่าวถึงงานที่ต้องการวิจัย ประการที่ 2 คือการกล่าวถึงตัวผู้เขียนเอง งานของผู้เขียนที่ใช้การอ้างถึงตัวเองบ่อยครั้ง แต่มีการใช้ที่หลากหลายและสับสน เช่น บางครั้งก็ใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ที่เป็นเอกพจน์ แต่บางครั้งก็ใช้เป็นพหูพจน์ หรือใช้เป็นสรรพนามบุรุษที่ 3 สลับกันไปได้รับการประเมินว่าไม่ดี ในขณะที่อีกงานหนึ่งซึ่งแทบจะไม่ได้อ้างถึงตัวผู้เขียนเองเลย และใช้โครงสร้างกรรมวาจก และคำที่ไม่เฉพาะเจาะจงเท่านั้นได้รับการประเมินว่าดี ประการสุดท้ายคือการทบทวนวรรณกรรม งานของผู้เขียนคนแรกมีการทบทวนอย่างจำกัด ในขณะที่งานของคนที่ 2 เชื่อมโยงงานในอดีตโดยกล่าวถึงคุณประโยชน์ที่มีต่องานวิจัยในปัจจุบันและส่วนที่น่าจะมีการศึกษาเพิ่มเติม ผู้เขียนบทความนี้เสนอว่าการวิเคราะห์แนวทางการเขียนงานวิจัยไม่เพียงจะเป็นส่วนช่วยกับนักวิจัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่เท่านั้น แต่ก็มีประโยชน์กับเจ้าของภาษาที่มีปัญหาในการเขียนทางวิชาการเช่นกัน

ไฮแลนด์ (Hyland 2005) วิเคราะห์รูปแบบการแทนตัวผู้อ่านในการเขียนทางวิชาการของนักวิจัยมืออาชีพและนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในปีสุดท้ายก่อนจบการศึกษา โดยอาศัยข้อมูลจากคลังคำซึ่งรวบรวมมาจากรายงานวิชาการจำนวน 64 โครงการของนักศึกษาชาวฮ่องกง 8 สาขาวิชาซึ่งศึกษาอยู่ในปีสุดท้ายก่อนจบการศึกษาตลอดจนการถ่ายถอดบทให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาข้างต้นและฐานข้อมูลบทความทางวิชาการของนักวิจัยมืออาชีพจำนวน 240 ผลงาน เนื้อหาของรายงานและข้อเขียนที่นำมาวิเคราะห์นั้นมีหลากหลายสาขาวิชาตั้งแต่ การตลาด วิทยาศาสตร์ และสังคม เป็นต้น ผลการวิเคราะห์พบรูปแบบการแทนตัวผู้อ่านที่พบในงานวิจัยนี้มีอยู่ 5 รูปแบบคือ Questions /Reader references (Pronoun) /Directives/ Shared knowledge และ Asides โดยรูปแบบการแทนตัวผู้อ่านที่ปรากฏมากที่สุดเรียงจากมากไปหาน้อย 3 รูปแบบ คือ Reader Reference (Pronoun) / Directives และ Question เมื่อแจกแจงผลตามกลุ่มตัวอย่างพบว่าในรายงานของนักศึกษานั้นพบการใช้รูปแบบการแทนตัวผู้อ่านในแบบ Directives มากที่สุด ขณะที่ในข้อเขียนทางวิชาการของนักวิจัยมืออาชีพนั้นพบว่าใช้รูปแบบการแทนตัวผู้อ่านที่พบมากที่สุด Reader references (Pronoun) ผู้วิจัยสรุปว่า รูปแบบการแทนตัวผู้อ่านแบบ Reader references (Pronoun) / Shared knowledge และ Asides แสดงเจตนาของผู้เขียนในการทำให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของผู้อ่านในข้อเขียนและแสดงถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ขณะที่รูปแบบการแทนตัวผู้อ่านแบบ Directives และ Question แสดงเจตนาของผู้เขียนที่ต้องการให้ผู้อ่านคล้อยตามความคิดของตน

ฮาลเล็ค และ คอร์เนอร์ (Halleck and Connor 2006) ศึกษางานเขียนทางวิชาการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจำแนกปัจจัยที่มีผลต่อการประสบความสำเร็จของการเขียน ข้อมูลที่ใช้คืองานวิจัยจำนวน 200 ชิ้น แบ่งเป็นงานเขียนนี่ประสบความสำเร็จหรือได้รับการยอมรับ จำนวน 100 ชิ้นและงานเขียนที่ถูกปฏิเสธ จำนวน 100 ชิ้น ผลการวิจัยพบว่างานวิจัยที่ประสบความสำเร็จและงานวิจัยที่ถูกปฏิเสธแตกต่างกันที่งานวิจัยทีประสบความสำเร็จมีจำนวนคำที่ยาวมากกว่า นอกจากนั้นยังพบว่า ความแตกต่างของขั้นตอนการเขียนมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ของงานเขียน

คูเอ็นกา (Cuenca 2003) เปรียบต่าง reformulation marker ในภาษาอังกฤษ ภาษาสเปนและภาษาคาตาลัน reformulation marker ในที่นี้หมายถึงการที่ผู้พูดสามารถพูดประโยคที่มีความหมายเดียวกันด้วยการใช้ภาษาหรือลีลาที่ต่างกันแต่สื่อความหมายแบบเดียวกัน ผู้เก็บข้อมูลจาก corpus of expository prose ซึ่งข้อเขียนส่วนใหญ่ในคลังคำนี้เป็นภาษาวิชาการ แล้วทำการวิเคราะห์หาชนิดและหน้าที่ของ Marker ที่ใช้ในการทำ reformulation และวิเคราะห์หาสไตล์ในการ reformulation ของทั้งสามภาษา การศึกษาพบว่าทั้งสามภาษามีแหล่งที่มาของ Marker ที่แสดงถึงการ reformulation ที่คล้ายคลึงกัน แต่มีความแตกต่างกันในรูปแบบที่หลากหลายในการ reformulation เช่นเดียวกันกับความถี่ในการใช้ ผู้วิจัยพบว่าในภาษาอังกฤษนั้นจะทำการ reformulation ข้อความด้วย simple fixed marker ซึ่งโดยมากพบว่าเป็น grammatical marker ขณะที่ในภาษาสเปนและคาตาลันนั้นจะทำการ reformulation ข้อความด้วย complex marker ซึ่ง

มีอยู่จำนวนมากและส่วนใหญ่พบว่าไม่ใช่ grammatical marker ผู้วิจัยสรุปว่าความแตกต่างในทางไวยากรณ์ของทั้งสามภาษาเกี่ยวเนื่องกับสไตล์ที่แตกต่างกันสองสไตล์ในการสร้างข้อเขียนทางวิชาการโดยในภาษาอังกฤษนั้นจะทำการ reformulate ข้อความโดยสไตล์ทางการหรือ formal-oriented culture ขณะที่สเปนและคาตาลันนั้นจะทำการ reformulate ข้อความโดยสไตล์ตามเนื้อหา Content-oriented culture

งานวิจัยโดยคนุดเซ่น (Knudsen 2003) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง อุปลักษณ์ในมุมมองทางวัจนปฏิบัติศาสตร์และมุมมองเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการวิเคราะห์บทความที่เป็นกรณีศึกษาเกี่ยวกับการอธิบาย genetic code และ การสังเคราะห์โปรตีน (protein synthesis) ซึ่งมีทั้งบทความเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์และบทความทั่วไปที่ไม่เฉพาะเจาะจงทางวิทยาศาสตร์ จากการศึกษาพบว่าอุปลักษณ์ถูกใช้เป็นอุปลักษณ์ทฤษฎีและอุปลักษณ์เพื่อการสอน

Koekkoek (1989) สรุปกระบวนการสร้างภาษาเขียนของภาษาเยอรมันว่าระบบตัวสะกดและกระบวนการเขียนมีความแตกต่างกันแต่ก็ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ระบบตัวตัวสะกดต้องอาศัยกระบวนการเขียนเพื่อแสดงรูปให้เห็นเด่นชัด ในขณะที่กระบวนการเขียนก็ต้องใช้ตัวอักษรจากระบบตัวสะกด

งานวิจัยของแพลทริดจ์ (Paltridge 2002) ศึกษาข้อแนะนำในการเขียนโครงสร้างของวิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่พบในหนังสือคู่มือเปรียบเทียบกับโครงสร้างที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์และงานวิจัยฉบับจริง หนังสือคู่มือที่ใช้ศึกษามีทั้งจากประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์และตีพิมพ์ตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 1981-1998 ส่วนวิทยานิพนธ์ที่นำมาศึกษาเป็นวิทยานิพนธ์ทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในออสเตรเลีย ผลการศึกษาพบว่าหนังสือคู่มือแต่ละเล่มเน้นความสำคัญของโครงสร้างโดยรวมของวิทยานิพนธ์ต่างกันไป และส่วนใหญ่จะไม่ได้กล่าวถึงการเขียนตัวบทแต่ละบท ทำให้พบประเภทของวิทยานิพนธ์มากกว่าที่ระบุในหนังสือคู่มือ งานวิจัยนี้จัดประเภทวิทยานิพนธ์ออกเป็น 4 ประเภทคือ (1) แบบดั้งเดิมและเรียบง่าย (Traditional: simple) ซึ่งเป็นงานที่ศึกษาเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งและนำเสนอออกมาในรูปแบบ บทนำ ทบทวนวรรณกรรม วิธีการวิจัย ผลการศึกษา อภิปรายผลและสรุป (2) แบบดั้งเดิมและซับซ้อน (Traditional: complex) เป็นงานที่ศึกษามากกว่า 1 เรื่องแต่ยังมีโครงสร้างและรูปแบบการนำเสนอเหมือนประเภทแรก (3) แบบเน้นตามหัวข้อ (Topic-based) ซึ่งจะเริ่มต้นด้วยบทนำ ส่วนบทอื่นๆ ที่ตามมาจะเป็นหัวข้อย่อยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานที่จะศึกษาและจบด้วยบทสรุป และ (4) การเรียบเรียงบทความวิจัย (Compilation of research articles) ผู้วิจัยสนับสนุนให้มีการเขียนหนังสือคู่มือแสดงประเภทของวิทยานิพนธ์ต่างๆ ตามที่ปรากฏจริงเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกของนักศึกษาที่จะเขียนวิทยานิพนธ์

งานวิจัยของบรูซ (Bruce 2010) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเรียงในฐานะที่เป็นประเภทของงานเขียนในสาขาวิชาภาษาอังกฤษและสังคมศาสตร์ โดยเก็บข้อมูลจากตัวอย่างงานเขียนจำนวน 10 ชิ้น ของนักศึกษาและวิเคราะห์โดยวิธี bottom-up จากนั้นหาองค์ประกอบทางความคิดในความสัมพันธ์ของถ้อยความ รูปแบบวาทกรรมและโครงสร้างอื่นๆ ทั้งหมด โดยควบคุม

ใจความของความเรียงแต่ละชิ้นให้ใกล้เคียงกันผลการวิจัยพบว่า งานเขียนจากทั้ง 2 สาขาวิชาได้ถูกจัดให้อยู่ในประเภทของความเรียงธรรมดาที่มีคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป อย่างไรก็ตามงานเขียนของทั้งสองสาขาวิชามีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดในเรื่องของปริบท งานวิจัยทางสังคมศาสตร์มีความหลากหลายของประเภททางความคิดมากกว่างานเขียนภาษาอังกฤษ และยังมุ่งการเขียนไปยังข้อโต้แย้งใจความหลักของเนื้อเรื่องมากกว่าความเรียงภาษาอังกฤษอีกด้วย

แบดเจอร์ (Badger 2006) ศึกษาข้อโต้แย้ง (Argument) สามแบบที่ปรากฏในบทความวิชาการ แทนด้วยคลังคำ 3 ชุดคือ The agonistic corpus, The non-agonistic journal comparison corpus และ The non-agonistic author comparison corpus ผลการวิจัยสรุปได้ว่า agonistic article บ่งชี้ประเด็นที่สำคัญหลายประการ สร้างทัศนคติในแง่ลบต่อสมาชิกคนอื่นในแวดวงวิชาการ มากกว่า non-agonistic articles ผลการวิจัยยังค้นพบอันตรายของข้อโต้แย้งทั้งหลายว่าอาจจะทำลายชุมชนภาษาศาสตร์ได้

แพล็กและคณะ (Plag et al 1999) เสนอการวิจัยเชิงปริมาณเกี่ยวกับผลิตภาวะของหน่วยคำเติมท้าย (เช่น -ity, -ness, -able, -ful) ในสัมพันธสาร 3 แบบ คือ ภาษาเขียน ภาษาพูดในปริบท และการสนทนาในชีวิตประจำวัน ข้อมูลที่ใช้ได้มาจากคลังข้อมูลประจำชาติอังกฤษ (British National Corpus) ผลการวิจัยพบว่า หน่วยเติมท้ายมีความสำคัญในการแปรทางวัจนลีลา กล่าวคือปรากฏมากที่สุดในภาษาเขียน รองลงมาในภาษาพูดในปริบท และน้อยที่สุดในการสนทนา อย่างไรก็ตามหน่วยเติมท้ายทุกตัวมีความสำคัญไม่เท่ากัน

ไฮแลนด์ (Hyland 2008) นำแนวคิดเรื่องชนิดคำประพันธ์ (genre) มาใช้ในการวิเคราะห์การเขียนทางวิชาการสาขาต่างๆ โดยแสดงให้เห็นความแตกต่างทางคุณสมบัติ และทางภาษาด้านคุณสมบัติไฮแลนด์ชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างสังคมศาสตร์กับมนุษยศาสตร์ ดังนี้

สังคมศาสตร์	**มนุษยศาสตร์**
เป็นเชิงประจักษ์และวัตถุวิสัย	ใช้การตีความ
แสดงผลเป็นขั้นตอน	แสดงแบบกระจาย
ใช้การทดลอง	ใช้การโต้แย้งด้วยเหตุผล
เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ
ผู้อ่านเป็นกลุ่มเฉพาะ	ผู้อ่านกระจายไปกว้างๆ
มีโครงสร้างการเขียนชัด	ใช้สัมพันธสารแบบลื่นไหล

ในด้านภาษาไฮแลนด์ยกตัวอย่างการใช้คำกริยาที่ปรากฏในการเขียนทางวิชาการในสาขาต่างๆ ดังนี้

สาขาวิชา	**คำกริยาที่ใช้บ่อย**
ปรัชญา	say, suggest, argue, claim, propose
สังคมวิทยา	argue, suggest, describe, discuss, note

ภาษาศาสตร์ประยุกต์	suggest, argue, show, explain, point out
การตลาด	suggest, argue, demonstrate, propose
ชีววิทยา	describe, find, report, show, observe
วิศวกรรมไฟฟ้า	show, propose, use, report, describe
วิศวกรรมเครื่องกล	show, report, describe, discuss
ฟิสิกซ์	develop, report, study

2.3 ผลงานเกี่ยวกับปัญหาการสอนการเขียนแบบวิชาการ

ปัญหาเรื่องการสอนให้เขียนทางวิชาการก็มีการวิจัย ดังปรากฏในผลงานที่ทบทวน เช่น บทความของเบลสเดลล์ (Blaisdell 2005) เป็นบทความที่เขียนแบบไม่เป็นทางการ เล่าเรื่องการสอนการเขียนโดยใช้วิธีเวิร์กช็อป มีการฝึกทำให้นักศึกษาพัฒนาการเขียน ผู้เขียนเน้นว่าความสามารถในการเขียนเป็นสิ่งที่สอนได้

บทความโดยลันดา (Landa 1993) เสนอวิธีการสอนการเขียนทางวิชาการภาษาเยอรมันในฐานะเป็น genre ชนิดหนึ่งให้แก่นักศึกษา สิ่งที่ต้องคำนึงคือคำศัพท์และไวยากรณ์ นอกจากนั้นการสอนการเขียนทางวิชาการจะทำให้ผู้เรียนรู้จักระเบียบของการเขียนที่เขียนโดยตัดส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องรู้จักสร้างสรรค์ด้วย

โมฮันและสเลเตอร์ (Mohan and Slater 2006) ศึกษาภาษาที่ใช้ในชั้นเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาว่ามีบทบาทอย่างไรในการเชื่อมโยงทฤษฎีเข้ากับการทดลองปฏิบัติจริง โดยเก็บข้อมูลจากชั้นเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นเรียนหนึ่งซึ่งมีเด็กนักเรียนอายุ 14-15 ปี จำนวน 30 คนซึ่งมีทั้งเด็กที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่และเด็กที่ใช้ภาษาอื่น ผู้เขียนวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติใน 3 ระดับ ระดับสูงสุดคือการสอนตั้งแต่บทนำและทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ เช่น อธิบายความหมายของศัพท์เฉพาะ ไปจนถึงการแก้ปัญหาระหว่างการปฏิบัติซึ่งเป็นการประยุกต์ใช้ทฤษฎี ระดับกลางคือการโยงทฤษฎีเข้ากับการถาม-ตอบคำถาม และระดับเล็กสุดคือการเลือกใช้คำซึ่งเป็นคำสำคัญ ในระดับสูงสุดพบว่าผู้สอนสอนให้นักเรียนเชื่อมโยงองค์ความรู้ทั่วไปจากทฤษฎีเข้ากับองค์ความรู้เฉพาะเรื่องในการปฏิบัติ นักเรียนจะต้องตัดสินใจแก้ปัญหาแต่ละกรณีหลังจากที่เรียนรู้โครงสร้างที่เป็นเหตุเป็นผลกันจากทฤษฎี ในระดับกลางผู้สอนเชื่อมโยงความรู้ผ่านทางการตั้งคำถามโดยเริ่มจากคำถามทั่วไปทางทฤษฎีมาเป็นคำถามทั่วไปในทางปฏิบัติ และในระดับเล็กสุดผู้สอนใช้บทเรียนสอนคำศัพท์ทางวิทยาศาสตร์และชักจูงให้นักเรียนใช้คำศัพท์เหล่านั้นในการตอบปัญหา การสังเกตการณ์เรียนการสอนนี้ทำให้เข้าใจพัฒนาการของภาษาวิทยาศาสตร์ในชั้นเรียนได้มากขึ้น โดยแสดงให้เห็นถึงวิธีการของผู้สอนที่ใช้ภาษาเป็นตัวสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

งานวิจัยโดยเพอร์พิกแนนและคณะ (Perpignan et al 2007) มีจุดประสงค์ 2 ประการคือเพื่อสำรวจผลสัมฤทธิ์ทางพฤติกรรมและทัศนคติของผู้เรียนที่สะท้อนออกมาจากรายวิชาการเขียน

ทางวิชาการ และเพื่อทำความเข้าใจในวิธีการสอนและเชื่อมโยงถึงสิ่งที่อาจจะนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียน ข้อมูลได้มาจากการสัมภาษณ์นักศึกษาที่พูดภาษาฮีบรูและอาราบิคจำนวน 210 คน เป็นผู้ที่เรียนจบแล้ว และกำลังเรียนการเขียนทางวิชาการจากผู้สอนที่แตกต่างกัน 11 คน คำถามที่สัมภาษณ์เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางพฤติกรรมที่สอดคล้องกับงานเขียนทั้ง 9 ประเภท จากนั้นทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาของผู้เรียนและการสอนของครู ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางพฤติกรรมของนักเรียนสอดคล้องกับงานเขียนเป็นอย่างดีโดยไม่รู้ตัว เช่น การพัฒนาความคิด การมีสัมพันธ์ที่ดีกับสังคมผ่านทางกิจกรรมในชั้นเรียน การได้รับอิสระจากการเรียนรู้ภาษาและเนื้อหา การลดความตื่นกลัวและเพิ่มความมั่นใจในการเรียน ผลการวิจัยนี้นำไปสู่ข้อเสนอแนะที่ว่า ผู้สอนควรจะตื่นตัวในเรื่องของผลสัมฤทธิ์ทางพฤติกรรมที่สะท้อนจากการเรียนรายวิชาการเขียนมากยิ่งขึ้น โดยการทำความเข้าใจว่า ผู้เรียนจะได้รับประโยชน์และสามารถมีพฤติกรรมการเรียนที่ดีขึ้นได้อย่างไร

ยูนและเฮอเวล่า (Yoon and Hirvela 2004) ศึกษาการใช้ฐานข้อมูลในหลักสูตรการเขียนทางวิชาการภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบพฤติกรรมการใช้ฐานข้อมูลของผู้เรียนและหาจุดแข็งจุดอ่อนของฐานข้อมูลในฐานะที่เป็นเครื่องมือการเรียนภาษาที่ 2 ข้อมูลได้มาโดยใช้แบบสอบถามที่ออกแบบมาเพื่อทดสอบความพึงพอใจและความรู้สึกต่อการใช้ฐานข้อมูล Collins Cobuild Corpus 7 ระดับ จำนวน 42 ข้อกับผู้เข้าร่วมงานวิจัยที่เป็นนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปานกลางจำนวน 8 คนและระดับสูงจำนวน 15 คน มีผู้ถอนตัวไป 1 คน รวมมีผู้เข้าร่วมวิจัย 22 คน จากนั้นทำการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมวิจัยบางคนเพิ่มเติม ผลการวิจัยพบว่าผู้เข้าร่วมวิจัย 3 ใน 22 คน มีพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมภาษาอังกฤษ นอกนั้นใช้ภาษาแม่ของตน นอกจากนั้นยังพบด้วยว่าผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวน 20 คนมีอินเตอร์เน็ตที่บ้านแสดงถึงโอกาสในการใช้แหล่งสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง ประเด็นสุดท้ายเป็นการใช้พจนานุกรมระหว่างการใช้ฐานข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษพบว่าผู้เข้าร่วมวิจัย 18 คน ใช้พจนานุกรม ส่วนผู้เข้าร่วมวิจัยอีก 4 คน ไม่ใช้พจนานุกรมเลยและพบว่ามีเพียง 2 คนเท่านั้นที่ใช้พจนานุกรมแบบ อังกฤษ – อังกฤษ ส่วนทัศนคติที่มีต่อฐานข้อมูลพบว่าผู้เรียนภาษาอังกฤษระดับปานกลางมีความรู้สึกว่าฐานข้อมูลมีประโยชน์มากกว่าผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษระดับสูงเพราะฐานข้อมูลในคอมพิวเตอร์ช่วยเพิ่มทักษะด้านคำศัพท์และการใช้วลีทางการเขียนได้จริงนอกจากนั้นยังเพิ่มความมั่นใจของผู้เรียนต่อการเขียนเพราะคอมพิวเตอร์สามารถตรวจสอบความถูกต้องของงานเขียนได้

บทความของคาร์กิลและโอคอนเนอร์ (Cargill and O'Connor 2006) มีวัตถุประสงค์เพื่ออภิปรายและรายงานผลการประเมินผลโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักวิจัยชาวจีนในการเขียนบทความทางวิชาการเป็นภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยรายงานว่าการที่นักวิจัยจะมีความสามารถและความพร้อมในการเขียนบทความภาษาอังกฤษนั้นจะต้องบรรลุซึ่งเป้าหมาย 2 ประการก่อนนั้นคือ การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเฉพาะทางในฐานะภาษาเสริม (Additional language) และการเรียนรู้เพื่อที่จะบรรลุความคาดหวังเฉพาะด้านในเชิงระเบียบวินัย

ของบรรณาธิการหรือผู้ประเมินคุณค่าของบทความที่จะตีพิมพ์ลงในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ ผู้เข้าอบรมทั้งหมดที่เข้าร่วมโครงการเป็นนักวิจัยในสาขาการเกษตรและวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยได้ทำการประเมินผลการอบรมเชิงปฏิบัติการจำนวน 4 ครั้งที่จัดขึ้นในประเทศจีนตั้งแต่ปี 2001-2003 ผลการประเมินผลพบว่า ผู้เข้าร่วมการอบรมทั้ง 4 ครั้งมีความพึงพอใจอย่างมากจากการเข้ารับการอบรม ผู้เข้ารับการอบรมเห็นด้วยอย่างมากว่าการเขียนบทความที่ดีต้องมีการทำงานร่วมกันเป็นทีม และผู้เข้าร่วมแทบทุกคนมีความมั่นใจที่เพิ่มมากขึ้นในการเขียนบทความภาษาอังกฤษภายหลังจากเข้ารับการอบรม

บรูน่าและคณะ (Bruna et al 2007) ศึกษาการสอนภาษาอังกฤษในทางวิชาการในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยเลือกเอาชั้นเรียนวิชาวิทยาศาสตร์มาเป็นกรณีศึกษา เพื่อแสดงให้เห็นว่าความเข้าใจของครูผู้สอนต่อคำศัพท์วิชาการทางวิทยาศาสตร์ส่งผลอย่างไรต่อโอกาสของนักเรียนในการเรียนรู้ ข้อมูลเก็บโดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษทางวิชาการที่จะใช้สอนในบทเรียนวิทยาศาสตร์และสังเกตการสอนของครูคนนั้นเพื่อวิเคราะห์หาความตึงเครียดของการสอนที่เกิดขึ้นระหว่างการสอนซึ่งหมายถึงความสามารถในการอธิบายความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษทางวิทยาศาสตร์ของครูผู้สอนและปฏิกิริยาของนักเรียนในการสร้างมโนทัศน์ที่ถูกต้องทางวิทยาศาสตร์ของคำศัพท์ที่ได้รับมาจากครูผู้สอน ผลการศึกษาพบว่าการมุ่งเน้นแต่คำศัพท์ของครูผู้สอนจนเกินไปทำให้ความสัมพันธ์ทางความหมายที่สำคัญของคำศัพท์นั้นถูกบดบัง ครูผู้สอนได้ทำการสอนตามแต่ในบทเรียนโดยละเลยแหล่งที่มาทางภาษาศาสตร์ที่จำเป็นในการที่จะอธิบายความสัมพันธ์ทางความหมายของคำศัพท์คำนั้นๆ ผู้วิจัยเสนอว่าการกระทำทางสังคมที่เกิดขึ้นโดยความตึงเครียดของการสอนอาจทำให้ครูผู้สอนสร้างความเข้าใจหรือมโนทัศน์ที่ผิวเผินของคำศัพท์ภาษาอังกฤษทางวิทยาศาสตร์ให้แก่นักเรียน ซึ่งการกระทำดังกล่าวกลายเป็นการขัดขวางโอกาสของนักเรียนที่จะมีความเข้าใจในคำศัพท์นั้นๆ อย่างลึกซึ้งแบบที่นักวิทยาศาสตร์มี

บทความของจอห์น รีด (Read 2008) นำเสนอวิธีการของมหาวิทยาลัยในประเทศนิวซีแลนด์ในการทดสอบความสามารถทางการใช้ภาษาอังกฤษในทางวิชาการของนักศึกษาชาวต่างชาติ โดยจุดประสงค์หลักของการทดสอบนี้ไม่ใช่เพื่อการรับเข้าศึกษาแต่เป็นการมุ่งเน้นที่จะให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาชาวต่างชาติในด้านการใช้ภาษาอังกฤษในทางวิชาการซึ่งจำเป็นต่อการศึกษา โดยทดสอบว่านักศึกษาคนนั้นๆ ต้องการเพิ่มเติมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในทางวิชาการในด้านใดบ้าง ผู้วิจัยกล่าวว่านักศึกษาชาวต่างชาติทุกคนที่ศึกษาอยู่ในปีที่หนึ่งของการศึกษาในระดับปริญญาตรีต้องเข้ารับการทดสอบที่เรียกว่า the Diagnostic English Language Needs Assessment (DELNA) การทดสอบแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ Screening เป็นการทดสอบเกี่ยวกับคำศัพท์และการฝึกอ่านเร็ว ตอนที่ 2 เป็น Diagnostic เป็นการทดสอบการฟังบรรยาย การอ่านบทอ่านทางวิชาการ และการเขียนทางวิชาการ ผลการทดสอบของนักเรียนแต่ละคนจะได้รับการวิเคราะห์อย่างละเอียดและนำมาหาว่านักศึกษาคนนั้นมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในทางวิชาการในระดับใดเพื่อที่ทางมหาวิทยาลัยจะได้จัดการ

ให้นักศึกษาแต่ละคนได้รับความช่วยเหลือตามที่แต่ละคนต้องการเพื่อที่จะสามารถศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยได้จนจบการศึกษา

เจเรมี วอด (Ward 2007) ศึกษาการปรากฏร่วมของคำศัพท์เฉพาะในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ โดย เก็บข้อมูลจากตำราเรียน 3 เล่ม ของนักศึกษาวิศวกรรมเคมีเปรียบเทียบกับตำราในสาขาอื่นๆ ได้แก่ วิศวกรรมผังเมือง วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมอุตสาหการ วิศวกรรมเครื่องยนต์ จำนวน 5 เล่ม เพื่อหาลักษณะของคำที่ปรากฏในตำราเรียน ผลการวิจัยพบว่า ตำราเรียนวิศวกรรมเคมีทั้งสามเล่มพบคำนาม ‘แก๊ส’ ‘ของเหลว’ และ ‘ความร้อน’ มากที่สุด โดยจะปรากฏร่วมกับคำอื่นๆ เป็นนามวลีมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบอีกว่าสามัญนามอื่นๆ ก็มักปรากฏเป็นนามวลีด้วยเช่นกัน สรุปได้ว่า โครงสร้างนามวลี และนามวลี เป็นสิ่งที่พบมากที่สุดในงานเขียนทางวิศวกรรมเคมี ผลการวิจัยมีประโยชน์เพราะเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน (EAP) ที่เหมาะสม นักศึกษาจะสามารถเรียนและมีความรู้ทางวิศวกรรมศาสตร์และภาษาอังกฤษในขณะเดียวกัน

สไปเชอร์ (Spycher 2007) นำเสนอวิธีการสอนที่ใช้ได้ผลในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษแบบวิชาการของนักเรียน เขาทำการทดลองวิธีการสอนกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในชั้นเรียนที่สอนเกี่ยวกับการพัฒนาภาษาอังกฤษในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตชานเมืองทางตอนกลางของรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา โดยศึกษาการใช้คำสันธาน Although ในการเขียนความเรียงทางวิชาการ สำหรับวิธีการสอนที่นำมาใช้กับนักเรียนในการทดลองนี้คือ การอ่านออกเสียงประจำวัน และการอภิปราย การสอนคำศัพท์ การบ้านโมเดลกระบวนการเขียนสำหรับการเขียนความเรียงที่มีความยาว การบ้านการเขียนความเรียงสั้นๆ ประจำวัน และวิธีการสอนในการวิเคราะห์สัมพันธสาร (Discourse Analysis) ในการทดลองผู้วิจัยได้ให้นักเรียนที่เข้าร่วมการทดลองเขียนเรียงความเกี่ยวกับเหตุการณ์สึนามิ นักเรียนที่เข้าร่วมการทดลองได้รับการสั่งงานให้เขียนเรียงความทางวิชาการขึ้นมา 2 ร่าง โดยร่างแรกเป็นการทดลองเขียนก่อนเข้ารับการอบรม จากนั้นก็ทำการสอนนักเรียนตามวิธีการสอนข้างต้น หลังจากนั้นก็ให้นักเรียนเขียนเรียงความในเรื่องเดิมอีกครั้ง โดยในการเขียนครั้งนี้ มุ่งเน้นให้เขียนเป็นภาษาวิชาการมากขึ้น จากนั้นผู้วิจัยก็นำเรียงความทั้ง 2 ร่างมาเปรียบเทียบกันเพื่อที่จะดูว่านักเรียนมีการพัฒนาการในการเขียนเรียงความด้วยภาษาวิชาการมากขึ้นเพียงไร โดยสังเกตจากการใช้คำสันธาน Although และการอ้างถึง (referencing) ผลการวิจัยพบว่าโดยรวมเรียงความทั้ง 2 ร่างไม่แตกต่างกันมากนัก แต่ก็มีจุดเด่นที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้นำบทเรียนที่ได้รับการสอนไปมาใช้ในการเขียนรอบใหม่ โดยพบว่านักเรียนรู้จักใช้คำสันธานเพื่อเชื่อมประโยคอย่างเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้นและมีความพยายามในการอ้างถึงความในประโยคก่อนหน้าด้วยวิธีการใช้คำศัพท์ใหม่แทนที่จะเป็นการใช้คำสรรพนามดังในร่างแรก

2.4 ผลงานเกี่ยวกับภาษาวิชาการในปริบทสังคมและวัฒนธรรม

อีวา มาเรีย จาคอบส์ (Jakobs 2003) สำรวจตำราและงานเขียนในสาขาวิชาต่างๆ โดยมุ่งเน้นไปที่ขั้นตอนสุดท้ายของการผลิตตำรา ได้แก่ ขั้นตอนที่ผู้เขียนได้ไปอ่านหนังสือหรือศึกษาตำราอื่นและนำมาต่อยอดความคิดของตน และนำมาผลิตตำรา ดังนั้นงานวิจัยชั้นนี้จึงมีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นไปที่การวิจารณ์กระบวนการโดยทั่วไปที่นักเขียนใช้ ยิ่งไปกว่านั้น จาคอบส์ยังศึกษาด้วยว่าการผลิตตำรามีอิทธิพลมาจากปัจจัยอื่นๆ หรือไม่ เขารวบรวมงานเขียนในช่วงปี 1993-1994 จากนักเขียน 104 คน ในสาขาวิชาภาษาศาสตร์ จิตวิทยา การศึกษา เคมี และการแพทย์จากมหาวิทยาลัย 19 แห่งในเยอรมัน เพื่อนำมาสังเกต จากนั้นได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 240 ข้อ ที่มีทั้งคำถามเปิดและปิด เช่นคำถามใช่หรือไม่ หรือคำถามประเมินระดับความคิดในเรื่องต่างๆ นอกจากนั้นเป็นคำถามที่ให้ตอบแบบบรรยาย ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า มีข้อจำกัดทางด้านสภาพการและบุคลากรในการผลิตตำรา กล่าวคือ การตัดสินใจของผู้เขียนจะถูกควบคุมโดยปัจจัยทางบริบท ทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ และสถานการณ์ที่ซ่อนอยู่ในงานเขียนนั้น เช่น วัฒนธรรม บริบทข้างเคียง ความพึงพอใจ วัตถุประสงค์ และประสิทธิภาพของผู้เขียนเอง และจากการสำรวจงานเขียนในช่วงปีดังกล่าวพบว่า รูปแบบการเขียนตำราและเอกสารวิชาการจะแตกต่างกันไปในแต่ละสาขา จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า เนื่องจากปัจจัยหลายประการของการเขียนตำราและความแตกต่างกันของตำราที่นำมาใช้ประกอบการเขียน ทักษะและความรู้ในสาขาวิชาการศึกษาด้านสังคมควรทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป ดังนั้นการขาดประสบการณ์ในการรู้เรื่องความแตกต่างทางวัฒนธรรมและวิธีการเขียนจึงสามารถนำไปสู่ความผิดพลาดในการผลิตตำรา และอาจก่อให้เกิดแหล่งข้อมูลที่ผิดได้ รวมทั้งอาจเกิดการขโมยความคิดในงานวิชาการขึ้นได้

บทความโดยแพลทริดจ์ (Paltridge 2004) มีวัตถุประสงค์ที่จะเสนอผลการทบทวนผลงานเกี่ยวกับการเขียนทางวิชาการหลายประเด็น ผลสรุปเนื้อหาแบ่งเป็น 6 ประเด็น ได้แก่ 1) ข้อบังคับเกี่ยวกับการเขียนทางวิชาการในหลักสูตรปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา 2) ปริบททางสังคมและวัฒนธรรมของการเขียนทางวิชาการ รวมทั้งเรื่องชุมชนวิชาการ และการเมืองของการเขียนทางวิชาการ 3) การวิจัยด้านทำเนียบภาษา สัมพันธสาร และชนิดคำประพันธ์ (genre) รวมทั้งการศึกษาการเขียนทางวิชาการข้ามวัฒนธรรมด้วย 4) พัฒนาการของแนวการสอนการเขียนทางวิชาการ 5) การประเมินการเขียนทางวิชาการ และ 6) ข้อสรุปเกี่ยวกับการเขียนทางวิชาการในอนาคต โดยเฉพาะการเขียนที่เป็นภาษาที่สอง

ในหัวข้อที่ 1 แพลทริดจ์พบว่าโดยทั่วไปนักศึกษามหาวิทยาลัยถูกสอนให้เขียนวิทยานิพนธ์โดยขึ้นต้นด้วยบทนำ ตามด้วยบทต่างๆ ที่เป็นหัวข้อย่อยของหัวข้อวิทยานิพนธ์ และต้องจบลงด้วยบทสรุป ในหัวข้อที่ 2 แพลทริดจ์พบว่านักศึกษาต่างชาติที่เขียนงานวิชาการเป็นภาษาอังกฤษมีความแตกต่างกันมาก เช่น ด้านวัตถุประสงค์ ด้านปริบททางวัฒนธรรม การแสดงจุดยืน สาขาวิชาของแต่ละคนและความคาดหวังของชุมชนวิชาการ ไม่มีการเขียนทางวิชาการแบบเดียวที่เหมาะสมกับทุกคน แต่ละสาขามีความแตกต่างกัน และนักศึกษาที่มีวัฒนธรรมต่างกันมี

ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนทางวิชาการต่างกัน รวมไปถึงความเข้าใจเรื่องการขโมยผลงานผู้อื่น (plagiarism) ด้วย ในหัวข้อที่ 3 เรื่องการวิเคราะห์การเขียนทางวิชาการ งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้แนวทางภาษาศาสตร์ และการวิเคราะห์ชนิดคำประพันธ์ (genre analysis) ซึ่งเดิมเป็นการวิเคราะห์ข้อความต่อเนื่อง ต่อมาเป็นการวิเคราะห์เชิงชาติพันธุ์วรรณนา (ethnography) และล่าสุดมีการนำภาษาศาสตร์คลังข้อมูล (corpus linguistics) เข้ามาประยุกต์ใช้ด้วย ในหัวข้อที่ 4 เรื่องพัฒนาการของการสอนการเขียนแบบวิชาการ สรุปได้ว่ามีการใช้แนวกระบวนการ (process approach) แนวการวิเคราะห์ความจำเป็น (needs analysis approach) แนวการสอนเน้นเนื้อหา (content-based instruction approach) แนวชนิดคำประพันธ์ (genre approach) และแนววัจนปฏิบัติศาสตร์ (pragmatics) ในหัวข้อที่ 5 แพลทริดจ์กล่าวถึงข้อขัดแย้งเกี่ยวกับความเป็นมืออาชีพกับศีลธรรม ความสำคัญของผู้ตรวจคุณภาพ (gate-keeping) งานวิชาการ ตลอดจนวิธีวัดผลแบบต่างๆ ในหัวข้อสุดท้าย แพลทริดจ์เสนอให้พิจารณาชนิดคำประพันธ์เป็นสำคัญในการสอนการเขียนทางวิชาการ และให้เน้นการข้ามสาขาวิชาให้มากในการสอนวิธีการเขียนทางวิชาการ

บทความของฮินเคล (Hinkel 1997) กล่าวถึงปัญหาที่นักศึกษาต่างชาติมักเขียนภาษาอังกฤษไม่ชัดเจนเพราะมาจากวัฒนธรรมที่ต่างกับคนที่พูดภาษาอังกฤษ วัตถุประสงค์คือเปรียบเทียบลักษณะการพูดอ้อม 21 ลักษณะในการเขียนของผู้พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่และของคนต่างชาติ ข้อมูลคือเรียงความภาษาอังกฤษที่เขียนโดยคนพูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ 30 ฉบับ และที่เขียนโดยคนชาติอื่น 120 ฉบับ ผลการวิเคราะห์ พบว่าลักษณะการพูดอ้อมของผู้พูดภาษาอังกฤษที่เป็นคนเกาหลี จีน ญี่ปุ่น และอินโดนีเซีย ได้แก่ การใช้คำถาม คำถามห้อยท้าย การปฏิเสธ การใช้คำที่ไม่ผูกมัด (disclaimer) ความคลุมเครือ ความหมายสองนัย การพูดซ้ำ การพูดอ้อมค้อม สรรพนามสองนัย และกรรมวาจก ลักษณะเช่นนี้พบน้อยในคำพูดของเจ้าของภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตามลักษณะอย่างอื่น เช่น การแสดงจุดยืนห่างๆ (point of view distancing, e.g. I hope/ feel, wonder, would like) การพูดให้นุ่มลง (downtoner) การใช้คำที่ทำให้ดูเล็กลง (diminutive) การใช้คำอนุภาคสัมพันธสาร การกล่าวให้เบาลง (understatement) การใช้คำนามแปลง (nominalization) และการใช้กาลเงื่อนไข (conditional tense) พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างเจ้าของภาษาอังกฤษกับคนต่างชาติที่พูดภาษาอังกฤษ

ผลงานของราเวลลี่และเอลลิส (Ravelli and Ellis 2005) เป็นหนังสือรวมผลงานวิจัยที่วิเคราะห์การเขียนทางวิชาการของนักศึกษามหาวิทยาลัย และนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ตัวแปรประเภทของนักเรียน และปริบททางสังคมวัฒนธรรมถูกนำเข้ามาพิจารณาด้วย บทความทั้งหมดแบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นการวิเคราะห์ภาษาของนักเรียนนักศึกษาชาติต่างๆ ในด้านบุคคลสัมพันธ์ กลุ่มที่ 2 วิเคราะห์ด้านความเรียงว่ามีโครงสร้างอย่างไร กลุ่มที่ 3 เกี่ยวกับการสอนการเขียนทางวิชาการ

ชลีฟ (Schleef 2008) ศึกษาการพูดทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และธรรมชาติวิทยาของอาจารย์และนักศึกษา ในการบรรยายและชั้นเรียน 32 ครั้งในมหาวิทยาลัยสหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์อิทธิพลของตัวบ่งชี้ (เช่น Okay, right, all right, now) คำถาม คำถาม

ห้อยท้าย และตัวบ่งชี้การตอบ ต่อการแปรของวัจนลีลาตามปัจจัยสาขาวิชา เพศ และบทบาทการสื่อสาร และแบบของการพูด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยบทบาทการสื่อสาร สาขาวิชาและแบบของการพูด มีผลต่อการเลือกโครงสร้างทางภาษา แต่เพศไม่เป็นปัจจัยสำคัญ ทั้งนี้น่าจะเป็นเพราะความเป็นสากลของภาษาวิชาการ

บทความโดยแฮฟเนอร่าและแคนดลิน (Hafnera and Candlin 2007) มุ่งสำรวจความสัมพันธ์ ระหว่างการใช้คลังข้อมูลออนไลน์กับความเป็นนักวิชาการด้านกฎหมายในการเขียนแบบนักกฎหมายมืออาชีพ ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าการใช้คลังข้อมูลออนไลน์เป็นผลดีต่อการฝึกเป็นนักกฎหมายมืออาชีพ

งานวิจัยชิ้นของเจนคินส์ (Jenkins 2011) เป็นการพิจารณาการวางนโยบายภาษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักที่ใช้พูดกันตามธรรมเนียมปฏิบัติที่เคยมีมาอยู่ก่อน งานวิจัยนี้จึงศึกษาว่ามีความสัมพันธ์ของผลการศึกษาในงานวิจัยต่างๆ ต่อภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษากลาง (lingual franca) ในสังคมที่มีผู้พูดหลายภาษาอย่างไร ผลการศึกษาพบว่า ภาษาอังกฤษแบบ lingual franca ได้รับการยอมรับโดยเฉพาะอย่างยิ่งท่ามกลางผู้พูดวัยรุ่นที่เป็นผู้พูดหลายภาษา

2.5 ผลงานเกี่ยวกับปัญหาการตีพิมพ์บทความวิชาการ

ในปัจจุบันนักวิชาการที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ แต่ตีพิมพ์บทความลงในวารสารภาษาอังกฤษมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เบลเชอร์ (Belcher 2007) จึงต้องการศึกษาว่านักวิชาการเหล่านี้มีวิธีการอย่างไรที่ทำให้ได้ตีพิมพ์บทความในวารสารภาษาอังกฤษได้สำเร็จ และผู้พิจารณาคุณภาพบทความมีบทบาทอย่างไรในกระบวนการนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลบทความซึ่งเขียนโดยผู้เขียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาอังกฤษที่เสนอต่อวารสารภาษาศาสตร์ประยุกต์ ทั้งบทความฉบับที่ได้รับการตอบรับตีพิมพ์และฉบับที่ถูกปฏิเสธ ประเด็นสำคัญที่ต้องการวิเคราะห์คือเนื้อหาของความคิดเห็นที่มีต่อบทความที่ได้ตอบรับตีพิมพ์ และบทความที่ถูกปฏิเสธ ภาษาของผู้เขียนเป็นส่วนสำคัญหรือไม่ที่ทำให้บทความถูกปฏิเสธ และผู้พิจารณาคุณภาพบทความที่เป็นเจ้าของภาษาอังกฤษและไม่ใช่เจ้าของภาษามีความเห็นแตกต่างกันหรือไม่ต่อบทความที่เสนอมา โดยเฉพาะบทความที่ถูกปฏิเสธ ผลการศึกษาพบว่าบทความที่ได้ตอบรับตีพิมพ์จะได้รับคำวิจารณ์ตอบรับในทางบวกที่ชัดเจนถึงคุณค่าของบทความ มากกว่าเพียงการชมด้วยความสุภาพเพื่อลดทอนการคุกคามหน้าของผู้เขียน ส่วนบทความที่ถูกปฏิเสธนั้นพบว่ามีจุดร่วมคือยังขาดประเด็นสำคัญด้านเนื้อหาในบางประเด็นอยู่ ภาษาจึงไม่ใช่เครื่องรับรองว่าจะทำให้บทความได้รับการตีพิมพ์หรือถูกปฏิเสธ ในส่วนของผู้พิจารณาคุณภาพบทความมีข้อแตกต่างระหว่างผู้ที่เป็นและไม่ได้เป็นเจ้าของภาษา แต่ก็ไม่ได้ไปในทางเดียวกัน เช่น มีการใช้กลวิธีแสดงความสุภาพในระดับที่แตกต่างกัน ข้อแตกต่างในคำวิจารณ์ขึ้นอยู่กับประเด็นอื่น เช่น ประสบการณ์ของผู้พิจารณา เป็นต้น ผู้วิจัยพบว่าหลักสำคัญที่สุดที่ทำให้บทความได้รับตีพิมพ์คือความกระตือรือร้นของผู้เขียนบทความที่จะแก้ไขแล้วส่งบทความมาใหม่หลังจากที่ได้รับคำวิจารณ์จากผู้พิจารณาคุณภาพแล้ว

ในตอนท้าย ผู้วิจัยได้อภิปรายข้อเสนอแนะในการตีพิมพ์ผลงานสำหรับทั้งผู้พิจารณาคุณภาพบทความ และผู้เขียนบทความทางวิชาการที่ต้องการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารภาษาอังกฤษ

จากการทบทวนงานในอดีตทั้งทางภาษาศาสตร์ประยุกต์ และจากวารสารและนิตยสารทางวิทยาศาสตร์ ทาร์ดี้ (Tardy 2004) พบว่ามีการศึกษาหัวข้อที่ใกล้เคียงกันเกี่ยวกับบทบาทของภาษาอังกฤษในฐานะภาษานานาชาติทางวิทยาศาสตร์ แต่ก็มีจุดที่ทั้ง 2 แนวทางมุ่งเน้นประเด็นที่ต่างกัน ข้อสรุปที่ได้จากทั้ง 2 แนวทางคือภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ แต่ก็อาจทำให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นด้านลบได้เช่นกัน ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาบทบาทของภาษาอังกฤษผ่านทางมุมมองของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มาจากประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่และกำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของอเมริกา โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ในแบบสอบถามให้ระบุข้อมูลส่วนตัวทั่วไป ประสบการณ์ทางการศึกษาภาษาอังกฤษ ระดับความสำคัญของภาษาอังกฤษที่มีต่องานวิจัยของตนเอง การประเมินความสามารถทางภาษา และทัศนคติที่มีต่อภาษาอังกฤษ ในการถามคำถามเฉพาะบางอย่างจะใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 45 คน ผลการสำรวจพบว่ามีส่วนน้อยเท่านั้นที่เขียนวิทยานิพนธ์ และ/หรืองานวิจัยเป็นภาษาอังกฤษ แต่จะเขียนด้วยภาษาแม่ของตนมากกว่า และถึงแม้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนจะเคยเข้าร่วมงานประชุมวิชาการระดับนานาชาติ แต่ส่วนใหญ่แล้วจะเคยร่วมงานระดับชาติซึ่งไม่ได้จัดขึ้นเป็นภาษาอังกฤษมากกว่า เมื่อถามถึงความสำคัญและระดับความสามารถทางภาษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าภาษาอังกฤษอยู่ในระดับสำคัญถึงสำคัญมาก แต่ระดับความสามารถทางภาษาอยู่ในระดับต่ำหรือพอใช้เท่านั้น ข้อดีของการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติทางวิทยาศาสตร์คือสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูล และสื่อสารกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญในระดับโลก แต่ก็มีข้อเสียคือผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาต้องใช้เวลาในการเรียนภาษาอังกฤษและมีปัญหาด้านการสื่อสาร เมื่อถามความคิดเห็นว่ารู้สึกได้เปรียบหรือเสียเปรียบหรือไม่ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่รู้สึกว่าได้เปรียบ และมีผู้ตอบว่ารู้สึกเสียเปรียบในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน และถ้าให้เลือกภาษาที่ต้องใช้ในการอ่าน เขียนบทความวิจัย และการเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ มีผู้ที่เลือกภาษาอังกฤษและภาษาแม่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน แต่ผู้ที่เลือกภาษาแม่มีมากกว่าเล็กน้อย ผลจากแบบสอบถามทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าไม่สามารถแบ่งแยกทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อภาษาอังกฤษว่าเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดีได้อย่างชัดเจน เนื่องจากคนส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษากลาง แต่ก็มีประสบการณ์และทัศนคติบางประการที่เห็นว่าภาษาอังกฤษก็มีส่วนที่ทำให้เสียเปรียบเช่นกัน

เอเร็ตและก๊อกเมโนกลู (Eret and Gokmenoglu 2010) ทำกรณีศึกษาเกี่ยวกับการลอกผลงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจมุมมองความคิดของผู้เรียนที่มีต่อการขโมยความคิดในผลงานวิชาการ พวกเขาเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรมในการขโมยความคิดในผลงานวิชาการ กับผู้ช่วยวิจัยจำนวนจำนวน 150 คน ซึ่งมีนักศึกษาระดับปริญญาเอกจำนวน 74 คน รวมอยู่ด้วย โดยได้ทำการวิจัยกับผู้ช่วยวิจัยในคณะศึกษาศาสตร์ที่มหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีตะวันออกกลาง (METU) ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีศูนย์กลางการวิจัยทางจริยศาสตร์ประยุกต์และมีการตั้งกฎและบทลงโทษหากมีการขโมยความคิดในผลงานวิชาการ ผลการสำรวจพบว่า ผู้วิจัยทั้งหมดมีมุมมองที่ลบต่อการขโมยความคิด และจะระมัดระวังเรื่องการขโมยความคิดมากขึ้นหากศึกษาในสถาบันระดับสูง เหตุผลที่นำพวกเขาไปสู่การเคยขโมยความคิดในผลงานวิชาการในช่วงหนึ่งของชีวิตเรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ ปัญหาในการใช้ภาษาต่างประเทศ เวลาที่จำกัด การขาดความรู้เรื่องการขโมยความคิดว่าเป็นเรื่องที่ผิด รายวิชาที่เรียนมากเกินไป การขาดความคิดเรื่องงานที่ได้รับมอบหมาย การขาดความสนใจต่อหัวข้อ งานที่ได้รับมอบหมายมากเกินไป ไม่เข้าใจงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่มีทักษะในวิชาที่เรียน ไม่มีความสนใจในรายวิชา และขาดการลงโทษที่เคร่งครัดเมื่อมีการขโมยความคิด งานวิจัยชิ้นนี้สรุปได้ว่าถึงแม้ผู้เรียนมีมุมมองที่ลบต่อการขโมยความคิด แต่เนื่องจากปัจจัยที่กล่าวมาแล้ว อาจเป็นผลทำให้ผู้เรียนเกิดการทุจริตได้ ดังนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงสิ่งดังกล่าว จึงควรจัดสรรเรื่องงานและรายวิชารวมทั้งให้ความรู้เรื่องการขโมยความคิดด้วย

ฟลาเวอร์เดวาและลี (Flowerdewa and Li 2009) ศึกษาเกี่ยวกับการตีพิมพ์เอกสารวิชาการนานาชาติในประเทศจีน เพื่อดูว่าภาษาใดมีความเป็นไปได้ที่จะถูกตีพิมพ์ในบทความประเทศจีน ระหว่างภาษาจีนและภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกในช่วงอายุ 30 ตอนปลาย ถึง 60 ตอนต้น จำนวน 20 คน ซึ่งส่วนใหญ่ศึกษาที่ต่างประเทศ โดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสบการณ์ทางภาษาที่มีต่อชีวิตการเรียนภาษาอังกฤษและโอกาสที่ได้เรียน ผลการศึกษาพบว่าภาษาจีนเป็นภาษาของงานวิจัยและการตีพิมพ์ในสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในประเทศจีนมากที่สุด เนื่องจากคนจีนยังมีปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษ ถึงแม้ว่าจะมีการตีพิมพ์เอกสารนานาชาติเป็นภาษาอังกฤษ แต่เป็นการยากที่ภาษาอังกฤษจะเป็นภาษาที่ได้รับเลือกในการตีพิมพ์วารสารนานาชาติของจีน และถึงแม้ว่าผู้เข้าร่วมงานวิจัยส่วนใหญ่จะชี้ให้เห็นถึงจุดแข็งของการที่ภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ พวกเขายังมีทัศนคติที่เป็นลบต่อการวางนโยบายการเพิ่มขึ้นของงานวิจัยนานาชาติภาษาอังกฤษ

เซ และไฮแลนด์ (Tse and Hyland 2010) ศึกษาหน้าที่ของคุณานุประโยคในบทบรรยายย่อของวารสารทางวิชาการ ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากบทบรรยายย่อของวารสารทางวิชาการใน 4 สาขาวิชา จำนวน 200 บทความ แล้วทำการสกัดหาคุณานุประโยคที่มีอยู่ทั้งหมด จากนั้นทำการวิเคราะห์หาหน้าที่ของแต่ละคุณานุประโยค แล้วนำมาสรุปผลที่ได้ ผลการวิเคราะห์พบว่าคุณานุประโยคที่ใช้ในบทบรรยายย่อของวารสารทางวิชาการนั้นมีหน้าที่ที่สำคัญและน่าทึ่งมากในเชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์กล่าวคือ เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมวารสารวิชาการในแง่ที่เป็นเครื่องมือในการสร้างคุณค่าของวารสารหรือการพยายามจัดวางทัศนคติของผู้อ่านต่อตัววารสาร และเป็นเครื่องมือในการโน้มน้าวและดึงดูดใจผู้อ่าน

2.6 ผลงานเกี่ยวกับภาษาวิชาการของคนที่ไม่ได้พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

ผู้วิจัยได้สำรวจผลงานเกี่ยวกับการเขียนทางวิชาการที่เน้นคนที่ไม่ได้พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ กล่าวได้ว่ามีเนื้อหาน่าสนใจและเป็นประโยชน์ เช่น งานของแบร์รี่ (Barry 2011) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้ผู้อ่านที่เป็นนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองและมีความประสงค์จะไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางการสอน ได้ฝึกหัดและเพิ่มพูนทักษะในการเขียน เนื้อหา 8 บทในหนังสือเล่มนี้ครอบคลุมการเขียนทางวิชาการแบบต่างๆ บทที่ 1 เป็นการเขียนรายงานและประเมินงานทั้งทางสายวิทยาศาสตร์และสายที่ไม่ใช่วิทยาศาสตร์ บทที่ 2 เขียนรายงานการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม บทที่ 3-6 เกี่ยวกับการเขียนความเรียงแบบต่างๆ ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะด้านการเขียนความเรียง บทที่ 7 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางหรือแผนภูมิ และบทที่ 8 เป็นการเขียนจดหมายสมัครงานหรือศึกษาต่อ

ในเนื้อหาทุกบทผู้เขียนใช้วิธียกตัวอย่างสมมติพร้อมแบบฝึกหัดเพื่อให้ผู้อ่านได้ฝึกฝนและคิดตาม แบบฝึกหัดจะเรียงลำดับเป็นขั้นตอนโดยเริ่มจากคำถามทั่วไป เช่น ตรวจสอบคำศัพท์ที่ใช้ เลือกคำตอบว่าถูกหรือผิด การอ่านจับใจความ การเติมคำในช่องว่าง ไปจนถึงการฝึกเขียนความเรียง ซึ่งผู้อ่านสามารถตรวจคำตอบได้ในท้ายเล่ม นอกจากนี้ ในแบบฝึกหัดจะมีการให้ข้อมูลที่ควรทราบในการเขียนแต่ละประเภท เช่น โครงสร้างของการเขียนรายงาน รูปแบบประโยคที่นิยมใช้ การเลือกใช้คำที่กระชับ เข้าใจง่าย การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ของเนื้อหา การใช้เครื่องหมายต่างๆ การใช้คำที่เป็นทางการ ฯลฯ สำหรับการเขียนความเรียง ผู้เขียนได้กล่าวถึงความเรียง 4 ประเภท คือ การเขียนความเรียงเพื่อสนับสนุนหรือคัดค้านประเด็นหรือหัวข้อบางประการที่มีการถกเถียงกัน เช่น การปลูกถ่ายอวัยวะ การทดลองกับสัตว์ การเขียนความเรียงเพื่อหาทางแก้ไขปัญหา เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาสังคม การเขียนความเรียงข้อดีและข้อเสียของสิ่งต่างๆ และการเขียนความเรียงเพื่อแสดงความคิดเห็น

สำหรับบทการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางหรือแผนภูมิ มีการยกตัวอย่างประกอบหลายประเภท ทั้งตาราง แผนภูมิแท่ง แผนภูมิวงกลม กราฟเส้นแบบเดี่ยว กราฟเส้นแบบเปรียบเทียบข้อมูลต่างๆ มีการยกตัวอย่างคำหรือวลีที่ใช้บ่อยในการบรรยายตารางหรือแผนภูมิ ส่วนบทสุดท้ายเป็นการเขียนจดหมายเพื่อเข้าศึกษาต่อหรือจดหมายสมัครงาน โดยมีแบบฝึกหัดให้เขียนตามหัวข้อต่างๆ การทำแบบฝึกหัดจำนวนมากในหนังสือเล่มนี้น่าจะช่วยให้ผู้อ่านได้พัฒนาทักษะทั้งด้านการวางโครงสร้างการเขียน การเขียนบทนำและบทสรุป การฝึกระดมความคิด ไปจนถึงเรื่องการสะกดคำ การใช้เครื่องหมาย และด้านคำศัพท์

หนังสือของเบลีย์ (Bailey 2011) ก็เป็นอีกงานหนึ่งที่ออกแบบมาเพื่อพัฒนาทักษะด้านการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน/นักศึกษาซึ่งไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ เนื้อหาแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ กระบวนการเขียน องค์ประกอบของการเขียน ความถูกต้องของการเขียน และตัวอย่างการเขียน ในแต่ละส่วนจะประกอบด้วยหัวข้อย่อยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในแต่ละหัวข้อผู้เขียนได้ยกตัวอย่างประกอบคำอธิบายและมีแบบฝึกหัดให้ผู้อ่านฝึกทำเป็นระยะ

ส่วนแรกคือกระบวนการเขียน ผู้เขียนให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนทางวิชาการ เช่น วัตถุประสงค์ ประเภท รูปแบบ องค์ประกอบของการเขียน ฯลฯ นอกจากการเขียนแล้วการ

อ่านก็มีความสำคัญเช่นกันเนื่องจากต้องนำมาใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการเขียน ผู้เรียนควรศึกษาวิธีการค้นคว้าข้อมูลที่เหมาะสมโดยพิจารณาจากผู้เขียน ชื่อเรื่อง หัวข้อย่อย ความน่าเชื่อถือของข้อมูล บทคัดย่อ และต้องแยกแยะสิ่งที่เป็นข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นออกจากกัน เมื่อคัดเลือกข้อมูลที่ได้แล้วก็เรียบเรียงข้อมูลใหม่เป็นภาษาของตัวเองด้วยการถอดความหรือย่อความ แทนที่จะคัดลอกข้อความจากต้นฉบับมาทั้งหมด และต้องอ้างอิงถึงข้อมูลนั้นอย่างครบถ้วน ในการวางแผนการเขียนก่อนอื่นต้องทำความเข้าใจหัวข้อก่อนว่าต้องการอะไร จากนั้นจึงระดมความคิดและวางโครงร่างเพื่อตอบข้อสงสัยหรือปัญหาจากหัวข้อนั้น รูปแบบในการเขียนคืออธิบายวัตถุประสงค์และขอบเขตของงานในบทนำ ตามด้วยส่วนเนื้อหาที่แบ่งออกเป็นย่อหน้า ในแต่ละย่อหน้าจะประกอบด้วยใจความสำคัญ 1 เรื่องพร้อมด้วยเหตุผลสนับสนุน ระหว่างย่อหน้าควรมีคำหรือวลีเชื่อมให้เห็นความสัมพันธ์ของแต่ละย่อหน้า และสุดท้ายคือส่วนสรุปผลที่ตอบข้อสงสัยของหัวข้อนั้นได้อย่างชัดเจน

ในส่วนที่สองคือองค์ประกอบของการเขียนซึ่งแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อยหลายหัวข้อคือ การเขียนโต้แย้งและอภิปราย การเขียนแบบเป็นเหตุเป็นผลกัน การอ้างถึง การเขียนเปรียบเทียบ การให้คำจำกัดความ การยกตัวอย่างประกอบ การพูดถึงภาพรวมทั่วไป การใช้ข้อมูลตัวเลขหรือสถิติ ปัญหาและวิธีการแก้ไข ลักษณะการเขียนทางวิชาการ การใช้ข้อมูลภาพ ตาราง แผนภูมิเป็นส่วนประกอบ ส่วนที่สามเกี่ยวข้องกับความถูกต้องในการเขียน ผู้เขียนอธิบายถึงข้อควรระวังในภาษาอังกฤษ เช่น วิธีการใช้ตัวย่อ การใช้คำศัพท์ทางวิชาการ การใช้คำนำหน้านาม การใช้คำหรือวลีเชื่อมประโยคหรือประโยคย่อย การใช้คำนามและคำคุณศัพท์ การใช้บุพบท เครื่องหมายวรรคตอน การเลือกใช้คำนามที่เป็นเอกพจน์หรือพหูพจน์ที่เหมาะสม การใช้คำที่มีความหมายคล้ายกัน การใช้คำเกี่ยวกับเวลา การแสดงกาล เป็นต้น ในส่วนสุดท้ายเป็นตัวอย่างการเขียนจดหมายทางการและจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การเขียนจดหมายสมัครงาน การเขียนรายงานการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม การออกแบบแบบสอบถามหรือแบบสำรวจต่างๆ และวิธีการเขียนความเรียงขนาดยาว

นอกเหนือไปจากคู่มือการเขียนทางวิชาการแล้ว ประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเขียนทางวิชาการคือเรื่องภาษา ภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญต่อการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเนื่องจากเป็นภาษากลางที่ใช้ทั่วโลก และการตีพิมพ์ผลงานเป็นภาษาอังกฤษก็มีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ลิลิสและเคอร์รี่ (Lillis and Curry 2010) จึงได้ศึกษาอิทธิพลของภาษาอังกฤษที่มีต่อหนังสือวิชาการ การสร้างความรู้และการมีส่วนร่วมและเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่างๆ โดยศึกษาข้อมูลจากนักวิชาการ 50 คนจากประเทศ 4 ประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ได้แก่ ฮังการี สโลวาเกีย สเปนและโปรตุเกส โดยมุ่งเน้นประเด็นสำคัญเรื่องสถานภาพของภาษาอังกฤษในโลกและแง่มุมต่างๆ ที่เกี่ยวกับของการผลิตหนังสือทางวิชาการ

เนื้อหาภายในเล่มแบ่งออกเป็น 7 บท บทแรกกล่าวถึงความรู้พื้นฐาน แนวคิดที่ใช้ และหัวข้อสำคัญในการศึกษานี้ บทที่ 2 ให้ภาพรวมของการเผยแพร่ผลงานของนักวิชาการดังกล่าวทั้ง 50 คนผ่านมุมมองของแต่ละคน เช่น การเลือกเผยแพร่ผลงานด้วยภาษาประจำชาติหรือด้วย

ภาษาอังกฤษ การตั้งเป้าหมายที่จะเผยแพร่ในระดับชาติหรือนานาชาติ การเผยแพร่ผลงานเป็นภาษาอังกฤษจะได้รับการประเมินสูงกว่าละส่งผลต่อการได้รับทุนวิจัยหรือการเลื่อนตำแหน่ง บทที่ 3 ยังคงพูดถึงการผลิตผลงานทางวิชาการผ่านเครือข่ายท้องถิ่นและระดับนานาชาติ การสร้างเครือข่ายที่มั่นคงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก โดยเฉพาะในระดับนานาชาติ เนื่องจากมีผลต่อการเข้าถึงข้อมูลทางวิชาการ และเป็นการเปิดโอกาสให้มีการตีพิมพ์บทความ หนังสือ หรืองานวิจัยที่เสนอต่อที่ประชุม บทที่ 4 กล่าวถึงบทบาทของบุคคลต่างๆ ที่มีส่วนร่วมในเครือข่ายที่กล่าวถึงก่อนหน้านี้ เช่น นักวิจัย บรรณาธิการ นักแปล ผู้ตรวจทาน ซึ่งล้วนแต่มีอิทธิพลต่อการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

บทที่ 5 และ 6 กล่าวถึงมุมมองของนักวิชาการที่มีต่อการสร้างองค์ความรู้ในระดับชาติและนานาชาติ ซึ่งพบว่าจุดสนใจของงานวิจัยของนักวิจัยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความรู้ในระดับชาติของตัวเองมากกว่า อย่างไรก็ตาม พบว่ามีการเผยแพร่ความรู้ที่ต่างกันตามระดับชาติและนานาชาติ กล่าวคือ จะตีพิมพ์ผลงานที่พบความรู้ใหม่ในวารสารระดับนานาชาติ แต่จะเผยแพร่ความรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้ในระดับท้องถิ่น นอกจากนี้ยังกล่าวถึงขอบเขตของการเผยแพร่ผลงานว่า ในบางครั้งอาจมีอุปสรรคในการเผยแพร่ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อในระดับท้องถิ่นเป็นภาษาอังกฤษในวารสารระดับนานาชาติ เนื่องจากอาจไม่ได้รับการประเมินค่าสูงจากนักวิชาการที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก บทสุดท้ายเป็นการสรุปหัวข้อสำคัญและข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษานี้

ส่วนถัง (Tang 2012) รวมประเด็นปัญหาและความท้าทายของนักวิจัยซึ่งไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ต้องประสบในการเขียนทางวิชาการเป็นภาษาอังกฤษ เนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน รวมทั้งสิ้น 11 บทโดยในบทแรกกล่าวถึงสถานภาพของภาษาอังกฤษในแวดวงวิชาการที่เหนือกว่าภาษาอื่น เนื่องจากเป็นภาษากลางที่ถูกใช้ไปทั่วโลก จากนั้นกล่าวถึงปัญหาของนักวิชาการต่างชาติที่ต้องเขียนงานเป็นภาษาอังกฤษ แต่ก็ได้กล่าวถึงมุมมองใหม่ของสิ่งที่ถูกมองว่าเป็นข้อเสียเปรียบนี้ให้กลายมาเป็นข้อได้เปรียบ และสรุปภาพรวมของหนังสือเล่มนี้

ส่วนแรกของผลงานนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเขียนทางวิชาการในมุมมองทางด้านการสอนหรือการฝึกฝน รวมทั้งปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการเขียน เนื้อหาสำคัญเริ่มด้วยบทที่ 2 ว่าด้วยการใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลปัญหาของนักวิจัยทางวิทยาศาสตร์ชาวจีน ในการเผยแพร่ผลงานเป็นภาษาอังกฤษในวารสารระดับนานาชาติ ปัญหาที่พบแบ่งออกเป็น 5 ประเด็นคือ ปัญหาด้านโครงสร้างของบทความ ปัญหาด้านภาษาอังกฤษและตรรกะที่ใช้ ปัญหาด้านกระบวนการส่งบทความตีพิมพ์ ปัญหาด้านการตัดสินใจ เช่น การเลือกวารสาร การจัดการข้อมูล การเลือกกลุ่มผู้อ่าน ฯลฯ และปัญหาด้านกระบวนการเขียน บทที่ 3 เสนอเรื่องการใช้หนังสือตำราและคลังข้อมูลเพื่อประยุกต์ใช้ร่วมกันเป็นสื่อการสอนการเขียนทางวิชาการภาษาอังกฤษให้แก่นักศึกษาชาวอิตาเลียนจำนวน 25 คน บทที่ 4 ศึกษาเกี่ยวกับการได้รับคำวิจารณ์งานเขียนของนักศึกษาจีน พบว่านักศึกษาจีนให้ความสำคัญแก่คำวิจารณ์ของอาจารย์ มากกว่าคำวิจารณ์จากผู้เชี่ยวชาญคนอื่น เนื่องจากเชื่อถือในสถานภาพและประสบการณ์ของอาจารย์ซึ่งเป็นผลจากปัจจัยทางด้านสังคมและด้านการเรียนการสอนในประเทศจีน ผู้เขียนเห็นว่าควรมีการกระตุ้นให้ตระหนักถึงประโยชน์ของการวิจารณ์ของบุคคลภายนอก บทที่ 5 ว่าด้วยประสบการณ์การเขียนวิทยานิพนธ์เป็น

ภาษาอังกฤษของนักศึกษาต่างชาติในมหาวิทยาลัยของออสเตรเลีย พบว่ามีปัญหาอื่นนอกเหนือจากด้านภาษาที่มีผลต่อการเขียนวิทยานิพนธ์ นั่นคือ ความแตกต่างทางด้านสังคมและวัฒนธรรมของผู้เรียนและผู้สอน ทำให้มีการคาดหวังบทบาทจากอีกฝ่ายออกมาไม่ตรงกัน ซึ่งเป็นเรื่องที่ควรทำความเข้าใจกันตั้งแต่ต้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่นๆ เช่น การแบ่งสรรเวลา เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ได้แก่บทที่ 6-8 เน้นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเขียนโดยตรง บทที่ 6 ศึกษาวิธีการเขียนสรุปวิทยานิพนธ์และอิทธิพลของแนวคิดดั้งเดิมที่นิยมใช้ในการเขียนสรุป โดยเก็บข้อมูลจากวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาชาวโปแลนด์จำนวน 12 คน พบว่าวิธีการเขียนได้รับอิทธิพลจากความนิยมแบบท้องถิ่น กล่าวคือจะเขียนแยกสรุปออกมาต่างหาก เสมือนไม่ได้รวมเป็นหนึ่งเดียวกับตัววิทยานิพนธ์และส่วนใหญ่จะเขียนในแนวสรุปย่อความวิทยานิพนธ์ บทที่ 7 และ 8 เก็บข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษาอังกฤษและเปรียบเทียบการเขียนของนักศึกษาที่ใช้และไม่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ โดยบทที่ 7 มุ่งประเด็นไปที่การใช้คำนามที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ส่วนบทที่ 8 ว่าด้วยวิธีการใช้ตาราง แผนภูมิ ฯลฯ ประกอบการเขียน พบว่าไม่ค่อยมีความแตกต่างมากนักในกรณีของคำนาม แต่พบว่านักศึกษาจีนนิยมใช้ตาราง แผนภูมิ และภาพประกอบมากกว่านักศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งการใช้สิ่งเหล่านี้ประกอบทำให้ได้รับการประเมินดีขึ้นจากผู้สอน และผู้เขียนเห็นว่าน่าจะมีการฝึกให้นักศึกษาเคยชินกับการใช้ประกอบการเขียนอธิบาย

ส่วนที่ 3 พูดถึงการเปลี่ยนมุมมองจากเดิมที่สนใจข้อเสียเปรียบทางด้านภาษา เป็นการให้ความสำคัญกับเอกลักษณ์ทางภาษาและวัฒนธรรมของผู้ที่มีภูมิหลังเป็นภาษาอื่น บทที่ 9 กล่าวถึงปัญหาจากการใช้คำเรียกและแบ่งประเภทคนออกเป็นกลุ่มต่างๆ เนื่องจากนักวิจัยบางคนประสบปัญหาไม่สามารถระบุได้ว่าตัวเองควรจัดเป็นคนกลุ่มใด เช่น L1 หรือ L2 ซึ่งเกี่ยวเนื่องไปถึงอัตลักษณ์ของตัวผู้วิจัย บทที่ 10 พูดถึงการแสดงอัตลักษณ์ของผู้วิจัยในการทบทวนวรรณกรรม ถึงแม้ว่าจะหลีกเลี่ยงการใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ก็ตาม โดยดูจากวิธีการอ้างอิงข้อมูลของนักศึกษาเอเชีย เช่น ความถี่ในการอ้างอิง การเลือกใช้คำกริยา การเลือกใช้โครงสร้างที่มีลักษณะเฉพาะ เป็นต้น บทสุดท้ายเน้นย้ำถึงความท้าทายและโอกาสของนักวิชาการที่มีภูมิหลังที่ไม่ได้มาจากภาษาอังกฤษ

เค็ก (Keck 2006) ศึกษาเปรียบเทียบวิธีการถอดความ (paraphrase) ที่พบในการเขียนสรุปสาระสำคัญของผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ (L1) และผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (L2) ผู้วิจัยแบ่งวิธีการถอดข้อความออกเป็น 4 ประเภท คือ (1) ระดับใกล้เคียงกับการลอกข้อความ (2) ระดับปรับปรุงใหม่เล็กน้อย (3) ระดับปรับปรุงใหม่ปานกลาง และ (4) ระดับปรับปรุงใหม่มาก ผู้วิจัยให้ผู้ที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ 79 คน และผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง 74 คนอ่านข้อความความยาวประมาณ 1,000 คำและให้เขียนสรุปใจความสำคัญภายใน 1 ย่อหน้า จากนั้นจึงเปรียบเทียบวิธีการถอดความที่พบของทั้ง 2 กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่าทั้ง 2 กลุ่มใช้การถอดความโดยเฉลี่ย 5 ครั้งต่อการเขียนสรุปใจความสำคัญ 1 เรื่อง แต่ผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองใช้วิธีการถอดความที่ใกล้เคียงกับการลอกข้อความมากกว่าเจ้าของภาษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ยังใช้วิธีการถอดความระดับ

ปรับปรุงใหม่ปานกลาง และระดับปรับปรุงใหม่มากมากกว่าอีกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน ความแตกต่างระหว่างทั้ง 2 กลุ่มนี้นอกจากจะเป็นเพราะการไม่ตระหนักถึงกลวิธีการเขียนที่เหมาะสมแล้วยังเป็นเพราะทักษะทางภาษาที่แตกต่างกันด้วย ผู้วิจัยยังได้อภิปรายถึงการศึกษากลวิธีการเขียนโดยเน้นประเด็นเรื่องการคัดลอกผลงาน และการสอนวิธีเขียนถอดความในระดับมหาวิทยาลัย

บทความของฮิววิงส์และคณะ (Hewings et al 2010) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการอ้างอิงของนักวิชาการที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาอังกฤษแต่ตีพิมพ์บทความเป็นภาษาอังกฤษ โดยเก็บข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษาบทความทางจิตวิทยาขนาดประมาณ 1,500,000 คำจากวารสารภาษาอังกฤษ คลังข้อมูลนี้แบ่งเป็นคลังข้อมูลย่อยได้ 3 กลุ่ม กลุ่มละ 80 บทความ คือ กลุ่มที่ 1 บทความภาษาอังกฤษของผู้เขียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาที่ตีพิมพ์ในระดับชาติ กลุ่มที่ 2 บทความภาษาอังกฤษของผู้เขียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาที่ตีพิมพ์ในระดับนานาชาติ และกลุ่มที่ 3 บทความภาษาอังกฤษของเจ้าของภาษา และนำมาวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยแบ่งประเภทแหล่งอ้างอิงท้ายบทความจากบทความทั้งหมดออกเป็น 3 ประเภท คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาประจำชาติของผู้เขียนบทความนั้น และภาษาอื่นๆ และแบ่งประเภทการอ้างอิงในตัวบทความออกเป็น 3 ประเภทเช่นกัน คือ แบบ integral เป็นการอ้างชื่อผู้เขียนแล้วตามด้วยวงเล็บบอกปีที่พิมพ์ แบบ non-integral เป็นการอ้างอิงที่ใส่ทั้งชื่อผู้เขียนและปีที่พิมพ์อยู่ในวงเล็บเดียวกัน และการคัดลอกข้อความ ผลการวิเคราะห์พบว่าแหล่งอ้างอิงของบทความทั้ง 3 กลุ่มส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ คือร้อยละ 80 ในกลุ่มที่ 1 และเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 99 ในกลุ่มที่ 3 จากนั้นผู้วิจัยเลือกวิเคราะห์บทความของผู้เขียนชาวโปรตุเกสและสเปน ซึ่งเป็นบทความที่มีจำนวนมากที่สุด 2 อันดับแรก พบว่าบทความของผู้เขียนทั้งชาวโปรตุเกสและชาวสเปนมีแหล่งอ้างอิงเป็นภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ ในบทความวารสารระดับนานาชาติน้อยกว่าในวารสารระดับชาติ แต่ความแตกต่างนั้นมีในบทความของผู้เขียนชาวโปรตุเกสมากกว่า ส่วนการอ้างอิงในตัวบทความพบการใช้แบบ non-integral จากบทความหรือหนังสือภาษาอังกฤษมากที่สุดทั้งในงานของผู้เขียนทั้ง 2 ชาติ ผู้วิจัยสรุปว่าการศึกษาทางจิตวิทยาจะเป็นระดับนานาชาติและไม่ขึ้นอยู่กับภาษาใดภาษาหนึ่ง แต่ภาษาอังกฤษก็เป็นภาษาหลักที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ เห็นจากการอ้างอิงข้อมูลส่วนใหญ่จะใช้แหล่งข้อมูลที่เป็นภาษาอังกฤษ

โคยาลันและมัมฟอร์ด (Koyalan and Mumford 2010) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ภาษาเฉพาะกลุ่มในบทความภาษาอังกฤษของนักวิชาการที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาเสริม ซึ่งแก้ไขโดยเจ้าของภาษา ผู้วิจัยใช้คลังข้อมูลจากบทความทางมนุษยศาสตร์ 9 บทความ มีขนาดประมาณ 44,500 คำ ผู้เขียนบทความทุกคนใช้ภาษาเตอร์กิชเป็นภาษาแม่ แต่มีพื้นฐานการศึกษาภาษาอังกฤษทั้งในระดับอุดมศึกษาและบัณฑิตศึกษา และมีตำแหน่งระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์ ประเภทการเปลี่ยนแปลงทางภาษาที่ผู้วิจัยเลือกศึกษา คือ (1) การทำให้เป็นคำนาม (Nominalization) (2) โครงสร้างแบบอนุประโยคซึ่งไม่สามารถอยู่ตามลำพังได้ (Subordination) (3) อนุประโยคที่มีกริยาไม่แท้ (Non-finite clauses) (4) บุพบทวลี

(Prepositional phrases) และ (5) การวางส่วนขยายไว้หน้าคำนาม (Pre-modification of nouns) ผลการศึกษาพบว่ามีการแก้ไขทั้งหมด 727 แห่ง ซึ่งในจำนวนนี้มีการแก้ไขในประเภทอนุประโยคที่มีกริยาไม่แท้มากที่สุด คือ มากกว่า 300 แห่ง แสดงว่าผู้เขียนชาวเตอร์กิชใช้ลักษณะทางภาษานี้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งการใช้ในลักษณะนี้พบในงานวิจัยชิ้นอื่นอีกแสดงว่าปัญหานี้ไม่ได้จำกัดอยู่ที่เชื้อชาติของผู้เขียน ส่วนในอีก 4 ประเภทก็มีการแก้ไขเช่นกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วอยู่ในปริมาณที่น้อยมาก ผู้วิจัยเสนอว่าควรให้มีการตระหนักถึงภาษาเฉพาะกลุ่มในการเขียนทางวิชาการทั้งในกลุ่มผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาเสริมและกลุ่มเจ้าของภาษาที่ช่วยตรวจแก้ไขงานเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตัวผู้เขียนเองและบทบาทของผู้เชี่ยวชาญทางภาษาที่มีต่องานเขียนของผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาอังกฤษ

งานวิจัยของโมลิโน (Molino 2010) ศึกษาเปรียบเทียบบทความวิจัยทางด้านภาษาศาสตร์ในภาษาอังกฤษและภาษาอิตาเลียน โดยเน้นประเด็นสำคัญ 2 ประเด็น ประเด็นแรกคือสรรพนามบุรุษที่ 1 ที่ทำหน้าที่เป็นประธานในภาษาอังกฤษและคำกริยาที่ผันตามสรรพนามบุรุษที่ 1 ในภาษาอิตาเลียนซึ่งเป็นการอ้างถึงที่แสดงตัวตนของผู้เขียน ประเด็นที่ 2 คือโครงสร้างกรรมวาจกในทั้ง 2 ภาษา และโครงสร้าง *si* ในภาษาอิตาเลียนซึ่งเป็นการอ้างถึงที่ไม่แสดงตัวตนของผู้เขียน วัตถุประสงค์ในการศึกษา 2 ประเด็นนี้คือต้องการทราบว่าการอ้างถึงที่แสดงตัวตนของผู้เขียนและที่ไม่แสดงตัวตนของผู้เขียนมีการแปรไปตามวัฒนธรรมการเขียนทางวิชาการหรือไม่ ข้อมูลที่ใช้นำมาจากคลังข้อมูลวารสารด้านภาษาศาสตร์ 10 วารสารขนาดประมาณ 450,000 คำ แบ่งเป็นบทความจากแต่ละภาษา ภาษาละ 30 บทความ ผลการศึกษาพบว่าความถี่ของการใช้รูปแบบที่แสดงถึงตัวตนของผู้เขียนในภาษาอิตาเลียนมีน้อยกว่าในภาษาอังกฤษ แต่นำมาใช้ในหน้าที่เดียวกัน คือ ใช้ระบุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของงานวิจัยและอธิบายขั้นตอนการวิจัย ส่วนการใช้รูปแบบที่ไม่แสดงถึงตัวตนของผู้เขียนมีการใช้ในปริมาณที่ใกล้เคียงกันในทั้ง 2 ภาษา แต่รายละเอียดของการใช้ในแต่ละหน้าที่ต่างกัน เช่น ภาษาอิตาเลียนใช้เพื่ออ้างกลับไปถึงตัวเนื้อหามากกว่า ในขณะที่ภาษาอังกฤษจะใช้เพื่ออธิบายข้อมูลมากกว่า ซึ่งความแตกต่างในการใช้การอ้างถึงที่แสดงตัวตนของผู้เขียนและที่ไม่แสดงตัวตนของผู้เขียนของทั้ง 2 ภาษานี้เกิดจากการเลือกใช้กลวิธีระหว่างบุคคล การแสดงอัตวิสัยและภาววิสัยที่ต่างกัน

โซเลร์-มอนเรียลและคณะ (Soler-Monreal et al 2011) ตั้งปัญหาในการวิจัยว่าวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาในขอบเขตทางวิทยาศาสตร์เหมือนกัน แต่เขียนโดยผู้ที่มีภูมิหลังทางภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันจะมีกลวิธีการเสนอบทนำที่แตกต่างกันหรือไม่ จึงได้ศึกษาเปรียบเทียบบทนำของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกในภาษาสเปนและภาษาอังกฤษจำนวน 20 เรื่อง โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์ตามแบบจำลองการเขียนบทนำทางวิชาการของสเวลส์ (Swales 1990) และงานวิจัยก่อนหน้านี้ของผู้วิจัยเอง (Soler-Monreal et al 2009) ซึ่งได้แบ่งขั้นตอนต่างๆ ออกเป็น M1 (Establishing the Teritory) ได้แก่ขั้นตอนที่ให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประเด็นสำคัญหรือปัญหาที่ต้องการศึกษา M2 (Establishing the Niche) ได้แก่ขั้นตอนที่ระบุข้อจำกัดของงานวิจัยก่อนหน้านี้ และ M3 (Occupying the Niche) ได้แก่ ขั้นตอนระบุเนื้อหา โครงสร้าง และ/

หรือวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ต้องการศึกษา ซึ่งขั้นตอนต่างๆ เหล่านี้ยังแบ่งเป็นขั้นตอนย่อยๆ ลงไปได้อีก ผลการศึกษานี้พบว่ารูปแบบที่เป็นที่นิยมในการเขียนบทนำวิทยานิพนธ์ในภาษาสเปน คือจะต้องมีขั้นตอน M1 และ M3 เสมอ แต่ขั้นตอน M2 จะมีหรือไม่ก็ได้ ในขณะที่บทนำของวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษจะมีรูปแบบ M1-M2-M3 และมีโครงสร้างที่ซับซ้อนกว่า ส่วนการวิเคราะห์ขั้นตอนย่อยพบว่าวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 ภาษาจะเน้นการให้ข้อมูลพื้นฐานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อนั้นๆ แต่วิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษจะเน้นที่งานของตัวผู้วิจัยเองว่ามีความคิดริเริ่มที่ต่างจากงานเดิมและมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาอย่างไรมากกว่าวิทยานิพนธ์ภาษาสเปน

งานวิจัยโดยแอบโดลาฮ์ซาเด๊ฮ์ (Abdollahzadeh 2011) ศึกษางานเขียนที่มีหัวข้อเกี่ยวกับภาษาศาสตร์ประยุกต์ที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษระหว่างผู้เขียนขาวอังกฤษ-อเมริกัน กับผู้เขียนชาวอิหร่าน โดยมีวัตุประสงค์เพื่อวิเคราะห์บริบทที่แสดงถึงความเหมือนและความแตกต่างของการใช้วัจนวิเคราะห์ของผู้เขียนทั้งสองกลุ่ม ข้อมูลมาจากงานเขียนในช่วงสรุปจำนวน 60 ชิ้นที่เขียนขึ้นโดยผู้เขียนทั้งสองกลุ่ม จากนั้นนำมาเปรียบเทียบการใช้ การกลบเกลื่อน การเน้น และตัวบ่งชี้ทัศนคติ วิเคราะห์ตามการใช้ตามปัจจัยทางภาษาศาสตร์ โดยจำแนกส่วนประกอบของส่วนสรุป ผลการศึกษาพบว่าผู้เขียนทั้งสองกลุ่ม มีความเหมือนและความแตกต่างในการใช้วัจนวิเคราะห์ และมีแนวโน้มในการใช้การกลบเกลื่อนในถ้อยความทั้งสองกลุ่ม กล่าวคือ ผู้เขียนชาวอังกฤษ-อเมริกัน มีการใช้ภาษาให้ความสำคัญในการใช้ตัวบ่งชี้ทัศนคติสูงมาก แสดงว่าผู้เขียนชาวอังกฤษ-อเมริกัน พยายามสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ในขณะที่ผู้เขียนชาวอิหร่าน มีการหลีกเลี่ยงและจะใช้ภาษาที่แสดงถึงทัศนคติอย่างพอเพียง ความแตกต่างที่พบในทั้งสองกลุ่มแสดงถึงระดับของการรับรู้ศิลปะการใช้ถ้อยคำ และการระมัดระวังต่อผู้อ่าน วัตถุประสงค์การเรียนรู้ทางวัฒนธรรม และมีความโน้มเอียงไปทางสิ่งที่เคยปฏิบัติมา

งานวิจัยโดยจุง (Jung 2006) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของตัวบ่งชี้ในทักษะการฟังภาษาที่ 2 โดยมีสมมติฐานในงานวิจัยที่ว่า ผู้เรียนภาษาที่ 2 มีความเข้าใจผิดในเนื้อความเมื่อตัวบ่งชี้หายไประหว่างบทพูด ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาเกาหลีจำนวน 80 คนที่เรียนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยเกาหลี โดยให้ฟังเทปต้นฉบับที่มีความยาว 17 นาที 52 วินาที ที่มีตัวบ่งชี้บริบทจำนวน 174 ตัว และเทปที่ตัดตัวบ่งชี้ออกที่มีความยาวเพียง 14 นาที 23 วินาที ผลการวิจัยพบว่า การหายไปของตัวบ่งชี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การตีความบริบทผิดไปในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 นอกจากนี้ในการสื่อสาร ผู้พูดและผู้ฟังจะแบ่งปันความคาดหวังโดยผู้ฟังจะตีความข้อความที่ได้ยินจากการใช้ตัวบ่งชี้ในบริบทของผู้พูด ผู้ฟังจะคาดการณ์ว่าตนจะเข้าใจเนื้อความได้ก็ต่อเมื่อความคิดนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างโดดเด่นและมีการเชื่อมโยงสัญญาณระหว่างความคิดนั้น และถ้าตัวบ่งชี้เหล่านั้นหายไป ผู้ฟังจะมีความลำบากในการเข้าใจเนื้อความ และส่งผลให้การสื่อสารไม่สัมฤทธิ์ผลในที่สุด การทดลองนี้สรุปได้ว่าตัวบ่งชี้เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเข้าใจเนื้อความในทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

แอกทัส และคอร์เทส (Aktas and Cortes 2008) วิเคราะห์การใช้คำนามแบบไม่เฉพาะเจาะจงประเภทหนึ่งในภาษาอังกฤษที่เรียกว่า Shell nouns ซึ่งพบว่ามีการปรากฏใช้

บ่อยครั้งในการเป็นเครื่องมือสำหรับเชื่อมโยง (cohesive devices) ในงานเขียนทางวิชาการของนักวิจัยอาชีพและนักศึกษานานาชาติในระดับบัณฑิตศึกษาที่ไม่ได้เป็นผู้พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก คำนามประเภทดังกล่าวทำหน้าที่เป็น shell เพราะใช้ในการแนบหรือคาดการณ์ความหมายของสัมพันธสารที่อยู่ข้างหน้าหรือข้างหลัง ตัวอย่าง shell nouns ที่นำมาวิเคราะห์ในงานวิจัยชิ้นนี้ อาทิ effect, result, fact, system, problem, process เป็นต้น ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยเลือกเอาฐานข้อมูลคลังคำของ the Published Research Article Corpus (PRAC) โดยดึงเอาผลงานทางวิชาการของนักวิจัย และนักศึกษานานาชาติในระดับบัณฑิตศึกษา ที่ไม่ได้เป็นผู้พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักใน 6 สาขาวิชา ได้แก่ Art and Design / Biology/Computer Science /Economics /Environmental Engineering/ Physics and Astronomy ซึ่งเป็นผลงานที่ศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาทำการวิเคราะห์หาความถี่ของการใช้ shell nouns การวิเคราะห์หารูปแบบที่แตกต่างกันในเชิงไวยากรณ์และคำศัพท์ที่ปรากฏ ตลอดจนหน้าที่ของแต่ละรูปแบบเปรียบเทียบตามกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษานานาชาติในระดับบัณฑิตศึกษามีความถี่ในการใช้ shell nouns มากกว่านักวิจัยอาชีพ และรูปแบบที่แตกต่างกันในเชิงไวยากรณ์และคำศัพท์ของคำนามดังกล่าวมีหน้าที่ในการใช้ที่แตกต่างกันระหว่างผู้เขียนทั้ง 2 กลุ่ม

บทความของชอว์ (Shaw 2003) มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอการวินิจฉัยวาทศิลป์และการประเมินผลที่เฉพาะเจาะจงของบทความเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์จำนวน 3 ชุด โดยเก็บข้อมูลจากบทความในวารสาร Applied Economics ชุดแรกเป็นภาษาแดนนิช บทความชุดที่สองเป็นความภาษาอังกฤษซึ่งเขียนโดยผู้แต่งคนเดียวกับบทความแรกและบทความชุดที่ 3 เป็นบทความของนักเขียนนานาชาติที่มาจากวารสารเล่มเดียวกัน ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เปรียบเหมือนและเปรียบต่างชุดบทความทั้ง 3 ชุด ผลการวิจัยปรากฏว่าบทความทั้ง 3 ชุดมีความเหมือนกันในหลายๆ ประการ โดยวาทศิลป์ที่พบเป็นจุดเด่นคือมาตรฐานแบบเดนมาร์กในลักษณะการใช้ gap move การใช้ personal pronoun และจุดเด่นอื่นๆ ที่ซึ่งผู้แต่งที่เป็นชาวเดนมาร์กนำมาเขียนลงในบทความเดียวกันที่เป็นภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตามจุดเด่นที่ผู้แต่งชาวเดนมาร์กนำมาเขียนนั้นก็ยังเป็นสิ่งที่ผู้อ่านนานาชาติไม่อาจยอมรับได้ ผู้วิจัยจึงสรุปว่าวาทศิลป์ในงานเขียนวิชาการนั้นได้รับอิทธิพลจากปัจจัย 4 ประการคือ วัฒนธรรมประจำชาติของผู้แต่ง วัฒนธรรมในกลุ่มชนที่เป็นนักวิชาการด้วยกัน การรับรู้ของผู้อ่าน และความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้แต่ง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังสรุปอีกว่าบทความของผู้แต่งชาวเดนมาร์กที่ตีพิมพ์ในวารสารนานาชาตินั้นโดยมากจะเกาะกลุ่มอยู่ในกลุ่มบทความที่ไม่ค่อยได้รับการส่งเสริมหรือเรียกว่าเป็นบทความที่ได้รับการพิจารณาว่าเป็นผลงานแบบชายขอบ

2.7 ผลงานเกี่ยวกับภาษาวิชาการกับอำนาจในสังคม

หนังสือเรื่อง *A geopolitics of academic writing* เขียนโดยสุเรช คานากะราชา (Canagarajah 2002) และวิจารณ์โดยกันเดียฮ์ (Kandiah 2005) ท้าทายปัญหาใหญ่ระดับโลก คือ

เรื่องประชาธิปไตยของการได้มาซึ่งองค์ความรู้และการสร้างองค์ความรู้ในวงการวิชาการทั่วโลก ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายที่จะค้นพบอภิทฤษฎีที่ระบุขั้นตอนที่จำเป็นยิ่งในกระบวนการแสวงหาความรู้ เช่นขั้นตอนการประเมิน (evaluation procedure)

ผู้เขียนกล่าวว่าในโลกปัจจุบัน การค้นคว้าหาความรู้ การได้มาซึ่งความรู้ และการเผยแพร่ความรู้เปลี่ยนไป นักวิชาการต้องตระหนักถึงความสำคัญของภาษา ซึ่งเป็นทั้งสื่อในเรื่องเนื้อหาความรู้และสื่อในด้านความคิด นักภาษาศาสตร์ปัจจุบันยังไม่ตระหนักในข้อนี้ นอกจากผู้ที่วิจัยทางด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์ ด้านสัมพันธสารวิเคราะห์ และด้านการเขียน

หนังสือเล่มนี้วิเคราะห์การเขียนทางวิชาการในแง่ที่เกี่ยวกับความไม่เท่าเทียม ความมีอำนาจเหนือกว่า และการต่อต้าน โดยท้าวความตั้งแต่อดีต มีคำบางคำที่มีคนใช้ในการเขียนทางวิชาการ และได้กลายเป็นคำที่ดูดี มีความหมายดี และเป็นที่ปรารถนาของทุกสังคม เช่น *ความเสมอภาค (equality) สิทธิมนุษยชน (human right) ประชาธิปไตย (democracy) อิสรภาพ (freedom) การปลดแอก (liberation), การยอมรับความแตกต่าง (tolerance)* เป็นต้น

จากประสบการณ์ส่วนตัว ผู้เขียนเห็นว่าการสร้างองค์ความรู้และสื่อให้คนอื่นรู้น่าจะเป็นประชาธิปไตย แต่ว่าในปัจจุบันมีผู้มีอำนาจควบคุมกระบวนการนี้อยู่ เช่น ในการตีพิมพ์วารสารวิชาการ บรรณาธิการวารสารวิชาการมักมุ่งสอนให้รู้ (educate) ให้พยายามทำวิจัยแบบเป็นระบบ (systematic research) เสนอหลักฐานเพื่อพิสูจน์สิ่งที่อ้าง เหล่านี้เป็นถ้อยคำที่ใช้ในวงการ และควบคุมนักวิชาการ

อะดอร์โน (Adorno 1984) กล่าวว่าการเขียนเรียงความทางวิชาการ (essay) เป็นการแสดงอิสรภาพ ผู้เขียนต้องมีประเด็นปัญหาที่นำมาอภิปราย ผู้เขียนสรุปว่าการเขียนเรียงความถูกควบคุมด้วยสิ่งตรงข้ามกัน 2 ด้าน ด้านหนึ่งคือทฤษฎีหรือกรอบแนวคิดของสาขาวิชา ที่ทำให้ทุกคนมีอำนาจเหนือคนอื่น อีกด้านคือความสร้างสรรค์หรือการรู้เอง (intuition) ของตัวผู้เขียนเอง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ทำให้เห็นว่ามีผู้สนใจเรื่องภาษาวิชาการเป็นจำนวนมาก แต่ผลงานส่วนใหญ่เน้นภาษาอังกฤษ ผลงานที่เกี่ยวกับภาษาวิชาการของไทยยังมีน้อยมาก หรืออาจกล่าวได้ว่าแทบไม่มีเลย สังคมไทยไม่มีการสอนการเขียนแบบวิชาการ ซึ่งเป็นการเขียนที่เป็นทางการ ใช้ศิลปะ ใช้ความชำนาญขั้นสูง และต้องมีขั้นตอนเป็นระบบ งานวิจัยนี้เป็นจุดเริ่มที่จะให้ความรู้ว่าภาษาวิชาการไทยมีลักษณะอย่างไร ซึ่งเป็นที่หวังว่าผลการวิจัยอาจนำไปประยุกต์ เพื่อใช้สอนคนไทยให้สามารถเขียนได้อย่างดี และสามารถสื่อสารหรือเผยแพร่ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อสังสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3
ประเภทและโครงสร้างของงานเขียนที่ใช้ภาษาวิชาการ

ในบทนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประเภทและโครงสร้างของงานเขียนที่ใช้ภาษาวิชาการ โดยแบ่งการนำเสนอตามประเภทของผลงานวิชาการออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) วิทยานิพนธ์ และรายงานวิจัย 2) ตำราวิชาการ 3) บทความวิจัย และ 4) บทความวิชาการ ส่วนคำว่า “งานเขียนที่ใช้ภาษาวิชาการ” ผู้วิจัยจะเรียกว่า “ผลงานวิชาการ”

3.1 วิทยานิพนธ์และรายงานวิจัย

วิทยานิพนธ์และ**รายงานวิจัย** จัดเป็นประเภทผลงานวิชาการประเภทเดียวกัน ถึงแม้จะมีวัตถุประสงค์ต่างกัน คือ วิทยานิพนธ์ทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต ส่วนรายงานวิจัยเป็นคำทั่วไปที่ใช้เพื่อหมายถึง การเขียนรายงานอย่างละเอียดว่าทำวิจัยเกี่ยวกับอะไร ทำอย่างไร และได้ผลอะไร แต่ทั้งวิทยานิพนธ์และรายงานวิจัยมีโครงสร้างเหมือนกัน และอาจจัดวิทยานิพนธ์ให้เป็นประเภทย่อยของรายงานวิจัยก็ย่อมได้

คำว่า *รายงาน* ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า *report* พจนานุกรมส่วนใหญ่ให้ความหมาย *report* ว่าหมายถึงการเล่าโดยละเอียดถึงเรื่องที่เกิดขึ้น ในภาษาไทยพจนานุกรมราชบัณฑิตฯ ให้ความหมาย *รายงาน* ว่าหมายถึง “เรื่องราวที่ไปศึกษาค้นคว้าแล้วนำมาเสนอ...” **รายงานวิจัย** หมายถึง เรื่องราวที่เล่าอย่างละเอียดถึงสิ่งที่ได้ศึกษาเพื่อหาคำตอบต่อคำถามที่ตั้งไว้ โดยมีกระบวนการที่เป็นระบบ และให้ความรู้ใหม่

โดยทั่วไปวิทยานิพนธ์และรายงานวิจัยมีโครงสร้างเหมือนกัน คือประกอบด้วยส่วนสำคัญ 11 ส่วนดังนี้

1) หน้าปก
2) หน้าอนุมัติพร้อมรายชื่อกรรมการ
3) บทคัดย่อ
4) กิตติกรรมประกาศ
5) สารบัญ
6) สารบัญตาราง
7) สารบัญภาพ
8) บทเนื้อหา
9) รายการอ้างอิง
10) ภาคผนวก
11) ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ส่วนประกอบแรก คือ หน้าปก ซึ่งมีชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน และถ้อยคำที่บอกว่าวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรอะไร สาขาอะไร มหาวิทยาลัยอะไร และปีที่ทำเสร็จ หากเป็นรายงานวิจัย ก็มีชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย และระบุว่าเป็นงานวิจัยของหน่วยงานใด หรือได้รับทุนสนับสนุนจากหน่วยงานใด ดังตัวอย่างที่ 1

ตัวอย่างที่ 1 หน้าปกวิทยานิพนธ์ไทย (วริสรา จันทรัฐ 2556)

ความสัมพันธ์ระหว่างระบบเกียรติยศในภาษากับระบบบริชานของผู้พูดภาษาญี่ปุ่น ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

นางสาววริสรา จันทรัฐ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2556

หากเป็นรายงานวิจัยในหน้าปก ส่วนสุดท้ายมักเขียนว่า รายงานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก.... หรือ รายงานวิจัยนี้เสนอหน่วยงานใด และระบุเดือนและปีที่ส่งด้วย

วิทยานิพนธ์ในมหาวิทยาลัยต่างประเทศที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษ ก็มีโครงสร้างเหมือนกัน ตัวอย่างที่ 2 แสดงหน้าปกวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วยชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน และข้อความระบุระดับของปริญญา พร้อมทั้งมหาวิทยาลัย ซึ่งจะสังเกตได้ว่ามีการระบุรายละเอียดต่างกันออกไปบ้าง

ตัวอย่างที่ 2 หน้าปกวิทยานิพนธ์ต่างประเทศ (O'Hanlon 2012)

Lost in transition? Celtic language revitalization in Scotland and Wales: the primary to secondary school stage

Fiona O'Hanlon

Thesis Presented for the Degree of PhD by Research
The University of Edinburgh
2012

ส่วนหน้าอนุมัติวิทยานิพนธ์ไทยมักประกอบด้วยชื่อวิทยานิพนธ์ ผู้เขียน ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ชื่อคณบดีของคณะที่เป็นเจ้าของหลักสูตร และรายชื่อกรรมการ ดังตัวอย่างที่ 3 ทั้งนี้มหาวิทยาลัยต่างๆอาจมีรายละเอียดด้านรูปแบบหรือถ้อยคำที่ใช้ต่างออกไป ส่วนของต่างประเทศจากการสำรวจพบว่ามีความหลากหลายขึ้นอยู่กับแต่ละมหาวิทยาลัย ตัวอย่างที่ 4 ที่ยกมานี้ก็เป็นเพียง 1 รูปแบบที่ใช้กัน

ตัวอย่างที่ 3 หน้าอนุมัติ (วริสรา จันทรัฐ 2556)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างระบบเกียรติยศในภาษากับระบบปริ ชานของผู้พูดภาษาญี่ปุ่น ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
โดย	นางสาววริสรา จันทรัฐ
สาขาวิชา	ภาษาศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณะบดีคณะอักษรศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพจน์ อัศววิรุฬหการ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตรจารย์ ดร. วิโรจน์ อรุณมานะกุล)

----------. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตรจารย์กิตติคุณ ดร. อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์)

----------กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตรจารย์ ดร. ม.ล. จรัลวิไล จรูญโรจน์)

ตัวอย่างที่ 4 หน้าอนุมัติต่างประเทศ (จาก Law 2011)

The Dissertation Committee for Daniel Aaron Law Certifies that this is the approved version of the following dissertation:

Linguistic Inheritance, Social Difference, and the Last Two Thousand Years of Contact Among Lowland Mayan Languages

Committee:

Nora England, Co-Supervisor
Brian Stross, Co-Supervisor
Patience Epps
David Stuart
William Hanks
Anthony Woodbury

มหาวิทยาลัยบางแห่งรวมหน้าอนุมัติไว้ในหน้าปกดังตัวอย่างที่ 5 จาก University of California, Berkeley สหรัฐอเมริกา

ตัวอย่างที่ 5 หน้าปก + หน้าอนุมัติ (George 2011)

Politeness in Japanese Sign Language (JSL): Polite JSL expression as evidence for intermodal language contact influence

By

Johnny Earl George

A dissertation submitted in partial satisfaction of the
requirements for the degree of
Doctor of Philosophy
in
LINGUISTICS
in the
GRADUATE DIVISION
of the
UNIVERSITY OF CALIFORNIA, BERKELEY

Committee in charge:

Professor Eve Sweetser, Chair
Professor Sharon Inkelas
Professor Yoko Hasegawa

Fall 2011

เป็นที่น่าสนใจว่าวิทยานิพนธ์บางเล่มไม่มีหน้าอนุมัติเลย มีแต่หน้าปก แล้วก็ต่อไปที่ส่วนประกอบอื่นๆเลย

อนึ่ง มหาวิทยาลัยต่างประเทศบางแห่งกำหนดให้มีหน้าประกาศความเป็นเจ้าของผลงานด้วย กล่าวคือยืนยันว่าได้ทำวิทยานิพนธ์คนเดียว และเนื้อหาของผลงานนี้ไม่เคยตีพิมพ์ที่ใดมาก่อน หรือไม่ได้นำไปเสนอเพื่อรับปริญญาอื่นใด หน้าประกาศนี้เรียกต่างๆกันไป เช่น Declaration of authorship, Statement of originality มักวางไว้หลังหน้าอนุมัติ ถ้อยคำที่ใช้มักเป็นดังแสดงในตัวอย่างที่ 6a และ 6b.

ตัวอย่างที่ 6a ประกาศความเป็นเจ้าของผลงาน (O'Hanlon 2012)

Declaration of authorship

I confirm that this thesis has been composed solely by myself, and that the work contained within it has neither previously been published nor submitted for another degree.

Fiona O'Hanlon

ตัวอย่างที่ 6b คำยืนยันความคิดริเริ่ม (จาก Smith 2015)

Statement of Originality

The thesis contains no material which has been accepted for the award of any other degree or diploma in any university or other tertiary institution and, to the best of my knowledge and belief, contains no material previously published or written by another person, except where due reference has been made in the text. I give consent to the final version of my thesis being made available worldwide when deposited in the University's Digital Repository, subject to the provisions of the Copyright Act 1968.

Signed: _____

Date: _____

ตามโครงสร้างส่วนใหญ่ ถัดจากหน้าอนุมัติ เป็นหน้าบทคัดย่อ ซึ่งจากการสำรวจพบว่าในวิทยานิพนธ์ของไทยมักมีทั้งบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และบทคัดย่อส่วนใหญ่มีความยาวไม่เกินหนึ่งหน้า ส่วนเนื้อหาของบทคัดย่อของบางแห่งรวมการระบุโครงร่างไว้ด้วย เช่นบอกว่าวิทยานพนธ์มีกี่บท และแต่ละบทในรายงานว่าด้วยเรื่องอะไรบ้าง

ถัดจากบทคัดย่อ เป็นหน้ากิตติกรรมประกาศ (Acknowledgements) ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เขียนกล่าวขอบคุณบุคคลต่างๆ ที่มีส่วนทำให้ทำวิทยานิพนธ์สำเร็จ ต่อจากนั้นเป็นหน้าสารบัญ ซึ่งระบุว่าเนื้อหาทั้งหมดในรายงานมีหัวข้ออะไรบ้าง มีการระบุชื่อบท และชื่อหัวข้อภายใต้แต่ละบท ระบบที่ใช้กันมากที่สุดพบว่าเป็นระบบตัวเลข ที่ตัวแรกบ่งชี้บท และตัวเลขถัดมาแสดงหัวข้อ

ใหญ่ และเล็กลงตามลำดับ เช่น 2.1.3 หมายถึงหัวข้อย่อยที่ 3 ของหัวข้อใหญ่ที่ 1 ของบทที่ 2 เป็นต้นตัวอย่างที่ 7 และ 8 แสดงสารบัญในวิทยานิพนธ์ไทย และต่างประเทศตามลำดับ

มีข้อน่าสังเกตว่า ในวิทยานิพนธ์ต่างประเทศนิยมวางกิตติกรรมประกาศไว้หลังสารบัญ และมักตามด้วยประวัติผู้เขียนหรือประวัติผู้วิจัย เรียกว่า Vita ในขณะที่ของไทย นิยมวางกิตติกรรมประกาศไว้ก่อนสารบัญ และวางประวัติผู้วิจัยไว้หน้าหลังสุดของวิทยานิพนธ์ เนื้อหาของประวัติก็มีความต่างกัน คือ ของต่างประเทศจะเขียนค่อนข้างยาวระบุรายละเอียดหลายด้านเกี่ยวกับผู้เขียน เช่น ภูมิหลังด้านการศึกษา การทำงาน ประสบการณ์ และกิจกรรมสำคัญที่เคยทำ ส่วนของไทยส่วนใหญ่สั้นมาก โดยระบุเพียงการศึกษาก่อนทำวิทยานิพนธ์ บางเล่มอาจให้ข้อมูลวันเกิดด้วย

อนึ่ง ในรายงานวิจัยที่ไม่ใช่วิทยานิพนธ์ เป็นที่สังเกตว่าจะมีหน้าประวัติผู้วิจัยหรือไม่ก็ได้ ส่วนใหญ่ไม่ปรากฏ มีเพียงการระบุสังกัด ตำแหน่งทางวิชาการ และคุณวุฒิเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 7 สารบัญ (ดัดแปลงจากวริสรา จันทรัฐ 2556)

สารบัญ **หน้า**

บทคัดย่อภาษาไทย.....ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....จ
กิตติกรรมประกาศ.....ฉ
สารบัญ.....ช
สารบัญตาราง..... ญ
สารบัญภาพ .....ฏ
บทที่ 1 บทนำ.....1
1.1 ความเป็นมาและความส าคัญของปัญหา.....1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 4
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....5
2.1 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเกียรติยศในภาษา (Honorifics).....5
2.1.1 เกียรติยศในภาษาญี่ปุ่น 7
2.1.2 รูปภาษาที่เทียบเท่าเกียรติยศในภาษาไทย.....13
2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและความคิด.....17
...
บทที่ 3 ความแตกต่างด้านเกียรติยศในภาษาระหว่างภาษาญี่ปุ่น ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ..37
3.1 เกียรติยศเรียกขานและรูปภาษาที่เทียบเท่า.....40
3.2 เกียรติยศอ้างถึงและรูปภาษาที่เทียบเท่า.....43
...
บทที่ 4 วิธีด าเนินการวิจัย.....57
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลการใช้เกียรติยศในภาษาญี่ปุ่นและรูปภาษาที่เทียบเท่าการใช้ เกียรติยศในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ.....57
4.2 การออกแบบการทดลองเพื่อทดสอบพฤติกรรมทางปริชาน 57
4.2.1 การทดสอบพฤติกรรมด้านความใส่ใจ.....58
4.2.1.1 การทดลองความใส่ใจในการจัดล าดับคนตามอายุ.....60
...

ตัวอย่างที่ 8 สารบัญของต่างประเทศ (ดัดแปลงจาก George 2011)

TABLE OF CONTENTS

Table of
Contents..... .ii
List of Figures and Tables
..... v
Acknowledgments.....
..... vi
Vita.....
..... viii
Chapter 1 Politeness in Japanese Sign Language (JSL)
.....1
Chapter 2 Japanese Sign Language (JSL) as a Minority Language
..... 8
…
2.4 Visual Communicative Culture
2.4.1 The Speech Community
2.4.2 Sign Language, Emblems and Coverbal Gesture
2.4.3 Visual-Kinesic Forms as Comprehensible Language Input
2.5 Conclusion

Chapter 3 Japanese Signer and Speaker Polite Expression
.....40
3.1 Politeness in Japanese Sign in Contrast with Speech
3.1.1 Shared Communicative Strategies
3.1.2 Obligatory Modality Contrasts
3.1.3 Modality-Independent Contrasts
3.2 Register Marking In Sign Languages
3.2.1 Nonmanuals
3.2.2 Previous Studies on Nonmanuals in Relation to Register
3.2.2.1 Facial Expression in ASL and JSL
…

ถัดจากสารบัญ (ทั่วไป) ก็เป็นสารบัญตาราง และสารบัญภาพ ซึ่งระบุเลขหน้าของตารางและภาพทั้งหมด สารบัญทั้งสองประเภทนี้ วิทยานิพนธ์หรือรายงานวิจัยบางเล่มไม่มี เนื่องจากไม่มีตารางหรือภาพเลย หรือเนื่องจากผู้เขียนไม่บรรจุไว้

ถัดจากนั้นเป็นส่วนเนื้อหา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญมากที่สุด ประกอบด้วยหลายบท จบลงด้วยบทสรุป

เมื่อจบเนื้อหาแล้ว ส่วนที่ตามมาคือรายการอ้างอิง ภาคผนวก และประวัติผู้วิจัย รายการอ้างอิงมีหลายระบบ ผู้เขียนเลือกได้ แต่ต้องให้มีความสม่ำเสมอ และที่สำคัญคือทุกรายชื่อที่ผู้เขียนกล่าวถึงในส่วนเนื้อหาต้องปรากฏในรายการอ้างอิง ในทางกลับกัน หากรายชื่อใดไม่มีการอ้างถึงก็ต้องไม่ปรากฏในรายการอ้างอิง ดังนั้นรายชื่อในรายการอ้างอิงต้องสอดคล้องกับรายชื่อที่อ้างจริงในตัวบทเนื้อหา

สำหรับระบบการอ้างอิงผลงานผู้อื่นในบทเนื้อหา พบว่าวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ในปัจจุบันใช้ระบบอ้างนามผู้เขียนกับปีที่ตีพิมพ์ ซึ่งบางครั้งระบุเลขหน้าด้วย ลงไปในประโยคที่ผู้วิจัยกล่าว โดยให้กลมกลืนไปกับเนื้อหาของแต่ละบท และในกรณีที่การอ้างอิงชัดเจนว่าอ้างประเด็นใด ก็อาจวงเล็บชื่อไว้ข้างท้ายประโยคได้ จะเป็นคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ ดังตัวอย่างที่ 9 และ 10

ตัวอย่างที่ 9 การอ้างอิงในผลงานภาษาไทย (จากวริสรา จันทรัฐ 2556: 5, 7)

> **ฮาราดะ (Harada, 2000: 265)** กล่าวถึงเกียรติยศในภาษาว่าทุกภาษามีวิธีการสื่อสารที่แสดงความสุภาพและไม่คุกคามผู้ที่สนทนาด้วย
>
> ... เกียรติยศในภาษาญี่ปุ่นสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือเกียรติยศในภาษาที่แสดงความสัมพันธ์กับผู้ที่พูดด้วย และเกียรติยศในภาษาที่แสดงความสัมพันธ์กับผู้ที่ถูกอ้างถึง **(Coulmas, 2005; Harada, 2000; Shibatani, 1999 อ้างถึงใน สุวดี นาสวัสดิ์, 2552)**

ตัวอย่างที่ 10 การอ้างอิงในผลงานภาษาอังกฤษ (จาก George 2011: 8, 9, 13)

> ... It was not possible, for example, to understand a black woman's experience from previous studies of gender combined with previous studies of race because the former focused on white women and the latter on black men. **(McCall 2005, p. 1780)**
>
> …The notion of *intersectionality* (Crenshaw 1989, p. 1991), articulated by **McCall (2005)** as "the relationships among multiple dimensions and modalities of social relations and subject formations" **(p. 1771**), informs the discussion of the Deaf as a group embodying the intersection of multiple socially subordinated categories.
>
> Deaf people pass on deafness hereditarily. While there is no estimate for Japan, **Mitchell and Karchmer (2004)** notes that 80% of children of Deaf parents in the US are hearing; …

อนึ่ง การอ้างอิงเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับภาษาวิชาการ พบว่าผลงานวิชาการบางเรื่องมีการอ้างอิงที่ไม่ชัดเจน เช่น นำชื่อของผู้ที่ต้องการอ้างอิงไปไว้ในวงเล็บท้ายย่อหน้า ท้ายตอน หรือท้ายบท หรือใส่เลขเชิงอรรถไว้ โดยไม่แสดงความชัดเจนว่าส่วนใดในเนื้อความที่ผู้เขียนต้องการให้เครดิตคนอื่น ความไม่ชัดเจนดังกล่าว นอกจากจะแสดงการไม่ให้เกียรติแก่นักวิชาการอื่นแล้ว ยังอาจเสี่ยงต่อการถูกกล่าวหาเรื่องการลักลอกผลงานของผู้อื่นอีกด้วย

จากการอธิบายส่วนประกอบของงานเขียนทางวิชาการประเภทวิทยานิพนธ์และรายงานวิจัย สามารถสรุปได้ว่าส่วนประกอบบางส่วนต้องมีเสมอ เช่นหน้าปก เนื้อหา รายการอ้างอิง บางส่วนมีหรือไม่มีก็ได้ เช่น หน้าอนุมัติ ประวัติผู้วิจัย และบางส่วนก็ยังย้ายที่ได้ ภาพที่ 3.1 เป็นแผนภูมิที่สรุปโครงสร้างของวิทยานิพนธ์และรายงานวิจัย ตัวเลขหมายถึงลำดับของส่วนประกอบ ส่วนสีเทาไฮไล้ท์หมายความว่าส่วนประกอบนั้นไม่จำเป็นต้องมี หรือมีแต่ย้ายลำดับที่ได้

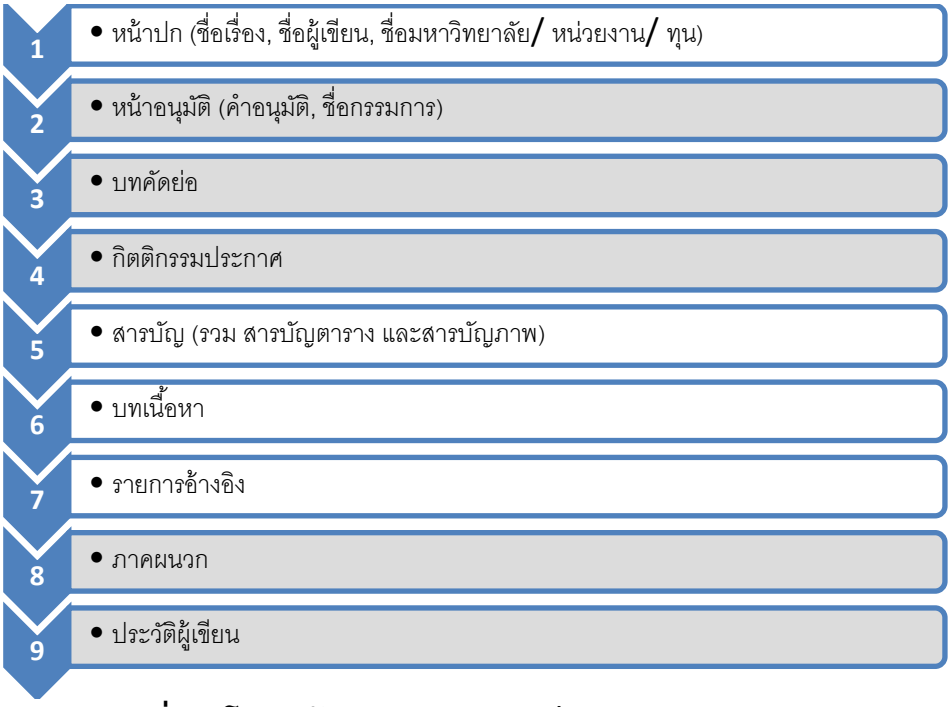

ภาพที่ 3.1 โครงสร้างของวิทยานิพนธ์และรายงานวิจัย

3.2 ตำราวิชาการ

จากการสำรวจตำราในวงวิชาการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พบว่าการเรียบเรียงตำราส่วนใหญ่มีเนื้อหาที่แสดงภาพโดยรวมของรายวิชา แต่ก็พบว่ามีตำราบางกลุ่มที่มีเนื้อหาเป็นเพียงการขยายความส่วนใดส่วนหนึ่งของวิชาซึ่งเป็นองค์ความรู้สำคัญ และมีบางเรื่องที่มีเนื้อหาสำหรับผู้อ่านทั่วไป ไม่จำกัดเฉพาะรายวิชาใดวิชาหนึ่ง นอกจากนั้น ยังมีตำราที่เป็นหนังสือรวมบทความหรือรายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการ และมีตำราที่มาจากงานวิจัย

แนวการเขียนตำรามักมีลักษณะที่ผู้เขียนใช้วิธีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการถ่ายทอดความรู้ในเนื้อหาวิชา รูปแบบของตำราโดยมากเป็นรูปเล่มหนังสือ และปัจจุบันยังมีการใช้สื่ออื่นๆ เช่น ซีดีรอม เป็นส่วนประกอบในตำราเพิ่มขึ้นอีกด้วย ผลการสำรวจพบว่าตำราทั้งของไทยและต่างประเทศมีโครงสร้างคล้ายกัน กล่าวคือส่วนประกอบหลักเหมือนกัน แต่อาจมีรายละเอียดต่างกันบ้าง เช่น การวางคำนำของผู้เขียน ในตำราภาษาไทยมักวางคำนำไว้ก่อนสารบัญ แต่ตำราภาษาอังกฤษแทบทุกเล่มวางคำนำ (preface) ไว้หลังสารบัญ โครงสร้างของตำราโดยทั่วไปสรุปไว้ในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 โครงสร้างของตำรา

ลำดับ	ส่วนประกอบ	ส่วนประกอบย่อย (เรียงตามลำดับที่พบบ่อย)	การปรากฏ[1]
ส่วนต้น	ปกนอก	● ชื่อตำรา	+
		● ชื่อผู้แต่ง	+
		● รหัสวิชา	+/-
		● ชื่อรายวิชา	+/-
		● หน่วยงานผู้ให้ทุน	+/-
	ปกใน (+/-)	● ชื่อตำรา	+
		● ชื่อผู้แต่ง	+
		● รหัสวิชา	+/-
		● ชื่อรายวิชา	+/-
		● หน่วยงานผู้ให้ทุน	+/-
		● ปีที่พิมพ์	+
	หลังปกใน	● ชื่อผู้แต่ง	+
		● ชื่อเรื่อง	+
		● คำสำคัญสำหรับค้น	+
		● เลขหมู่สำหรับห้องสมุด	+
		● เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ	+
		● เลขสำคัญของสำนักพิมพ์	+
		● เจ้าของลิขสิทธิ์	+
		● ครั้งที่พิมพ์	+
		● จำนวนพิมพ์	+
		● ถ้อยคำลิขสิทธิ์	+
		● ผู้จัดจำหน่าย ร้านค้า	+
		● บรรณาธิการ	+
		● ผู้ออกแบบปก	+
		● ผู้ออกแบบรูปเล่ม	+/-
		● สถานที่พิมพ์	+
	คำนิยม (+/-)	● ประสบการณ์หรือความเชี่ยวชาญของผู้เขียน	+

[1] เครื่องหมาย + แสดงการมีส่วนประกอบดังกล่าว เครื่องหมาย – แสดงการไม่มีส่วนประกอบนั้นๆ และ +/- แสดงว่ามีหรือไม่ก็ได้

		• จุดเด่นหรือข้อดีของตำรา/ ประโยชน์ที่ผู้ใช้ตำราจะได้รับ	+
	คำนำ	• ปัญหาและความสำคัญ • แหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า • จุดเด่นหรือข้อดีของตำรา • แสดงความคาดหวังถึงประโยชน์ที่ผู้ใช้ตำราจะได้รับ	+/- +/- + +
	สารบัญ	• หัวข้อใหญ่ • เลขหน้า • หัวข้อรอง	+ + +/-
ส่วนกลาง	เนื้อหา	• บทที่ • ชื่อบท • คำนำบท • หัวข้อ • ตาราง • ภาพประกอบ • สรุปแต่ละบท • คำถามหรือแบบฝึกหัดท้ายบท	+ + +/- +/- +/- +/- + +/-
ส่วนท้าย	บทสรุป	• สรุปสาระสำคัญของตำรา	+/-
	บรรณานุกรม	• รายชื่อหนังสืออ้างอิง	+
	ภาคผนวก	• ข้อมูลเพิ่มเติม	+/-
	ดัชนี	• รายการคำสำคัญพร้อมระบุหน้า	+/-
	ปกหลัง (+/-)	• รายชื่อหนังสือในชุด หรือชุดวิชา • รายชื่อหนังสือที่มีผู้เขียนคนเดียวกัน • ประวัติผู้เขียน	+/- +/- +/-

จากตารางข้างต้นผู้วิจัยขออธิบายถึงส่วนประกอบของตำราดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) ส่วนต้น

ส่วนประกอบส่วนต้น คือ ส่วนประกอบที่ให้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับลักษณะของตำราโดยทั่วไป ประกอบด้วย ***ปกนอก*** จะระบุชื่อตำรา ชื่อผู้แต่ง อย่างชัดเจน และอาจระบุ รหัสวิชา ชื่อรายวิชา หน่วยงานผู้ให้ทุนด้วย ***ปกใน*** จะมีหรือไม่ก็ได้ โดยส่วนใหญ่หากเป็นตำราที่ตีพิมพ์กับสำนักพิมพ์ที่มีระบบการพิมพ์ที่เคร่งครัดจะมีปกในที่ระบุชื่อตำรา ชื่อผู้แต่ง รหัสวิชา ชื่อรายวิชา และหน่วยงานผู้ให้ทุนอย่างครบถ้วนตรงกันกับปกหน้า หากเป็นตำราที่ผลิตกับ

สำนักพิมพ์ที่ได้มาตรฐาน ***ด้านหลังปกใน*** จะให้ข้อมูลสำคัญจำนวนมาก นั่นคือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง คำสำคัญสำหรับค้น เลขหมู่สำหรับห้องสมุด เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ หรือ ISBN เลขสำคัญของสำนักพิมพ์ เจ้าของลิขสิทธิ์ ครั้งที่พิมพ์ จำนวนพิมพ์ ถ้อยคำลิขสิทธิ์ ผู้จัดจำหน่าย ร้านค้า บรรณาธิการ ผู้ออกแบบปก ผู้ออกแบบรูปเล่ม และสถานที่พิมพ์ โดยลำดับตามแต่ระเบียบปฏิบัติของแต่ละสำนักพิมพ์ ตำราบางเล่มอาจมี ***คำนิยม*** ที่ผู้มีชื่อเสียงในวงการซึ่งไม่ใช่ผู้เขียนได้บอกกล่าวถึงประสบการณ์หรือความเชี่ยวชาญของผู้เขียน รวมทั้งจุดเด่นหรือข้อดีของตำรา และยังอาจแสดงความคาดหวังถึงประโยชน์ที่ผู้ใช้ตำราจะได้รับ ต่อมาในส่วนของ ***คำนำ*** ผู้เขียนตำรามักกล่าวถึงปัญหาและความสำคัญ แหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า จุดเด่นหรือข้อดีของตำรา แสดงความคาดหวังถึงประโยชน์ที่ผู้ใช้ตำราจะได้รับ ส่วน ***สารบัญ*** นั้นไม่ต่างกันนัก มักจะอาศัยหัวข้อใหญ่ในการระบุเลขหน้า ส่วนหัวข้อรองจะปรากฏหรือไม่นั้นขึ้นกับว่าตำรานั้นจะมีความซับซ้อนของเนื้อหามากน้อยเพียงใด

ข้อมูลที่ปรากฏเด่นชัดที่สุดในส่วนประกอบตอนต้นของตำรา คือ ***ชื่อตำรา*** ชื่อตำราจะแสดงไว้บนปกอย่างเด่นชัด การที่ตำราจะมีภาพประกอบขึ้นกับสำนักพิมพ์ หากเป็นตำราประกอบการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาและพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ ภาพประกอบจะมีสีสันสดใสและพยายามสื่อความหมายของชื่อเรื่อง บ้างก็เป็นลวดลายเส้นกราฟฟิกทันสมัยดูน่าสนใจในเชิงการตลาด แต่หากเป็นตำราอัดสำเนา พบว่าอาจมีภาพประกอบหรือไม่ก็ได้ และหากมีภาพประกอบนั้นจะเป็นลักษณะของลายเส้นและใช้สีขาวดำ

ของเขตของเนื้อหาของตำราอาจพิจารณาได้จาก ***การตั้งชื่อ*** การตั้งชื่อตำรานิยมตั้งชื่อให้กว้างครอบคลุมเนื้อหาวิชา เช่น “มนุษย์กับสังคม” โดย พระมหาสนอง ปจฺโจปการี (2553) แต่ก็พบตำราที่ตั้งชื่อให้มีความเฉพาะเจาะจงอยู่เช่นกัน ตัวอย่างเช่น ตำราชื่อ “งานสร้างสรรค์จิตรกรรมภาพคนเหมือนบุคลากร” โดย มัย ตะติยะ (2555) เป็นการตั้งชื่ออย่างเฉพาะเจาะจงด้วยการสร้างนามวลีให้มีส่วนขยายจำนวนมาก เพื่อชี้ให้เห็นขอบเขตเนื้อหาที่เฉพาะเจาะจงของตำราว่าไม่ได้เป็นการวาดภาพบุคคลทั่วไป แต่เป็นภาพของบุคลากรซึ่งมีความสัมพันธ์กับความเป็นสมาชิกขององค์กร นอกจากนี้ยังมีการตั้งชื่อให้เฉพาะเจาะจงโดยอาศัยวลีขยายความหลังเครื่องหมายทวิภาค เช่น ตำราชื่อ สหวิทยาการมนุษยศาสตร์: มิติแห่งมนุษย์ (จุฑาทิพย์ อุมะวิชนี 2541) การตั้งชื่อที่บอกขอบเขตของเนื้อหาอย่างเฉพาะเจาะจงโดยไม่อาศัยคำขยาย เช่น “ว่าด้วยวัฒนธรรมและการวิจารณ์: วิวาทะกับเจตนา นาควัชระ” โดย ไรน์โฮลด์ กริมม์ เอเบอร์ฮาร์ด เลมแมต เอกวิทย์ ณ ถลาง (2545)

(2) ส่วนกลาง

ส่วนประกอบของตำราในส่วนกลางเป็นส่วนที่ให้ข้อมูลที่เป็นสารสำคัญของตำรา โดยปกติตำราจะแบ่งเนื้อหาในส่วนนี้เป็นรายบทและมีเลขประจำบท ดังตัวอย่างในภาพ 3.2

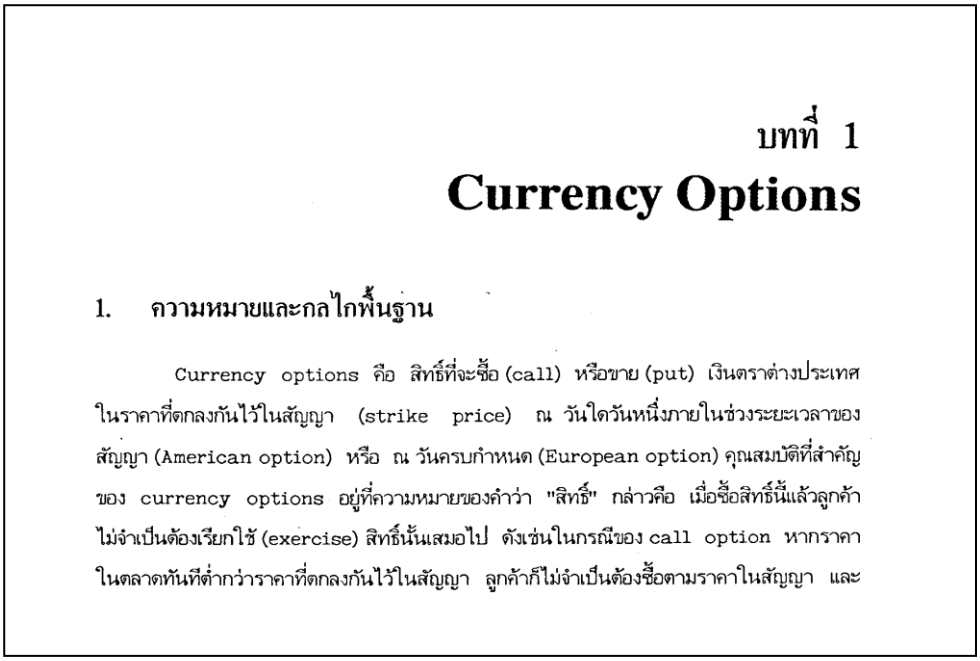

บทที่ 1
Currency Options

1. ความหมายและกลไกพื้นฐาน

Currency options คือ สิทธิ์ที่จะซื้อ (call) หรือขาย (put) เงินตราต่างประเทศในราคาที่ตกลงกันไว้ในสัญญา (strike price) ณ วันใดวันหนึ่งภายในช่วงระยะเวลาของสัญญา (American option) หรือ ณ วันครบกำหนด (European option) คุณสมบัติที่สำคัญของ currency options อยู่ที่ความหมายของคำว่า "สิทธิ์" กล่าวคือ เมื่อซื้อสิทธิ์นี้แล้วลูกค้าไม่จำเป็นต้องเรียกใช้ (exercise) สิทธิ์นั้นเสมอไป ดังเช่นในกรณีของ call option หากราคาในตลาดทันทีต่ำกว่าราคาที่ตกลงกันไว้ในสัญญา ลูกค้าก็ไม่จำเป็นต้องซื้อตามราคาในสัญญา และ

ภาพที่ 3.2 ส่วนประกอบส่วนกลาง เลขประจำบทและชื่อบท
(จาก ปกรณ์ วิชยานนท์ 2548 น. 1)

เนื้อหา

เมื่อพิจารณาส่วนเนื้อหาภายในบท พบว่าตำราส่วนใหญ่แบ่งเป็นหัวข้อใหญ่และหัวข้อรองอย่างเด่นชัด โดยใช้เลขหัวข้อและการทำตัวหนังสือเน้นแตกต่างไปจากเนื้อความปกติดังเช่นภาพข้างบนนี้ นอกจากนี้ยังอาจใช้เลขลำดับข้อหรือใช้ทั้งสองวิธีประกอบกันด้วย

เนื้อหาในภาพรวมของตำราปรากฏทั้งที่เป็นแบบมีเนื้อหาครอบคลุมลักษณะวิชา เนื้อหาที่หยิบยกเอาบางประเด็นขึ้นมาขยายความ และเนื้อหาเฉพาะด้านที่ส่งเสริมความรู้หลักในรายวิชา

เนื้อหาของตำราสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่มีลักษณะครอบคลุมลักษณะวิชา เช่น ตำราชื่อ “มนุษย์กับสังคม” ผู้เขียนได้แสดงความประสงค์ให้ใช้ประกอบการศึกษารายวิชา จึงมีเนื้อหาครอบคลุมรายวิชา “มนุษย์กับสังคม” รหัสวิชา 000101 ซึ่งเป็นวิชาหนึ่งในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปหลักสูตรพุทธศาสนบัณฑิต มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยกำหนดให้ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนา ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติต่อวัฒนธรรมไทย (อภิรมย์ สีดาคำ 2550 น.3)

เนื้อหาของตำราสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์บ้างก็หยิบยกเอาบางประเด็นขึ้นมาขยายความ ตัวอย่างเช่น ตำราเรื่อง “งานสร้างสรรค์จิตรกรรมภาพคนเหมือนบุคลากร” โดย มัย ตะติยะ (2555) มีเนื้อหากล่าวถึง พื้นฐานความรู้ของศาสตร์ด้านนี้ในแง่พื้นฐานการคิดการสร้างสรรค์ จากนั้นกล่าวถึงวิธีการปฏิบัติโดยเริ่มจากองค์ประกอบการสร้างสรรค์ หลักการ

สร้างสรรค์ วิธีการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้เขียนได้แสดงตัวอย่างผลงานด้วยภาพประกอบสีสันสดใส จากนั้นได้มีการอภิปรายผลด้วย

เนื้อหาของตำราสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ยังมีลักษณะที่ให้ความรู้เฉพาะด้าน ซึ่งอาจเป็นความรู้ที่ส่งเสริมความรู้หลักในรายวิชา พบตำราที่กล่าวถึงแหล่งค้นคว้าความรู้ในสาขา ตัวอย่างเช่น ตำราเรื่อง “สารนิเทศทางมนุษยศาสตร์” โดย พงศ์ศักดิ์ สังขภิญโญ (2547) แหล่งสารสนเทศทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศิลปศาสตร์ 2546) พบในรูปแบบของแผ่นซีดี ส่วนเอกสารฉบับพิมพ์นั้นตีพิมพ์ออกมาตั้งแต่ปี 2533

ลักษณะโครงสร้างแบบ คำนำ-เนื้อเรื่อง-สรุป ในแต่ละบท

เป็นที่น่าสังเกตว่าตำราภาษาไทย โดยเฉพาะสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์น้อยนักที่จะมีส่วนคำนำของบทและส่วนสรุปของบทอย่างครบถ้วน ผู้เขียนส่วนใหญ่มักเข้าสู่เนื้อหาโดยไม่เขียนคำนำของบท ส่วนสรุปนั้น หากตำราเล่มนั้นมีบทที่ว่าด้วยการสรุปเนื้อหาทั้งหมดของตำราก็มักจะไม่พบว่ามีย่อหน้าสรุปของแต่ละบทอีก อย่างไรก็ดี ยังมีตำราส่วนหนึ่ง โดยเฉพาะตำราต่างประเทศ ที่มีองค์ประกอบแบบคำนำ-เนื้อเรื่อง-สรุป ครบในแต่ละบท แม้จะมีบทที่ทำหน้าที่เป็นบทสรุปแล้ว สังเกตได้ว่าตำราที่มีลักษณะดังกล่าวนี้มักเป็นตำราที่ตีพิมพ์กับสำนักพิมพ์ที่มีชื่อเสียง ส่วนคำถาม หรือแบบฝึกหัดท้ายบทพบมากกว่าในตำราภาษาอังกฤษ

การใช้สื่ออื่นประกอบการนำเสนอเนื้อหาในตำรา

ภาพประกอบ

ภาพประกอบในตำราส่วนใหญ่เป็นภาพลายเส้น ทำหน้าที่ประกอบความหมาย ตกแต่งหรือขยายความคำพูดของผู้เขียนตำรา ผู้เขียนมักจะใช้ภาพถ่ายหรือภาพลายเส้นวางไว้ในตำแหน่งต่อท้ายถ้อยคำ จึงเห็นได้ชัดว่าภาพมีบทบาทเป็นเพียงภาพประกอบเสริมให้ความหมายชัดเจนขึ้นเท่านั้น ดังเช่นภาพที่ 3.3 ภาพลายเส้นประกอบเนื้อหาแสดงตำแหน่งของธาตุต่างๆ ในร่างกาย

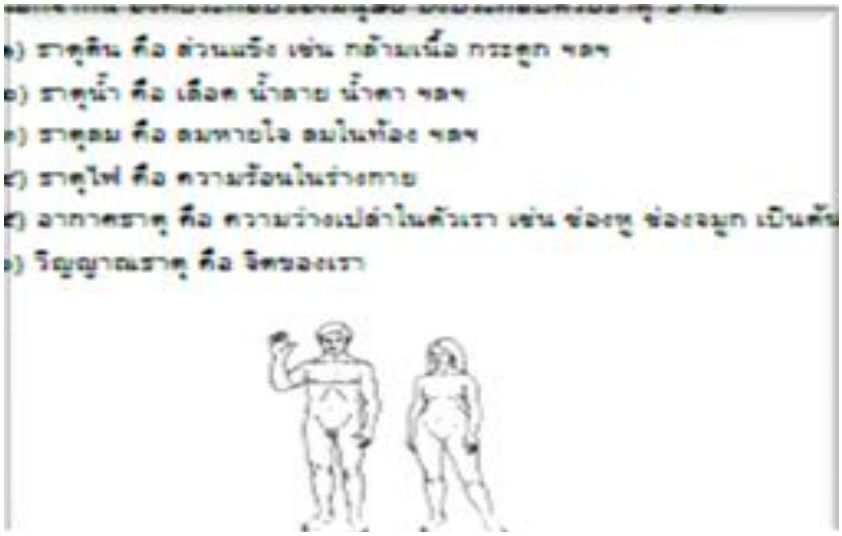

ภาพที่ 3.3 ภาพลายเส้นประกอบเนื้อหา (จาก อภิรมย์ สีดาคำ 2550 น.31)

ตำราบางเล่มแสดงภาพถ่ายหรือภาพวาดซึ่งมีการระบุที่มาของภาพอย่างชัดเจนเนื่องจากเป็นข้อมูลทุติยภูมิที่ผู้เขียนตำราไม่ได้สร้างขึ้นเองแต่อาศัยคัดลอกจากสิ่งตีพิมพ์อื่น โดยการอ้างอิงนั้นอาจจะกระทำโดยอ้างอิงอยู่ใต้ภาพ ดังภาพที่ 3.4 หรือการอ้างอิงอาจจะถูกกล่าวถึงไว้ในถ้อยคำบรรยายของผู้แต่งก็ได้ เช่น ภาพที่ 3.5 ตามลำดับ เนื้อหาของตำราส่วนใหญ่ที่ใช้ภาพลักษณะนี้ คือ ตำราสาขาประวัติศาสตร์และศิลปศึกษา

ภาพงานเลี้ยงของเจ้าชายเซลจุก–เติร์ก ภาพจากหนังสือ มะกามัต ฉบับ ค.ศ. 1333 ของหะรีรี

ภาพที่ 3.4 ภาพวาดประกอบ (จาก ทรงยศ แววหงษ์ 2551 น.150)

เครื่องอาร์มิลลารี่ สเฟียร์

ภาพที่ 3.5 ภาพถ่ายประกอบคำบรรยาย (จาก ทรงยศ แววหงษ์ 2551 น.114)

นอกจากภาพถ่ายแล้ว ตำราวิชาการยังนิยมใช้ภาพที่เน้นนำเสนอข้อมูลเพื่อความเข้าใจอีกด้วย นอกจากจะใช้เสริมความอย่างภาพประเภทอื่นๆ แล้ว ภาพในลักษณะนี้ยังมักปรากฏใช้เป็นหลักในการอธิบายอีกด้วย ดังตัวอย่างในภาพที่ 3.6 การนำเสนอในลักษณะแผนภูมิ กราฟ ที่ปรากฏก่อนหน้าคำบรรยาย

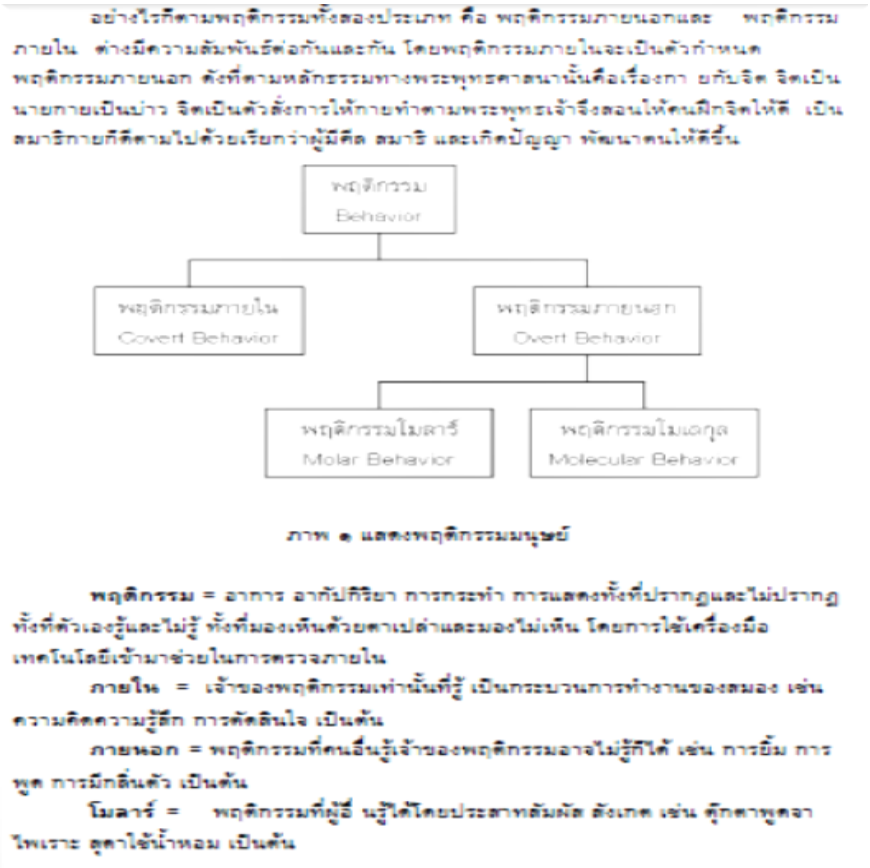

ภาพที่ 3.6 การใช้แผนภูมิก่อนหน้าคำบรรยาย (จาก อภิรมย์ สีดาคำ 2550 น.47)

ภาพในตำราที่ปรากฏในลักษณะแผนภูมินั้นมีการใช้เพื่ออธิบายเนื้อหาเฉพาะแบบ อาทิ แผนภูมิเส้นที่แสดงความต่อเนื่องของข้อมูลดังภาพที่ 3.7 หรือแผนภูมิต้นไม้แสดงการเป็นสมาชิกหรือความสัมพันธ์เชิงลดหลั่นก็ถูกนำมาใช้แสดงความสัมพันธ์เครือญาติดังภาพที่ 3.8

2. ลักษณะเด่น

ลักษณะเด่นของ currency options ที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นข้อเปรียบเทียบกับลักษณะของเครื่องมือหรือบริการทางการเงินอื่นๆ ที่คล้ายคลึงหรือใช้ทดแทน currency options ได้

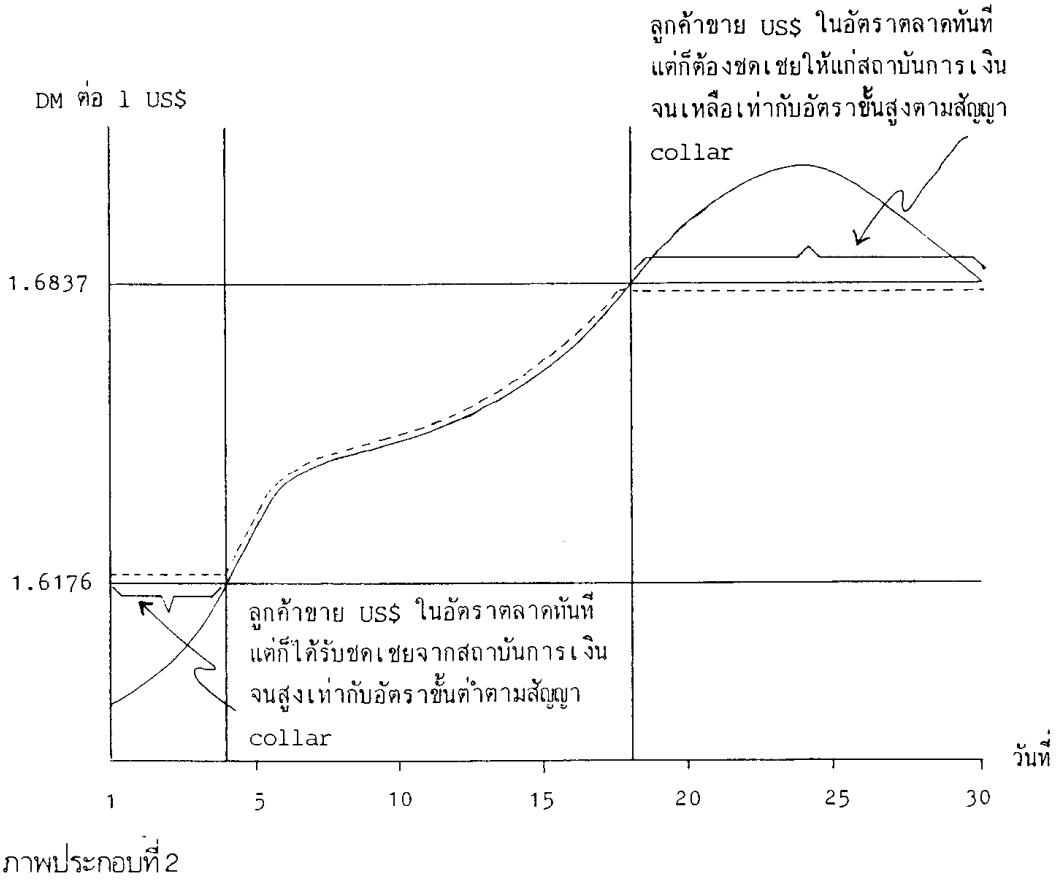

ภาพประกอบที่ 2

ภาพที่ 3.7 แผนภูมิ (จาก ปกรณ์ วิชยานนท์ 2548 น. 6)

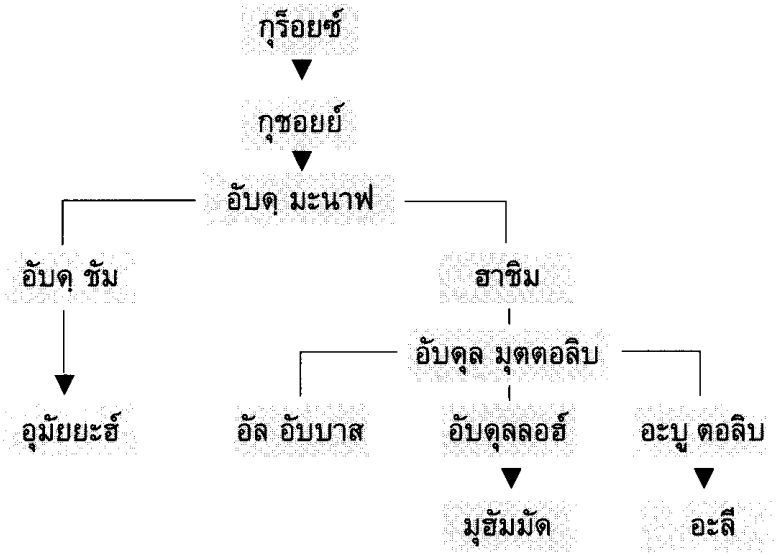

ภาพที่ 3.8 แผนภูมิต้นไม้ (จาก ทรงยศ แววหงษ์ 2551 น.71)

สื่ออิเล็กทรอนิคส์

แม้ในอดีตเมื่อราวก่อนสิบปีที่ผ่านมาจะยังไม่พบว่าผู้เขียนตำรานำเสนอตำราในสื่ออื่นมากเท่าใดนัก ระยะหลังเริ่มปรากฏตำราที่มีสื่อซีดีรอมประกอบมากขึ้น เช่น ตำราเรื่อง “สารนิเทศทางมนุษยศาสตร์” โดย พงศ์ศักดิ์ สังขภิญโญ (2547) แหล่งสารสนเทศทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศิลปศาสตร์ (2546) พบในรูปแบบของแผ่นซีดีภายหลังจากที่ส่วนของเอกสารฉบับพิมพ์นั้น ตีพิมพ์ออกมาตั้งแต่ปี 2533 ในชื่อเดียวกันคือ “แหล่งสารนิเทศทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และวิทยาศาสตร์”

นอกจากนี้ซีดีรอมยังอาจเป็นเพียงส่วนประกอบของหนังสือ เช่น การวัดสำหรับการบริหารและการวิจัยด้านนโยบายสังคม ของ สุรพล ปธานวนิช (2550) โดยปรากฏคำบอกสื่อเสริมไว้บนปก ดังภาพ 3.9

ภาพที่ 3.9 การใช้สื่ออิเล็คทรอนิกส์ประกอบคำอธิบาย (จาก สุรพล ปธานวนิช 2550)

นอกจากภาพและสื่อประกอบคำอธิบายแล้ว ผู้เขียนตำราเมื่อแสดงการอธิบายข้อเท็จจริงจบลง มักสรุปสาระสำคัญของบทและมีการตั้งข้อสังเกตหรือข้อคิดเห็นไว้ในส่วนท้ายของแต่ละบทด้วย ดังภาพที่ 3.10 แสดงให้เห็นว่าตำราสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีการตั้งข้อสังเกตต่อเนื้อหารายบทและแสดงแยกส่วนจากเนื้อหาอื่นๆ โดยเด่นชัด

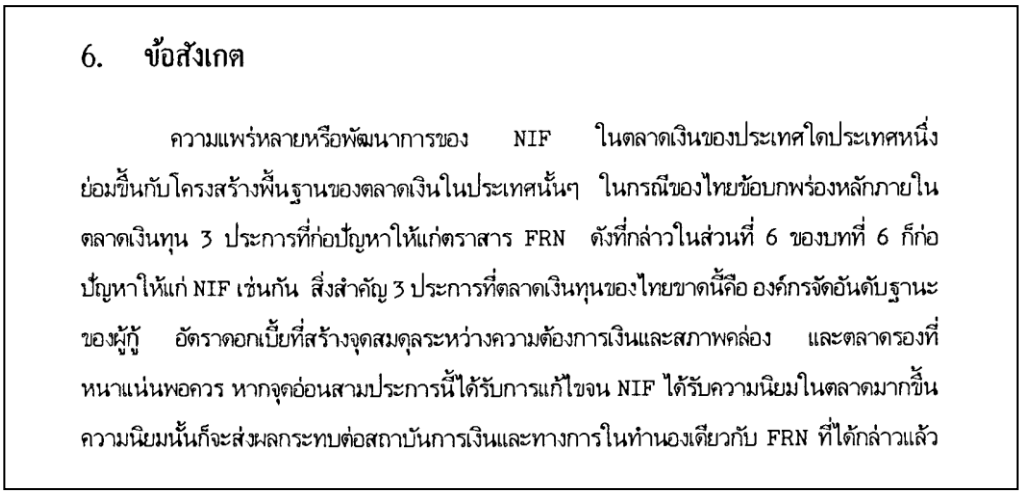

6. **ข้อสังเกต**

ความแพร่หลายหรือพัฒนาการของ NIF ในตลาดเงินของประเทศใดประเทศหนึ่งย่อมขึ้นกับโครงสร้างพื้นฐานของตลาดเงินในประเทศนั้นๆ ในกรณีของไทยข้อบกพร่องหลักภายในตลาดเงินทุน 3 ประการที่ก่อปัญหาให้แก่ตราสาร FRN ดังที่กล่าวในส่วนที่ 6 ของบทที่ 6 ก็ก่อปัญหาให้แก่ NIF เช่นกัน สิ่งสำคัญ 3 ประการที่ตลาดเงินทุนของไทยขาดนี้คือ องค์กรจัดอันดับฐานะของผู้กู้ อัตราดอกเบี้ยที่สร้างจุดสมดุลระหว่างความต้องการเงินและสภาพคล่อง และตลาดรองที่หนาแน่นพอควร หากจุดอ่อนสามประการนี้ได้รับการแก้ไขจน NIF ได้รับความนิยมในตลาดมากขึ้น ความนิยมนั้นก็จะส่งผลกระทบต่อสถาบันการเงินและทางการในทำนองเดียวกับ FRN ที่ได้กล่าวแล้ว

ภาพที่ 3.10 การแยกการตั้งข้อสังเกตรายบทออกจากเนื้อหาส่วนอื่น ๆ ภายในบท
(จาก ปกรณ์ วิชยานนท์ 2548 น. 133)

(3) ส่วนท้าย

ส่วนท้ายของตำรา คือส่วนที่ไม่ได้นำเสนอเนื้อหาหลัก แต่ทำหน้าที่สรุปความและให้ข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากที่กล่าวไว้ในเนื้อหา ประกอบด้วยบทสรุป บรรณานุกรม ภาคผนวก ปกหลังตามลำดับ

บทสรุป ทำหน้าที่สรุปสาระสำคัญของตำรา ***บรรณานุกรม*** ทำหน้าที่นำเสนอรายชื่อหนังสือที่ผู้เขียนนำมาใช้อ้างอิงโดยเรียงตามลำดับนามผู้แต่ง และมีรูปแบบเฉพาะในการเขียน ***ภาคผนวก*** ทำหน้าที่ให้ข้อมูลเพิ่มเติมทั้งที่ถูกกล่าวถึงไว้ในเนื้อหา และที่ผู้เขียนยังไม่ได้กล่าวไว้แต่เห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหา หากนำเสนอไว้ในตำราจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ดี ข้อมูลดังกล่าวไม่สามารถนำเสนอไว้ในส่วนเนื้อหาได้เพราะจะเป็นการขัดจังหวะ ทำให้เนื้อหาขาดความต่อเนื่อง ผู้เขียนก็จะนำมาเสนอไว้ข้างท้ายในส่วนของภาคผนวกนี้เอง ***ปกหลัง*** ตามปกติแล้วไม่มีธรรมเนียมปฏิบัติตรงกันว่าปกหลังจะต้องให้ข้อมูลอะไร จึงพบว่ามีความหลากหลายไปตามทัศนะของผู้เขียนและสำนักพิมพ์ที่จะใช้พื้นที่ตรงนี้ประชาสัมพันธ์ถึงจะรายชื่อหนังสือในชุด หรือชุดวิชา ให้รายชื่อหนังสือที่มีผู้เขียนคนเดียวกัน หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติผู้เขียน

การใช้เชิงอรรถอธิบายความท้ายบท

ตำราสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่เป็นตำราแปลมาจากภาษาต่างประเทศ ผู้เขียนมักแสดงคำอธิบายเนื้อหาแปลของตนไว้ในรูปแบบของเชิงอรรถ

การอธิบายความดังกล่าวมักจะทำเพื่อแสดงให้เห็นว่าที่มาของการแปลความหมายคืออะไร เช่นเชิงอรรถที่ 8 10 และ18 จากภาพที่ 3.11 ข้างล่างนี้

เชิงอรรถ

[1] Ibn-abi-Usaybi'ah, vol.i, p. 178.

[2] Daghal al-'Ayn (ความผิดปกติของดวงตา). MS; มีฉบับหนึ่งอยู่ที่ห้องสมุดเตย์มูร ปาชาในไคโร และอีกฉบับที่เลนินกราด

[3] โดย Max Meyerhof (ไคโร, 1928).

[4] Qifti, p. 143.

[5] เรื่องเดียวกัน pp. 188-9.

[6] Ibn -abi-Usaybi'ah, vol, I, p. 222; Qifti, p. 191.

[7] Ibn -abi-Usaybi'ah, vol, I, p. 221; Qifti, p. 193-4.

[8] ภาษาเปอร์เซียนใช้ bimar แปลว่าป่วย บวกกับ stan หมายถึงสถานที่

[9] Ibn -Duqmaq, pt. iv. P. 99.

[10] Pp. 124-5 = Book of Religion, p. 147. ดูเพิ่มเติมที่ Fihrist, p. 296; cf. Ibn - Khallikan, vol. ii, p. 503, l. 25. คำว่า "รับบัน" ที่ปรากฏในชื่อของบิดาของท่านจนทำให้นักวิชาการ เชื่อกันว่าท่านกำเนิดมาเป็นยิวนั้น ความจริงแล้วเป็นภาษาซีเรียคซึ่งแปลว่า "เจ้านายของพวกเรา" ตามที่อะลีอธิบายในบทนำของหนังสือ Firdaws al-Hikmah fi al-Tibb, ed. มุฮัมมัด Z. Siddiqi (Berlin, 1928).

[11] Edward G. Browne, Arabian Medicine (Cambridge, 1921), p. 44.

[12] นักเขียนรุ่นหลังอ้างกันผิดๆ ว่า "อัล อะดุดี" ตามท่านผู้นำสมัยบุวัยฮิยะฮ์ คือ อะดุด อัล เดาละฮ์ ผู้ซึ่งจัดตั้งโรงพยาบาลของท่านเอง ณ ที่ตรงนี้

[13] Ibn-abi-Usaybi'ah, vol.i, pp. 309-10.

[14] Pp. 229-302.

[15] Ed. Cornelius Van Dyck (London, 1866, และ Beirut, 1872); แปลโดย W.A. Greenhill, A Treatise on the Small-Pox and Measles (London, 1848).

[16] Ibn-abi-Usaybi'ah, vol, I, p. 236-7; Qifti, p. 232.

[17] Qifti, p. 232. สำหรับฉบับสมบูรณ์ปี 586 (ค.ศ. 1190) ดู Hitti, Faris และ 'Abd-al-Malik, Catalog of Arabic Manuscripts, supp. No.I.

[18] ถูกเรียกด้วยอีกชื่อหนึ่งคือ al-mu'allim al-thani, แปลว่าครูคนที่สอง (ตามหลังอริสโตเติล)

[19] P. 418. Cf. Ibn-abi Usaybi'ah, vol, ii, pp. 18-20; Ibn-Khallikan, vol. I, pp. 273-4; Carl Brockelmann, Geschichte der arabischen Litteratur, vol. I (Weimar, 1898), pp. 453-8.

[20] ฉบับตีพิมพ์ครั้งแรกของสารานุกรม al-Shifa' ปรากฏเป็นฉบับควบกับงานชิ้นนี้

[21] O. Cameron Gruner, A Treatise on the Canon of Medicine of Avicenna

History of the Arabs 159

ภาพที่ 3.11 เชิงอรรถอธิบายความในตำราแปล

นอกจากอธิบายที่มาของคำแปล เชิงอรรถอธิบายความท้ายบทยังอาจใช้เพื่อแสดงทัศนะหรือที่มาของข้อสรุปที่ผู้เขียนลงความเห็นไว้ด้วย ดังที่ปรากฏในเชิงอรรถที่ 12 ในภาพที่ 3.11

กล่าวได้ว่า แม้ตำราปัจจุบันจะไม่นิยมใช้เชิงอรรถในการอ้างอิงที่มาของข้อมูล แต่เชิงอรรถยังถูกนำมาใช้เพื่ออธิบายความในสัดส่วนที่มากพอสมควร

ลักษณะของตำราที่ดี

เช่นเดียวกับผลงานวิชาการอื่นๆ ตำราก็มีทั้งแบบดีและไม่ดี เว็บไซต์ ชื่อ **https://www.csun.edu/science/ref/textbooks/factors.htm** ได้เสนอลักษณะของตำราที่ดีไว้ ซึ่งผู้วิจัยนำมาแปลและสรุปดังนี้

1) เนื้อหา (CONTENT)

1) มีความถูกต้องเชิงวิทยาศาสตร์ (มีหลักฐาน)
2) ทันสมัย
3) สอดคล้องกับสำนักคิดของผู้เขียน
4) มีภูมิหลังทางประวัติศาสตร์
5) วัตถุประสงค์ชัดเจน
6) ไม่นอกเรื่อง

2) ความน่าอ่าน (READABILITY)

1) มีรายการศัพท์เฉพาะพร้อมคำจำกัดความ
2) มีการอธิบายคำศัพท์ใหม่ในตัวบท

3) แนวการสอน (INSTRUCTIONAL APPROACH)

1) สอนแบบนิรนัย หรืออุปนัย
2) มีข้อมูลประกอบทุกระดับทางปริชาน
3) มีคำถามหรือแบบฝึกหัด
4) มีกิจกรรมให้ทำ

4) การจัดระเบียบส่วนต่าง ๆ (ORGANIZATION)

1) จัดลำดับเนื้อหาตามตรรกะ
2) จัดให้เป็นระบบ
3) เห็นโครงร่างชัดเจน
4) มีดัชนีและการอ้างข้ามตอน

5) การแสดงภาพประกอบ (ILLUSTRATIONS)

1) ใช้ภาพคุณภาพดี
2) ภาพไม่ล้าสมัย
3) ภาพสอดคล้องกับตัวบท
4) แผนภูมิชัดเจน ไม่คลุมเครือ
5) มีกร๊าฟ และตาราง

6) ซอฟแวร์ (Software)

1) มีชุดแบบฝึกหัด (workbook)
2) มีคู่มือครู
3) มีการอธิบายปัญหาที่เกิดขึ้น

เป็นที่สังเกตได้ว่าตำราไทยที่สำรวจมามีคุณสมบัติทุกข้อ ยกเว้นข้อ 6 เกือบทั้งหมด แต่ตำราต่างประเทศมีหลายเล่มที่มีซอฟแวร์ประกอบ เช่นตำราสอนสถิติ ตำราสอนภาษา

3.3 บทความวิจัย

คำว่า **บทความวิจัย** ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า **research paper/ research article** หมายถึง งานเขียนทางวิชาการที่เนื้อหามาจากงานวิจัย มีความคิดริเริ่ม ให้ความรู้ใหม่ มีระเบียบวิธี และขั้นตอนที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับ

จากการสำรวจบทความวิจัยหลายสาขา พบว่าโครงสร้างโดยทั่วไป มีส่วนประกอบดังนี้

1) ชื่อเรื่อง และชื่อผู้เขียน
2) สังกัด ตำแหน่ง และที่อยู่ของผู้เขียน
3) บทคัดย่อ
4) คำสำคัญ
5) คำนำ
6) วิธีการ
7) ผลการวิจัย
8) สรุป
9) อภิปรายผล
10) คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ
11) กิตติกรรมประกาศ
12) รายการอ้างอิง

ส่วนประกอบดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นมาตรฐานของบทความวิจัย แต่การจัดลำดับ และรายละเอียดบางประการอาจมีความแตกต่างกันไปตามสาขาวิชาและวารสารที่ตีพิมพ์บทความวิจัย

ส่วนประกอบที่ 1 เป็นส่วนสำคัญ อาจมีรูปแบบที่ต่างกันไปเล็กน้อย เช่นการใช้อักษรตัวใหญ่หมด หรือตัวใหญ่เฉพาะตัวแรกของคำ การใช้ฟ้อนต์ที่ต่างกัน

ส่วนประกอบที่ 2 มีความแตกต่างกันในการระบุสังกัดของผู้เขียน กล่าวคือบางครั้งพบว่าอยู่ถัดจากชื่อผู้เขียน แต่หลายวารสารบรรจุไว้ในเชิงอรรถ ดังตัวอย่างที่ 11 ในขณะที่บางวารสารโดยเฉพาะทางวิทยาศาสตร์มักระบุไว้หลังชื่อผู้เขียน ดังในตัวอย่างที่ 12

ตัวอย่างที่ 11 การระบุสังกัดผู้เขียนโดยเชิงอรรถ (จาก *MANUSYA, Journal of Humanities* 18.1, 2015)

LINGUISTIC MARKERS AND STYLISTIC ATTRIBUTES OF HEDGING IN ENGLISH ACADEMIC PAPERS WRITTEN BY NATIVE AND NON-NATIVE SPEAKERS OF ENGLISH

Amara Prasithrathsint[2]

[2] Professor Emeritus, Department of Linguistics, Faculty of Arts, Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand

ตัวอย่างที่ 12 การระบุสังกัดผู้เขียนไว้หลังชื่อ (*American Journal of Forensic Medicine & Pathology* 36(2) June 2015 **)**

Human Identification Through the Analysis of Smile Photographs

Rhonan Ferreira Silva, DDS, PhD, MSc, Ademir Franco, DDS, MSc, João Batista de Souza, DDS, Fernando Fortes Picoli, DDS, Solon Diego Santos Carvalho Mendes, DDS, and Fernando Gomes Nunes, DDS

ในตัวอย่างที่ 12 มีผู้เขียนหลายคน แต่ละคนจะมีการระบุปริญญาไว้ท้ายชื่อ DDS ย่อมาจาก Doctor of Dental Surgery.

ส่วนที่ 3 บทคัดย่อ เป็นส่วนที่บทความวิจัยส่วนใหญ่มี แทบจะเป็นส่วนบังคับก็ว่าได้ แต่อาจสั้นหรือยาว ขึ้นอยู่กับแต่ละวารสาร ส่วนที่ 4 คำสำคัญ หรือ key words นั้น มีพบในบางบทความเท่านั้น ขึ้นอยู่กับว่าวารสารใดจะบังคับหรือไม่ ตัวอย่างที่ 13 แสดงบทคัดย่อและคำสำคัญ

ตัวอย่างที่ 13 บทตัดย่อและคำสำคัญ (*American Journal of Forensic Medicine & Pathology* 36(2) June 2015)

บทคัดย่อ (Abstract): The comparison between antemortem and portmortem data comprehends the basis of the dental identification process. High-tech devices allow for optimal manipulation of postmortem data. However, in especial situations, the victims do not have records of dental treatments, making necessary the search for antemortem data from personal belongings. Smile photographs are one of the most common sources of dental information detected from personal belongings. In this context, the present study reports a forensic case in which a charred body was positively identified through the application of 3 techniques for the analysis of smile photographs.

คำสำคัญ (Key Words): human identification, smile photographs, charred body, forensic odontology

ส่วนประกอบที่ 5-10 ถือว่าเป็นตัวเนื้อบทความ ซึ่งรวมกันแล้วมีความยาวต่างๆ กัน จากการสำรวจบทความวิจัยที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษ พบว่าที่มีความยาวน้อยที่สุดคือ 3 หน้า และมาก

ที่สุด 31 หน้า สาขาทางวิทยาศาสตร์ มักกำหนดให้บทความสั้นมาก ประมาณไม่เกิน 5 หน้า ส่วนสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มีที่กำหนดให้ไม่เกิน 20 หน้า แต่บางวารสารก็ไม่ได้กำหนดที่ยาวที่สุดพบว่ามี 31 หน้า

ในด้านการแบ่งเนื้อหาเพื่อนำเสนอเป็นหัวข้อต่างๆ เป็นที่น่าสนใจว่าบทความในสาขาวิทยาศาสตร์มักกำหนดหัวข้อเหมือนรูปแบบ คือให้หัวข้อมีชื่อ เช่น คำนำ (introduction), วิธีการ (methods), ผลการวิจัย (results), อภิปราย (discussion), สรุป (conclusion) เช่นตัวอย่างที่ 14

ตัวอย่างที่ 14 หัวข้อตามรูปแบบ (จาก *American Journal of Physical Medicine and Rehabiliation*. 94(8):595-601, August 2015.)

ชื่อเรื่อง: Clinical Factors of Enteral Tube Feeding in Acute Ischemic Stroke Patients
ผู้เขียน: Jayoung Hong, MD Don-Kyu Kim, MD, PhD Si Hyun Kang, MD, PhD Kyung Mook Seo, MD, PhD
หัวข้อ:

1. Introduction
2. Methods: designs and subjects; study variables; image acquisition and analysis; data analysis;
3. Results: demographic characteristics, Multivariate Logistic Regression Analysis with Significant Factors for Enteral Tube Feeding; Logistic Analysis of the NIHSS Subscores and Enteral Tube Feeding; Duration of Enteral Tube Feeding
4. Discussion
5. Conclusion

เป็นที่น่าสนใจว่าในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ บทความวิจัยในวารสารนานาชาติแบ่งหัวข้อของเนื้อหาไม่เหมือนทางวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ นิยมตั้งชื่อหัวข้อตามประเด็นสำคัญในเนื้อหา ไม่ใช่ตามรูปแบบ ดังแสดงในตัวอย่างที่ 15-17

ตัวอย่างที่ 15 หัวข้อตามเนื้อหา (จาก *AMERICAN ANTHROPOLOGIST*, Vol. 117, No. 2, pp. 229–241. June 2015)

ชื่อเรื่อง: Narratives of Uncertainty: The Affective Force of Child-Trafficking Rumors in Postdisaster Aceh, Indonesia
ผู้เขียน: Annemarie Samuels

หัวข้อ :

1. SOCIAL AND POLITICAL REALITIES OF RUMOR
2. DISAPPEARANCES
3. THE FUTURE OF THE NATION
4. UNSUBSTANTIATED STORIES
5. AFFECTS AND EFFECTS OF RUMOR
6. CONCLUSION

ตัวอย่างที่ 16 หัวข้อตามเนื้อหา (จาก *American Journal of Economics and Sociology*, Volume 74, Issue 1, JAN 2015)

ชื่อเรื่อง: Confucianism, Moral Equality, and Human Rights: A Mencian Perspective

ผู้เขียน: SUNGMOON KIM

หัวข้อ:

1. Introduction: The Ongoing Debate Over Confucianism and Human Rights
2. Mencius on Moral Equality and Human Dignity
    a. Beyond the Legacy of Aristocracy
    b. Moral Equality
    c. Human Dignity
3. Mencian-Confucian Human Rights: A Reconstruction
    a. Socioeconomic Rights
    b. Political Rights
    c. Other Civil and Political Rights
4. The Overriding Value of the Right to Subsistence?
5. Conclusion

ตัวอย่างที่ 17 หัวข้อตามเนื้อหา (จาก *MANUSYA, Journal of Humanities* vol 18, No 1, 2015, 93-114)

ชื่อเรื่อง: FROM MORALITY TO MEDICAL DANGER: ANTIVIVISECTIONISM IN THE NOVELS OF THREE LATE VICTORIAN/EARLY 20TH - CENTURY WRITERS

ผู้เขียน: Tony Page

หัวข้อ:

1. Introduction

2. Heart and Science: The Predominantly Moral Focus
3. Priests of Progress: Scientific Anti-Vivisectionism Puts in a Tentative Appearance
4. The Difficulties of Dr. Deguerre: Scientific AntiVivisectionism Takes a Firm Stand
5. Slaughter of the Innocent: The Seminal High-Point of Scientific AntiVivisectionism
6. Conclusion

สำหรับบทความวิจัยในวารสารภาษาไทย พบว่ามีความแตกต่างจากบทความในวารสารนานาชาติ ในแง่ที่ส่วนใหญ่มีความยาวมากกว่า และมีโครงสร้างเหมือนทางวิทยาศาสตร์มากกว่า กล่าวคือแม้แต่บทความทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์บางเรื่อง ก็มีหัวข้อตายตัวตามรูปแบบดังบทความด้านสังคมศาสตร์ในตัวอย่างที่ 18 และบางเรื่องในวารสารเดียวกันที่มีหัวข้อตามประเด็นเนื้อหาดังตัวอย่างที่ 19

ตัวอย่างที่ 18 หัวข้อตามรูปแบบ (จาก *วารสารสงขลานครินทร์ฉบับสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์* 21.2 2558, 193-244)

ชื่อเรื่อง: อิทธิพลของความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง การควบคุมความโกรธ พฤติกรรมการจัดการกับปัญหา และทัศนคติต่อการใช้ความรุนแรง ต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กวัยรุ่นชายไทย
ผู้เขียน: ทิพย์วัลย์ สุรินยา
หัวข้อ:

1. บทนำ
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. ผลการวิจัย
7. อภิปรายผลการวิจัย
8. สรุป
9. ข้อเสนอแนะ

ตัวอย่างที่ 19 หัวข้อตามเนื้อหา (จาก *วารสารสงขลานครินทร์ฉบับสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์* 21.2 2558, 39-76)
ชื่อเรื่อง: พัฒนาการและสถานการณ์การจัดการศึกษาภาษาเพื่อนบ้านในฐานะส่วนหนึ่งของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาในประเทศไทย: กรณีศึกษาการสอนภาษามลายูและอินโดนีเซียในระดับอุดมศึกษา

ผู้เขียน: ธนภาษ เดชพาวุฒิกุล
หัวข้อ:

1. “ภาษาเพื่อนบ้าน” ในสังคมไทย
2. พัฒนาการการสอนภาษามลายูในประเทศไทย
3. พัฒนาการการสอนภาษาอินโดนีเซียในประเทศไทย

เมื่อจบส่วนที่เป็นเนื้อหาจริงๆ แล้ว ส่วนที่ตามมา คือ รายการอ้างอิง ซึ่งบางบทความมีกิตติกรรมประกาศสั้นๆ ก่อนรายการอ้างอิง รายการอ้างอิงในบทความไม่เหมือนวิทยานิพนธ์หรือรายงานวิจัย ตรงที่ผู้เขียนไม่มีอิสระในการเลือกรูปแบบ แต่ต้องทำตามแบบที่กำหนดโดยวารสารที่ตีพิมพ์บทความ นอกจากนั้น บางบทความอาจมีภาคผนวกหลังรายการอ้างอิง

ตามที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าบทความวิจัยเป็นบทความที่มีโครงสร้างชัดเจน ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ซึ่งส่วนสำคัญคือตัวเนื้อหา โครงสร้างของบทความวิจัยแสดงในภาพที่ 3.12 ส่วนประกอบที่อยู่ในวงเล็บ คือส่วนที่มีหรือไม่มีก็ได้

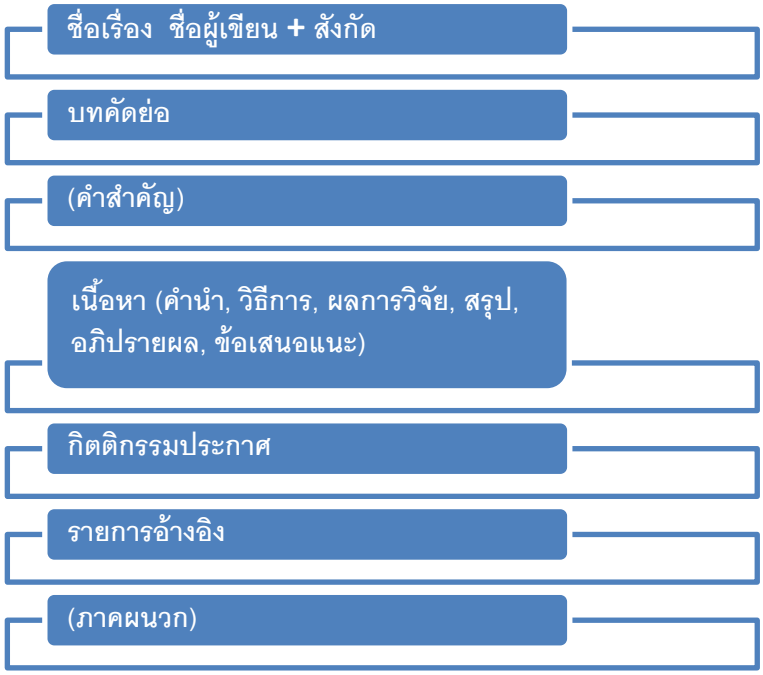

ภาพที่ 3.12 โครงสร้างของบทความวิจัย

3.4 บทความวิชาการ

บทความวิชาการ ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า academic paper/ article หรือ essay เป็นบทความที่มีโครงสร้างทั่วไปเหมือนกับบทความวิจัย ต่างกันตรงเนื้อหาและลักษณะบางประการ ซึ่งสรุปไว้ในตารางที่ 3.2 ส่วนเนื้อความได้มาจากเว็บไซต์ที่ระบุข้างล่างนี้

http://webapps.national.edu/research_writing/docs/PDFs/ResearchvsEssay.pdf

ตารางที่ 3.2 ความแตกต่างระหว่างบทความวิชาการกับบทความวิจัย

บทความวิจัย	บทความวิชาการ
1. ความคิดของตนเองผนวกกับของคนอื่น	1. ความคิดของผู้เขียนล้วนๆ
2. โดยทั่วไปมีความยาวเกิน 5 หน้า	2. มีความสั้นกว่า 5 หน้าได้
3. ผู้เขียนมีความเข้าใจเรื่องที่เขียนอย่างถ่องแท้	3. ไม่จำเป็นต้องเข้าใจลึกซึ้ง
4. เน้นเนื้อหา ทำให้มีความรู้เพิ่ม	4. เน้นการฝึกการเขียน รูปแบบ
5. เสนอผลการวิเคราะห์โดยอาศัยข้อมูล	5.เสนอความคิดอย่างมีตรรกะ
6. ให้ความรู้ใหม่	6.ไม่เน้นความรู้ใหม่
7. มีการอภิปรายผล	7.ไม่มีการอภิปรายผล

ความแตกต่างที่แสดงข้างต้นดูเหมือนจะสอดคล้องกับคำกล่าวของรองศาสตราจารย์ ดร. วรางคณา จันทร์คง สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช[2] ที่อาจสรุปได้ว่า **บทความวิชาการ** เป็นงานเขียนทางวิชาการที่มีการวิเคราะห์ประเด็นตามหลักวิชาการ โดยมีการสำรวจวรรณกรรมและวิเคราะห์โดยแสดงเหตุผล หรือมีการอธิบายอย่างชัดเจน เนื้อเรื่องมักเป็นเรื่องที่ผู้อ่านส่วนมากกำลังสนใจอยู่ในขณะนั้น อาจเป็นปัญหาที่ผู้คนอยากรู้ว่าจะดำเนินต่อไปอย่างไร หรือมีผลเช่นไร หรือเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ หรือเข้ายุคเข้าสมัย ต้องมีสาระ มีแก่นสาร และต้องมีทัศนะ ข้อคิดเห็น ข้อวินิจฉัยของผู้เขียนแทรกอยู่ด้วย ส่วนวิธีการเขียน ต้องเขียนด้วยลีลาที่ทำให้ชวนคิด และเหมาะแก่ผู้อ่านระดับที่มีการศึกษา ส่วน **บทความวิจัย** เป็นบทความที่เป็นผลงานสกัดมาจากงานวิจัย ตีพิมพ์ในวารสาร โดยต้องผ่านการตรวจสอบเนื้อหาสาระ และรูปแบบการจัดพิมพ์เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของวารสารหรือคณะกรรมการประเมิน

[2] จากเว็บไซต์ http://www.stou.ac.th/schools/shs/booklet/book573/rsearch573.pdf

จากการสำรวจ พบว่าวารสารบางเล่มมีการแบ่งบทความวิจัยและบทความวิชาการออกจากกันอย่างเห็นได้ชัด เช่น ตัวอย่างข้างล่างนี้

ตัวอย่างที่ 20 การแยกบทความวิชาการออกจากบทความวิจัย

วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 35 ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม-มีนาคม 2558 มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

บทความวิจัย

1. การจัดจ้างจากภายนอกกิจการเพื่อตรวจสอบภายในและความสำเร็จของการตรวจสอบที่ยั่งยืน: ตรวจสอบเชิงประจักษ์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
   สุวรรณ หวังเจริญเดช
2. การพัฒนารูปแบบขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาด การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกลุ่มทวารดี 4 จังหวัด
   นรินทร์ สังข์รักษา ธนินท์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ และ ผกา พะวงษ์
3. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่ออุทยานแห่งชาติทางบกในภาคใต้ของประเทศไทย
   วิวัฒน์ จันทร์กิ่งทอง
4. แนวทางการดำเนินธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของกลุ่มสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
   สุพัฒธณา สุขรัตน์
5. ภาวะผู้นำและทักษะบริหารของผู้ประกอบการที่มีผลต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ กรณีศึกษาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดยะลา
   ดุษฎี นาคเรือง
6. การบังคับใช้กระบวนการยุติธรรมทางเลือกในสถาบันอุดมศึกษา
   สุวิมล พิชญไพบูลย์
7. แบบจำลองปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทย
   เพ็ญพร ปุกหุต
8. ความคาดหวังของผู้ใช้บริการต่อคุณภาพการบริการของสถานที่จัดประชุม: กรณีศึกษา จังหวัดภูเก็ต
   นิมิต ซุ้นสั้น
9. ตราประจำจังหวัด มุมมองจากสัญวิทยาสู่มายาคติ
   โขมสี มีภักดี
10. การวิเคราะห์ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมยางพาราของไทยจากแผนการเป็นศูนย์กลางยางพาราโลกของมาเลเซีย
    อัทธ์ พิศาลวานิช
11. รายได้และคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
    อรฤดี ศรีธราพิพัฒน์

บทความวิชาการ

1. การวิเคราะห์นโยบายเพื่อความมั่นคงระหว่างพืชอาหารและพืชพลังงานของประเทศไทย
   วิสาขา ภู่จินดา และ วิวัฒน์ แก้วดวงเล็ก
2. สิทธิบัตรกับการคุ้มครองนวัตกรรมการทางเงิน: กรณีศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา
   เอกรินทร์ วิริโย
3. การประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าว: จุดเริ่มต้นของคุณภาพข่าว
   รัตนวดี นาควานิช

วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
ปีที่ 35 ฉบับที่ 2 เดือน เมษายน-มิถุนายน 2558

บทความวิจัย

1. ความสำคัญของความเชื่อมั่นและมูลค่าของแบรนด์ที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบของแหล่งที่มาของสินค้าและความตั้งใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคชาวไทย
   พงศกร พิชยดนย์ และ ปิยะกาญจน์ สุพรรณชนะบุรี
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อข้าวเหนียวดำในอำเภอสิงหนครและอำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา
   เธียรชัย พันธ์คง อมรรัตน์ ชุมทอง และ วรพัฒน์ สายสิญจน์
2. พฤติกรรมการซื้อสินค้าและบริการผ่านช่องทางออนไลน์: กรณีศึกษาภาคใต้ตอนล่าง
   มณีรัตน์ รัตนพันธ์
4. แนวทางการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนชุมชนบ้านแม่ปูคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
   รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร และ ภาคภูมิ ภัควิภาส
5. ปัจจัยเหตุและผลของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า จังหวัดพัทลุง
   วิวัฒน์ จันทร์กิ่งทอง
6. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวโบราณสถานในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์
   ศุภวัตร มีพร้อม
7. รูปแบบกลยุทธ์การตลาดและการรับรู้คุณภาพบริการที่ส่งผลต่อความภักดีของนักท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานี
   เยาวภา ปฐมศิริกุล
8. แนวทางการแก้ไขปัญหาและความไร้สมดุลของตลาดไข่ไก่ผ่านห่วงโซ่อุปทาน
   พนารัช ปรีดกรณ์ และ สุภาวดี เหล่าฤทธิรันต์
9. ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้น กับโครงสร้างกรรมการ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
   อัฐวุฒิ ปภังกร

10. ความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ผ่านการเปิดเผยสารสนเทศบนเว็บไซต์: กรณีศึกษากระทรวงการคลัง
สันนุดี เสลารัตน์

บทความวิชาการ

1. การจัดการความรู้ในทีมพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ใหม่
ชลธิศ ดาราวงษ์
2. การวิเคราะห์ต้นทุนประสิทธิผลเพื่อการประเมินผลนโยบายสาธารณะ
อติพร เกิดเรือง
3. มาตรฐาน ISO 50001: ระบบการจัดการพลังงานที่ยั่งยืน
นิภา วิริยะพิพัฒน์
4. การวางแผนเพื่อการเกษียณ
ลิศรา เตชะเสริมสุขกูล
5. บทบาทของโซเชียลทีวีในเครือข่ายสังคม
สมเกียรติ เหลืองศักดิ์ชัย

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นที่สังเกตได้ว่าชื่อเรื่องของบทความอาจไม่บ่งบอกว่าเป็นบทความวิชาการ หรือบทความวิจัย นอกจากนั้น รูปแบบหรือโครงสร้างของบทความดูผิวเผินก็ไม่ต่างกัน แต่ความต่างจะอยู่ที่เนื้อหา และการนำเสนอ ซึ่งบทความวิชาการไม่เน้นการให้ความรู้ใหม่ และในการนำเสนอจึงไม่เน้นเรื่องวิธีการหรือกระบวนการที่ได้มาซึ่งผลหรือข้อสรุป แต่เน้นการให้เหตุให้ผลเพื่อสนับสนุนประเด็นหลักมากกว่า

ในบทนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการสำรวจผลงานวิชาการ 4 ประเภท ได้แก่ วิทยานิพนธ์/รายงานวิจัย ตำราวิชาการ บทความวิจัย และบทความวิชาการ โดยวิเคราะห์โครงสร้างหรือรูปแบบของแต่ละประเภท สรุปได้ว่าวิทยานิพนธ์กับรายงานวิจัยจัดเป็นประเภทเดียวกัน เพราะมีวัตถุประสงค์และโครงสร้างเหมือนกัน แต่อาจต่างกันที่รายละเอียดเล็กน้อย ตำราวิชาการเป็นงานเขียนที่มีโครงสร้างที่ละเอียด ประณีต เนื้อหากว้างกว่าวิทยานิพนธ์หรือรายงานวิจัย เพราะครอบคลุมประเด็นหลักจำนวนมาก นอกจากนั้นยังเน้นข้อมูลสนับสนุนหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจคำอธิบายมากที่สุด ส่วนบทความวิชาการและบทความวิจัย แม้จะมีจุดประสงค์เหมือนกัน คือ เสนอความรู้ หรือความคิดให้ผู้อ่านเชื่อ มีโครงสร้างเหมือนกัน คือประกอบด้วยส่วนต่างๆ เป็นลำดับ แต่มีความแตกต่าง ตรงที่บทความวิจัยให้ความรู้ใหม่ และเน้นกระบวนการที่ได้มาซึ่งความรู้ใหม่นั้น ส่วนบทความวิชาการไม่จำเป็นต้องให้ความรู้ใหม่ และเน้นการเสนอประเด็นและแสดงการโต้แย้งด้วยเหตุผลเพื่อสนับสนุนประเด็นที่เสนอ

การเขียนทางวิชาการทุกประเภทดังกล่าวต้องใช้ภาษาวิชาการ และวัจนลีลาวิชาการ ลักษณะของภาษาวิชาการเช่นการใช้คำ การใช้ประเภททางไวยากรณ์บางประเภท นำไปสู่คุณลักษณะเด่นของวัจนลีลาวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอในบทต่อๆไป

บทที่ 4
คุณลักษณะของวัจนลีลาภาษาวิชาการ

คุณลักษณะ (attribute) หมายถึง คุณสมบัติ หรือคุณภาพของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในงานวิจัยนี้ใช้คำว่า **คุณลักษณะ** ในความหมายว่า คุณสมบัติที่ใช้ประเมินคุณค่าหรือกำหนดลักษณะเฉพาะของภาษาประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือระบุวัจนลีลาของภาษาประเภทนั้นๆ จากการวิเคราะห์ลักษณะทางไวยากรณ์ในข้อมูลที่สุ่มตัวอย่างมาสำหรับทำเนียบภาษาวิชาการและทำเนียบภาษาอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบกัน พบว่าวัจนลีลาของภาษาวิชาการมีคุณลักษณะ 9 ประการ ดังนี้

1.1 ความซับซ้อน
1.2 ความเป็นทางการ
1.3 ความเป็นวัตถุวิสัย
1.4 ความแจ่มชัด
1.5 ความเบี่ยงบัง
1.6 ความชัดถ้อยชัดคำ (เที่ยงตรง)
1.7 ความถูกต้องแม่นยำ
1.8 ความซื่อสัตย์
1.9 การแสดงจุดยืนของผู้เขียน

คุณลักษณะดังกล่าวนี้จะได้อธิบายและแสดงผลการวิเคราะห์โดยละเอียดในแต่ละบทต่อไป แต่สำหรับบทนี้ผู้วิจัยต้องการอธิบายความหมายสากลของแต่ละคุณลักษณะพอเป็นสังเขป โดยมิได้จำกัดอยู่เฉพาะภาษาไทย ตัวอย่างที่ยกจึงมีที่เป็นภาษาอังกฤษด้วย ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจของผู้อ่านก่อนเข้าสู่แต่ละบทต่อไป

4.1 ความซับซ้อน

คำว่า **ซับซ้อน** ตรงกับภาษาอังกฤษว่า **complex** หมายถึง มีส่วนประกอบหลายส่วน ทำให้ยากต่อการเข้าใจ ความซับซ้อนเป็นคุณลักษณะเด่นของทำเนียบภาษาวิชาการ นักภาษาศาสตร์หลายคน (เช่น Chafe 1982, Biber 1988, Biber, Johansson, Leech, Conrad & Finegan 1999, Halliday 1989) กล่าวว่าภาษาเขียนซับซ้อนกว่าภาษาพูด ในเมื่อภาษาวิชาการเป็นภาษาเขียน ดังนั้น ภาษาวิชาการย่อมซับซ้อนกว่าทำเนียบอื่นที่เป็นภาษาพูด ความซับซ้อนมีตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์ ดังที่กล่าวไว้ในบทความเรื่อง Features of Academic Writing[3] เช่น การใช้นามวลี อนุประโยคเติมเต็ม (complement clause) ใช้สังกรประโยค (Subordinate

[3] เผยแพร่ในเว็บไซต์ http://www.uefap.com/writing/feature/featfram.htm

clauses/embedding) ใช้บุพบทวลีเรียงกัน (Sequences of prepositional phrases) ใช้กริยากรรมวาจก (Passive verbs) ใช้คำคุณศัพท์ และใช้คำศัพท์อัดแน่น (Lexical density)

ตัวอย่าง (ข้อความที่ขีดเส้นใต้ เป็นลักษณะทางภาษาที่บ่งชี้ความซับซ้อน)

(1) (Halliday (1989: 79)

ไม่ซับซ้อน *You can control the trains this way and if you do that you can be quite sure that they'll be able to run more safely and more quickly than they would otherwise, no matter how bad the weather gets.*

ซับซ้อน ***The use of this method of control unquestionably leads to safer and faster train running in the most adverse weather conditions.***

(2) (Halliday (1989: 81)

ไม่ซับซ้อน *Whenever I'd visited there before, I'd ended up feeling that it would be futile if I tried to do anything more.*

ซับซ้อน ***Every previous visit had left me with a sense of the futility of further action on my part.***

(3) (Halliday (1989: 81)

ไม่ซับซ้อน *The cities in Switzerland had once been peaceful, but they changed when people became violent*.

ซับซ้อน ***Violence changed the face of once peaceful Swiss cities***.

(4)

ไม่ซับซ้อน *ถ้าประเทศไทยพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคใต้ ก็จะทำให้ได้เปรียบเมื่อค้าขายและยังส่งเสริมให้ประเทศผลิตสินค้าและขนส่งดีขึ้น*

ซับซ้อน ***การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้สร้างความได้เปรียบในด้านการค้า และเป็นการส่งเสริมด้านการผลิต และการขนส่งของประเทศ***

จะสังเกตได้ว่าคำที่ขีดเส้นใต้ในประโยคที่ระบุว่าซับซ้อน มีการใช้คำนาม หรือนามวลีพร้อมคำขยายแทนการใช้คำกริยา เช่น previous visit แทน had visited (2) ใช้ sense of the futility แทน feeling that it would be futile (2) ใช้ violence แทน violent (3) นอกจากนั้น ยังมีการใช้บุพบทวลี of further action แทน if I tried to do anything more (3) การใช้คำศัพท์ที่ทำให้เกิดความอัดแน่นของสารสนเทศ ก็ทำให้ภาษาซับซ้อน เช่นใน (1) มีการใช้คำว่า adverse, unquestionably, conditions แทนข้อความยาวๆ ที่เป็นวลีในประโยค ส่วนตัวอย่างที่ (4) แสดงให้

เห็นชัดว่า การใช้นามวลีแปลง (*การ*-หรือ *ความ*-) ทำให้ประโยคเข้าใจยากกว่าที่ไม่ใช้ แต่รูปแบบที่ซับซ้อนก็เป็นรูปแบบเด่นในภาษาวิชาการ

4.2 ความเป็นทางการ

ความเป็นทางการ (formality) หมายถึงการยึดติดกับรูปแบบที่กำหนดโดยกฎระเบียบหรือแบบแผนที่สืบทอดกันมา ในการใช้ภาษาความเป็นทางการเกิดจากการหลีกเลี่ยงลักษณะเป็นกันเอง หรือลักษณะที่ไม่เป็นไปตามกฎ ดังเสนอเป็นตัวอย่างไว้ในบทความเรื่อง Features of Academic Writing[4] 4 ประการ คือ

1) ไม่ใช้คำภาษาปาก (colloquial words and expressions) เช่น *stuff, a lot of, thing, sort of*, ในภาษาไทยมีคำว่า *แบบว่า อะไรๆ เยอะแยะ สุดขีด* และคำสแลงต่างๆ ที่ใช้กันแพร่หลายเพียงชั่วระยะเวลาอันสั้น คำเหล่านี้ไม่ใช้ในภาษาที่เป็นทางการ โดยเฉพาะภาษาวิชาการ
2) ไม่ใช้คำย่อ (abbreviated forms) เช่น *can't, doesn't, shouldn't* ในภาษาไทย เช่น *ถาปัตย์ นายก* ก็ต้องเปลี่ยนเป็น *สถาปัตยกรรมศาสตร์* และ *นายกรัฐมนตรี* ตามลำดับในภาษาวิชาการ
3) ใช้เครื่องหมายแสดงประเด็นย่อย (sub-headings, numbering and bullet-points) เช่น
   - เรื่องที่หนึ่ง
   - เรื่องที่สอง

   ถ้าใช้เลขหรือตัวอักษรระบุหัวข้อจะเป็นที่ยอมรับมากกว่าในภาษาเป็นทางการ เช่น

   (1) เรื่องที่หนึ่ง
   (2) เรื่องที่หนึ่ง

   หรือ

   (ก) เรื่องที่หนึ่ง
   (ข) เรื่องที่สอง
4) การถามคำถาม (asking questions)
   การถามคำถาม เช่น "แล้ววัตถุประสงค์จะเป็นอย่างไร" "การวิเคราะห์ขั้นตอนต่อไปจะเป็นเช่นไร" เช่นนี้ควรหลีกเลี่ยง เพื่อความเป็นทางการของภาษา

อนึ่งในภาษาไทย ความเป็นทางการเห็นได้ชัดในการเลือกใช้คำ คำราชาศัพท์ที่ใช้กันแบบชาวบ้านก็ต้องเลี่ยงไปใช้คำที่ใช้ตามกฎในภาษาที่เป็นทางการ เช่น คำว่า *ในหลวง* ก็ต้องเลี่ยงไปใช้คำว่า *พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว* แทน คำว่า *ท่าน* ก็ต้องใช้ *พระองค์* แทน หรือการย่อคำ

[4] http://www.uefap.com/writing/feature/featfram.htm

ราชาศัพท์ เช่น *เสด็จ* ก็ต้องเลี่ยงไปใช้ *เสด็จพระราชดำเนิน* หรือ *เสด็จพระดำเนิน* ในภาษาเป็นทางการ นอกจากนั้น คำที่ใช้กันในการเขียนผลงานวิชาการต้องไม่ใช่คำศัพท์ทั่วไป แต่ควรเป็นคำศัพท์เฉพาะ หรือศัพท์บัญญัติ เช่น ใช้คำว่า *เสถียรภาพ* แทน *ความมั่นคง* *ปัญหาเศรษฐกิจ* แทน *ปัญหาปากท้อง* *นับถือพุทธศาสนา* แทนคำว่า *นับถือพุทธ* หรือ*ศาสนาพุทธ* *มีประสิทธิภาพ* แทน คำว่า *เก่ง* เป็นต้น

4.3 ความเป็นวัตถุวิสัย

ความเป็นวัตถุวิสัย (objectivity) หมายถึง การกล่าวความจริงที่พิสูจน์ได้ หรือมีหลักฐานที่ได้มาจากการวิจัยหรือแหล่งที่เชื่อถือได้ เป็นการใช้ภาษาที่ไม่ลำเอียง บิดเบือน ไม่เป็นความจริง และการเน้นตัวตน มากกว่าการให้ข้อเท็จจริง ในการเขียนทางวิชาการ ผู้เขียนควรหลีกเลี่ยงประโยคที่อิงความรู้สึกหรือความเห็นของตนเองเช่น *ผู้เขียนคิดว่าผลการวิเคราะห์มีความสำคัญ* ควรแก้เป็น *ผลการวิเคราะห์มีความสำคัญ* *วิธีการที่ใช้เป็นวิธีการที่ผู้เขียนชอบมากที่สุด* ควรแก้เป็น *วิธีการที่ใช้เป็นวิธีการที่ได้พิจาณาแล้วว่าดีที่สุด เพราะ...* นอกจากนั้นความเป็นวัตถุวิสัยยังเกิดจากการหลีกเลี่ยงการใช้คำเชิงคุณค่า เช่น *ศึกษาความงามของเมืองเชียงใหม่* *วิเคราะห์ความเฉื่อยชาของคนในชนบท* คำว่า *ความงาม* *ความเฉื่อยชา* เป็นคำที่ไม่เป็นวัตถุวิสัย ควรเลี่ยงในภาษาวิชาการ

4.4 ความแจ่มชัด

คำว่า **แจ่มชัด** ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า **explicit** ตามที่กล่าวใน Biber, Johansson, Leech, Conrad & Finegan (1999: 880-882) **แจ่มชัด** ในการเขียนวิชาการ หมายถึง แสดงความคิดที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าส่วนต่างๆ สัมพันธ์กันอย่างไร ลักษณะทางภาษาที่ทำให้แจ่มชัดคือคำเชื่อม เช่น *because, therefore, however, nevertheless, similarly* นอกจากนั้นความแจ่มชัดในภาษาวิชาการยังเกิดจากการอ้างอิงบุคคลที่ผู้เขียนนำความคิดมาอ้างอย่างชัดเจนไม่คลุมเครือ จะเห็นจากตัวอย่างข้างล่าง [5] ว่า (5) แสดงความแจ่มชัด แต่ (6) และ (7) ไม่แจ่มชัด

แจ่มชัด:

(5) McGreil (1977: 363-408) has shown that though Dubliners find the English more acceptable than the Northern Irish, Dubliners still seek a solution to the Northern problem within an all-Ireland state.

[5] http://www.uefap.com/writing/feature/featfram.htm

ไม่แจ่มชัด:

(6) Although Dubliners find the English more acceptable than the Northern Irish, Dubliners still seek a solution to the Northern problem within an all-Ireland state.

ไม่แจ่มชัด:

(7) Researchers have shown that though Dubliners find the English more acceptable than the Northern Irish, Dubliners still seek a solution to the Northern problem within an all-Ireland state.

4.5 ความเบี่ยงบัง

คุณลักษณะสำคัญอีกประการของการเขียนทางวิชาการ คือ **ความเบี่ยงบัง** ตรงกับภาษาอังกฤษว่า **hedging** หมายถึง การทำให้ถ้อยคำมีความหมายเบาบางลงเพื่อลดผลกระทบต่อผู้ฟัง หรือลดความรุนแรงของใจความที่ต้องการสื่อสาร ซึ่งดูเหมือนตรงข้ามกับความแจ่มชัด ความเป็นวัตถุวิสัย แต่อันที่จริงคุณลักษณะเบี่ยงบังมีความจำเป็นในการเขียนทางวิชาการ เพราะนักวิชาการต้องแสดงจุดยืนที่มั่นคง แม้จะกำลังให้ข้อเท็จจริงโดยไม่มีอคติ อะไรที่ไม่แน่ใจก็ต้องแสดงให้ผู้อ่านรู้ อะไรที่จะทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่ายุติแล้ว ผู้เขียนก็ต้องพูดแบบเบี่ยงบัง การเบี่ยงบังเป็นการแสดงสิ่งที่พูดเป็นความจริงระดับใด

การเบี่ยงบังทำได้ด้วยลักษณะทางภาษาดังนี้ [6]

1.	Introductory verbs:	e.g. *seem, tend, look like, appear to be, think, believe, doubt, be sure, indicate, suggest*
2.	Certain lexical verbs	e.g. *believe, assume, suggest*
3.	Certain modal verbs:	e.g. *will, must, would, may, might, could*
4.	Adverbs of frequency	e.g. *often, sometimes, usually*
4.	Modal adverbs	e.g. *certainly, definitely, clearly, probably, possibly, perhaps, conceivably,*
5.	Modal adjectives	e.g. *certain, definite, clear, probable, possible*
6.	Modal nouns	e.g. *assumption, possibility, probability*

[6] http://www.uefap.com/writing/feature/featfram.htm

7.	That clauses	e.g. *It could be the case that ….* e.g. *It might be suggested that ….* e.g. *There is every hope that ….*
8.	To-clause + adjective	e.g. *It may be possible to obtain ….* e.g. *It is important to develop ….* e.g. *It is useful to study ….*

ในภาษาไทยความเบี่ยงบังแสดงโดยการเลือกใช้คำ เช่น *ดูเหมือน อาจ น่าจะ เป็นไปได้ว่า* ซึ่งการวิเคราะห์โดยละเอียดแสดงในบทที่ 9

4.6 ความชัดถ้อยชัดคำ

ความชัดถ้อยชัดคำ (precision) คือการพูดหรือเขียนโดยใช้ถ้อยคำที่เที่ยงตรง และไม่คลุมเครือ เช่นการพูดว่า *ในปี พ.ศ. 2485* มีความชัดถ้อยชัดคำมากกว่า พูดว่า *ในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง เขาเกิดในเดือนเมษายน* ชัดถ้อยชัดคำกว่า *เขาเกิดในเดือนที่ร้อนจัด บริษัทมีกำไรเพิ่มขึ้น 70 เปอร์เซ็นต์ของกำไรปีที่แล้ว* ชัดถ้อยชัดคำกว่า *บริษัทมีกำไรเพิ่มขึ้นมากอย่างน่าพอใจจากปีที่แล้ว*

ความชัดถ้อยชัดคำ เป็นคุณลักษณ์สำคัญของภาษาวิชาการ ดังแสดงในบทที่ 10

4.7 ความแม่นยำ

ความแม่นยำ (accuracy) หมายถึงความถูกต้อง มั่นใจ และปราศจากความสับสน ในการใช้คำโดยเฉพาะศัพท์เฉพาะ หรือการกล่าวประโยคสำคัญ เช่นวัตถุประสงค์ ตลอดจนคำอธิบายประเด็นต่างๆ การใช้ถ้อยคำถูกต้องตามความหมายแสดงว่ามีความแม่นยำ โดยเฉพาะคำที่มีความหมายใกล้กัน เช่น *phonetics* กับ *phonology, grammar* กับ *syntax* คำว่า *meeting, assembly , gathering, conference* คำว่า *money, cash, currency, capital, funds* คำเหล่านี้ถ้าใช้ในภาษาวิชาการ ผู้เขียนต้องเลือกให้ตรงกับความหมายที่ต้องการสื่อสาร ในภาษาไทยก็มีตัวอย่าง เช่น การไม่สับสนระหว่าง คำว่า *ภาพพจน์* กับ *ภาพลักษณ์ พัฒนาการ* กับ *การพัฒนา เรียงความ* กับ *ความเรียง เอกลักษณ์* กับ *อัตลักษณ์ วัตถุประสงค์* กับ *จุดมุ่งหมาย* เป็นต้น นอกจากการใช้คำ ยังมีลักษณะทางไวยากรณ์อีกหลายลักษณะที่ทำให้เกิดความแม่นยำในภาษาวิชาการ ดังแสดงในบทที่ 11

4.8 ความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์ (honesty) ในภาษาวิชาการ เป็นความรับผิดชอบที่ผู้เขียนต้องตระหนักตลอดเวลาในการเขียนทางวิชาการ การแสดงความซื่อสัตย์จะเห็นได้ในการอ้างอิงแหล่งที่มาของสารสนเทศ หรือข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามที่ปรากฏโดยไม่ดัดแปลงหรือตกแต่งข้อมูลให้เป็นอย่างที่ต้องการ ตลอดจนการสรุปข้อความของผู้อื่นอย่างไม่บิดเบือน ในบทที่ 12 ผู้วิจัยยกตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า การเขียนแบบใดแสดงความซื่อสัตย์ และแบบใดไม่แสดงความซื่อสัตย์

4.9 การแสดงจุดยืนของผู้เขียน

คุณลักษณะสุดท้ายที่ต้องกล่าวถึงคือ **การแสดงจุดยืนของผู้เขียน** หมายถึงการชี้บ่งเป็นนัยว่าผู้เขียนมีจุดยืน (standpoint) หรือมุมมอง (viewpoint) อย่างไรในการเขียนบทความ หรือผู้เขียนเห็นด้วยกับอะไร และไม่เห็นด้วยกับอะไร ในบางครั้งก็เป็นการแสดงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน แต่ผู้เขียนก็ต้องพิสูจน์จุดยืน หรือประเด็นที่ผู้เขียนเชื่อด้วยวิธีการที่เป็นวัตถุวิสัย เช่น บทความวิจัยที่มุ่งวิเคราะห์ปัญหาสังคม เช่น ความเหลื่อมล้ำทางเพศ ชนชั้น และชาติพันธุ์ในสังคมไทย ซึ่งผู้เขียนแสดงจุดยืนว่าสังคมไทยยังไม่มีความเท่าเทียมกันในด้านดังกล่าวเลย แต่ในการวิเคราะห์ ผู้เขียนต้องไม่ลำเอียง ถึงแม้ผลจะออกมาตรงข้ามกับที่ผู้เขียนตั้งสมมติฐานไว้ ก็ต้องยอมรับในผลที่ออกมา

การแสดงจุดยืนของผู้เขียน เป็นลักษณะสำคัญที่ทำให้ภาษาวิชาการต่างจากทำเนียบภาษาอื่นๆ ในภาษาวิชาการผู้เขียนต้องตั้งจุดยืนว่ามีความเชื่อหรือความต้องการอย่างไร จากนั้นก็ยกหลักฐาน เหตุผล ประจักษ์พยานต่างๆ มาสนับสนุนความคิด หรือประเด็นที่เป็นจุดยืนนั้น เพื่อให้น่าเชื่อ และผู้อ่านจะได้เชื่ออย่างที่ผู้เขียนต้องการ กระบวนการทั้งหมดนี้ เรียกว่า **การโต้แย้ง (argument)** ในทำเนียบภาษาอื่นที่มีความสำคัญมากเท่าๆ ภาษาวิชาการ เช่น ภาษากฎหมาย ภาษาสื่อ ผู้เขียนต้องไม่แสดงจุดยืน และต้องไม่มีการโต้แย้ง ให้เหตุผลใดๆ ทั้งสิ้น คือต้องไม่พยายามทำให้ผู้อ่านเชื่ออย่างที่ตนเองเชื่อ

คุณลักษณะทั้ง 9 ประการที่กล่าวมาทั้งหมดรวมกันเป็นตัวบ่งบอกวัจนลีลาของภาษาวิชาการ ซึ่งในบทที่ 5-13 จะได้แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะแต่ละประเภทมีตัวบ่งชี้ทางภาษาอย่างไร หรืออักนัยหนึ่ง ลักษณะทางภาษาอะไรที่ทำให้เรามั่นใจว่าภาษาวิชาการมีคุณลักษณะเช่นนั้นจริง

บทที่ 5
ลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความซับซ้อน ของวัจนลีลาภาษาวิชาการ

ในบทนี้จะกล่าวถึงลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความซับซ้อนของวัจนลีลาภาษาวิชาการ ในประเด็นของนามวลีแปลง ประโยครวม ประโยคซ้อนประเภทคุณานุประโยค และศัพท์บัญญัติ

โดยทั่วไปการพิจารณาว่าหน่วยภาษาใดมีความซับซ้อนเกิดขึ้นนั้นอาจใช้เกณฑ์พิจารณาได้หลากหลาย ทั้งเชิงโครงสร้างและเชิงระบบ Scott & Stokes (1995) ได้กล่าวถึงความซับซ้อนเชิงโครงสร้างไว้ 4 ระดับ คือ ระดับโครงสร้างภายในของคำ เช่น การแปลงรูปคำ (derivational morphology) โดยเติมหน่วยหน้าศัพท์หรือหน่วยหลังศัพท์ซึ่งพบในภาษาที่มีการผันรูปคำ ระดับโครงสร้างวลีซึ่งเกิดขึ้นจากการขยายหน่วยหลัก เช่น การใช้คำนำหน้าคำนาม (determiner) ขยายนาม การใช้คุณศัพท์ขยายนาม ไปจนถึงการใช้คุณานุประโยคขยายนาม เป็นต้น หรือ การขยายกริยา เช่น การใช้กริยาวิเศษณ์ การใช้วิเศษณ์วลีขยายกริยา เป็นต้น ระดับโครงสร้างอนุพากย์เกิดจากการซ้อนอนุพากย์ (embedding) และระดับโครงสร้างประโยค ตั้งแต่การมีประโยคความซ้อน (subordination) ที่เป็นอนุประโยคที่ทำหน้าที่ขยาย เช่น วิเศษณานุประโยค หรือปรากฏตำแหน่งกลาง (center-embedded clause) เช่น คุณานุประโยค หรือเป็นการแทนที่ตำแหน่งสำคัญ เช่น อนุประโยคเติมเต็มที่ทำหน้าที่ประธานหรือกรรมของอนุประโยคหลัก เป็นต้น

ส่วนความซับซ้อนทางวากยสัมพันธ์เชิงระบบ หมายถึง จำนวนของส่วนประกอบในระบบซึ่งก็คือคำชนิดต่างๆ ในคลังคำ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือการที่มีจำนวนคำใหม่ขึ้นใช้ในวงศัพท์หนึ่งๆ นั่นเอง

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้สำรวจวัจนลีลาภาษาวิชาการแล้วพบว่าลักษณะรูปภาษาแสดงความซับซ้อนที่พบว่ามีปริมาณสูงกว่าวัจนลีลากฎหมาย การเมือง และสื่อสารมวลชน จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นลักษณะเด่นของภาษาวิชาการนั้น มี 4 ลักษณะ คือ นามวลีแปลง ประโยครวม ประโยคซ้อน (คุณานุประโยค) และศัพท์บัญญัติ โดยนามวลีแปลง ประโยครวม และคุณานุประโยคนั้นนับเป็นความซับซ้อนเชิงโครงสร้าง ส่วนศัพท์บัญญัตินั้นเป็นความซับซ้อนเชิงระบบ รูปภาษาทั้ง 4 ประการนี้ แสดงให้เห็นว่าความซับซ้อนเป็นลักษณะประการหนึ่งที่ทำให้วัจนลีลาภาษาวิชาการมีความเป็นเฉพาะตัว

5.1 นามวลีแปลง

นามวลีแปลง คือ รูปภาษาที่เกิดจากการแปลงเป็นนามวลี (nominalization) ในภาษาไทยมีเพียงการเติมคำ “การ” หรือ “ความ” ลงไปข้างหน้าคำกริยาหรือกริยาวลีทำให้กลายเป็นนามวลี ตัวอย่างเช่น

คำกริยา		**นามวลีแปลง**
พัฒนา	เป็น	*การพัฒนา*
ส่งเสริม	เป็น	*การส่งเสริม*
ศึกษา	เป็น	*การศึกษา*
วิพากษ์วิจารณ์	เป็น	*การวิพากษ์วิจารณ์*
เปลี่ยนแปลง	เป็น	*ความเปลี่ยนแปลง*
เชื่อมั่น	เป็น	*ความเชื่อมั่น*
พยายาม	เป็น	*ความพยายาม*
เชี่ยวชาญ	เป็น	*ความเชี่ยวชาญ*
พร้อม	เป็น	*ความพร้อม*
รู้	เป็น	*ความรู้*

5.1.1 โครงสร้างของนามวลีแปลง

โครงสร้างภายในของนามวลีแปลงที่พบในข้อมูลภาษาวิชาการที่ศึกษา มีความยาวตั้งแต่ 2 หน่วยคำ ไปจนถึง 10 หน่วยคำ โครงสร้างแบบสองหน่วยคำจะประกอบด้วยเพียง “การ” หรือ “ความ” กับ คำกริยาหนึ่งหน่วยเท่านั้น เช่น *การศึกษา ความพร้อม* แต่แบบที่มีมากกว่าสองหน่วยคำขึ้นไปนั้นมีส่วนประกอบหลากหลายรูปแบบ อาจประกอบด้วย “การ” หรือ “ความ” กับคำกริยาตามด้วยนามวลีที่เป็นกรรม หรือตามด้วยบุพบทวลี หรือยังอาจประกอบด้วยคำเชื่อมสมภาคได้อีกด้วย

โครงสร้างที่กริยาตามด้วยนามวลีที่เป็นกรรมมี 2 แบบ คือ แบบที่กรรมเป็นคำมูลหรือคำนามคำเดียวและแบบที่กรรมเป็นวลี

แบบที่ 1 [การ/ความ+กริยา+คำนาม] ประกอบด้วย “การ/ความ” ตามด้วยกริยาแล้วตามด้วยกรรมที่เป็นคำมูล เช่น *การว่างงาน การต่อเรือ การหลอมดีบุก การปลูกผัก* ดังแสดงการวิเคราะห์โครงสร้างได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1 “การ/ความ” ตามด้วยกริยาแล้วตามด้วยกรรมที่เป็นคำมูล

	ส่วนประกอบ		
	คำบ่งชี้นามวลีแปลง	กริยา	กรรม
การว่างงาน	*การ*	*ว่าง*	*งาน*
การต่อเรือ	*การ*	*ต่อ*	*เรือ*
การหลอมดีบุก	*การ*	*หลอม*	*ดีบุก*
การปลูกผัก	*การ*	*ปลูก*	*ผัก*

แบบที่ 2 โครงสร้าง [การ/ความ+กริยา+นามวลี] ประกอบด้วย “การ/ความ” ตามด้วยกริยาตามด้วยกรรมที่เป็นวลี เช่น *การทำสวนยางพารา การเผาอิฐก่อสร้าง* ดังแสดงการวิเคราะห์โครงสร้างได้ดังนี้

ตารางที่ 5.2 “การ/ความ” ตามด้วยกริยาแล้วตามด้วยกรรมที่เป็นวลี

	ส่วนประกอบ		
	คำบ่งชี้นามวลีแปลง	กริยา	กรรม (ส่วนหลัก+ส่วนขยาย)
การทำสวนยางพารา	การ	ทำ	สวนยางพารา
การเผาอิฐก่อสร้าง	การ	เผา	อิฐก่อสร้าง

จะเห็นว่าโครงสร้างแบบที่ 2 นี้แตกต่างกับแบบที่ 1 ตรงที่ในตำแหน่งกรรมมีลักษณะเป็นนามวลีที่มีส่วนหลักส่วนขยายซึ่งมีโครงสร้างภายในที่วิเคราะห์ต่อไปได้ ถือว่ามีความซับซ้อนมากขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง

แบบที่ 3 โครงสร้าง [การ/ความ+กริยา1 + นามวลี 1 + คำเชื่อมสมภาค + นามวลี 2] ตัวอย่างเช่น *การปรับเปลี่ยนนโยบายและเป้าหมายทางเศรษฐกิจ การลดน้ำหนักและไขมันของร่างกาย* ดังแสดงการวิเคราะห์โครงสร้างได้ดังนี้

ตารางที่ 5.3 “การ/ความ” ตามด้วยกริยาแล้วตามด้วยนามวลีและคำเชื่อมสมภาค

	ส่วนประกอบ						
	คำบ่งชี้นามวลีแปลง	กริยา 1	นามวลี1	คำเชื่อมสมภาค	นามวลี2		
การปรับเปลี่ยนนโยบายและเป้าหมายทางเศรษฐกิจ	การ	ปรับเปลี่ยน	นโยบาย	และ	เป้าหมาย	ทาง	เศรษฐกิจ
การลดน้ำหนักและไขมันของร่างกาย	การ	ลด	น้ำหนัก	และ	ไขมัน	ของ	ร่างกาย

จะเห็นว่าโครงสร้างนามวลีแบบที่ 3 มีความซับซ้อนมากกว่าแบบที่ 2

นอกจากนี้ ยังพบนามวลีแปลงที่สร้างขึ้นจากหน่วยสร้างที่มีกริยามากกว่า 1 คำ โดยปรากฏคำเชื่อมคั่นระหว่างกริยาวลีทั้งสอง และกริยาวลี 2 หน่วยที่มาเป็นองค์ประกอบนั้นมีกรรมหน่วยเดียวกัน ดังจะอธิบายในแบบที่ 4 ต่อไป อย่างไรก็ดีจากการศึกษาครั้งนี้ไม่พบแบบที่มีกรรมต่างหน่วยกัน

แบบที่ 4โครงสร้าง [การ/ความ+กริยา1 +คำเชื่อมสมภาค + กริยา 2 + นามวลี] ตัวอย่างเช่น *การตัดและแปรรูปไม้ การผลิตและส่งออกสินค้า* ดังแสดงการวิเคราะห์โครงสร้างได้ดังนี้

ตารางที่ 5.4 "การ/ความ" ตามด้วยกริยาแล้วตามด้วยกริยาวลีและคำเชื่อมสมภาค

	ส่วนประกอบ				
	คำบ่งชี้นามวลีแปลง	กริยา 1	คำเชื่อมสมภาค	กริยา 2	นามวลี
การตัดและแปรรูปไม้	การ	ตัด	และ	แปรรูป	ไม้
การผลิตและส่งออกสินค้า	การ	ผลิต	และ	ส่งออก	สินค้า

โครงสร้างที่มีคำเชื่อมสมภาค "และ" ยังพบในกรณีที่นามวลีแปลงสร้างขึ้นจากกริยาวลีที่มีส่วนขยาย 2 หน่วย เช่น *การเดินแบบหนักสลับเบาและแบบต่อเนื่อง* ดังแสดงการวิเคราะห์โครงสร้างได้ดังนี้

ตารางที่ 5.5 "การ/ความ" ตามด้วยกริยาแล้วตามด้วยกริยาวลีมีส่วนขยายและคำเชื่อมสมภาค

		ส่วนประกอบ			
	คำบ่งชี้นามวลีแปลง	กริยา 1	ส่วนขยายกริยา 1	คำเชื่อมสมภาค	ส่วนขยายกริยา 2
การเดินแบบหนักสลับเบาและแบบต่อเนื่อง	การ	เดิน	แบบหนักสลับเบา	และ	แบบต่อเนื่อง

จากตัวอย่างที่แสดงโครงสร้างของนามวลีแปลงทำให้เห็นว่า นามวลีแปลงเป็นหน่วยภาษาที่มีความซับซ้อนในระดับโครงสร้าง อย่างไรก็ดี นามวลีแปลงเป็นที่นิยมใช้ในทำเนียบภาษาวิชาการอย่างเห็นได้ชัด ดังจะกล่าวต่อไป

5.1.2 การปรากฏของนามวลีแปลง

การใช้นามวลีแปลงในภาษาวิชาการมักปรากฏใช้ในฐานะเป็นหัวข้อเรื่อง เช่น *ปัจจัยการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจและความสำเร็จของระบบทุน* ในบทความเรื่องนโยบายเศรษฐกิจและปัจจัยแห่งความสำเร็จของระบบทุนในประเทศสิงคโปร์โดย ศุภการ สิริไพศาล (2549) เป็นต้น

นอกจากนั้น ในเนื้อหาก็พบว่ามีการใช้นามวลีแปลงจำนวนมาก การปรากฏของนามวลีแปลงในเนื้อหาทำหน้าที่ได้หลากหลาย เช่นอาจปรากฏได้เป็นหน่วยบอกเวลา ปรากฏในตำแหน่งหัวเรื่อง ปรากฏตำแหน่งประธาน หรือปรากฏตำแหน่งกรรม เช่น

(1) หลังจากการเข้ามาของการวิจารณ์วรรณคดีไทยตามแนวตะวันตกและหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ช่วงประชาธิปไตยเบ่งบานเป็นต้นมา กระแสการศึกษา

บทบาทและสถานภาพสตรีในวรรณคดีไทยมีปรากฏในงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาหลายเรื่อง

(2) ผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลอง กลุ่มทดลองเดินแบบหนักสลับเบามีค่าสมรรถภาพการใช้ออกซิเจนสูงสุดของแต่ละบุคคลเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มทดลองเดินแบบต่อเนื่องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(3) โปรแกรมการเดินแบบหนักสลับเบา มีผลทำให้สมรรถภาพการใช้ออกซิเจนสูงสุดของแต่ละบุคคลเพิ่มขึ้นมากกว่าโปรแกรมการเดินแบบต่อเนื่อง

(4) องค์การอนามัยโลก (2002) ได้ให้การสนับสนุนในเรื่องของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ

(5) กิจกรรมทางกายเป็นการเคลื่อนไหวของร่างกายโดยใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ๆ

จากตัวอย่างที่ยกมา ตัวอย่างที่ (1) แสดงให้เห็นนามวลีแปลงที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยบอกเวลาซึ่งพบมากในภาษาวิชาการ ตัวอย่างที่ (2) ปรากฏในตำแหน่งหัวเรื่อง ตัวอย่างที่ (3) ปรากฏในตำแหน่งประธาน ตัวอย่างที่ (4) ปรากฏในตำแหน่งกรรม และ (5) เป็นการปรากฏในตำแหน่งของส่วนเติมเต็ม

5.1.3 ความซับซ้อนที่เกิดจากนามวลีแปลง

งานวิจัยนี้มองว่านามวลีแปลงเป็นรูปภาษาหนึ่งที่บ่งชี้ความซับซ้อน ด้วยเหตุผลสองประการคือ นามวลีแปลงทำให้เกิดความซับซ้อนเชิงโครงสร้าง และทำให้เกิดความซับซ้อนเชิงความหมาย

ในเชิงโครงสร้างความซับซ้อนเกิดจากลักษณะของนามวลีแปลงเอง กล่าวคือ นามวลีแปลงสร้างขึ้นมาจากการเติมคำว่า “การ” หรือ “ความ” ข้างหน้าคำกริยา และทำให้คำกริยานั้นกลายเป็นคำนาม หรือ นามวลี ลักษณะเช่นนี้ทำให้ความหมายทางไวยากรณ์ของหน่วยสร้างนี้เปลี่ยนจากกริยากลายเป็นนามซึ่งเป็นนามธรรมมากกว่ากริยา และยากแก่การเข้าใจมากขึ้น เช่นนี้จึงกล่าวได้ว่านามวลีแปลงเป็นความซับซ้อนประการหนึ่ง ตัวอย่างเช่น

(6) นับตั้งแต่หลังการสิ้นสุดของยุคสงครามเย็นในปลาย ทศวรรษที่ 1990 วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคมโลก ได้ถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบทุนนิยมโลก (World capitalism)

(6ก) นับตั้งแต่ยุคสงครามเย็นสิ้นสุดในปลาย ทศวรรษที่ 1990 วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคมโลก ได้ถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบทุนนิยมโลก (World capitalism)

จากตัวอย่าง (6) เมื่อผู้วิจัยถอดความเป็น (6ก) ที่ไม่ปรากฏนามวลีแปลงแต่กริยาหลักปรากฏในตำแหน่งของภาคแสดงจะเห็นได้ว่า ข้อความก็สามารถสื่อสารได้ความเดิม นอกจากนี้รูปประโยคจะมีจำนวนคำลดลงและมีความซับซ้อนน้อยลงด้วย

ในทางกลับกันการมีนามวลีแปลงกลับทำให้จำนวนคำเพิ่มมากขึ้นในหน่วยสร้าง จากที่สามารถใช้คำกริยาเดี่ยวๆ ได้ เมื่อเพิ่มคำว่า “การ” หรือความเข้ามานอกจากจะทำให้กลายเป็นหน่วยสร้างซึ่งมีองค์ประกอบเป็นจำนวนพยางค์ที่มากขึ้นแล้ว ยังทำให้เกิดความซับซ้อนด้านการสื่อสารอีกด้วย ตัวอย่างเช่น

(7) นอกจากการเข้าเทคโอเวอร์กลุ่มธุรกิจโทรคมนาคม และธุรกิจการเงินแล้ว สิงคโปร์ยังให้ความสนใจในธุรกิจของไทยอีกหลายประเภท
(7ก) นอกจากการเข้าเทคโอเวอร์กลุ่มธุรกิจโทรคมนาคม และธุรกิจการเงินแล้ว สิงคโปร์ยังสนใจธุรกิจของไทยอีกหลายประเภท

ตัวอย่างข้างต้นเป็นความซับซ้อนเชิงโครงสร้างที่เกิดขึ้นจากนามวลีแปลงกล่าวคือ (7) เป็นข้อความในตัวบทที่ศึกษา จะเห็นว่าเมื่อใช้กริยา “สนใจ” ในฐานะกริยาหลักแล้ว สามารถตัดคำกริยา “ให้” และ บุพบท “ใน” ออกไปได้และความหมายไม่ขาดหายไป ทำให้เห็นว่าการเกิดคำที่ไม่จำเป็นในการสื่อความถือเป็นความซับซ้อนอีกประการหนึ่งที่เกิดขึ้นในระดับโครงสร้าง

(8) ..กลุ่มที่สองมี 15 คน เดินแบบต่อเนื่องบนสายพาน ด้วยความหนักของการออกกำลังกายเท่ากับ 60-70% ของอัตราการเต้นของหัวใจสำรอง ทั้งสองกลุ่มใช้เวลา 30 นาที/วัน3 วันต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 10 สัปดาห์ ทำการวัดสุขสมรรถนะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง 10 สัปดาห์ นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างด้วยค่า“ที” (t-test)
(8ก) ..กลุ่มที่สองมี 15 คน เดินแบบต่อเนื่องบนสายพาน ด้วยความหนักของการออกกำลังกายเท่ากับ 60-70% ของอัตราการเต้นของหัวใจสำรอง ทั้งสองกลุ่มใช้เวลา 30 นาที/วัน3 วันต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 10 สัปดาห์ วัดสุขสมรรถนะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง 10 สัปดาห์ นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างด้วยค่า“ที” (t-test)

จากตัวอย่าง (8) การปรากฏนามวลี “การวัดสุขสมรรถนะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง 10 สัปดาห์” มีผลทำให้รูปประโยคเปลี่ยน คือ ต้องมีคำกริยาแท้ของประโยคเพิ่มเข้ามา ในที่นี้คือการเพิ่มกริยา “ทำ” เข้าไปในหน่วยสร้าง และตัวกริยาที่ต้องการสื่อความกลับกลายเป็นอยู่ในตำแหน่งกรรม ในที่นี้คือกริยา “วัด” จะเห็นว่าเมื่อกล่าวข้อความเดียวกันโดยไม่ใช้นามวลีแปลงดังที่ผู้วิจัยถอดความใน (8ก) ก็สามารถลดจำนวนคำที่ไม่จำเป็นในประโยคได้อีก

กรณีข้างต้นเป็นความซับซ้อนที่เกิดจากการที่นามวลีแปลงทำให้หน่วยสร้างมีจำนวนคำเพิ่มมากขึ้น หากไม่ใช้นามวลีแปลงอาจปรากฏใช้คำกริยาเดี่ยวๆ ก็สื่อสารได้ความ ต่อเมื่อเพิ่มคำว่า “การ” หรือความเข้ามา ทำให้กลายเป็นหน่วยสร้างซึ่งมีองค์ประกอบเป็นจำนวนพยางค์ที่มากขึ้นและมีความซับซ้อนในเชิงโครงสร้างที่มากขึ้นด้วย เนื่องจากเมื่อกริยาหลักกลายเป็นส่วนหนึ่งของนามวลีไปแล้วหน่วยสร้างต้องปรากฏกริยาหลักเพิ่มอีก 1 หน่วยเพื่อเป็นภาคแสดง

นอกจากนี้ในเชิงความหมาย เนื่องจากนามวลีแปลงถูกสร้างขึ้นเพื่อสื่อสารถึงความรู้บางอย่าง กล่าวคืออ้างถึงปรากฏการณ์ต่างๆ ที่มีความใหม่ และเป็นคำที่มีความหมายเป็นนามธรรม (อมรา ประสิทธิรัฐสินธุ์ 2556 น.164) เช่น

> *(9) การนำวรรณคดีมาตีความใหม่เพื่อนำเสนอประเด็นในเชิงวิพากษ์เช่นนี้จัดได้ว่าเป็น<u>การผลิตซ้ำงานวรรณกรรม</u> อีกด้านหนึ่งสามารถจัดได้ว่าเป็น<u>การสร้างตำนาน</u>ที่เรียกว่า Revisionist Mythmaking กล่าวคือ เป็นการสร้างซ้ำสิ่งที่ดำรงอยู่แล้วในเชิงวิพากษ์*

จากตัวอย่าง (9) จะเห็นว่า “การผลิตซ้ำ” และ “การสร้างตำนาน” เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่มีความหมายเฉพาะเจาะจงแตกต่างไปจากความหมายของเค้าศัพท์เดิม ทั้งนี้เป็นการบัญญัติศัพท์ขึ้นเพื่อใช้แทนมโนทัศน์ทางวิชาการใหม่ๆ ที่มาจากต่างประเทศ การปรากฏของนามวลีแปลงอาจแทนที่ศัพท์วิชาการต่างประเทศลงไปในตำแหน่งนั้นๆ เลยเพื่อให้เกิดความกลมกลืนของเนื้อความหรือในบางกรณีผู้เขียนก็อาจวงเล็บศัพท์เดิมที่เป็นภาษาต่างประเทศไว้ติดกันกับนามวลีแปลงที่ใช้ก็ได้ จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นทั้งสองกรณี คือ “การผลิตซ้ำ” เป็นการใช้นามวลีแปลงวางในตำแหน่งของศัพท์เฉพาะที่ต้องการกล่าวถึง ส่วน “การสร้างตำนาน” มีศัพท์ภาษาอังกฤษกำกับในวงเล็บ

นอกจากใช้กล่าวถึงมโนทัศน์ใหม่ทางวิชาการแล้ว นามวลีแปลงยังอาจใช้ในการกล่าวถึงมโนทัศน์ใหม่ที่มาจากมโนทัศน์เดิมที่คุ้นเคย ดังเช่นตัวอย่างต่อไปนี้ เป็นการใช้นามวลีแปลงในความหมายเฉพาะที่ผู้เขียนต้องการสื่อแยกจากมโนทัศน์เดิม

> *(10) กลุ่มทดลอง กลุ่มที่หนึ่ง มี 15 คน เดินแบบหนักสลับเบาบนสายพาน สลับช่วงระหว่างช่วง<u>ความหนัก</u>ของการออกกำลังกายสูงเท่ากับ 80-90% ของอัตราการเต้นของหัวใจสำรอง ช่วงละ 3 นาที และช่วง<u>ความหนัก</u>ของการออกกำลังกายต่ำเท่ากับ 30-40% ของอัตราการเต้นของหัวใจสำรอง ช่วงละ 3 นาที และกลุ่มที่สองมี 15 คน เดินแบบต่อเนื่องบนสายพาน ด้วย<u>ความหนัก</u>ของการออกกำลังกายเท่ากับ 60-70% ของอัตราการเต้นของหัวใจสำรอง*

ในภาษาทั่วไปในชีวิตประจำวัน เราใช้กริยาวิเศษณ์ “หนัก” แสดงคุณสมบัติของการออกกำลังกายที่ใช้พลังงานมากกว่าปรกติ แต่ในงานวิชาการคุณสมบัติดังกล่าวจะต้องถูกกล่าวถึงอย่าง

แยกแยะชัดเจน ที่สำคัญคือ จะต้องสามารถ “วัด” ได้ เช่นข้อความที่ว่า “*ความหนักของการออกกำลังกายสูงเท่ากับ 80-90% ของอัตราการเต้นของหัวใจ*” ดังนั้นกริยาวิเศษณ์ “หนัก” จึงถูกแปลงเป็นนามวลี “ความหนัก” เพื่อสื่อถึงความเฉพาะเจาะจงดังที่ปรากฏในข้อความข้างต้นนี้นั่นเอง

5.2 ประโยครวม

ประโยครวมเกิดจากการปรากฏประโยคเดี่ยวที่มีความคล้ายกันในด้านโครงสร้างโดยมีคำเชื่อม *แต่ และ หรือ* เป็นตัวบ่งชี้

ประโยครวมเป็นหน่วยสร้างชนิดหนึ่งที่มีความซับซ้อน เนื่องจากเป็นหน่วยสร้างที่ประกอบขึ้นด้วยอนุพากย์มากกว่าหนึ่งอนุพากย์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือปรากฏประโยคเดี่ยวถูกเชื่อมโยงกันไว้ด้วยคำเชื่อม ประโยครวมปรากฏอยู่ในภาษาวิชาการเป็นจำนวนมากที่สุดเมื่อเทียบกับวัจนลีลาประเภทอื่นอย่างภาษากฎหมาย ภาษาสื่อ และภาษาการเมือง กล่าวคือ คิดเป็นพันละ 0.28 ของจำนวนอนุพากย์ทั้งหมดในข้อมูลภาษาวิชาการความยาว 2000 คำที่ศึกษา ในขณะที่ภาษากฎหมาย การเมือง และโฆษณาพบเป็นจำนวนพันละ 0.25 พันละ 0.24 และพันละ 0.22 ตามลำดับ อาจกล่าวได้ว่า ประโยครวมเป็นลักษณะเฉพาะตัวของภาษาวิชาการ

ตัวอย่างประโยค (11ก) และ (12ก) ต่อไปนี้เป็นประโยครวมที่ปรากฏในข้อมูลภาษาวิชาการที่ศึกษา ลีลาความเป็นวิชาการแสดงออกด้วยการใช้คำเชื่อมแสดงความเท่าเทียมบอกความคล้อยตามกัน และ ในการเชื่อมประโยคเข้าด้วยกัน ต่อไปนี้ผู้วิจัยจะแสดงให้เห็นว่าเมื่อนำคำเชื่อมดังกล่าวออกแล้วเรียงประโยคเหล่านี้เสียใหม่ในรูปแบบของสัมพันธสารไร้คำเชื่อม คือนำประโยคเรียงต่อกันด้วยความสัมพันธ์ทางความหมายเพียงอย่างเดียว ลีลาความเป็นภาษาวิชาการจะดูลดน้อยลงไป ดังตัวอย่างที่ (11 ข) และ (12ข) ตามลำดับ

(11ก) สตรีหลังคลอดส่วนใหญ่หลีกเลี่ยงการทำงานบ้านหนัก การออกกำลังกายที่หนัก และการเดินทางไกล แต่จะอยู่บ้าน และพักผ่อน และส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มร้อนๆ สวมใส่เสื้อผ้ามิดชิด และไม่ให้โดนฝน ลม และอากาศเย็น

(11ข) สตรีหลังคลอดส่วนใหญ่หลีกเลี่ยงการทำงานบ้านหนัก การออกกำลังกายที่หนัก และการเดินทางไกล สตรีเหล่านี้จะอยู่บ้าน พักผ่อน ส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มร้อนๆ สวมใส่เสื้อผ้ามิดชิด ไม่ให้โดนฝน ลม และอากาศเย็น

(12ก) สตรีเกือบทุกราย (97.8%) รับประทานผักสด แต่ สตรีมากกว่าครึ่งหนึ่ง (55.6%) เห็นว่าหน่อไม้เป็นอันตรายต่อสุขภาพมารดา

(12ข) สตรีเกือบทุกราย (97.8%) รับประทานผักสด สตรีมากกว่าครึ่งหนึ่ง (55.6%) เห็นว่าหน่อไม้เป็นอันตรายต่อสุขภาพมารดา

จะเห็นได้ว่าใน (11ข) และ (12ข) ไม่มีการใช้ประโยครวมที่มีคำเชื่อม แต่เขียนประโยคความเดียวต่อๆ กันไปเลย ด้วยเหตุนี้ทำให้ลักษณะทางวัจนลีลาที่ปรากฏมีความเป็นภาษาพูดอยู่ค่อนข้างมาก คือ มีความสั้น เป็นช่วงๆ ไม่ต่อเนื่อง

จากข้างต้นทำให้เห็นได้ว่าการใช้ประโยครวมเป็นลักษณะสำคัญของภาษาวิชาการอย่างหนึ่ง ต่อไปนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงลักษณะทางโครงสร้างของประโยครวมที่ปรากฏในภาษาวิชาการและการปรากฏในเชิงปริมาณในข้อมูลที่ศึกษาต่อไป

5.2.1 โครงสร้างของประโยครวม

การศึกษาประโยครวมนี้รวบรวมข้อมูลทำเนียบภาษาวิชาการจากบทความวิชาการทางด้านการแพทย์และสาธารณสุขโดย สุพรรณี ธรากุล และคณะ (2550) เรื่อง “ความเชื่อเกี่ยวกับการปฏิบัติตนและการบริโภคอาหารภายหลังคลอดบุตรของสตรีไทยในเขตชนบท” ใน วารสารสาธารณสุขศาสตร์ ฉบับกันยายน – ธันวาคม 2550 ปีที่ 37 ฉบับที่ 3 ซึ่งตัวอย่างที่นำมาแสดงในบทความนี้จะอ้างอิงโดยใช้คำว่า “วิชาการ : สาธารณสุข” ส่วนบทความทางการแพทย์อีกชิ้นหนึ่ง เขียนโดย ประวิตร พิศาลบุตร (2554) เรื่อง “เวชปฏิบัติสำหรับโรคสิวในเด็ก ตอนจบ: ตัวอย่างกรณีศึกษาผู้ป่วยโรคสิวในเด็ก” ในวารสารคลินิก ปีที่ 27 ฉบับที่ 1 หน้า 36-41 ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า “วิชาการ : การแพทย์” รวมความยาว 2000 คำ

การแสดงโครงสร้างประโยครวมในข้อมูลอาศัยการระบุขอบเขตอนุพากย์ด้วยเครื่องหมายวงเล็บเหลี่ยม [..] และวงเล็บเหลี่ยมซ้อนกัน [....[...]] เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะทางโครงสร้างของการเชื่อมต่อประโยคเดี่ยวเข้าด้วยกัน รวมถึงจำนวนของประโยคเดี่ยวในประโยครวมหนึ่งๆ ด้วย

ดังเช่นข้อมูล (13 ก) เมื่อระบุขอบเขตแล้วจะแสดงดังที่ปรากฏในตัวอย่าง (11 ข) ดังนี้

(13 ก) .. สังคมไทยจึงมีการตื่นตัวมุ่งให้ความสำคัญแก่ผู้สูงอายุเหล่านี้โดยหาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพและการออกกำลังกายให้ประชากรกลุ่มนี้เพื่อสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมวัยมีสภาพจิตใจที่เป็นสุขและสามารถทำประโยชน์แก่สังคมได้ตามอัตภาพ (ศิริพร ศิริกาญจนโกวิท และถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร์ 2551)

(13 ข) .. .. [สังคมไทยจึง [[มีการตื่นตัวมุ่งให้ความสำคัญแก่ผู้สูงอายุเหล่านี้] [โดยหาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพและการออกกำลังกายให้ประชากรกลุ่มนี้]] [เพื่อสามารถดำรงชีวิตได้[อย่าง[มีความสุข] [มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมวัย] [มีสภาพจิตใจที่เป็นสุข] และ [สามารถทำประโยชน์แก่สังคมได้ตามอัตภาพ]]

จากการแบ่งขอบเขตทำให้สามารถระบุชนิดของอนุพากย์ว่ามีสถานะเป็นประโยคเดี่ยวหรืออนุประโยค หากเป็นประโยคเดี่ยวก็จะกำกับไว้ในส่วนท้ายของวงเล็บเหลี่ยม ดังนี้

(13 ค) .. [สังคมไทยจึง [[มีการตื่นตัวมุ่งให้ความสำคัญแก่ผู้สูงอายุเหล่านี้] [โดยหาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพและการออกกำลังกายให้ประชากรกลุ่มนี้]] [เพื่อสามารถ

ดำรงชีวิตได้[อย่าง[มีความสุข]$_{ประโยคเดี่ยว}$ [มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมวัย]$_{ประโยคเดี่ยว}$ [มีสภาพจิตใจที่เป็นสุข]$_{ประโยคเดี่ยว}$ และ[สามารถทำประโยชน์แก่สังคมได้ตามอัตภาพ]$_{ประโยคเดี่ยว}$]

จากตัวอย่างจะเห็นว่าประโยครวมอาจไม่ปรากฏลำพังแต่อาจฝังตัวอยู่ในวิเศษณานุประโยคหรืออนุประโยคชนิดอื่น ๆ ได้

ส่วนในการศึกษาเชิงปริมาณ ผู้วิจัยนับจำนวนคำเชื่อมที่ปรากฏในข้อมูลเป็นจำนวนครั้ง โดยตัดสินประโยครวมในข้อมูลที่ศึกษาจากการที่มีตัวบ่งชี้และคำเชื่อมปรากฏอยู่ อาจเป็นได้ทั้งรูป *และ แต่ หรือ* ดังเช่นตัวอย่างคำ *และ* ในตัวอย่างที่ (13) และคำ *แต่ หรือ* ในตัวอย่างที่ (14) และ (15) ตามลำดับดังนี้

(14 ก (ในช่วงเวลากลางวันมีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากแต่ในช่วงกลางคืนจะเงียบสงบเนื่องจากในบริเวณนี้มีที่พักแบบโฮมสเตย์ขนาดเล็กไม่กี่แห่งและไม่มีสถานบันเทิงยามค่ำทำให้ระดับเสียงในช่วงกลางวันและกลางคืนแตกต่างกันอย่างชัดเจน

จากข้อมูล (14 ก) สามารถระบุขอบเขตประโยครวมได้ดังต่อไปนี้

(14 ข) [[ในช่วงเวลากลางวันมีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก]$_{ประโยคเดี่ยว}$ แต่ [ในช่วงกลางคืนจะเงียบสงบ]$_{ประโยคเดี่ยว}$]$_{ประโยครวม}$ [เนื่องจาก [ในบริเวณนี้ [[มีที่พักแบบโฮมสเตย์ขนาดเล็กไม่กี่แห่ง] และ [ไม่มีสถานบันเทิงยามค่ำ]] ทำให้ระดับเสียงในช่วงกลางวันและกลางคืนแตกต่างกัน[อย่างชัดเจน]]]$_{วิเศษณานุประโยค}$

จะเห็นว่าประโยครวม *แต่* เชื่อมหน่วยสร้างที่มีโครงสร้างเท่าเทียมกัน เป็นประโยคเดี่ยวสองประโยค

(15ก) ..เพราะในปัจจุบันหากมีใครที่คิดพยายามจะต่อต้านหรือปิดกั้นระบบทุนบุคคลนั้นหรือแนวคิดนั้นก็จะกลายเป็นประวัติศาสตร์สำหรับโลกยุคศตวรรษที่ 21 ไปในทันที

จากข้อมูล (15ก) ขอบเขตของประโยครวมปรากฏอยู่ในประโยคซ้อนอีกชั้นหนึ่งดังแสดงใน (15 ข)

(15 ข) ..เพราะในปัจจุบัน [หาก [มีใคร [ที่คิดพยายามจะ[[ต่อต้าน]หรือ[ปิดกั้น]]ระบบทุน] [บุคคลนั้นหรือแนวคิดนั้นก็จะกลายเป็นประวัติศาสตร์สำหรับโลกยุคศตวรรษที่ 21 ไปในทันที]]

(16) [สตรีหลังคลอดส่วนใหญ่หลีกเลี่ยงการทำงานบ้านหนัก การออกกำลังกายที่หนัก และการเดินทางไกล] แต่[จะอยู่บ้าน] และ [พักผ่อน] และ[ส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มร้อน ๆ] [สวมใส่เสื้อผ้ามิดชิด] และ[ไม่ให้โดนฝน ลม และอากาศเย็น]

อย่างไรก็ดีรูปบ่งชี้ที่พบในข้อมูลอาจพ้องรูปกับหน่วยเชื่อมอื่นที่ไม่ใช่สันธานเชื่อมประโยครวม ในกรณีนี้หากอาศัยหลักการพิจารณาประโยครวมตามนิยามของอมราและคณะ (2554: น. 228) ดังที่กล่าวข้างต้นก็จะพบว่า ลักษณะทางโครงสร้างของอนุพากย์ที่เชื่อมด้วยสันธานบ่งชี้ประโยครวมจะมีความเท่าเทียมกัน โดยพิจารณาเพิ่มเติมว่าหน่วยที่มีความเท่าเทียมกันทางโครงสร้างจะต้องเป็นหน่วยในระดับประโยค เช่น ประโยคสมบูรณ์หรือประโยคละประธาน

จากตัวอย่างมีประโยคความรวมปรากฏอยู่ โดยสันธาน *หรือ* ทำหน้าที่เชื่อมหน่วยที่มีโครงสร้างเหมือนกัน คือ ประโยคละประธาน อนึ่ง การละประธานนี้เกิดขึ้นได้ด้วยเหตุที่กล่าวถึงประธานหน่วยเดียวกันในข้อความ คือ “ใคร” ที่กล่าวก่อนหน้า นอกจากนี้ด้วยความที่เป็นหน่วยสร้างที่ใช้กรรมร่วมกันจึงละกรรม “ระบบทุน” เอาไว้ด้วย

นอกจากนี้ ยังสังเกตได้ว่าหน่วยสร้างที่เชื่อมด้วยหน่วยเชื่อมประโยครวมอาจสลับที่กันได้ดังนี้ (ย้อนกลับไปดูตัวอย่าง 13 – 16)

(13ข) .. [เพื่อสามารถดำรงชีวิตได้[อย่าง[มีความสุข] [มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมวัย] [มีสภาพจิตใจที่เป็นสุข] และ[สามารถทำประโยชน์แก่สังคมได้ตามอัตภาพ]]
สลับที่เป็น
(13ง) .. [เพื่อสามารถดำรงชีวิตได้[อย่าง[มีความสุข] [มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมวัย] *[สามารถทำประโยชน์แก่สังคมได้ตามอัตภาพ] และ[มีสภาพจิตใจที่เป็นสุข]]*

จะเห็นว่าเมื่อสลับตำแหน่งประโยคแล้วมีความหมายแตกต่างจากเดิมเล็กน้อยในแง่ของการแสดงจุดเน้นแต่ก็ไม่ได้ทำให้ประโยคผิดไวยากรณ์

(14ข ([[ในช่วงเวลากลางวันมีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก]แต่ [ในช่วงกลางคืนจะเงียบสงบ]] [เนื่องจากในบริเวณนี้มีที่พักแบบโฮมสเตย์ขนาดเล็กไม่กี่แห่งและไม่มีสถานบันเทิงยามค่ำ ทำให้ระดับเสียงในช่วงกลางวันและกลางคืนแตกต่างกันอย่างชัดเจน]
สลับที่เป็น
(14ค) ([[ในช่วงกลางคืนจะเงียบสงบ] แต่ [ในช่วงเวลากลางวันมีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก]]
[เนื่องจากในบริเวณนี้มีที่พักแบบโฮมสเตย์ขนาดเล็กไม่กี่แห่งและไม่มีสถานบันเทิงยามค่ำ ทำให้ระดับเสียงในช่วงกลางวันและกลางคืนแตกต่างกันอย่างชัดเจน]

จะเห็นว่าเมื่อสลับตำแหน่งประโยคแล้วไม่ได้ทำให้ประโยคผิดไวยากรณ์และให้ความหมายไม่แตกต่างไปจากเดิม

(15ข) เพราะในปัจจุบัน [หาก [มีใคร [ที่คิดพยายามจะ[[ต่อต้าน]หรือ[ปิดกั้น]]ระบบทุน] [บุคคลนั้นหรือแนวคิดนั้นก็จะกลายเป็นประวัติศาสตร์สำหรับโลกยุคศตวรรษที่ 21 ไปในทันที]]

(15ค) เพราะในปัจจุบัน [หาก [มีใคร [ที่คิดพยายามจะ[[ปิดกั้น]หรือ[ต่อต้าน]]ระบบทุน] [บุคคลนั้นหรือแนวคิดนั้นก็จะกลายเป็นประวัติศาสตร์สำหรับโลกยุคศตวรรษที่ 21 ไปในทันที]]

จะเห็นว่าเมื่อสลับตำแหน่งประโยคแล้วก็ไม่ได้ทำให้ประโยคผิดไวยากรณ์เช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ประโยครวมในภาษาวิชาการอาจปรากฏลำพังหรือซ้อนอยู่ภายในประโยคซับซ้อนอีกชั้นหนึ่งก็เป็นได้ ตัวอย่างเช่น

(16) [ปัจจัย [ที่ [สำคัญอย่างมาก]และ[มีผลต่อความสำเร็จทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์] คือ [การมีรัฐบาล[ที่ [มีเสถียรภาพ]และ[มีระบบการเมือง[ที่เข้มแข็ง]] (ศุภการ สิริไพศาล 2549)

จากตัวอย่างที่ (16) ปรากฏประโยครวมทั้งในส่วนที่อยู่ภายในอนุประโยคขยายคำนาม “ปัจจัย” กล่าว คือ อนุประโยค “ที่ [สำคัญอย่างมาก] และ [มีผลต่อความสำเร็จทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์” ทำหน้าที่อนุประโยคเติมเต็มนาม “ปัจจัย” ที่อยู่ข้างหน้า

5.2.2 การปรากฏของประโยครวม

การศึกษาปริมาณการใช้ประโยครวมที่พบในภาษาวิชาการ ทำให้เห็นวัจนลีลาที่เป็นเฉพาะตัว จากการศึกษาได้ผลที่น่าสนใจดังนี้

ผลการศึกษาเปรียบเทียบประโยครวมและประโยคซ้อนในทำเนียบภาษาวิชาการ พบว่า มีอนุพากย์ที่ปรากฏอยู่ในประโยคซ้อนและประโยครวม 116 อนุพากย์ คิดเป็นพันละ 0.89 จากข้อมูลทำเนียบภาษาวิชาการในจำนวนนั้นมีอนุพากย์ที่เกิดในประโยครวมมากที่สุด คือ 33 อนุพากย์ คิดเป็นพันละ 0.28 แบบประโยคซ้อนที่เป็นวิเศษณานุประโยคถึง 29 อนุพากย์ คิดเป็นพันละ 0.25 แบบคุณานุประโยค 33 อนุพากย์ คิดเป็นพันละ 0.28 และแบบอนุประโยคเติมเต็ม 21 อนุพากย์ คิดเป็นพันละ 0.18 กล่าวได้ว่าภาษาวิชาการมีจำนวนอนุพากย์ที่เชื่อมโยงกันแบบความรวมและคุณานุประโยคอยู่มากพอ ๆ กันและมากเป็นอันดับหนึ่งเมื่อเทียบกับอนุพากย์ชนิดอื่นแตกต่างกับทำเนียบภาษาการเมือง กฎหมายและสื่อ (สุธาสินี ปิยพสุนทรา, 2556, น.115-139)

ภาษาวิชาการที่ศึกษามีความซับซ้อนด้วยการใช้ประโยครวม เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนการใช้ประโยคเดียวกับประโยครวมและประโยคซ้อนชนิดอื่น ๆ ในทำเนียบภาษาการเมือง ภาษากฎหมาย และภาษาวิชาการ พบว่า จำนวนอนุพากย์ที่ปรากฏในประโยคซ้อนและประโยครวมในภาษาวิชาการคิดรวมเป็นพันละ 8.6-9.1 ซึ่งเป็นปริมาณที่สูงมาก เมื่อเทียบกับที่ปรากฏในฐานะประโยคเดี่ยวและประโยคกริยาเรียงและรวมทั้งประโยคเดี่ยวที่ปรากฏแบบไร้คำเชื่อม ส่วนภาษาโฆษณามีความแตกต่างไป คือ มีประโยคซ้อนและประโยครวมเพียงพันละ 6.7 ซึ่งน้อยมากเมื่อเทียบกับสามทำเนียบภาษาที่กล่าวแล้ว ดังแผนภูมิ 1

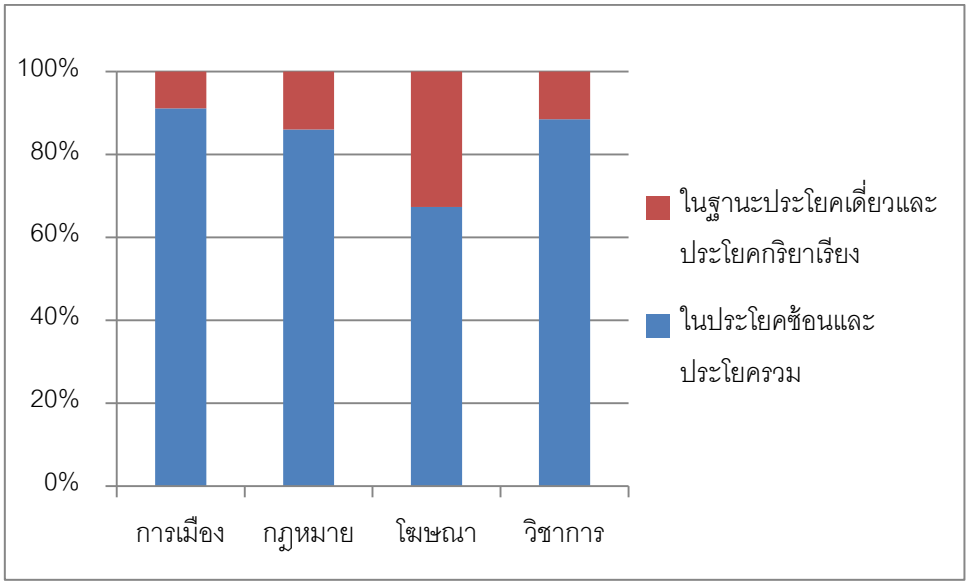

แผนภูมิ 1 สัดส่วนของอนุพากย์ที่ปรากฏในฐานะประโยคเดี่ยวและประโยคกริยาเรียงกับในประโยคซ้อนและประโยครวม

ตารางที่ 5.6 เปรียบเทียบสัดส่วนการใช้ประโยครวมและประโยคซ้อนในทำเนียบภาษาต่าง ๆ (ต่อหนึ่งพันคำ)

จำนวนอนุพากย์ที่เกิดใน	การเมือง	กฎหมาย	โฆษณา	วิชาการ
ประโยครวม	0.24	0.25	0.22	0.28
วิเศษณานุประโยค	0.27	0.40	0.37	0.25
คุณานุประโยค	0.26	0.20	0.28	0.28
อนุประโยคเติมเต็ม	0.23	0.15	0.13	0.18

หากสังเกตในภาพรวมจะเห็นว่าแต่ละทำเนียบภาษามีสัดส่วนของการใช้ประโยคซ้อนและประโยครวมชนิดต่างๆ คล้ายคลึงกันในแง่ที่ว่าจำนวนสูงสุดคือวิเศษณานุประโยค แต่สำหรับภาษาวิชาการกลับพบจำนวนอนุพากย์ที่เกิดในประโยครวม วิเศษณานุประโยค และคุณานุประโยคในสัดส่วนที่พอๆ กัน อย่างไรก็ดีทุกทำเนียบภาษามีอนุประโยคเติมเต็มปรากฏอยู่น้อยที่สุด ดังแสดงอยู่ในแผนภูมิข้างท้ายนี้

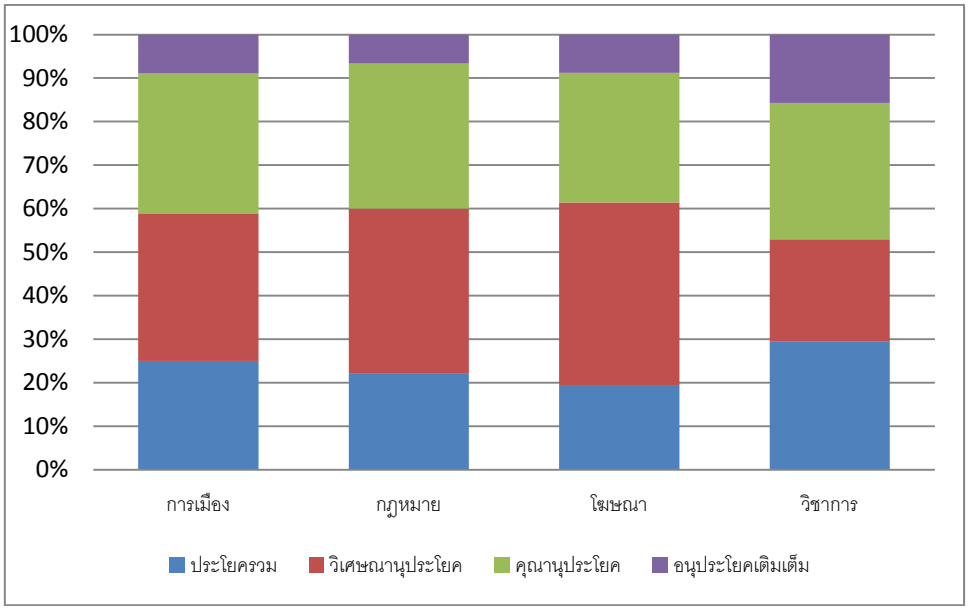

แผนภูมิ 2 สัดส่วนของจำนวนอนุพากย์ที่เกิดในประโยคซ้อนและประโยคความในทำเนียบภาษาต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุปไม่ว่าจะเป็นทำเนียบภาษาใด ก็พบการใช้คำเชื่อมในจำนวนมากกว่าแบบไม่มีคำเชื่อม ลักษณะทางภาษาดังกล่าวสะท้อนว่าทำเนียบภาษาทั้งสี่มีความแจ่มชัดในการเชื่อมโยงทางวากยสัมพันธ์ และในบรรดาความสัมพันธ์ซึ่งเกิดขึ้นจากการเชื่อมโยงดังกล่าวปรากฏว่ามีแบบที่ทำหน้าที่ขยายกริยาในประโยคหลัก คือ แบบวิเศษณานุประโยค ปรากฏมากและหลากหลายกว่าแบบอื่น เนื่องจากความหมายของวิเศษณุประโยคมีความหลากหลายไม่ว่าจะเป็นการบ่งบอกเหตุผล วัตถุประสงค์ เงื่อนไข ฯลฯ ซึ่งเหล่านี้เป็นกระบวนการทางความคิดที่มักใช้ในการสร้างความสัมพันธ์ในสัมพันธสาร

นอกจากนี้พบว่าในภาษาวิชาการก็มีบางลักษณะที่แตกต่างกับทำเนียบภาษาอื่น ตรงที่จำนวนอนุพากย์ที่ปรากฏในประโยคความ วิเศษณานุประโยค และคุณานุประโยค พบในปริมาณใกล้เคียงกัน ไม่มีแบบใดใช้มากจนโดดเด่นเหมือนอย่างที่พบว่าในทำเนียบภาษาอื่นนั้นวิเศษณานุประโยคถูกใช้มากที่สุดอยู่เป็นส่วนใหญ่ ผู้วิจัยจึงได้ตั้งข้อสังเกตว่าลักษณะเชิงปริมาณที่เป็นเฉพาะตัวอีกประการหนึ่งที่น่าสนใจคือ ปริมาณการเกิดคุณานุประโยค ดังจะกล่าวต่อไป

5.3 คุณานุประโยค

สืบเนื่องจากผลการศึกษาประโยคซับซ้อนในทำเนียบภาษาต่างๆ ในหัวข้อที่ผ่านมา ผลที่แสดงไว้ในตารางที่ 5.1 ชี้ให้เห็นว่าคุณานุประโยคก็เป็นอีกลักษณะหนึ่งที่แสดงถึงวัจนลีลาภาษาวิชาการ ลักษณะดังกล่าวนี่เองที่เป็นคุณลักษณะบ่งชี้ถึงความซับซ้อนของภาษาวิชาการ

เมื่อลองพิจารณาประโยคซับซ้อนในภาษาวิชาการที่ปรากฏคุณานุประโยคแล้วนำมาทดสอบด้วยการนำตัวบ่งชี้คุณานุประโยคออกเสีย หรือนำออกแล้วเติมหน่วยนามที่อ้างถึงเข้าไปแทนในลักษณะซ้ำชื่อ จะทำให้ข้อความมีความแตกต่างกันออกไปดังนี้

(17ก) ประเทศใหม่[ที่ประกอบไปด้วยกลุ่มชน][ที่หลากหลายแห่งนี้] ต้องเผชิญหน้ากับสภาวะแห่งความท้าทายเพื่อให้ความเป็นรัฐดำเนินอยู่ต่อไปได้
(17ข) [ประเทศใหม่ประกอบไปด้วยกลุ่มชนหลากหลายแห่งนี้]ข1 [ต้องเผชิญหน้ากับสภาวะแห่งความท้าทายเพื่อให้ความเป็นรัฐดำเนินอยู่ต่อไปได้]ข2
*(17ค)[ประเทศใหม่ประกอบไปด้วยกลุ่มชน]ค1 [กลุ่มชนหลากหลายแห่งนี้]ค2 [**ประเทศใหม่**ต้องเผชิญหน้ากับสภาวะแห่งความท้าทายเพื่อให้ความเป็นรัฐดำเนินอยู่ต่อไปได้]ค3*

จากรูปเดิมในข้อมูล (17ก) กับรูปทดสอบ (17ข) และ (17ค) มีความแตกต่างกันเกิดขึ้นทั้งในเชิงโครงสร้างและความหมายดังนี้

รูปทดสอบ (17ข) เป็นการทดสอบโดยตัดตัวบ่งชี้คุณานุประโยค *ที่* ออกเสียทำให้เกิดการวิเคราะห์ใหม่ได้เป็น 2 หน่วยสร้าง คือ หน่วยสร้าง (ข1) *[ประเทศใหม่ประกอบไปด้วยกลุ่มชนหลากหลายแห่งนี้]* และหน่วยสร้าง (ข2) *[ต้องเผชิญหน้ากับสภาวะแห่งความท้าทายเพื่อให้ความเป็นรัฐดำเนินอยู่ต่อไปได้]* สังเกตได้ว่าหน่วยสร้างทั้งสองนี้ไม่มีความสมบูรณ์ในเชิงโครงสร้าง กล่าวคือ ตามปกติลักษณนามตามด้วยคำชี้เฉพาะอย่างกรณีของ *แห่งนี้* เป็นหน่วยขยายในนามวลี ทำหน้าที่ขยายคำนามหลัก เมื่อหน่วยขยาย *แห่งนี้* ปรากฏในหน่วยสร้าง (ข1) ทำให้เกิดการวิเคราะห์ใหม่ว่า *ประเทศใหม่ประกอบไปด้วยกลุ่มชนหลากหลาย* มีสถานะเป็นนามวลี และวิเคราะห์ต่อไปได้ว่าหน่วยสร้าง (ข1) ไม่เป็นอนุประโยคในที่สุด นอกจากนี้การไม่ปรากฏของตัวบ่งชี้คุณานุประโยค ที่ ในอนุประโยค (ข2) ยังทำให้เกิดอนุประโยคละประธานซึ่งเป็นหน่วยที่ขาดความสมบูรณ์เชิงโครงสร้างเพิ่มขึ้นอีกด้วย

รูปทดสอบ (17ค) เป็นการทดสอบโดยเพิ่มนามวลีที่อ้างถึงโดยกลวิธีการกล่าวซ้ำชื่อ ปรากฏว่าทำให้เกิดหน่วยสร้างขึ้น 3 หน่วยสร้าง คือ (ค1) (ค2) และ (ค3) ตามลำดับ สังเกตได้ว่าหน่วยสร้างเหล่านี้ไม่ได้มีความผิดปกติทางโครงสร้างอย่างกรณีทดสอบที่แล้วแต่อย่างไร เนื่องจากหน่วยสร้าง (ค1) *[ประเทศใหม่ประกอบไปด้วยกลุ่มชน]* ก็มีองค์ประกอบของประโยคเดี่ยวครบถ้วน ส่วนหน่วยสร้าง (ค2) *[กลุ่มชนหลากหลายแห่งนี้]* ก็มีองค์ประกอบเป็นนามวลี และหน่วยสร้าง (ค3) *[**ประเทศใหม่**ต้องเผชิญหน้ากับสภาวะแห่งความท้าทายเพื่อให้ความเป็นรัฐดำเนินอยู่ต่อไปได้]* ก็มีองค์ประกอบเป็นประโยคซ้อนสมบูรณ์

อย่างไรก็ดี สิ่งที่สังเกตได้คือ หน่วยสร้าง (ค1) (ค2) และ (ค3) ไม่แสดงความสัมพันธ์กันทางความหมาย และสิ่งที่ตามมาก็คือ การไม่ยอมรับรูปที่เกิดว่าขึ้น (Unacceptability)

ความผิดปกติที่เกิดขึ้นกับรูปทดสอบดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าไม่เพียงแต่คุณานุประโยคจะเป็นลักษณะเฉพาะทางวัจนลีลาของภาษาวิชาการจากผลการศึกษาในเชิงปริมาณเท่านั้น แต่ยังมีความสำคัญ

ต่อการยอมรับได้ (Acceptability) ของรูปภาษา และนำไปสู่การยอมรับว่านี่คือวัจนลีลาภาษาวิชาการที่ต้องมีความซับซ้อนปรากฏอยู่นั่นเอง

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคุณานุประโยค โดยเริ่มศึกษาจากคำจำกัดความ ตำแหน่ง โครงสร้าง การกของคำนามที่หายไป และประเภทของคุณานุประโยค

เมื่อกล่าวถึงคำจำกัดความของคุณานุประโยค นับได้ว่ามีผู้ศึกษาจำนวนมากและมีนิยามหลากหลาย อย่างไรก็ดีแนวคิดเรื่องการขยายคำนามหลักในนามวลีไว้ก็นับว่ามีความสอดคล้องกับเรื่องคุณานุประโยคในแง่ของการที่มีทำหน้าที่ขยายคำนาม

คำนามในนามวลีถูกขยายด้วยประโยคได้ โดยประโยคที่ใช้ขยายคำนามนั้นจะอยู่หลังคำเชื่อม ที่ ซึ่ง อัน และอาจมีคำแยกประเภทอยู่ด้วยก็ได้ เช่น เด็กคนที่ฉันเคยช่วยเหลือตายเสียแล้ว (นววรรณ พันธุเมธา 2549 น.152) และจากคำอธิบายดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่ามีคุณสมบัติตรงกับคุณานุประโยค

ในเชิงหน้าที่คุณานุประโยคยังมีสถานะเป็นอนุประโยคที่ทำหน้าที่ขยายนาม โดยมีคุณสมบัติทางโครงสร้างคือคำเชื่อมคุณานุประโยคนั้น จะต้องเป็นประธานของคุณานุประโยคด้วย

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (2554, น.261) กล่าวไว้ว่า คุณานุประโยค คือ อนุประโยคที่ทำหน้าที่ขยายนามวลีที่มาข้างหน้า มักปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ หรือประพันธสรรพนาม “ที่” “ซึ่ง” และ “อัน” และมีคำนามที่มีตัวอ้างอิงเดียวกันกับคำนามที่ถูกขยายหายไป หรือถูกแทนที่ด้วยสรรพนาม

หากมองในทางโครงสร้างแล้ว คุณานุประโยค คือ ประโยคที่ฝังตัวอยู่ในประโยคหลักโดยมีอาร์กิวเมนต์หรือคำนามตัวหนึ่งหายไปและคำนามที่หายไปนี้มีตัวอ้างอิงตัวเดียวกันกับคำนามที่มันขยาย เช่น อย่าลืมเอาเสื้อผ้า $_{i}$ [ที่เธอต้องการซัก$_{i}$]ใส่ในตะกร้า (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ 2554 น.261) จะเห็นว่าคำนามที่หายไปในอนุประโยค [ที่เธอต้องการซัก$_{i}$] มีตัวอ้างอิงตัวเดียวกันกับ เสื้อผ้า$_{i}$ ที่ปรากฏอยู่ในประโยคหลัก

นอกจากนี้ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (2554 น.261) ยังชี้ให้เห็นว่าบางครั้งอาร์กิวเมนต์ที่อยู่ในคุณานุประโยคอาจถูกแทนด้วยบุรุษสรรพนามได้อีกด้วย หากเราพิจารณาประโยคเดิมที่กล่าวข้างต้นเมื่อวางบุรุษสรรพนามไว้ในตำแหน่งคำนามที่หายไปเป็น *อย่าลืมเอาเสื้อผ้า$_{i}$ [ที่เธอต้องการซัก<u>มัน</u>$_{i}$ใส่ในตะกร้า* ก็ไม่ได้ทำให้ผิดไวยากรณ์แต่อย่างใด

กล่าวได้ว่าอนุประโยคที่เป็นส่วนขยายนามวลีมีลักษณะสำคัญ คือ มี *ส่วนหลัก* เป็นนามวลีในอนุประโยคหลัก และยังต้องมี Relativized noun phrase คือ นามวลีที่อ้างอิงถึงนามหลักปรากฏในคุณานุประโยค อย่างไรก็ดีในภาษาไทยอาจเป็นแบบไม่ปรากฏรูปเรียก “Gap” หรืออาจปรากฏเป็นแบบปรากฏรูปเป็นสรรพนาม เรียก “Pronoun retention” ก็ได้

นอกจากนี้ส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งก็คือ หน่วยคำที่ทำหน้าที่นำคุณานุประโยค ซึ่งในภาษาไทยเรียกว่าเป็น “Relativizer” เนื่องจากไม่หน่วยคำที่ทำหน้าที่นี้ไม่มีบุรุษ เพศ พจน์ เหมือนอย่างนามวลีที่ถูกขยายอย่างในภาษาอังกฤษซึ่งหากเป็นเช่นนั้นจะเรียกอีกอย่างว่า “Relative pronoun”

สำหรับคำเชื่อมคุณานุประโยคในภาษาไทยนั้น มีแนวคิดที่ต่างกันว่าตัวนำคุณานุประโยคจะทำหน้าที่เชื่อมเพียงอย่างเดียวหรือทำหน้าที่แทนนามด้วย เรียกตัวนำคุณานุประโยค “ที่ ซึ่ง อัน” อาจถูกเรียกว่าประพันธสรรพนามด้วยเห็นว่ามีหน้าที่แทนนาม แต่ก็ยอมรับว่าในบางบริบท

“ซึ่ง” ก็เป็นเพียงหน่วยเชื่อมเท่านั้น ปราณี กุลละวณิชย์ (2549) มองว่าคุณานุประโยคในภาษาต่างๆ อาจแสดงได้ในรูปแบบต่างๆ เช่น มีการละคำนามหลัก หรืออาจแทนคำนามที่หายไปด้วยบุรุษสรรพนาม อย่างไรก็ดีตัวอย่างประโยคต่อไปนี้ก็ชี้ให้เห็นว่าในภาษาไทยตัวบ่งชี้คุณานุประโยค “ที่ ซึ่ง” ไม่ใช่ประพันธสรรพนาม เช่น เราส่งของพวกนี้ให้เด็กที่เขาต้องการมันไม่ดีกว่าหรือ (ปราณี กุลละวณิชย์ 2549: 41)

หากตัวนำคุณานุประโยคในภาษาไทยเป็นประพันธสรรพนามหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือทำหน้าที่แทนคำนามหลักได้ก็น่าจะมีลักษณ์ทางไวยากรณ์เช่นเดียวกับนามหลัก แต่จากตัวอย่างจะเห็นว่าทั้ง “ที่” ไม่ได้มีคุณสมบัติเช่นนั้นอยู่เลยเพราะคุณานุประโยค “*ที่เขาต้องการมัน*” มีสรรพนามครบถ้วนแล้วคือ “เขา” แทน “เด็ก” และ “มัน” แทน “ของ” ดังนั้น “ที่” จึงมิได้ทำหน้าที่แทนนามใดๆ อีก

ส่วนในเรื่องของคำว่า “ผู้” เป็นที่ถกเถียงกันมากว่าเป็นตัวนำคุณานุประโยคหรือไม่ **ในประเด็นนี้ ประภารัตน์ พรหมปภากร** (2539) ได้ยกตัวอย่างที่ชี้ให้เห็นว่า “ผู้” ไม่ใช่ตัวนำคุณานุประโยค แต่เป็นตัวทำให้เป็นนามวลีแปลงเท่านั้น เช่น *ศรีผู้เป็นบิดาของสม* นามวลีที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่เสริมความให้กับ “ศรี” ก็จริงแต่หน้าที่สำคัญของ “ผู้” ก็คือทำให้กริยาวลี “เป็นบิดาของสม” กลายเป็นนามวลีนั่นเอง

ในเรื่องตำแหน่งของคุณานุประโยค สำหรับภาษาไทยนั้นเป็นภาษาที่มีหน่วยหลักอยู่ตำแหน่งหน้า (head-initial) คุณานุประโยคในภาษาไทยจึงปรากฏหลังคำนามหลักเสมอ ส่วนความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ที่ขยายได้ด้วยคุณานุประโยค ลักษณะที่มีเหมือนกันในนานาภาษาคือ คุณานุประโยคขยายประธาน (subject) และกรรมตรง (direct object) ขยายกรรมรอง (indirect object) และขยายกรรมตามหลังบุพบท (oblique) ด้วยดังนี้

แม่*ซึ่งผ่ายผอม**ให้ลูกกินก่อน*	คุณานุประโยคขยายประธาน
*แม่ได้ให้เงิน**เขา**ซึ่งแสนยากจน*	คุณานุประโยคขยายกรรมรอง
*แม่ให้**เงิน**ซึ่งแสนจะน้อยนิดแก่เขา*	คุณานุประโยคขยายกรรมตรง
*น้องเดินไปถึง**โรงเรียน**ซึ่งแสนจะอยู่ไกล*	คุณานุประโยคขยายกรรมตามหลังบุพบท

ส่วนประเภทของคุณานุประโยคนั้นสามารถแบ่งเป็นคุณานุประโยคเฉพาะเจาะจงและไม่เฉพาะเจาะจง คุณานุประโยคเฉพาะเจาะจง หมายถึง อนุประโยคเจาะจงคำนามที่มันขยาย โดยมีประพันธสรรพนาม “ที่” นำหน้า เช่น ฉันชอบแม่ไก่ตัวที่มีคอและขายาวกว่าใคร (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ 2554 น.263) โดยในเรื่องของคำเชื่อมนั้น ปราณี กุลละวณิชย์ (2549, น.50) กล่าวว่า “ที่” กับ “ซึ่ง” สามารถใช้แทนที่กันได้โดยที่ความหมายไม่เปลี่ยน หากคำนามหลักเป็นสิ่งเดียวที่รับรู้กันโดยทั่วไป ไม่ว่าจะใช้คำเชื่อมใดก็ไม่สามารถทำให้ความชี้เฉพาะเจาะจงเปลี่ยนแปลง เช่น อาจารย์กาญจนา ที่ / ซึ่ง ใครๆ ก็รู้จัก เป็นครูที่เก่งคนนึง (ปราณี กุลละวณิชย์ 2549 น.50)

ส่วนคุณานุประโยคเฉพาะไม่เจาะจง ทำหน้าที่เสริมคำนามที่มันขยายโดยอาจมีประพันธสรรพนาม “ซึ่ง” นำหน้า หรือม่มีคำเชื่อมใดๆ เลย เช่น เสื้อ[เขาซื้อ_มาจากภูเก็ต]สวยดี (ปราณี กุลละวณิชย์ 2549 น.47)

นอกจากนี้การศึกษาเรื่องคุณานุประโยคยังมีผู้ที่สนใจในเรื่องของการกของคำนามที่หายไปในคุณานุประโยคด้วย กล่าวคือ คุณานุประโยคในภาษาไทยมีคำนามหายไปได้ในหลายการก แบ่งตามรูปการกในไวยากรณ์ศัพทการกตามแนวทางที่อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (2554 น.265) กล่าวไว้ ดังนี้

เด็ก$_i$ [ที่$_i$เก่งที่สุดในห้อง]อยู่ไหน	การกประธาน
ผ้าปูโต๊ะ$_i$ [ที่เธอใช้$_i$ อยู่]ขาดแล้ว	การกกรรม
แม่รู้สึกเอ็นดูเด็ก$_i$ [ที่เธอให้ขนม$_i$]	การกผู้รับ
คุณเมธี[ที่ลูกสาว$_i$เป็นเพื่อนสนิทของพี่นิด]แวะมาอู่ซ่อมรถข้างบ้าน	การกผู้เกี่ยวข้อง
ฉันคิดถึงบ้าน$_i$ [ที่เธอไป$_i$ เมื่อวาน]	การกสถานที่
ฉันชอบปากกา[ที่เธอเขียน$_i$]มาก	การกวิธี

คุณานุประโยคในภาษาไทยมีหน้าที่ของคำนามหลักหลายหน้าที่ แบ่งตามแนวทางที่อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (2554 น.265) กล่าวไว้ ดังนี้

ฉันอยากจะพบเด็ก$_i$ [ที่$_i$เก่งที่สุดในห้อง]	กรรมของประโยคหลัก
ใส่ตัวอักษร$_i$ [ที่เธอเห็น$_i$]ในช่องนี้	กรรมของประโยคหลัก
วันนี้หนูเจอคุณเมธี[ที่ลูกสาว$_i$เป็นเพื่อนสนิทของพี่นิด]	กรรมของประโยค
ฉันไปบ้านเพื่อนวัน$_i$ [ที่เธอแวะมา$_i$]	ส่วนขยายกริยา

จากการทบทวนวรรณกรรมที่กล่าวมาอาจเห็นได้ว่าคุณานุประโยคมีแง่มุมในการวิเคราะห์ได้หลากหลาย อย่างไรก็ดีลักษณะของคุณานุประโยคไม่ได้มีความเรียบง่ายอย่างตัวอย่างที่แสดงข้างต้น แต่ยังมีความซับซ้อนที่เกิดจากการขยายหน่วยต่างๆ ที่เป็นส่วนประกอบในประโยคหลักหรือคุณานุประโยคเอง นอกจากนี้อนุประโยคขยายนามที่มีความคล้ายกับคุณานุประโยคก็ยังอาจมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กล่าวมาและอาจเรียกได้ว่าเป็นหน่วยสร้างเสมือนคุณานุประโยคเท่านั้น ดังที่การศึกษาโครงสร้างคุณานุประโยคในภาษาวิชาการจะได้แสดงให้เห็นต่อไป

5.3.1 โครงสร้างของคุณานุประโยค

การศึกษาคุณานุประโยคในงานวิจัยนี้กำหนดขอบเขตเฉพาะคุณานุประโยคที่ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ “ที่” “ซึ่ง” และ “อัน” โดยจะไม่พิจารณา sentential relative clause และไม่นับกรณีที่ไม่ปรากฏคำเชื่อม ต่อไปนี้จะกล่าวถึงผลการศึกษาในเรื่องลักษณะทางโครงสร้าง ชนิดของคุณานุ

ประโยคแบบเฉพาะเจาะจงหรือไม่เฉพาะเจาะจง การกของคำนามที่หายไป รวมถึงการใช้บุรุษสรรพนามในคุณานุประโยค

ในภาษาวิชาการพบคุณานุประโยคทั้ง 2 ประเภท คือ คุณานุประโยคเฉพาะเจาะจง กับคุณานุประโยคไม่เฉพาะเจาะจง เกิดในตำแหน่งใกล้เคียงกัน ด้วยตัวบ่งชี้ที่จำแนกจากกันอย่างค่อนข้างเด่นชัด คือ ตัวบ่งชี้ ที่ สำหรับคุณานุประโยคแบบเฉพาะเจาะจงและตัวบ่งชี้ ซึ่ง สำหรับแบบไม่เฉพาะเจาะจง ดังตัวอย่าง

(18) การออกกำลังกายลักษณะนี้เหมาะสำหรับผู้ [ที่เริ่มออกกำลังกาย] ผู้ [ที่ออกกำลังกายเป็นประจำ] ผู้ป่วย ผู้สูงอายุ หรือนักกีฬา
(19) การเดินแบบหนักสลับเบา (Interval walking) เป็นการเดินออกกำลังกายซึ่งประกอบด้วยการเดินสลับช่วงระหว่างช่วงความหนักของการออกกำลังกายสูง และช่วงความหนักของการออกกำลังกายต่ำ หรือช่วงพัก สลับกันไปเช่นนี้จนครบระยะเวลาของการออกกำลัง

ตัวอย่างที่ (18) เป็นคุณานุประโยคเฉพาะเจาะจงแสดงความเจาะจงคำนามที่มันขยายว่าผู้มีคุณลักษณะใดที่เหมาะสมแก่การออกกำลังกายเช่นนี้บ้าง จะเห็นว่า คำนามหลัก ผู้ ถูกขยายด้วยอนุประโยคที่แสดงความหมายเฉพาะเจาะจงแตกต่างกัน คือ กลุ่มแรก ที่เริ่มออกกำลังกาย และกลุ่มสอง ที่ออกกำลังกายเป็นประจำ ความเฉพาะเจาะจงในเรื่องความหมายที่ขยายความนี้คือสิ่งที่ต่างกับตัวอย่างที่ (19) ซึ่งใช้ตัวบ่งชี้รูปซึ่ง กล่าวคือ การเดินแบบหนักสลับเบา ซึ่งเป็นคำนามหลักที่ถูกขยายนั้น มีความหมายตรงกับสิ่งที่มาขยายความไม่ว่าจะปรากฏในตำแหน่งใดในตัวบทก็ตามคือ (ซึ่ง)ประกอบด้วยการเดินสลับช่วงระหว่างช่วงความหนักของการออกกำลังกายสูง และช่วงความหนักของการออกกำลังกายต่ำ หรือช่วงพัก

5.3.1.1 ลำดับชั้นลดหลั่นของโครงสร้าง

โครงสร้างคุณานุประโยคที่พบได้ในภาษาวิชาการมีทั้งที่ปรากฏคุณานุประโยคหน่วยเดียวขยายคำนามในประโยคหลักและแบบที่ปรากฏคุณานุประโยคหลายๆ หน่วยซ้อนกันไปเรื่อยๆ เพื่อขยายหน่วยนาม

(20) การเดินเป็นการออกกำลังกายแบบแอโรบิก [ที่นิยม_กันอย่างกว้างขวาง] (ศิริพร ศิริกาญจนโกวิท และถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร์ 2551)

ตัวอย่างที่ (20) ปรากฏคุณานุประโยคหน่วยเดียวขยายคำนามในประโยคหลัก

(21) ดรุณ จัดเป็นตัวอย่างผู้ป่วยโรคสิวในวัยรุ่น$_i$ [ที่ _$_i$เป็นแบบฉบับ] [ที่ _$_i$พบเห็นกันได้บ่อย] (ศิริพร ศิริกาญจนโกวิท และถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร์ 2551)

ตัวอย่างที่ (21) ปรากฏคุณานุประโยคหลายๆ หน่วยซ้อนกันไปเรื่อยๆ เพื่อขยายหน่วยนามข้างหน้า ทำให้คำนามในคุณานุประโยคถูกขยายต่อไปเรื่อยๆ

5.3.1.2 คำนามที่หายไปในคุณานุประโยค

คำนามที่หายไปในคุณานุประโยคในข้อมูลที่ศึกษาแทบทั้งสิ้นเป็นการกประธานและการกกรรมดังนี้

<u>การกประธาน</u>

(21) ดรุณ จัดเป็นตัวอย่างผู้ป่วยโรคสิวในวัยรุ่น$_i$ [ที่ _$_i$เป็นแบบฉบับ] [ที่ _$_i$พบเห็นกันได้บ่อย] (ศิริพร ศิริกาญจนโกวิท และถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร์ 2551)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงว่านามวลีที่หายไป คือ ตัวอย่างผู้ป่วยโรคสิวในวัยรุ่น มีการกประธานในคุณานุประโยค 2 อนุประโยคคือ [ที่เป็นแบบฉบับ] และ [ที่พบเห็นกันได้บ่อย]

<u>การกกรรม</u>

ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงคุณานุประโยคซึ่งคำนามที่หายไปทำหน้าที่กรรมของกริยาในคุณานุประโยค

(20) การเดินเป็นการออกกำลังกายแบบแอโรบิก$_i$ [ที่นิยม_$_i$กันอย่างกว้างขวาง] (ศิริพร ศิริกาญจนโกวิท และถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร์ 2551)

ตัวอย่างข้างต้นคำนามที่หายไปอยู่ในตำแหน่งการกกรรมของกริยา *นิยม* ในคุณานุประโยค

5.3.1.3 หน้าที่ของคำนามหลักในประโยค

<u>คำนามหลักหน้าที่ประธาน</u>

(22) มุมมองใหม่<u>ที่</u>มีต่อตัวละครหญิงในวรรณคดีไทยทำให้เกิดการตีความวรรณคดีไทยเหล่านี้ใหม่เพื่อให้เนื้อหาของงานเป็น<u>ที่</u>เข้าใจและยอมรับได้ของคนร่วมสมัย (กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี 2550)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงว่าคุณานุประโยค *[มีต่อตัวละครหญิงในวรรณคดีไทย]* ขยายคำนามหลัก *มุมมองใหม่* ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานของประโยคหลัก *[มุมมองใหม่ทำให้เกิดการตีความวรรณคดีไทยเหล่านี้ใหม่]*

(23) ตัวละครหญิง<u>ที่</u>มีพฤติกรรมขัดแย้งกับค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคมมักจะถูกยกเป็นตัวอย่างของ "หญิงชั่ว" (กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี 2550)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงว่าคุณานุประโยค *[ที่*มีพฤติกรรมขัดแย้งกับค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคม*]* ขยายคำนามหลัก *ตัวละครหญิง* ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค*[*ตัวละครหญิงมักจะถูกยกเป็นตัวอย่างของ *"*หญิงชั่ว*"]*

คำนามหลักหน้าที่กรรมตรง

(24) ผู้วิจัยทำการทดสอบสมรรถภาพทางกายเกี่ยวกับสุขภาพกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า "ที" (รุจน์ เลาหภักดี 2555)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงว่าคุณานุประโยค *[*ที่ได้*]* ขยายคำนามหลัก *ผล* ซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมตรงของกริยา *ผล* ในประโยค*[*นำผลมาวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า *"*ที*"]*

คำนามหลักหน้าที่กรรมตามหลังบุพบท

(25) ในปัจจุบันหากมองออกไปสู่ทะเลจากสวนลาบาดอร์) Labrador Park) ซึ่งตั้งอยู่ทางตอนใต้ของเกาะสิงคโปร์จะพบภาพที่ผู้คนพบเห็นจนชินตา นั้น คือ เรือบรรทุกน้ำมันและเรือสินค้าขนาดใหญ่จำนวนมากเดินเรือสวนทางกัน จากทางตะวันตกไปตะวันออก (ศุภการ สิริไพศาล 2549)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงว่าคุณานุประโยค *[*ซึ่งตั้งอยู่ทางตอนใต้ของเกาะสิงคโปร์*]* ขยายคำนามหลัก *สวนลาบาดอร์* ซึ่งทำหน้าที่กรรมตามหลังบุพบท *จาก*

(26) ส่วนเรื่อง 'ความรักและความตาย' ศึกษาจากตัวบทที่ไม่ได้ตีพิมพ์และวีดิทัศน์ (กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี 2550)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงว่าคุณานุประโยค *[ที่*ไม่ได้ตีพิมพ์*]* ขยายคำนามหลัก*ตัวบท*ซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมของบุพบท *จาก*

คำนามหลักหน้าที่ส่วนเติมเต็ม

(27) 2 ใน 3 เป็นประชากร *[ที่ อยู่ในประเทศกำลังพัฒนา]*

ตัวอย่างข้างต้นแสดงว่าคุณานุประโยค *[ที่อยู่ในประเทศกำลังพัฒนา]* ขยายคำนามหลัก *ประชากร* ซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มของกริยา *เป็น* ในประโยค

5.3.1.4 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในภาษาวิชาการนั้นพบทั้ง 3 รูป คือ ที่ ซึ่ง และ อัน แตกต่างกับภาษาสื่อโดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อโฆษณาไม่พบ "ซึ่ง" ที่ทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้คุณานุประโยคเลย ส่วนรูป "อัน" ก็พบเพียงตัวอย่างเดียวเท่านั้นโดยทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้คุณานุประโยคแบบไม่เฉพาะเจาะจง (สุธาสินี ปิยพสุนทรา 2556 น. 117-126)

เมื่อกล่าวถึงหน้าที่ของตัวบ่งชี้ พบว่า สำหรับภาษาวิชาการนั้น รูป ที่ ทำหน้าที่ได้ทั้งนำคุณานุประโยคแบบเฉพาะเจาะจงและไม่เฉพาะเจาะจง ส่วนรูป ซึ่ง แทบทั้งหมดใช้นำคุณานุประโยคแบบไม่เฉพาะเจาะจง เช่น

(28) การออกกำลังกายโดยการใช้ไม้พลองไม่ต้องการพื้นที่มากนักในการออกกำลังกาย มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมเมือง [ซึ่งมีพื้นที่ว่างสำหรับการออกกำลังกายน้อย] และไม่ต้องอาศัยอุปกรณ์ที่มีราคาแพง

คุณานุประโยค [ซึ่งมีพื้นที่ว่างสำหรับการออกกำลังกายน้อย] ขยาย สภาพสังคมเมือง ซึ่งไม่จำเป็นต้องแสดงความเฉพาะเจาะจงว่าเฉพาะแบบที่มีพื้นที่ว่างน้อย เพราะสภาพสังคมเมืองก็เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่ามีพื้นที่น้อย

5.3.1.5 การละคำนามในคุณานุประโยค

นามวลีที่ใช้อ้างถึงคำนามหลักในคุณานุประโยค เมื่อพิจารณาตามการปรากฏพบว่ามีเพียงแบบไม่ปรากฏรูปที่เรียก "Gap" เท่านั้น ส่วนแบบที่ปรากฏรูปเป็นสรรพนามเรียก "Pronoun retention" ไม่มีในข้อมูลเลย ลักษณะดังกล่าวนี้ไม่ต่างจากที่พบในภาษาไทยทั่วไป

5.3.2 การปรากฏของคุณานุประโยค

โดยอาศัยฐานข้อมูลของโครงการวิจัยภาษาแห่งอำนาจศึกษาปริมาณคุณานุประโยคในทำเนียบภาษาวิชาการเปรียบเทียบกับทำเนียบภาษาต่างๆ ประกอบด้วยภาษากฎหมาย ภาษาโฆษณา และภาษาของนักการเมือง

ทำเนียบภาษาวิชาการรวบรวมจากบทความวิชาการทางด้านการแพทย์โดย ประวิตร พิศาลบุตร (2554) เรื่อง "เวชปฏิบัติสำหรับโรคสิวในเด็ก ตอนจบ: ตัวอย่างกรณีศึกษาผู้ป่วยโรคสิวในเด็ก" ในวารสารคลินิก ปีที่ 27 ฉบับที่ 1 หน้า 36-41 ทำเนียบภาษาการเมืองรวบรวมจากบางส่วนของคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ที่แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันอังคารที่ 23 สิงหาคม 2554 ทำเนียบภาษากฎหมายรวบรวมจากบางส่วนของคำ

พิพากษาศาลฎีกาที่ 3528/2547 ทำเนียบภาษาสื่อรวบรวมจากโฆษณาในนิตยสารผู้หญิง ความยาวทำเนียบภาษาละ 10,000 คำ

ในภาพรวม ดูตารางที่ 5.1 จะเห็นว่าเมื่อนับจำนวนอนุพากย์ที่เกิดในประโยคซ้อนทำเนียบภาษาต่างๆ เปรียบเทียบกัน พบว่า ภาษาวิชาการมีลักษณะเด่นเชิงปริมาณแสดงชัดเจนที่ปริมาณของคุณานุประโยค ปรากฏที่พันละ 0.28 คำ

จากปริมาณดังกล่าวเมื่อพิจารณาแบ่งประเภทเป็นคุณานุประโยคแลลเฉพาะเจาะจงและไม่เฉพาะเจาะจงพบว่า จากคุณานุประโยค 35 ตัวอย่างมีแบบเฉพาะเจาะจง 28 ตัวอย่าง คิดเป็นสัดส่วนพันละ 0.80 หรือ แบบไม่เฉพาะเจาะจงมีเพียง7 ตัวอย่าง คิดเป็นพันละ 0.20 เท่านั้น

สัดส่วนดังกล่าวคล้ายกับที่ปรากฏในทำเนียบภาษาสื่อและภาษาการเมือง คือ พบคุณานุประโยคแบบเฉพาะเจาะจงมากกว่าไม่เฉพาะเจาะจง โดยในภาษาสื่อพบเป็นสัดส่วนพันละ 0.76 ต่อ 0.24 และภาษาการเมืองพบเป็นสัดส่วนพันละ 0. 80 ต่อ 0.2 0

แตกต่างกับภาษากฎหมายที่มีจำนวนคุณานุประโยคแบบไม่เฉพาะเจาะจงจำนวนมากกว่าแบบเฉพาะเจาะจง แม้จะพบคุณานุประโยคเพียง ตัวอย่าง 9 แต่ก็ทำให้เห็นสัดส่วนที่น่าในใจ คือ ในจำนวนนั้นเป็นคุณานุประโยคแบบเฉพาะเจาะจงเพียง ตัวอย่าง 3 แบบไม่เฉพาะเจาะจง 6 ตัวอย่างคิดเป็นพันละ 0.33 ต่อ 0.67

การรกของคำนามที่หายไปในคุณานุประโยคทำเนียบภาษาวิชาการพบ 4 ชนิด อันได้แก่ การกประธาน กรรมตรง กรรมรองและผู้เกี่ยวข้องบอกเวลา โดยมีการปรากฏลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ประธาน 21 ตัวอย่าง คิดเป็นพันละ 60.0 กรรมตรง 11 ตัวอย่าง คิดเป็นพันละ 31.4 ผู้เกี่ยวข้องบอกเวลา 2 ตัวอย่าง คิดเป็นพันละ 5.7 กรรมรอง 1 ตัวอย่าง คิดเป็นพันละ 2.9

การปรากฏนี้แตกต่างกับทำเนียบภาษาอื่น กล่าวคือ ภาษาสื่อพบคำนามที่หายไปมีการกหลากชนิดที่สุดในสี่ทำเนียบภาษาคือ มีการกประธาน กรรมตรง ผู้เกี่ยวข้องบอกเวลา และการกสถานที ภาษาการเมืองพบคำนามที่หายไปมีการกประธานและผู้เกี่ยวข้องบอกเวลาสองชนิดเท่านั้น และส่วนใหญ่เป็นการกประธาน ภาษากฎหมายพบการกประธานเพียงแบบเดียว (สุธาสินี ปิยพสุนทรา 2556 น.117-126)

ส่วนหน้าที่ของคำนามหลักในประโยคหลักที่ถูกขยายด้วยคุณานุประโยคนั้น พบว่า ในทำเนียบภาษาวิชาการพบคุณานุประโยคซึ่งขยายคำนามหลักที่เป็นประธาน กรรมตรง กรรมตามหลังบุพบท ส่วนขยายกริยา โดยมีจำนวนการปรากฏเรียงตามลำดับมากไปหาน้อยดังนี้ คือ กรรมตรง 11 ตัวอย่าง คิดเป็นพันละ 0.31 ประธาน 10 ตัวอย่าง คิดเป็นพันละ 0.28 ส่วนขยายกริยา 9 ตัวอย่าง คิดเป็นพันละ 0. 25.7 กรรมตามหลังบุพบท 5 ตัวอย่าง คิดเป็นพันละ 14.3

เปรียบเทียบกับในทำเนียบภาษาอื่นๆ พบว่า ทำเนียบภาษาสื่อมีหน้าที่ของคำนามหลักที่ถูกขยายหลากหลายที่สุดในสี่ทำเนียบภาษา ประกอบไปด้วยหน้าที่ประธาน กรรมตรง กรรมตามหลังบุพบท ส่วนขยายกริยา คำนามบ่งบอกสถานที่ตามหลังกริยาสถานที่ และส่วนเติมเต็มตามหลังกริยาเติมเต็ม ส่วนทำเนียบภาษาการเมืองและกฎหมายยังพบได้ในลักษณะจำกัด คือ ภาษาการเมืองพบหน้าที่ประธาน กรรมตามหลังบุพบท ส่วนขยายกริยา ภาษากฎหมายพบ

กรรมตรง ส่วนขยายกริยา และประธาน โดยแต่ละกรณีพบในปริมาณที่เล็กน้อยท่านั้น (สุธาสินี ปิยพสุนทรา 2556 น.117-126)

กล่าวโดยสรุปจากการศึกษาคุณานุประโยคในงานวิจัยนี้นี้พบว่าคุณานุประโยคปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ "ที่" เป็นส่วนใหญ่โดยพบที่ปรากฏร่วมกับ "อัน" ในลักษณะจำกัดที่สุด คือ พบเพียงหนึ่งตัวอย่างเท่านั้น สำหรับ "ซึ่ง" นั้นส่วนใหญ่พบในหน้าที่ sentential relative clause ไม่ใช่ตัวบ่งชี้คุณานุประโยค จากข้อมูลทั้งหมดในทุกทำเนียบภาษาไม่มีการใช้บุรุษสรรพนามในคุณานุประโยค และสัดส่วนประเภทย่อยต่างๆ ของคุณานุประโยคในแต่ละทำเนียบภาษา มีลักษณะการปรากฏเป็นสัดส่วนที่คล้ายคลึงกัน จะแตกต่างกันก็เพียงในภาษากฎหมายเท่านั้น

คุณานุประโยคในภาษาวิชาการมีความน่าสนใจตรงที่ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าโดยมากใช้ในความหมายชี้เฉพาะเจาะจงกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาวิจัย เพื่อแสดงความรัดกุมของกระบวนการ เช่น ตัวอย่างที่ (29)-(30) และอาจพบว่าใช้เพื่อแสดงความเจาะจงของกลุ่มตัวอย่างหรือกรณีศึกษาอยู่บ่อยครั้ง ดังตัวอย่าง (31)-(33)

(29) เครื่องมือ [ที่ใช้ในการศึกษา]$^{คุณานุประโยค}$ ประกอบด้วยแบบสอบถามและคำถามปลายเปิดสำหรับสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (วิชาการ : สาธารณสุข)

(30) การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเป็นสตรีไทย [ที่มาตรวจหลังคลอด 6 สัปดาห์]$^{คุณานุประโยค}$ ที่โรงพยาบาลชุมชนแห่งหนึ่งในภาคกลาง จำนวน 45 ราย [ที่เข้าร่วมในการตอบแบบสอบถาม]$^{คุณานุประโยค}$ และจำนวน 15 ราย [ที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก]$^{คุณานุประโยค}$ (วิชาการ : สาธารณสุข)

(31) มารดา [ที่ได้นอนอยู่ไฟ]$^{คุณานุประโยค}$จะทำให้ร่างกายมีความอบอุ่นและทำให้ภายในร่างกายแห้ง โดยเฉพาะมดลูกแห้ง (วิชาการ : สาธารณสุข)

(32) ผู้ป่วยทดลองใช้ผลิตภัณฑ์รักษาสิว[ที่วางขาย]$^{คุณานุประโยค}$โดยไม่ต้องใช้ใบสั่งแพทย์ (วิชาการ : การแพทย์)

(33) ดรุณ จัดเป็นตัวอย่างผู้ป่วยโรคสิวในวัยรุ่น [ที่เป็นแบบฉบับ]$^{คุณานุประโยค}$[ที่พบเห็นกันได้บ่อย]$^{คุณานุประโยค}$คือเป็นสิวมานาน เคยซื้อยามาใช้เองแล้วได้ผลไม่ดี (วิชาการ : การแพทย์)

จากเหตุผลดังกล่าวคุณานุประโยคที่ใช้ตัวนำ "ที่" จึงพบในจำนวนมากในภาษาวิชาการ อย่างไรก็ดี คุณานุประโยค "ซึ่ง" ก็พบได้ แต่พบในจำนวนน้อยมาก ส่วนใหญ่ใช้เพื่อขยายความคำหรือมโนทัศน์สำคัญๆ เท่านั้น เช่น

(34) มารดาไทยได้รับอิทธิพลความเชื่อมาจากชาวจีนยุคโบราณ [ซึ่งสะท้อนถึงแนวคิดของชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในเรื่องการรักษาภาวะสมดุลของร่ายกายระหว่างสิ่งสองอย่าง "ร้อน" และ "เย็น"]$^{คุณานุประโยค"ซึ่ง"}$ ที่มีลักษณะตรงกันข้ามกัน (วิชาการ : สาธารณสุข)

(35) ในกรณีของดรุณ ควรให้ใช้ยาทาเรตินอยด์เป็นยาหลัก เพราะออกฤทธิ์ยับยั้งการเกิด microcomedones [ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของคอมมีโดนและสิว] *คุณานุประโยค"ซึ่ง"* *เรตินนอยด์ออกฤทธิ์ต้านอักเสบทั้งทางตรงและทางอ้อม, และทำให้การผลัดผิวเป็นปกติ, ซึ่งจะทำให้ตัวยาทาเองซึมสู่ผิวหนังและออกฤทธิ์ได้ดีขึ้น (วิชาการ : การแพทย์)*

5.4 ศัพท์บัญญัติ

ในการเขียนรายงานทางวิชาการหรือบทความที่ต้องตีพิมพ์เผยแพร่ในทางวิชาการมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยศัพท์ทางเทคนิคเพื่อสื่อความหมายที่เฉพาะเจาะจงตรงกับมโนทัศน์ที่จะนำเสนอ โดยมากแล้วมโนทัศน์ทางวิชาการจะมีรายละเอียดเป็นการเฉพาะตัวมากกว่าที่ใช้กันในภาษาในชีวิตประจำวัน

ศัพท์บัญญัติเป็นหน่วยภาษาที่นำผู้อ่านไปสู่การเชื่อมโยงความหมายทางวิชาการที่เข้าใจตรงกันในวงวิชาการนั้นๆ อย่างไรก็ดีศัพท์บัญญัติเป็นเรื่องยากที่จะเข้าถึงสำหรับผู้ที่ไม่ได้อยู่ในวงการศึกษาเรื่องดังกล่าว ความยากที่จะเข้าถึงความหมายของศัพท์บัญญัตินี้เองทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าศัพท์บัญญัติเป็นเรื่องของความซับซ้อน

ความหมายของศัพท์บัญญัติ คือ ศัพท์ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการสื่อสารทางวิชาการทั้งในการพูดและการเขียน ทั้งในการตีพิมพ์ผลงานทางวิชาการและในการเรียนการสอน ศัพท์บัญญัติอาจยังพบในการสื่อสารเฉพาะวงการและทางราชการด้วย

ศัพท์บัญญัติแบ่งหมวดหมู่ตามสาขาวิชา เช่น คอมพิวเตอร์ แพทย์ศาสตร์ รัฐศาสตร์ ปรัชญา วรรณกรรม นิติศาสตร์ ศิลปะ เทคโนโลยีสารสนเทศ ทันตแพทยศาสตร์ ธรณีวิทยา คณิตศาสตร์ หรือสาขาย่อยของสาขาวิชา เช่น สัทศาสตร์ ภาษาศาสตร์ประยุกต์

ด้วยมโนทัศน์ที่เป็นความหมายของศัพท์บัญญัติมีที่มาจากต่างประเทศ โดยมากศัพท์บัญญัติจึงแปลจากควาหมายของศัพท์ในภาษาอังกฤษ เช่น โทรเลข มาจากคำ Telegram โทรศัพท์ จากคำว่า Telephone ศัพท์บัญญัติไม่ใช่ศัพท์ที่เกิดขึ้นท่ามกลางการใช้ในสังคม การคิดค้นศัพท์บัญญัติมีผู้กำหนดเป็นการเฉพาะผู้ออกศัพท์บัญญัติในปัจจุบัน คือ ราชบัณฑิตยสถาน

การบัญญัติศัพท์มี 2 วิธี วิธีคิดคำขึ้นใหม่และวิธีทับศัพท์

วิธีแรก การคิดคำขึ้นใหม่ จะผูกคำหรือสร้างคำขึ้นโดยเลือกใช้คำไทยที่มีอยู่ก่อน หากหาคำที่มีความหมายตรงกับศัพท์ในภาษาต้นทางไม่ได้จึงเลือกจากศัพท์ในภาษาบาลีสันสฤตที่มีอยู่ในภาษาไทย โดยหลักการผูกคำนั้นจะให้มีจำนวนคำน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อความกะทัดรัด เช่น เลี่ยงการใช้คำบุพบทแม้คำเดิมจะมีคำบุพบทปรากฏอยู่ เช่น *กฎการพูด (Rules of speaking)* แต่ก็มิได้หมายความว่าบุพบทจะไม่จำเป็นเลย หากเป็นไปเพื่อเลี่ยงความกำกวม เช่น *การกำหนดของภาษา (language determination)*

สำหรับการผูกคำบาลีสันสกฤตหากศัพท์เดิมมีการขยายประกอบหน้าคำนาม จะอาศัยวิธีการสมาสหรือสนธิตามไวยากรณ์ภาษาบาลี เช่น สัทสัมพันธลักษณ์ (prosodic feature) อย่างไรก็ดีปรากฏการใช้หลักการวางส่วนขยายอย่างในภาษาไทย คือ คำขยายตามหลังคำนามก็

ได้ตามหลักความถูกต้องทางความหมายและความกะทัดรัดของศัพท์ที่ผูกขึ้น เช่น มานุษยวิทยาภาษาศาสตร์ (linguistic anthropology)

ส่วนวิธีที่สอง การทับศัพท์ ปรากฏหลักเกณฑ์การทับศัพท์ตามหลักราชบัณฑิตยสถานประกาศไว้ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2532 และ 5 มีนาคม 2535 และได้ลงประกาศในราชกิจานุเบกษาในเวลาต่อมา หลักในการทับศัพท์ครั้งนั้นยึดเอาสำเนียงการออกเสียงตาม The Chambers Dictionary และพจนานุกรมอื่นๆ ประกอบ

5.4.1 ลักษณะของศัพท์บัญญัติภาษาวิชาการ

ลักษณะของศัพท์บัญญัติภาษาวิชาการที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลศัพท์บัญญัติในฐานข้อมูลภาษาวิชาการพบ ทั้งที่เป็น คำไทย คำไทยประกอบคำบาลีสันสกฤต และคำบาลีสันสกฤต

การศึกษาลักษณะศัพท์บัญญัตินี้มีขอบเขตการศึกษารวมถึงหน่วยที่มีความหมายอ้างถึงมโนทัศน์เฉพาะวงการโดยสามารถปรากฏเป็นคำค้น (Entry) ในพจนานุกรมศัพท์บัญญัติหรือศัพท์เฉพาะสาขาวิชาของงานเขียนนั้นๆ นอกจากนี้ยังอาศัยการพิจารณาจากปรากฏรูปศัพท์ต้นเค้าในภาษาอังกฤษแสดงอยู่ในวงเล็บทางขวามือ งานวิจัยนี้ก็จะนับเป็นรูปศัพท์บัญญัติ 1 รูปด้วย ผลการศึกษาจึงพบว่าศัพท์บัญญัติอาจปรากฏรูปเป็นคำเดี่ยว คำประสม คำซ้อน หรือแม้แต่วลีก็ได้ดังนี้

5.4.1.1 ศัพท์บัญญัติปรากฏเป็นรูปคำเดี่ยว

ศัพท์บัญญัติที่ปรากฏเป็นรูปคำเดี่ยว สามารถปรากฏใช้ในประโยคโดยทำหน้าที่เป็นคำนามหรือคำกริยา ตัวอย่างเช่น

> *(36) สิงคโปร์ต้องตื่นตัว) Active) ในการดิ้นรน ต่อสู้และมุมานะในทุกวิถีทางเพื่อให้ประเทศชาติของตนเองดำเนินอยู่รอดต่อไปได้*
> *(37) วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคมโลก ได้ถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบทุนนิยมโลก)World capitalism) โดยมีกระแสโลกาภิวัตน์) Globalization) เป็นเครื่องมือนำพาระบบทุนเข้าไป*
> *(38) การเดินเป็นการออกกำลังกายแบบแอโรบิกที่นิยมกันอย่างกว้างขวาง เนื่องจากไม่จำเป็นต้องใช้ทักษะความชำนาญพิเศษใดๆ*
>
> *(ศุภการ สิริไพศาล 2549)*

5.4.1.2 ศัพท์บัญญัติที่เป็นคำประสมหรือวลี มีโครงสร้าง 2 ส่วน

ศัพท์บัญญัติที่ปรากฏปรากฏเป็นคำประสมหรือวลี มีโครงสร้าง 2 ส่วน มีรูปแบบและความสัมพันธ์แตกต่างกัน

แบบที่ 1 ประกอบด้วย [กริยา+กริยา] ทำหน้าที่เป็นกริยา เช่น คาดประมาณ เรียบเรียง ดังปรากฏในตัวอย่างต่อไปนี้

(39) จากรายงานการประมาณประชากรผู้สูงอายุของประเทศไทย พ.ศ.2543-2568 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2546 จัดเรียบเรียงโดยสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ พบว่า การประมาณประชากรผู้สูงอายุของประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆในช่วงปี พ.ศ.2546-2550 ดังนี้ (ศิริพร ศิริกาญจนโกวิทและถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร 2551)

แบบที่ 2 ประกอบด้วย [กริยากริยา+] แต่ทำหน้าที่เป็นนาม เช่น *อาสาสมัคร* ดังปรากฏในตัวอย่างต่อไปนี้

(40) กลุ่มทดลองที่ 1 : <u>อาสาสมัคร</u>ได้รับการฝึกด้วยการเดินแบบหนักสลับเบาบนสายพานสลับช่วงระหว่างช่วงความหนักของการออกกำลังกายสูงเท่ากับ 90-80% ของอัตราการเต้นของหัวใจสำรอง ช่วงละ 3 นาที (ศิริพร ศิริกาญจนโกวิทและถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร 2551)

แบบที 3 ประกอบด้วย [กริยา+นาม] เช่น กระตุ้นเศรษฐกิจ ชะลอตัว ดังปรากฏในตัวอย่างต่อไปนี้

(41) รัฐบาลสิงคโปร์ได้<u>กระตุ้นเศรษฐกิจ</u>และลดปัญหาการว่างงานโดยการส่งเสริมการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมขึ้นโดยใช้แรงงานคนในการประกอบการ... แต่พอถึงปี 2005 อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์อยู่ในภาวการณ์ชะลอตัวลดลงเหลือร้อยละ 6.4 (ศุภการ สิริไพศาล 2549)

แบบที่ 4 ประกอบด้วย [นาม+นาม] เช่น การตลาด ความนำ ตลาดเงิน ตลาดทุน ตลาดโลก ดังปรากฏในตัวอย่างต่อไปนี้

(42) แม้ว่าในช่วงครึ่งหลังของทศวรรษที่ 1980 ภาวะเศรษฐกิจของสิงคโปร์จะถดถอยลงอย่างน่าใจหายโดย GDP ลดลงเหลือร้อยละ 1.6 (Ministry of Trade and Industry : Economic History, 2005 : 2) อันเป็นผลมาจากการแข่งขันด้านการค้าและการส่งออกในตลาดโลกที่สูงขึ้น (ศุภการ สิริไพศาล 2549)

แบบที่ 5 ประกอบด้วย [นามกริยา+] เช่น ภาคบริการ)service sector) ดังปรากฏในตัวอย่างต่อไปนี้

(43) รวมทั้งการส่งเสริมให้สิงคโปร์เป็นผู้นำและศูนย์กลางในธุรกิจทั้งภาคอุตสาหกรรม การเงิน ตลาดทุน และภาคบริการ (service sector) เพื่อความเป็นศูนย์กลางธุรกิจระหว่างประเทศ (ศุภการ สิริไพศาล 2549)

5.4.1.3 ศัพท์บัญญัติที่ปรากฏเป็นวลี

ศัพท์บัญญัติที่ปรากฏเป็นวลี มีโครงสร้างหลายส่วนทั้งที่มีส่วนประกอบเป็นนามวลีแปลง บุพบทวลี และประกอบวลีมากกว่าหนึ่งวลีเข้าด้วยกันด้วยคำเชื่อมสมภาคดังจะกล่าวต่อไปนี้

5.4.1.3.1 ศัพท์บัญญัติที่ปรากฏเป็นวลี มีส่วนประกอบเป็นนามวลีแปลง

จากการศึกษาศัพท์บัญญัติที่ปรากฏเป็นวลี มีโครงสร้างหลายส่วนที่มีส่วนประกอบเป็นนามวลีแปลงพบในหลากหลายโครงสร้าง ทั้งในรูปแบบเป็นนามวลีแปลงเดี่ยวๆ เช่น การคมนาคม การส่งออก และทั้งที่ประกอบกับนามวลีอื่น ตัวอย่างเช่น *อัตราการเจริญเติบโต อัตราการว่างงาน ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA)* ประกอบกับบุพบท เช่น *ธนาคารเพื่อการพัฒนา (Development Bank of Singapore)* ดังจะกล่าวถึงโครงสร้างต่อไป

5.4.1.3.2 ศัพท์บัญญัติที่ปรากฏเป็นวลี ที่มีส่วนประกอบเป็นบุพบทวลี

โครงสร้างศัพท์บัญญัติที่มีส่วนประกอบเป็นบุพบทวลีมีโครงสร้างหลากหลาย ที่พบในปริมาณมากแบบแรกมีโครงสร้าง [นาม+บุพบทวลี[บุพบท+นามวลีแปลง["การ"+กริยา]]] ได้แก่ ธนาคารเพื่อการพัฒนา (Development Bank of Singapore)

(44) รัฐบาลสิงคโปร์ให้การสนับสนุนด้วยการจัดตั้งธนาคารเพื่อการพัฒนา (Development Bank of Singapore) ขึ้น เพื่อให้ดูแลและสนับสนุนเรื่องของการตลาดและการลงทุน

ตัวอย่างเช่น *ทุนข้ามชาติ ปรัชญาทางเศรษฐกิจ กลยุทธ์ทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมด้านสารสนเทศ (Information Technology) ภาวะถดถอยของเศรษฐกิจโลก* ดังปรากฏในบริบทต่อไปนี้

(44) การขยายฐานเศรษฐกิจดังกล่าวนี้ช่วยให้สิงคโปร์รอดพ้นจากวิกฤติการณ์น้ำมันและภาวะถดถอยของเศรษฐกิจโลกที่เกิดขึ้นในกลางทศวรรษที่ 1970

อีกแบบหนึ่งที่มีความซับซ้อนทางโครงสร้างมากขึ้นไปอีกขยายไปในระดับที่ลดหลั่นลงไป พบโครงสร้าง [นามวลี [นาม+นาม+กริยา]+[บุพบทวลี[บุพบท+นาม] แสดงแผนภูมิต้นไม้ได้ดังนี้

ได้แก่ *ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ)GDP)* ดังปรากฏในบริบท

(45) ภาพรวมทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์ยุคปัจจุบัน (2004-2006) มูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ปี 2004 อยู่ที่ 106,802 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยคิดเป็นอัตราการเจริญเติบโตสูงถึงร้อยละ 8.4

โครงสร้าง *[นาม+บุพบทวลี[บุพบท+นาม+นาม] ได้แก่ สายการบินแห่งชาติสิงคโปร์ (Singapore Airline) ในตัวอย่าง*

(46) สายการบินแห่งชาติสิงคโปร์)Singapore Airline) รวมทั้งท่าอากาศยานนานาชาติชางฮี (Changi International Airport) ถือเป็นสายการบินและสนามบินที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของโลก

5.4.1.3.3 ศัพท์บัญญัติที่ปรากฏเป็นวลีที่มีส่วนประกอบเป็นคำเชื่อมสมภาค

ตัวอย่างของศัพท์บัญญัติที่ปรากฏเป็นวลี มีโครงสร้างหลายส่วนที่มีส่วนประกอบเป็นคำเชื่อมสมภาค เช่น

(47) ผลจากการดำเนินการดังกล่าวนำมาสู่การจัดตั้งสวนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and technology parks) เพื่อทำหน้าที่เป็นสถาบันวิจัยเพื่อสนับสนุนธุรกิจอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีโดยเฉพาะ

สวนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and technology park) มีโครงสร้าง [รูปบ่งชี้"ความ"+[กริยาวลี[กริยา+นาม]]+คำเชื่อมสมภาค+รูปบ่งชี้"ความ"+[กริยาวลี[กริยา+บุพบท+นาม]]]

อีกตัวอย่างหนึ่ง

(48) สิงคโปร์ได้อาศัยความได้เปรียบของตนเองในด้านภูมิศาสตร์ที่ตั้งของประเทศที่คุมช่องแคบมะละกาและเป็นเส้นทางเดินเรือที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลกโดยดำเนินการให้สิงคโปร์เปลี่ยนสถานะเป็นเมืองท่าและศูนย์กลางการค้าและการเดินเรือ (Entreport trade) พร้อมๆกับนโยบายเปิดประเทศ (Open door Policy) เพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุนด้านธุรกิจและอุตสาหกรรมในสิงคโปร์

จะเห็นว่า *เมืองท่าและศูนย์กลางการค้าและการเดินเรือ (Entreport trade)* อยู่ในสถานะศัพท์บัญญัติ เพราะมีการให้คำศัพท์เดิมไว้ในวงเล็บด้านหลัง ศัพท์นี้มีโครงสร้าง [นาม+คำเชื่อมสมภาค+นาม+นามวลีแปลง["การ"+กริยา]+คำเชื่อมสมภาค+นามวลีแปลง["การ"+กริยา+นาม]]

5.4.2 การปรากฏของศัพท์บัญญัติในภาษาวิชาการ

ในบทความทางวิทยาศาสตร์และบทความทางสังคมศาสตร์และมานุษยศาสตร์พบในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ในบทความวิทยาศาสตร์พบเป็นอัตราส่วน 113 คำต่อพันคำ ส่วนบทความทางสังคมศาสตร์และมานุษยศาสตร์พบ 118 คำต่อพันคำ นับเป็นปริมาณที่มากใกล้เคียงกันทั้งสองสาขา

เมื่อเทียบเชิงปริมาณกับภาษากฎหมายจะพบว่ามีความใกล้เคียงกัน แต่มีควมแตกต่างในแง่ที่ว่า ภาษากฎหมายไม่ปรากฏการแสดงคำศัพท์ในภาษาต้นทางไว้ในวงเล็บท้ายคำ นอกจากนี้ศัพท์หลายคำที่มีความสำคัญได้ถูกกำหนดความหมายไว้อย่างแม่นยำเป็นการเฉพาะไว้ในตำแหน่งต้นของข้อกฎหมายแล้ว ตัวอย่างเช่น

> *(49) มาตรา 5 ในพระราชบัญญัตินี้ "โรงงาน" หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงม้าหรือกำลังแต่ยบเท่าตั้งแต่ห้าแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตามสำหรับทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ลำเลียง เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใด ๆ ทั้งนี้ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง*
>
> *"ตั้งโรงงาน" หมายความว่า การก่อสร้างอาคารเพื่อติดตั้งเครื่องจักรสำหรับประกอบกิจการโรงงาน หรือนำเครื่องจักรสำหรับประกอบกิจการโรงงานมาติดตั้งในอาคารสภานที่หรือยานพาหนะที่จะประกอบกิจการ*
>
> *"ประกอบกิจการโรงงาน" หมายความว่า การทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ลำเลียง เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใด ๆ ตามลักษณะกิจการของโรงงานแต่ไม่รวมถึงการทดสอบเดินเครื่องจักร*
>
> *"เครื่องจักร" หมายความว่า สิ่งที่ประกอบด้วยชิ้นส่วนหลายชิ้นสำหรับใช้ก่อกำเนิดพลังงาน เปลี่ยนหรือแปรสภาพพลังงาน หรือส่งพลังงาน ทั้งนี้ ด้วยกำลังน้ำ ไอน้ำ ลม ก๊าซไฟฟ้า หรือพลังงานอื่นอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันและหมายความรวมถึงเครื่องอุปกรณ์ไฟลวีล ปุลเล สายพาน เพลา เกียร์ หรือสิ่งอื่นที่ทำงานสนองกัน*

สำหรับภาษาการเมืองและภาษาสื่อนั้น จากการสำรวจเชิงปริมาณเปรียบเทียบกันต่อพันคำปรากฏว่า ภาษาการเมืองพบ 10 คำต่อพันคำ และล้วนเป็นศัพท์บัญญัติที่ไม่ใช่ศัพท์เฉพาะสาขาวิชาการสาขาใดสาขาหนึ่ง แต่เป็นศัพท์ที่พบได้ทั่วในชีวิตประจำวัน อาทิ *นโยบาย ความปรองดอง วิกฤติ* เป็นต้น ดังตัวอย่าง

(50) *พรรคการเมืองคู่แข่งมีโอกาสบริหารประเทศผ่านนายกรัฐมนตรี 2 คน บ้านเมืองเดินหน้าต่อไปไม่ได้ ผมไม่สามารถปฏิเสธความรับผิดชอบ หน้าที่ผมทำอย่างไรบ้านเมืองเดินหน้าได้ผ่านพ้นวิกฤติเท่านั้นครับ*

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ปราศรัย ณ เวทีราชประสงค์ 23 มิถุนายน 2554)

ส่วนภาษาสื่อนั้นปริมาณศัพท์บัญญัติที่พบมีความแตกต่างกันขึ้นกับเนื้อหา กรณีศึกษาในข่าวเศรษฐกิจพบมากรองลงมาจากที่พบในภาษาวิชาการสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กล่าวคือ พบปริมาณ 60 ต่อพันคำ ซึ่งนับเป็นความถี่ที่ค่อนข้างสูง ลักษณะคำศัพท์เป็นศัพท์เฉพาะวงการซึ่งไม่ปรากฏใช้ในบริบททั่วไปในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างที่ยกมานี้เป็นข่าวที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับตลาดหุ่น ดังนี้

(51) นายสมชาย เอนกทวีผล ผอ.ฝ่ายวิเคราะห์หลักทรัพย์ บล. ฟินันเซีย ไซรัส มองว่าดัชนีตลาดหุ้นไทยเจอแรงเทขายทำกำไรออกมาหลังปรับเพิ่มขึ้นแรงในวันก่อนหน้า ประกอบกับขาดปัจจัยบวกใหม่ๆ กระตุ้นการลงทุน เนื่องจากนักลงทุนยังกังวลปัจจัยลบเดิม ทั้งการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก รวมถึงปัญหาหนี้สาธารณะของกรีซ ที่ขณะนี้ยังไม่มีมาตรการให้ความช่วยเหลือทางการเงินที่ชัดเจน ส่วนแนวโน้มวันที่ 16 มิ.ย. มองว่าดัชนีมีโอกาสปรับลดลงหรือทรงตัว เนื่องจากนักลงทุนยังกังวลปัจจัยลบเดิมๆ ในต่างประเทศที่ยังไม่ชัดเจน โดยประเมินแนวรับที่ 1,020-1,025 จุดและแนวต้านที่ 1,035-1,040จุด ด้านกลยุทธ์หากดัชนีปรับเพิ่มขึ้นแนะนำเทขายทำกำไร เนื่องจากภาพรวมตลาดยังผันผวนและมีความไม่แน่นอน.

ในขณะที่ข่าวทั่วไป อาทิ ข่าวต่างประเทศพบศัพท์บัญญัติพันละ 0.4 คำ ในทางกลับกันพบการใช้คำทับศัพท์ค่อนข้างมากกว่าทำเนียบภาษาอื่น จึงอาจเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ศัพท์บัญญัติในภาษาสื่อมีไม่มากเท่ากับในภาษาวิชาการ ดังตัวอย่างข้อความต่อไปนี้

(52) *<u>สถาบันอุตุนิยมวิทยา</u>นิวซีแลนด์ สามารถวัดระดับความรุนแรงได้ 6.0 ริกเตอร์ เมื่อเวลา 14.40 น.ตามเวลาท้องถิ่น ขณะที่<u>สำนักสำรวจ ธรณีวิทยาสหรัฐฯ</u> รายงานว่า สามารถวัดระดับแผ่นดินไหวได้ 6.0 ริกเตอร์เช่นกัน โดยจุดศูนย์กลางห่างจากเมืองไครสต์เชิร์ชเพียง 10 กิโลเมตรที่ระดับความลึก 11 กิโลเมตร ขณะที่ก่อนหน้านี้เมื่อเวลา 12.09 น.สามารถวัด<u>ระดับการสั่นไหว</u>ได้เกิน 4.3 ริกเตอร์ถึง 4 ครั้ง*

5.5 สรุป

จากการศึกษาภาษาวิชาการในเรื่องของโครงสร้างและการปรากฏนามวลีแปลง ประโยคร่วม คุณานุประโยค และศัพท์บัญญัติ กล่าวได้ว่าลักษณะดังกล่าวนี้เป็นตัวบ่งชี้ความซับซ้อนของภาษาวิชาการไทย

คุณลักษณะความซับซ้อนในภาษาวิชาการไทยทำให้เห็นถึงหน้าที่ของภาษาวิชาการว่าภาษาวิชาการมีโครงสร้างซับซ้อนปรากฏมากและหลากหลายก็ไว้เพื่อรองรับการถ่ายทอดความคิดทางวิชาการที่มีความสลับซับซ้อนและเป็นเฉพาะตัว

อย่างไรก็ดี ด้วยความที่ภาษาวิชาการเป็นทำเนียบภาษาที่มีความเฉพาะตัวและเข้าถึงยาก ดังกล่าวนี้ก็อาจทำให้เห็นว่าภาษาวิชาการไม่ใช่ภาษาของคนทั่วไปหรือเพื่อคนทั่วไป แต่เป็นภาษาของคนกลุ่มหนึ่งที่มีความรู้และมุ่งเผยแพร่ความรู้ในคนหมู่เดียวกันมากกว่าคนทั่วไป ทำให้ผู้ใช้ภาษาแบบซับซ้อนดูมีระดับสูงกว่า จึงอาจกล่าวได้ว่าความซับซ้อนในภาษาวิชาการเป็นเครื่องบ่งชี้หนึ่งถึงลักษณะเชิงอำนาจในสังคม

บทที่ 6
ลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความเป็นทางการ ของวัจนลีลาภาษาวิชาการ

วัจนลีลาภาษาวิชาการมีลักษณะประการหนึ่งที่มีความโดดเด่น คือ ความเป็นทางการ สะท้อนให้เห็นจากความระมัดระวังในการเลือกใช้คำ ในภาษาวิชาการแทบไม่มีการใช้ภาษาปาก หรือภาษาสแลงปะปนมาเลยแต่จะเลือกใช้คำในวงศัพท์ของการใช้ภาษาในโอกาสที่เป็นทางการอยู่มาก นอกจากนี้ ความเป็นทางการยังหมายถึงการหลีกเลี่ยงการใช้คำย่อคำตัดสั้น ต่อไปนี้จึงจะกล่าวถึงลักษณะบ่งชี้ความเป็นทางการของภาษาวิชาการ

6.1 ลักษณะที่บ่งชี้ความเป็นทางการและความเป็นแบบแผน

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา พบว่าคำ “ทางการ” และ “แบบแผน” เป็นคำที่ใช้ในความหมายที่ใกล้กันมากเสียจนบางครั้งถูกใช้เป็นคำไวพจน์ นักวิชาการจำนวนมากที่กล่าวถึงสองคำนี้ในความหมายที่กล่าวถึงลักษณะของภาษา หรือวัจนลีลาหนึ่งที่ใช้ในโอกาสที่ต้องใช้ความระมัดระวังค่อนข้างสูงในการสื่อสาร

มโนทัศน์เรื่องความเป็นทางการเป็นที่เข้าใจในหมู่ครูสอนภาษาโดยทั่วไปว่าหมายถึงระดับความเป็นแบบแผนของภาษาที่แตกต่างหลากหลายไปตามสถานการณ์การสื่อสาร ระดับภาษาโดยทั่วไปอาจแบ่งกว้างๆ ออกได้เป็น 3 ระดับ คือ ภาษาแบบแผน ภาษากึ่งแบบแผน และภาษาปาก

คณาจารย์ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2555 น.5-6) กล่าวถึงเรื่องระดับภาษาไว้ดังนี้

> ระดับของภาษาถูกกำหนดโดยบริบทของการใช้ภาษา หรือสิ่งแวดล้อมในการใช้ภาษาแต่ละครั้ง ซึ่งได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร กาลเทศะ ระดับภาษาเป็นสิ่งที่ผู้ใช้ภาษาต้องคำนึงถึง เพราะหากใช้ไม่เหมาะกับระดับของภาษา การสื่อสารก็จะไม่ประสบผลสำเร็จตามต้องการ

นอกจากนี้เอกสารฉบับเดิมยังกล่าวถึงระดับภาษาที่ปรากฏในงานวิชาการว่าจัดอยู่ใน **ภาษาระดับมาตรฐานราชการ**

> การใช้ภาษาไทยในระดับนี้มีทั้งการใช้ถ้อยคำระดับสูงเช่นคำราชาศัพท์ คำแสดงความสุภาพ และการใช้ถ้อยคำระดับสามัญที่ใช้เป็นภาษาราชการและใช้สื่อสารกันทั่วไปในภาษาไทย จัดเป็นภาษาไทยในระดับสูงที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และสมบูรณ์แบบ แม้จะไม่ตกแต่งประณีตไพเราะเท่ากับภาษาระดับพิธีการ แต่มีความชัดเจน สุภาพ สละสลวย ใช้ในโอกาสสำคัญที่เป็นทางการ และใช้ในการพูด การเขียนวิชาการต่างๆ
>
> (คณาจารย์ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2555 น.5-6)

ภาษาแบบแผนถูกกล่าวถึงว่าเป็นลักษณะของภาษาที่ปรากฏใช้ในงานเขียนทางวิชาการ ดังที่ กิตติชัย พินโน และคณะ (2554 น.91-92) กล่าวว่า

> ภาษาแบบแผนเป็นภาษาที่ต้องระมัดระวังเรื่องความถูกต้อง ทั้งการออกเสียง การเลือกใช้คำให้ตรงความหมายกับที่ต้องการสื่อ และการใช้รูปแบบทางไวยากรณ์ เนื่องจากภาษาระดับนี้ใช้ในโอกาสที่เป็นทางการ เป็นพิธีการ หรือใช้แก่บุคคลสำคัญหรือบุคคลสำคัญเป็นผู้ใช้ ภาษาแบบแผนมักพบได้ในงานเขียนเชิงวิชาการ เช่น ตำรา บทความวิชาการ รายงานทางวิชาการ รายงานการวิจัย รวมทั้งหนังสือราชการ บทกล่าวเปิดแลปิดงาน พระบรมราโชวาท คำกล่าวปฏิญาณ เป็นต้น ภาษาแบบแผนนี้จะไม่ใช้คำย่อ เช่น พ.ศ.กทม.ซึ่งใช้กันโดยทั่วไป แต่จะต้องเขียนหรืออ่านแบบเต็มว่า “พุทธศักราช” “กรุงเทพมหานคร” ... และต้องใช้ภาษาให้ถูกตามรูปแบบทางไวยากรณ์ ไม่มีการละคำ หรือใช้คำซ้ำโดยไม่จำเป็น ฯลฯ

อย่างไรก็ดี ยังไม่เป็นที่ชัดเจนว่าภาษาแบบแผนที่ถูกกล่าวถึงในวรรณกรรมที่ให้ความรู้เรื่องการใช้ภาษานั้น มีลักษณะเฉพาะอย่างไรบ้าง จึงเป็นสิ่งที่งานวิจัยนี้ต้องศึกษาว่าคุณลักษณะความเป็นทางการในภาษา**วิชาการมีลักษณะที่แสดงออกอย่างไร**

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า นักภาษาจัดแบ่งระดับภาษาเป็นภาษาแบบแผนและเรียกคุณสมบัติที่ทำให้เกิดภาษาแบบแผนว่า “ความเป็นทางการ”

ลักษณะภาษาวิชาการที่พ้องกับลักษณะภาษาแบบแผน หรือภาษามาตรฐานราชการนั้นมีลักษณะเด่น 3 ประการ คือ ลักษณะที่หลีกเลี่ยงใช้คำต่างประเทศปนในประโยค (ต้องเขียนเป็น

ภาษาไทยแล้ววงเล็บภาษาอังกฤษ) ลักษณะที่หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาปากหรือภาษาสแลง และลักษณะที่หลีกเลี่ยงการใช้คำย่อโดยไม่จำเป็น ผู้วิจัยจึงขอนำมากล่าวถึงต่อไปนี้

6.2 การหลีกเลี่ยงการใช้คำต่างประเทศปนในประโยค

ลักษณะประการแรกในภาษาวิชาการ ที่แสดงให้เห็นความเป็นทางการคือลักษณะที่ชี้ให้เห็นว่าผู้เขียนหลีกเลี่ยงการใช้คำต่างประเทศในประโยค กล่าวคือ เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องใช้คำศัพท์ต่างประเทศ ผู้เขียนก็มักจะใช้วิธีเขียนคำนั้นเป็นคำเทียบเท่าภาษาไทยแล้ววงเล็บภาษาอังกฤษไว้คู่กัน การเขียนคำนั้นเป็นภาษาไทยมีได้สองกรณี คือ ใช้คำทับศัพท์ และใช้ศัพท์บัญญัติ

6.2.1 การหลีกเลี่ยงการสลับภาษา

ที่ผ่านมามีผู้ที่สนใจศึกษาปรากฏการณ์ที่ผู้พูดสองภาษาหรือหลายภาษา พูดภาษาเหล่านั้นสลับกันไปมา ศศิธร ธาตุเหล็ก (2541) ยังพบว่าผู้ที่ประกอบอาชีพในลำดับเกียรติภูมิที่สูงมักนำภาษาอังกฤษมาใช้ในการทำงานมากอย่างเด่นชัด ดังที่สุทธิรา ว่องพาณิชย์เจริญ (2540) พบว่านักจัดรายการวิทยุภาค F.M. มีการสลับภาษาทั้งที่เป็นศัพท์เฉพาะและศัพท์ทั่วไป ตัวอย่างเช่น

> *(1) สวัสดีค่ะ/ครับ ต้อนรับคุณผู้ฟังเข้าสู่รายการ "Teen Club คลับของคนวัยมันส์" ทาง สวท.ชลบุรี FM. 99.75 MHz. เวลา 20.30 น. – 21.00 น. กับพวกเรา (แนะนำตัวดีเจ) วันเสาร์ที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 รายการของเราได้เพิ่มช่วงพิเศษให้คุณผู้ฟังได้โทรเข้ามาพูดคุยกับเราในราย เสนอแนะความคิดเห็นกับเราได้ในรายการที่ 2 ทาง ที่แฟนเฟจของรายการของเรา "ทีนคลับ คลับของคนวัยมันส์" หรือ ที่หมายเลขโทรศัพท์ 038133369-70 ช่วงหน้า ช่วง "กด likeใช่เลย" วันนี้เราจะมาพูดถึงความแตกต่างระหว่างชาย-หญิง จะเป็นความแตกต่างเรื่องอะไรนั้น ติดตามช่วงหน้า ค่ะ /ครับ*

จากบทวิทยุบทรายการ "Teen Club คลับของคนวัยมันส์" สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จ.ชลบุรี (FM. 99.75 MHz.) ประจำวันเสาร์ที่ 5 พฤษภาคม 2555 เวลา 20.30 น. – 21.00 น. จะเห็นว่ามีลักษณะสลับภาษาตั้งแต่ชื่อรายการ "Teen club" ไปจนถึงชื่อช่วงรายการ *ช่วง "กด like ใช่เลย"* การสลับภาษานับเป็นสีสันที่พบได้ทั่วไปในภาษาของวัยรุ่นและนักสื่อสารมวลชน

อีกตัวอย่างที่พบในภาษาสื่อแม้จะไม่ใช่ภาษาวัยรุ่นแต่ก็มีการสลับภาษาอยู่เป็นจำนวนมาก ได้แก่รายการวิทยุสำหรับผู้สนใจดูแลสุขภาพ

(2) ในน้ำข้าวกล้องงอก มี สารอาหารมากมาย ได้แก่ โปรตีน ไขมัน ความชื้น เถ้า (สารอาหาร จำพวกหนึ่งช่วยย่อยอาหาร) คาร์โบไฮเดรต และกาบ้า โดยสรรพคุณของ "กาบ้า" จะช่วยแก้โรคอัลไซเมอร์บำรุงระบบประสาท ควบคุมความดัน โลหิตให้อยู่ในระดับปกติ และยังช่วยชะลอความชราและฟื้นฟูสภาพผิว ได้ดี นอกจากนี้ยังมีเพอร์ริคาบ คือ เยื่อหุ้มเมล็ดข้าว ที่เห็นเป็นสีน้ำตาลแดง มีสารต้านอนุมูลอิสระจำนวนมากอีกด้วย

บทวิทยุข้างต้นคือบทวิทยุรายการ "รู้ไว้ใช่ว่า" ตอนที่ 1 ออกอากาศวันจันทร์ ที่ 3 สิงหาคม 2552 เวลา 09.00 – 09.30 น. ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร FM. 90.75 MHz เขียนบทวิทยุโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์วิมลพรรณ อาภาเวท ดำเนินรายการโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิมลพรรณ อาภาเวท เช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่าแม้จะเขียนและดำเนินรายการโดยนักวิชาการแต่ด้วยความเป็นบทวิทยุทำให้ลักษณะการสลับภาษาไม่เป็นสิ่งที่ต้องพยายามหลีกเลี่ยงแต่ประการใด

แต่สำหรับภาษาวิชาการแล้ว การสลับภาษาถือว่าเป็นลักษณะที่ทำให้เกิดความไม่เป็นทางการ การสลับภาษาโดยไม่มีหลักเกณฑ์การทับศัพท์หรือบัญญัติศัพท์เข้ามาช่วยจะทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับ ผู้เขียนขอยกตัวอย่างด้วยการแทนที่ข้อความจากบทความวิชาการข้างล่างนี้ด้วยการสลับภาษาดังที่จะปรากฏในข้อความถัดไป ดังนี้

(3) เฮอร์เบิร์ต แลนเดอร์ (Herbert Lander 1966) ได้กล่าวถึงประสบการณ์ร่วมของมนุษย์ทุกเผ่าพันธุ์ไว้ในทำนองเดียวกันแต่มีรายละเอียดที่แตกต่างออกไป เขากล่าวว่ามนุษย์มีประสบการณ์ทางชีวภาพร่วมกัน แต่ในเรื่องของความคิดนั้นเขากล่าวว่ามีข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นอยู่สองประการ ประการหนึ่งคือ ปรากฏการณ์ที่มนุษย์สามารถเห็นหรือสัมผัสได้ (phenomenon) และอีกประการหนึ่งคือ ปรากฏการณ์ที่ไม่สามารถมองเห็นหรือสัมผัสได้ (non-phenomenon) ปรากฏการณ์ที่มนุษย์สามารถมองเห็นหรือสัมผัสได้นั้นจะอยู่ในรูปของ เวลา พื้นที่ สรรพสิ่ง อุบัติการณ์ ความเป็นเหตุเป็นผล คุณสมบัติ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ

จากตัวอย่างภาษาวิชาการข้างต้นได้ทดสอบโดยนำคำศัพท์ภาษาอังกฤษวางแทนในตำแหน่งเดียวกันโดยไม่มีการทับศัพท์หรือบัญญัติศัพท์เข้ามาช่วย พบว่าลักษณะที่เกิดขึ้นคือรูปแบบที่ไม่เป็นที่ยอมรับในภาษาวิชาการ

(3ก) Herbert Lander (1966) ได้กล่าวถึงประสบการณ์ร่วมของมนุษย์ทุกเผ่าพันธุ์ไว้ในทำนองเดียวกันแต่มีรายละเอียดที่แตกต่างออกไป เขากล่าวว่ามนุษย์

มีประสบการณ์ทางชีวภาพร่วมกัน แต่ในเรื่องของความคิดนั้นเขากล่าวว่ามีข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นอยู่สองประการ ประการหนึ่งคือ phenomenon และอีกประการหนึ่งคือ non-phenomenon ปรากฏการณ์ที่มนุษย์สามารถมองเห็นหรือสัมผัสได้นั้นจะอยู่ในรูปของ เวลา พื้นที่ สรรพสิ่ง อุบัติการณ์ ความเป็นเหตุเป็นผล คุณสมบัติ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ

อย่างไรก็ดีในกรณีที่ผู้เขียนจำเป็นต้องใช้การสลับภาษา มักปรากฏเครื่องหมายแสดงไว้อย่างชัดแจ้งเพื่อแยกแยะข้อความที่เขียนด้วยอักษรภาษาต่างประเทศกับเนื้อความปกติ เช่นการใช้เครื่องหมาย วงเล็บ (-) หรือเครื่องหมายคำพูด " - "ดังตัวอย่างต่อไปนี้

*(4) ในขณะที่โลกปัจจุบันกำลังเดินทางเข้าสู่ความสุดโต่ง (Extreme) ทั้ง ๒ ด้าน คือ (๑) **ลัทธิทุนนิยม** (Capitalism) การลุ่มหลง มัวเมาอยู่ในวัตถุนิยม และบริโภคนิยม ภายใต้บาทฐานของระบบทุนนิยม จึงทำให้สังคมมนุษย์เปลี่ยนจากสังคมแห่งการแบ่งปันโน้มเอียงไปสู่สังคมแห่งการแย่งชิง โดยแย่งกันหากิน แย่งถิ่นกันอยู่ แย่งคู่กันสวาท และแย่งอำนาจกันเป็นใหญ่ เพื่อสนองกิเลสตัณหาอย่างไม่มีขีดจำกัด (๒) **ลัทธิก่อการร้าย** (Terrorism) เน้นพฤติการณ์รุนแรงซึ่งมีเจตนาที่จะก่อให้เกิดความกลัว กระทำการเพื่อจุดประสงค์ทางศาสนา การเมืองหรืออุดมการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นการกระทำที่จงใจหรือไม่ใส่ใจต่อความปลอดภัยของผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง (พลเรือน) และกระทำโดยองค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐใด ๆ*

ลัทธิที่ ๒ เป็นปฏิกิริยาย้อนกลับเพื่อทิ่มแทงลัทธิที่ ๑ อันเกิดมาจากความไม่พึงพอใจ ความคับแค้นใจ อันเนื่องมาจากการกินพื้นที่ และภาวะคุกคามของระบบทุนนิยม ฉะนั้น การทำลายเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ ในมหานครนิวยอร์ก จึงการเผชิญหน้าเพื่อประกาศภาวะสงครามระหว่างลัทธิทั้งสองนี้ ผลต่อเนื่องที่ตามมา คือการที่ทุนนิยมเปิดหน้าประกาศสงครามกับลัทธิก่อการร้ายตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา ตัวอย่างของการไม่ยอมแพ้ของลัทธิก่อการร้ายคือ การกลายพันธุ์ไปสู่กลุ่มใหม่ที่เรียกว่า "ISIS" หรือ "Islamic State in Iraq and Syria" เป็นกองกำลังติดอาวุธที่ใช้ความรุนแรงในการต่อต้านระบอบทุนนิยมจากตะวันตกอย่างสุดขั้ว กิจกรรมที่คนทั่วไปคุ้นเคย คือ การฆ่า ไม่ว่าจะเป็นการฆ่านักข่าว การฆ่าเด็กและสตรี รวมไปการกลุ่มคนที่เป็นปฏิปักษ์

จะเห็นว่าการปรากฏของคำภาษาต่างประเทศในภาษาวิชาการนั้นจะแสดงด้วยเครื่องหมายที่ทำให้เห็นว่ามีการแยกแยะคำคำนั้นออกจากเนื้อความ จากตัวอย่างคำที่แสดงด้วยเครื่องหมายวงเล็บ เช่น *ความสุดโต่ง (Extreme)* ***ลัทธิทุนนิยม*** *(Capitalism)* ***ลัทธิก่อการร้าย*** *(Terrorism)* เป็นคำนามสามัญที่มี

ความหมายเฉพาะวงการ ส่วนคำที่แสดงด้วยเครื่องหมายคำพูด อย่างเช่น *"ISIS" หรือ "Islamic State in Iraq and Syria"* มีลักษณะเป็นชื่อเฉพาะ

ที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ลักษณะการหลีกเลี่ยงการสลับภาษานั้นแตกต่างกับทำเนียบภาษาอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาสื่อดังที่ยกตัวอย่างให้เห็นข้างต้นแล้ว นอกจากนี้การหลีกเลี่ยงการสลับภาษาในงานวิชาการยังแสดงออกอย่างชัดเจนด้วยการใช้เครื่องหมายสัญลักษณ์ประกอบการเขียนกำกับเพื่อแยกแยะ จึงกล่าวได้ว่าลักษณะหลีกเลี่ยงการสลับภาษาเป็นลักษณะเฉพาะตัวประการหนึ่งของภาษาวิชาการ

6.2.2 การใช้คำราชาศัพท์ถูกต้องตามแบบแผน

ลักษณะภาษาที่ใช้ในโอกาสสำคัญอย่างงานราชพิธีและในโอกาสที่เป็นทางการต่างๆ จัดเป็นภาษาระดับพิธีการ ภาษาระดับมาตรฐานราชการ หรือ อาจเรียกอีกอย่างว่าภาษาระดับทางการ ที่มีความเคร่งครัดในภาษาวิชาการ

เมื่อเปรียบเทียบกับทำเนียบภาษาอื่น อาจพบได้บ่อยครั้งว่าในภาษาสื่อสารมวลชนมักไม่แสดงออกถึงแบบแผนของภาษาเหล่านี้อย่างเคร่งครัด แม้แต่คำราชาศัพท์ก็ไม่มีความถูกต้องตามแบบแผนเท่าใดนัก ดังอย่างเช่น

(5) “ในหลวง” ทรงเตือนสติคนไทยทั้งประเทศ ให้เข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่ของเล่น ควรศึกษาอย่างถ่องแท้

ข้อความข้างต้นมาจากคอลัมน์ “ข่าวของสถาบัน” โดยสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน) จะเห็นได้ว่าการกล่าวถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็มิได้ออกพระนามอย่างเคร่งครัด แต่ใช้ภาษาปากในการเรียกขานว่า “ในหลวง” อย่างที่ปรากฏใช้ในโอกาสที่ไม่เป็นทางการ

ความเคร่งครัดดังกล่าวแตกต่างกับในบทความวิชาการอย่างเห็นได้ชัด ผู้วิจัยขอยกข้อความที่มีการกล่าวถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่องราวที่ใกล้เคียงกันคือเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าในบทความวิชาการมีการออกพระนามต่างไปจากภาษาสื่อข้างต้นดังนี้

(6) เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

ข้อความข้างต้นคัดมาจากบทความทางวิชาการ เรื่อง “การพัฒนาภาวะผู้นำตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดย สุภัชชา พันเลิศพาณิชย์ จะเห็นว่ามีการใช้คำเรียกเต็มรูปแบบกว่าที่ปรากฏในภาษาสื่อข้างต้น คำเรียกนั้นคือ “*พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว*”

กล่าวโดยสรุปความเคร่งครัดในดรื่องแบบแผนของภาษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ราชาศัพท์เมื่อเปรียบเทียบแล้วภาษาวิชาการมีความแตกต่างกับภาษาสื่ออย่างมาก จึงอาจกล่าวได้ว่าภาษาความเคร่งครัดเรื่องราชาศัพท์เป็นอีกลักษณะสำคัญประการหนึ่งของภาษาวิชาการ

6.2.3 การทับศัพท์

คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในภาษาไทยที่ใช้กันอยู่มักที่มาของรูปศัพท์ด้วยการเทียบเสียงตัวอักษรไทยกับเสียงในภาษาเดิมแล้วนำมาเขียนในรูปที่อ่านได้สะดวกในภาษาไทย โดยมีหลักเกณฑ์การทับศัพท์แตกต่างกันไปในแต่ละภาษา แม้จะมีคำทับศัพท์ที่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานแล้วอาจมีหลักเกณฑ์แตกต่างจากที่กำหนดบ้างก็ตาม

ในข้อมูลภาษาวิชาการปรากฏใช้ในหลายลักษณะดังต่อไปนี้

แบบแรก ปรากฏใช้ในลักษณะชื่อเฉพาะ

ตัวอย่างเช่น

(7) นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างด้วย<u>ค่า “ที”</u> (t-test)

(ศิริพร ศิริกาญจนโกวิท และถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร์ 2551)

(8) การเข้ามาของกองทุนเทมาเสก (Temasek holding) ได้กลายเป็นประเด็นใหม่ (Current Issues) สำหรับคนไทย

(ศุภการ สิริไพศาล 2549)

แบบต่อมา ปรากฏใช้ในลักษณะชื่อเฉพาะและชื่อเฉพาะนั้นเป็นส่วนหนึ่งของศัพท์บัญญัติ ตัวอย่างเช่น

(9) ระบอบประชาธิปไตย ได้ถูกนิยามความหมายให้มีความเกี่ยวข้องเกี่ยวเนื่องและเป็นระบบที่เอื้ออำนวยต่อกันและกัน ตรงกับ<u>ทฤษฎีความมั่งคั่งว่าด้วยประชาธิปไตยของลิปเซท</u> (Lipset’s Prosperity Theory of Democracy)

(ศุภการ สิริไพศาล 2549)

บ้างปรากฏใช้เป็นคำสามัญที่มีความหมายกว้าง ตัวอย่างเช่น *นอมินี (Nominee)*

(10) ในปัจจุบันทุนสิงคโปร์ทั้งทุนของรัฐและทุนเอกชนได้เข้าไปมีบทบาทและมีส่วนเกี่ยวข้องในวงจรเศรษฐกิจของภูมิภาคแห่งนี้ ทั้งที่เป็นการดำเนินการโดยตรง และผ่านทางบริษัทตัวแทนหรือนอมินี (Nominee) ทั้งหลาย จนกระทั่งกลายเป็นทุนข้ามชาติที่สมบูรณ์แบบกลุ่มใหญ่

(ศุภการ สิริไพศาล 2549)

นอกจากนี้ยังปรากฏในกรณีเป็นคำนามสามัญแต่เป็นสิ่งที่มีชนิดย่อยซึ่งรู้จักกันในเฉพาะวงการเท่านั้น เช่น *เพียโซอิเล็กทริก (Piezoelectric)*

(11) ปัจจุบัน การเก็บเกี่ยวพลังงานจากการก้าวเท้าจะเปลี่ยนพลังงานขณะการลงเท้าเป็นพลังงานไฟฟ้า โดยมีอย่างน้อย 5 วิธีหลัก ดังต่อไปนี้

1. เพียโซอิเล็กทริก (Piezoelectric) เมื่อวัสดุซึ่งมีคุณสมบัติเพียโซอิเล็กทริกถูกทำให้เปลี่ยนรูปร่างภายนอกด้วยการกดหรือการดึงโครงสร้างภายในของวัสดุ เช่น ผลึกหรือโมเลกุลซึ่งมีขั้ว ไฟฟ้าบวกและลบก็จะเปลี่ยนรูปร่างเช่นกัน ส่งผลให้สมดุลของขั้วไฟฟ้าในวัสดุเปลี่ยนแปลง วัสดุจึงผลิตกระแสไฟฟ้าออกมาได้

แต่จะสังเกตเห็นได้ว่า การปรากฏคำทับศัพท์อาจอยู่ในลักษณะของการกล่าวซ้ำ โดยมีศัพท์บัญญัติปรากฏอยู่ข้างหน้า และมีศัพท์เดิมปรากฏอยู่ในวงเล็บข้างท้ายดังตัวอย่างข้างต้น

แบบต่อมากปรากฏใช้เป็นหน่วยนับ หรือคำลักษณนาม

(12) ผลการตรวจวัดระดับเสียงพบว่า ช่วงการท่องเที่ยวน้อยมีระดับเสียงเฉลี่ยในเวลา 24 ชั่วโมงสูงที่สุดคือ 66.8 เดซิเบล และ 65.7 เดซิเบล

ความถี่ในการใช้คำทับศัพท์อาจมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเนื้อหาของงานวิชาการนั้นๆ หากเป็นด้านวิทยาศาสตร์พบว่ามีการใช้คำทับศัพท์จำนวนมาก ทั้งปรากฏเดี่ยวและปรากฏในคำประสม ตัวอย่างเช่น

(13) ช่วงห่างของความถี่การล้างเมมเบรนที่เหมาะสมต่อการดำเนินระบบนาโนฟิลเตรชันระยะยาว และทำให้สามารถพัฒนาตัวชี้วัดการเกิดฟาวลิงของระบบนาโนฟิลเตรชัน (Nanofiltration Fouling Index) สำหรับใช้เป็นดัชนีบ่งบอกถึง ลักษณะของกลไกการ

เกิดฟาวลิงที่เกิดขึ้นในการดำเนินระบบเพื่อประโยชน์ในการควบคุมระบบ ให้มีอายุการใช้งานนาน มีประสิทธิภาพดี และประหยัดค่าใช้จ่ายมากที่สุด

จะเห็นว่าบางศัพท์ปรากฏเดี่ยวๆ เป็นคำนามอย่างเช่น *เมมเบรน* บ้างก็ปรากฏร่วมกับคำหลักที่เป็นคำไทยแสดงจ่ากลุ่ม เช่น *ระบบนาโนฟิลเตรชัน* มีข้อสังเกตคือโดยมากคำเหล่านี้เป็นคำนาม

6.2.4 ศัพท์บัญญัติ

การใช้ศัพท์บัญญัติ คือ การใช้ศัพท์ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการสื่อสารทางวิชาการจากการศึกษาพบว่ามีปรากฏในลักษณะการใช้วงเล็บแสดงคำศัพท์ในภาษาต้นทางอยู่เป็นจำนวนมาก ดังตัวอย่าง

(14) อย่างไรก็ตามการสร้างตัวละครหญิงในวรรณคดีพื้นบ้าน วรรณคดีชาดก และวรรณคดีบทละครมีปรากฏใน 2 ลักษณะ ได้แก่ สตรีที่มีลักษณะตามอุดมคติ และสตรีที่ขัดกับลักษณะตามอุดมคติ ทั้งนี้เนื่องมาจากธรรมชาติของประเภทของวรรณคดี (genre) จำพวกนิยายที่จำเป็นต้องสร้างตัวละครที่มีความสมจริงและความซับซ้อนตามธรรมชาติของมนุษย์

(กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี 2550)

น้อยแห่งที่จะใช้คำทับศัพท์แสดงต้นเค้าศัพท์ เหตุที่ใช้ก็เพราะเป็นศัพท์ที่คุ้นเคยกันในภาษาในชีวิตประจำวันมากกว่าศัพท์บัญญัติ จึงแสดงคำทับศัพท์เพื่อช่วยความเข้าใจและไม่แสดงรูปศัพท์ต้นเค้าในภาษาอังกฤษ

(15) ช่วยรักษาภาวะเยื่อบุโพรงมดลูกเจริญผิดที่ (ช็อกโกแลชีสต์) และทำให้ภาวะอุ้งเชิงกรานอักเสบลดลง

ความถี่ในการใช้วงเล็บภาษาอังกฤษ พบว่ามักใช้แสดงหัวข้อย่อย หัวข้อรอง หรือศัพท์สำคัญ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(16) Elisabeth Kübler-Ross12 เขียนถึง 5 ขั้นตอนของการยอมรับข่าวร้าย ที่พยาบาลสามารถนำมาใช้ประเมินการยอมรับข่าวร้ายของผู้ป่วย และมีแนวทางการ

ปฏิบัติเพื่อดูแลผู้ป่วยในแต่ละระยะได้อย่างเหมาะสม ดังนี้

1. ปฏิเสธ (denial) เป็นกระบวนการปกป้องตนเองทางจิตใจ มีอาการช็อก และชาเป็นอาการเริ่มต้น มีความสับสนปฏิเสธการยอมรับความจริง เช่น ปฏิเสธว่าสิ่งนี้ต้องไม่เกิดขึ้นกับตัวเรา การดูแลแบบประคับประคองในระยะนี้คือ การเป็นผู้ฟังที่ดีเพื่อให้ผู้ป่วยได้ระบายความรู้สึกออกมาเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่สามารถทำได้

2. โกรธ (anger) การแสดงความโกรธมี 2 รูปแบบคือ การเก็บกดอารมณ์โกรธอยู่ภายในใจ หรือแสดงอารมณ์โกรธออกมาให้ผู้อื่นรู้ อาจโกรธแพทย์ โกรธครอบครัว หรือโกรธตัวเองก็ได้ เช่น คิดว่าทำไมต้องเป็นตัวเราที่เป็นโรคนี้เพราะเราปฏิบัติตัวไม่ดี หรือแพทย์อาจวินิจฉัยโรคผิด การดูแลที่ดีในระยะนี้คือ การให้ผู้ป่วยได้ระบายความรู้สึกออกมาให้มากที่สุด เช่นเดียวกับระยะปฏิเสธ

3. ต่อรอง (bargaining) เมื่อผู้ป่วยอารมณ์เย็นลงอาจเริ่มมีการต่อรอง เช่น ขอให้ตัวเองมีชีวิตอยู่ต่อ การดูแลในระยะนี้ คือ เมื่อผู้ป่วยมีอารมณ์เย็นลงพอที่จะรับฟังข้อมูลต่างๆ ได้ ต้องให้ข้อมูลที่สำคัญๆ ก่อน เช่น ประโยชน์ที่ผู้ป่วยจะได้จากการเข้ารับการรักษาโรค ควรมีการเสนอทางเลือกการรักษาอื่นๆ ให้ผู้ป่วยเป็นผู้ตัดสินใจ เพราะการมีทางเลือกหลายๆ ทางจะทำให้ผู้ป่วยรู้สึกว่าตนเองมีทางออกไม่ถูกจำกัดด้วยการรักษาเพียงวิธีเดียว

4. ซึมเศร้า (depression) เป็นภาวะเริ่มต้นที่จะเข้าสู่ขั้นการยอมรับ ผู้ป่วยอาจมีอาการซึมเศร้าเกิดขึ้นมาก่อนเช่น ผู้ป่วยอาจพูดน้อยลง สนใจสิ่งแวดล้อมน้อยลง การดูแลในระยะนี้ ต้องให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น และช่วยให้ผู้ป่วยผ่านระยะนี้เข้าสู่ระยะการยอมรับให้ได้เร็วที่สุด

5. ยอมรับ (acceptance) เป็นขั้นที่ผู้ป่วยสามารถยอมรับความจริงได้ ยอมเข้ารับการรักษา การดูแลในระยะนี้ต้องให้คำชมเชยที่ผู้ป่วยยอมเข้ารับการรักษา และให้กำลังใจผู้ป่วยเพื่อให้เข้ารับการรักษาอย่างต่อเนื่อง[7]

6.2.5 ความสำคัญของคำทับศัพท์และศัพท์บัญญัติในภาษาเป็นทางการ

ความเป็นลักษณะสำคัญของคำทับศัพท์และศัพท์บัญญัติที่บ่งชี้ให้เห็นว่าภาษาวิชาการมีความเป็นทาการนั้น สามารถทดสอบด้วยการนำคำทับศัพท์หรือศัพท์บัญญัติออกจากบริบท ดังนี้

[7]เพ็ญจันทร์ สิทธิปรีชาชาญ, พย.ม การแบ่งปันประสบการณ์การดูแลแบบประคับประคองสำหรับผู้ป่วยระยะท้าย

(17)

กรอบความคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง "การนำเสนอข่าวอาชญากรรม เกี่ยวกับสตรีที่ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงบนหน้าหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน" ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นกรอบและแนวทางการศึกษา โดยสามารถจำแนกเป็นหัวข้อย่อยๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. *ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility Theory) จริยธรรมและบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์*
2. *แนวความคิดเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวอาชญากรรม*
3. *แนวความคิดเรื่องความรุนแรงต่อสตรี*
4. *วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง*
5. *กรอบความคิดในการศึกษา (Conceptual Framework)*

…

ต่อไปนี้ผู้วิจัยขอเปรียบเทียบถ้อยคำในตัวอย่างข้างต้นกับวัจนลีลาที่ปรากฏในคุณลักษณะที่ตรงข้ามกัน คือ ความไม่เป็นทางการ โดยสร้างตัวอย่างที่ไม่หลีกเลี่ยงการใช้คำต่างประเทศในประโยคเลย เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องใช้คำศัพท์ต่างประเทศก็ใช้ภาษาอังกฤษแทนลงไปในตำแหน่งคำนั้นเลย ในลักษณะการสลับภาษา โดยไม่เขียนคำนั้นเป็นภาษาไทยแล้ววงเล็บภาษาอังกฤษ ดังตัวอย่าง

(18) การศึกษาเรื่อง "การนำเสนอข่าวอาชญากรรม เกี่ยวกับสตรีที่ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงบนหน้าหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน" ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นกรอบและแนวทางการศึกษา โดยสามารถจำแนกเป็นหัวข้อย่อยๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. *Social Responsibility Theory จริยธรรมและบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์*
2. *แนวความคิดเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวอาชญากรรม*
3. *แนวความคิดเรื่องความรุนแรงต่อสตรี*
4. *วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง*
5. *Conceptual Framework*

…

จะเห็นว่าการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทยโดยไม่มีการใช้วงเล็บกำกับความหมายใดๆ ทำให้การอ่านจะเกิดความไม่ราบรื่น อ่านสะดุด ผู้อ่านต้องชะงักงันกับการสลับ

ภาษา นอกจากนี้ยังอาจเกิดการตีความไม่ตรงกันทำให้เกิดความไม่ชัดเจนในการสื่อสาร สังเกตได้ว่าในหัวข้อที่ 1 ในตัวอย่าง “Social Responsibility Theory” อาจถูกเข้าใจว่าหมายถึง “จริยธรรมและบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์” ได้ เนื่องจากเป็นข้อความที่ปรากฏต่อเนื่องกัน

ผู้วิจัยสังเกตว่า เหตุที่ภาษาวิชาการมีลักษณะที่โดดเด่นเรื่องการหลีกเลี่ยงการใช้คำต่างประเทศในประโยค เหตุอาจเนื่องมาจากว่าการสลับภาษาทำให้เกิดความไม่ชัดเจนในการสื่อสาร และความไม่สละสลวยที่กล่าวมา เหล่านี้มีผลในการประเมินเชิงคุณค่าของภาษาเขียนว่าผู้เขียนไม่มีความระมัดระวังในการสื่อสาร ภาษาไม่ประณีตเรียบร้อยและดูเป็นงานเขียนที่ด้อยคุณภาพ ซึ่งล้วนมีผลต่อความน่าเชื่อถือของภาษาวิชาการทั้งสิ้น จึงอาจกล่าวได้ว่าลักษณะที่หลีกเลี่ยงใช้คำต่างประเทศปนในประโยคนี้ เป็นสิ่งที่สอดคล้องกับที่วรรณกรรมการใช้ภาษา เรียกว่าความสละสลวย ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งของความเป็นทางการนั่นเอง

6.3 การหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาปากหรือภาษาสแลง

ลักษณะประการต่อมาในภาษาวิชาการ ที่แสดงให้เห็นความเป็นทางการ คือ ลักษณะที่ชี้ให้เห็นว่าผู้เขียนหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาปากหรือภาษาสแลง

ภาษาพูดหรือภาษาปากมีลักษณะที่แสดงความคุ้นเคย ไม่เหมาะสมที่จะใช้เป็นพิธีการมีถ้อยคำที่เป็นเฉพาะตัวของภาษาปากปรากฏอยู่ไม่ว่าจะเป็น คำศัพท์เฉพาะกลุ่ม คำคะนอง หรือคำแสลง ตัวอย่างเช่น *รู้ๆ กันอยู่* หมายความว่า เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง เมื่อปรากฏในบริบทภาษาวิชาการแล้วทำให้เกิดความห้วน ไม่น่าเชื่อถือ ดังนี้

(19) <u>เป็นที่ยอมรับกัน</u>ในวงวรรณคดีศึกษาของไทยว่าสถานภาพของตัวละครหญิงในวรรณคดีโบราณนั้นด้อยกว่าสถานภาพของตัวละครชาย

(กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี 2550)

(19 ก) <u>รู้ๆ กันอยู่</u>ในวงวรรณคดีศึกษาของไทยว่าสถานภาพของตัวละครหญิงในวรรณคดีโบราณนั้นด้อยกว่าสถานภาพของตัวละครชาย

คำว่า *คนแก่* เป็นภาษาปากหมายความว่า *ผู้สูงอายุ* เมื่อปรากฏในบทความวิชาการทำให้เกิดความไม่สุภาพ ดังนี้

(20) <u>ผู้สูงอายุ</u>จะเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ในอนาคตเนื่องจากประชากรโลกมีอายุขัยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นและอัตราการเกิดทั่วโลกลดลง

(ศิริพร ศิริกาญจนโกวิท และถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร์ 2551)

(20 ก) <u>คนแก่</u>จะเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ในอนาคตเนื่องจากประชากรโลกมีอายุขัยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นและอัตราการเกิดทั่วโลกลดลง

6.4 การหลีกเลี่ยงการใช้คำย่อโดยไม่จำเป็น

คำย่อถูกใช้ในความหมายใกล้เคียงกับอักษรย่อ โดยบางครั้งใช้เป็นคำไวพจน์แต่ท้จริงแล้วสองสิ่งนี้มีความหมายแตกต่างกัน "คำย่อ" คือ คำที่ลดทอนพยางค์ลงให้สั้นเข้า ในขณะที่ "อักษรย่อ" เป็นการลดทอนคำให้สั้นเข้าด้วยการใช้อักษรพยัญชนะต้นของคำมาเขียนเรียงต่อกัน ทั้งสองชนิดนี้ล้วนมีที่ใช้ในภาษาปากมากกว่าที่จะพบในภาษาที่เป็นทางการ

อาจกล่าวได้ว่า "คำย่อ" เป็นลักษณะเฉพาะตัวของภาษาปาก เพราะคำย่อสอดคล้องกับลักษณะทางวัจนลีลาที่มีความเป็นภาษาพูดค่อนข้างสูง คือ มีความสั้น ง่าย เข้าใจได้ในวงจำกัด ตัวอย่างเช่น คำว่า *มหาลัย* เป็นคำย่อที่คุ้นเคยในการสนทนาแต่ไม่ปรากฏในภาษาระดับทางการ หรือคำว่า *กำกับ* ซึ่งย่อมาจาก *กำกับการแสดง* เช่นนี้จะไม่พบในภาษาวิชาการ **ในขณะที่คำย่อที่พบได้มากในภาษาสื่อเป็นวัจนลีลาซึ่งเป็นที่ยอมรับ ตัวอย่างเช่น**

(21) ซัลเลห์ ซาอิด เก-รึก <u>รมต.ติดต่อสื่อสารฯ</u> มาเลเซีย (แต่งตั้งใหม่) ระบุนาจิบ ราซัค ไม่จำเป็นที่ต้องเปิดเผยรายละเอียดการบริจาคทางการเมือง

"เทียนฉาย" ปธ.สปช.นัดถก สปช.พิจารณา การปฏิรูประบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน –การจัดตั้งศาลสิ่งแวดล้อม 10 ส.ค.นี้

แตกต่างกับภาษาวิชาการจะไม่ยอมให้มีการย่อคำ กร่อนคำ หรือใช้อักษรย่อโดยไม่จำเป็น หากเกิดการใช้อาจทำให้ลักษณะของภาษาไม่เป็นวิชาการได้

(22) ส่วนละครเวทีเรื่อง ความรักและความตาย เป็นผลงานการตีความและ<u>การกำกับการแสดง</u>ของพรรัตน์ ดำรุง จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดแสดงที่วังสวนผักกาดในปี พ.ศ. 2539

(กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี 2550)

ความเป็นเฉพาะตัวเรื่องระดับความเป็นทางการของภาษาวิชาการนี้สามารถทดสอบได้โดยการแทนที่คำย่อลงไปในตำแหน่งคำเต็ม ดังนี้

(22 ก) ส่วนละครเวทีเรื่อง ความรักและความตาย เป็นผลงานการตีความและการกำกับของ พรรัตน์ ดำรุง จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดแสดงที่วังสวนผักกาดในปี พ.ศ. 2539

จะเห็นว่าเมื่อแทนที่คำว่า *กำกับ* ลงไปในตำแหน่งของคำเต็ม *กำกับการแสดง* แล้ว พบว่าลักษณะดังกล่าวเป็นที่คุ้นเคยในภาษาสื่อ หรือ ภาษาในชีวิตประจำวันมากกว่าที่จะเห็นว่าเป็นภาษาวิชาการ

กรณีของอักษรย่ออาจพบได้ในภาษาวิชาการ อย่างไรก็ดีหากมีความจำเป็นต้องใช้อักษรย่อก็มักกล่าวถึงอักษรย่อนั้นอย่างเป็นระบบ โดยมีคำอธิบายความหมายของอักษรย่อนั้นๆ ไว้ในส่วนใดส่วนหนึ่งของข้อเขียน ตัวอย่างข้างล่างนี้แสดงให้เห็นการอธิบายอักษรย่อในวิทยานิพนธ์อย่างเป็นระบบ ดังนี้

(23)

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

การใช้อักษรย่อ

พระไตรปิฎกที่ใช้ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ คือ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พุทธศักราช ๒๕๓๙ อ้างอิงโดยระบุคัมภีร์ เล่มที่ / ข้อที่ / หน้าที่. เช่น ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๑๒๗/๕๓. หมายถึง คัมภีร์พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค เล่มที่ ๑๑ ข้อที่ ๑๒๗ หน้าที่ ๕๓, อรรถกถาภาษาบาลี จะแจ้งหมายเลขย่อ เล่มที่ / หน้าที่ เช่น ขุ.ธ.อ. (บาลี) ๖/๑๐๑. หมายถึง ขุททกนิกาย ธรรมบทอรรถกถา ภาค ๖ หน้า ๑๐๑, ฎีกาภาษาบาลี จะแจ้ง เล่มที่ / หน้าที่ เช่น สำ.ส.ฎีกา. (บาลี) ๑/๕. หมายถึง สังยุตตนิกาย ลีนัตถปกาสนี สคาถวรรคฎีกา เล่มที่ ๑ หน้าที่ ๕, ปกรณวิเสสภาษาบาลี จะแจ้ง เล่มที่ / หน้าที่ เช่น วิสุทฺธิ. (บาลี) ๓/๑. หมายถึง วิสุทธิมรรคปกรณ์ เล่มที่ ๓ หน้าที่ ๑.

พระสุตตันตปิฎก

ที.ม.	(ไทย)= สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ปา.	(ไทย)= สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิกวรรค	(ภาษาไทย)
ม.ม.	(ไทย)= สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มัชฌิมปัณณาสก์	(ภาษาไทย)
ม.อุ.	(ไทย)= สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	อุปริปัณณาสก์	(ภาษาไทย)
สํ.ส.	(ไทย)= สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	สคาถวรรค	(ภาษาไทย)
องฺ.ติก.	(ไทย)= สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ติกนิบาต	(ภาษาไทย)
องฺ.จตุกฺก.	(ไทย)= สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)
องฺ.ปญฺจก.	(ไทย)= สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ปัญจกนิบาต	(ภาษาไทย)
องฺ.ฉกฺก.	(ไทย)= สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ฉักกนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.ขุ.	(ไทย)= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ขุททกปาฐะ	(ภาษาไทย)

(พระมหาวิชาญ สุภาจโร)

กล่าวได้ว่าลักษณะภาษาแบบแผนที่ปรากฏในภาษาวิชาการนั้นมี 3 ประการ คือ การหลีกเลี่ยงการใช้คำต่างประเทศปนในประโยค การหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาปากหรือภาษาสแลง และการหลีกเลี่ยงการใช้คำย่อโดยไม่จำเป็น

ผู้วิจัยพบว่าภาษาวิชาการมีลักษณะที่แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนพยายามหลีกเลี่ยงคำภาษาต่างประเทศในลักษณะการสลับภาษา เมื่อจำเป็นต้องเขียนก็จะเขียนเป็นภาษาไทยแล้ววงเล็บภาษาอังกฤษ โดยรูปภาษาไทยดังกล่าวนั้นอาจเป็นได้ทั้งการทับศัพท์และการใช้ศัพท์บัญญัติถือเป็นลักษณะที่ทำให้เกิดความกลมกลืนสละสลวยและชัดเจนเป็นคุณลักษณะหนึ่งของภาษาทางการ

นอกจากนี้การหลีกเลี่ยงภาษาปากและคำย่อก็เป็นอีกลักษณะสำคัญของความเป็นทางการในภาษาวิชาการ จากการสังเกตพบว่าถ้อยคำในภาษาวิชาการเมื่อถูกแทนที่ด้วยภาษาปากและคำย่อแล้วจะทำให้มีลักษณะเหมือนภาษาสื่อหรือภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันมากกว่าที่จะเป็นภาษาวิชาการ

ด้วยเหตุผลข้างต้นนี้จึงกล่าวได้ว่าลักษณะทั้งสามประการนี้ คือ ลักษณะเด่นที่สะท้อนคุณสมบัติความเป็นทางการของภาษาวิชาการ

6.5 สรุป

ลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความเป็นทางการของวัจนลีลาภาษาวิชาการที่พบในงานวิจัยนี้ได้แก่การหลีกเลี่ยงใช้คำต่างประเทศปนในประโยค โดยปรากฏคำทับศัพท์และศัพท์บัญญัติจำนวน

มากในภาษาวิชาการ นอกจากนี้ยังพบลักษณะที่หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาปากหรือภาษาสแลง และลักษณะที่หลีกเลี่ยงการใช้คำย่อโดยไม่จำเป็น ดังแสดงให้เห็นในภาพข้างล่างนี้

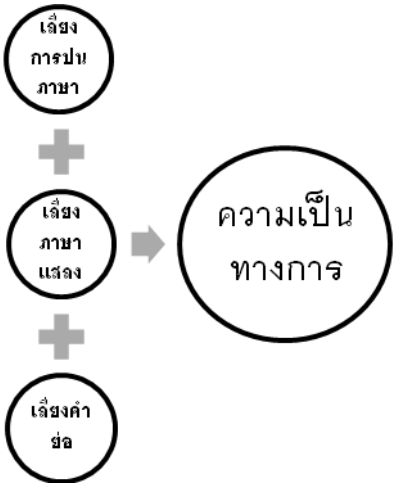

ภาพที่ 6.1 **ลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความเป็นทางการของวัจนลีลาภาษาวิชาการ**

จากภาพลักษณะที่บ่งชี้ความเป็นทางการและความเป็นแบบแผนล้วนเกิดขึ้นจากการใช้คำ ซึ่งแตกต่างกับวัจนลีลาภาษาในชีวิตประจำวัน ซึ่งเต็มไปด้วยคำภาษาปาก คำสแลง และคำย่อ นั่นเอง

บทที่ 7
ลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความเป็นวัตถุวิสัย ของวัจนลีลาภาษาวิชาการ

7.1 ความหมายของ “วัตถุวิสัย”

คุณลักษณะที่สำคัญอีกประการของภาษาวิชาการที่ผู้วิจัยพบในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความเป็นวัตถุวิสัย คำว่า **วัตถุวิสัย** ตรงกับคำว่า **objective** ในภาษาอังกฤษ หมายถึง ไม่ลำเอียง เนื่องจากความเห็นหรือความรู้สึกส่วนตัว ในที่นี้ใช้คำว่า **ความเป็นวัตถุวิสัย (objectivity)** ตามที่อธิบายไว้แล้วในหัวข้อ 4.3 ความเป็นวัตถุวิสัย หมายถึง การกล่าวความจริงที่อาศัยหลักฐานที่พิสูจน์ได้ เช่นหลักฐานที่ได้มาจากการวิจัยหรือแหล่งที่เชื่อถือได้ ภาษาที่มีความเป็นวัตถุวิสัย หมายถึงภาษาที่ไม่ลำเอียง บิดเบือนไปตามความรู้สึกหรือความเห็นส่วนตัว ในการเขียนทางวิชาการ มีหลักการที่ยอมรับกันทั่วไปว่าผู้เขียนต้องหลีกเลี่ยงถ้อยคำที่อิงความรู้สึกหรือความเห็นของตนเอง

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ประกอบด้วยสุ่มตัวอย่างงานเขียนทางวิชาการประเภทวิทยานิพนธ์ บทความวิจัยและบทความวิชาการ เพื่อค้นหาว่าลักษณะอะไรทางภาษาที่ทำให้เกิดความเป็นวัตถุวิสัย ผลการวิเคราะห์พบว่ามีลักษณะเด่นทางภาษา 4 ลักษณะที่เป็นตัวบ่งชี้ความเป็นวัตถุวิสัย ได้แก่ 1) นามวลีแปลง 2) การหลีกเลี่ยงคำที่สื่ออารมณ์หรือแสดงทัศนคติ 3) การใช้บุรุษที่สามเรียกตนเอง 4) การใช้ประโยคไร้ผู้กระทำ ดังจะได้แสดงรายละเอียดในหัวข้อต่อๆไป

7.2 นามวลีแปลง

นามวลีแปลง (nominalization) หมายถึงคำนามที่แปลงมาจากคำกริยา โดยการเติม คำว่า *การ* หรือ *ความ* ข้างหน้าคำกริยา กลายเป็นคำใหม่ในภาษา เช่น คำว่า *การพัฒนา* แปลงมาจาก *พัฒนา* *การเปลี่ยนแปลง* มาจากคำว่า *เปลี่ยนแปลง* คำว่า *ความซาบซึ้ง* มาจาก กริยา *ซาบซึ้ง*

ในหัวข้อ 5.1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โครงสร้างของนามวลีแปลงไว้อย่างละเอียด และแสดงให้เห็นว่า นามวลีแปลง เป็นตัวบ่งชี้คุณลักษณะความซับซ้อนของภาษาวิชาการ เพราะทำให้เกิดมโนทัศน์ที่เป็นนามธรรมและเข้าใจได้ยากกว่าใช้คำกริยาในการเขียนประโยค ในบทนี้ ผู้วิจัยต้องการแสดงให้เห็นว่านามวลีแปลง เป็นลักษณะไวยากรณ์ที่พบมากที่สุดในภาษาวิชาการ และนอกจากจะทำให้เกิดความซับซ้อนแล้ว ยังทำให้งานที่เขียนเป็นวัตถุวิสัยมากขึ้นอีกด้วย

7.2.1 ความถี่ในการใช้นามวลีแปลงในภาษาวิชาการ

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ เพื่อแสดงให้เห็นความถี่ในการปรากฏของนามวลีแปลง ทั้งนี้เพื่อยืนยันว่านามวลีแปลงเป็นลักษณะเด่นในภาษาวิชาการจริงหรือไม่

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานดังนี้

1) ถ้านามวลีแปลงเป็นลักษณะเด่นที่บอกคุณลักษณะสำคัญของภาษาวิชาการ ดังนั้นนามวลีแปลงจะปรากฏด้วยความถี่สูงในอันดับต้นๆ เมื่อเทียบกับลักษณะอื่นๆ ทางภาษา
2) ถ้านามวลีแปลงเป็นลักษณะบ่งชี้ภาษาวิชาการจริง น่าจะปรากฏมากที่สุดในบทความวิชาการเมื่อเทียบกับทำเนียบภาษาอื่นๆ

เพื่อพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ (1) ผู้วิจัยใช้ข้อมูลบทความวิชาการในสาขาวิชาต่างๆ ซึ่งคัดเลือกมาอย่างเฉพาะเจาะจง เพื่อให้มีความสมดุลระหว่างสาขาวิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ข้อมูลมีความยาวทั้งหมด 97,317 คำ ประกอบด้วยบทความทั้งหมด 49 เรื่อง ในวารสาร 12 ฉบับดังมีรายการในตารางที่ 7.1

ตารางที่ 7.1 รายการแหล่งข้อมูลภาษาวิชาการ

รายชื่อวารสาร	จำนวนบทความ
13. วชิรเวชสาร ปีที่ 51 ฉบับที่ 2 พ.ค. – ส.ค. 2550	3
14. วารสารทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 30 ฉบับที่ 3 ก.ย.–ธ.ค. 50	2
15. วารสารวิจัยสภาวะแวดล้อม ปีที่ 29 เล่มที่ 1 พ.ศ.2550	2
16. วารสารวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 (ม.ค.-มิ.ย. 2551	2
17. วารสารสาธารณสุขศาสตร์ ประจำเดือนกันยายน - ธันวาคม 2550 ปีที่ 37 ฉบับที่ 3	2
18. วารสารทางการแพทย์สำหรับบุคลทั่วไป (8 เล่ม)	23 (บทความสั้นๆ)
19. วารสารทางการแพทย์สำหรับบุคลากรทางการแพทย์ (3 เล่ม)	7 (บทความยาว)
20. วารสารปาริชาต ปีที่ 19 ฉบับที่ 1 เมษายน - กันยายน 2549	1
21. วารสารวิจัยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2551	3
22. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ปีที่ 27 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน-ธันวาคม 2550	1
23. วารสารเศรษฐกิจและสังคม ปีที่ 44 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2550	2
24. วารสารสังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 37 ฉบับที่ 1-2 มกราคม-ธันวาคม 2549	1

ขั้นต่อไป ผู้วิจัยนับความถี่ของรูปแบบทางไวยากรณ์ที่สังเกตว่าปรากฏบ่อย ในการนับใช้ตัวบ่งชี้เป็นหลัก เช่น หน่วยสร้างกรรมวาจก ผู้วิจัยกำหนดให้นับคำว่า *ถูก* ที่ตามด้วยคำกริยา สกรรม เช่น *ถูกเปรียบเทียบ ถูกค้นพบ ถูกจับ* ฯลฯ ส่วนนามวลีแปลง มีตัวบ่งชี้คือ คำว่า *การ* หรือ *ความ* ตามด้วยคำกริยา เช่น *การปรับปรุง ความชอบธรรม*

ผลการวิเคราะห์พบว่ารูปแบบหรือหน่วยสร้างที่ปรากฏจนเป็นที่สังเกตมี 8 แบบ ซึ่งมีการปรากฏในภาษาวิชาการด้วยความถี่ที่ต่างกัน เรียงลำดับตามที่ปรากฏด้วยความถี่สูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้

(1) นามวลีแปลง (*การ, ความ*)
(2) วิเศษณ์ (*อย่าง, โดย*)
(3) การให้หลักฐาน (*ดัง, เช่น*)
(4) การให้เหตุและผล (*เพราะ, เนื่องจาก, ดังนั้น*)
(5) การกลบเกลื่อน (*อาจ, ดูเหมือน*)
(6) ประโยคเงื่อนไข (*ถ้า, หาก*)
(7) กรรมวาจก (*ถูก*)
(8) ขยายความ (*นอกจากนั้น,อย่างไรก็ตาม*)

เมื่อเปรียบเทียบกันทั้ง 8 รูปแบบ พบว่า นามวลีแปลงปรากฏมากที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 7.2 และภาพที่ 7.1 และมีความถี่เป็นประมาณ 5 เท่าของอันดับสอง จึงสรุปได้ว่า นามวลีแปลงเป็นลักษณะเด่นของภาษาวิชาการจริง

ตารางที่ 7.2 ความถี่ในการปรากฏของนามวลีแปลงเมื่อเทียบกับลักษณะอื่น

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
นามวลีแปลง (*การ, ความ*)	หน่วยวิเศษณ์ (*อย่าง, โดย*)	การให้หลักฐาน (*ดัง, เช่น*)	การให้เหตุและผล (*เพราะ, เนื่องจาก, ดังนั้น*)	การกลบเกลื่อน (*อาจ, ดูเหมือน*)	ประโยคเงื่อนไข (*ถ้า, หาก*)	กรรมวาจก (*ถูก*)	ขยายความ (*นอกจากนั้น, อย่างไรก็ตาม*)
5.04	0.94	0.44	0.3	0.27	0.25	0.08	0.06

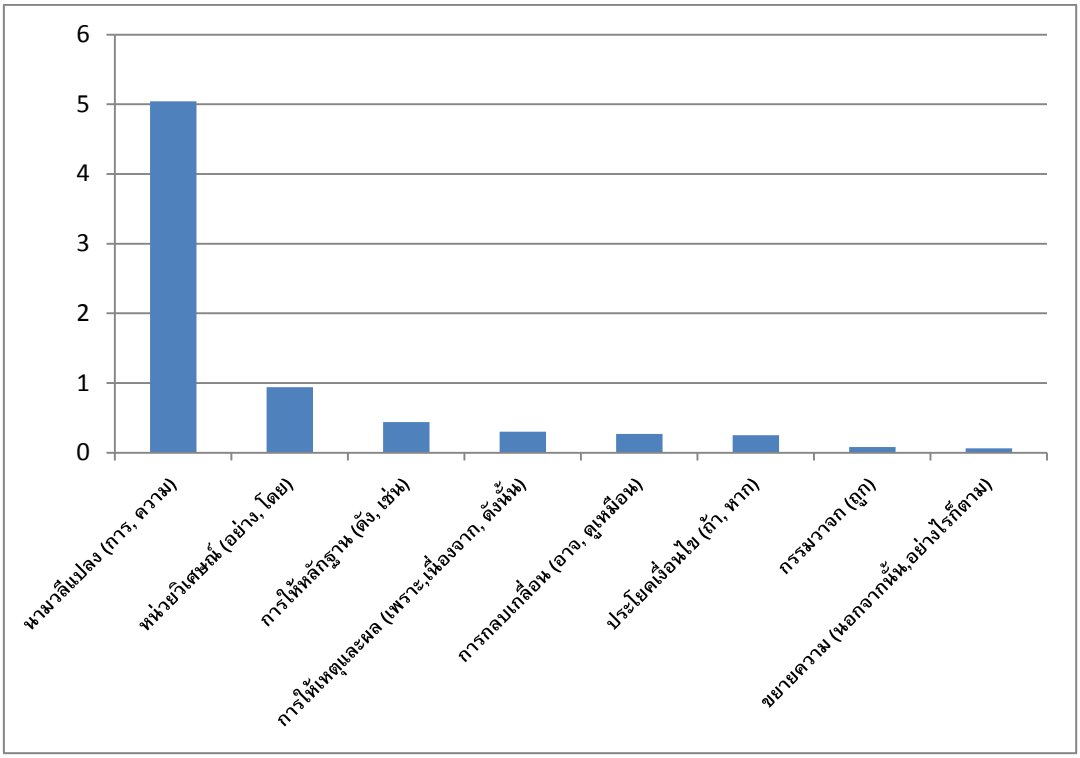

ภาพที่ 7.1 การปรากฏของนามวลีแปลงเมื่อเทียบกับลักษณะอื่น

เพื่อความแน่ใจมากขึ้น ว่านามวลีแปลงเป็นลักษณะเด่นของภาษาวิชาการ ผู้วิจัยจึงพิสูจน์สมมติฐานข้อ (2) โดยการเปรียบเทียบการปรากฏของรูปแบบดังกล่าวในทำเนียบภาษาอื่นๆ อีก 3 ทำเนียบภาษา ได้แก่ ภาษากฎหมาย ภาษาสื่อ และภาษาการเมือง โดยคาดหมายว่า ความถี่ในการปรากฏของนามวลีแปลงในภาษาวิชาการจะสูงที่สุดเมื่อเทียบกับอีก 3 ทำเนียบภาษา

ข้อมูลทำเนียบภาษากฎหมาย ภาษาสื่อ และภาษาการเมือง

เพื่อวิเคราะห์ให้กระจ่างชัด ผู้วิจัยใช้ข้อมูลภาษากฎหมาย ภาษาสื่อ และภาษาการเมืองที่หาได้จากสิ่งตีพิมพ์ ทั้งที่เป็นหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ และที่ตีพิมพ์ออนไลน์ ดังมีหัวข้อของไฟล์ข้อมูลดังนี้

ข้อมูลภาษากฎหมาย (ความยาวทั้งหมด 499,154 คำ)

ข้อมูลภาษากฎหมายที่ผู้วิจัยใช้ครั้งนี้มีทั้งหมด 15 แฟ้ม ความยาวทั้งหมด 499,154 คำ ดังมีรายละเอียดในตารางที่ 7.3

ตารางที่ 7.3 แหล่งข้อมูลภาษากฎหมาย

หัวข้อของแฟ้มภาษากฎหมาย	ความยาว (คำ)
กฎหมายเกี่ยวกับการเช่าที่ดิน	5365
กฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	2349
กฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน	11078
กฎหมายเกี่ยวกับที่ดิน	7786
กฎหมายเกี่ยวกับอาวุธปืน	2474
กฎหมายเกี่ยวข้องกับวงจรชีวิต	18733
กฎหมายประกันสังคม	3294
ประมวลกฎหมายที่ดิน	18637
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	134595
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	72672
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	44462
ประมวลกฎหมายอาญา	42846
ประมวลกฎหมายอาญาทหาร	7024
ประมวลรัษฎากร	82365
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	45474
รวมภาษากฎหมาย	**499154**

ข้อมูลภาษาสื่อ (ความยาวทั้งหมด 103,312 คำ)

ข้อมูลภาษาสื่อที่ผู้วิจัยใช้เป็นภาษาข่าวประเภทต่างๆ ในหนังสือพิมพ์และวิทยุ มี 14 แฟ้ม ดังในตารางที่ 7.4

ตารางที่ 7.4 แหล่งข้อมูลภาษาสื่อ

หัวข้อของแฟ้มภาษาสื่อ	ความยาว (คำ)
ไทยรัฐ เศรษฐกิจ ๗ มิย. ๕๔	9994
ข่าววิทยุ 100411_12pm	3813
file1-army radio	672
file2-army radio	704
file3-army radio	652
file4-army radio	737
ข่าวออนไลน์ หน้าหนึ่งรวมหลายฉบับ	14148
เดลินิวส์ ECON ๑๕ มิย. ๕๔	13447
เดลินิวส์ world ๑๖ มิย. ๕๔	8129
ไทยรัฐ การเมืองรวม	34865
มติชน world ข่าวต่างประเทศ ๑๓ มิย. ๕๔	8227
ข่าววิทยุ วันที่ ๔ เมษายน ๕๔	2770
ข่าววิทยุ วันที่ ๖ เมษายน ๕๔	2523
ข่าววิทยุ วันที่ ๗ เมษายน ๕๔	2631
รวมภาษาสื่อ	**103312**

ข้อมูลภาษาการเมือง (ความยาวทั้งหมด 402,051)

ข้อมูลภาษาการเมืองได้มาจากการใช้ภาษาของนักการเมืองในโอกาสต่างๆ เช่น แถลงการณ์ในสภา การกล่าวสุนทรพจน์ การกล่าวกับประชาชน มีทั้งหมด 16 แฟ้ม ดังรายละเอียดในตารางที่ 7.5

ตารางที่ 7.5 แหล่งข้อมูลภาษาการเมือง

หัวข้อของแฟ้มภาษาการเมือง	ความยาว (คำ)
เชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์@2011-04-24	9,208
เชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์@2011-05-01	9,320
คำประกาศยุบสภาของนายกฯอภิสิทธิ์	2,480
แถลงการณ์ต่าง ๆ ของพรรคการเมือง	5,490
รัฐบาลยิ่งลักษณ์ พบประชาชน@2012-01-14	8,728
รัฐบาลยิ่งลักษณ์ พบประชาชน@2012-01-07	8,869
รายการสนทนาประสาสมัคร	270,185

นายกอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ 2551	3,899
นายกยิ่งลักษณ์ ชินวัตน์ 2554	16,294
นายกสมัคร สุนทรเวช 2551	21,450
รัฐบาลยิ่งลักษณ์ พบประชาชน@2011-12-31	8,157
คำกล่าวสุนทรพจน์ของนายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ อภิสิทธิ์ในวาระต่างๆ	13,154
นายกสมชาย สงศ์สวัสดิ์ แถลงการณ์หลังได้รับการโปรดเกล้า 2551	11,215
นายกอภิสิทธิ์ แถลงการณ์หลังได้รับการโปรดเกล้า 2551	12,278
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ แถลงการณ์หลังได้รับการโปรดเกล้า 2549	657
ยิ่งลักษณ์ ชินวัตน์ แถลงการณ์หลังได้รับการโปรดเกล้า 2554	667
รวมภาษาการเมือง	**402,051**

ผลการเปรียบเทียบลักษณะทางภาษาของทำเนียบภาษาทั้ง 4 ประเภท

ผู้วิจัยนับความถี่ของการปรากฏของนามวลีแปลงในข้อมูลทำเนียบภาษากฎหมาย ภาษาสื่อ ภาษาการเมือง แล้วนำมาเทียบกับผลที่วิเคราะห์ได้ในภาษาวิชาการ พบว่า **นามวลีแปลง (การ ความ) ปรากฏด้วยความถี่สูงสุดในภาษาวิชาการ** (ดูตารางที่ 7.6) จึงสรุปได้ว่านามวลีแปลงเป็นลักษณะเด่นของภาษาวิชาการจริง

ตารางที่ 7.6 ความถี่ (ร้อยละ) ของการปรากฏของนามวลีแปลง ในทำเนียบภาษาวิชาการ ภาษากฎหมาย ภาษาสื่อ และภาษาการเมือง

	นามวลีแปลง (*การ, ความ*)
ภาษาวิชาการ	5.04
ภาษากฎหมาย	2.64
ภาษาสื่อ	2.9
ภาษาการเมือง	2.05

7.2.2 นามวลีแปลงบ่งชี้ความเป็นวัตถุวิสัย

เมื่อได้คำตอบแน่นอนแล้วว่านามวลีแปลงเป็นลักษณะเด่นมากที่สุดของภาษาวิชาการ คำถามถัดมา คือ รูปภาษานี้บ่งชี้อะไรในการเขียนทางวิชาการ จากการสังเกต และการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยคาดว่านามวลีแปลงน่าจะเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะซับซ้อน และความเป็นวัตถุวิสัย

ในด้านความซับซ้อน แม้ผู้วิจัยอธิบายไว้แล้วในบทที่ 5 แต่ต้องการเน้นอีกครั้งว่านามวลี *การ- ความ-* ทำให้ภาษาซับซ้อน ตามที่เป็นที่เชื่อกันในภาษาต่างๆ ความซับซ้อนเกิดจากความ

เป็นนามธรรม หรือความเป็นมโนทัศน์ การใช้นามวลีดังกล่าว เป็นการไม่ได้พูดตรงๆ แบบเรียบง่าย โดยใช้ประธาน กริยา กรรม อย่างเช่นประโยคทั่วไป แต่กลับกล่าวถึงเหตุการณ์หรือการกระทำแบบเป็นนามธรรม เช่นแทนที่จะพูดว่า *พวกเราต้อนรับเขา* กลับพูดว่า *พวกเราให้การต้อนรับแก่เขา* ประโยคหลังซับซ้อนกว่าประโยคแรก *นักวิทยาศาสตร์ทำการวิจัยเรื่องนี้* ซับซ้อนกว่าพูดว่า *นักวิทยาศาสตร์วิจัยเรื่องนี้*

นอกจากนามวลี *การ ความ* จะทำให้เกิดความซับซ้อนแล้ว ยังทำให้เกิดความเป็นวัตถุวิสัยอีกด้วย เช่น การพูดว่า *เราต้องพัฒนาหน่วยงาน* ดูเป็นวัตถุวิสัยน้อยกว่า การพูดว่า *การพัฒนาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหน่วยงาน*

ต่อคำถามที่ว่าทำไมนามวลีแปลงทำให้เกิดวัตถุวิสัย เควิร์กและคณะ (Quirk et al. 1985: 1289) อธิบายว่านามวลีแปลงทำให้ผู้เขียนไม่ต้องมีพันธะผูกพันกับการกล่าวว่าอะไรเป็นความจริง เพราะการใช้นามวลีแปลงทำให้คำกล่าวลอยโดยไม่ผูกมัดตัวผู้พูด ฮาทิม (Hatim 1997: 114) กล่าวว่านามวลีแปลงช่วยปกปิดผู้กระทำ และเจตนาของผู้พูด .ในทำนองเดียวกันฮาทิมและเมสัน (Hatim & Mason 1997: 25) สรุปสั้นๆ ว่านามวลีแปลงทำให้ความเป็นส่วนตัวหายไป โฮลส์ (Holes 1995: 260) กล่าวตรงประเด็นว่านามวลีแปลงสร้างความเป็นวัตถุวิสัยให้คำกล่าวหรือคำอ้าง เช่นเดียวกัน สตาลแฮมเม่อร์ (Stålhammar 2006 อ้างใน Çakır 2011) ยืนยันว่านามวลีแปลงทำให้ผู้เขียนงานวิชาการสามารถลบตัวผู้กระทำออกไป ซึ่งทำให้คำกล่าวไม่มีเจ้าของและมีความเป็นวัตถุวิสัยมากขึ้น ตัวอย่างข้างล่างแสดงนามวลีแปลงที่บ่งชี้ความเป็นวัตถุวิสัยในภาษาวิชาการ (นามวลีแปลง เป็นข้อความที่ขีดเส้นใต้)

ตัวอย่างหน่วยสร้างนามวลีแปลงในข้อมูลภาษาวิชาการที่บ่งชี้ความเป็นวัตถุวิสัย

(1) แนวทางในการรักษาโรคนี้คือ หลีกเลี่ยงปัจจัยกระตุ้นดังกล่าว

จะเห็นได้ว่าคำว่า *การรักษาโรค* ทำให้ทั้งประโยคฟังดูเป็นกลาง ไม่จำกัดอยู่ที่ใครเป็นผู้รักษา ถ้าพูดว่า *แนวทางที่แพทย์ใช้รักษาโรค....* ก็จะฟังดูไม่เป็นวัตถุวิสัยเพราะระบุว่าแพทย์เป็นคนรักษา ซึ่งอันที่จริงคนไข้อาจรักษาตนเองก็ได้

(2) ในอดีตมีการตีความว่า ระบบเศรษฐกิจสุโขทัยเป็นระบบเศรษฐกิจเสรี

ในประโยคนี้ผู้เขียนใช้นามวลีแปลงเพื่อให้ฟังดูกลางๆ ไม่ระบุผู้กระทำ การพูดว่า *มีการตีความ* ทำให้การเน้นไปอยู่ที่การกระทำ ไม่ใช่ผู้กระทำ

(3) การเรียกร้องความยุติธรรมและความเสมอภาคให้แก่ตัวละครหญิงเหล่านี้มีปรากฏให้เห็นในงานวรรณกรรมสมัยใหม่หลายชิ้น

นามวลีแปลง *การเรียกร้องความยุติธรรมและความเสมอภาค* ทำให้คำกล่าวเป็นกลาง หากเอ่ยชื่อผู้เรียกร้อง ก็จะทำให้ไม่เป็นวัตถุวิสัยเพราะถ้าผู้อ่านไม่ชอบบุคคลนั้น ก็จะมีความรู้สึก

เชิงลบกับข้อความนั้น แต่ถ้าชอบผู้เรียกร้องก็จะมีความรู้สึกเชิงบวก ทำให้ข้อความไม่เป็นวัตถุวิสัย

(4) บทความเรื่องนี้ ได้หยิบยกนโยบายเศรษฐกิจและ<u>ความสำเร็จ</u>ของระบบทุนในประเทศสิงคโปร์มาเป็นตัวอย่าง

ในประโยคนี้ นามวลีแปลง *ความสำเร็จ* ทำให้การเน้นไปอยู่ที่สิ่งที่เกิดขึ้น โดยไม่มีความชอบไม่ชอบ ไม่ว่าดีหรือร้ายก็ไม่ส่งผลถึงผู้ที่ทำให้สำเร็จ

เกี่ยวกับความแตกต่างของการใช้นามวลีแปลงประเภท *การ-* และ *ความ-* งานวิจัยนี้พบว่าการใช้นามวลี *การ-* มีความถี่สูงมากกว่า คือปรากฏ ถึง 3.82 ครั้งในความยาวของการเขียน 100 คำ ส่วนการใช้นามวลี *ความ-* ปรากฏเพียง 1.22 ครั้งใน 100 คำ รวมกันทั้งสองตัวบ่งชี้เป็น 5.04 ครั้งใน 100 คำ ซึ่งถือว่าสูงมาก และเด่นกว่าลักษณะอื่นๆ ทั้งหมด

7.3 การหลีกเลี่ยงคำที่สื่ออารมณ์หรือแสดงทัศนคติ

ลักษณะทางภาษาอีกประการหนึ่งที่ทำให้เกิดความเป็นวัตถุวิสัย ได้แก่ การหลีกเลี่ยงคำกริยาสื่ออารมณ์หรือแสดงทัศนคติ กล่าวคือไม่มีการใช้คำกริยาที่แสดงความรู้สึก หรือแสดงคุณค่าทางบวกหรือลบ ทั้งนี้เพราะทำให้เกิดความลำเอียง ซึ่งเป็นลักษณะตรงข้ามกับความเป็นวัตถุวิสัย

เพื่อให้เห็นภาพว่า คำประเภทที่ควรหลีกเลี่ยงเป็นเช่นไร จะขอยกทำเนียบภาษาสื่อที่มีการใช้คำแสดงอารมณ์ โดยเฉพาะในภาษาพาดหัวข่าว ซึ่งผู้วิจัยสังเกตว่าหนังสือพิมพ์ไทยมีการพาดหัวข่าวที่มีลักษณะเร้าใจ และดึงดูดผู้อ่าน โดยใช้ภาษาที่หวือหวา คลุมเครือ และแสดงทัศนคติ ซึ่งทำให้เป็นอัตวิสัย ลักษณะนี้ตรงข้ามกับภาษาวิชาการ และลักษณะอุดมคติของพาดหัวข่าว ทำให้ภาษาพาดหัวข่าวของไทยมีลักษณะเฉพาะวัฒนธรรม

ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ภาษาพาดหัวข่าวโดยเฉพาะ[8] โดยใช้ข้อมูลพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวัน 11 ฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ มติชน เดลินิวส์ แนวหน้า สยามรัฐ ผู้จัดการรายวัน ไทยโพสต์ โพสต์ทูเดย์ ข่าวสด คมชัดลึก บ้านเมือง ประจำวันที่ 8 มิถุนายน-8 กรกฎาคม 2554 เป็นเวลา 1 เดือน

ผลการวิเคราะห์ พบการใช้คำแสดงอารมณ์ความรู้สึกที่นำไปสู่ความเป็นอัตวิสัยในการพาดหัวข่าว 2 ประเภทดังนี้

[8] ผลการวิจัยส่วนนี้ได้รับการตีพิมพ์ในรูปของบทความวิจัยใน *วารสารภาษาและภาษาศาสตร์* 30.1, 2554 ชื่อเรื่องคือ “อัตวิสัยในภาษาพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย” ผู้เขียน คือ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และวริสรา จันทรัฐ.

1) คำกริยาที่มีความหมายแฝงบ่งบอกท่าทางที่ผู้เขียนนึกคิดเอาเอง เช่น *อ้อน จี้ เมิน ซัด วืด ชวด กร้าว*

2) ส่วนขยายแสดงความรู้สึก ซึ่งแบ่งย่อยเป็น 2 ประเภท

ก) คำแสดงความเห็น หรือความรู้สึก ของผู้เขียนข่าว เช่น *สยอง เศร้า ผวา ช็อก*

ข) คำที่ทำหน้าที่ขยายบอกคุณสมบัติ เช่น *มรณะ โหด ยับ ระนาว อู้ฟู่*

เป็นที่สังเกตได้ว่าความเป็นอัตวิสัยที่พบในพาดหัวข่าวมักเกี่ยวข้องกับการทำให้เห็นภาพด้านท่าทาง อากัปกริยา และการแสดงทัศนคติ อารมณ์ความรู้สึก ซึ่งทั้งหมดนี้มีอิทธิพลต่อผู้อ่าน คืออาจชักนำให้ผู้อ่านเห็นภาพที่เกินความจริง และมีความเห็นหรือความรู้สึกคล้อยตามผู้เขียนเกี่ยวกับบุคคลหรือเหตุการณ์ที่เป็นข่าว ตัวอย่างข้างล่างนี้แสดงให้เห็นการเขียนที่เป็นอัตวิสัย (ในพาดหัวข่าว) ซึ่งถ้าจะทำให้เป็นวัตถุวิสัยแบบภาษาวิชาการจะเขียนอย่างไร ซึ่งผู้วิจัยยกให้เห็นเป็นเชิงเปรียบเทียบกัน

(5) <u>อัตวิสัย</u> *ธิดากร้าว ปฏิเสธ-โดนปลด.* (คำว่า *กร้าว* ชักนำให้ผู้อ่านเห็นกริยาท่าทางของการพูดที่แข็ง)

<u>วัตถุวิสัย</u> *ธิดากล่าวปฏิเสธว่าถูกปลด.*

(6) <u>อัตวิสัย</u> *'ตู่' วืดประกันอีก หมดสิทธิ์หย่อนบัตร* (คำว่า *วืด* เป็นคำกริยาที่แฝงทัศนะว่าประธานของประโยคโชคร้าย)

<u>วัตถุวิสัย</u> *'ตู่' ไม่ได้รับการประกันตัว และหมดสิทธิ์ในการเลือกตั้ง*

(7) <u>อัตวิสัย</u> *เบรกทีมงานห้ามจ้อนโยบาย* (คำว่า *จ้อ* แสดงทัศนะว่าทีมงานพูดมากเกินไป)

<u>วัตถุวิสัย</u> *ห้ามทีมงานพูดถึงนโยบาย.*

(8) <u>อัตวิสัย</u> *อภิสิทธิ์สะกิดเจ๊ปสั่งแดงหยุดก่อกวน* (คำว่า *สะกิด* และการใช้คำนำหน้า *เจ๊*+ชื่อเล่น ชักนำให้เห็นภาพว่าอภิสิทธิ์มีความสนิทสนม หรือแสดงอำนาจเหนือยิ่งลักษณ์)

<u>วัตถุวิสัย</u> *อภิสิทธิ์เตือนยิ่งลักษณ์เพื่อให้สั่งกลุ่มเสื้อแดงมิให้ก่อกวน*

(9) <u>อัตวิสัย</u> *รวยอู้ฟู่ 4.3 หมื่นล้านบ.* (คำว่า *อู้ฟู่* แสดงความรู้สึกว่ารวยเร็วและมากเกินไป หรือมีความฟุ่มเฟือย)

<u>วัตถุวิสัย</u> *รวยมาก มีทรัพย์สินถึง 4.3 หมื่นล้านบาท*

(10) <u>อัตวิสัย</u> *สลด! ผอ.คุมคูหาล้มฟาดพื้นดับ* (คำว่า *สลด* แสดงความรู้สึกส่วนตัวของผู้เขียน)

<u>วัตถุวิสัย</u> *ผู้อำนวยการคุมหน่วยเลือกตั้งล้มฟาดพื้นเสียชีวิต*

(11) อัตวิสัย *อีโคไลมรณะ สังเวย 35 คน ระบาด14ปท.* (แสดงทัศนะส่วนตัวของผู้เขียน จากคำว่า *มรณะ สังเวย*)
วัตถุวิสัย *อีโคไล ทำให้มีผู้เสียชีวิต 35 คน และระบาดใน14 ประเทศ*

(12) อัตวิสัย *สเตรา-คานห์ดินเนอร์สุดหรูฉลองอิสรภาพ* (ตำว่า *สุดหรู* แสดงทัศนะส่วนตัวของผู้เขียน)
วัตถุวิสัย. *สเตรา-คานห์ฉลองอิสรภาพด้วยอาหารเย็นมื้อพิเศษ*

จะเห็นได้ว่าในตัวอย่างที่แสดงความเป็นวัตถุวิสัยนั้น ต้องเปลี่ยนคำที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกให้เป็นคำที่เป็นกลางแต่สื่อความหมายเดียวกัน นอกจากนั้นผู้วิจัยยังเปลี่ยนคำประเภทอื่นไปเป็นคำที่แสดงลักษณะของภาษาวิชาการด้วย เช่น เปลี่ยนคำย่อ หรืออักษรย่อ ให้เป็นคำเต็ม คำภาษาต่างประเทศ ก็เปลี่ยนให้เป็นคำไทย คำภาษาปาก ก็เปลี่ยนให้เป็นคำเป็นทางการ (ดูเรื่องคุณลักษณะความเป็นทางการของภาษาวิชาการในบทที่ 6)

7.4 การใช้บุรุษที่สามเรียกตนเอง

ลักษณะทางภาษาอีกประการหนึ่งที่ช่วยทำให้ภาษาวิชาการมีความเป็นวัตถุวิสัยมากขึ้น ได้แก่การเลี่ยงคำที่อ้างถึงตัวผู้เขียนเอง โดยใช้คำอ้างถึงบุคคลที่สามแทน ในข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ พบว่าคำที่ใช้ทั่วไปและปรากฏมาที่สุดคือคำว่า *ผู้วิจัย* นอกจากนั้นยังพบว่ามีการใช้คำว่า *คณะผู้วิจัย* อยู่บ้างแต่ปรากฏน้อย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(13) *ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน 49 ชุด คิดเป็นร้อยละ 81.67 ของแบบสอบถามที่แจกไป*
(14) *ผู้วิจัย*จะขอกล่าวถึงแนวความคิดต่างๆตามลำดับดังนี้...
(15) *อย่างไรก็ดีผู้วิจัยคิดว่ายังมีภูมิปัญญาไทยแขนงหนึ่งที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกกำลังกายได้นั่นคือ “กระบี่กระบอง”*
(16) *ผู้วิจัยจึงคาดว่าการเดินแบบหนักสลับเบาน่าจะเป็นทางเลือกให้กับผู้สูงอายุที่ต้องการเพิ่มสุขสมรรถนะให้ได้ผลดีขึ้น*
(17) *หลังเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มทดลองที่มีต่อการออกกำลังกายแบบท่ารำไม้พลองกระบี่กระบอง*
(18) *จากเหตุผลที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่องการเดินแบบหนักสลับเบาเนื่องจากเป็นการออกกำลังกายที่มีความหลากหลาย*
(19) *คณะผู้วิจัยจึงมีแนวคิดเรื่องการใช้อาหารบางประเภทเพื่อช่วยลดภาวะกลิ่นปากเหม็น*

จะเห็นได้ว่า คำว่า *ผู้วิจัย* ที่ใช้ในตัวอย่างข้างต้นล้วนสื่อความหมายว่า ‘ฉัน’ ‘ผม’ ‘ข้าพเจ้า’ ทั้งสิ้น ส่วนคำว่า *คณะผู้วิจัย* สื่อความหมายว่า ‘เรา’ คือ ผู้วิจัยหลายคน

เป็นที่น่าสนใจว่าในข้อมูลภาษาวิชาการของไทย ไม่พบการใช้คำว่า *ฉัน ผม ดิฉัน ข้าพเจ้า* ฯลฯ ซึ่งสามารถใช้แทนตัวผู้เขียนได้ นับเป็นลักษณะที่ต่างจากงานวิชาการของต่างประเทศที่เขียนโดยเจ้าของภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นที่สังเกตว่ามีการใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่ง 'I' และ 'We' เรียกตัวผู้เขียนกันอย่างแพร่หลาย คำว่า *the author, the researcher* ดูเหมือนไม่เป็นที่นิยม

เพื่อให้ได้ความจริงเกี่ยวกับข้อสังเกตดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลภาษาวิชาการที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษมาวิเคราะห์เพิ่ม ทั้งนี้เพื่อตอบคำถามว่าผู้เขียนที่เป็นเจ้าของภาษาอังกฤษกับผู้เขียนที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่ใช้คำเรียกตนเองต่างกันหรือไม่อย่างไรในบทความวิชาการ และเนื่องจากยังมีผู้ที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองอีกที่มักเขียนบทความเป็นภาษาอังกฤษ เช่นชาวมาเลเซีย จึงเป็นที่น่าสงสัยว่า กลุ่มนี้จะมีแนวโน้มการใช้ภาษาวิชาการเหมือนคนไทยหรือเหมือนเจ้าของภาษาอังกฤษ

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยพิจารณาคำที่เป็นตัวบ่งชี้ทางภาษา 2 กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่งเป็นคำสรรพนามบุรุษที่หนึ่งในภาษาอังกฤษทั้งเอกพจน์ พหูพจน์ ประธาน และกรรม คือ *I, we, me, us* และคำอื่นในระบบ คือคำว่า *my, mine, our, ours*. ส่วนกลุ่มที่สองเป็นคำเทียบเท่าคำที่นักวิชาการไทยนิยมใช้ ได้แก่คำว่า *the author/ authors, the researcher/ researchers* หากพบว่ามีการใช้กลุ่มที่หนึ่งมากกว่าแสดงว่าภาษาวิชาการที่เขียนมีความเป็นส่วนตัวหรือเป็นวัตถุวิสัยน้อยกว่าการใช้คำกลุ่มที่สอง ที่ไม่เอ่ยถึงตัวเองตรงๆ

ผลการวิเคราะห์ [9] พบว่ามีความต่างอย่างชัดเจนในการกล่าวถึงตัวเองของนักวิชาการชาวอังกฤษ/อเมริกัน ชาวมาเลเซีย และชาวไทย ดังแสดงในภาพที่ 7.2 และ 7.3 ซึ่งแสดงให้เห็นชัดเจนว่าถึงแม้จะเขียนบทความเป็นภาษาอังกฤษเหมือนกัน แต่ผู้เขียนชาวมาเลเซีย และผู้เขียนชาวไทยก็ดูเหมือนจะได้รับอิทธิพลของวัจนลีลาภาษาวิชาการของตน

ในภาพที่ 7.2 จะเห็นได้ว่าผู้พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่กล่าวถึงตนเองโดยการใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งสูงประมาณ 3 เท่าของคนไทย และคนมาเลเซีย และในทางตรงข้ามภาพที่ 7.3 แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนที่เป็นเจ้าของภาษาอังกฤษไม่ใช้คำที่เป็นบุรุษที่สามเพื่ออ้างถึงตนเองเลย ส่วนที่ใช้มากที่สุดคือผู้เขียนชาวมาเลเซีย ซึ่งใช้มากกว่าคนไทยประมาณ 1 ครั้งต่อความยาวของตัวบท 1,000 คำ ผลที่ออกมาชัดเจนเช่นนี้ทำให้สรุปได้ว่าภาษาวิชาการที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษโดยเจ้าของภาษามีความเป็นส่วนตัวมากกว่าที่เขียนโดยคนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา การใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งทำให้ผู้เขียนใกล้ชิดผู้อ่านมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็สูญเสียความเป็นวัตถุวิสัยไปบ้าง ส่วนบทความวิชาการที่เขียนเป็นภาษาไทย ก็เห็นชัดว่านิยมแยกตัวผู้เขียนออกไปไม่ให้มีตัวตนชัดเจน โดยใช้คำบุรุษที่สามดังกล่าวข้างต้น ส่วนในบทความวิชาการภาษามาเลย์นั้น ยังไม่ได้วิเคราะห์ แต่อาจคาดเดาได้ว่าน่าจะนิยมใช้คำบุรุษที่สามเพื่ออ้างถึงตนเองเช่นเดียวกับใน

[9] ผลการวิจัยส่วนนี้นำเสนอในฐานะ keynote address ในการประชุมนานาชาติ *the 4th FLL International Postgraduate Conference FLLIPC 2013*, 11-12 April 2013 จัดโดย the Faculty of Languages and Linguistics, University of Malaya. ชื่อเรื่องของบทความที่เสนอคือ " Detached way of writing in English academic articles written by native speakers of Malay, Thai, and English"

ภาษาไทย ในส่วนนี้จึงสรุปได้ว่าภาษาวิชาการของไทยและมาเลเซียมีความเป็นวัตถุวิสัยมากกว่าภาษาวิชาการภาษาอังกฤษ

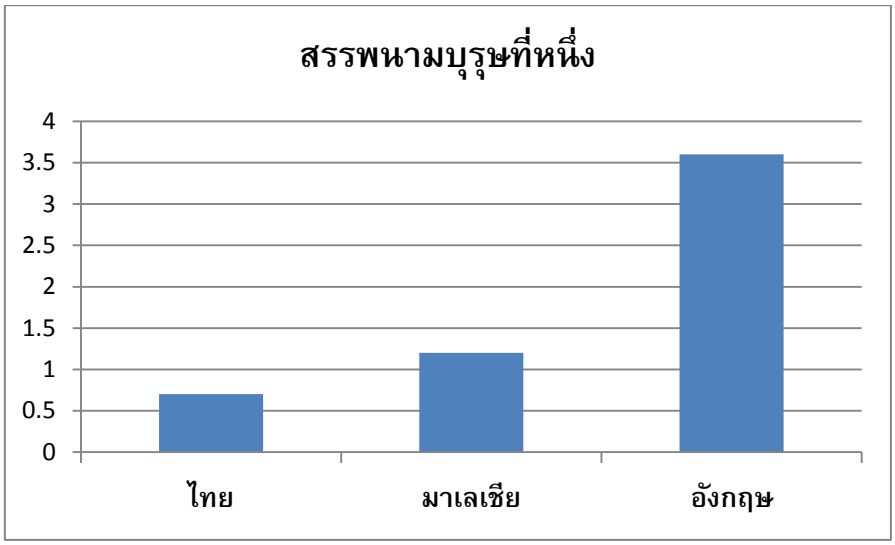

ภาพที่ 7.2 ความถี่ของการใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งต่อ 1,000 คำในภาษาวิชาการ

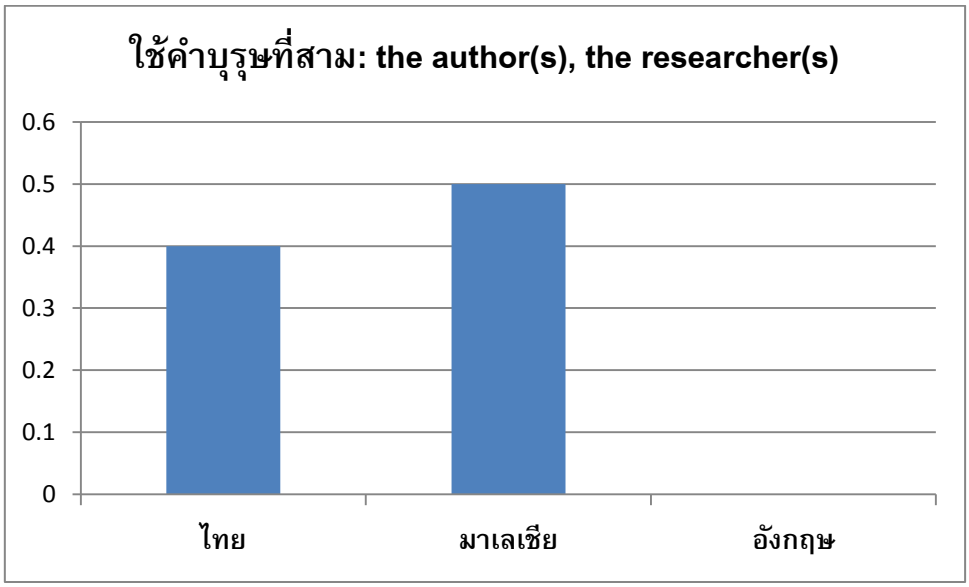

ภาพที่ 7.3 ความถี่ในการใช้คำ the author(s), the researcher(s) แทนตนเองต่อ 1,000 คำในภาษาวิชาการ

ตัวอย่างการใช้คำสรรพนามบุรุษที่หนึ่งอ้างถึงตัวผู้เขียน

(20) **I** learned in fact that this process had four “stages:” prophase, metaphase, anaphase, and telophase.

(21) **I** will assume that the steps are too familiar to warrant repetition here.

(22) Let **me** provide an illustration of this problem.

(23) Table shows 13 capabilities **we** have identified as important for literature exploration tools.

(24) For this study, **we** assessed whether they still ranked appropriately following editing by having a 6-member expert panel rank order the videotaped performances within each case.

(25) This prevented **us** from evaluating the impact of the intervention on insulin resistance

(26) **Our** study was not powered to detect small differences in patient outcomes,…

(27) **We** evaluated cancer incidence to determine any excess cancer among rescue/recovery workers and volunteers

ตัวอย่างการใช้คำบุรุษที่สามอ้างถึงตัวผู้เขียน

(28) First, a list of ninety-four (94) potential key components was developed by **the researchers.**

(29)…to determine whether or not the instrument will actually measure what **the researchers** think it will measure.

(30) **The authors** would like to acknowledge Universiti Kebangsaan Malaysia for financial support

(31) **The researcher** did not say anything to prompt the subjects about the story

(32) **The author** would like to thank The Office of Higher Education Commission for providing the “Teacher Development Scholarships” for Ph.D. studies.

(33) The rationale for choosing these two groups, who are of particular interest to the **researcher** in pragmatics, is that….

(34) Furthermore, DCT is beneficial because **the researcher** can provide a specific speech act as well as control the social status and distance between interlocutors….

7.5 ประโยคไร้ผู้กระทำ

นอกจากลักษณะทางภาษาที่ได้กล่าวไปแล้ว ยังมีอีกลักษณะหนึ่งที่นำไปสู่ความเป็นวัตถุวิสัยในภาษาวิชาการ นั่นคือ การใช้ประโยคไร้ผู้กระทำ ได้แก่ ประโยคที่ไม่มีประธาน ประโยคกรรมวาจกที่ไม่มีการระบุผู้กระทำ

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประโยคที่ไม่มีประธานไม่สามารถนับความถี่ได้เพราะไม่มีตัวบ่งชี้ จึงต้องวิเคราะห์เชิงคุณภาพเท่านั้น ส่วนประโยคกรรมวาจกมีตัวบ่งชี้ คือคำว่า “ถูก” จึงสามารถนับความถี่เพื่อยืนยันว่าเป็นลักษณะเด่นของภาษาวิชาการจริงได้ ผลการวิเคราะห์ความถี่ในการปรากฏของประโยคกรรมวาจก (ถูก) ในทำเนียบภาษาวิชาการ เทียบกับทำเนียบภาษากฎหมาย ภาษาสื่อ และภาษาการเมือง จะเห็นได้ในตารางที่ 7.7 และภาพที่ 7.4

ตารางที่ 7.7 ความถี่ (ต่อ 1,000 คำ) ของประโยคกรรมวาจก (ถูก)

	ประโยคกรรมวาจก (ถูก)
ภาษาวิชาการ	0.8
ภาษากฎหมาย	1.3
ภาษาสื่อ	1.2
ภาษาการเมือง	0.4

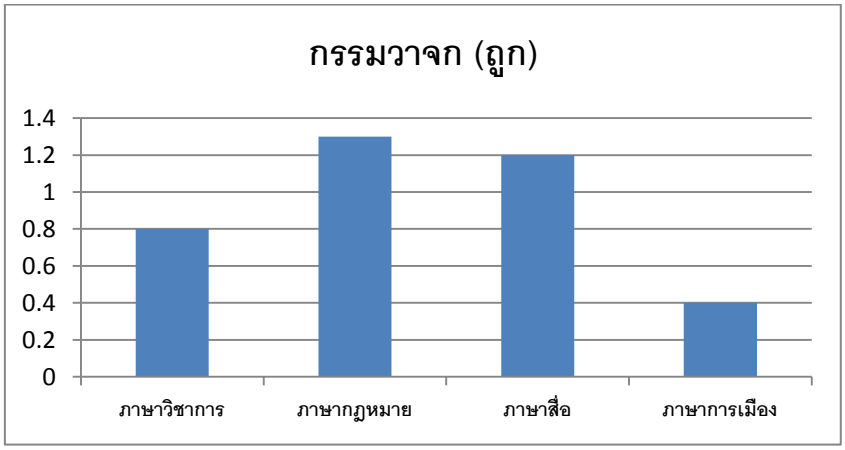

ภาพที่ 7.4 การปรากฏของประโยคกรรมวาจก (ถูก) ในทำเนียบภาษาต่างกัน

จะเห็นได้ว่าการปรากฏของประโยคกรรมวาจก (ถูก) มิได้ปรากฏมากเป็นอันดับหนึ่งในภาษาวิชาการ แต่กลายเป็นมากที่สุดในภาษากฎหมาย และมากเป็นอันดับสองในภาษาสื่อ อย่างไรก็ตามการปรากฏในภาษาวิชาการก็ไม่ถือว่าน้อย และสูงกว่าในทำเนียบภาษาการเมืองอย่างมาก อาจกล่าวได้ว่า การใช้ประโยคกรรมวาจก (ถูก) ในทำเนียบภาษาต่างๆ อาจมีวัตถุประสงค์ต่างกันไป ในภาษาวิชาการใช้เพื่อไม่ให้เกิดความเป็นตัวตน ซึ่งน่าจะทำให้เกิดความเป็นวัตถุวิสัย ส่วนในทำเนียบภาษากฎหมายและภาษาสื่อ อาจมีจุดประสงค์ของการเน้นเรื่องราวหรือเหตุการณ์มากกว่าผู้กระทำ ในเมื่อทำเนียบภาษาทั้งสองนี้ต้องเล่าเรื่องราวและเหตุการณ์อย่างมาก จึงอาจมีความจำเป็นต้องใช้ประโยคกรรมวาจกอย่างมาก สาเหตุอีกประการที่ทำเนียบภาษาวิชาการมีการใช้ประโยคกรรมวาจก (ถูก) น้อยกว่าภาษากฎหมายและภาษาสื่อ อาจเป็นเพราะผู้เขียนผลงานวิชาการได้รับการสั่งสอน หรือเตือนจากครูผู้สอนภาษาไทยว่าการเขียนที่ดีควรหลีกเลี่ยงการใช้ประโยคกรรมวาจก โดยเฉพาะกรรมวาจก (ถูก) ที่ไม่มีความหมายทางร้าย เช่น การทดลองถูกดำเนินการอย่างรอบคอบ ประโยคเช่นนี้มีการตอบย้ำในสังคมไทยว่า “ห้ามใช้” เพราะผิดไวยากรณ์ จึงส่งผลกระทบอย่างมากต่อนักวิชาการ ผู้ซึ่งดูเหมือนจะสำเหนียกเรื่องการใช้ภาษาที่ถูกต้องมากที่สุด อย่างไรก็ตาม งานวิจัยเรื่องประโยคกรรมวาจกที่ผู้วิจัยทำมาอย่างต่อเนื่อง เช่นใน Prasithrathsint (1985, 1988, 1992, 2001, 2003, 2004, 2005, 2006a, 2006b) แสดงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของไวยากรณ์ในภาษาไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จนในที่สุดคำว่า “ถูก” ได้เปลี่ยนไปจากที่มีความหมายในทางไม่ดี เช่น *ถูกตี ถูกทำร้าย* มาเป็น “ถูก” ที่มีความหมายเป็นกลางและกลายเป็นตัวบ่งชี้กรรมวาจกในไวยากรณ์ไทยอย่างสมบูรณ์

การใช้ประโยคกรรมาจก (ถูก) เพื่อให้เกิดความเป็นวัตถุวิสัย ในภาษาวิชาการมีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างประโยคกรรมวาจก (ถูก) ในภาษาวิชาการ

(35) *แนวความคิดแบบชาตินิยมนี้ได้ถูกนำมาใช้เป็นฐานของนโยบายทางเศรษฐกิจด้วย*

(36) *กฎเกณฑ์ทางสังคมที่ถูกถ่ายทอดเป็นกฎหมายสุโขทัย จึงเป็นกฎเกณฑ์ที่ผสมผสานคติพราหมณ์และพุทธศาสนากับความจำเป็นที่เกิดขึ้นในสังคม*

(37) *ตั้งแต่อดีตบทบาทของสตรีในวรรณคดีไทยมักจะถูกนำมาเป็นเพียงตัวอย่างของหญิง “ดี” หรือหญิง “ชั่ว” เท่านั้น*

(38) *ตัวละครหญิงที่มีพฤติกรรมขัดแย้งกับค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคมมักจะถูกยกเป็นตัวอย่างของ “หญิงชั่ว” อย่างเช่น นางกากี และนางโมรา*

(39) *นับตั้งแต่หลังการสิ้นสุดของยุคสงครามเย็นในปลาย ทศวรรษที่ 1990 เป็นต้นมา วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคมโลก ได้ถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบทุนนิยมโลก*

(40) *ภายใต้การชี้นำของสหรัฐอเมริกา คำว่าทุนนิยม โลกาภิวัฒน์ และระบอบประชาธิปไตย ได้ถูกนิยามความหมายให้มีความเกี่ยวข้องเกี่ยวเนื่องและเป็นระบบที่เอื้ออำนวยต่อกันและกัน*

(41) *ท่าอากาศยานนานาชาติชางฮี (Changi International Airport) ถือเป็นสนามบินที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อรองรับการเข้ามาของทุนจากต่างชาติ และถือเป็นหน้าตาที่สำคัญของสิงคโปร์*

(42) *การพัฒนาสถาบันการศึกษาให้มีระดับมาตรฐานที่สูงได้ถูกดำเนินการควบคู่ไปกับกระบวนการสร้างชาติและการพัฒนาเศรษฐกิจ*

นอกจากประโยคกรรมวาจกแล้ว ยังมีประโยคที่ไม่มีประธานของประโยคอีกที่ทำให้เกิดความเป็นวัตถุวิสัยในภาษาวิชาการ ประธานที่ไม่ปรากฏอาจเป็นที่รู้แล้วจึงละไว้ได้ หรือผู้เขียนตั้งใจไม่กล่าวถึงผู้กระทำ เพราะจะทำให้ประโยคฟังดูเป็นวัตถุวิสัย ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

ตัวอย่างประโยคไม่มีประธาน

(43) *ผลการวิจัย พบว่า แบบแผนการออกกำลังกายแบบท่ารำไม้พลองกระบี่กระบองประกอบด้วยท่าออกกำลังกาย 6 ท่า ซึ่งเป็นท่ารำไม้พลองกระบี่กระบองแบบเดิมจำนวน 4 ท่า และท่ารำไม้พลองกระบี่กระบองที่ปรับจากแบบเดิมจำนวน 2 ท่า*

ในประโยคนี้ประธานของกริยา พบว่า คือผู้วิจัยเอง เป็นการเลี่ยงไม่ต้องกล่าวถึงตัวเอง

(44) *งานวิจัยนี้ ทำการวิจัยในระดับ Pilot-Scale โดยติดตั้งระบบที่การประปานครหลวง เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร*

เช่นเดียวกับตัวอย่าง (43) ประธานของ ทำการวิจัย ก็คือผู้วิจัย

(45) *สำหรับวิธีการทดลอง จะทำการดำเนินระบบแบบต่อเนื่อง โดยมีการแบ่งการทดลองออกเป็น 3 เฟส*

(46) *จากผลการทดลองพบว่า การเพิ่มช่วงห่างของความถี่การล้างเมมเบรนส่งผลต่อ NOM ในรูปยูวี 254, ค่าความนำไฟฟ้า และ คาร์บอนอินทรีย์ทั้งหมด*

(47) *ช่วงการท่องเที่ยวมาก ทำการตรวจวัดในวันที่ 28-30 ธันวาคม พ.ศ. 2549 ซึ่งเป็นช่วงที่มีนักท่องเที่ยวสูงที่สุด ผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศพบว่ายังไม่เกินค่ามาตรฐาน มีค่าดัชนีคุณภาพอากาศคือ 84.4 สารมลพิษที่มีความเข้มข้นสูงสุดคือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน*

(48) *สถานการณ์การท่องเที่ยวบนเกาะช้างมีแนวโน้มในการเติบโตที่สูงขึ้นทุกปี พิจารณาจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น และการพัฒนาสถานพักแรมที่มีคุณภาพและปริมาณมากขึ้น*

(49) *ด้วยเหตุนี้จึง<u>น่าจะสรุป</u>ได้ว่า การที่แคว้นสุโขทัยเป็นแคว้นรากฐานของสังคมไทย และการเริ่มต้นของสุโขทัยก็ย่อมต้องได้รับอิทธิพลจากแหล่งอารยธรรมดั้งเดิม*

ในตัวอย่าง (43)-(47) ประธานของคำกริยาที่ไม่ปรากฏ คือตัวผู้วิจัยเอง ซึ่งเป็นลักษณะภาษาทีพบทั่วไปในภาษาวิชาการ ส่วนในตัวอย่างที่ (48)-(49) ประธานของกริยา พิจารณา และน่าจะสรุป จะหมายถึงตัวผู้วิจัยหรือใครก็ได้ ทำให้ข้อความฟังดูมีนัยทั่วไป ซึ่งอาจนำไปสู่ความเป็นวัตถุวิสัยมากขึ้น

7.6 สรุป

ในบทนี้ ผู้วิจัยเน้นคุณลักษณะความเป็นวัตถุวิสัยของภาษาวิชาการ ซึ่งทำให้ภาษาวิชาการฟังดูไม่เอนเอียง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่เป็นส่วนตัว และเพิ่มความน่าเชื่อถือให้แก่ภาษาวิชาการ ผู้วิจัยพบว่าความเป็นวัตถุวิสัย เกิดจากการใช้นามวลีแปลง การใช้ประโยคที่ไม่มีผู้กระทำ การใช้คำบุรุษที่สามเรียกตัวผู้วิจัยเอง และการหลีกเลี่ยงการใช้คำแสดงอารมณ์ความรู้สึก

บทที่ 8
ลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความแจ่มชัด ของวัจนลีลาภาษาวิชาการ

ความแจ่มชัด (explicitness) หมายถึง การแสดงออกอย่างชัดเจนและเต็มที่โดยไม่มีความคลุมเครือและไม่มีนัยใดๆ ซ่อนอยู่ เป็นลักษณะของการให้ความรู้โดยปราศจากข้อสงสัยใดๆ ภาษาที่ไม่มีความแจ่มชัดมักมีความหมายหลากหลายขึ้นอยู่กับการตีความหรือความเข้าใจของแต่ละคน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยพบรูปแบบทางภาษา 4 ประการที่เป็นตัวบ่งชี้ความแจ่มชัดของภาษาวิชาการไทย ได้แก่ 1) การใช้คำแสดงหลักฐานหรือให้เห็นภาพ เช่น คำว่า *คือ ดัง เช่น โดย อย่าง* 2) การใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ เช่น *ดังนั้น นอกจากนั้น* 3) การใช้วงเล็บ 4) การใช้เชิงอรรถ

8.1 การใช้คำแสดงหลักฐานหรือให้เห็นภาพ

ผู้วิจัยพบว่าลักษณะทางภาษาอย่างหนึ่งที่เป็นตัวบ่งชี้ความแจ่มชัดในการเขียนภาษาวิชาการ คำที่ใช้กันมากได้แก่ ***คือ ดัง เช่น ด้วย โดย อย่าง*** ทั้งนี้เพื่อเพิ่มสารสนเทศให้แก่ข้อความที่มาข้างหน้า เป็นการแสดงหลักฐาน หรือทำให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจน และทำให้เกิดความแจ่มชัด ดังตัวอย่าง (1)-(6) ข้างล่างนี้ซึ่งตัวบ่งชี้ คือคำที่ขีดเส้นใต้

(1) *การออกกำลังกายทำให้ร่างกายมีการตอบสนองเปลี่ยนไป* ***<u>คือ</u>*** *อัตราการเต้นของหัวใจช้าลงกว่าเดิม*

(2) *ศาสนาในสังคมสุโขทัยมีการผสมผสานคติพราหมณ์กับหลักธรรมทางพุทธศาสนา* ***<u>ดัง</u>****ปรากฏหลักฐานในประวัติศาสตร์*

(3) *ยีนแต่ละยีนควบคุมการแสดงออกของแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร* ***<u>เช่น</u>*** *ยีนเพศก็จะแยกเป็นเพศชายและเพศหญิง*

(4) *วิทยาการทางการแพทย์ที่ก้าวหน้าในวันนี้สามารถช่วยให้ผู้ป่วยลิ้นหัวใจตีบกลุ่มนี้รอดชีวิตได้* ***<u>ด้วย</u>****วิธีการรักษาแนวใหม่*

(5) *การประเมินความเสี่ยงต่อกระดูกหักในผู้ป่วยแต่ละราย ต้องอาศัยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ* ***<u>โดย</u>****จะประเมินจากปัจจัยเสี่ยงต่างๆ และความเสี่ยงต่อการหกล้มด้วย*

(6) *พบว่ากลุ่มฝึกเต้นแอโรบิกแบบผสมผสานหนักสลับเบา มีสมรรถภาพการใช้ออกซิเจนสูงสุดเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มฝึกเต้นแอโรบิกแบบผสมผสานต่อเนื่อง**<u>อย่าง</u>**มีนัยสำคัญทางสถิติ…*

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าตัวบ่งชี้ทั้ง 6 คำ เป็นคำหน้าที่ที่นำหน้าข้อความที่เป็นหลักฐานหรือคำอธิบาย และเชื่อมกับข้อความข้างหน้า ทำให้ทั้งประโยคที่เขียนมีความชัดเจนมากขึ้น คำว่า *คือ* เช่นในตัวอย่างที่ (1) ใช้เพื่อเพิ่มข้อความแบบซ้ำความ ซึ่งดูเหมือนเป็นส่วนเกิน แต่ทำให้สาระที่ผู้เขียนต้องการสื่อไปยังผู้อ่านชัดเจนมากขึ้น คำว่า *ดัง* ใน (2) เป็นตัวบ่งชี้ว่าข้อความที่ตามมาเป็นการแสดงหลักฐานสนับสนุนข้อความที่มาข้างหน้า คำว่า *เช่น* ใน (3) เป็นคำที่ใช้กันทั่วไปเพื่อนำหน้าตัวอย่างที่สนับสนุนข้อความที่มาข้างหน้า คำว่า *ด้วย* และ *โดย* ดังที่ปรากฏใน (4), (5) เป็นการเพิ่มความชัดเจนในด้านวิธีการ ส่วนคำว่า อย่าง ใน (6) เป็นการเพิ่มข้อความที่สื่อรายละเอียดด้านรูปแบบหรือประเภท ตัวบ่งชี้ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่าการเขียนทางวิชาการน้อยมากที่ผู้เขียนจะกล่าวหรือแสดงประเด็นเพียงประโยคเดียว แต่ส่วนใหญ่มักต้องเพิ่มข้อความที่ตามมาเพื่อทำให้ผู้อ่านได้ความรู้เต็มที่อย่างที่ผู้เขียนต้องการ และเพิ่มความแจ่มชัดของความคิดที่ต้องการสื่อด้วย รูปแบบทางภาษาเช่นนี้เป็นลักษณะเด่นของภาษาวิชาการ ทั้งนี้ ยืนยันได้จากความถี่ของการปรากฏของตัวบ่งชี้ที่สูงกว่าทำเนียบภาษาอื่นๆ ดังแสดงในตารางที่ 8.1

ตารางที่ 8.1 ความถี่ของคำแสดงหลักฐาน (ต่อ 1,000 คำ) ในทำเนียบภาษาวิชาการเทียบกับทำเนียบภาษาอื่น

	วิชาการ	กฎหมาย	สื่อ	การเมือง
โดย	6.3	9.8	4.9	2.7
คือ	5.5	0.5	1.4	4.7
อย่าง	5	1.1	4.8	7.9
ด้วย	4.4	2.7	3.7	3.3
เช่น	4.4	1.1	0.6	0.6
ดัง	2.4	3	1.2	0.6
รวม	28	18.2	16.6	19.8

ตารางที่ 8.1 แสดงให้เห็นว่าทำเนียบภาษาวิชาการใช้รูปแบบทางภาษาเพื่อแสดงหลักฐานหรือทำให้เห็นภาพมากกว่าทำเนียบภาษาอื่นๆ ตัวเลขแสดงความถี่รวมภาษาวิชาการใช้ 28 ครั้งต่อความยาวของเนื้อความ 1,000 คำ ในขณะที่ทำเนียบภาษากฎหมาย สื่อ และการเมืองพบเพียงประมาณ 18, 17, 20 ครั้งตามลำดับ เมื่อพิจารณาการปรากฏของตัวบ่งชี้แต่ละคำ พบว่ามีเพียง

การใช้คำว่า *โดย* และ *อย่าง* เท่านั้นที่ใช้น้อยกว่าภาษากฎหมายและภาษาการเมือง ตามลำดับ[10] นอกนั้นใช้มากกว่าทั้งสิ้น ภาพรวมของการใช้ลักษณะทางภาษาเพื่อแสดงหลักฐานเสนอเป็นแผนภูมิในภาพที่ 8.1

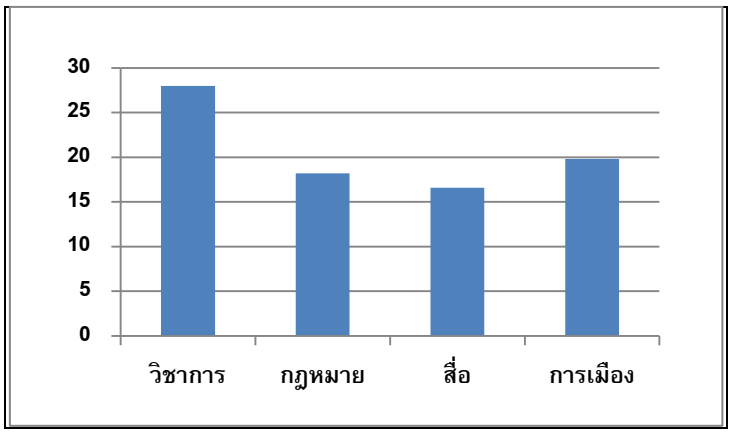

ภาพที่ 8.1 การการปรากฏของคำว่า *คือ ดัง เช่น ด้วย โดย อย่าง* ในทำเนียบภาษาวิชาการเทียบกับทำเนียบภาษาอื่น

8.2 การใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ (cohesion)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยพบคำประเภทหนึ่งที่ถึงแม้จะสังเกตเห็นว่าใช้กันทั่วไปในภาษาไทย แต่เมื่อนับความถี่แล้วพบว่าคำดังกล่าวปรากฏมากที่สุดในภาษาวิชาการ คำดังกล่าวนี้เรียกว่า **คำเชื่อมสัมพันธสาร** (discourse connectors/transitional words) ซึ่งหมายถึงคำที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงความระหว่างประโยคทำให้ข้อความต่อเนื่องที่ต้องการสื่อสารมีความชัดเจนมากขึ้น คำประเภทนี้ที่พบมากในข้อมูลภาษาวิชาการ คือ ***ดังนั้น เนื่องจาก แม้ (แม้ แม้ว่า ถึงแม้ว่า) อย่างไรก็ตาม ดังนี้ นอกจากนั้น นอกจากนี้*** คำเหล่านี้ทำหน้าที่คล้ายกับกลุ่มที่กล่าวใน 8.1 คือทำให้เนื้อหาของภาษาวิชาการเข้าใจง่ายขึ้น กระจ่างชัดขึ้น เหตุที่ไม่รวมไว้ด้วยกันในหัวข้อ 8.1 เพราะคำกลุ่มนี้เป็นคำที่มีบทบาทในสัมพันธสาร จึงแยกไว้อีกหัวข้อหนึ่ง ตัวอย่างการใช้คำดังกล่าวแสดงใน (7)-(13)

(7) ***<u>ดังนั้น</u>****การพัฒนา "สะพานเศรษฐกิจ" ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ จึงเป็นทางเลือกหนึ่งของการขนส่งน้ำมัน*

[10] คำว่า *โดย* ในภาษากฎหมายบางส่วนใช้เหมือนภาษาวิชาการ แต่ที่ปรากฏมากคือสำนวนว่า *โดยชอบ โดยชอบธรรม โดยทุจริต* ส่วนคำว่า *อย่าง* ในภาษาการเมืองรูปแบบที่ปรากฏบ่อยไม่เหมือนกับในภาษาวิชาการ แต่เป็นรูปแบบ **อย่าง+กริยา** ที่ทำหน้าที่เป็นคำวิเศษณ์และใช้ซ้ำๆ เช่น *อย่างทั่วถึง อย่างยั่งยืน อย่างยิ่ง อย่างจริงจัง* นี่เป็นสาเหตุที่ทำให้ความถี่ในการปรากฏของตัวบ่งชี้ *โดย* และ *อย่าง* ในภาษากฎหมาย และภาษาการเมืองสูงกว่าในภาษาวิชาการ

(8) *พื้นผิวด้านบนของลิ้นนั้นเหมาะสำหรับการติดอยู่ของแบคทีเรีย**เนื่องจาก**มีลักษณะเป็นหลุมร่องไม่เรียบสม่ำเสมอ*

(9) ***แม้**ว่าการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ได้ใช้เวลาดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว แต่**เนื่องจาก**เป็นแผนงานขนาดใหญ่ ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก*

(10) ***อย่างไรก็ตาม**ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ก็มีผลดีอยู่บ้างในฐานะที่เป็นตัวเร่งที่ทำให้รัฐบาลและประชาชนสิงคโปร์ต้องตื่นตัว ในการดิ้นรน ต่อสู้ และมุมานะในทุกวิถีทางเพื่อให้ประเทศชาติของตนเองดำเนินอยู่รอดต่อไปได้*

(11) *การวิเคราะห์งานวิจัยสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีประเด็นที่จะอภิปราย**ดังนี้***

(12) ***นอกจากนั้น** บางรายอาจมีอาการอื่นๆ นอกจากปวดท้อง เช่น คลื่นไส้ อาเจียน เวียนศีรษะ ถ่ายเหลว*

(13) ***นอกจากนี้** การออกกำลังกาย หรือกายบริหารยังช่วยให้กล้ามเนื้อแข็งแรง ซึ่งจะช่วยในเรื่องการทรงตัวด้วย*

คำที่แสดงในตัวอย่างข้างต้นทำให้ข้อความต่อเนื่อง หรือ สัมพันธสาร มีการเชื่อมโยงความ กล่าวคือ มีความต่อเนื่องกัน และเป็นเหตุเป็นผลกัน ทำให้แจ่มชัดมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายง่ายขึ้น คำว่า *ดังนั้น* ใน (7) เชื่อมข้อความที่เป็นผลเข้ากับสาเหตุที่มาข้างหน้า ตรงข้ามกับคำว่า *เนื่องจาก* ใน (8) และ (9) ซึ่งเชื่อมสาเหตุเข้ากับผลที่มาข้างหน้า คำว่า *แม้* ใน (9) ก็พบมากในภาษาวิชาการ แสดงการเชื่อมโยงประโยคข้างหน้ากับประโยคข้างหลังในเชิงขัดแย้งกัน ในทำนองเดียวกัน คำว่า *อย่างไรก็ตาม* ใน (10) ก็ใช้นำข้อความที่ขัดแย้งหรือตรงข้ามกับข้อความที่มาข้างหน้า ซึ่งในที่นี้ละไว้ คำว่า *ดังนี้* (11) ทำหน้าที่นำข้อความที่เกี่ยวข้องกับข้อความที่มาข้างหน้าในเชิงที่เสริมหรือเพิ่มตัวอย่าง หรือหลักฐานให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ส่วนคำว่า *นอกจากนั้น นอกจากนี้* ใน (12), (13) ใช้เพื่อนำหน้าข้อความที่เพิ่มเข้ามาให้เชื่อมกับข้อความที่มาข้างหน้า คำที่เป็นตัวบ่งชี้ทั้งหมดนี้หากตัดออกจะทำให้การเชื่อมโยงความเสียไป และทำให้ภาษาที่เขียนไม่มีความแจ่มชัด

ตัวบ่งชี้ความแจ่มชัดดังกล่าวปรากฏในทำเนียบภาษาวิชาการด้วยความถี่ที่สูงกว่าในทำเนียบภาษาอื่นหลายเท่าตัว ดังจะเห็นได้ในตารางที่ 8.2 และภาพที่ 8.2

ตารางที่ 8.2 ความถี่ในการปรากฏของคำแสดงการเชื่อมโยงความ (ต่อ 1,000 คำ) ในทำเนียบภาษาวิชาการเทียบกับทำเนียบภาษาอื่น

	วิชาการ	กฎหมาย	สื่อ	การเมือง
ดังนั้น	1.2	0.2	0.3	0.3
เนื่องจาก	1.1	0.7	1.5	0.3
แม้	0.7	0.5	0.2	1.4
อย่างไรก็ตาม	0.5	0.0	0.6	0.1
ดังนี้	0.3	0.0	0.1	0.0
นอกจากนั้น	0.3	0.0	0.1	0.2
นอกจากนี้	0.4	0.1	0.6	0.0
รวม	4.6	1.5	3.5	2.3

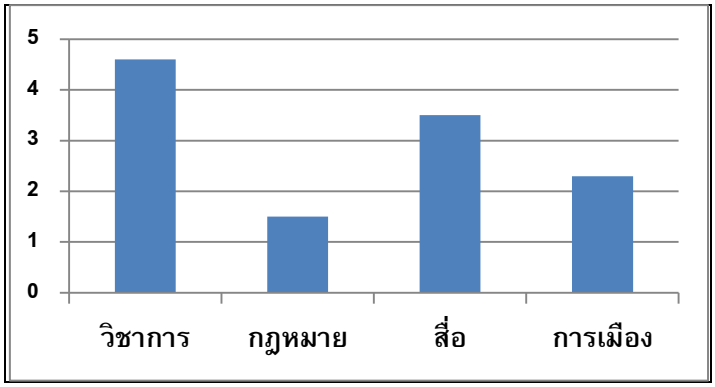

ภาพที่ 8.2 การปรากฏของคำแสดงการเชื่อมโยงความในทำเนียบภาษาวิชาการเทียบกับทำเนียบภาษาอื่น

8.3 การใช้วงเล็บเพื่อความแจ่มชัดในภาษาวิชาการ

วงเล็บ คือเครื่องหมาย ( ) ซึ่งใช้ในภาษาเขียนเพื่อคร่อมข้อความที่เพิ่มเข้ามาแต่อาจตัดออกได้โดยไม่ทำให้ใจความสำคัญของประโยคเปลี่ยนไป ภาษาวิชาการใช้วงเล็บเพื่อบรรจุข้อความเพิ่มเติมเพื่อความแจ่มชัด ได้แก่ ตัวย่อ ตัวเต็ม คำเทียบเท่าภาษาอังกฤษ คำอธิบายหรือรายละเอียด การอ้างอิง และการอ้างข้าม (cross reference)

ตัวอย่างการใช้วงเล็บในทำเนียบภาษาวิชาการเพื่อความแจ่มชัด มีดังนี้

(14) *สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ **(สพฉ.)** ได้จัดทำ "มาตรฐานและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉุกเฉิน **(ฉบับที่ 1)***

(15) *สิงคโปร์มีรัฐบาลที่มาจากพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว คือ พรรคกิจประชาชน หรือ PAP* ***(People's Action Party)***

(16) *โรคงูสวัด* ***(Herpes zoster)*** *จัดเป็นโรคผิวหนังที่เกี่ยวข้องหรือเกิดร่วมกับโรคระบบประสาทชนิดที่เกิดจากเชื้อไวรัส*

(17) *อย่างไรก็ตามในผู้ที่เป็นงูสวัดแบบแพร่กระจายทั่วตัว* ***(ไม่ได้เป็นตามแนวเส้นประสาทเส้นเดียว)*** *และในผู้ที่มีภูมิต้านทานบกพร่อง แพทย์อาจจำเป็นต้องให้ยาต้านไวรัสทางหลอดเลือด*

(18) *งานวิจัยจำแนกตามปี พบว่า พ.ศ. 2542 มีมากที่สุดคือ 24 เรื่อง* ***(ร้อยละ 13.48)*** *รองลงมาคือ ปี พ.ศ. 2543 มี 21 เรื่อง* ***(ร้อยละ 11.80)*** *และ พ.ศ. 2544 มี 15 ชื่อเรื่อง* ***(ร้อยละ 8.43)***

(19) *ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญสุภา นาทอง* ***(2543)***

(20) *การศึกษาของอานาดอทตี้ และคณะ* ***(Arnardottir et al., 2006)*** *พบว่า...*

(21) *การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถาม* ***(ดูบทที่ 3 และภาคผนวก 1)***

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นหน้าที่ที่หลากหลายของวงเล็บในภาษาวิชาการ เช่น ให้ตัวย่อ *(สพฉ.)* ใน (14) ให้ตัวเต็มของคำย่อ เช่น *(People's Action Party)* ใน (15) ให้คำเทียบเท่าภาษาอังกฤษ เช่น *(Herpes zoster)* ใน (16) ให้คำอธิบายหรือรายละเอียด เช่น *(ฉบับที่ 1), (ไม่ได้เป็นตามแนวเส้นประสาทเส้นเดียว), (ร้อยละ 13.48)* ใน (14), (17), (18) นอกจากนั้น วงเล็บยังใช้เพื่อระบุการอ้างอิง เช่นในตัวอย่างที่ (19), (20), (21)

ผู้วิจัยพบว่าการใช้วงเล็บเป็นลักษณะเด่นที่สร้างความแจ่มชัดให้แก่ภาษาวิชาการ ในภาษากฎหมายมีใช้น้อยกว่าภาษาวิชาการประมาณครึ่งหนึ่ง[11] ในภาษาสื่อมีใช้น้อยมาก และในภาษาการเมืองไม่มีใช้เลย ดังในตารางที่ 3 และภาพที่ 3

ตารางที่ 8.3 ความถี่การใช้วงเล็บ (ต่อ 1,000 คำ) ในทำเนียบภาษาวิชาการเทียบกับทำเนียบภาษาอื่น

	วิชาการ	กฎหมาย	สื่อ	การเมือง
วงเล็บ	7.5	4.2	0.6	0

[11] *ภาษากฎหมายใช้วงเล็บต่างจากในภาษาวิชาการ คือใช้บอกเลขเชิงอรรถเท่านั้น เช่น มาตรา ๓ เบญจ[๘] เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่ามีการหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร...*
เชิงอรรถ [๘] มาตรา ๓ เบญจ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๒๕

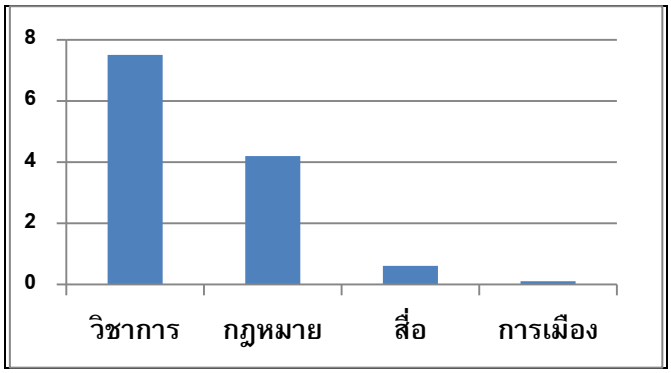

ภาพที่ 8.3 การปรากฏของวงเล็บในทำเนียบภาษาวิชาการเทียบกับทำเนียบภาษาอื่น

8.4 การใช้เชิงอรรถเพื่อความแจ่มชัดในภาษาวิชาการ

เชิงอรรถ หมายถึงข้อความที่อยู่ท้ายหน้าหรือท้ายเรื่อง เพื่อให้คำอธิบายเพิ่มเติม ซึ่งอาจตัดออกได้โดยไม่ทำให้ความหมายของประโยคเปลี่ยน

ผู้วิจัยพบว่าภาษาวิชาการ และภาษากฎหมายเท่านั้นที่มีเชิงอรรถ ภาษาสื่อและภาษาการเมืองไม่ใช้เชิงอรรถ ภาษาวิชาการใช้เชิงอรรถเพื่อวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) อธิบายหรือให้สารสนเทศเพิ่มเติม 2) บอกแหล่งที่มาของข้อมูล ส่วนในภาษากฎหมายใช้เชิงอรรถเพื่ออธิบายหรือให้สารสนเทศเพิ่มเติมเท่านั้น[12]

ตัวอย่าง (22)-(25) แสดงการใช้เชิงอรรถในภาษาวิชาการ เพื่ออธิบายความหรือให้สารสนเทศเพิ่มเติม

(22) [1]*ประโยคมีกาล (tensed sentence/clause) คือประโยคที่มีการผันรูปกริยาหลัก หรือกริยาช่วยหลัก*

(23) [2]*Inchoative verb คือกริยาที่แสดงการเปลี่ยนสภาพ*

(24) [3]*สัญลักษณ์นี้แสดงขอบเขตของคำ (word boundary)*

(25) [4]*เป็นที่สังเกตว่าในตำราของพระยาอุปกิตศิลปสาร ไม่มีมโนทัศน์ “หน่วยคำ” ดังนั้นหน่วยเล็กที่สุดที่มีความหมาย คือ “คำ”*

ตัวอย่าง (26)-(28) แสดงการใช้เชิงอรรถเพื่อระบุแหล่งข้อมูล

---

[12] ภาษากฎหมายใช้เชิงอรรถเพื่อให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับมาตรากฎหมายเท่านั้น เช่น

[๖] *มาตรา ๓ ตรี เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๔๙๔*

[๒๒] *มาตรา ๔ เบญจ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒*

(26) [1]*สุภาพร มากแจ้ง. ภาษาบาลี-สันสกฤตในภาษาไทย. (กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์. 2527), 56.*

(27) [2]*ข้อเท็จจริงที่เสนอในหัวข้อนี้สรุปมาจากหนังสือเรื่อง ๕๐ ปีราชบัณฑิตยสถาน*

(28) [3] *ข้อมูลนี้ได้มาจากหนังสือเรื่อง งานศัพท์บัญญัติ ของ พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ (2519: 1)*

จากตัวอย่างข้างต้น เห็นได้ว่าภาษาวิชาการใช้เชิงอรรถเป็นเครื่องมือในการสร้างความแจ่มชัด ซึ่งในภาษากฎหมายก็มีการใช้เชิงอรรถแต่เพื่อให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับกฎหมายเท่านั้น และเชิงอรรถเป็นลักษณะที่ไม่ปรากฏในภาษาสื่อและภาษาการเมือง

8.5 สรุป

ในบทนี้ ผู้วิจัยแสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะความแจ่มชัดซึ่งมีความสำคัญในภาษาวิชาการ มีตัวบ่งชี้อะไรทางภาษา ผลการวิจัยพบว่ามีตัวบ่งชี้ 3 ประเภท ได้แก่ 1) การใช้คำแสดงหลักฐานหรือให้เห็นภาพ เช่นคำว่า *คือ ด้วย โดย เช่น อย่าง ดัง* 2) การใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความหรือคำเชื่อมสัมพันธสาร เช่น *ดังนั้น เนื่องจาก แม้ (แม้ แม้ว่า ถึงแม้ว่า) อย่างไรก็ตาม ดังนี้ นอกจากนั้น นอกจากนี้* 3) การใช้วงเล็บเพื่อเพิ่มสารสนเทศ และ 4) การใช้เชิงอรรถเพื่อเพิ่มสารสนเทศ

ลักษณะการใช้ภาษาดังกล่าวได้รับการยืนยันว่าเป็นลักษณะเด่นของภาษาวิชาการจากข้อมูลความถี่ และการสำรวจการปรากฏในทำเนียบภาษาต่างๆ เปรียบเทียบกัน และตัวอย่างที่ยกมาก็แสดงให้เห็นว่าลักษณะดังกล่าวทำให้ภาษาวิชาการมีความแจ่มชัด

บทที่ 9
ลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความเบี่ยงบัง ของวัจนลีลาภาษาวิชาการ

การเบี่ยงบัง (hedging) หมายถึง การที่ผู้เขียนเลี่ยงที่จะพูดสิ่งที่ไม่แน่ใจ โดยลดความรุนแรง ความตรงไปตรงมาของข้อความลง หรือแสดงออกทางภาษาอย่างไม่เต็มที่ มีความคลุมเครือ และแอบซ่อนนัยบางประการไว้

การเบี่ยงบังเป็นเครื่องมือที่นักวิชาการใช้ เพื่อทำให้ภาษาวิชาการมีคุณลักษณะที่เรียกว่า **ความเบี่ยงบัง** ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพูดความจริงระดับใด ดังนั้น ตัวบ่งชี้ที่สำคัญของความเบี่ยงบัง คือ **ทัศนภาวะสัญชาน** (epistemic modality) ซึ่งเป็นประเภททางไวยากรณ์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นใจ หรือความเชื่อของผู้พูดที่มีต่อความรู้ที่พูดออกไป อีกนัยหนึ่ง ทัศนภาวะสัญชาน หมายถึง การที่ผู้พูดคาดการณ์ถึงความเป็นไปได้ว่าคำกล่าวของเขาเป็นจริงมากน้อยเพียงใด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบรูปแบบทางภาษาที่แสดงทัศนภาวะสัญชาน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ความเบี่ยงบังในภาษาวิชาการ 3 ประการ ได้แก่ 1) คำบอกนัย ‘เป็นไปได้’ ได้แก่ คำว่า *โอกาส* และ *แนวโน้ม* 2) คำแบ่งรับแบ่งสู้ ได้แก่ *อาจ สามารถ น่า มัก คง บาง* 3) คำบอกนัย ‘ส่วนมาก’ ได้แก่ *ส่วนใหญ่* และ *โดยทั่วไป*

9.1 การใช้คำบอกนัย ‘เป็นไปได้’ เพื่อเบี่ยงบังในภาษาวิชาการ

ผู้วิจัยพบการใช้คำบอก**นัย ‘เป็นไปได้’** ได้แก่ คำว่า *โอกาส* และ *แนวโน้ม* ตามด้วยกริยาหรืออนุประโยคเติมเต็ม *ที่* รูปแบบทางภาษาเช่นนี้ปรากฏด้วยความถี่สูงในภาษาวิชาการมากกว่าในทำเนียบภาษาอื่นๆ (ดูตารางที่ 9.1 และ ภาพที่ 9.1) และเป็นตัวบ่งชี้ของความเบี่ยงบัง เนื่องจากเป็นการให้ข้อเท็จจริงในระดับที่อาจเป็นไปได้เท่านั้น มิได้เป็นระดับที่จะเกิดขึ้นแน่นอน หรือได้เกิดขึ้นและพิสูจน์แล้วอย่างไม่ต้องสงสัย ตัวอย่างต่อไปนี้เทียบให้เห็นประโยคที่เบี่ยงบัง (ข้อ ก.) คู่กับประโยคที่ไม่เบี่ยงบัง (ข้อ ข.) ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีความต่างกันมากในแง่ที่ข้อ ก. แสดงความมั่นใจของผู้พูดน้อยกว่าข้อ ข.

(1) ก. (เบี่ยงบัง) *สารเคมีทำให้มี**โอกาส**ที่เซลล์จะเป็นมะเร็งมากขึ้น*
ข. (ไม่เบี่ยงบัง) *สารเคมีทำให้เซลล์เป็นมะเร็งมากขึ้น*

(2) ก. (เบี่ยงบัง) *ภาวะตับอ่อนอักเสบ มีโ**อกาส**เกิดได้ประมาณร้อยละ 5-7*
ข. (ไม่เบี่ยงบัง) *ภาวะตับอ่อนอักเสบ เกิดได้ประมาณร้อยละ 5-7*

(3) ก. (เบี่ยงบัง) *การฝึกซ้อม มี**แนวโน้ม**ทำให้อัตราการเต้นของหัวใจขณะพักลดลง*
ข.(ไม่เบี่ยงบัง) *การฝึกซ้อมทำให้อัตราการเต้นของหัวใจขณะพักลดลง*

(4) ก. (เบี่ยงบัง) *สตรีหลังคลอดที่เริ่มเป็นมารดา มี**แนวโน้ม**เจ็บป่วยได้ง่าย*
ข. (ไม่เบี่ยงบัง) *สตรีหลังคลอดที่เริ่มเป็นมารดาเจ็บป่วยได้ง่าย*

จากตัวอย่างที่ (1)-(4) จะเห็นได้ว่าตัวอย่างในข้อ ก. มีความตรงไปตรงมา หรือแน่ชัด (หรือที่ภาษาปากเรียกว่า “ฟันธง”) น้อยกว่าตัวอย่างในข้อ ข. ทั้งนี้ความแตกต่างเกิดจากการใช้คำว่า *โอกาส* และ *แนวโน้ม* ซึ่งสื่อความเชิงนัยของความเป็นไปได้

เพื่อให้แน่ใจว่าการใช้คำดังกล่าวเป็นลักษณะเด่นของภาษาวิชาการจริง ผู้วิจัยจึงเปรียบเทียบภาษาวิชาการกับทำเนียบภาษาอื่นๆ ในด้านการปรากฏของทั้งสองคำ ผลการวิเคราะห์พบว่าการปรากฏของคำว่า *โอกาส* และ *แนวโน้ม* มีความถี่สูงที่สุดในภาษาวิชาการ ดังในตารางที่ 9.1 และภาพที่ 9.1 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 9.1 ความถี่ของคำบอกนัย ‘เป็นไปได้’ ในทำเนียบภาษาวิชาการเทียบกับทำเนียบภาษาอื่น

	วิชาการ	กฎหมาย	สื่อ	การเมือง
คำบอกนัย ‘เป็นไปได้’	**0.9**	**0**	**0.5**	**0.5**

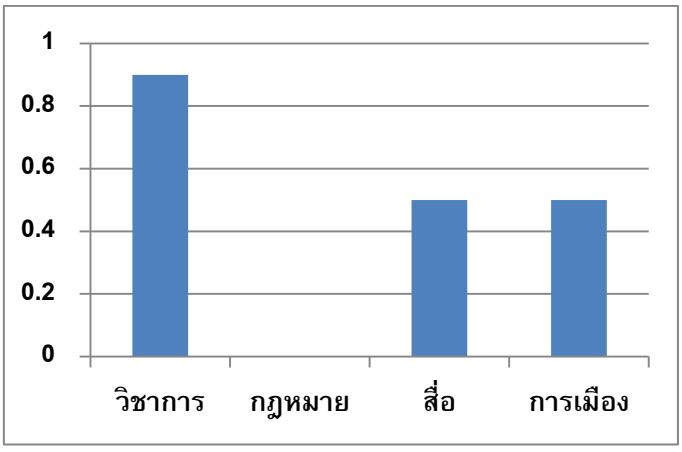

ภาพที่ 9.1 การปรากฏของคำบอกนัย ‘เป็นไปได้’ ในทำเนียบภาษาวิชาการเทียบกับทำเนียบภาษาอื่น

เป็นที่น่าสังเกตว่า ภาษาวิชาการใช้คำว่า *โอกาส* และ *แนวโน้ม* สูงกว่าภาษาสื่อ และภาษาการเมืองเกือบเท่าตัว ที่น่าสนใจมาก คือไม่พบการใช้คำเหล่านี้ในภาษากฎหมายเลย ซึ่งบอกนัยว่าภาษากฎหมายไม่มีความเบี่ยงบัง

9.2 การใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้เพื่อเบี่ยงบังในภาษาวิชาการ

นอกจากคำบอกนัย 'เป็นไปได้' คือคำว่า *โอกาส* และ *แนวโน้ม* แล้ว ยังมีตัวบ่งชี้อื่นอีกที่ใช้เพื่อเบี่ยงบังในภาษาวิชาการ ได้แก่ คำกริยาช่วย *อาจ สามารถ น่า* คำช่วยกริยา *มัก คง* และคำปริมาณ *บาง* ผู้วิจัยรวมคำทั้ง 3 ประเภทไว้ด้วยกันถึงแม้จะเป็นคำคนละชนิดกัน เพราะคำดังกล่าวนี้มีลักษณะร่วมกันคือแสดง**การแบ่งรับแบ่งสู้** กล่าวคือ แสดงว่าผู้เขียนมีความมั่นใจเพียงบางส่วนเท่านั้น คำเหล่านี้ทำให้มีความเบี่ยงบังในภาษาวิชาการ

9.2.1 คำกริยาช่วย *อาจ สามารถ น่า*

คำกริยาช่วย เป็นคำกริยาประเภทหนึ่งที่เกิดร่วมกับคำกริยาอื่น ในภาษาไทย คำกริยาช่วยต้องตามด้วยกริยาที่มีความหมายหลัก คำกริยาช่วยมีความหมายทางไวยากรณ์ จัดเป็นคำกริยาชนิดหนึ่ง ซึ่งสามารถปรากฏหลังคำปฏิเสธ *ไม่* เหมือนคำกริยาอื่นๆ คำว่า *อาจ สามารถ น่า* มีความหมายทางทัศนภาวะสัญชานที่บอกความไม่ค่อยมั่นใจของผู้พูด คำเหล่านี้ทำให้นักวิชาการที่ไม่มีความมั่นใจ สามารถเบี่ยงบังได้ในการเขียนภาษาวิชาการ ดังตัวอย่างต่อไปนี้ ซึ่งผู้วิจัยเทียบประโยคที่คำเหล่านี้ปรากฏกับประโยคที่ไม่มีคำเหล่านี้ เพื่อทำให้เห็นความเบี่ยงบัง

(5) ก. (เบี่ยงบัง) *อาการปวดท้องในช่วงเวลาที่มีประจำเดือน **<u>อาจ</u>**เริ่มปวดเมื่อใกล้ๆ จะมีประจำเดือน หรือปวดขณะมีประจำเดือน*
ข. (ไม่เบี่ยงบัง) *อาการปวดท้องในช่วงเวลาที่มีประจำเดือน เริ่มปวดเมื่อใกล้ๆ จะมีประจำเดือน หรือปวดขณะมีประจำเดือน*

(6) ก. (เบี่ยงบัง) *การออกกำลังกายแบบแอโรบิก หรือที่มีการกระโดด **<u>สามารถ</u>**เพิ่มมวลกระดูกได้*
ข. (ไม่เบี่ยงบัง) *การออกกำลังกายแบบแอโรบิก หรือที่มีการกระโดดเพิ่มมวลกระดูกได้*

(7) ก. (เบี่ยงบัง) *จากประวัติไม่สามารถบอกได้ชัดเจนว่า**<u>น่า</u>**จะรุนแรงหรือไม่ เพียงใด*
ข. (ไม่เบี่ยงบัง) *จากประวัติไม่สามารถบอกได้ชัดเจนว่าจะรุนแรงหรือไม่ เพียงใด*

จากตัวอย่างที่ (5)-(7) เป็นที่ชัดเจนว่าผู้เขียนใช้คำว่า *อาจ สามารถ น่า* เพื่อสื่อให้ผู้อ่านรู้ว่าคำกล่าวเหล่านั้นกล่าวไปด้วยความมั่นใจเพียงบางส่วนเท่านั้น หรือไม่ค่อยมั่นใจนัก เมื่อเทียบกับประโยคที่ตัดคำดังกล่าวออก (ข้อ ข.) ก็จะสามารถตีความได้ว่าผู้เขียนมีความมั่นใจร้อยเปอร์เซ็นต์เกี่ยวกับคำกล่าวของตน

9.2.2 คำช่วยกริยา *มัก คง*

คำช่วยกริยา ไม่ใช่คำกริยา แต่เป็นคำวิเศษณ์ที่ทำหน้าที่ขยายกริยา คำว่า *มัก* และ *คง* เป็นคำช่วยกริยา มีความหมายทางทัศนภาวะสัญชาน ใช้เพื่อแสดงว่าผู้พูดไม่มั่นใจในสิ่งที่อ้างว่าจริง เช่นเดียวกับคำกริยาช่วยที่กล่าวข้างต้น คำว่า *มัก คง* เป็นตัวบ่งชี้ความเบี่ยงบังในภาษาวิชาการด้วย ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

(8) ก. (เบี่ยงบัง) *ตั้งแต่อดีตบทบาทของสตรีในวรรณคดีไทย**มัก**จะถูกนำมาเป็นเพียงตัวอย่างของหญิง “ดี” หรือหญิง “ชั่ว” เท่านั้น*
ข. (ไม่เบี่ยงบัง) *ตั้งแต่อดีตบทบาทของสตรีในวรรณคดีไทยถูกนำมาเป็นเพียงตัวอย่างของหญิง “ดี” หรือหญิง “ชั่ว” เท่านั้น*

(9) ก. (เบี่ยงบัง) *การตั้งชื่อเรื่อง**มัก**ตั้งตามชื่อตัวละครเอกฝ่ายชาย เช่น ขุนช้างขุนแผน รามเกียรติ์ ลิลิตพระลอ*
ข. (ไม่เบี่ยงบัง) *การตั้งชื่อเรื่องตั้งตามชื่อตัวละครเอกฝ่ายชาย เช่น ขุนช้าง ขุนแผน รามเกียรติ์ ลิลิตพระลอ*

(10) ก. (เบี่ยงบัง) *การตรวจเนื้อเยื่อ เป็นการตัดเนื้อเยื่อไปตรวจ ซึ่ง**มัก**จะทำหลังจากการผ่าตัด*
ข. (ไม่เบี่ยงบัง) *การตรวจเนื้อเยื่อ เป็นการตัดเนื้อเยื่อไปตรวจ ซึ่งทำหลังจากการผ่าตัด*

(11) ก. (เบี่ยงบัง) *มาตรฐานข้างต้น**คง**จะได้รับการประเมินว่า จะนำไปใช้ได้จริงและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นต่าง ๆ ในประเทศไทย*
ข. (ไม่เบี่ยงบัง) *มาตรฐานข้างต้นจะได้รับการประเมินว่า จะนำไปใช้ได้จริง และเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นต่าง ๆ ในประเทศไทย*

จากตัวอย่าง (8)-(11) ข้างต้น จะเห็นได้ว่าประโยค ก. ทั้งหมดมีคำว่า *มัก* หรือ *คง* ทำให้ประโยคมีความเบี่ยงบัง สื่อว่าความจริงที่พูดไม่เป็นจริงร้อยเปอร์เซ็นต์ ส่วนประโยค ข. ทั้งหมดที่คู่กัน เป็นการแสดงความจริงเต็มที่ไม่มีการซ่อนนัยของสิ่งใดไว้เลย

9.2.3 การใช้คำว่า *บาง*

นอกจากคำกริยาช่วย และคำช่วยกริยา ดังกล่าวแล้ว ยังพบคำปริมาณ *บาง* อีกด้วยที่ใช้เพื่อให้เกิดความเบี่ยงบัง **คำปริมาณ (quantifier)** หมายถึง คำที่ประกอบกับคำนามเพื่อบอกปริมาณมากน้อย ผู้วิจัยพบคำว่า *บาง* ปรากฏบ่อยครั้งในภาษาวิชาการ และก็เป็นอีกตัวบ่งชี้ของความเบี่ยงบัง ดังตัวอย่างข้างล่าง

(12) ก. (เบี่ยงบัง) *ใน**บาง**ราย ต้องได้รับการรักษา เช่น การหยุดเลือดด้วยการส่องกล้อง การอุดหลอดเลือดบริเวณที่มีเลือดออก*

ข. (ไม่เบี่ยงบัง) *ต้องได้รับการรักษา เช่น การหยุดเลือดด้วยการส่องกล้อง การอุดหลอดเลือดบริเวณที่มีเลือดออก*

(13) ก. (เบี่ยงบัง) *สตรีไทยมีความเชื่อตามประเพณีในการหลีกเลี่ยงอาหาร**<u>บาง</u>**ชนิด*

ข. (ไม่เบี่ยงบัง) *สตรีไทยมีความเชื่อตามประเพณีในการหลีกเลี่ยงอาหาร*

จะเห็นได้จากตัวอย่างข้างต้นว่าการใช้คำว่า บาง ทำให้การพูดแบบมั่นใจเบาบางลง สื่อความแบ่งรับแบ่งสู้ ว่าอาจไม่เป็นจริงทั้งหมดก็ได้

ผู้วิจัยนับความถี่ของคำที่กล่าวข้างต้นทั้งหมด ได้แก่ *อาจ สามารถ น่า มัก คง บาง* ที่ปรากฏในภาษาวิชาการเทียบกับทำเนียบภาษาอื่นๆ พบว่าคำเหล่านั้นเป็นลักษณะเด่นของภาษาวิชาการจริง เนื่องจากปรากฏด้วยความถี่สูงมากกว่าภาษาสื่อ และภาษาการเมืองประมาณหนึ่งเท่า และเป็นที่น่าสังเกตว่าในภาษากฎหมายใช้คำเหล่านี้น้อยมาก เรียกว่าแทบไม่ใช้เลยก็ว่าได้ ดังแสดงในตารางที่ 9.2 และภาพที่ 9.2

ตารางที่ 9.2 ความถี่ของคำแบ่งรับแบ่งสู้ ในทำเนียบภาษาวิชาการเทียบกับทำเนียบภาษาอื่น

	วิชาการ	กฎหมาย	สื่อ	การเมือง
อาจ สามารถ น่า มัก คง บาง	**11**	**0.2**	**6.2**	**4.8**

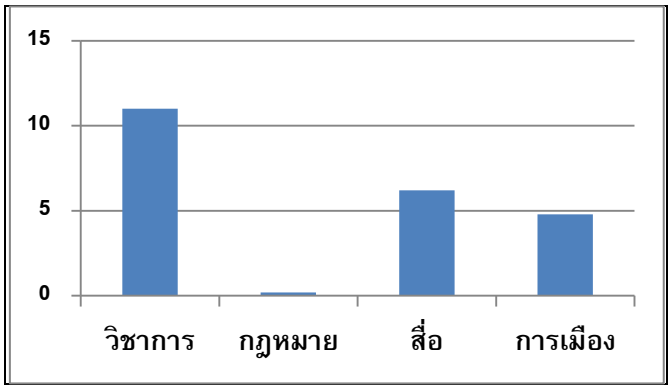

ภาพที่ 9.2 การปรากฏของคำแบ่งรับแบ่งสู้ในทำเนียบภาษาวิชาการเทียบกับทำเนียบภาษาอื่น

9.3 การใช้คำบอกนัย ‘ส่วนมาก’ เพื่อเบี่ยงบังในภาษาวิชาการ

คำบอกนัย ‘ส่วนมาก’ หมายถึงคำที่สื่อความหมายว่าสิ่งที่กล่าวเป็นความจริงกับหลายกรณี หรือเป็นความจริงในภาวะทั่วไปเมื่อไม่มีอะไรที่ผิดปรกติเกิดขึ้น คำที่พบได้แก่ คำว่า *ส่วนใหญ่* และ *โดยทั่วไป* คำเหล่านี้เป็นกลวิธีเบี่ยงบัง เนื่องจากในทุกภาวะตามความจริงอาจมีข้อยกเว้นเกิดขึ้นได้ นักวิชาการใช้ลักษณะทางภาษาดังกล่าวนี้เพื่อสื่อความหมายว่าคำกล่าวนั้นไม่เป็นความจริงร้อยเปอร์เซ็นต์ คือ หากมีข้อยกเว้นเกิดขึ้น คำกล่าวเช่นนั้นก็ยังเป็นความจริงอยู่ เป็นกลวิธีปกป้องตนเองของนักวิชาการ ผลการวิเคราะห์พบว่านักวิชาการใช้คำว่า *ส่วนใหญ่* บ่อยครั้งมากกว่าคำว่า *โดยทั่วไป* หลายเท่าตัว และเมื่อเปรียบเทียบกับทำเนียบภาษาอื่นแล้วเห็นชัดว่า คำทั้งสองนี้เป็นตัวบ่งชี้ภาษาวิชาการแน่นอน ตารางที่ 9.3 และภาพที่ 9.3 ชี้ให้เห็นว่าภาษากฎหมายไม่ใช้คำทั้งสองเลย ส่วนภาษาสื่อและภาษาการเมืองไม่ใช้คำว่า *โดยทั่วไป* เลย แต่ใช้คำว่า *ส่วนใหญ่* บ้างเป็นจำนวนน้อยกว่าภาษาวิชาการถึงประมาณเกือบ 6 เท่าตัว

ตารางที่ 9.3 ความถี่ของคำบอกนัย ‘ส่วนมาก’ (ต่อ 1,000 คำ) ในทำเนียบภาษาวิชาการเทียบกับทำเนียบภาษาอื่น

	วิชาการ	กฎหมาย	สื่อ	การเมือง
ส่วนใหญ่	**3**	**0**	**0.5**	**0.3**
โดยทั่วไป	**0.4**	**0**	**0**	**0**
รวม	**3.4**	**0**	**0.5**	**0.3**

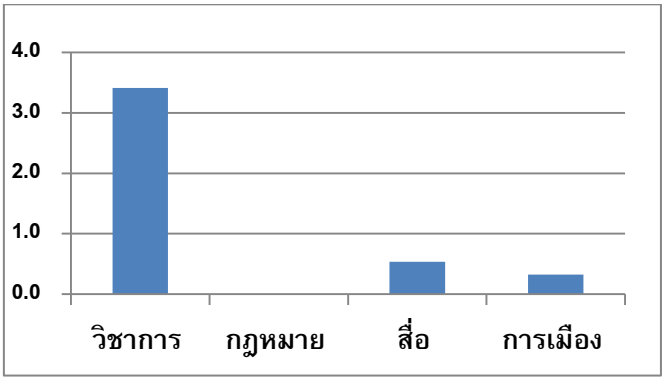

ภาพที่ 9.3 การปรากฏของคำบอกนัย ‘ส่วนมาก’ ในทำเนียบภาษาวิชาการเทียบกับทำเนียบภาษาอื่น

ตัวอย่างการใช้คำบอกนัย ‘ส่วนมาก’ มีดังนี้

(14) ก. (เบี่ยงบัง) *ผู้ป่วยที่เป็นไวรัสตับอักเสบเรื้อรัง<u>ส่วนใหญ่</u>ไม่จำเป็นต้องใช้ยารักษา เพราะเป็นระยะที่สงบ*
ข. (ไม่เบี่ยงบัง) *ผู้ป่วยที่เป็นไวรัสตับอักเสบเรื้อรังไม่จำเป็นต้องใช้ยารักษา เพราะเป็นระยะที่สงบ*

(15) ก. (เบี่ยงบัง) *สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะกลิ่นปากเหม็น <u>ส่วนใหญ่</u>เกิดจากภายในช่องปาก เช่น ฟันผุ โรคปริทันต์ และการมีคราบจุลินทรีย์เคลือบบนลิ้น*
ข. (ไม่เบี่ยงบัง) *สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะกลิ่นปากเหม็นเกิดจากภายในช่อง ปาก เช่น ฟันผุ โรคปริทันต์ และการมีคราบจุลินทรีย์เคลือบบนลิ้น*

(16) ก. (เบี่ยงบัง) *<u>โดยทั่วไป</u>สตรีหลังคลอดได้รับการกระตุ้นให้รับประทานอาหารง่าย ๆ ตัวอย่างเช่น ข้าว 1–2 จานกับน้ำแกง*
ข. (ไม่เบี่ยงบัง) *สตรีหลังคลอดได้รับการกระตุ้นให้รับประทานอาหารง่าย ๆ ตัวอย่างเช่น ข้าว 1–2 จานกับน้ำแกง*

(17) ก. (เบี่ยงบัง) *<u>โดยทั่วไป</u>ยาในกลุ่มนี้จะสามารถเปิดเส้นเลือดได้ผลในราว 50-70%*
ข. (ไม่เบี่ยงบัง) *ยาในกลุ่มนี้จะสามารถเปิดเส้นเลือดได้ผลในราว 50-70%*

9.4 สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยที่แสดงข้างต้นทำให้เห็นลักษณะการใช้ภาษาที่สร้างคุณลักษณะสำคัญให้แก่ทำเนียบภาษาวิชาการ นั่นคือ ความเบี่ยงบัง ลักษณะเด่นทางภาษาที่เป็นตัวบ่งชี้ความเบี่ยงบัง คือ การใช้คำบอกนัย ‘เป็นไปได้’ ได้แก่ *โอกาส แนวโน้ม* คำแบ่งรับแบ่งสู้ ได้แก่ *อาจ สามารถ น่า คง มัก บาง* และคำบอกนัย ‘ส่วนมาก’ ได้แก่ *ส่วนใหญ่ โดยทั่วไป*

ลักษณะทางภาษาดังกล่าวมีความถี่ในการปรากฏมากที่สุดในภาษาวิชาการ ทำให้สรุปได้ว่าความเบี่ยงบัง เป็นคุณลักษณะเด่นของภาษาวิชาการจริง

เป็นที่น่าสนใจว่าทำไมภาษาวิชาการจึงมีทั้งคุณลักษณะความแจ่มชัด (ดูบทที่ 8) กับความเบี่ยงบัง ซึ่งแสดงในบทนี้ ซึ่งดูเหมือนขัดแย้งกัน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาให้ลึกซึ้งถึงบทบาทและวัตถุประสงค์ของภาษาวิชาการในการมุ่งทำให้ผู้อ่านเข้าใจชัดเจนและสื่อความเป็นจริงที่พิสูจน์ได้เท่านั้น ก็จะเห็นว่าคุณลักษณะความแจ่มชัดกับความเบี่ยงบังไม่ได้ขัดแย้งกัน แต่เสริมซึ่งกันและกัน ทั้งสองคุณลักษณะเป็นตัวสนับสนุนให้ภาษาวิชาการบรรลุเป้าหมาย กล่าวคือเผยแพร่ความรู้พร้อมๆ กับทำให้ผู้อ่านเชื่อในประเด็นความรู้ที่เผยแพร่ การที่จะทำให้ผู้อ่านเชื่อ ต้องทำให้ภาษาวิชาการมีความน่าเชื่อถือ (credibility) นักวิชาการผู้ใช้ภาษาวิชาการจึงพึงเผยแพร่แต่ความจริงเท่านั้น หากพิสูจน์ได้ว่าความรู้ที่เผยแพร่ไปไม่เป็นความจริง นักวิชาการผู้นั้นก็จะไม่มีความน่าเชื่อถืออีกต่อไป ดังนั้นการเขียนทางวิชาการต้องทำอย่างระมัดระวัง ความรู้ข้อใดเป็นความจริง

อย่างไม่มีข้อกังขา มีหลักฐานครบครัน ก็สามารถพูดอย่างมั่นใจ และทำให้ผู้อ่านมั่นใจเช่นเดียวกัน โดยทำให้ภาษาวิชาการมีความแจ่มชัดปราศจากข้อสงสัยใดๆ ในทางตรงข้าม หากความรู้ข้อใดยังไม่มีหลักฐานยืนยันครบครัน ก็ต้องพูดโดยยั้งไว้บางส่วนซึ่งก็คือลักษณะของความเบี่ยงบัง เป็นการแสดงนัยว่าสิ่งที่พูดไม่เป็นความจริงร้อยเปอร์เซ็นต์ และหากมีคนพบข้อพิสูจน์ที่หักล้างความรู้ข้อนั้นได้ ผู้พูดก็จะไม่เสียความน่าเชื่อถือ เพราะบอกเป็นนัยไว้แล้วว่าไม่ได้มั่นใจเต็มที่ การเบี่ยงบังจึงเป็นเครื่องมือปกป้องไม่ให้ผู้พูดถูกกล่าวหาว่าพูดความเท็จ การไม่พูดเท็จนำไปสู่ความน่าเชื่อถือ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักวิชาการอย่างยิ่ง

บทที่ 10
ลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความชัดถ้อยชัดคำ ของวัจนลีลาภาษาวิชาการ

ความชัดถ้อยชัดคำ เป็นลักษณะเด่นประการหนึ่งของวัจนลีลาภาษาวิชาการ งานวิจัยนี้พบว่าความชัดถ้อยชัดคำแสดงออกผ่านลักษณะ 3 ประการ คือ การใช้ภาษาที่เที่ยงตรง การหลีกเลี่ยงความกำกวม และการใช้คำเฉพาะเจาะจง ดังจะกล่าวต่อไป

นอกจากนี้ความชัดถ้อยชัดคำยังเกิดจากการหลีกเลี่ยงความคลุมเครือ ในภาษาวิชาการจะไม่ปล่อยให้ความกำกวมเกิดขึ้น

ลักษณะประการสุดท้าย คือ การใช้คำเฉพาะเจาะจง ไม่ใช้คำจำกลุ่มทั่วไป เช่น *คน สิ่ง* ระบุตัวเลขชัดเจนแทนที่การพรรณนาโดยใช้คำทั่วไป เช่น *ไข่ราคา 7 บาท*แทนการพูด ว่า *ไข่ราคาแพง*

10.1 ลักษณะของความชัดถ้อยชัดคำในภาษาวิชาการ

จากการศึกษาข้อมูลของโครงการวิจัยภาษาแห่งอำนาจ ที่ได้รวบรวมข้อมูลทำเนียบภาษาวิชาการจากบทความทางด้านการแพทย์ที่ปรากฏในวารสารต่างๆ พบว่ามีลักษณะทางภาษาที่เรียกได้ว่ามีความชัดถ้อยชัดคำดังจะกล่าวต่อไป

ความชัดถ้อยชัดคำอาจหมายถึงลักษณะที่ตรงหรือกำหนดไว้อย่างชัดเจนหรือระบุไว้แต่แรก เช่นมาตรวัดวัดเวลาเป็นนาทีหรือวินาที หากจะกล่าวอย่างนามธรรมมากขึ้นไปอีกก็สามารถเชื่อมโยงไปถึงความเคร่งครัดสอดคล้องกับรูปแบบที่เป็นมาตรฐานหรือข้อตกลงร่วมกันในสังคมวงกว้างได้อีกด้วย อย่างเช่นการกล่าวถึงระบียบวิธีวิจัย การให้นิยามคำศัพท์สำคัญในทางวิชาการ

นอกจากนี้ ความชัดถ้อยชัดคำอาจหมายถึงการอาศัยผลการคำนวณซึ่งเป็นค่าตัวเลขที่ทำให้เกิดความชัดเจนโดดเด่นออกมาจากข้อมูลทั่วๆ ไป เช่น หากกล่าวว่า *จากผลการวิจัยพบว่า อะเซโรลา เชอร์รี่ มีปริมาณวิตามินซีสูงกว่าที่พบในส้ม<u>มาก</u>* ข้อมูลดังกล่าวก็ยังไม่มีความชัดเจนเท่ากับการกล่าวว่า *จากผลการวิจัยพบว่า อะเซโรลา เชอร์รี่ มีปริมาณวิตามินซีสูงกว่าที่พบในส้มถึง <u>30-80 เท่า</u>*

จากแนวคิดดังกล่าวจึงทำให้ผลการวิจัยนี้พบว่า ลักษณะที่แสดงถึงความชัดถ้อยชัดคำในภาษาวิชาการในข้อมูลที่ศึกษามี 3 ประการ คือ การสร้างความชัดถ้อยชัดคำโดยใช้แนวเทียบมาตรวัดอันเป็นสากล การสร้างความชัดถ้อยชัดคำโดยสร้างรูปประโยคที่ไม่กำกวม มี

ความหมายเดียว แน่นอน ไม่สามารถตีความเป็นอย่างอื่น และการสร้างความชัดถ้อยชัดคำโดยการเลือกถ้อยคำให้มีความหมายเฉพาะเจาะจงดังจะกล่าวต่อไปนี้

10.2 การใช้ภาษาที่เที่ยงตรง

ภาษาที่เที่ยงตรงที่จะกล่าวต่อไปนี้ คือ ภาษาที่ละเอียดแน่นอนชัดเจน โดยใช้แนวเทียบเป็นค่าตัวเลขสถิติ ในการประเมินความสำคัญของกรณีศึกษา มักเกี่ยวพันกับปริมาณการเกิดของปรากฏการณ์ที่สนใจ แทนที่นักวิชาการจะแสดงผลของปริมาณดังกล่าวโดยสรุปเป็นความมากน้อยอย่างภาษาในชีวิตประจำวัน นักวิชาการกลับอาศัยแนวเทียบที่เป็นมาตรวัดสากล อันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปหรือในวงวิชาการนั้นเป็นเครื่องบอกปริมาณแทน ดังตัวอย่าง

> *(1) โรคมะเร็งตับถือว่าเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตอยู่ในลำดับ 5 ของโลก ในบรรดาโรคมะเร็งด้วยกัน สำหรับในประเทศไทยนั้น โรคมะเร็งตับถือว่าเป็นโรคมะเร็งที่ถือว่าเป็นสาเหตุการตายที่สำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเพศชาย เป็นอันดับหนึ่งหรืออันดับสองระหว่าง โรคมะเร็งตับกับโรคมะเร็งปอด ซึ่ง ประชากรเพศชาย 100,000 คน จะเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งตับโดยเฉลี่ย ประมาณ 40 คนต่อปี สำหรับเพศหญิงโรคมะเร็งตับถือเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตเป็นอันดับ 3 รองมาจากโรคมะเร็งเต้านมและโรคมะเร็งปากมดลูก มีอัตราการเสียชีวิตโดยเฉลี่ย 15-16 คน ต่อประชากรประมาณ 100,000 คนต่อปี*

ลักษณะทางภาษาในตัวอย่างข้างต้นเป็นวัจนลีลาที่พบได้มากบทความวิชาการด้านการแพทย์สาธารณสุข กล่าวคือ ผู้เขียนมักเสนอสารเชิงปริมาณอย่างมีแนวเทียบโดยอาศัยตัวเลขสถิติซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอยู่โดยทั่วไป เช่น ค่าเฉลี่ย หรือการจัดอันดับ วิธีการดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นถึงความเที่ยงตรงโดยอาศัยมาตรฐานที่มีการกำหนดหรือระบุไว้มาเป็นแนวเทียบการแสดงอุบัติการณ์ของมะเร็งในถ้อยคำภาษาข้างต้นจึงมีความเที่ยงตรง นำไปสู่คุณลักษณะความชัดถ้อยชัดคำ

หากไม่แสดงด้วยตัวเลขวัจนลีลาดังกล่าวจะดูผิดไปจากวัจนลีลาทางวิชาการ ทดสอบได้ด้วยการนำตัวเลขออกจากข้อความแล้วแทนด้วยคำขยายดังต่อไปนี้

> *(1 ก) โรคมะเร็งตับถือว่าเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตอยู่ในลำดับต้นๆ ในบรรดาโรคมะเร็งด้วยกัน สำหรับในประเทศไทยนั้น โรคมะเร็งตับถือว่าเป็นโรคมะเร็งที่ถือว่าเป็นสาเหตุการตายที่สำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเพศชาย เป็นอันดับหนึ่งหรืออันดับสองระหว่าง โรคมะเร็งตับกับโรคมะเร็งปอด ซึ่ง*

ประชากรเพศชาย จะเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งตับมากกว่าเพศหญิง โดยเพศหญิงโรคมะเร็งตับถือเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตเป็นน้อยกว่า รองมาจากโรคมะเร็งเต้านมและโรคมะเร็งปากมดลูก จะเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งตับน้อยกว่าเพศชาย

จากตัวอย่างที่ (1) ทดสอบด้วยการเปลี่ยนถ้อยคำที่อาศัยตัวเลขให้กลายเป็นคำขยายบอกปริมาณ ดังนี้

ข้อความเดิม		ข้อความใหม่
(ข) ลำดับ 5 ของโลก	ปรับเป็น	*ลำดับต้นๆ ของโลก*
(ค) ประชากรเพศชาย 100,000 คน จะเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งตับโดยเฉลี่ยประมาณ 40 คนต่อปี	ปรับเป็น	*ประชากรเพศชาย จะเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งตับมากกว่าเพศหญิง*
(ง) ถือเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตเป็นอันดับ 3 รองมาจากโรคมะเร็งเต้านมและโรคมะเร็งปากมดลูก	ปรับเป็น	*เป็นสาเหตุของการเสียชีวิตเป็นน้อยกว่า*
(จ) มีอัตราการเสียชีวิตโดยเฉลี่ย 15-16 คน ต่อประชากรประมาณ 100,000 คนต่อปี	ปรับเป็น	*จะเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งตับน้อยกว่าเพศชาย*

สิ่งที่เห็นได้จากตัวอย่างข้างต้นนี้ก็คือข้อความทางขวามือไม่ชัดถ้อยชัดคำ และผลที่ตามมาคือลักษณะที่ห่างไกลจากความเป็นภาษาวิชาการ กลายไปมีลักษณะเหมือนกับภาษาในชีวิตประจำวันทั่วไป

การสร้างความชัดถ้อยชัดคำทำโดยใช้การเขียนที่มีความเที่ยงตรงอันเกิดจากแนวเทียบค่าตัวเลขสถิติ

ความเที่ยงตรงที่พบข้างต้นนี้เป็นลักษณะที่ผู้เขียนแสดงข้อมูลอย่างเป็นวัตถุวิสัย สามารถพิสูจน์วัดได้ ภาษาวิชาการมีลักษณะเด่นตรงที่เมื่อนำเสนอข้อมูลโดยเฉพาะข้อมูลเชิงปริมาณ จะไม่นำเสนอความมากน้อยในลักษณะอัตวิสัย แต่จะแสดงบริมาณนั้นออกมาในระบบตัวเลขซึ่งชี้วัดได้ เป็นการนำเสนออย่างละเอียดและชัดเจน –ทำให้ไม่สามารถบิดเบือนเป็นอย่างอื่นได้

10.3 การหลีกเลี่ยงความกำกวม

ลักษณะการหลีกเลี่ยงความกำกวมนี้เกิดขึ้นได้โดยสร้างรูปประโยคให้มีความหมายเดียวแน่นอน ไม่สามารถตีความเป็นอย่างอื่น เป็นการสร้างความชัดถ้อยชัดคำที่พบมากในภาษา

วิชาการ งานวิจัยนี้พบการหลีกเลี่ยงความกำกวมใน 2 ลักษณะ คือ ระดับโครงสร้าง และระดับการใช้คำ

ความกำกวมอาจเกิดขึ้นได้ในหลายระดับ ในระดับโครงสร้าง หรือการใช้คำ ตัวอย่างที่จะกล่าวถึงนี้ มีรูปประโยคที่สั้นกระชับตรงไปตรงมาและไม่สร้างความกำกวม แต่เมื่อมีการปรับเปลี่ยนในระดับโครงสร้างจะเห็นว่าความกำกวมก็เกิดขึ้นได้

(2) อะเซโลรา เชอร์รี่เป็นแหล่งของสารต้านอนุมูลอิสระ คือ วิตามินซี <u>เป็นผลไม้ที่มีโปรตีนและแร่ธาตุสูงโดยเฉพาะ</u> เหล็ก ฟอสฟอรัส แคลเซียม และมีสารสำคัญตัวหนึ่งชื่อ trans-beta-carotene ซึ่งเชื่อกันว่าสามารถเสริมภูมิต้านทานของร่างกาย และจากผลการวิจัยพบว่า อะเซโรลา เชอร์รี่ มีปริมาณวิตามินซีสูงกว่าที่พบในส้มถึง 30-80 เท่า <u>วิตามินซี</u>เป็นสารต่อต้านอนุมูลอิสระ และช่วยซ่อมแซมเซลล์ที่ถูกทำลาย ช่วยป้องกันเซลล์ไม่ให้เสื่อมตัวเร็ว

ความกำกวมใน (2) อาจเกิดขึ้นได้เมื่อละประธานของบางประโยคไป เช่น

*(2ก) อะเซโลรา เชอร์รี่เป็นแหล่งของสารต้านอนุมูลอิสระ คือ วิตามินซี **θ** [1] มีโปรตีนและแร่ธาตุสูงโดยเฉพาะ เหล็ก ฟอสฟอรัส แคลเซียม และมีสารสำคัญตัวหนึ่งชื่อ trans-beta-carotene ซึ่งเชื่อกันว่าสามารถเสริมภูมิต้านทานของร่างกาย และจากผลการวิจัยพบว่า อะเซโรลา เชอร์รี่ มีปริมาณวิตามินซีสูงกว่าที่พบในส้มถึง 30-80 เท่า **θ**[2] เป็นสารต่อต้านอนุมูลอิสระ และช่วยซ่อมแซมเซลล์ที่ถูกทำลาย ช่วยป้องกันเซลล์ไม่ให้เสื่อมตัวเร็ว*

การละประธานเป็นโครงสร้างที่เป็นปกติในภาษาไทย สามารถพบได้บ่อยและมีความเป็นไปได้ในการสื่อความ โดยผู้รับสารสามารถเดาความหมายจากการอ้างถึงในบริบทก่อนหน้า อย่างไรก็ดี ในตัวอย่าง (2) ภาษาวิชาการไม่ได้เลือกที่จะใช้โครงสร้างที่แพร่หลายในภาษารูปนี้ กลับเลือกที่จะแสดงประธานของประโยคแม้มีการกล่าวซ้ำในบริเวณใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ก็เพื่อหลีกเลี่ยงความกำกวมที่จะเกิดขึ้นได้นั่นเอง

ความกำกวมที่สามารถเกิดขึ้นได้ก็ คือ การตีความประธานของประโยคผิดไป จาก (2ก) จะเห็นว่า ในตำแหน่ง [1] สามารถตีความหมายได้เป็น 2 แบบ คือ

(2ข) อะเซโลรา เชอร์รี่มีโปรตีนและแร่ธาตุสูง
(2ค)วิตามินซีมีโปรตีนและแร่ธาตุสูง

เนื่องจากหน่วยนามข้างหน้าที่มีความเป็นไปได้ที่จะเป็นประธานของประโยคมี 2 รูป คือ *อะเซโลรา เซอร์รี่* และ *วิตามินซี* อย่างไรก็ดี ทั้งที่หน่วยนาม *อะเซโลรา เซอร์รี่* อยู่ไกลกว่า กลับเป็นการตีความที่ถูกต้อง ดังนั้นหากมีการละประธานในตำแหน่งนี้ก็มีโอกาสทำให้เกิดความกำกวมได้มากทีเดียว

ความกำกวมในระดับของการใช้คำมีตัวอย่างแสดงให้เห็นดังต่อไปนี้

(3) ในทำนองเดียวกัน ปาริชาติได้ชี้ไว้ในเรื่อง พิมพิลาไลย ว่าชะตากรรมอันอาภัพของตัวละครหญิงตัวนี้เกิดจากการที่นางเป็น "เหยื่อ" ของ "กาลเวลา" และ "สถานการณ์" การดำรงอยู่ในสังคมโบราณทำให้ชีวิตของนางถูกกำหนดและควบคุมโดยผู้ชาย ประเพณีและค่านิยมของสังคม นอกจากนี้ตัณหาและการกระทำของบุคคลรอบข้างที่มีอิทธิพลเหนือเธอผลักดันให้ชีวิตของเธอต้องประสบแต่ความทุกข์ความขมขื่นในจิตใจจนนำเธอไปสู่ความตาย ตัวอย่างเช่น เมื่อขุนช้างอยากได้พิมพิลาไลยเป็นภรรยาก็ทำทุกวิถีทาง แม้แต่ใช้เล่ห์กลหลอกลวงว่าขุนแผนตายในสงคราม เพื่อให้นางศรีประจันผู้เป็นแม่บังคับให้เธอแต่งงานใหม่กับขุนช้าง หรือใช้กำลังเข้าข่มขืน ในตอนท้ายเรื่องเมื่อพระพันวษาบังคับให้เธอตัดสินใจเลือกว่าจะอยู่กับขุนแผน ขุนช้าง หรือจมื่นไวยลูกชายของเธอ แต่เธอไม่สามารถตัดสินใจได้ พระพันวษาก็ประณามว่าเธอเป็น "ผู้หญิงหลายผัว" และสั่งประหารชีวิตเธออย่างไม่ปรานี ขณะที่ผู้ชายมีภรรยาหลายคนไม่ถูกประณาม ในทางกลับกันการที่ผู้ชายจะได้ผู้หญิงเป็นภรรยาดูเสมือนเป็นเรื่องที่ผู้ชายสามารถทำได้ตามอำเภอใจ ปาริชาติได้ชี้ให้เห็นตัณหาของผู้ชายไว้ในตอนที่พลายแก้ว (ขุนแผนวัยเด็ก) ขอสึกจากความเป็นเณรหนึ่งคืนเพื่อบุกขึ้นห้องพิมพิลาไลย

(กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี 2550)

จากตัวอย่างคำว่า "ข่มขืน" ในบริบทข้างต้น ความรุนแรงทางเพศเป็นเรื่องที่มักถูกเบี่ยงบังหลบเลี่ยงจากการกล่าวอย่างโจ่งแจ้งในสังคมทั่วไป อาทิ หากเป็นการสนทนาก็จะมีคำเลี่ยง คำรื่นหู เช่น *เข้าหา* หรือ *ลักลอบเข้าหา* ในภาษาสื่อก็จะเป็นคำศัพท์ที่ลดน้ำเสียงแสดงความรุนแรง เช่น *การล่วงละเมิดทางเพศ ความรุนแรงทางเพศ* ทั้งนี้ส่วนหนึ่งก็เพื่อความสุภาพและเพื่อหลีกเลี่ยงมโนทัศน์ที่ไม่พึงปรารถนาในสังคม

ทว่าภาษาวิชาการจำเป็นต้องสื่อความอย่างชัดถ้อยชัดคำ การเลี่ยงดังกล่าวอาจทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนได้ ในงานเขียนบทความวิชาการที่ยกมาจึงมิได้ปรากฏคำเลี่ยงเพื่อเบี่ยงบังแต่อย่างใด แต่กลับใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายนัยตรงให้ผู้อ่านทราบโดยไม่ต้องผ่านการตีความ

จะเห็นจากตัวอย่างนี้ว่า แม้เรื่องราวที่นำเสนอจะมีความโน้มเอียงไปในทางรุนแรง ผู้เขียนกลับใช้ถ้อยความที่สื่อความหมายโดยตรงตามความหมายประจำคำ และสื่ออย่าง

เฉพาะเจาะจง ทั้งนี้ก็เพราะภาษาวิชาการมีคุณลักษณะที่แสดงถึงความชัดถ้อยชัดคำในการสื่อความหมาย

10.4 การเลือกถ้อยคำให้เฉพาะเจาะจง

ลักษณะที่จะกล่าวต่อไปนี้คือการสร้างความชัดถ้อยชัดคำโดยการเลือกถ้อยคำที่มีความเฉพาะเจาะจง การใช้คำขยายประกอบกับคำที่มีความหมายทั่วไปให้มีความหมายเฉพาะเจาะจงมากขึ้น เป็นสิ่งที่พบได้มากในภาษาวิชาการ ดังตัวอย่าง

> *แผ่นบันทึกภาพนิวตรอนนอกจากจะมีความไวต่อรังสีนิวตรอนแล้วยังมีความไวต่อรังสีแกมม่าด้วย เนื่องจากเมื่อนำแผ่นบันทึกภาพนิวตรอนไปทำการฉายรังสีแกมมาแล้วนำไปอ่านพบว่าเกิดภาพชิ้นงานบนแผ่นบันทึกภาพนิวตรอน ดังนั้นภาพที่ได้จากการถ่ายด้วยรังสีนิวตรอนจากเครื่องปฏิกรณ์ฯ จึงอาจเกิดจากรังสีแกมมาที่เจือปนร่วมด้วย ค่าความไวต่อรังสีแกมมาของแผ่นบันทึกภาพนิวตรอนสามารถหาได้โดยเทียบกับแผ่นบันทึกภาพรังสีแกมมาที่ถ่ายด้วยเงื่อนไขเดียวกัน พบว่าแผ่นบันทึกภาพนิวตรอนมีความไวต่อรังสีแกมมาน้อยกว่าแผนบันทึกภาพรังสีแกมมา 5-6 เท่า*
>
> *(ศรินรัตน์ วงษ์ลี 2550 น.62)*

ตัวอย่างข้างต้นคัดมาจากข้อความในส่วนข้อเสนอแนะในวิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มีข้อสังเกตว่า ผู้เขียนไม่ใช้คำจ่ากลุ่มทั่วไปในการเรียกอุปกรณ์บันทึกภาพรังสี ว่า *แผ่นบันทึกภาพรังสี* แต่ระบุประเภทรังสีอย่างชัดเจนในทุกครั้งที่เอ่ยถึงว่า “แผ่นบันทึกภาพนิวตรอน” หาไม่แล้วในกระบวนการเสนอแนะดังกล่าวจะไม่สามารถทำการเปรียบเทียบชนิดของแผ่นบันทึกภาพรังสีต่างชนิดกันได้

10.5 สรุป

จากการศึกษาข้อมูลทำเนียบภาษาวิชาการพบว่า มีการหลีกเลี่ยงประโยคกำกวม ทั้งในระดับคำและประโยค ถือเป็นรูปภาษาที่ ทำให้เกิดความชัดถ้อยชัดคำ นอกจากนี้ยังแสดงด้วยการให้จำนวนเที่ยงตรงตามมาตรวัดสากล ไม่ปล่อยให้เกิดการตีความอย่างเป็นอัตวิสัย และในการเลือกสรรคำที่ใช้คำที่มีความเฉพาะเจาะจงทางความหมาย ไม่ใช้คำจ่ากลุ่มทั่วไปหรือไม่ใช้คำที่มีที่ใช้กว้างขวางหรือความหมายกว้างจนเกิดความคลุมเครือ ลักษณะดังกล่าวนี้เมื่อรวมกันเข้าจะชี้ให้เห็นคุณลักษณะความชัดถ้อยชัดคำของภาษาวิชาการ

บทที่ 11
ลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความถูกต้องแม่นยำ ของวัจนลีลาภาษาวิชาการ

ความถูกต้องแม่นยำ (accuracy) เป็นลักษณะเด่นสำคัญประการหนึ่งของภาษาวิชาการ เกิดขึ้นทั้งในระดับความหมายและรูปภาษา ในระดับความหมายแสดงออกด้วยการเลือกใช้ศัพท์เฉพาะตรงตัวถูกต้อง การให้คำจำกัดความ การวงเล็บที่มาของศัพท์บัญญัติ เป็นต้น ส่วนในระดับรูปภาษา แสดงออกด้วยการไม่ปรากฏรูปที่มักใช้ผิด หรือปรากฏน้อย ลักษณะที่ปรากฏเหล่านี้เป็นลักษณะที่ให้ผู้อ่านตรวจได้ว่าที่เขียนมีความถูกต้องแตกต่างกับทำเนียบภาษาอื่นๆ รวมถึงภาษาในประจำวันทั่วไป

11.1 ความหมายของความถูกต้องแม่นยำในภาษาวิชาการ

แอนดี้ จิลเล็ต (Gillett 2015) กล่าวว่า ความถูกต้องแม่นยำที่พบได้มากในภาษาวิชาการสามารถเห็นได้จากการขยายความคำศัพท์ และการเลือกใช้คำที่มีความหมายเฉพาะเจาะจงชัดเจน

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบตัวอย่างที่แสดงออกถึงความแตกต่างของระดับความเคร่งครัดในการแสดงออกเรื่องความถูกต้องแม่นยำ เช่น ในการสอนภาษา มโนทัศน์เรื่อง**หน่วยเสียง**อาจมีความหมายกว้างๆ เพียงหน่วยที่ใช้ในการสื่อสารถึงเสียงที่มีในภาษาหนึ่งๆ ใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารกับผู้เรียนว่าเสียงนั้นๆ เป็นเช่นไร ไม่ใช่มีความจำเป็นที่จะต้องจำแนกความแตกต่างกันในระดับสัทศาสตร์และสัทวิทยา เราจึงอาจพบคำศัพท์ทางการเรียนการสอนภาษาเรียกสิ่งนี้ว่า “เสียง” แตกต่างกับถ้อยคำที่พบในงานวิชาการด้านภาษาศาสตร์ หน่วยดังกล่าวจะต้องถูกกล่าวถึงอย่างเฉพาะเจาะจง ภายใต้การจำแนกสาขาวิชาการที่ศึกษาเรื่องเสียงในภาษา 2 ระดับ คือ สัทศาสตร์กับสัทวิทยา คำที่คุ้นเคยว่า “เสียง” จึงอาจถูกเรียกอย่างเฉพาะเจาะจงว่า “หน่วยเสียง” หรือ “หน่วยเสียงย่อย”

ความถูกต้องแม่นยำนี้ มีความจำเป็นในภาษาวิชาการ เนื่องจากต้องการความถูกต้องในการสื่อความ เพื่อให้ข้อเสนอใดๆ ที่ภาษาวิชาการสื่อออกมานั้นจะต้องไม่ถูกตีความไปในทางอื่น ในทางภาษาศาสตร์เทียบได้กับความถูกต้องแม่นยำในระดับความหมายนั่นเอง

นอกเหนือจากเรื่องความหมาย เบลี่ย์ (Bailey 2006) ยังกล่าวถึงความถูกต้องแม่นยำในแง่การใช้ภาษา อาทิ การเขียนสะกดคำ ความถูกต้องของรูปประโยคอีกด้วย ในทางภาษาศาสตร์เทียบได้กับความถูกต้องแม่นยำในระดับรูปภาษานั่นเอง

เบลี่ย์ (Bailey 2006: 119-182) กล่าวถึงรูปภาษาที่เป็นที่เข้าใจกันว่าเมื่อใช้รูปเหล่านี้อย่างถูกต้องแม่นยำจะแสดงออกถึงความเป็นภาษาวิชาการ รูปดังกล่าวมีอยู่ 23 ประการด้วยกันดังนี้

(1) คำย่อ (abbreviations) เช่น *WTO* เป็นรูปคำย่อที่ปรากฏได้อย่างเป็นที่ยอมรับในภาษาวิชาการ โดยผู้อ่านเข้าใจได้ว่าย่อมาจาก *World Trade Organization*

(2) คำศัพท์เฉพาะทางวิชาการ (academic vocabulary) เช่น คำศัพท์อย่าง *subjective/objective* ปรากฏใช้ในเนื้อหาที่เป็นวิชาการอย่างโดดเด่นกว่าวัจนลีลาอื่น

(3) คำวิเศษณ์ (adverbs) เช่น *currently/eventually* พึงใช้อย่างถูกต้องตรงความหมาย

(4) คำหน้าคำนาม (articles) เช่น *a/an/the* จะมีที่ใช้ตรงตามหลักภาษาอย่างเคร่งครัดเมื่ออยู่ในภาษาวิชาการ

(5) การระวัง (caution) เช่น *Poor education tends to lead to crime* ซึ่งข้อนี้ผู้วิจัยเห็นว่าตรงกับการเบี่ยงบัง (hedging) ซึ่งเป็นรูปภาษาที่ยอมรับอย่างกว้างขวางว่าหากไม่มีย่อมไม่เรียกว่าเป็นภาษาวิชาการที่มีคุณลักษณะครบถ้วน (ดูบทที่ 9)

(6) คู่คำศัพท์ที่มีรูปสับสนกัน (confusing pairs) เช่น *accept* (verb)/except (prep.) ผู้ใช้ภาษาวิชาการจะเลือกใช้อย่างแม่นยำ

(7) คำเชื่อม (conjunctions) เช่น *furthermore/however*

(8) คำบอกเชื้อชาติ (nationality Language) เช่น *Denmark/Danish/Danes*

(9) การใช้คำนามและคุณศัพท์ที่มาจากคำนาม (nouns and adjectives) เช่น *efficiency/efficient*

(10) การใช้คำนามนับได้และคำนามนับไม่ได้ (nouns – countable and uncountable) เช่น *business/businesses*

(11) คำจำกลุ่ม/ คำที่มีความหมายครอบคลุม (nouns – umbrella) ภาษาวิชาการนิยมใช้คำที่มีความหมายกว้างๆ ครอบคลุม เช่น field/concept/factor

(12) คำวิภัติปัจจัย (prefixes and suffixes) ผู้ใช้ภาษาวิชาการจะใช้คำที่มีวิภัติปัจจัยอย่างระมัดระวัง เช่น undergraduate/graduation

(13) บุพบท (prepositions) เช่น The purpose of this paper

(14) เครื่องหมายวรรคตอน (punctuation) เช่น “?”

(15) คุณานุประโยค (relative pronouns) เช่น that/which/who

(16) เอกพจน์-พหูพจน์ (singular or plural) เช่น the team is/are

(17) คำหรือวลีบอกเวลา (time words and phrases) เช่น Since the nineteenth century

(18) คำกริยาที่เป็นทางการ (verbs – formality) เช่น speed up/accelerate

(19) คำแสดงมาลา (verbs – modal) เช่น may/could/should

(20) คำกริยารูปกรรมวาจก (verbs – passives) เช่น The gases were discovered

(21) คำบุพบท (verbs and prepositions) เช่น concentrate on

(22) คำกริยาแสดงการอ้างอิง (verbs of reference) เช่น Martins (1975) claimed that.

(23) กาล (verbs – tenses) เช่น Few scientists dispute/have disputed

.

สังเกตได้ว่าหลายข้อที่ เบลีย์ (Bailey 2006) แนะนำ เป็นเรื่องความระมัดระวังทางภาษาที่ครูสอนภาษามักให้ความสำคัญเน้นย้ำในการเขียนของผู้เรียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา หลายรูปไม่ใช่รูปภาษาที่มีในภาษาไทย อย่างไรก็ดี ข้อเสนอดังกล่าวเป็นแนวทางในการนำมาปรับใช้พิจารณาข้อมูลภาษาไทยที่ผู้วิจัยศึกษา โดยจะพิจารณารูปภาษาที่มักมีผู้ใช้ผิดบ่อย

คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2551: 22-38) กล่าวถึง รูปภาษาที่ผู้ใช้ภาษาไทยทั่วไปมักละเลยเรื่องความถูกต้องตามหลักภาษาไทย ได้แก่

(1) รูปอาการนาม หรือรูปคำนามที่เกิดจากคำกริยา หรือคำวิเศษณ์ที่มี “การ” หรือ “ความ” นำหน้า ตามปกติแล้วรูป “การ” จะใช้นำหน้าคำกริยาที่แสดงความเป็นไปทางกายวาจา เช่น การเดิน ส่วนรูป “ความ” นำหน้าคำกริยาที่แสดงความเป็นนามธรรม หรือความรู้สึก เช่น ความรัก หรือนำหน้าคำวิเศษณ์ เช่น ความดี หากผู้ใช้ภาษาใช้สลับ เช่น **การดี* และ **ความเดิน* ต้องพิจารณาว่าหากไม่ได้เกิดเพราะมีความหมายเฉพาะเจาะจงแล้ว นั่นคือรูปที่ใช้ผิดนั่นเอง

(2) รูปคำลักษณนาม คือ คำที่ใช้บอกลักษณะของคำนามเพื่อแสดงรูป ลักษณะ ขนาด หรือปริมาณของนามนั้น ถือเป็นรูปภาษาที่มีที่ใช้เฉพาะเจาะจงมากรูปหนึ่งในภาษาไทยว่าคำใดใช้กับคำลักษณนามอะไร เช่น หนังสือห้าเล่ม ธูป 3 ดอก เทียน 1 เล่ม มะพร้าว 3 ทะลาย

(3) รูปคำบุพบท คือ คำที่ใช้นำหน้านาม สรรพนาม กริยา เพื่อให้ความต่อเนื่องกัน ถือเป็นรูปภาษาที่มีที่ใช้เฉพาะเจาะจงมากไม่ต่างกับลักษณนาม เช่น รูปแสดงความเป็นเจ้าของ เช่น ของ แห่ง ใน การกีฬาแห่งประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รูปแสดงความเป็นผู้รับ เช่น กับ แก่ แด่ ต่อ แต่ละคำมีการใช้แตกต่างกัน ดังนี้

กับ ใช้เมื่อทั้งสองฝ่ายทำกิริยาร่วมกัน เช่น สมชายไปเที่ยวกับสมหญิง

แก่ ใช้กับผู้รับโดยทั่วไป เช่น คุณแม่ให้เงินแก่ลูก

แด่ ใช้กับผู้รับที่มีฐานะสูงกว่า หรือเป็นที่เคารพของผู้ให้ เช่น คุณยายถวายปัจจัยแด่ท่านเจ้าอาวาส

ต่อ ใช้เมื่อผู้ให้ และผู้รับต้องติดต่อกันหรือเกี่ยวข้องกัน เช่น นักศึกษายื่นเอกสารต่อสำนักทะเบียน

(4) รูปคำสันธาน หรือคำที่ใช้เชื่อมประโยคหรือข้อความให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน มีที่ใช้อย่างเฉพาะเจาะจงตามความหมายของประโยคหรือความสัมพันธ์ของคู่ประโยคนั้นๆ ได้แก่

เชื่อมความคล้อยตามกัน	เช่น	และ ก็
เชื่อมความขัดแย้งกัน	เช่น	แต่ ทว่า หาก
เชื่อมความที่เป็นเหตุเป็นผลกัน	เช่น	เพราะ เพราะฉะนั้น จึง
เชื่อมความที่ให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง	เช่น	หรือ มิฉะนั้น ไม่ก็
เชื่อมความแสดงการเปรียบเทียบ	เช่น	เหมือน ราว เท่า
เชื่อมความบอกเวลา	เช่น	เมื่อ หลังจาก

11.2 ความถูกต้องแม่นยำในระดับความหมาย

ในการศึกษาเรื่องความถูกต้องแม่นยำในภาษาวิชาการนี้ เมื่อพิจารณาในระดับความหมายพบว่ามีแสดงออกด้วยการเลือกใช้ศัพท์เฉพาะตรงตัวถูกต้อง การวงเล็บที่มาของศัพท์บัญญัติ และการให้คำจำกัดความ เป็นต้น

ในการศึกษาเรื่อง **การเลือกใช้ศัพท์เฉพาะตรงตัวถูกต้อง** ผู้วิจัยเริ่มจากศึกษาคำที่มีคำพ้องความหมายหลายคำ ซึ่งในภาษาปกติจะสามารถนำคำพ้องความหมายเหล่านั้นมาใช้แทนที่กันได้ ทว่าเมื่อปรากฏในงานวิชาการพบว่าเมื่อนำมาแทนที่กันจะสูญเสียความถูกต้องแม่นยำไป ดังจะแสดงให้เห็นด้วยการแทนคำศัพท์วิชาการด้วยศัพท์ทั่วไป ดังนี้

(1) <u>วัตถุประสงค์</u>ของการศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของการเดินแบบหนักสลับเบาและแบบต่อเนื่องที่มีต่อ<u>สุขสมรรถนะ</u>ของหญิงสูงอายุ
(1ก) <u>เป้าหมาย</u>ของการศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของการเดินแบบหนักสลับเบาและแบบต่อเนื่องที่มีต่อ<u>สุขภาพ</u>ของหญิงสูงอายุ

(ศิริพร ศิริกาญจนโกวิท และถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร์ 2551)

จากตัวอย่างที่ (1) ผู้วิจัยทดสอบศัพท์เฉพาะทางวิชาการที่ขีดเส้นใต้ 2 คำ คือ *<u>วัตถุประสงค์</u>* และ *<u>สุขมรรถนะ</u>* ซึ่งมีที่ใช้กว้างขวางแตกต่างกันดังนี้

<u>วัตถุประสงค์</u> เป็นศัพท์วิชาการที่มีใช้ในวงกว้างพบได้ทั่วไปในทุกสาขาวิชา มีความหมายเฉพาะเจาะจงแสดงเป้าหมายหรือความตั้งใจของผู้ศึกษาที่จะลงมือปฏิบัติงานวิจัย โดยวัตถุประสงค์จะบอกถึงการกระทำที่จะเกิดขึ้นในการศึกษาเพื่อให้ได้คำตอบของคำถามวิจัย อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรมมีความชัดเจนไม่คลุมเครือ เห็นได้จากมักปรากฏคำกริยาที่แสดงการกระทำที่มีความหมายชัดเจน อย่างเช่น *วิเคราะห์* ที่พบในงานวิจัยทั่วไป หรือคำ *เปรียบเทียบ* ดังที่ปรากฏในตัวอย่าง

เมื่อทดสอบด้วยการนำคำที่ใช้ในวงศัพท์ทั่วๆ ไปที่เป็นคำพ้องความหมายเข้ามาแทน เช่น *เป้าหมาย* มาแทนที่ดังใน (1ก) ก็จะพบว่าความชัดเจนหนักแน่นในเรื่องปฏิบัติการของการดำเนินการวิจัยจะดูอ่อนลงและไม่แน่ชัดว่าการเปรียบเทียบที่จะเกิดขึ้นนั้น จะเกิดขึ้นในลักษณะที่เป็นรูปธรรมมากน้อยเพียงใด

นอกเหนือจากประเด็นข้างต้นนี้ ผลการศึกษาเรื่อง **การวงเล็บ** ก็มีความน่าสนใจ ผู้วิจัยสังเกตจากการที่คำศัพท์เฉพาะมักจะมีการแสดงที่มาของศัพท์บัญญัติไว้ในวงเล็บ ผู้วิจัยทดลองแทนที่ด้วยคำพ้องในแบบเดียวกันกับที่กล่าวข้างต้น ในเวลาเดียวกันก็นำวงเล็บออก พบว่าความหมายที่เกิดขึ้นแตกต่างไปจากเดิม

(2) การเข้ามาของกองทุนเทมาเสก (Temasek holding) ได้กลายเป็นประเด็นใหม่ (Current Issues) สำหรับคนไทย ก่อให้เกิดกระแสการวิพากษ์วิจารณ์และต่อต้านสิงคโปร์ขึ้นในประเทศไทย

(2ก) การเข้ามาของกองทุนเทมาเสก (Temasek holding) ได้กลายเป็นเรื่องใหม่สำหรับคนไทย ก่อให้เกิดกระแสการวิพากษ์วิจารณ์และต่อต้านสิงคโปร์ขึ้นในประเทศไทย

(ศุภการ สิริไพศาล 2549)

จากตัวอย่างที่ (2) ผู้วิจัยได้แทนที่คำว่า *ประเด็น* ด้วยคำทั่วไปอย่างคำว่า *เรื่อง* ใน (2ก) ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงดังนี้ ประการแรก ความหมายกว้างขึ้น กลายเป็นความหมายทั่วไป ไม่มีลักษณะที่เฉพาะเจาะจงในแง่บริบทและการเกิดร่วมกับคำใดในเนื้อความ ประการที่สอง เมื่อไม่มีความเฉพาะเจาะจงก็ไม่จำเป็นต้องใส่วงเล็บที่ช่วยแสดงที่มาของศัพท์เดิม จะเห็นว่าเมื่อใช้คำทั่วไปก็เป็นลักษณะที่ไม่ใช่ภาษาวิชาการ ไม่ทำให้เกิดความ~~ไม่~~ถูกต้องแม่นยำ

ผู้วัจัยได้ทดสอบด้วยวิธีการดังกล่าวนี้กับตัวอย่างอื่นๆ ก็พบความเปลี่ยนแปลงในลักษณะเดียวกันดังนี้

(3) การส่งเสริมให้สิงคโปร์เป็นผู้นำและศูนย์กลางในธุรกิจทั้งภาคอุตสาหกรรม การเงิน ตลาดทุน) และภาคบริการ (Service sector) เพื่อความเป็นศูนย์กลางธุรกิจระหว่างประเทศ (International Business Hub) และเป็นประตูสู่ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกในศตวรรษที่ 21

(3ก) การส่งเสริมให้สิงคโปร์เป็นผู้นำและศูนย์กลางในธุรกิจทั้งภาคอุตสาหกรรม การเงิน ตลาดทุน) และส่วนงานบริการ เพื่อความเป็นศูนย์กลางธุรกิจระหว่างประเทศ (International Business Hub) และเป็นประตูสู่ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกในศตวรรษที่ 21

เช่นเดียวกับตัวอย่าง (2) ในตัวอย่าง (3) นี้ เมื่อแทนที่คำว่า *ภาคบริการ* ด้วยคำทั่วไปอย่างคำว่า *ส่วนงานบริการ* ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงกว้างขึ้นกลายเป็นความหมายทั่วไป ไม่มีความเฉพาะเจาะจง

(4) อดีตนายกรัฐมนตรีโก๊ะ จ๊ก ตง (Hoh Chok ต้อง) ปัจจุบันมีบทบาทในรัฐบาลในฐานะ รัฐมนตรีอาวุโส (Senior Minister)

(4ก) อดีตนายกรัฐมนตรีโก๊ะ จ๊ก ตง (Hoh Chok ต้อง) ปัจจุบันมีบทบาทในรัฐบาลในฐานะ รัฐมนตรีมีอายุ

(ศุภการ สิริไพศาล 2549)

ในตัวอย่าง (4) *รัฐมนตรีอาวุโส* หมายถึง รัฐมนตรีที่มีระดับตำแหน่งสูงกว่ารัฐมนตรีด้วยกัน ด้วยประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งมายาวนาน แต่เมื่อแทนที่คำว่า *รัฐมนตรีอาวุโส* ด้วยคำทั่วไปอย่างคำว่า *มีอายุ* ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงแตกต่างไปจากเดิม ความหมายที่เกิดขึ้นในใน (4ก) แทนที่จะเป็นความหมายเปรียบถึงประสบการณ์กลับตีความได้ว่ามีอายุมากทางกายภาพ หรือเทียบได้กับคำว่า *แก่* เท่านั้น

กล่าวได้ว่าลักษณะที่ให้ผู้อ่านตรวจได้ว่าที่เขียนมีความถูกต้อง เช่น การวงเล็บ ถือเป็นลักษณะสำคัญที่ชี้ให้เห็นความถูกต้องแม่นยำในภาษาวิชาการ

นอกจากนี้ ประเด็นสุดท้ายคือ **การแสดงคำจำกัดความ** ในเรื่องนี้เกิดขึ้นในตำแหน่งที่มีการเลือกใช้ศัพท์เฉพาะตรงตัวถูกต้องพร้อมแสดงคำจำกัดความ หรือกล่าวขยายความโดยใช้คำว่า *คือ หมายความว่า* ก็เป็นอีกเครื่องบ่งชี้หนึ่งในการแสดงความถูกต้องแม่นยำ ดังตัวอย่าง

(5) การนำวรรณคดีมาตีความใหม่เพื่อนำเสนอประเด็นในเชิงวิพากษ์เช่นนี้จัดได้ว่าเป็นการผลิตซ้ำงานวรรณกรรม อีกด้านหนึ่งสามารถจัดได้ว่าเป็นการสร้างตำนานที่เรียกว่า Revisitionist Mythmaking กล่าวคือ เป็นการสร้างซ้ำสิ่งที่ดำรงอยู่แล้วในเชิงวิพากษ์

(5ก) การนำวรรณคดีมาตีความใหม่เพื่อนำเสนอประเด็นในเชิงวิพากษ์เช่นนี้จัดได้ว่าเป็นการผลิตซ้ำงานวรรณกรรม อีกด้านหนึ่งสามารถจัดได้ว่าเป็นการสร้างตำนานที่เรียกว่า Revisitionist Mythmaking

(กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี 2550)

จากตัวอย่าง (5) เมื่อนำข้อความแสดงความหมาย *กล่าวคือ ...* ออกจากข้อมูลแล้ว ความหมายที่จะพึงตีความได้ก็มีเพียงวิธีการเดียว คือ วิเคราะห์จากความหมายประจำศัพท์รายคำ *Revisitionist* หมายถึง *ผู้ปรับปรุงใหม่* ส่วน *Mythmaking* เมื่อแปลตรงตัวอาจแปลได้หลายความหมาย ไม่ว่าจะเป็นการสร้างตำนาน การสร้างมายา ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นคำใดก็ห่างไกลจากความหมายที่ประสงค์ข้างต้น

กล่าวได้ว่า การเลือกใช้ศัพท์เฉพาะตรงตัวถูกต้อง การวงเล็บที่มาของศัพท์บัญญัติ และการให้คำจำกัดความ ล้วนเป็นการแสดงความถูกต้องแม่นยำในเรื่องของความหมายทั้งสิ้น

11.3 ความถูกต้องแม่นยำในระดับรูปภาษา

ในการศึกษาความถูกต้องแม่นยำในภาษาวิชาการ พบว่ามีการแสดงออกในระดับรูปภาษาด้วยการหลีกเลี่ยงข้อผิดแม้รูปภาษาดังกล่าวจะเป็นรูปภาษาที่มักใช้ผิดพลาดในทำเนียบภาษาอื่น

(6) นับตั้งแต่หลังการสิ้นสุดของยุคสงครามเย็นในปลาย ทศวรรษที่ 1990 เป็นต้นมา วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคมโลก ได้ถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบทุนนิยมโลก (World capitalism) โดยมีกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) เป็นเครื่องมือนำพาระบบทุนเข้าไป

(6ก) นับตั้งแต่หลังการสิ้นสุดของยุคสงครามเย็นในปลาย ทศวรรษที่ 1990 เป็นต้นมา วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคมโลก ได้ถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบทุนนิยมโลก (World capitalism) โดยมีกระแสโลกาภิวัฒน์ (Globalization) เป็นเครื่องมือนำพาระบบทุนเข้าไป

(ศุภการ สิริไพศาล 2549)

จากตัวอย่างคำ *โลกาภิวัตน์* ซึ่งเป็นคำที่มีผู้สะกดผิดในวงกว้าง [13] หากภาษาวิชาการ (1) มีการสะกดผิดเกิดขึ้นดังตัวอย่างที่สร้างให้เห็นใน (6ก) นอกจากจะทำให้เกิดความไม่ถูกต้องแม่นยำแล้ว ยังจะทำให้ภาษาวิชาการขาดความน่าเชื่อถือไปในทันที

(7) ความอ่อนตัว และความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขา ระหว่างกลุ่มทดลอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(7ก) ความอ่อนตัว และความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขา ระหว่างกลุ่มทดลอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ

(รุจน์ เลาหภักดี 2555)

จากตัวอย่างคำ *นัยสำคัญ* เป็นคำที่มักมีผู้สะกดผิดตามเสียงที่ออก หากเกิดขึ้นในภาษาวิชาการดังตัวอย่างที่สร้างขึ้นใน (7ก) ก็จะเกิดความไม่ถูกต้องแม่นยำแล้ว ยังจะทำให้ภาษาวิชาการขาดความน่าเชื่อถือเช่นเดียวกับตัวอย่างแรก

ตัวอย่างต่อไปนี้ นอกเหนือจากที่ความถูกต้องแม่นยำจะมีผลพวงในเรื่องความน่าเชื่อถือแล้ว ข้อสำคัญของการที่ภาษาวิชาการต้องมีความถูกต้องแม่นยำในรูปภาษาก็คือความผิดพลาดที่เกิดกับความหมายและการสื่อความ

---

[13] อ้างจากแนวโน้มการสะกดผิดจากข่าว องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย เรื่อง “ห่วงคนไทยเขียนผิดไม่ใส่ใจ-จุฬาฯ วิจัยพบ 10 คำฮิตสะกดผิด” สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2558 ออนไลน์ 29 กรกฎาคม 2557 http://www.mcot.net/site/content?id=53d70e9ebe04704b588b456b#.VbOFGPmqqko

(8) มัทนีได้วิพากษ์ค่านิยมของสังคมโบราณที่วางภาพของกุลสตรีหรือผู้หญิงที่ดีว่าจะต้องอ่อนหวาน นุ่มนวล และเชื่อฟังโดย<u>ดุษฎี</u>
(8ก)มัทนีได้วิพากษ์ค่านิยมของสังคมโบราณที่วางภาพของกุลสตรีหรือผู้หญิงที่ดีว่าจะต้องอ่อนหวาน นุ่มนวล และเชื่อฟังโดย<u>ดุษณี</u>

(กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี 2550)

"ดุษณี" แปลว่าอาการนิ่งซึ่งแสดงถึงการยอมรับ ส่วน "ดุษฎี"แปลว่า ความยินดี ชื่นชม *ดุษฎี* ในตัวอย่างข้างต้นเป็นคำที่มักพบการสะกดผิดเป็น *ดุษณี* ดังตัวอย่างที่ทดสอบใน (8ก) เมื่ออ่านตีความหมายแล้วจะกลายหมายเป็นความผิดนั้นถูกชื่นชมซึ่งห่างไกลจากความหมายเดิมมาก

(9)ทั้งสองกลุ่มมีองค์ประกอบของสุขสมรรถนะ คือ <u>ความอ่อนตัว</u> <u>ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขา</u> และสมรรถภาพการใช้ออกซิเจนสูงสุดของแต่ละบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
(9ก)ทั้งสองกลุ่มมีองค์ประกอบของสุขสมรรถนะ คือ <u>การอ่อนตัว</u> <u>การแข็งแรงของกล้ามเนื้อขา</u> และสมรรถภาพการใช้ออกซิเจนสูงสุดของแต่ละบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

(รุจน์ เลาหภักดี 2555)

เรื่องของอาการนามก็เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ผู้ใช้ภาษาใช้ไม่ตรงตามหลักแบบแผนของภาษากันมาก จากตัวอย่าง *ความอ่อนตัว* และ *ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขา* เมื่อทดสอบด้วยรูป *การ* ใน (9ก) พบว่านอกจากจะเกิดความไม่ถูกต้องแม่นยำแล้ว การตีความหมายยังแตกต่างไปจากที่ประสงค์ด้วย กล่าวคือ *การอ่อนตัว* จะแสดงถึงกระบวนการ ไม่ใช่สมรรถภาพของร่างกาย

(10) การพัฒนาแบบแผนการออกกำลังกายแบบท่ารำไม้พลองกระบี่กระบองที่มีผล<u>ต่อ</u>สมรรถภาพทางกายเกี่ยวกับสุขภาพของผู้สูงอายุ
(10ก) การพัฒนาแบบแผนการออกกำลังกายแบบท่ารำไม้พลองกระบี่กระบองที่มีผล<u>กับ</u>สมรรถภาพทางกายเกี่ยวกับสุขภาพของผู้สูงอายุ

(รุจน์ เลาหภักดี 2555)

บุพบท *ต่อ* และ *กับ* ต่างเป็นบุพบทนำหน้าบทกรรม ตามหลักการใช้ภาษาแล้ว *กับ* ใช้เมื่อทั้งสองฝ่ายต่างกระทำสิ่งเดียวกันหรือทำร่วมกัน *ต่อ* ใช้ในความหมายที่ต่างระดับกันระหว่างผู้ใหญ่กับผู้น้อยเช่น ประชาชนไปยื่นคำร้องต่อนายกรัฐมนตรี แต่ในกรณีของตัวอย่างที่ยกมาใช้ใน

ความหมายว่านามที่ตามมาเป็นผู้ได้รับผลเกี่ยวเนื่อง บ่อยครั้งที่พบผู้ใช้ภาษาโดยเฉพาะในภาษาปากที่ไม่ค่อยมีความระมัดระวังอาจสับสนในความหมายของ *ต่อ* และเลี่ยงไปใช้คำว่า *กับ* ซึ่งมีที่ใช้คล้ายกัน แตกต่างกันตรงที่ *กับ* ผู้รับเป็นผู้ทำร่วมเท่านั้น เมื่อมีการใช้ไม่ถูกต้องแม่นยำ สิ่งที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากการสื่อความหมายที่ไม่ตรงตามที่ประสงค์แล้ว ยังทำให้เกิดความไม่เหมาะสมของระดับภาษาอีกด้วย

11.4 สรุป

ลักษณะทางภาษาไม่ว่าจะเป็นการเลือกใช้ศัพท์เฉพาะตรงตัวถูกต้อง การให้คำจำกัดความ การวงเล็บที่มาของศัพท์บัญญัติ ช่วยให้ผู้อ่านตรวจได้ว่าข้อมูลที่นำเสนอในงานวิชาการนั้นมีความถูกต้องเพียงไร ความระมัดระวังในการใช้รูปภาษาที่ถูกต้องตามหลักภาษา ถือเป็นลักษณะที่บ่งชี้ความถูกต้องแม่นยำ

ความถูกต้องแม่นยำสะท้อนให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษาวิชาการมีความพยายามที่จะให้ผู้อ่านของตนเข้าใจความหมายที่ถูกต้องเฉพาะเจาะจง ตรงจุด มากกว่าที่ปรากฏในการสื่อสารในชีวิตประจำวันทั่วไป ด้วยเหตุผลนี้จึงกล่าวได้ว่าความถูกต้องแม่นยำ (accuracy) เป็นลักษณะเด่นประการสำคัญของภาษาวิชาการ

บทที่ 12
ลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความซื่อสัตย์ของวัจนลีลาภาษาวิชาการ

ความซื่อสัตย์ หมายถึง ลักษณะของความประพฤติหรือการกระทำที่ตรงและจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกงและไม่หลอกลวง ความซื่อสัตย์เป็นคุณลักษณะสำคัญของภาษาวิชาการ กล่าวคือ เนื้อหา และการแสดงความคิด ความรู้ในผลงานวิชาการต้องเป็นความจริง ไม่หลอกลวง ไม่บิดเบี้ยว ผู้เขียนผลงานวิชาการต้องตระหนักและมีความรับผิดชอบเรื่องนี้อย่างจริงจัง มิฉะนั้น ความรู้ที่เผยแพร่ไปอาจมีโทษต่อสังคม เนื่องจากก่อให้เกิดความเข้าใจผิด นำไปสู่การประพฤติปฏิบัติตามในทางที่ผิด และเกิดผลเสียนานาประการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าลักษณะทางภาษาที่ทำให้ภาษาวิชาการมีความซื่อสัตย์ ได้แก่ 1) มีการอ้างอิง (ไม่ลักลอกผลงาน) 2) การสรุปเท่าที่มีหลักฐานเท่านั้น

12.1 มีการอ้างอิง (ไม่ลักลอกผลงาน)

ในการเขียนทางวิชาการ ผู้เขียนสามารถนำองค์ความรู้จากที่ใด หรือของผู้ใดก็ได้มาบอกกล่าวให้ผู้อ่านทราบ หรือนำมากล่าวซ้ำเพื่อสนับสนุน หรือเพิ่มความชัดเจน ความน่าเชื่อถือให้แก่ผลงานของตน แต่ทุกครั้งที่กล่าวถึงงาน หรือความคิดของผู้อื่น จะต้องมีการอ้างอิง

การอ้างอิง หมายถึง การยกคำกล่าวของผู้อื่นและระบุที่มาเพื่อเป็นหลักฐาน การยกหลักฐานมาสนับสนุนทำให้ภาษาวิชาการมีความแจ่มชัด ดังกล่าวแล้วในบทที่ 8 แต่ในที่นี้จะพูดถึงการอ้างอิงอย่างซื่อสัตย์ โดยไม่มีการลักลอกผลงาน (plagiarism)

จากการสำรวจการอ้างอิงในภาษาวิชาการ พบว่าสิ่งที่อ้างมี 3 ประเภท ได้แก่ 1) อ้างความคิดหรือคำพูดที่ไม่ได้ตีพิมพ์ 2) อ้างอิงเอกสารไม่ตีพิมพ์ 3) อ้างอิงสิ่งตีพิมพ์

12.1.1 การอ้างอิงความคิดหรือคำพูดที่ไม่ได้ตีพิมพ์

สิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้คิดเอง แต่รู้ว่าเป็นความคิดของผู้ใด หรือเป็นถ้อยคำที่รู้ว่าผู้ใดพูดมาก่อน แม้จะไม่ได้มีการตีพิมพ์ ก็ต้องให้เกียรติผู้ที่เรากล่าวถึง โดยใช้คำในการอ้างอิงดังนี้

การสนทนาส่วนตัว (personal communication) ชื่อที่อ้างไม่ต้องมีในรายการอ้างอิง เช่น

(1) *เกี่ยวกับเรื่องนี้ สแตนลี่ สตารอสต้า (Starosta **การสนทนาส่วนตัว**) ทำนายว่าในอนาคตคำว่า “ถูก” จะพัฒนาเป็นหน่วยคำที่เติมหน้าคำกริยาเพื่อทำให้เป็นกริยากรรมวาจก*

(2) *ใน**การสนทนาส่วนตัว**กับโรนัลด์ แลงแอเคอร์ (Ronald Langacker) ผู้วิจัยได้ความคิดเรื่องการแยกความแตกต่างระหว่างคำกริยากับคำบุพบทในภาษาไทย*

12.1.2 การอ้างอิงเอกสารไม่ตีพิมพ์

เอกสารไม่ตีพิมพ์ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า **unpublished manuscript** เช่น บทความที่กำลังส่งวารสาร แต่ยังไม่ได้รับการตีพิมพ์ บทความที่เป็นรายงานในชั้นเรียน (term paper) เอกสารประกอบการบรรยาย หรือแม้แต่ข้อมูลดิบ ก็จัดเป็นประเภทนี้ บางคนคิดว่าเอกสารประเภทนี้ นำมาใช้ได้โดยไม่ต้องอ้างอิงเพราะไม่มีการตีพิมพ์ แต่ความจริงมีอยู่ว่าเอกสารประเภทไม่ตีพิมพ์ก็ต้องอ้างอิงในภาษาวิชาการ การอ้างอิงประเภทนี้ไม่พบในข้อมูลภาษาวิชาการของไทย แต่ในการเขียนทางวิชาการภาษาอังกฤษมีหลักเกณฑ์ดังนี้ [14]

1) ถ้าอ้างเอกสารไม่ตีพิมพ์ ให้เขียนว่า Author, A. A. (1996). *Title of paper or manuscript*. Unpublished manuscript.
2) ถ้าอ้างบทความที่กำลังส่งไปตีพิมพ์ให้เขียนว่า Author, A. A., & Author, B. B. (1996). *Title of paper: Subtitle of paper*. Manuscript submitted for publication.
3) ถ้าอ้างข้อมูลดิบที่ไม่ตีพิมพ์ให้เขียนว่า Author, A. A., Author, B. B., & Author, C. C. (1996). [Topic of study or untitled work]. Unpublished raw data.

12.1.3 การอ้างอิงสิ่งตีพิมพ์

การตีพิมพ์ หมายถึงการเผยแพร่เอกสารหรือวัสดุอื่นในรูปแบบที่แพร่หลายสู่สาธารณชน โดยการจำหน่าย หรือแจกฟรี เช่น ในรูปของหนังสือ บทความ โน้ตเพลง ฯลฯ การตีพิมพ์ทำให้เอกสารหรือสิ่งสร้างสรรค์อื่นมีคุณค่ามากขึ้นในแง่ที่ผ่านการตรวจคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญในสาขาหรือแวดวงเดียวกัน ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า peer review **สิ่งตีพิมพ์** จึงหมายถึงเอกสารหรือผลงานอื่นที่มีผู้เขียนหรือสร้างขึ้น ได้รับการตรวจสอบคุณภาพ และผลิตออกในรูปแบบต่างๆ เพื่อเผยแพร่สู่สังคมในวงกว้าง

งานเขียนทางวิชาการที่นำข้อความหรือภาพจากสิ่งตีพิมพ์อื่นมาลงไว้โดยไม่ระบุให้ชัดว่าผู้ใดเป็นเจ้าของถือว่าเป็นความไม่ซื่อสัตย์ และนอกจากนั้นยังถือว่าเป็นการทำผิดกฎหมายด้วย เป็นกรณี**ลักลอกผลงานวิชาการ** (plagiarism)

การอ้างอิงที่ถูกต้องและซื่อสัตย์ ประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนแรกคือการอ้างอิงที่ถูกต้องในเนื้อความที่เขียน และ ส่วนที่สอง คือการอ้างอิงชื่อและรายละเอียดอื่นๆ ที่ถูกต้องในรายการอ้างอิงท้ายเล่ม กฎง่ายๆ คือ ชื่อใดถูกอ้างในเนื้อความ ต้องมีชื่อนั้นในรายการอ้างอิง ทั้งนี้ยกเว้นชื่อบุคคลที่มีการสนทนาส่วนตัว (personal communication) ในทางตรงข้าม หากไม่ระบุชื่อเจ้าของผลงานในเนื้อความ แต่เพียงนำชื่อไปบรรจุไว้ในรายการอ้างอิงท้ายบทความหรือท้ายเล่มหนังสือ ถือว่าไม่ได้ไม่มีการอ้างอิงเช่นกัน ที่ถูกต้องคืออ้างชื่อทั้งในเนื้อความและในรายการอ้างอิงท้ายเล่ม

[14] หลักเกณฑ์นำมาจากเว็บไซต์ http://linguistics.byu.edu/faculty/henrichsenl/apa/APA14.html

นอกจากนั้น วิธีการอ้างอิงก็มีความสำคัญ คือต้องชัดเจนว่าอ้างความคิดใด ของผู้ใด และอ้างตรงไหนของเนื้อความ ถ้าไม่ชัดเจน ก็จะถือว่าเอาความคิดของคนอื่นมาโดยไม่อ้างอิง นับเป็นการลักลอกผลงานคนอื่น จากการวิเคราะห์วิธีการอ้างอิงในข้อมูลภาษาวิชาการ พบว่าการอ้างอิงสามารถแบ่งออกเป็น 2 แบบใหญ่ๆ ตามระดับความซื่อสัตย์ที่แสดงออก ได้แก่ 1) ต้องมีการอ้างอิงแต่ไม่มี 2) มีการอ้างอิงแต่คลุมเครือ 3) มีการอ้างอิงที่ถูกต้องชัดเจน

12.1.3.1 ต้องมีการอ้างอิงแต่ไม่มี

กรณีนี้หมายถึงในการเขียนเราได้ยกข้อเท็จจริงต่างๆ มาไว้ในเนื้อความ แต่ไม่ระบุว่ามาจากแหล่งใด หรือเป็นของใคร ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

(3) *ปัจจัยทางวัฒนธรรมได้แสดงบทบาทพื้นฐานได้การบ่งชี้คุณค่าและการบริโภคอาหาร ในวัฒนธรรมไทยอาหารได้ถูกนำมาเป็นเรื่องทางประเพณีที่แสดงถึงสาเหตุและการรักษาโรค และความรู้เรื่องอาหารที่เป็นอาหารประเภทร้อน และอาหารประเภทเย็น ได้ถูกถ่ายทอดไปสู่สมาชิกครอบครัวจากประสบการณ์*

(4) *ประมาณปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา กระแสการรณรงค์วัฒนธรรมไทยเป็นประเด็นที่รัฐบาลประชาสัมพันธ์อย่างแพร่หลายเพื่อสร้างเสริมเอกลักษณ์ไทยในภาวะที่อิทธิพลวัฒนธรรมจากภายนอกโดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมตะวันตกได้แพร่เข้ามาในสังคมไทยอย่างมาก รัฐบาลได้ประกาศให้ปี พ.ศ. 2537-2540 เป็นปีรณรงค์วัฒนธรรม และทางสำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้จัดโครงการสีสันวรรณกรรมขึ้นเพื่อให้เยาวชนไทยในทุกระดับการศึกษาได้เรียนรู้ภาษาและวรรณคดีไทยผ่านสื่อการแสดงที่สนุกสนาน….*

(5) *จนกระทั่งเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2536 ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนแม่บทดังกล่าว หลังจากนั้นได้มีการศึกษาเพื่อเตรียมพัฒนาโครงการแกนนำในพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ซึ่งประเด็นสำคัญของแนวคิดและแนวทางการพัฒนา สรุปได้ดังนี้….*

(6) *ตรงกับทฤษฎีความมั่งคั่งว่าด้วยประชาธิปไตยของลิปเซท (Lipset's Prosperity Theory of Democracy) ที่ว่า "ยิ่งประเทศมั่งคั่งขึ้นเพียงใดก็ยิ่งมีโอกาสจะคงความเป็นประชาธิปไตยได้เพียงนั้น" ความมั่งคั่งที่ว่าตามความหมายของลิปเซทก็คือ แนวทางเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมหรือระบบทุนนั้นเอง….*

จะเห็นได้ว่าข้อความใน (3)-(6) เป็นการยกข้อเท็จจริง และทฤษฎีมาประกอบการเขียน ซึ่งไม่ได้เป็นผลงานของผู้เขียนเอง จึงจำเป็นต้องระบุว่า ใครกล่าวและกล่าวไว้ในเอกสารใด

12.1.3.2 มีการอ้างอิงแต่คลุมเครือ

การอ้างอิงแบบคลุมเครือ หมายถึงมีการระบุชื่อเจ้าของผลงาน โดยใช้ระบบวงเล็บไว้ท้ายประโยค หรือใช้เชิงอรรถแสดงแหล่งของความรู้ที่ผู้เขียนยืมมา ดังตัวอย่าง

(7) *นอกจากทำการค้าเพื่อสะสมทุนแล้วชาวจีนยังเข้าไปมีบทบาทและมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการต่าง ๆอีกหลายประเภท ทั้งที่เกี่ยวข้องกับชนชั้นผู้ปกครอง เช่น ไปเป็นเจ้าภาษี นายอากร หรือเข้าไปรับสัมปทานดำเนินการในระบบเหมาเมือง กินเมือง ดำเนินธุรกิจทั้งยางพารา ดีบุกและสวนพฤกษศาสตร์ขนาดใหญ่ (Plantation) เมื่อชาวตะวันตกและทุนตะวันตกเข้ามามีบทบาทในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ชาวจีนได้เปลี่ยนบทบาทของตนเองเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องให้กับตะวันตกในธุรกิจนายหน้าหรือคอมปราโดร์ (Compadore) ทั้งคอมปราโดร์ ซื้อสินค้าเพื่อการส่งออก โดยเป็นนายหน้าจัดหาสินค้าพื้นเมือง จัดส่งให้ชาวตะวันตก คอมปราโดร์เรือหรือจุ่นจู้ ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการติดต่อกับนายทุนภายในประเทศ เพื่อเสนอบริการนำส่งสินค้าของบริษัทเรือ รวมทั้งเป็นผู้จัดหาสินค้ามาบรรทุกลงเรือเพื่อลำเลียงส่งออก และคอมปราโดร์แบงก์ ทำหน้าที่เป็นผู้ค้ำประกันกับธนาคารเพื่อให้นายทุนกู้ยืมเงินทดรองเพื่อซื้อสินค้ามาขายหรือการรับโอนมอบสินค้าและเงินทุนภายในประเทศโดยการกู้ยืมเงินหรือทดรองทุนนั้นคอมปราโดร์แบงก์จะเป็นผู้วิจารณ์เครดิตและผู้ค้ำประกันลูกค้าให้กับธนาคารโดยสรุปแล้วอาชีพคอมปราโดร์หรือนายทุน นายหน้าที่คนจีนเข้าไปดำเนินการนั้นเกิดขึ้นจากช่องว่างระหว่างกิจการธุรกิจของนายทุนตะวันตกและระบบตลาดภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันเป็นผลมาจากการแผ่ขยายของทุนนิยมโพ้นทะเลสู่ระบบเศรษฐกิจในภูมิภาคแห่งนี้* ***(ศุภลักษณ์ พรกุลวัฒน์ 2539: 72-77)***

(8) *ชุมชนวังบูรพาถือเป็นย่านการค้าที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของกรุงเทพมหานครในอดีตตั้งอยู่ริมถนนมหาไชยที่เชื่อมกับถนนเยาวราช และถนนเจริญกรุง โดยชุมชนแห่งนี้มีความสำคัญต่อหน้าประวัติศาสตร์ของประเทศไทยอย่างมากมาย สำหรับที่มาของชื่อ วังบูรพา มาจากพื้นที่ในชุมชนเป็นที่ตั้งของวังพระบรมวงศานุวงศ์สร้างอยู่โดยวังมีชื่อว่า วังบูรพาภิรมย์ ซึ่งเป็นวังของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าภาณุรังสีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์ วรเดช หรือสมเด็จวังบูรพาต้นราชสกุล ภาณุพันธ์*[15] *พระอนุชาร่วมพระบรมราชชนนีเดียว กับพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โดยเจ้าของวังบูรพาพระองค์นี้ ทรงเป็นเจ้านายที่ทำคุณประโยชน์ให้แผ่นดินคือ เป็นผู้ริเริ่มระบบไปรษณีย์ส่งหนังสือด้วย การติดแสตมป์เป็นคนแรกในประเทศไทยอีกด้วย วังบูรพาภิรมย์ถูกสร้างขึ้นใน พ.ศ.2418 ออกแบบโดยนายโจอาคิโน กราสซี่ (Gioachino Grassi) สถาปนิกชาวอิตาเลี่ยน-ออสเตรียน เป็นสถาปัตยกรรมแบบโคโลเนี่ยน นอกจากนี้เขายังเคยมี*

[15] ดู ช.ชาคริต, เรื่องเล่าชาวหลังวัง (วังบูรพาภิรมย์) ตอนหลังวัง ความหลังแห่งความเริงรมย์ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2553), หน้า 1-2.

ผลงานที่สร้างชื่อเสียงมากมายใน ประเทศไทย เช่น วัดนิเวสน์ธรรมประวัติ บางประอิน, ตึกกรมศุลกากร ข้างโรงแรม โอเรียนเตล และอาคารกระทรวงกลาโหม เป็นต้น วังบูรพาภิรมย์จึงถือว่าเป็นวังที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากถูกใช้เป็นสถานที่จัดงาน เลี้ยงงานราตรีสโมสรที่มีผู้ร่วมงานเป็นถึงพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์เจ้านายใน ตระกูลชนชั้นสูง ตลอดจนต้อนรับอาคันตุกะที่สำคัญจากต่างประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นช่วงเวลา แห่งความรุ่งเรืองอย่างยิ่งของวังบูรพาภิรมย์[16] *จนกระทั่งเมื่อสมเด็จวังบูรพาทิวงคตใน พ.ศ. 2471…*

ตัวอย่างที่ (7) และ (8) แสดงให้เห็นการอ้างอิงแบบที่ใช้กันมากพอสมควรในภาษาวิชาการไทย เป็นการระบุชื่อหรือที่มาของผลงานอย่างสะดวก แต่ทำให้เกิดความคลุมเครือว่าสิ่งที่อ้างอยู่ตั้งแต่บรรทัดใดถึงบรรทัดใด เพราะเป็นการเขียนติดต่อกันไปอย่างยาวมาก ซึ่งมีหลายประเด็น หลายข้อเท็จจริงในนั้น แต่มีการวงเล็บชื่อไว้ตอนจบของย่อหน้า หรือหัวข้อนั้น หรือมีเลขบอกเชิงอรรถติ่งไว้ ซึ่งผู้อ่านจึงไม่สามารถทราบได้ว่าความคิดตอนใดที่ผู้เขียนนำมาจากชื่อที่ระบุไว้ในวงเล็บ หรือเชิงอรรถ

12.1.3.3 มีการอ้างอิงที่ถูกต้องชัดเจน

การอ้างอิงที่ถูกต้องชัดเจน หมายถึงการที่ผู้เขียนแสดงให้เห็นชัดเจนว่าความคิดใด หรือสารสนเทศใดไม่ใช่ของตนเอง แต่เป็นของผู้อื่น ทั้งนี้ทำโดยการกล่าวในเนื้อความว่าใครเป็นผู้กล่าวประเด็นใดอย่างตรงไปตรงมา โดยใช้คำกริยาเช่น *คาดว่า เสนอว่า ศึกษา* หรือ อ้างชื่อไว้ท้ายประเด็นทันที ดังตัวอย่าง (9)-(12) ข้างล่างนี้

(9) *จากสถานการณ์ดังกล่าว**องค์การอนามัยโลก**คาดว่า ในอีก 30 ปีข้างหน้าประเทศที่กำลังพัฒนาจะมีผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นถึงร้อยละ 300 โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในแถบภูมิภาคลาตินอเมริกัน และเอเชีย (**องค์การอนามัยโลก 2002**)*

(10) *จากการศึกษาบทบาทตัวละครหญิงในวรรณคดีไทยสมัยอยุธยาและต้นรัตนโกสินทร์ **รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2534: 494-496)** เสนอว่ากวีไทยมักจะสร้างตัวละครหญิงให้มีลักษณะตามอุดมคติทั้งในแง่รูปร่างหน้าตาและลักษณะนิสัย*

(11) ***จรูญลักษณ์ ทัพโยธา (2538)** ศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาปริญญานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในประเทศไทยที่จัดพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ.2529-2536 และ**รัถพร ซังธาดา***

[16] อเนก นาวิกมูล, วังบ้านฐานถิ่น (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงดาว, 2542), หน้า 100-11.

(2547) *ศึกษาวิเคราะห์งานวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ที่จัดพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542-2546*

(12) *มีงานวิจัยพบว่า การออกกำลังกายแบบหนักสลับเบามีผลพัฒนาสมรรถภาพการใช้ออกซิเจนของผู้สูงอายุ* ***(Ahmaidi et al., 1998)*** *สามารถพัฒนาสมรรถภาพทางกายของผู้สูงอายุ* ***(Rance, 2003)*** *และผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ* ***(Warburton et al., 2005)***

12.2 การสรุปเท่าที่มีหลักฐานเท่านั้น

หลักการสำคัญของการเขียนทางวิชาการคือการสรุปเท่าที่มีหลักฐานเท่านั้น ไม่น้อยไปหรือมากไปกว่าที่หลักฐานปรากฏ ลักษณะนี้ทำให้เกิดความซื่อสัตย์ในภาษาวิชาการ ในการสรุปตามหลักฐาน ผู้เขียนมักใช้คำว่า *ตามตัวเลขที่ปรากฏในตารางที่..สรุปได้ว่า.... จากหลักฐานที่พบในข้อมูลกล่าวได้ว่า... จะเห็นได้ว่า...ดังแสดงในภาพที่...* ฯลฯ อย่างไรก็ตาม หากผู้เขียนต้องการตีความ คาดเดา หรือ เสนออะไรนอกเหนือจากหลักฐานที่ปรากฏ ผู้เขียนจำเป็นต้องบอกผู้อ่านด้วยการใช้คำพูดที่สื่อให้รู้ว่าเป็นการพูดเกินหลักฐาน เช่น *จากหลักฐานที่ปรากฏ อาจตีความได้ว่า ... หลักฐานที่แสดงนี้แสดงนัยว่า... จากผลการวิเคราะห์นี้ อาจคาดเดาได้ว่า ... สิ่งที่ไม่ได้ปรากฏในผลการวิจัยที่ผู้วิจัยทำนายได้ คือ.... จากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะว่า...* นอกจากนั้น ในหลายบทความหรือวิทยานิพนธ์นิยมนำความคิดของผู้เขียนที่สรุปเกินหลักฐาน หรือน้อยกว่าหลักฐานไปไว้ในส่วนที่เป็นการอภิปราย (discussion)

ตัวอย่างข้างล่างแสดงการกล่าวหรือสรุปเท่าที่มีหลักฐาน (ดังแสดงโดยคำที่ขีดเส้นใต้) และส่วนที่กล่าวเกินผลการวิจัย (ข้อความที่ขีดเส้นใต้และเป็นตัวหนา)

(13) *<u>พบว่า</u>กลุ่มทดลองเดินแบบหนักสลับเบามีสมรรถภาพการใช้ออกซิเจนสูงสุดของแต่ละบุคคลเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มทดลองเดินแบบต่อเนื่อง<u>อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (ตารางที่ 2)</u>*

(14) *การเดินแบบหนักสลับเบามีผลทำให้สมรรถภาพการใช้ออกซิเจนสูงสุดของแต่ละบุคคลเพิ่มขึ้นมากกว่าและมีการพัฒนาสุขสมรรถนะดีกว่าการเดินแบบต่อเนื่อง* ***<u>จึงเหมาะเป็นทางเลือก</u>*** *ในการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมสุขภาพให้ดีขึ้น*

(15) *<u>จากผลการทดลองพบว่า</u> การเพิ่มช่วงห่างของความถี่การล้างเมมเบรนส่งผลต่อ NOM ในรูปยูวี 254, ค่าความนำไฟฟ้า และ คาร์บอนอินทรีย์ทั้งหมด <u>โดยแสดงดังรูปที่ 2, 3 และ 4 ตามลำดับ</u>*

และส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพการกำจัดมลสารต่างๆเพียงเล็กน้อย โดยถือได้ว่ามีความแตกต่างไม่มากนัก ซึ่งมีช่วงค่าการกำจัด แสดงดังตารางที่ 1

(16) *จากผลการหาค่าความสัมพันธ์ของการลดลงของค่าฟลักซ์ต่อเวลา ในรูปแบบของกลไกการเกิดฟาวลิงในรูปแบบต่างๆ และความสัมพันธ์ระหว่าง J/Jo กับเวลาของเส้นแสดงการเกิดฟาวลิง ซึ่งแสดงดังรูปที่ 10 นั้น พบว่า ในเฟสสุดท้าย ค่าฟลักซ์ไม่สามารถฟื้นคืนสภาพกลับมาได้เลย ประกอบกับ ลักษณะการประพฤติตัวตามกลไกการเกิดฟาวลิงในเฟสนี้**มีแนวโน้มคาดว่า น่าจะเป็นไปในรูปแบบ**ของ Pore Blockage ซึ่งจุดที่เป็นจุดเริ่มต้นของเฟสสุดท้าย คือ จุดที่เส้นแสดงการเกิดฟาวลิงมีค่าเท่ากับ 0.6*

(17) *จากผลของการวิจัยครั้งนี้พบว่าค่าเฉลี่ยของเส้นผ่าศูนย์กลางของเขตปราศจากเชื้อโดยรอบเม็ดยาในกลุ่มทดลองที่ผ่านกระบวนการทำไร้เชื้อซ้ำด้วย แก๊ส ethylene oxide มากกว่ากลุ่มควบคุม เมื่อวัดผลที่ระยะเวลา 24, 72, 168 ชม. ซึ่ง**หมายความว่า**สามารถยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อ S.aureus ได้ดี ไม่ได้ด้อยกว่า GPMMA bead เดิม แต่กลับพบว่า GPMMA beads ที่นำมาผ่านกระบวนการทำไร้เชื้อซ้ำโดยวิธีอบแก๊ส ethylene oxide มีเขตปราศจากเชื้อรอบเม็ดยาที่กว้างกว่าซึ่งบ่งบอกว่ามีความสามารถในการยับยั้งเชื้อ S. aureus ได้ดีกว่า**ซึ่งอาจอธิบายได้ว่า**เป็นจากผลของแก๊ส ethylene oxide ที่ตกค้างอยู่ผิวของ GPMMA beads*

12.3 สรุป

ในบทนี้ ผู้วิจัยแสดงให้เห็นคุณลักษณะอย่างหนึ่งของภาษาวิชาการ นั่นคือ ความซื่อสัตย์ ซึ่งได้มาจากลักษณะของการเขียน 2 ประการ คือ การอ้างอิงที่ถูกต้อง และ การสรุปเท่าที่มีหลักฐาน ทั้งสองลักษณะนี้ทำให้เกิดความตรงไปตรงมา ความรับผิดชอบของผู้เขียน เกี่ยวกับการอ้างอิง ผู้เขียนต้องอ้างอิงทุกอย่างที่ไม่ใช่ความคิดของตนเอง อีกนัยหนึ่ง ผู้เขียนต้องแยกให้เห็นชัดตลอดเวลาของการเขียนว่าประเด็นใด คำกล่าวใด หรือความรู้ใด เป็นของตนเอง และอันใดเป็นของผู้อื่น สิ่งที่อ้างอิงเป็นได้ตั้งแต่คำพูด หรือความคิดที่ได้มาจากการสนทนาส่วนตัว หรืออาจได้มาจากเอกสารไม่ตีพิมพ์ และที่สำคัญที่มีการอ้างอิง คือ สิ่งตีพิมพ์ ซึ่งเมื่อพิจารณาวิธีการอ้างอิงแล้ว สรุปได้ว่ามี 3 แบบ คือ นำความคิดผู้อื่นมา แต่ไม่มีการอ้างอิงเลย แบบที่สอง คืออ้างอิงแต่คลุมเครือ คือไม่ชัดว่าอ้างตรงจุดไหนของเนื้อความ และแบบที่สามคือการอ้างอิงที่ถูกต้อง

การสรุปเท่าที่มีหลักฐานเป็นอีกหลักการที่สำคัญของภาษาวิชาการ กล่าวคือผู้เขียนต้องกล่าวหรือสรุปจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล หรือผลการทดลองที่ปรากฏเท่านั้น ต้องไม่พูดน้อยกว่าที่เห็น ด้วยความพยายามกลบเกลื่อนข้อเท็จจริง หรือพูดมากกว่าที่หลักฐานปรากฏด้วยการเพิ่มความอยากจะให้ผลเป็นอย่างที่หวัง ทั้งนี้รวมการสรุปผิดด้วย เหล่านี้เป็นการใช้ภาษาที่นำไปสู่ความไม่ซื่อสัตย์ และไม่น่าเชื่อถือของผู้เขียนภาษาวิชาการ

บทที่ 13
บทสรุป--ภาษาวิชาการกับอำนาจในสังคม

13.1 คุณลักษณะของภาษาวิชาการ

ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าภาษาวิชาการมีคุณลักษณะสำคัญ 8 ประการ ซึ่งได้รับการยืนยันจากตัวบ่งชี้ทางภาษา ดังได้แสดงรายละเอียดไปแล้วในบทที่ 5-12 คุณลักษณะ 8 ประการพร้อมตัวบ่งชี้ทางภาษา สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 13.1 ภาษาวิชาการ : คุณลักษณะและลักษณะเด่นทางภาษา

คุณลักษณะ	ตัวบ่งชี้ หรือลักษณะเด่นทางภาษา
ความซับซ้อน	1) นามวลีแปลง 2) ประโยครวม 3) ประโยคซ้อน (คุณานุประโยค) 4) ศัพท์บัญญัติ
ความเป็นทางการ	1) การใช้คำและไวยากรณ์ตามมาตรฐาน 2) การหลีกเลี่ยงการปนคำต่างประเทศ 3) การกลีกเลี่ยงภาษาปาก สแลง คำหยาบ คำย่อ 4) การใช้ศัพท์บัญญัติ
ความเป็นวัตถุวิสัย	1) การใช้นามวลีแปลง 2) การใช้ประโยคที่ไม่มีผู้กระทำ 3) การใช้คำบรุษที่สามเรียกตัวผู้วิจัยเอง 4) การหลีกเลี่ยงการใช้คำแสดงอารมณ์ความรู้สึก
ความแจ่มชัด	1) การใช้คำแสดงหลักฐานหรือให้เห็นภาพ เช่นคำว่า *คือ ด้วย โดย เช่น อย่าง ดัง* 2) การใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความหรือคำเชื่อมสัมพันธสาร เช่น *ดังนั้น เนื่องจาก แม้ (แม้ แม้ว่า ถึงแม้ว่า) อย่างไรก็ตาม ดังนี้ นอกจากนั้น นอกจากนี้* 3) การใช้วงเล็บเพื่อเพิ่มสารสนเทศ 4) การใช้เชิงอรรถเพื่อเพิ่มสารสนเทศ
ความเบี่ยงบัง	1) การใช้คำบอกนัย ‘เป็นไปได้’ ได้แก่ *โอกาส แนวโน้ม* 2) การใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้ ได้แก่ *อาจ สามารถ น่า คง มัก บาง* 3) การใช้คำบอกนัย ‘ส่วนมาก’ ได้แก่ *ส่วนใหญ่ โดยทั่วไป*
ความชัดถ้อยชัดคำ	1) การใช้ตัวเลขบอกปริมาณ 2) การใช้คำเฉพาะเจาะจง 3) การหลีกเลี่ยงความกำกวม และคลุมเครือ
ความถูกต้องแม่นยำ	1) การใช้คำและรูปประโยคที่ถูกไวยากรณ์ 2) การใช้ศัพท์เฉพาะที่ถูกต้อง 3) การสะกดคำที่ถูกต้อง 4) การใช้วงเล็บ
ความซื่อสัตย์	1) การอ้างอิงที่ถูกต้อง และการไม่ลักลอกผลงานผู้อื่น 2) การสรุปเท่าที่มีหลักฐาน

13.2 ภาษาวิชาการเป็นภาษาแห่งอำนาจ

เมื่อพิจารณาบทบาทของภาษาวิชาการในสังคม กล่าวได้ว่าภาษาวิชาการเป็นภาษาแห่งอำนาจ เนื่องจากปัจจัยดังนี้

1) ผู้เขียนงานวิชาการคือนักวิชาการซึ่งเป็นผู้มีความรู้ เป็นบุคคลที่สังคมให้ความเชื่อถืออย่างมาก ดังนั้นสิ่งที่นักวิชาการพูดหรือเผยแพร่จึงมีอิทธิพลต่อสังคม หรือมีอำนาจเหนือคนในสังคม
2) ภาษาวิชาการมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้แก่ผู้อ่าน นักวิชาการจึงทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน และผู้อ่านก็เปรียบเสมือนผู้เรียน ภาษาวิชาการซึ่งเป็นภาษาที่ “ครู” ใช้เป็นสื่อ ในสังคมไทยความสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์เป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ภาษาวิชาการจึงเป็นภาษาที่มีอำนาจ
3) ภาษาวิชาการตั้งอยู่บนพื้นฐานของการสื่อความจริง และมีการตรวจสอบความถูกต้อง จึงเป็นที่น่าเชื่อถือสูง และสามารถนำความคิด หรือนำทางปฏิบัติได้ จึงถือว่ามีอำนาจชี้นำได้
4) ผู้เขียนภาษาวิชาการมีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้ผู้อ่านเชื่อสิ่งที่ตนเขียน ด้วยการให้เหตุผลและยกหลักฐานมาประกอบ จึงถือว่ามีอำนาจเหนือผู้อ่าน

ในหัวข้อถัดไป ผู้วิจัยต้องการอภิปรายว่าคุณลักษณะดังที่สรุปข้างต้นทำให้ภาษาวิชาการมีอำนาจอย่างไร

13.3 คุณลักษณะของภาษาวิชาการกับอำนาจในสังคม

13.3.1 ความซับซ้อน

ความซับซ้อนในภาษาเกิดจากการใช้คำที่เป็นนามธรรม และการใช้รูปประโยครวมประโยคซ้อน ทำให้เข้าใจยาก ยกเว้นคนที่อยู่ในสาขาเดียวกัน อันที่จริง จุดมุ่งหมายของการเขียนทางวิชาการข้อหนึ่ง คือเขียนเพื่อนักวิชาการคนอื่นที่อยู่ในชุมชนวิชาการเดียวกัน นักวิชาการกับผู้อ่านต่างก็เป็นกลุ่มเพื่อนวิชาการ (peer group) เดียวกัน และเล่นบทบาทสลับกัน ช่วยกันเขียน ช่วยกันอ่าน และที่สำคัญช่วยกันตรวจความถูกต้องและคุณภาพ ซึ่งเรียกว่าการตรวจคุณภาพโดยเพื่อนวิชาการ (peer review) แต่คนที่ไม่ได้เป็นนักวิชาการ หรือแม้แต่เป็นนักวิชาการต่างสาขาก็พบว่าบทความวิชาการ หรือตำราที่ตนอ่านยากที่จะเข้าใจ เพราะความซับซ้อนของภาษา

ทำไมภาษาวิชาการต้องซับซ้อน คำตอบน่าจะเป็นเพราะว่าในการเสนอความรู้ ผู้เขียนต้องใช้ศัพท์เฉพาะ เพื่อแทนมโนทัศน์ในสาขาของตน จะใช้คำธรรมดาที่คนทั่วไปใช้ในชีวิตประจำวันไม่ได้เพราะไม่ได้สื่อความหมายเชิงทฤษฎี หรือเป็นตัวแทนขององค์ความรู้ ความ

จำเป็นในการใช้คำศัพท์เฉพาะซึ่งมักอยู่ในรูปของนามวลีแปลงทำให้ภาษาเข้าใจยาก นอกจากนั้นในการเสนอผลที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ หรือโต้แย้งประเด็นเพื่อให้เกิดความคิดใหม่ ผู้เขียนต้องยกเหตุผลประกอบและพยายามให้มีความเชื่อมโยงเชิงตรรกะ จึงต้องใช้ประโยคซับซ้อนเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดความยากที่จะเข้าใจเมื่ออ่านอย่างผิวเผิน

คำถามที่เกี่ยวเนื่องต่อมาคือทำไมความซับซ้อนของภาษาวิชาการจึงทำให้เกิดอำนาจ คำตอบน่าจะเป็นเพราะว่าความซับซ้อนทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงองค์ความรู้ กล่าวคือนักวิชาการซึ่งสามารถถอดรหัสภาษาที่ยากและซับซ้อนได้ง่ายกว่า ก็สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้มากกว่าชาวบ้านที่ไม่ใช่นักวิชาการ ส่งผลให้สามารถกล่าวได้อีกนัยหนึ่งภาษาวิชาการทำให้เกิด**ความเหลื่อมล้ำทางสังคม** เนื่องมาจากโอกาสที่ไม่เท่ากันระหว่าง**กลุ่มที่มีความรู้กับกลุ่มที่ไม่มีความรู้** กลุ่มที่มีความรู้จึงเป็นกลุ่มที่เหนือกว่า มีศักดิ์ศรี (prestige) และมีอำนาจมากกว่า และเป็นความจริงที่ว่าถ้าสังคมใดที่ผู้คนมีความแตกต่างกันมากในด้านการศึกษา สังคมนั้นผู้ที่มีการศึกษาสูง หรือมีความรู้สูง ก็จะยิ่งมีอำนาจเหนือผู้ที่ไม่มีการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากผู้มีความรู้ใช้ประโยชน์จากความรู้ของตนหรือการเข้าถึงความรู้ได้มากกว่าในทางที่เอาเปรียบผู้ไม่มีความรู้

13.3.2 ความเป็นทางการ

ความเป็นทางการเป็นอีกคุณลักษณะสำคัญของภาษาวิชาการ ความเป็นทางการในภาษาวิชาการเกิดจากการต้องรักษากฎระเบียบของภาษาของการเขียนให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาษาวิชาการเป็นต้นแบบของการเขียน การพูดเรื่องที่ยากให้ชัดเจนจำเป็นต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่สังคมยอมรับ จึงจะสื่อให้คนส่วนใหญ่ยอมรับและเรียนรู้สิ่งใหม่ได้ นอกจากนั้น ความเป็นทางการยังเกี่ยวข้องกับความระมัดระวัง ความเรียบร้อย และความอลังการด้วย ดังจะเห็นได้จากการใช้คำศัพท์ระดับสูง เช่น *เสถียรภาพ ประสิทธิผล สามัคคีรส* และหลีกเลี่ยงคำภาษาปาก คำสแลง คำหยาบ คำต้องห้าม คำกร่อน คำย่อต่างๆ การเขียนภาษาวิชาการจะทำอย่างหยาบ ตามกระแส ตามความนิยม แบบไม่ระมัดระวังไม่ได้ การใช้คำต้องเลือกสรรอย่างดี คำศัพท์วิชาการมักมีความยาวและดูอลังการ นอกจากนั้นเพื่อความเรียบร้อยภาษาวิชาการพึงหลีกเลี่ยงการปนคำภาษาต่างประเทศ แนวปฏิบัติที่สังเกตได้คือต้องแปลคำต่างประเทศให้เป็นคำภาษาไทยแล้ววงเล็บคำต่างประเทศนั้นไว้คู่กัน

ความเป็นทางการทำให้ภาษาวิชาการมี**ภาพลักษณ์ความสมบูรณ์แบบ** และถูกยกระดับให้อยู่สูงสุดของทำเนียบภาษา ในการจัดระดับชั้นใดๆก็ตาม กลุ่มที่อยู่ในระดับสูงย่อมมีอำนาจเหนือกลุ่มที่อยู่ในระดับต่ำกว่า ดังนั้น ในแง่นี้ภาษาวิชาการจึงมีอำนาจตรงที่เป็น**ต้นแบบ**ของการเขียน เพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติของความสมบูรณ์แบบ ความเป็นมาตรฐาน และความอลังการ

13.3.3 ความเป็นวัตถุวิสัย

ความเป็นวัตถุวิสัย หมายถึงการไม่ลำเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือการไม่ตัดสินสิ่งใดๆด้วยความรู้สึกส่วนตัว ภาษาวิชาการได้รับการพิสูจน์แล้วในบทข้างต้นว่าเป็นภาษาที่มีความป็นวัตถุวิสัย โดยมีตัวบ่งชี้ เช่น การใช้นามวลีแปลง การแทนตนเองด้วยคำบุรุษที่สาม การใช้ประโยคไร้ผู้กระทำ และการหลีกเลี่ยงคำแสดงอารมณ์ความรู้สึก หรือแสดงความลำเอียง

ความเป็นวัตถุวิสัยทำให้ภาษาวิชาการทำให้เกิด**ความน่าไว้ใจ และพึ่งพาได้** นำไปสู่ภาพลักษณ์ของ**ความเป็นผู้นำ** และ**ความไม่ลำเอียง** ตัวอย่างที่สนับสนุนประเด็นนี้จะเห็นได้จากการโฆษณาผลิตภัณฑ์โดยใช้ผู้นำเสนอเป็นนักวิชาการ หรือไม่ก็ใช้ภาษาวิชาการที่ฟังดูเป็นวัตถุวิสัย ซึ่งน่าจะทำให้ผู้บริโภคเชื่อและไว้ใจในคำบอกกล่าวมากกว่าการทำให้เชื่อโดยบอกกล่าวโดยใช้ความรู้สึกหรือความชอบ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงตีความได้ว่าความมีวัตถุวิสัยทำให้ภาษาวิชาการเป็นภาษาแห่งอำนาจ เป็น**แหล่งอ้างอิงที่ชี้นำ** และทำให้คนเชื่อและปฏิบัติตามได้

13.3.4 ความแจ่มชัด

ความแจ่มชัดเป็นคุณลักษณะเด่นของภาษาวิชาการ มีตัวบ่งชี้ทางภาษา เช่น การหลีกเลี่ยงข้อความที่คลุมเครือ ที่กำกวม การยกหลักฐานเพื่อสนับสนุนประเด็นต่างๆ การเชื่อมโยงความ และเทคนิคการเขียน เช่น การใช้วงเล็บ และการใช้เชิงอรรถเพื่ออธิบายเพิ่มเติม

ความแจ่มชัดทำให้ภาษาวิชาการสื่อสารเนื้อหาไปในวงกว้างได้โดยไม่ต้องอาศัยการตีความโดยผู้เชี่ยวชาญ เพราะทุกประเด็น ทุกคำกล่าวมีความชัดเจน ทำให้กลายเป็นอำนาจของผู้เชี่ยวชาญ (authority) ซึ่งเป็นที่อ้างอิง หรือพึ่งพาได้

ภาษาวิชาการเป็นภาษาที่ใช้การอ้างอิงมากที่สุดในจำนวนทำเนียบภาษาทั้งหมด แต่ตัวภาษาวิชาการเองก็กลับเป็นสิ่งที่ถูกอ้างอิงมากที่สุดเช่นกัน เมื่อสังคมมีความไม่เข้าใจ ขัดแย้งกัน หรือถกเถียงกัน ก็จะ**พึ่งพา**อาศัยความรู้ทางวิชาการที่มีภาษาวิชาการเป็นเครื่องนำพา โดยเชื่อมั่นว่าเป็นสิ่งสะท้อนถึงการมีความเป็น**ผู้นำ** มีอำนาจตัดสิน ชี้ถูกชี้ผิด และยุติข้อขัดแย้งได้ จึงอาจสรุปได้ว่าภาษาวิชาการเป็นภาษาแห่งอำนาจในเชิงเป็น**แหล่งอ้างอิง และชี้นำ**สังคม

13.3.5 ความเบี่ยงบัง

ค วามเบี่ยงบัง หมายถึงคุณลักษณะที่เกิดจากการทำให้ถ้อยคำมีความหมายเบาลง หรือจางลงเพื่อลดผลกระทบของการสื่อสาร โดยผู้เขียนเลี่ยงการพูดสิ่งที่ไม่แน่ใจ ความเบี่ยงบังช่วย

ลดความรุนแรง ความตรงไปตรงมาของข้อความลง และทำให้คำกล่าวมีความคลุมเครือ กระทั่งดูเหมือนแอบซ่อนนัยบางประการไว้

ความเบี่ยงบังมีความจำเป็นต่อการเขียนทางวิชาการ เพราะนักวิชาการต้องซื่อสัตย์และจริงใจ โดยแสดงให้ผู้อ่านรู้ว่าตนกำลังพูดความจริงระดับใด ถ้าไม่ใช่ความจริงร้อยเปอร์เซ็นต์ ก็ต้องบอกเป็นนัยไว้ เพื่อไม่ให้ผู้อ่านหลงเชื่อเต็มที่ หรือเพื่อปกป้องตัวผู้เขียนเองในกรณีที่มีผู้พิสูจน์ภายหลังว่าที่ตนเคยกล่าวไว้ผิด ซึ่งตนเองก็ได้เตือนเป็นนัยไว้แล้ว และทำให้ไม่เสียความน่าเชื่อถือ

ในบทที่ 9 ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงรูปแบบทางภาษาที่เป็นตัวบ่งชี้ความเบี่ยงบังในภาษาวิชาการ 3 ประการ ได้แก่ 1) คำบอกนัย 'เป็นไปได้' ได้แก่ คำว่า *โอกาส* และ *แนวโน้ม* 2) คำแบ่งรับแบ่งสู้ ได้แก่คำว่า *อาจ สามารถ น่า มัก คง บาง* 3) คำบอกนัย 'ส่วนมาก' ได้แก่ *ส่วนใหญ่* และ *โดยทั่วไป*

ความเบี่ยงบังเกิดจากการใช้ภาษาที่ละเอียดอ่อน เพราะผู้เขียนต้องเลือกว่าจะใช้รูปแบบทางภาษาอย่างไรจึงจะเหมาะสม ในแง่ที่สร้างความเบี่ยงบังที่พอดี กล่าวคือไม่มากไปจนทำให้คำกล่าวดูอ่อน ลังเล และขาดความมั่นใจ แต่ก็ไม่น้อยเกินไป ซึ่งก็จะไม่มีประโยชน์อะไร สรุปง่ายๆ คือผู้เขียนพึงใช้ภาษาที่เบี่ยงบังเมื่อจำเป็นเท่านั้น หากมั่นใจในข้อเท็จจริงใดๆ ก็ไม่จำเป็นต้องเบี่ยงบัง

ความเบี่ยงบังทำให้ภาษาวิชาการมีความน่าเชื่อถือ (credibility) สูง ทำให้เป็นที่พึ่งพาหรือชี้นำความคิดให้แก่สังคมได้ คุณลักษณะนี้สัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ ต่างกันที่ความซื่อสัตย์ของภาษาวิชาการเป็นการแสดงออกมาให้เห็นตรงๆในการปฏิบัติ ส่วนความซื่อสัตย์ที่เกี่ยวข้องกับความเบี่ยงบังเป็นเรื่องทางความคิดและจิตใจ กล่าวคือถ้าผู้เขียนคิดว่าสิ่งที่ตนพูดไม่ถูกทั้งหมดหรือไม่มั่นใจในสิ่งที่พูดหรือสรุป ก็ต้องจริงใจ และแสดงให้ผู้อ่านรู้ตามนั้น

ความเบี่ยงบังเปรียบเสมือนโล่ที่ปกป้องผู้เขียนภาษาวิชาการให้ปราศจากการถูกตำหนิว่าพูดไม่จริง เสนอความเท็จ หรือให้ความรู้ที่ไม่น่าเชื่อ ในกรณีที่มีผู้พบภายหลังว่าสิ่งที่พูดไป หรือเสนอไปเป็นความเท็จ หรือไม่เป็นไปตามที่อ้าง การแสดงความจริงใจ เหมือนการสารภาพว่าสิ่งที่ผู้เขียนเสนอหรือเผยแพร่ไม่สมบูรณ์แบบ เพราะอาจมีข้อผิดพลาดได้ ทั้งนี้อาจมีข้อเสียในแง่ที่ทำให้ทำให้ภาพลักษณ์ของผู้เขียนกลายเป็นนักวิชาการที่ไม่มั่นใจในตนเอง ไม่มั่นคงในความคิด แต่อย่างไรก็ตามในระยะยาวผู้เขียนที่ไม่เคยถูกพิสูจน์ว่าผิด จะเป็นที่ยกย่องนับถือมากกว่าผู้เขียนที่ใช้ภาษาไม่ระมัดระวัง

ความเบี่ยงบังดังกล่าว ทำให้ภาษาวิชาการดูจริงใจ จึง**เป็นที่ไว้ใจได้ พึ่งพาได้** นำไปสู่ภาพลักษณ์ของ**ผู้นำที่ไม่ลำเอียง** และมีอำนาจในแง่เป็น**แหล่งอ้างอิง**ของสังคม

13.3.6 ความชัดถ้อยชัดคำ

ความชัดถ้อยชัดคำ (precision) หมายถึงคุณลักษณะที่แสดงความเที่ยงตรง ไม่คลุมเครือ ไม่กำกวม ในบทที่ 10 ผู้วิจัยแสดงให้เห็นว่าลักษณะทางภาษาที่ทำให้เกิดความชัดถ้อย

ชัดคำในภาษาวิชาการ ซึ่งวิเคราะห์ได้จากข้อมูล ได้แก่ 1) การใช้ภาษาที่เที่ยงตรง 2) การหลีกเลี่ยงความกำกวมและคลุมเครือ 3) การใช้คำเฉพาะเจาะจง

การใช้ภาษาที่เที่ยงตรงแบบสมบูรณ์ได้แก่การใช้ตัวเลขบ่งบอกปริมาณ ระยะทาง เวลา ฯลฯ ซึ่งทำให้ผู้อ่านเข้าใจความคิด หรือข้อเท็จจริงที่เสนอได้อย่างไม่มีการบิดเบือน ทำให้มีความเข้าใจตรงกันอย่างชัดเจน เช่นการกล่าวว่า *วันนี้นิสิตขาดเรียนมากพอสมควร* ไม่มีความชัดถ้อยชัดคำ แต่ถ้าพูดว่า *วันนี้นิสิตขาดเรียนร้อยละ 34.60* ถือว่ามีความชัดถ้อยชัดคำ หรือการพูดว่า *มีเงินเหลือในงบประมาณ 155,000 บาท* มีความชัดถ้อยชัดคำมากกว่า พูดว่า *มีเงินเหลือในงบประมาณเพียงครึ่งเดียว*

นอกจากนั้น ยังพบว่าภาษาวิชาการมีการหลีกเลี่ยงการใช้ข้อความที่กำกวม หรือคลุมเครือ ดังนั้น ข้อความเช่น *การศึกษาวัฒนธรรมของหมู่บ้านในชนบทที่น่าสนใจ* ซึ่งมีกำกวม เพราะคุณานุประโยค *ที่น่าสนใจ* อาจขยาย *วัฒนธรรม* หรือ ขยาย *หมู่บ้าน* หรือขยาย *ชนบท* ก็ได้ ข้อความเช่นนี้ในภาษาวิชาการมักถูกแก้ไขให้ไม่กำกวม เช่น แก้ไขเป็น *การศึกษาวัฒนธรรมที่น่าสนใจของหมู่บ้านในชนบท* หรือ *การศึกษาวัฒนธรรมของหมู่บ้านที่น่าสนใจในชนบท* เพื่อให้ชัดถ้อยชัดคำ

การใช้คำที่มีความหมายกว้างหรือทั่วไปเกินไปก็เป็นลักษณะที่ภาษาวิชาการหลีกเลี่ยง ในทางตรงข้าม ภาษาวิชาการมักเลือกสรรคำอย่างดี เพื่อให้ได้คำที่เฉพาะเจาะจง และตรงกับความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อความมากที่สุด เช่น *การศึกษาการทอผ้าในภาคอีสาน* ฟังดูกว้างเกินไป มักถูกแก้ให้เฉพาะเจาะจงมากขึ้น เป็น *การศึกษาการทอผ้ามัดหมี่ในจังหวัดอุบลราชธานี* เป็นต้น

การใช้ศัพท์เฉพาะทางวิชาการ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ความเป็นทางการ ก็เป็นลักษณะที่บ่งชี้ความชัดถ้อยชัดคำด้วย เพราะศัพท์เฉพาะทำให้การสื่อความหมายในชุมชนวิชาการเดียวกันมีความชัดเจนถูกต้องตรงกันตามที่บัญญัติตกลงไว้ ส่งผลให้ป้องกันการเข้าใจผิดได้เป็นอย่างดี

ความชัดถ้อยชัดคำทำให้ภาษาวิชาการมี**ความน่าเชื่อถือ** เพราะมีความละเอียด ความตรงไป ตรงมา ไม่บิดเบือน สื่อความได้ตามที่ผู้เขียนต้องการ ความน่าเชื่อถือนำไปสู่ความ**น่าเกรงขาม** มีภาพลักษณ์**ความสมบูรณ์แบบ** ซึ่งทำให้ภาษาวิชาการเป็นภาษาแห่งอำนาจด้วยเหตุผล**ความเป็นต้นแบบ**

13.3.7 ความถูกต้องแม่นยำ

ความถูกต้องแม่นยำ (ดูบทที่ 11) เน้นความถูกต้อง ความตรงตามกฎเกณฑ์ ไม่มีความเท็จ ไม่มีความเลื่อนไหลออกจากหลักที่ตั้งไว้ เช่นในการซ้อมยิงปืน ถ้ายิงถูกเป้าถือว่าแม่นยำร้อยเปอร์เซ็นต์ ถ้ายิงใกล้เป้ามากเท่าใด ก็ถือว่ามีความแม่นยำมากเท่านั้น คำกล่าวที่หลวม ลื่นไหล ขาดความระมัดระวัง ไม่มีความสม่ำเสมอ เป็นการใช้ภาษาที่ขาดความถูกต้องแม่นยำ การเขียน

ภาษาวิชาการได้ชื่อว่าเป็นการเขียนที่ “แก้แล้วแก้อีก” เพื่อความถูกต้องแม่นยำ ด้วยคุณลักษณะนี้ ภาษาวิชาการมักถูกมองว่าเป็นภาษาที่ต้องใช้ความรอบคอบและระมัดระวังมากที่สุด มีการตรวจสอบมากที่สุด มีการแก้ไขมากที่สุด อาจกล่าวได้ว่าภาษาวิชาการเป็นภาษาที่ “บรรจง” และ” บรรเจิด” ใกล้**ความสมบูรณ์แบบ**มากที่สุด

ด้วยคุณสมบัติดังกล่าว ภาษาวิชาการจึงเป็น**ที่น่าเชื่อถือ** และใช้เป็น**ต้นแบบ** เป็นแหล่งที่พึ่งของสังคม และภาพลักษณ์เช่นนี้เองที่นำไปสู่อำนาจของภาษาวิชาการ

13.3.8 ความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์เป็นคุณลักษณะสุดท้ายที่ผู้วิจัยกล่าวถึง (ดูบทที่ 12) ถือว่ามีความสำคัญมาก เพราะแสดงความรับผิดชอบของนักวิชาการ หากภาษาวิชาการไม่มีความซื่อสัตย์ จะเกิดผลร้ายอย่างใหญ่หลวง เพราะคุณลักษณะทั้งหลายที่กล่าวข้างต้นทำให้ภาษาวิชาการเป็นที่น่าเชื่อถือ เป็นที่พึ่งของสังคม สิ่งที่ถูกแนะนำ เสนอแนะ ในภาษาวิชาการเป็นองค์ความรู้ที่สังคมเชื่ออย่างง่ายดาย และปฏิบัติตามด้วยความเลื่อมใส และไว้วางใจ หากไม่มีความซื่อสัตย์ ซึ่งเกิดจากการนำผลงานที่เป็นเท็จไม่มีหลักฐาน หรือมีการวิจัยจริง หรือนำมาจากของผู้อื่น หรือพูดเอง คิดเองด้วยการเดา ปราศจากการยืนยันก็แสดงถึงความไม่รับผิดชอบ และไม่เสนอความจริงต่อสังคม

อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไป ความซื่อสัตย์ทำให้ภาษาวิชาการเป็นภาษา**ที่น่าเชื่อถือ** กล่าวคือสังคมมักเชื่อว่านักวิชาการพูดความจริงเสมอ จึงมองภาษาวิชาการว่ามี**ความสมบูรณ์แบบ** ปัจจัยนี้นำไปสู่อำนาจในแง่ที่ภาษาวิชาการเป็นต้นแบบที่มีอิทธิพลต่อสังคม

13.4 สรุป

ในบทนี้ ผู้วิจัยอภิปรายด้วยเหตุผลต่างๆ ว่าคุณลักษณะทั้งหลายของภาษาวิชาการที่ได้รับการยืนยันจากผลการวิเคราะห์ลักษณะของภาษานั้นทำให้ภาษาวิชาการมีอำนาจอย่างไร ผลสรุปแสดงในแผนภูมิในภาพที่ 13.1, 13.2, 13.3

แผนภาพแต่ละแผนภาพประกอบด้วย 4 ส่วน ซึ่งส่วนที่อยู่ทางขวามือเป็นผลของส่วนที่มาก่อนทางซ้ายมือ ส่วนแรกเป็นคุณลักษณะของวัจนลีลาวิชาการที่พบในงานวิจัยนี้ ส่วนที่สองเป็นคุณสมบัติทางสังคมที่เป็นผลของคุณลักษณะนั้น ส่วนที่สามเป็นภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นอันเป็นผลพวงจากส่วนที่สอง และส่วนที่สี่ เป็นลักษณะของอำนาจที่เกิดตามมา

ภาพที่ 13.1 แสดงคุณลักษณะความซับซ้อน ซึ่งนำไปสู่คุณสมบัติ(ทางสังคม) คือความเหลื่อมล้ำ อันนำไปสู่ภาพลักษณ์ที่ว่าภาษาวิชาการเป็นภาษาของคนมีความรู้ และนั่นหมายถึงคนที่ความรู้ย่อมมีอำนาจเหนือคนไม่มีความรู้

ภาพที่ 13.2 รวมคุณลักษณะ 4 ประการที่รวมกลุ่มกันได้ คือ ความเป็นทางการ ความชัดถ้อยชัดคำ ความถูกต้องแม่นยำ ความซื่อสัตย์ อันนำไปสู่คุณสมบัติทางสังคมเหมือนกัน คือความ

น่าเชื่อถือ น่าเกรงขาม น่าทำตาม ภาพลักษณ์ของคุณลักษณะดังกล่าวคือความสมบูรณ์แบบ และทำให้เกิดอำนาจในแง่ที่เป็นต้นแบบ

ภาพที่ 13.3 รวมคุณลักษณะ 3 ประการ คือความเป็นวัตถุวิสัย ความแจ่มชัด ความเบี่ยงบัง ที่มีคุณสมบัติทางสังคมร่วมกัน นั่นคือ ความพึ่งพาได้ และไว้ใจได้ ซึ่งทำให้เกิดภาพลักษณ์ของผู้นำที่ไม่ลำเอียง และอำนาจที่เกิดขึ้น คือ เป็นแหล่งอ้างอิง และชี้นำสังคม

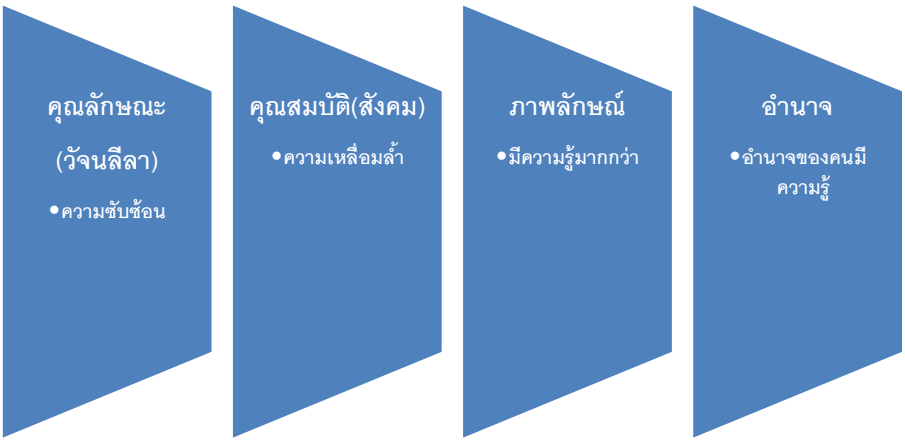

ภาพที่ 13.1 อำนาจที่เกิดจากคุณลักษณะ ความซับซ้อน

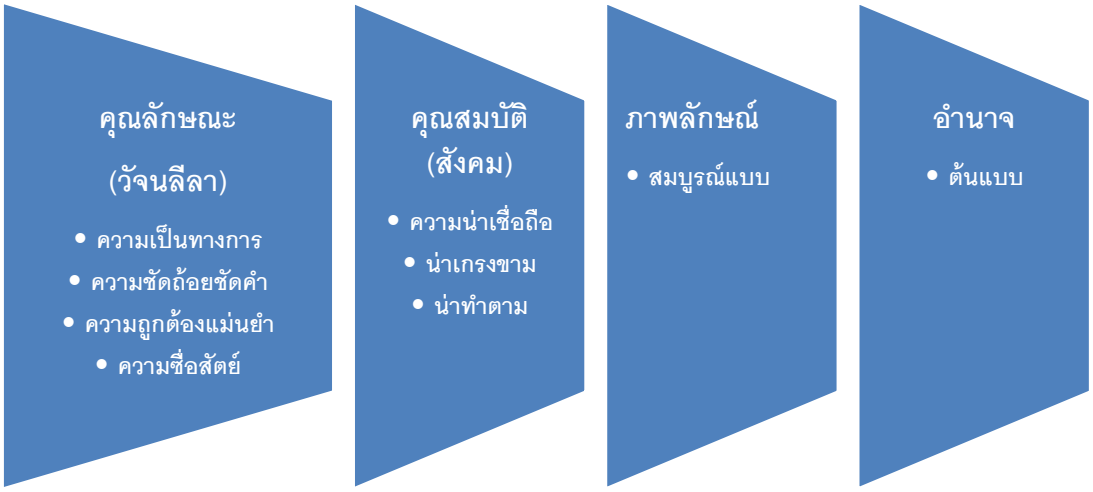

ภาพที่ 13.2 อำนาจที่เกิดจากคุณลักษณะ ความเป็นทางการ ความชัดถ้อยชัดคำ ความถูกต้องแม่นยำและความซื่อสัตย์

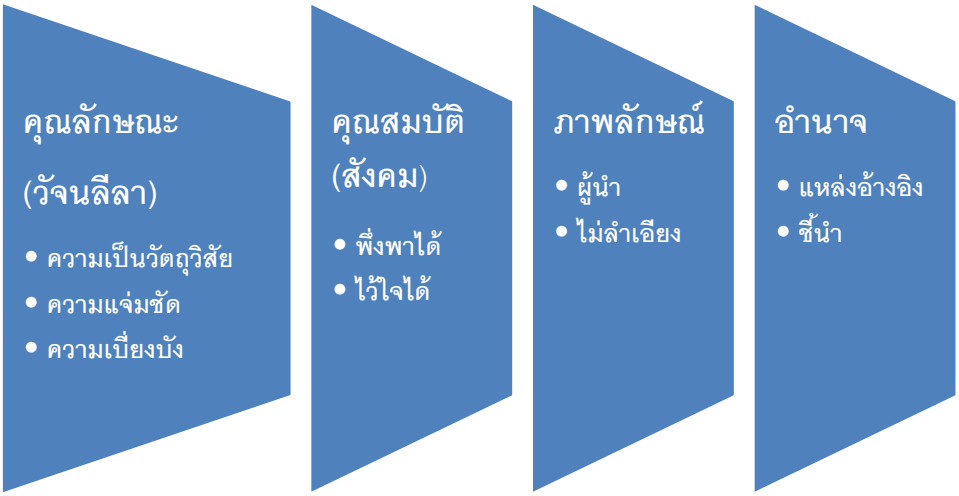

ภาพที่ 13.3 อำนาจที่เกิดจากคุณลักษณะ ความเป็นวัตถุวิสัย ความแจ่มชัด และความเบี่ยงบัง

กล่าวโดยสรุป ด้วยลักษณะทางวัจนลีลาทั้งหลายที่กล่าวมาข้างต้นสะท้อนคุณลักษณะทางสังคมอันนำไปสู่ภาพลักษณ์ที่ส่งผลให้เกิดอำนาจ อาจกล่าวได้ว่าภาษาวิชาการคือภาษาแห่งอำนาจที่เกิดขึ้นด้วยหน้าที่ของความเป็นวิชาการที่จะต้องสื่อสารที่เต็มไปด้วยความสัตย์จริง เที่ยงตรง และเชื่อถือได้ ภาษาวิชาการที่แท้จริงย่อมไม่เบี่ยงเบนบทบาทของตนไปเพียงเพื่อก่อให้เกิดอำนาจ หากแต่เป็นอำนาจที่เกิดจากบทบาทของภาษาวิชาการที่พึงมีต่อสังคม

ตอนที่ 2
บทสังเคราะห์ภาษาแห่งอำนาจ

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์
หัวหน้าโครงการวิจัย

คำนำ

บทสังเคราะห์นี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานวิจัยโครงการ *ภาษาแห่งอำนาจ: การวิเคราะห์วัจนลีลาของภาษากฎหมาย ภาษาการเมือง ภาษาสื่อ และภาษาวิชาการในสังคมไทย* ผลการสังเคราะห์ได้มาจากการสรุปและตีความเนื้อหาในรายงานผลการวิเคราะห์วัจนลีลาที่คณะผู้วิจัยนำเสนอไปในรายงานของโครงการย่อยที่ 1 ถึงโครงการย่อยที่ 4 ในบทสังเคราะห์นี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะจำลองภาพของภาษาแห่งอำนาจในสังคมไทยซึ่งอาจนำไปสู่แบบจำลองสากลของภาษาแห่งอำนาจด้วย

ภาษามนุษย์

ก่อนไปสู่ประเด็นภาษากับอำนาจ น่าจะเป็นการเหมาะสมหากมีการทบทวนลักษณะพื้นฐานของภาษามนุษย์ก่อน ภาษาเป็นสิ่งที่มนุษย์ใช้ด้วยความเคยชินในชีวิตประจำวันอย่างเป็นธรรมชาติมากจนอาจไม่ได้ตระหนักว่าภาษาไม่ใช่สัญชาตญาณ ความสามารถทางภาษาต้องได้มาด้วยการเรียนรู้ เอ็ดเวิร์ด ซาเพียร์ (Sapir 1921: 8) นักภาษาศาสตร์รุ่นคลาสสิก ให้คำจำกัดความ “ภาษา” ว่า “ภาษา คือวิธีการสื่อสารที่ไม่ใช่สัญชาตญาณ เป็นวิธีการเฉพาะของมนุษย์เพื่อสื่อความคิด อารมณ์ และความต้องการ โดยใช้ระบบสัญลักษณ์ที่มนุษย์จงใจสร้างขึ้น คือระบบการสื่อสารด้วยการพูด” เป็นที่แน่นอนว่าภาษาเป็นสมบัติของมนุษย์โดยเฉพาะ สัตว์ไม่มีภาษา มีแต่ระบบการสื่อสาร ผลงานวิจัยต้นแบบที่แสดงให้เห็นว่าภาษามนุษย์มีลักษณะอย่างไร และแตกต่างจากระบบการสื่อสารของสัตว์อย่างไร ได้แก่ บทความคลาสสิกของชาร์ลส์ เอ๊ฟ ฮ็อกเก็ต (Hockett 1960) ที่ต้องการสร้างทฤษฎีกำเนิดภาษามนุษย์และอธิบายว่าภาษามนุษย์วิวัฒนาการอย่างค่อยเป็นค่อยไปจากระบบการสื่อสารของวานรพวกหนึ่งที่เป็นบรรพบุรุษของมนุษย์ ซึ่งฮ็อกเก็ตเรียกว่า *โพรโตโฮมินอยด์* (protohominoids) ฮ็อกเก็ตอธิบายว่าภาษาของพวกโพรโตโฮมินอยด์วิวัฒนาการมาเป็นภาษามนุษย์ได้อย่างไร หรือพูดให้ชัดเจนก็คือ การอธิบายว่าภาษาของวานรพวกนั้นพัฒนาลักษณะที่ไม่เคยมีจนกลายมาเป็นลักษณะที่เหมือนภาษามนุษย์อย่างไร

ฮ็อกเก็ต (Hockett 1960) เสนอทฤษฎีว่าภาษามนุษย์รวมกับระบบการสื่อสารของสัตว์ทุกชนิดมีลักษณะรวมกันทั้งหมด 13 ประการ แต่มีลักษณะอยู่ 4 ประการที่เป็นของภาษามนุษย์เท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง ระบบการสื่อสารของสัตว์มีลักษณะไม่เกิน 9 ลักษณะ ส่วนภาษามนุษย์ มีเพิ่มขึ้นอีก 4 ลักษณะ

ลักษณะทั้ง 13 ประการของระบบการสื่อสารของมนุษย์และสัตว์มีดังนี้

(1) **ช่องทางสื่อสารด้วยการพูดและฟัง** (vocal-auditory channel) หมายถึงระบบการสื่อสาร ส่วนใหญ่ใช้ปากพูดและหูฟังเป็นพื้นฐาน

(2) **การแผ่กระจายทุกทิศทางและการรับตามทิศทาง** (broadcast transmission and directional reception) หมายความว่าเสียงที่ใช้สื่อสารกระจายไปทุกทิศทาง แต่ผู้รับรู้ได้ว่าเสียงมาทิศทางใด

(3) **การคงอยู่ชั่วระยะเวลาอันสั้น** (rapid fading) หมายถึงเสียงพูดหรือเสียงร้องหายไปด้วยความรวดเร็ว ไม่คงอยู่นาน

(4) **การแลกเปลี่ยนกันได้** (interchangeability) หมายถึงเลียนแบบกันได้

(5) **ผลย้อนกลับทั้งหมด** (total feedback) หมายถึงผู้พูดได้ยินทุกคำที่พูดออกไป

(6) **มีจุดมุ่งหมายเฉพาะ** (specialization) หมายถึงไม่มีหน้าที่อื่นนอกจากเพื่อสื่อสาร

(7) **มีความหมาย** (semanticity) หมายถึงมีความหมายอย่างหนึ่งอย่างใดในตัวเอง

(8) **มีความเป็นนิรนัย** (arbitrariness) กล่าวคือเป็นสิ่งสมมติ หรือเป็นสิ่งที่ไม่มีเหตุผล เช่น คำในภาษามนุษย์เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นให้แทนความหมายที่ต้องการ การที่ของสิ่งเดียวกันมีคำเรียกต่างกันในภาษาที่ต่างกัน เป็นเพราะลักษณะนิรนัย

(9) **ประกอบด้วยส่วนที่แยกจากกันได้อย่างชัดเจน** (discreteness) เช่นคำ 1 คำประกอบด้วยเสียงที่แยกจากกันได้

(10) **การพูดถึงสิ่งที่ไม่อยู่ต่อหน้าได้** (displacement) หมายถึงพูดถึงสิ่งที่ไม่อยู่ตรงหน้าผู้พูดในเวลาพูดได้ การสื่อสารของสัตว์ส่วนใหญ่ต้องสื่อสารถึงสิ่งที่ปรากฏต่อหน้าเท่านั้น ไม่สามารถเล่าเรื่องถึงอดีต หรืออนาคตได้ แต่ภาษามนุษย์สามารถทำได้

(11) **ผลิตภาวะ** (productivity) หมายถึงการพูดประโยคใหม่ได้ไม่รู้จบ หรือไม่มีข้อจำกัดในการใช้ภาษา เช่นสามารถสร้างคำใหม่ หรือข้อความใหม่ได้ตลอดเวลา

(12) **การถ่ายทอดทางวัฒนธรรม** (traditional transmission) หมายถึงถ่ายทอดจากคนรุ่นอายุหนึ่งไปยังอีกรุ่นอายุหนึ่ง โดยการเรียนการสอน ภาษามนุษย์มีคุณสมบัติข้อนี้ คือไม่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม ต่างกันกับเสียงเห่าของสุนัขหรือเสียงร้องของแมวซึ่งถ่ายทอดทางพันธุกรรม

(13) **แบบแผนสองนัย** (Duality of patterning) หมายถึงมีระบบสองชั้น คือ ส่วนที่มีความหมายประกอบด้วยส่วนที่ไม่มีความหมาย เช่นคำในภาษาซึ่งมีความหมายประกอบด้วยเสียงซึ่งไม่มีความหมาย บางภาษามีเสียงสระและพยัญชนะจำนวนน้อย แต่ก็สามารถสร้างคำที่มีความหมายได้ไม่รู้จบ

ฮ็อกเก็ต กล่าวว่า ภาษามนุษย์เท่านั้นที่มีลักษณะครบถ้วนทั้ง 13 ประการที่กล่าวข้างต้น การสื่อสารของสัตว์มีไม่ครบ จะมีลักษณะใดบ้างขึ้นอยู่กับชนิดของสัตว์ แต่อย่างมากที่สุดพบเพียง 9 ลักษณะ คือลักษณะที่ 1 ถึง 9 เท่านั้น ลักษณะ 4 ประการหลังสุดเป็นคุณสมบัติเฉพาะภาษามนุษย์ ได้แก่ 1) การพูดถึงสิ่งที่ไม่อยู่ต่อหน้าได้ (displacement) 2) ผลิตภาวะ หรือ การพูด

ประโยคใหม่ได้ไม่รู้จบ (productivity) 3) การถ่ายทอดทางวัฒนธรรม (traditional transmission) และ 4) แบบแผนสองนัย (duality of patterning)

ภาษากับสังคม

นอกจากภาษามนุษย์จะมีคุณสมบัติแตกต่างจากระบบการสื่อสารของสัตว์ ดังกล่าวข้างต้น ยังมีความพิเศษอีก คือ ต้องมนุษย์ในสังคมเท่านั้นที่จะมีภาษาหรือต้องการภาษา หากมนุษย์อยู่ตามลำพัง หรือไม่ได้อยู่ในสังคมมนุษย์ ก็จะไม่มีภาษา ดังหลักฐานในบทความโดย Curtiss et al. (1974) ซึ่งรายงานการเรียนรู้ภาษาของเด็กอเมริกันชื่อเจนี่ (Genie) ที่ถูกขังให้อยู่คนเดียวในห้องใต้หลังคาตั้งแต่เป็นเด็กเล็กๆจนเป็นวัยรุ่น มีคนนำอาหารมาให้กินแต่ไม่ได้พูดกับผู้ใดเลย เมื่อมีคนไปพบ เจนี่มีอายุ 13 ปี พูดภาษาอะไรไม่ได้เลย ไม่สามารถสื่อสารแบบมนุษย์ได้ ต่อมาเจนี่ได้เรียนภาษาอังกฤษโดยมีครูสอน และสามารถสื่อสารกับคนอื่นได้ในที่สุด

การที่มนุษย์ต้องใช้ภาษาเมื่ออยู่ในสังคม ทำให้ภาษากับสังคมมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก หากสังคมมีความหลากหลายของผู้คนและสถานการณ์ ภาษาก็จะมีความหลากหลายด้วย นักภาษาศาสตร์สังคมเรียกปรากฏการณ์ที่ภาษามีความหลากหลายเช่นนี้ว่า **การแปรของภาษา** (linguistic variation)

วิลเลี่ยม ลาบ๊อฟ (labov 1972) กล่าวว่าการแปรของภาษามีคำอธิบายเสมอหากนำปัจจัยทางสังคมเข้ามาพิจารณา ลาบ๊อฟ (labov 1972: 188) ตั้งข้อสังเกตว่าคนส่วนใหญ่มักคิดว่าการแปรของภาษาเป็นการแปรอิสระ คือการแปรที่ไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยน และไม่มีคำอธิบายว่าทำไมจึงมีการแปร เช่น *working* แปรกับ *workin*; *Who is he talking to?*แปรกับ *To whom is he talking to?*; *It's easy for him to talk* แปรกับ *For him to talk is easy*. ซึ่งลาบ๊อฟยืนยันว่าการแปรที่พบได้ทั่วไปเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคม และมีความหมายทางสังคมทั้งสิ้น

นักภาษาศาสตร์สังคมส่วนใหญ่ (เช่น Labov 1972, 2001, Wardhaugh 1992, Holmes 2013) เห็นพ้องต้องกันว่าปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อภาษามี 2 มิติ คือ มิติตัวผู้พูด เช่น ปัจจัยด้านถิ่นที่อยู่อาศัย อายุ เพศ ชั้นสังคม ชาติพันธุ์ และมิติสถานการณ์ หรือหน้าที่ของภาษา เช่น ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูด-ผู้ฟัง เวลา-สถานที่ เรื่องที่พูด และวัตถุประสงค์ของการพูด

การแปรตามตัวผู้พูดทำให้เกิด**วิธภาษา** (language varieties) ที่เรียกว่า **ภาษาย่อย** (dialect) เช่น ภาษาผู้หญิง ภาษาวัยรุ่น ภาษาคนชั้นสูง ภาษาไทยถิ่นใต้ ฯลฯ ส่วนการแปรตามสถานการณ์ทำให้เกิดวิธภาษาที่เรียกว่า **ทำเนียบภาษา** (register) เช่นทำเนียบภาษากฎหมาย ทำเนียบภาษาหนังสือพิมพ์ ทำเนียบภาษาการเมือง ทำเนียบภาษาวิชาการ ฯลฯ

งานวิจัยนี้เน้นทำเนียบภาษา โดยมุ่งวิเคราะห์ทำเนียบภาษาที่สำคัญ 4 ประเภท ได้แก่ ทำเนียบภาษากฎหมาย ทำเนียบภาษาสื่อ ทำเนียบภาษาการเมือง และทำเนียบภาษาวิชาการ ซึ่งอาจเรียกให้สั้นลงว่า ภาษากฎหมาย ภาษาสื่อ ภาษาการเมือง และภาษาวิชาการ ตามลำดับ

ทำเนียบภาษากับวัจนลีลา

คำว่าทำเนียบภาษากับคำว่า **วัจนลีลา** (style) มีความหมายใกล้เคียงกันมากจนมีบางคนใช้แทนกัน ดังกล่าวข้างต้น **ทำเนียบภาษา** หมายถึง วิธภาษาที่แตกต่างจากวิธภาษาอื่นตามปัจจัยด้านสถานการณ์ ส่วนวัจนลีลา หมายถึง ลักษณะหรือท่วงทำนองการพูดหรือการเขียนที่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ หรือปริบบของการใช้ภาษา ซึ่งอันที่จริงก็คือปัจจัยเดียวกันกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทำเนียบภาษา วัจนลีลามักแบ่งประเภทตามความเป็นทางการในการใช้ภาษา มาร์ติน โจ๊ส (Joos 1962) แบ่งวัจนลีลาออกเป็น 5 ประเภทตามระดับความเป็นทางการ เรียงลำดับจากที่เป็นทางการมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ วัจนลีลาตายตัว (frozen style) วัจนลีลาเป็นทางการ (formal style) วัจนลีลาหารือ (consultative style) วัจนลีลาเป็นกันเอง (casual style) และวัจนลีลาสนิทสนม (intimate style)

วัจนลีลากับทำเนียบภาษาเกี่ยวพันกันอย่างมาก การระบุลักษณะเด่นของทำเนียบภาษาหรือกำหนดความแตกต่างระหว่างทำเนียบภาษาหนึ่งกับอีกทำเนียบภาษาหนึ่งมักเพ่งเล็งที่คุณลักษณะ (attribute) หรือคุณสมบัติที่เป็นนามธรรมของวัจนลีลา เช่นทำเนียบภาษากฎหมายมีวัจนลีลาที่ประกอบคุณลักษณะเด่น เช่น ความแจ่มชัด ความเป็นกลาง (ความเป็นวัตถุวิสัย) ความซับซ้อน เป็นต้น

การยืนยันหรือสรุปให้แน่นอนว่าวัจนลีลาใดมีคุณลักษณะใด ขึ้นอยู่กับหลักฐานหรือตัวบ่งชี้ทางภาษา มิฉะนั้นจะเป็นการประเมินลอยๆ การวิเคราะห์ภาษาจึงมีความสำคัญ ส่วนใหญ่เป็นการวิเคราะห์ทางไวยากรณ์ และการใช้คำ แต่ถ้าเป็นภาษาพูดก็อาจมีการวิเคราะห์ด้านเสียงด้วย

งานวิจัยนี้วิเคราะห์ลักษณะหรือรูปแบบทางภาษาเพื่อกำหนดคุณลักษณะทางวัจนลีลาของทำเนียบภาษาที่เลือกมาอย่างเฉพาะเจาะจง 4 ประเภท คือ ทำเนียบภาษากฎหมาย ทำเนียบภาษาการเมือง ทำเนียบภาษาสื่อ และทำเนียบภาษาวิชาการ และสังเคราะห์ภาพรวมของอำนาจในภาษาโดยตีความจากคุณลักษณะที่สรุปได้

คุณลักษณะทางวัจนลีลากับตัวบ่งชี้ทางภาษา

ทำเนียบภาษาที่ใช้ในปริบทสังคมล้วนมีคุณลักษณะที่บ่งบอกอัตลักษณ์ ซึ่งอาจเรียกว่า **คุณลักษณะทางวัจนลีลา** (stylistic attribute) คำนี้ใช้อธิบายคุณลักษณะของสิ่งอื่นก็ได้ เช่น ผลงานที่มีการออกแบบ หรือวัตถุที่ขุดค้นได้ทางโบราณคดี ในที่นี้ คุณลักษณะ หมายถึงคุณสมบัติที่เป็นนามธรรม และประกอบกันเข้าเป็นอัตลักษณ์ของวิธภาษาแบบใดแบบหนึ่ง

คุณลักษณะทางวัจนลีลาแต่ละคุณลักษณะถูกกำหนดโดยลักษณะเด่นทางภาษา จำนวนหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งลักษณะ ดังนั้นในโครงการนี้ ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ลักษณะเด่นทางภาษาแล้วกำหนดคุณลักษณะทางวัจนลีลาของทำเนียบภาษาทั้ง 4 ประเภท ผลการวิเคราะห์พบคุณลักษณะ 14 ประการดังนี้

1) ความแจ่มชัด
2) ความซับซ้อน
3) ความเป็นทางการ
4) ความเป็นวัตถุวิสัย
5) การบังคับ-ชี้นำ
6) ความถูกต้องแม่นยำ
7) ความชัดถ้อยชัดคำ (ความเที่ยงตรง)
8) ความซื่อสัตย์
9) ความปิดบังอำพราง
10) ความสั้นกระชับ
11) ความเป็นอัตวิสัย
12) การโน้มน้าว
13) ความเป็นปึกแผ่น
14) ความเบี่ยงบัง

ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาสรุปเชิงนัยทั่วไป (generalization) และสังเคราะห์แบบจำลองเรื่องการระบุคุณลักษณะทางวัจนลีลาของภาษาไทยด้วยตัวบ่งชี้ทางภาษาได้ ดังต่อไปนี้

แบบจำลองการกำหนดคุณลักษณะทางวัจนลีลา

ภาพรวม

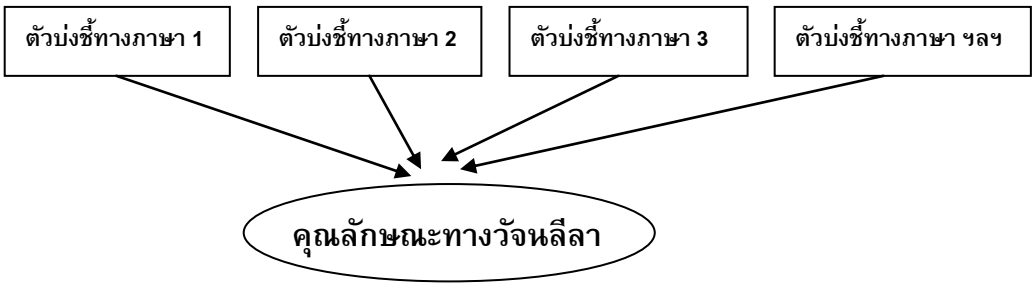

ภาพที่ 1 คุณลักษณะถูกกำหนดโดยตัวบ่งชี้ทางภาษา

ภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่าการที่จะกำหนดแต่ละคุณลักษณะทางวัจนลีลา ผู้วิจัยต้องยืนยันด้วยตัวบ่งชี้ทางภาษา ซึ่งเป็นลักษณะเด่นทางไวยากรณ์หรือการใช้คำที่วิเคราะห์ได้จากข้อมูลของแต่ละทำเนียบภาษา ต่อไปนี้เป็นแบบจำลองของแต่ละคุณลักษณะที่สร้างขึ้นจากผลการวิเคราะห์ภาษาแห่งอำนาจทั้ง 4 ประเภท

คุณลักษณะความแจ่มชัด (explicitness)

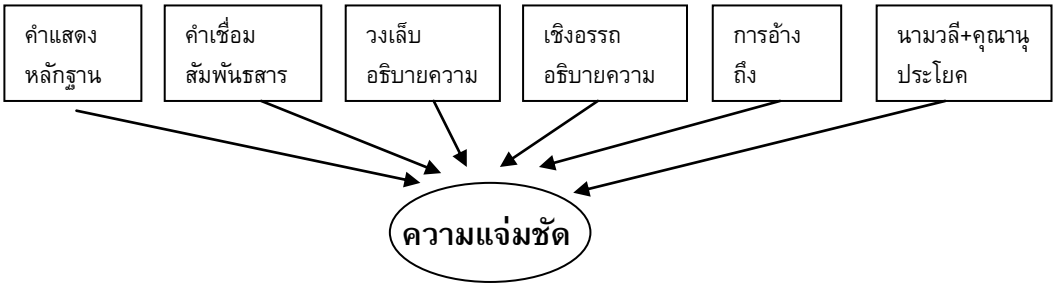

ภาพที่ 2 ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความแจ่มชัด

ความแจ่มชัด หมายถึง ลักษณะการให้ข้อมูลที่ชัดเจน ครบถ้วน ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเข้าใจสารไปในทางเดียวกับผู้ส่งสาร ไม่เกิดความสับสน ภาษาที่แจ่มชัดต้องไม่กำกวม คลุมเครือ หรือตีความได้หลายแง่มุม ภาพที่ 2 แสดงตัวบ่งชี้หรือลักษณะเด่นทางภาษาของคุณลักษณะความแจ่มชัด 6 ลักษณะ คือ

1) การใช้คำแสดงหลักฐานหรือให้เห็นภาพ

การใช้คำแสดงหลักฐานหรือให้เห็นภาพ เช่นคำว่า *คือ ด้วย โดย เช่น อย่าง ดัง* คำเหล่านี้บ่งชี้ว่าข้อความที่ตามมาเป็นหลักฐานหรือประจักษ์พยานสนับสนุนข้อความที่กล่าวข้างหน้า

2) การใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ หรือ **คำเชื่อมสัมพันธสาร**

การใช้คำแสดงการเชื่อมโยงความ หรือ คำเชื่อมสัมพันธสาร เช่น *ดังนั้น เนื่องจาก แม้ (แม้แม้ว่า ถึงแม้ว่า) อย่างไรก็ตาม ดังนี้ นอกจากนั้น นอกจากนี้* ทำให้ข้อความต่อเนื่องเป็นที่เข้าใจได้อย่างชัดแจ้ง เพราะมีความเชื่อมโยงกันอย่างดี

3) การใช้วงเล็บเพื่ออธิบายความ

การใช้วงเล็บทำให้สิ่งที่กล่าวมีความกระจ่างชัดมากขึ้น

4) การใช้เชิงอรรถเพื่ออธิบายความ

การใช้**เชิงอรรถ**ช่วยกำจัดความสงสัยของผู้อ่านเกี่ยวกับประเด็นที่เสนอ

5) การอ้างถึง (referencing)

การอ้างถึง ทำโดยการซ้ำข้อความทั้งหมด การซ้ำข้อความบางส่วน การใช้ตัวบ่งบอก (deixis) *ดังกล่าว นั้น นี้ และ เดียวกัน* การใช้คำแทน (substitution) เช่น *กรณี เรื่อง ประเด็น* แทนรายละเอียดที่พูดก่อนหน้านี้ ทั้งหมดนี้เป็นกลวิธีที่เพิ่มความชัดเจนของเนื้อความ

6) นามวลีที่มีส่วนขยายคุณานุประโยค *ที่ ซึ่ง อัน*

การใช้คุณานุประโยคขยายทำให้ข้อความครบถ้วนชัดเจนมากขึ้น

คุณลักษณะความซับซ้อน (complexity)

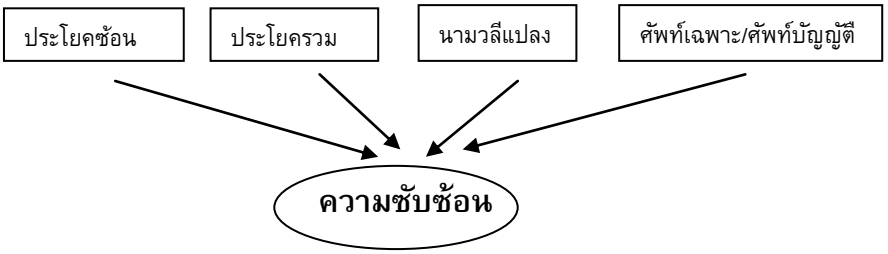

ภาพที่ 3 ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความซับซ้อน

ความซับซ้อน หมายถึง ลักษณะของข้อความที่ยุ่งยากไม่เรียบง่าย ทำให้เกิดปัญหาในการทำความเข้าใจหรือตีความของผู้รับสาร เช่นทำให้เกิดความสับสนและไม่สามารถจับประเด็นได้ ความยุ่งยากไม่เรียบง่ายอาจเกิดจากการที่สารนั้นมีความยาวมาก มีการใช้รูปแบบทางไวยากรณ์ที่มีหลายชั้นซ้อนกัน หรือการใช้ข้อความเฉพาะที่ผู้รับสารไม่รู้จัก คุณลักษณะความซับซ้อนมีตัวบ่งชี้ทางภาษา 4 ประการ ดังแสดงในภาพที่ 3

1) ประโยคซ้อน (คุณานุประโยค วิเศษณานุประโยค)

การใช้คุณานุประโยคทำให้ข้อความซับซ้อน เช่นตัวอย่างข้างล่างนี้ (คุณานุประโยคคือข้อความที่ขีดเส้นใต้และอยู่ในวงเล็บเหลี่ยม)

(1) *คน[**ที่**ประสบความสำเร็จในการงาน[**ที่**ตนเองมุ่งหวัง]]มักไม่เข้าใจคน[**ที่**ล้มเหลว] [**ซึ่ง**คนส่วนใหญ่ในสังคมมองว่าเป็นคน[**ที่**อ่อนแอและไม่มีความพยายาม]].*

วิเศษณานุประโยคก็เช่นกัน สามารถทำให้ประโยคซับซ้อนมากขึ้น เช่นตัวอย่างข้างล่าง (วิเศษณานุประโยค คือข้อความที่ขีดเส้นใต้และอยู่ในวงเล็บเหลี่ยม)

(2) *[**เมื่อ**ทำการคำนวณค่าสถิติโดยแยกตัวแปรทั้งสองตัวออกจากกัน [**ตามที่**ผู้วิจัยระบุไว้ในวัตถุประสงค์]] พบว่าผลที่ได้ไม่เป็นไปตามที่คาดหมาย [**เพราะ**ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ว่าผลจะออกมาตรงกันข้าม]*

2) ประโยครวม *แต่, และ, หรือ*

ประโยครวมมีคำว่า *และ แต่ หรือ* เป็นตัวบ่งชี้ ดังตัวอย่าง

(3) *การทดลองที่ผู้วิจัยออกแบบให้คลุมทุกประเด็นปัญหา**และ**ให้เชื่อมโยงกัน เป็นงานที่ต้องใช้เวลา**และ**ใช้งบประมาณมาก**แต่**ต้องให้มีความผิดพลาดน้อยที่สุดเพื่อให้ได้ผลงานที่มีคุณค่า**หรือ**มีประโยชน์ต่อสังคม*

(4) *หากควรเชื่อได้ว่าเป็นที่ดินแปลงเดียวกันแล้ว ให้[จดชื่อเจ้าของที่ดินข้างเคียงเท่าที่ทราบกำกับไว้ในแผนที่จำลอง] **และ** [แสดงให้เห็นสภาพ**และ**ทำเลที่ตั้งของที่ดินที่ยึด] **และ** [แสดงด้วยว่าอยู่ใกล้ไกลจากสถานที่ราชการหรือที่ชุมนุมชน หรือทางบกทางน้ำ ประมาณระยะทางเท่าใด]*

(5) *[ในกรณีที่รู้ว่าเกิดในเดือนใดแต่ไม่รู้วันเกิด ให้นับวันที่หนึ่งแห่งเดือนนั้นเป็นวันเกิด]* ***แต่*** *[ถ้าพ้นวิสัยที่จะหยั่งรู้เดือนและวันเกิดของบุคคลใด ให้นับอายุบุคคลนั้นตั้งแต่วันต้นปีปฏิทิน ซึ่งเป็นปีที่บุคคลนั้นเกิด]*

(6) *มาตรา 32 บุคคลใด[1 มีกายพิการ]* ***หรือ1*** *[1 มีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ]* ***หรือ1*** *[1 ประพฤติสุรุ่ยสุร่ายเสเพลเป็นอาจิณ]* ***หรือ1*** *[1 ติดสุรายาเมา]* ***หรือ1*** *[1 มีเหตุอื่นใดทำนองเดียวกันนั้น] [2 จนไม่สามารถจะจัดทำการงานโดยตนเองได้]* ***หรือ2*** *[2 จัดกิจการไปในทางที่อาจจะเสื่อมเสียแก่ทรัพย์สินของ[3 ตนเอง]* ***หรือ3*** *[3 ครอบครัว] เมื่อบุคคลตามที่ระบุไว้ในมาตรา 28 ร้องขอต่อศาล ศาลจะสั่งให้บุคคลนั้นเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถก็ได้*

ประโยครวมดังที่ยกมาเป็นตัวอย่างข้างต้นนี้ทำให้ภาษามีวัจนลีลาซับซ้อน

3) นามวลีแปลง

นามวลีแปลง คือ คำนามที่ได้มาด้วยการเติมคำว่า *การ* หรือ *ความ* ไปที่หน้าคำกริยา ทำให้ได้มโนทัศน์ที่เป็นนามธรรม เข้าใจยากกว่าใช้คำกริยาโดยตรง ดังตัวอย่างต่อไปนี้ (คำที่ขีดเส้นใต้คือนามวลีแปลง)

(7) *ผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลอง กลุ่มทดลองเดินแบบหนักสลับเบามีค่าสมรรถภาพการใช้ออกซิเจนสูงสุดของแต่ละบุคคลเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มทดลองเดินแบบต่อเนื่องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ*

(8) *ในช่วงทศวรรษที่ 1950 ถึงต้นทศวรรษที่ 1960 เศรษฐกิจของสิงคโปร์ส่วนใหญ่ พึ่งพาวัตถุดิบพื้นฐานอย่างง่าย ๆ ภายในประเทศ เช่น การตัดและแปรรูปไม้ การทำสวนยางพารา การต่อเรือ การหลอมดีบุก การเผาอิฐก่อสร้าง การปลูกผัก และการเลี้ยงสัตว์*

ตัวอย่าง เศรษฐกิจ คือ การตัดสินใจของผู้บริโภคและผู้ผลิต การเข้ามาเกี่ยวข้องของรัฐในทางเศรษฐกิจคือ การเข้ามาดูแลว่า การตัดสินใจเหล่านั้นจะช่วยให้การจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่นั้นเกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยส่วนรวมหรือไม่อย่างไร

(9) *ในอดีตมีการตีความว่า ระบบเศรษฐกิจสุโขทัยเป็นระบบเศรษฐกิจเสรี แต่การค้นคว้าของนักประวัติศาสตร์ในเวลาต่อ ๆ มา ได้มีการตั้งข้อสังเกตว่าระบบเศรษฐกิจเสรีของสุโขทัยนั้นโดยแท้จริงแล้ว เป็นระบบเศรษฐกิจเสรีในเรื่องใดและระดับใดบ้าง*

4) การใช้ศัพท์เฉพาะ / ศัพท์บัญญัติ

ศัพท์เฉพาะ เป็นคำศัพท์ที่ใช้เฉพาะวงการหรือสาขาวิชา เป็นที่เข้าใจกันในหมู่คนในวงการหรือสาขาวิชานั้นเท่านั้น อาจมีรูปเหมือนภาษาทั่วไป หรือต่างจากภาษาทั่วไปก็ได้ แต่ความหมายมีความเฉพาะกลุ่มมาก จนทำให้คนนอกกลุ่มไม่เข้าใจ ส่วนศัพท์บัญญัติ คือคำที่หน่วยงานหรือบุคคลที่เชื่อถือจงใจสร้างขึ้นเพื่อเทียบเท่าคำในภาษาต่างประเทศ ศัพท์บัญญัติถือเป็นศัพท์เฉพาะที่นักปราชญ์ หรือนักวิชาการจงใจสร้างขึ้น การใช้ศัพท์เฉพาะจึงทำให้เกิดความซับซ้อน เช่น คำว่า “สิ่งของ” ความหมายทั่วไป หมายถึง วัตถุต่างๆ ของ หรือข้าวของ แต่

ความหมายเฉพาะในภาษากฎหมาย หมายถึง สังหาริมทรัพย์ ซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีอาญาได้ ให้รวมทั้งจดหมาย โทรเลขและเอกสารอย่างอื่นๆ คำว่า “อาวุธ” ความหมายทั่วไป หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการทำร้าย ทำลาย ป้องกัน ต่อสู้ หรือฆ่า แต่ในทางกฎหมาย หมายความรวมถึงสิ่งซึ่งไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ แต่ซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา 2555ข) คำว่า “สินบริคณฑ์” ไมมีใช้ทั่วไป ใช้เฉพาะในกฎหมาย หมายถึง ทรัพย์สินส่วนตัวและทรัพย์สินที่เกิดขึ้นจากการสมรสและหลังการสมรสรวมกัน เช่นเดียวกัน คำว่า “บุริมสิทธิ”ก็เป็นศัพท์เฉพาะทางกฎหมายเท่านั้น หมายถึงสิทธิของเจ้าหนี้ในการที่จะได้รับการชำระหนี้จากลูกหนี้ก่อนเจ้าหนี้คนอื่นๆ คำว่า “อาชญาบัตร” เป็นศัพท์เฉพาะภาษาหมายถึง ใบอนุญาตซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ออกให้แก่ผู้รับอนุญาตเพื่อให้เครื่องมือทำการประมง

นอกจากนี้ ในวงการวิชาการสาขาต่างๆ คำศัพท์เฉพาะสามารถพบเห็นได้เป็นจำนวนมาก เช่น *ภาคอุตสาหกรรม การเงิน ตลาดทุน ภาคบริการ ภาวะถดถอยของเศรษฐกิจ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การชะลอตัว การกระตุ้นเศรษฐกิจ* เหล่านี้เป็นคำศัพท์เฉพาะในสาขาเศรษฐศาสตร์ ซึ่งทำให้ภาษาซับซ้อนเพราะคนทั่วไปไม่เข้าใจ

คุณลักษณะความเป็นทางการ (formality)

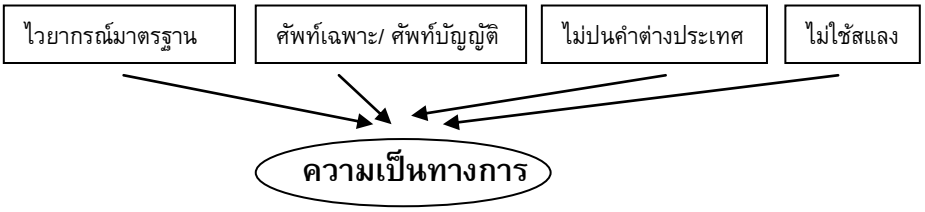

ภาพที่ 4 ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นทางการ

ความเป็นทางการ หมายถึงการยึดติดกับรูปแบบที่กำหนดโดยกฎระเบียบหรือแบบแผนที่สืบทอดกันมา ในการใช้ภาษา ความเป็นทางการเกิดจากการหลีกเลี่ยงลักษณะเป็นกันเอง หรือลักษณะที่ไม่เป็นไปตามกฎ ดังแสดงในภาพที่ 4 คุณลักษณะความเป็นทางการมีตัวบ่งชี้ 4 ประการ คือ 1) การใช้คำและไวยากรณ์ตามมาตรฐาน 2) การใช้ศัพท์เฉพาะ/ ศัพท์บัญญัติ 3) การหลีกเลี่ยงการปนคำต่างประเทศ 4) การหลีกเลี่ยงสแลง ภาษาปาก คำหยาบ คำย่อ

1) การใช้คำและไวยากรณ์ตามมาตรฐาน

มาตรฐาน หมายถึงหลักเกณฑ์ หรือกฎระเบียบที่สังคมยอมรับว่าถูกต้อง เช่น กฎเกณฑ์ที่ระบุไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสภา หนังสือไวยากรณ์ไทยที่ใช้ในการเรียนการสอน การสะกดคำให้ถูกต้อง การเลือกใช้คำให้ตรงความหมาย การใช้รูปประโยคตามกฎ ล้วนเป็นตัวบ่งชี้ของการใช้ไวยากรณ์มาตรฐาน

2) การใช้ศัพท์เฉพาะ / ศัพท์บัญญัติ

ตัวบ่งชี้นี้เป็นอันเดียวกันกับที่กล่าวข้างต้นในฐานะตัวบ่งชี้ความซับซ้อน ในที่นี้เป็นตัวบ่งชี้ความเป็นทางการด้วย เนื่องจากมีกฎเกณฑ์การใช้ตามความหมายที่กำหนดไว้อย่างเข้มงวด

3) การหลีกเลี่ยงการปนคำต่างประเทศ

การจงใจไม่ใช้คำต่างประเทศปนในภาษาไทย เป็นตัวบ่งชี้ความเป็นทางการ เช่น *บทสรุปของรายงานวิจัยนี้ย่อรายละเอียดได้ครบ แต่ยังขาด generalization* ต้องแก้ไขเป็น *บทสุดท้ายของรายงานวิจัยนี้ย่อประเด็นต่างๆได้ครบ แต่ยังขาดการสรุปนัยทั่วไป (generalization)* ในการเขียนหรือพูดแบบไม่เป็นทางการ การใช้คำต่างประเทศปนในภาษาไทยถือว่ายอมรับได้

4) การหลีกเลี่ยงสแลง ภาษาปาก คำหยาบ คำย่อ

ลักษณะเด่นอีกประการของความเป็นทางการ คือ การจงใจไม่ใช้คำสแลง เช่น *เผือก เริ่ด อิน คู่จิ้น เยอะ* ฯลฯ การเลี่ยงภาษาปาก เช่น *เยอะแยะ ไม่ไหวเลย ตัวซวย* เลี่ยงคำหยาบ เช่น *ไอ้ห่า ไอ้ควาย* และเลี่ยงคำย่อ เช่น *สปช สปก รธน (รัฐธรรมนูญ)*

คุณลักษณะความเป็นวัตถุวิสัย (objectivity)

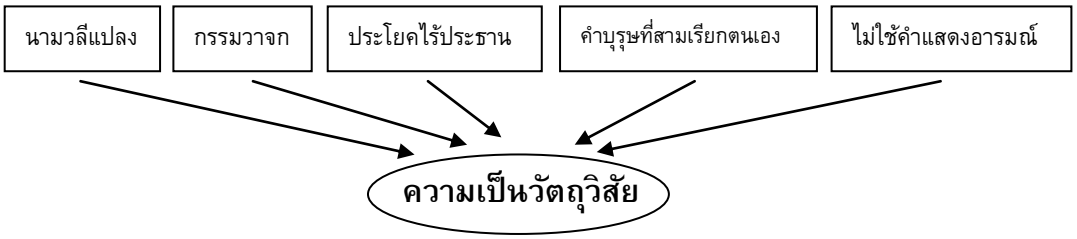

ภาพที่ 5 ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นวัตถุวิสัย

ความเป็นวัตถุวิสัย หมายถึง การไม่แสดงทีท่าที่โน้มเอียงหรือเข้าข้างไปทางฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง รวมถึงการไม่แสดงความรู้สึกเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย เห็นอกเห็นใจ เสียใจ หรือชื่นชมยินดี ซึ่งเกิดจากความคิดหรือทัศนคติส่วนตัวของผู้ส่งสารเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการเสนอมุมมองตามเหตุผล หลักฐาน หรือข้อเท็จจริงที่ปรากฏในเชิงประจักษ์ หรือที่เรียกว่าเป็นวัตถุวิสัย ซึ่งตรงกันข้ามกับความเป็นอัตวิสัย (subjectivity) ลักษณะทางวากยสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นความเป็นวัตถุวิสัย ได้แก่ 1) นามวลีแปลง 2) กรรมวาจก 3) ประโยคไร้ประธาน 4) การใช้คำบรุษที่สามเรียกตัวผู้วิจัยเอง 5) การหลีกเลี่ยงการใช้คำแสดงอารมณ์ความรู้สึก (ดังภาพที่ 5)

1) นามวลีแปลง

ตัวบ่งชี้นี้เป็นอันเดียวกับที่กล่าวข้างต้น ในฐานะตัวบ่งชี้คุณลักษณะความซับซ้อน แต่นามวลีแปลงก็เป็นลักษณะเด่นของคุณลักษณะความเป็นวัตถุวิสัยด้วย เพราะเป็นการกล่าวกลางๆ ลอยๆ ไม่ระบุผู้กระทำ เช่น *มีการทดลองในอดีตเพื่อพิสูจน์ความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้.* การ

กล่าวเช่นนี้เป็นการรักษาความไม่เอนเอียง ความไม่ยึดตัวบุคคลเป็นหลัก แต่เน้นที่การกระทำซึ่งก็คือความเป็นวุตถุวิสัยนั่นเอง

2) กรรมวาจก

ประโยคกรรมวาจก หมายถึงประโยคที่ประธานของประโยคเป็นผู้ถูกกระทำ คำกริยาคือ *ถูก + สกรรมกริยา* เช่น *กฎหมายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ถูกกำหนดขึ้นในแต่ละวัฒนธรรม. คำศัพท์ทางด้านกฎหมายในพจนานุกรมเหล่านี้ถูกแปลเป็นภาษาของประเทศสมาชิกเก่าในสหภาพยุโรปทั้ง 15 ประเทศ* ประโยคประเภทนี้ทำให้ข้อความมีความเป็นวัตถุวิสัย เพราะไม่ระบุผู้ทำ เน้นข้อเท็จจริงอย่างเป็นกลางโดยไม่ต้องให้ความดีความชอบแก่ผู้ใด

3) ประโยคไร้ประธาน

ประโยคไร้ประธาน คือประโยคที่ไม่มีประธานที่สัมพันธ์กับคำกริยา แต่ผู้อ่านอาจรู้ว่าประธานที่ถูกละไปเป็นอะไร เพราะสามารถเดาได้จากปริบท เช่น *ผลการวิจัย พบว่า แบบแผนการออกกำลังกายแบบท่ารำไม้พลองกระบี่กระบอง ประกอบด้วยท่าออกกำลังกาย 6 ท่า* ในประโยคนี้ประธานที่ละไป คือตัวผู้เขียนเอง ข้อความ *ผลการวิจัย* ไม่ใช่ประธาน เป็นเพียงหัวเรื่อง การเอาตัวเองออกไปจากการบอกเล่าเช่นนี้ ทำให้คำกล่าวลดความเป็นอัตวิสัยลง และทำให้เกิดวัตถุวิสัยมากขึ้น

ในบางประโยค ไม่ชัดเจนว่าประธานที่ละไปหมายถึงตัวผู้เขียนหรือบุคคลอื่น เช่น *ด้วยเหตุนี้จึงน่าจะสรุปได้ว่าการที่แคว้นสุโขทัยเป็นแคว้นรากฐานของสังคมไทย และการเริ่มต้นของสุโขทัยก็ย่อมต้องได้รับอิทธิพลจากแหล่งอารยธรรมดั้งเดิม* ประโยคไร้ประธานเช่นนี้มีความคลุมเครืออยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ตาม การไม่ระบุว่าผู้ทำเป็นใครทำให้น้ำหนักของประโยคไปตกอยู่ที่คำกริยา ซึ่งสื่อถึงการกระทำ ทำให้ข้อความฟังดูเป็นวัตถุวิสัยมากขึ้น

4) การใช้คำบรุษที่สามเรียกตัวผู้วิจัยเอง

การใช้คำบุรุษที่สามเรียกตนเอง เป็นกลวิธีที่ลดความเป็นส่วนตัว คำที่พบว่าใช้มากคือ “ผู้วิจัย” เช่น *หลังเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มทดลองที่มีต่อการออกกำลังกายแบบท่ารำไม้พลองกระบี่กระบอง* คำอื่นที่มีใช้รองลงมา คือ “ผู้เขียน” คำดังกล่าวนี้พบมากในการเขียนทางวิชาการของคนไทย ซึ่งในภาษาวิชาการภาษาอังกฤษ พบว่าใช้คำสรรพนามบุรุษที่หนึ่งมากกว่า เช่น ***I** will assume that the steps are too familiar to warrant repetition here. Let **me** provide an illustration of this problem.*

5) การหลีกเลี่ยงการใช้คำแสดงอารมณ์ความรู้สึก

คำแสดงอารมณ์ความรู้สึก เป็นการแสดงความไม่เป็นกลาง มีการตัดสิน มีการประเมิน และมีการแสดงทัศนคติที่เอนเอียง ดังนั้นหากต้องการให้ภาษามีความเป็นวัตถุวิสัย ต้องหลีกเลี่ยง

คำพวกนี้โดยเด็ดขาด เช่น *ผลการวิจัยเป็นสิ่งที่น่าผิดหวังมาก. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลในหมู่บ้านที่ผู้คนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่น่าสงสาร. ความสำเร็จที่น่าชื่นชมมาจากการวางนโยบายที่เลิศล้ำของประเทศสิงคโปร์* คำว่า *น่าผิดหวัง น่าสงสาร น่าชื่นชม เลิศล้ำ* และคำอื่นๆในทำนองนี้ต้องหลีกเลี่ยงหากต้องการให้ภาษาที่พูดหรือเขียนมีความเป็นวัตถุวิสัย

คุณลักษณะการการบังคับ-ชี้นำ

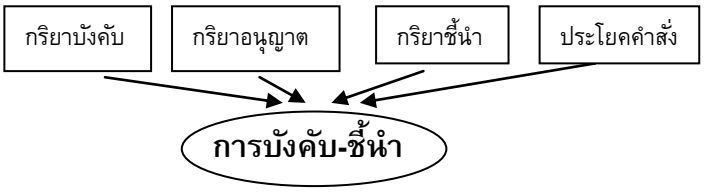

ภาพที่ 6 ตัวบ่งชี้คุณลักษณะการบังคับ-ชี้นำ

การบังคับ-ชี้นำหมายถึงการใช้ภาษาที่สื่อความถึงการบอกให้ผู้อื่นทำบางสิ่งบางอย่างตามที่ผู้พูดต้องการ ผู้พูดหรือ ผู้ส่งสารอาจเป็นผู้ที่มี**อำนาจบังคับ** (authority) หมายถึง อำนาจในการสั่งให้ทำหรือไม่ให้ทำ อำนาจในการสั่งให้ปฏิบัติ และอำนาจในการกำหนดว่าสิ่งนั้นๆ เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องทำ การแสดงอำนาจบังคับพบมากในภาษากฎหมาย แสดงให้เห็นว่าผู้ส่งสารมีอำนาจในการบังคับให้ผู้รับสารปฏิบัติตาม อย่างไรก็ตามคุณลักษณะนี้รวมการชักจูงให้ผู้ฟังทำตามโดยไม่บังตับด้วย เรียกการชี้นำ ตัวบ่งชี้ของการบังคับ-ชี้นำ ตามภาพที่ 6 ได้แก่ 1) กริยาบังคับ 2) กริยาอนุญาต 3) กริยาชี้นำ 4) ประโยคคำสั่ง

1) กริยาบังคับ

คำกริยาบังคับที่เป็นตัวบ่งชี้คุณลักษณะการแสดงอำนาจบังคับได้แก่ คำว่า *ห้าม ให้ ต้อง จำต้อง พึง สั่ง บังคับ* ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(10) *ห้ามจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๘ ใช้ยื่นขอจดทะเบียนหรือเข้าเกี่ยวข้องไม่ว่าในทางใดกับชื่อทางการค้าเครื่องหมายการค้าและเครื่องหมายบริการดังกล่าวของโจทก์*

(11) *ให้จำเลยที่ ๑ ใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์เดือนละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันฟ้อง*

(12) *การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐ ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม*

(13) *ผู้รับจ้างจำต้องยอมให้ผู้ว่าจ้างหรือตัวแทนของผู้ว่าจ้างตรวจตราการงานได้ตลอดเวลาที่ทำอยู่นั้น*

(14) *ค่าฤชาธรรมเนียมทำสัญญาเช่านั้น คู่สัญญาพึงออกใช้เสมอกันทั้งสองฝ่าย*

(15) *ศาลชั้นต้นก็ชอบที่จะสั่งดสืบพยาน*

(16) *ท่านบังคับให้มีรายการดังนี้ คือ (1) ชื่อห้างหุ้นส่วน (2) วัตถุที่ประสงค์ของห้างหุ้นส่วน*

2) กริยาอนุญาต

คำกริยาอนุญาตที่เป็นตัวบ่งชี้คุณลักษณะบังคับ-ชี้นำ โดยใช้อำนาจบังคับตามสถานภาพของตน ได้แก่คำว่า *อนุญาต อาจ สามารถ ให้ ได้* ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(17) *พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้ออกใบจองต่อไป*

(18) *ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามข้อ ๑ ของประกาศสอบราคาจ้าง และข้อ ๓ ของเอกสารสอบราคาจ้างอันเป็นสาระสำคัญที่ไม่อาจผ่อนผันได้*

(19) *บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาล*

(20) *การเกณฑ์แรงงานจะกระทำมิได้ เว้นแต่...โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งให้กระทำได้*

(21) *บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้*

3) กริยาชี้นำ

กริยาชี้นำ คือคำกริยาที่สื่อความหมายในเชิงเสนอแนะว่าผู้ฟังควรทำอย่างไรและผู้พูดต้องการอะไร เช่น *สมควร เห็นควร เชิญชวน ชวน เสนอ แนะ ควร อยาก ประสงค์ ต้องการ หวัง* คำกริยาเหล่านี้ก็เป็นตัวบ่งชี้คุณลักษณะการบังคับ-ชี้นำ

4) ประโยคคำสั่ง

ลักษณะทางภาษาอีกลักษณะที่บ่งชี้การบังคับหรือชี้นำ คือประโยคคำสั่ง ซึ่งหมายถึงประโยคที่ขึ้นต้นด้วยคำกริยา แต่ประธานที่ไม่ปรากฏคือบุรุษที่สอง เช่น *ติดตามการประชุมคณะกรรมการปาล์มน้ำมันวันนี้. ทดลองด้วยตัวเองสิครับ*

คุณลักษณะความถูกต้องแม่นยำ (accuracy)

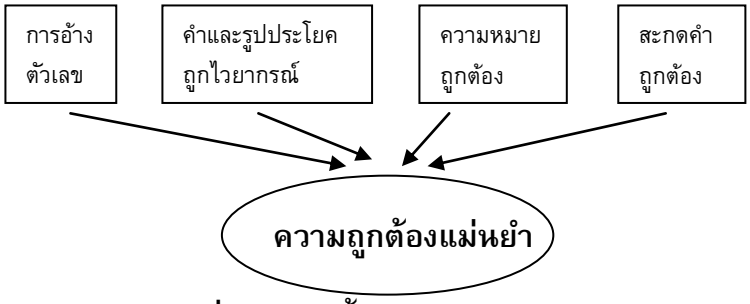

ภาพที่ 7 ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความถูกต้องแม่นยำ

ความถูกต้องแม่นยำ หมายถึง การระบุข้อมูลที่ถูกต้อง ตรวจสอบได้ ที่มิได้เป็นการประมาณการหรือคาดคะเนเอาเองของผู้ส่งสาร ภาษาที่มีความถูกต้องแม่นยำต้องแสดงความมั่นใจของผู้เขียน และปราศจากความสับสน โดยเฉพาะในการใช้คำ เช่น ศัพท์เฉพาะ หรือการกล่าว

เป็นประโยค ตลอดจนคำอธิบายประเด็นต่างๆ ดังแสดงในภาพที่ 7 ความถูกต้องแม่นยำมีตัวบ่งชี้ 4 ประการ ได้แก่ 1) การอ้างตัวเลข 2) การใช้คำและรูปประโยคที่ถูกไวยากรณ์ 3) การใช้คำถูกต้องตามความหมาย 4) การสะกดคำที่ถูกต้อง

1) การอ้างตัวเลข

เพื่อความถูกต้องแม่นยำ ไม่ต้องเดา หรือตีความ ในภาษากฎหมาย และภาษาวิชาการมีการอ้างตัวเลข เพื่อระบุเวลา สถานที่ และข้อเท็จจริงอื่นๆ เช่นเล่มของวารสาร ตัวบทกฎหมาย

2) การใช้คำและรูปประโยคที่ถูกไวยากรณ์

ความถูกต้องแม่นยำอาจแสดงโดยการใช้คำและประโยคที่ถูกไวยากรณ์ เช่นในภาษาอังกฤษ คำกริยาต้องมีการเติมหน่วยคำระบุกาล ถ้าไม่ระบุจะถือว่าขาดความถูกต้องแม่นยำ เพราะการแยกอดีตกับปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญในภาษาอังกฤษ คำนามนับได้ในภาษาอังกฤษก็ต้องแสดงรูประบุว่าเป็นเอกพจน์หรือพหูพจน์ จึงจะทำให้เกิดความถูกต้องแม่นยำ

ส่วนในภาษาไทย มีตัวอย่างเช่น การใช้คำราชาศัพท์ที่ถูกต้องตามกฎของไวยากรณ์ไทย การใช้คำลักษณนามที่ถูกต้อง เช่น *กษัตริย์ 3 องค์ นักวิชาการ 3 คน ภิกษุ 3 รูป ฤษี 3 ตน ช้าง 3 เชือก แมว 3 ตัว* การแยกความแตกต่างเช่นนี้เป็นผลของวัฒนธรรมไทย จึงมีความสำคัญที่ต้องใช้ให้ถูกต้อง การใช้รูปประโยคที่ถูกต้องก็ทำให้เกิดความถูกต้องแม่นยำ ประโยคที่มีโครงสร้างหลวมๆ เช่น *นักวิชาการศึกษาภาษากลุ่มชาติพันธุ์ภาคสนามระยะเวลานาน* ถือว่าไม่ถูกไวยากรณ์เพราะขาดคำเชื่อมและคำกริยาหลัก ต้องแก้เป็น *นักวิชาการ**ที่**ศึกษาภาษา**ของ**กลุ่มชาติพันธุ์**มักออก**ภาคสนาม**เป็น**ระยะเวลานาน*

3) การใช้คำถูกต้องตามความหมาย

การใช้คำถูกต้องตามความหมาย คือ การเลือกคำโดยดูความหมายให้ตรงกับปริบท ต้องระวังคำที่มีความคล้ายกัน เช่น *ภาพพจน์* กับ *ภาพลักษณ์ ลิขสิทธิ์* กับ *สิทธิบัตร กริยา* กับ *กิริยา วัตถุประสงค์* กับ *เป้าหมาย ทัศนะ* กับ *ทัศนคติ โจทย์* กับ *โจทก์* ภาษาวิชาการเน้นเรื่องนี้มากเพื่อให้มีความถูกต้องชัดเจน

4) การสะกดคำที่ถูกต้อง

การสะกดคำที่ถูกต้องก็เป็นอีกลักษณะหนึ่งที่ทำให้เกิดความถูกต้องแม่นยำในการใช้ภาษาที่พบมาก เช่น การใช้ ฏ สะกดแทน ฎ ในคำว่า *กฏ* และ *กฏหมาย* การสับสนระหว่าง กระ กับ กะ เช่น *กระเพาะ* แต่ *กะเพรา กระทะ* แต่ *กะทิ*

คุณลักษณะความชัดถ้อยชัดคำ / ความเที่ยงตรง (precision)

ความชัดถ้อยชัดคำ คือการพูดหรือเขียนโดยใช้ถ้อยคำที่เที่ยงตรง และไม่คลุมเครือ เช่น การพูดว่า *ในปี พ.ศ. 2485* มีความชัดถ้อยชัดคำมากกว่า พูดว่า *ในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง* พูด

ว่า *เขาเกิดในเดือนเมษายน* ชัดถ้อยชัดคำกว่า *เขาเกิดในเดือนที่ร้อนจัด* *บริษัทมีกำไรเพิ่มขึ้น 70 เปอร์เซ็นต์ของกำไรปีที่แล้ว* ชัดถ้อยชัดคำกว่า *บริษัทมีกำไรเพิ่มขึ้นมากอย่างน่าพอใจจากปีที่แล้ว* ตัวบ่งชี้ความชัดถ้อยชัดคำหรือความเที่ยงตรง ดังแสดงในภาพ 8 ได้แก่ 1) การอ้างตัวเลขบอกปริมาณ วัน เวลา สถานที่ 2) การใช้คำเจาะจง 3) การหลีกเลี่ยงความกำกวม

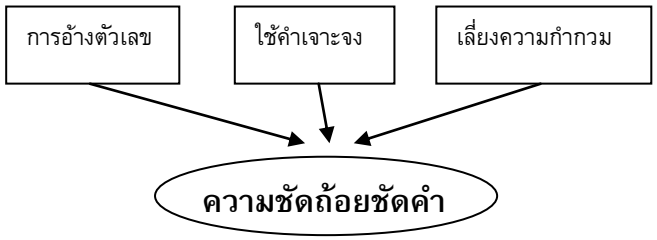

ภาพที่ 8 ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความชัดถ้อยชัดคำ

1) การอ้างตัวเลข

การอ้างตัวเลข เพื่อบอกปริมาณ วัน เวลา สถานที่ ถือว่าทำให้การสื่อด้วยภาษามีความเจาะจง ชัดถ้อยชัดคำ และมีความเที่ยงตรง ไม่คลุมเครือ เช่น *ในปีพ.ศ. 2549* มีความชัดถ้อยชัดคำมากกว่า *ประมาณทศวรรษที่แล้ว* *มีคนร้อยละ 51. 45 ไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอนี้* มีความชัดถ้อยชัดคำมากกว่า *มีคนประมาณกึ่งหนึ่งไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอนี้*

2) การใช้คำเจาะจง

คำเจาะจง (specific word) หมายถึงคำที่มีความหมายเฉพาะชัดเจน ไม่ใช่คำทั่วไป หรือคำจำกลุ่ม เช่น *ผู้หญิง* มีความหมายเจาะจงกว่า *คน* และ *ผู้หญิงสาว* ก็มีความหมายเจาะจงกว่า *ผู้หญิง* *ปลาจาระเม็ด* *ปลากระพง* *ปลาเก๋า* *ปลาสำลี* เป็นคำเจาะจง แต่คำว่า *ปลาทะเล* หรือ *ปลา* เป็นคำที่มีความหมายทั่วไป การใช้คำเจาะจงทำให้เกิดความชัดถ้อยชัดคำ

3) การหลีกเลี่ยงความกำกวม

ลักษณะทางภาษาอีกประการที่ทำให้เกิดความชัดถ้อยชัดคำ คือ การหลีกเลี่ยงความกำกวม ประโยคที่กำกวม คือประโยคที่มีความหมายสองนัย ซึ่งทำให้ผู้รับสารตีความต่างกันไป เป็นลักษณะที่ทำให้ภาษาไม่มีความชัดถ้อยชัดคำ ตัวอย่างความกำกวมมีดังนี้

(22) *เจลอาบน้ำขวดไวน์ 750ML Ebou ผลิตจากสารสกัดไวน์แดง ช่วยผ่อนคลาย ทำให้ผิวกายเนียนนุ่ม ขาวกระจ่างใส*

ข้อความนี้มีความกำกวม ความหมายแรกคือสารสกัดไวน์แดงช่วยให้เกิดความผ่อนคลาย ทำให้ผิวกายเนียนนุ่ม ขาวกระจ่างใส ความหมายที่สอง คือ เจลอาบน้ำทำให้เกิดผลเช่นนั้น ข้อความเช่นนี้ทำให้ภาษาไม่มีความชัดถ้อยชัดคำ

คุณลักษณะความซื่อสัตย์ (honesty)

ความซื่อสัตย์ หมายถึงความรับผิดชอบที่ผู้พูดหรือผู้เขียนต้องตระหนักตลอดเวลาว่าจะต้องเสนอทุกอย่างโดยไม่ดัดแปลงหรือตกแต่งข้อมูลให้เป็นอย่างที่ต้องการ ตลอดจนการสรุปข้อความของตนเองและของผู้อื่นอย่างไม่บิดเบือน คุณลักษณะความซื่อสัตย์แสดงโดย 1) การอ้างอิงแหล่งที่มาของสารสนเทศ หรือข้อมูลอย่างถูกต้อง และ 2) การไม่สรุปเกินจริง ดังภาพที่ 9

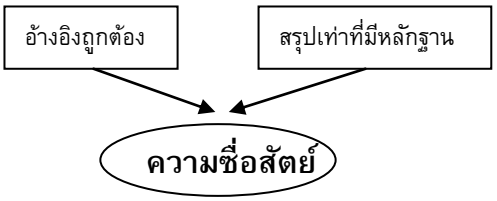

ภาพที่ 9 ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความซื่อสัตย์

1) การอ้างอิงที่ถูกต้อง

การอ้างอิงที่ถูกต้อง คือการบอกว่านำสารสนเทศมาจากที่ใด หรือจากใคร เป็นการแสดงความรับผิดชอบ และในขณะเดียวกันก็เป็นการให้เกียรติแก่เจ้าของความคิด ข้อมูล หรือผลงาน การนำผลงานของคนอื่นมาโดยไม่อ้างอิง เป็นการลักลอกผลงานผู้อื่น (plagiarism) การอ้างอิงที่เป็นที่รู้จักกันดี คือการระบุชื่อของเจ้าของผลงานที่ผู้เขียนนำมากล่าวไว้ในผลงานของตน และต้องให้รายละเอียดไว้ด้วยในรายการอ้างอิง หากการอ้างอิงทำแบบไม่เป็นระบบหรือชัดเจนถูกต้องก็จะถือว่ามีเจตนาลักลอกผลงานผู้อื่นเช่นกัน

นอกจากนั้นการอ้างอิงยังรวมถึงการระบุแหล่งที่มาของข้อมูล และการระบุชื่อผู้เสนอสารสนเทศ เช่น การบอกชื่อผู้อ่านข่าว ชื่อผู้ดำเนินรายการ เป็นต้น เหล่านี้ถือว่าเป็นตัวบ่งชี้ความซื่อสัตย์ในการใช้ภาษาเช่นกัน

2) การสรุปเท่าที่มีหลักฐาน

การสรุปเท่าที่มีหลักฐาน หมายถึงการตีความ ย่อความ สรุปความตรงตามหลักฐานหรือข้อมูลที่มี ไม่จินตนาการเพิ่ม หรือเติมแต่งประเด็นเพิ่มขึ้นเอง การทำเช่นนั้นถือว่าไม่ซื่อสัตย์

คุณลักษณะความปิดบังอำพราง (concealing)

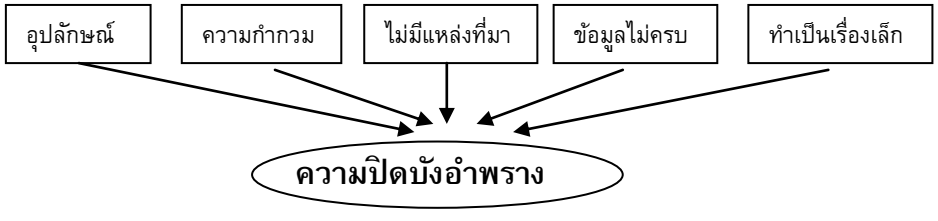

ภาพที่ 10 ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความปิดบังอำพราง

ความปิดบังอำพราง หมายถึง การใช้ภาษาเพื่อปิดบัง หรือลวงให้เข้าใจไปทางอื่น หรือซ่อนข้อมูลบางประการไว้ กลวิธีทางภาษาที่สะท้อนถึงคุณลักษณะการปิดบังอำพราง มี 5 ประการดังแสดงในภาพที่ 10 ได้แก่ 1) การใช้อุปลักษณ์ 2) การใช้ประโยคกำกวม 3) การไม่ระบุแหล่งที่มาหรือผู้กระทำอย่างชัดเจน 4) การให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน และ 5) การทำให้ดูเป็นเรื่องเล็ก

1) การใช้อุปลักษณ์

อุปลักษณ์คือการพูดถึงสิ่งหนึ่งโดยใช้คำเปรียบเป็นอีกสิ่งหนึ่ง เช่น

(23) *โพลล์เผยรัฐบาล<u>สอบผ่าน</u>ผลงาน 6 เดือน* (เปรียบการเป็นที่ยอมรับเหมือนการสอบผ่าน)

(24) *จุดประเด็นกู้คะแนนนิยม <u>โหมโรง</u>เลือกตั้งผู้ว่าฯกทม.*(เปรียบการเตรียมการเลือกตั้งเหมือนการโหมโรงในการแสดง)

การใช้อุปลักษณ์เป็นการเลี่ยงไม่พูดตรงๆ ถือเป็นการปิดบังอำพรางความคิดที่แท้จริงไว้ข้างใน

2) การใช้ประโยคกำกวม

ประโยคกำกวมทำให้ภาษามีคุณลักษณะปิดบังอำพราง ครงข้ามกับคุณลักษณะความชัดถ้อยชัดคำที่กล่าวข้างต้น ตัวอย่างประโยคกำกวม เช่น

(25) *บริการซ่อมบำรุงรถจักรยานยนต์ฮอนด้าของท่านให้พร้อมใช้งาน ฟรี เปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่อง น้ำมันเฟืองท้าย เปลี่ยนหัวเทียน ไส้กรองอากาศ ฟรี เช็คสภาพเครื่องยนต์พร้อมใช้งาน*

ตัวอย่างนี้มีความกำกวมซึ่งเกิดจากการปรากฏของคำว่า “ฟรี” ทำให้ไม่ชัดเจนว่าสิ่งใดคือสิ่งที่ฟรี ผู้รับสารอาจตีความได้ว่าสิ่งที่ฟรีคือการบริการซ่อมบำรุงรถจักรยานยนต์ฮอนด้า การเปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่อง น้ำมันเฟืองท้าย ฯลฯ หรือ การเช็คสภาพเครื่องยนต์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทุกประการที่กล่าวมาร่วมกัน ลักษณะของภาษาเช่นนี้แสดงการปิดบังอำพราง

3) การไม่ระบุแหล่งที่มาอย่างชัดเจน

การไม่ระบุข้อมูลให้ชัดเจน โดยการใช้คำสรรพนาม *เขา* การใช้ประโยค *มี* ก็เป็นตัวบ่งชี้การปิดบังอำพราง เช่น

(26) *<u>เขา</u>ว่ากันว่ากินปลาแล้วฉลาด* (การใช้คำว่า เขา ทำให้ไม่รู้ชัดเจยว่าใครเป็นคนกล่าว)

(27) *<u>มีข่าวอีกกระแสว่า</u> รัฐสภาอาจลงมติอนุมัติแผนรัดเข็มขัดมูลค่า 2.8 หมื่นล้านยูโร* (การใช้ประโยค “มี” เป็นการกล่าวเลื่อนลอย โดยไม่ระบุว่าแหล่งข่าวให้ชัดเจน)

4) การให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน

การให้ข้อมูลขาดๆวิ่นๆ หรือไม่เต็มที่ ก็บ่งชี้ความปิดบังอำพราง เช่น

(28) *จากผลการทดลองใช้จริงในกลุ่มผู้ใช้ 109 ท่านเห็นผลได้อย่างชัดเจนภายใน 3 สัปดาห์*

การให้จำนวน แต่ไม่ระบุให้เต็มที่ว่าเป็นจำนวนทั้งหมด หรือบางส่วน เป็นการแสดงเจตนาปิดบังอำพราง

5) การทำให้ดูเป็นเรื่องเล็ก

การใช้คำที่ทำให้ข้อความสื่อความว่าเป็นเรื่องเล็ก ไม่ยาก ก็เป็นการปิดบังอำพราง พบมากในภาษาสื่อ ประเภทโฆษณา เช่นคำที่ขีดเส้นใต้ในตัวอย่างข้างล่างนี้

(29) ช่วยขจัดขนอย่างง่ายดาย เพียงแค่ทาบริเวณขนที่ต้องการกำจัด

(30) แค่เสียเวลาเพียงไม่กี่นาที

คุณลักษณะความสั้นกระชับ (conciseness)

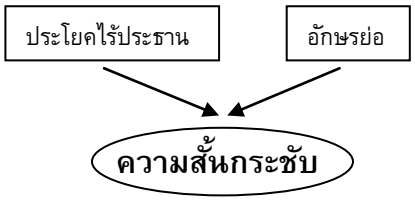

ภาพที่ 11 ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความสั้นกระชับ

ความสั้นกระชับ หมายถึง การให้ข้อมูลที่สั้น กะทัดรัดแต่ครอบคลุมใจความสำคัญทั้งหมด ใช้เมื่อต้องสื่อสารสู่คนในวงกว้างในระยะเวลาอันรวดเร็ว ลักษณะเด่นทางภาษาที่สะท้อนถึงคุณลักษณะความสั้นกระชับ ได้แก่ 1) การใช้ประโยคไร้ประธาน และ 2) การใช้อักษรย่อ

1) การใช้ประโยคไร้ประธาน

ลักษณะนี้กล่าวไปแล้วข้างต้นในฐานะตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นวัตถุวิสัย แต่ในที่นี้ประโยคไร้ประธานทำให้ข้อความสั้นกระชับ ไม่เยิ่นเย้อ

2) การใช้อักษรย่อ

การใช้อักษรย่อ เช่น *พ.ศ. สปช. คสช.* ช่วยลดความยาวของข้อความ นำไปสู่ความสั้นกระชับ

คุณลักษณะความเป็นอัตวิสัย

ความเป็นอัตวิสัย มีความหมายตรงข้ามกับความเป็นวัตถุวิสัย หมายถึง ความไม่เป็นกลาง ความเอนเอียง ความมีอคติ การตัดสิน หรือการแสดงออกขึ้นอยู่กับความรู้สึกส่วนตัว คุณลักษณะความเป็นอัตวิสัยมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือการใช้คำแสดงอารมณ์ความรู้สึก

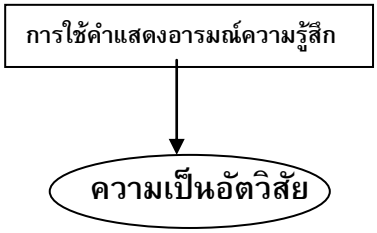

ภาพที่ 12 ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นอัตวิสัย

ตัวอย่างคำแสดงอารมณ์ความรู้สึก เช่น

(31) *ส่วนที่จังหวัดพังงามีเหตุน่าสลด*
(32) *มือปืนจ่อยิงที่ศีรษะของเหยื่ออย่างโหดเหี้ยม*
(33) *ฮือฮาแฝด 3 ครั้งแรกเมืองคอน*

คุณลักษณะการโน้มน้าว (persuasion)

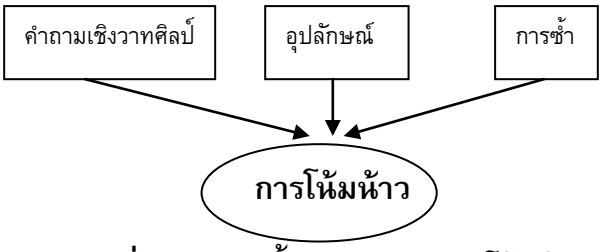

ภาพที่ 13 ตัวบ่งชี้คุณลักษณะการโน้มน้าว

โน้มน้าว มีความหมายตามพจนานุกรมว่า “ชักชวนให้เห็นดีเห็นงามหรือให้โอนอ่อนตาม” (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 599) ดังนั้น คุณลักษณะการโน้มน้าวของภาษาจึงหมายถึง ลักษณะการใช้ภาษาที่ผู้ส่งสารมีจุดประสงค์ที่จะจูงใจให้ผู้รับสารเห็นดีเห็นงาม โอนอ่อน หรือคล้อยตามสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการ โดยอาศัยกลวิธีทางภาษาแบบต่างๆ ได้แก่1) คำถามเชิงวาทศิลป์ 2) อุปลักษณ์ 3) การซ้ำ

1) คำถามเชิงวาทศิลป์

คำถามเชิงวาทศิลป์ (rhetorical question) หมายถึงคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ กล่าวคือ ผู้พูดกล่าวด้วยรูปประโยคคำถาม คือใช้คำแสดงการถาม เช่น *หรือ หรือไม่ หรือเปล่า ไหม อะไร ใคร ไหน ทำไม ยังไง/อย่างไร* ในประโยค โดยที่แท้จริงแล้วไม่ได้มีเจตนาถาม เช่น

(34) *พี่น้องเชื่อไหมครับ กว่าจะเอารถพยาบาลเข้ามาได้หลายชั่วโมง*
(35) *แล้วผมก็มาเป็นรัฐบาลต่างกันตรงไหนครับ กระบวนการก็มีแค่นี้*

2) อุปลักษณ์

ลักษณะนี้ได้กล่าวแล้วข้างต้นในฐานะเป็นตัวบ่งชี้คุณลักษณะการปิดบังอำพราง แต่ในหัวข้อนี้อุปลักษณ์บ่งชี้คุณลักษณะการโน้มน้าวด้วย เพราะทำให้ภาษาที่สื่อไปฟังดูน่าประทับใจ ส่งผลให้ผู้ฟังคล้อยตามได้ง่ายขึ้น เช่นการใช้คำว่า *พ่อ* เพื่อหมายถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นอุปลักษณ์ที่ประชาชนประทับใจ รู้สึกอบอุ่นว่าประชาชนไทยทั้งหมดมีพ่อคนเดียวกัน โน้มน้าวให้เกิดความรัก ความสามัคคีได้

3) การซ้ำ

การซ้ำ (repetition) หมายถึง การที่ผู้พูดมีความพยายามที่จะใช้ภาษาในลักษณะของการเน้นย้ำหลาย ๆครั้งในข้อความที่ต้องการจะสื่อสาร โดยมีการเน้นย้ำคำและวลีอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ มีการกล่าวซ้ำคำหรือกลุ่มของคำที่มีโครงสร้างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน

(36) *ต้องมีคนโกรธ ต้องมีคนแค้น โดยธรรมชาติ*

(37) *ผมไม่อยากเห็นพี่น้องประชาชนไทยเข้าใจผิด ผมไม่อยากเห็นพี่น้องประชาชนได้รับข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ผมไม่อยากให้พี่น้องประชาชนแม้แต่คนเดียว กลุ่มเดียว โกรธหรือเกลียด*

คุณลักษณะความเป็นปึกแผ่น (solidarity)

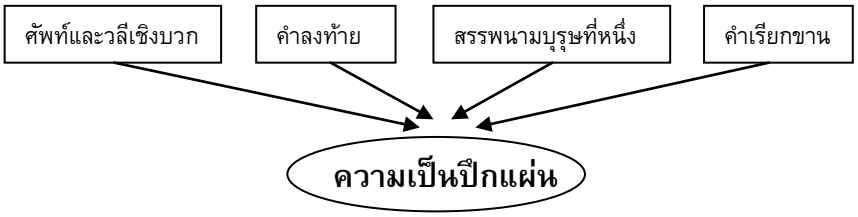

ภาพที่ 14 ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นปึกแผ่น

ความเป็นปึกแผ่น หมายถึงความสัมพันธ์แน่นแฟ้นระหว่างคนทีมีความรู้สึกร่วมกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีอุดมการณ์เหมือนกัน มีแนวความประพฤติปฏิบัติเหมือนกัน ความเป็นปึกแผ่นมักเกิดจากการเป็นสมาชิกของชมรมหรือสังคมเดียวกัน และมักเกิดระหว่างคนที่มีสถานภาพทางสังคมเท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตาม ความเป็นปึกแผ่นอาจเกิดระหว่างคนที่มีสถานภาพไม่เท่าเทียมกันก็ได้ แต่ต้องเป็นกรณีที่คนที่มีสถานภาพสูงกว่าใช้ภาษาที่ทำให้เห็นว่าตนลดตัวลงมาตนเท่าเทียมกับคนที่มีสถานภาพต่ำกว่า ดังตัวอย่างคลาสสิกเรื่องการใช้สรรพนามคำเรียกขานในภาษายุโรปที่คนที่มีสถานภาพไม่เท่าเทียมปรับการใช้สรรพนามให้เท่ากัน (Brown and Gilman 1960) ลักษณะเด่นทางภาษาที่บ่งชี้ความเป็นปึกแผ่นในภาษาไทย ได้แก่ 1) คำศัพท์และวลีเชิงบวก 2) คำลงท้าย 3) สรรพนามบุรุษที่หนึ่ง 4) คำเรียกขาน ดังแสดงในภาพที่ 14

1) คำศัพท์และวลีเชิงบวก

ลักษณะหนึ่งที่เป็นตัวบ่งชี้ความเป็นปึกแผ่น คือการใช้คำศัพท์และวลีเพื่อสร้างความรู้สึกเชิงบวก ได้แก่การใช้คำกริยา *ขอ, ขออนุญาต* เพื่อแสดงการถ่อมตัวลงของผู้พูดและสร้างความรู้สึกเชิงบวกให้แก่ผู้ฟัง ทำให้เกิดความเป็นปึกแผ่น

(38) *ผม<u>ขอ</u>เรียกร้องว่า สื่อสารมวลชนทุกแขนงต้องระมัดระวังในเรื่องของการจัดสรรเวลาต่างๆให้เหมาะสม*

(39) *<u>ขออนุญาต</u>แจ้งให้ทราบว่า รัฐมีนโยบายให้ประชาชนออมเงิน*

2) คำลงท้าย

คำลงท้าย คือคำที่เติมข้างท้ายประโยคโดยไม่เป็นส่วนประกอบของโครงสร้างประโยค คำลงท้ายส่วนใหญ่สื่อความหมายด้านทัศนภาวะ เช่น *ซะ (เสีย) เถอะ นะ หน่อย* ฯลฯ และมีที่บอกสถานภาพชาย-หญิง และแสดงความสุภาพด้วย การใช้คำลงท้ายบอกสถานภาพทำให้เกิดความสุภาพ ซึ่งแสดงความถ่อนตนของผู้พูด แต่ในขณะเดียวกันคำลงท้ายบอกทัศนภาวะทำให้เกิดความเป็นกันเอง นำไปสู่ความเป็นปึกแผ่นระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ดังตัวอย่าง (40), (41)

(40) *ฆ่าตัดตอนกำลังจะมาอีกแล้ว เพราะฉะนั้นถ้าใครกลัวตายเลิก<u>ซะเถอะ</u> แต่ไม่ใช่ตำรวจฆ่า<u>นะ</u> คุณจะฆ่ากันเอง*

(41) *วันนี้ที่เดินทางมาที่นี่ ก็มีท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมาด้วย ช่วยเขยิบขึ้นมา<u>หน่อย</u> <u>ครับ</u> เดี๋ยวมองไม่เห็น<u>นะครับ</u>*

3) สรรพนามบุรุษที่หนึ่ง

การใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งทำให้เกิดความเป็นส่วนตัว ซึ่งสร้างความใกล้ชิดระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง และนำไปสู่ความเป็นปึกแผ่น โดยเฉพาะสรรพนามบุรุษที่หนึ่งที่รวมผู้ฟังด้วย ดังตัวอย่างข้างล่างนี้ (คำสรรพนามบุรุษที่หนึ่ง คือคำที่ขีดเส้นใต้)

(42) *<u>เรา</u>ควรภูมิใจในวัฒนธรรมของ<u>เรา</u>*

(43) *<u>ผม</u>อยากจะให้<u>พวกเรา</u>ได้เห็นภาพแล้วจะได้เข้าใจ*

4) คำเรียกขาน

คำเรียกขาน คือคำหรือวลีที่ใช้เรียกบุคคลที่ผู้พูดต้องการพูดด้วย เป็นคำที่อยู่ข้างหน้าประโยค และไม่เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างประโยค เช่น *อาจารย์ครับ คุณรัชนี ท่านผู้ฟังที่เคารพ น้อง แต้ว ต๋อย* ฯลฯ การใช้คำเรียกขานเป็นการให้เกียรติแก่ผู้ฟัง ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดี และเป็นการกระชับความสัมพันธ์ นำไปสู่ความเป็นปึกแผ่น ดังตัวอย่าง (44), (45)

(44) *<u>พี่น้อง+ที่เคารพรัก</u> แม้ว่าผมจะได้กล่าวถึงงานจำนวนมากที่เราจำเป็นจะต้องทำต่อไป แต่เราคงไม่ได้เริ่มต้นจากศูนย์ครับ*

(45) *<u>ผู้นำองค์กรท้องถิ่น ผู้นำองค์กรชุมชน และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน</u> วันนี้ถือเป็นครั้งที่สอ งที่...*

คุณลักษณะความเบี่ยงบัง (hedging)

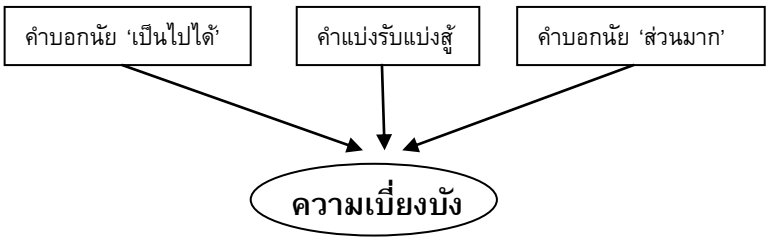

ภาพที่ 15 ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเบี่ยงบัง

ความเบี่ยงบัง เป็นคุณลักษณะที่เกิดจากการที่ผู้เขียนเลี่ยงที่จะพูดสิ่งที่ไม่แน่ใจ โดยลดความรุนแรง ความตรงไปตรงมาของข้อความลง หรือแสดงออกทางภาษาอย่างไม่เต็มที่ มีความคลุมเครือ และแอบซ่อนนัยบางประการไว้ ความเบี่ยงบังไม่เหมือนกับความปิดบังอำพราง ที่กล่าวข้างต้น กล่าวคือ ความเบี่ยงบังทำเพื่อให้เห็นความไม่แน่ใจของผู้พูดหรือผู้เขียน ส่วนความปิดบังอำพราง ทำเพื่อลวงผู้ฟังหรือผู้อ่านให้เข้าใจผิด และผลประโยชน์ก็จะตกแก่ผู้พูดหรือผู้เขียน ความเบี่ยงบังมีตัวบ่งชี้ คือ 1) คำบอกนัย 'เป็นไปได้' 2) คำแบ่งรับแบ่งสู้ 3) คำบอกนัย 'ส่วนมาก' ตามภาพที่ 15

1) คำบอกนัย 'เป็นไปได้'

คำบอกนัย 'เป็นไปได้' คือคำที่แสดงความหมายเป็นนัยว่าเหตุการณ์ที่ประโยคสื่อความนั้นมีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดจริง การสื่อเป็นนัยถึงความเป็นไปได้ เป็นเพราะผู้พูดไม่แน่ใจว่าสิ่งที่พูดจะเป็นจริงร้อยเปอร์เซ็นต์หรือไม่ คำที่เป็นตัวบ่งชี้ได้แก่ คำว่า *โอกาส* และ *แนวโน้ม* ดังตัวอย่าง

(46) *สารเคมีทำให้มี**โอกาส**ที่เซลล์จะเป็นมะเร็งมากขึ้น*

(47) *การฝึกซ้อม มี**แนวโน้ม**ทำให้อัตราการเต้นของหัวใจขณะพักลดลง*

จะสังเกตได้ว่าหากตัดคำว่า *โอกาส* และ *แนวโน้ม* ออก ความหมายเชิงนัยว่าเป็นไปได้จะหมดไปทันที ทำให้ความหมายของประโยคมีความตายตัวมากที่สุดในแง่ความจริง การใช้คำบอกนัย 'เป็นไปได้' จึงทำให้เกิดการเบี่ยงบัง

2) คำแบ่งรับแบ่งสู้

คำแบ่งรับแบ่งสู้ หมายถึงคำที่สื่อความหมายในเชิงที่ผู้พูดไม่แน่ใจกับสิ่งที่พูด จึงพูดแบบ "เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง" คำที่เป็นตัวบ่งชี้ ได้แก่ *อาจ สามารถ น่า มัก คง บาง* ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(48) *อาการปวดท้องในช่วงเวลาที่มีประจำเดือน **อาจ**เริ่มปวดเมื่อใกล้ๆ จะมี ประจำเดือน หรือปวดขณะมีประจำเดือน*

(49) *การออกกำลังกายแบบแอโรบิก หรือที่มีการกระโดด **สามารถ**เพิ่มมวลกระดูกได้*

(50) *จากประวัติไม่สามารถบอกได้ชัดเจนว่า**น่า**จะรุนแรงหรือไม่ เพียงใด*

(51) *การตั้งชื่อเรื่อง**มัก**ตั้งตามชื่อตัวละครเอกฝ่ายชาย เช่น ขุนช้างขุนแผน รามเกียรติ์ ลิลิตพระลอ*
(52) *มาตรฐานข้างต้น**คง**จะได้รับการประเมินว่า จะนำไปใช้ได้จริงและเหมาะสม กับสภาพท้องถิ่นต่าง ๆ ในประเทศไทย*
(53) *ใน**บาง**ราย ต้องได้รับการรักษา เช่น การหยุดเลือดด้วยการส่องกล้อง การ อุดหลอดเลือดบริเวณที่มีเลือดออก*

3) คำบอกนัย 'ส่วนมาก'

คำบอกนัย 'ส่วนมาก' หมายถึงคำที่สื่อความหมายว่าสิ่งที่กล่าวเป็นความจริงกับหลายกรณี หรือเป็นความจริงในภาวะทั่วไปเมื่อไม่มีอะไรที่ผิดปรกติเกิดขึ้น แต่ถ้ามีปัจจัยพิเศษเกิดขึ้นคำกล่าวก็จะไม่เป็นความจริง การเบี่ยงบังทำนองนี้เป็นการป้องกันตัวเองของผู้พูดในกรณีไม่มั่นใจกับคำกล่าวหรือข้อสรุปของตน คำบอกนัย 'ส่วนมาก' ได้แก่ *ส่วนใหญ่* และ *โดยทั่วไป* ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

(53) *ผู้ป่วยที่เป็นไวรัสตับอักเสบเรื้อรัง<u>ส่วนใหญ่</u>ไม่จำเป็นต้องใช้ยารักษา เพราะเป็นระยะที่สงบ*
(54) *<u>โดยทั่วไป</u> ยาในกลุ่มนี้จะสามารถเปิดเส้นเลือดได้ผลในราว 50-70%*

ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นการใช้คำที่บ่งชี้ความเบี่ยงบังในภาษา และเป็นที่น่าสนใจว่าคุณลักษณะความเบี่ยงบังน่าจะมีความเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความซื่อสัตย์ ซึ่งคุณลักษณะทั้งสองประการนี้เป็นคุณลักษณะเด่นของภาษาวิชาการ

คุณลักษณะของภาษากฎหมาย ภาษาวิชาการ ภาษาสื่อ และภาษาการเมือง

จากผลการวิเคราะห์วัจนลีลาของทำเนียบภาษากฎหมาย ภาษาการเมือง ภาษาสื่อ และภาษาวิชาการ ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงไว้อย่างละเอียดในรายงานของโครงการย่อย 1-4 และจากแบบจำลองคุณลักษณะทางวัจนลีลากับตัวบ่งชี้ทางภาษาที่แสดงข้างต้น (ดูภาพที่ 1-15) ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์แบบจำลองคุณลักษณะของทำเนียบภาษาแต่ละประเภท ทั้งนี้โดยอาศัยผลการประเมินจากความถี่ของการปรากฏสูงในอันดับ 1 และ 2 ซึ่งแสดงด้วยตัวหนาในตารางที่ 1 แบบจำลองนี้จะทำให้เห็นภาพลักษณ์ของทำเนียบภาษาแต่ละประเภท อีกทั้งยังให้ความรู้ใหม่ที่กระจ่างชัดว่าวิธภาษาที่คนทั่วไปรู้สึกว่าแตกต่างกันนั้น แตกต่างกันด้วยคุณสมบัติใด ตามที่แสดงในภาพที่ 16-19

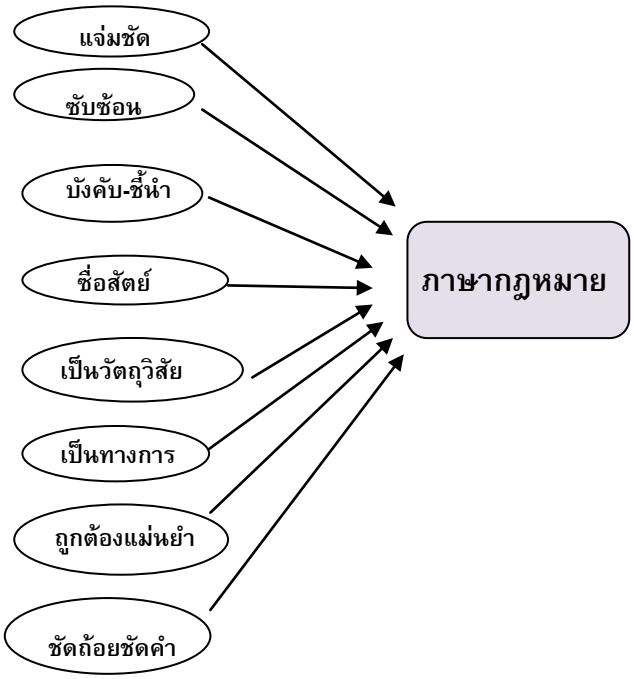

ภาพที่ 16 คุณลักษณะของภาษากฎหมาย

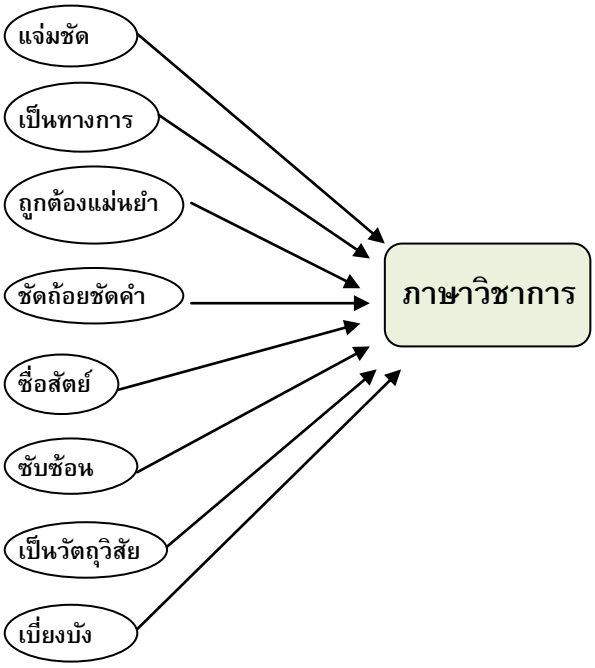

ภาพที่ 17 คุณลักษณะของภาษาวิชาการ

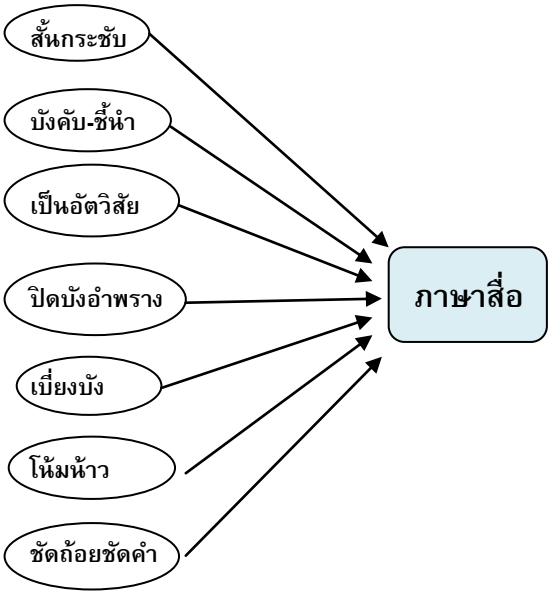

ภาพที่ 18 คุณลักษณะของภาษาสื่อ

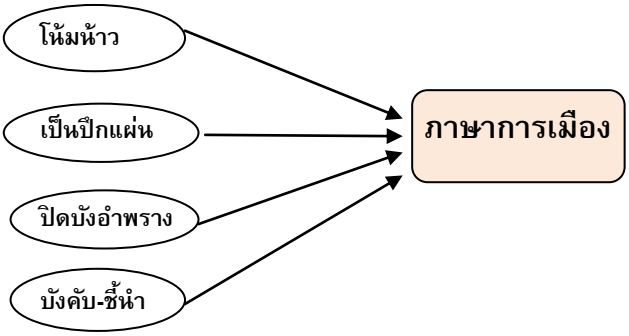

ภาพที่ 19 คุณลักษณะของภาษาการเมือง

ลำดับความสำคัญของคุณลักษณะในภาษาแห่งอำนาจ

จากแบบจำลองคุณลักษณะของทำเนียบภาษาแต่ละประเภท พร้อมผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณที่ทำให้ตัดสินได้ว่าคุณลักษณะใดมีความเด่นมากที่สุดในทำเนียบภาษาใด และสามารถสังเคราะห์ภาพความสัมพันธ์ของภาษาแห่งอำนาจทั้ง 4 ภาษาได้ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลำดับความสำคัญของคุณลักษณะใน 4 ทำเนียบภาษา[1]

คุณลักษณะ	ทำเนียบภาษาเปรียบเทียบกันในแง่คุณลักษณะ
ความซับซ้อน	**กฎหมาย = วิชาการ** > สื่อ = การเมือง
การบังคับ-ชี้นำ	**กฎหมาย > สื่อ** > การเมือง > วิชาการ
ความแจ่มชัด	**วิชาการ > กฎหมาย** > สื่อ = การเมือง
ความเป็นวัตถุวิสัย	**กฎหมาย > วิชาการ** > การเมือง > สื่อ
ความเป็นทางการ	**วิชาการ > กฎหมาย**
ความถูกต้องแม่นยำ	**วิชาการ > กฎหมาย** > สื่อ > การเมือง
ความชัดถ้อยชัดคำ	**วิชาการ > กฎหมาย** > สื่อ > การเมือง
ความซื่อสัตย์	**วิชาการ > กฎหมาย** > สื่อ > การเมือง
ความเบี่ยงบัง	**วิชาการ > สื่อ** > การเมือง > กฎหมาย
ความสั้นกระชับ	**สื่อ**
ความเป็นอัตวิสัย	**สื่อ > การเมือง**
ความปิดบังอำพราง	**สื่อ > การเมือง** > วิชาการ >กฎหมาย
ความโน้มน้าว	**การเมือง > สื่อ** > วิชาการ >กฎหมาย
ความเป็นปึกแผ่น	**การเมือง > สื่อ** > วิชาการ >กฎหมาย

เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบทำเนียบภาษาทั้ง 4 ประเภทตามคุณลักษณะ จะเห็นความเหมือนและความแตกต่างได้ชัดเจน และสามารถแบ่งทำเนียบภาษาทั้ง 4 ออกเป็นสองกลุ่ม ซึ่งอยู่คนละขั้วกัน คือ กลุ่ม วิชาการ-กฎหมาย และ กลุ่ม สื่อ-การเมือง ทั้งนี้โดยพิจารณาจากความถี่ในการปรากฏของตัวบ่งชี้คุณลักษณะในแต่ละทำเนียบภาษา (ดูรายละเอียดในรายงานโครงการย่อยที่ 1-4) ซึ่งในที่นี้ประเมินว่าทำเนียบภาษาที่คุณลักษณะใดมีความเด่นเป็นลำดับ 1 และ 2 จะถือว่ามีความใกล้เคียงกันมากจนอาจอนุโลมว่ามีคุณลักษระร่วมกัน เช่น ในด้านความแจ่มชัด ภาษาวิชาการเด่นมากกว่าภาษากฎหมาย และในด้านความเป็นวัตถุวิสัย ภาษากฎหมายเด่นกว่าภาษาวิชาการ ก็จะอนุโลมว่ามีคุณลักษณะเด่นร่วมกันทั้งสองประการ ด้วยหลักคิดเช่นนี้จึงจัดทำเนียบภาษาเป็นกลุ่มใหญ่ 2 กลุ่มได้ ดังแสดงในตารางที่ 2 และ 3

[1] เครื่องหมาย > หมายความว่าคุณลักษณะตามที่ระบุปรากฏมากกว่าในทำเนียบภาษาถัดไป เครื่องหมาย = หมายความว่ามีพอๆกัน และในช่องที่ไม่มีการระบุทำเนียบภาษา หมายความว่า ไม่พบคุณลักษณะที่ระบุ หรือคุณลักษณะนั้นๆไม่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 2 คุณลักษณะของภาษาวิชาการ-กฎหมาย

คุณลักษณะ	**ทำเนียบภาษาเปรียบเทียบกันในแง่คุณลักษณะ**	
	[-บังคับ-ชี้นำ]	[+บังคับ-ชี้นำ]
	[+เบี่ยงบัง]	[-เบี่ยงบัง]
[ซับซ้อน]	**ภาษาวิชาการ**	**ภาษากฎหมาย**
[แจ่มชัด]		
[เป็นวัตถุวิสัย]		
[เป็นทางการ]		
[ถูกต้องแม่นยำ]		
[ชัดถ้อยชัดคำ]		
[ซื่อสัตย์]		

ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าภาษาวิชาการและภาษากฎหมายมีความคล้ายคลึงกันมากดังจะเห็นได้ว่ามีคุณลักษณะร่วมกันถึง 7 คุณลักษณะ ที่แสดงในคอลัมน์ที่หนึ่ง ซึ่งหากกล่าวพรรณนาโดยรวมง่ายๆ ก็คือเป็นภาษากลุ่มเอาจริงเอาจัง ที่ผู้เขียนต้องใช้ความระมัดระวังและทักษะเป็นพิเศษ ภาพที่คนทั่วไปมองภาษาวิชาการ กับภาษากฎหมายคือเป็นภาษาที่ยาก แต่ชัดเจน ไม่เอนเอียง เป็นทางการ ถูกต้อง เที่ยงตรงและซื่อสัตย์ เชื่อถือได้ อย่างไรก็ตามทำเนียบภาษาทั้งสองประเภทก็มิได้เหมือนกันไปทุกประการ แต่มีลักษณะต่างกันแบบคนละขั้วบางประการ ดังแสดงโดยคุณลักษณะที่ตรงข้ามกัน 2 ประการ กล่าวคือ ภาษาวิชาการไม่มีการบังคับ-ชี้นำแต่มีการเบี่ยงบัง ส่วนภาษากฎหมายไม่มีการเบี่ยงบัง แต่มีการบังคับ-ชี้นำ

ในทำนองเดียวกัน ภาษาสื่อและภาษาการเมืองก็จัดอยู่ในกลุ่มเดียวกันได้ ดังแสดงในตารางที่ 3 เพราะมีความคล้ายคลึงกันมาก โดยมีคุณลักษณะร่วมกัน 4 ประการ แต่ก็มีความแตกต่างกันอยู่ 1 ประการ คือภาษาสื่อต้องมีความสั้นกระชับ แต่ภาษาการเมืองไม่ต้องมี

ตารางที่ 3 คุณลักษณะของภาษาสื่อ-การเมือง

คุณลักษณะ	**ทำเนียบภาษาเปรียบเทียบกันในแง่คุณลักษณะ**	
	[+สั้นกระชับ]	[-สั้นกระชับ]
[เป็นอัตวิสัย]	**ภาษาสื่อ**	**ภาษาการเมือง**
[ปิดบังอำพราง]		
[โน้มน้าว]		
[เป็นปึกแผ่น]		

นอกจากจะจัดทำเนียบภาษาเป็น 2 กลุ่มหรือ 2 ขั้วตรงข้ามกันดังแสดงข้างต้น ยังเป็นที่สังเกตได้ว่า เราสามารถจัดกลุ่มย่อยรองลงมาอีกได้ ซึ่งถึงแม้อาจเห็นได้ไม่ชัดเท่ากลุ่มใหญ่ดังกล่าว แต่ก็มีความน่าสนใจ กล่าวคือ ภาษากฎหมายรวมกลุ่มกับภาษาสื่อได้ในแง่มีคุณลักษณะการบังคับ-ชี้นำ เหมือนกัน ถึงแม้อาจจะมีระดับของอำนาจบังคับต่างกันก็ตาม ส่วนภาษาวิชาการกับภาษาสื่อก็มีคุณลักษณะร่วมกันประการหนึ่ง คือ ความเบี่ยงบัง ซึ่งแม้วัตถุประสงค์อาจต่างกันก็ตาม ดังแสดงในตารางที่ 4 และ 5

ตารางที่ 4 คุณลักษณะของภาษากฎหมาย-สื่อ

คุณลักษณะ	**ทำเนียบภาษาเปรียบเทียบกันในแง่คุณลักษณะ**	
[บังคับ-ชี้นำ]	**ภาษากฎหมาย**	**ภาษาสื่อ**

ตารางที่ 5 คุณลักษณะของภาษาวิชาการ-สื่อ

คุณลักษณะ	**ทำเนียบภาษาเปรียบเทียบกันในแง่คุณลักษณะ**	
[ความเบี่ยงบัง]	**ภาษาวิชาการ**	**ภาษาสื่อ**

“อำนาจ” ในภาษา

ทำเนียบภาษาที่เลือกมาศึกษาล้วนเป็นภาษาแห่งอำนาจ แต่อำนาจที่ว่านี้เป็นอย่างไร แบบจำลองเรื่องคุณลักษณะกับทำเนียบภาษาที่แสดงข้างต้นนำไปสู่แนวคิดใหม่ที่ว่าคุณลักษณะในภาษาทั้ง 4 ประเภท สามารถนำไปสู่การตีความคุณสมบัติทางสังคมของแต่ละทำเนียบภาษา และคุณสมบัติทางสังคมก็นำไปสู่การสรุปภาพลักษณ์ที่ปรากฏต่อสาธารณะซึ่งในที่สุดผลการตีความจะสามารถนำเราไปสู่ความเข้าใจว่าอำนาจในทำเนียบภาษาดังกล่าวมีลักษณะอย่างไร ภาพที่ 20 แสดงแนวการสังเคราะห์แบบจำลองคุณสมบัติ ภาพลักษณ์ และอำนาจในภาษาแห่งอำนาจ

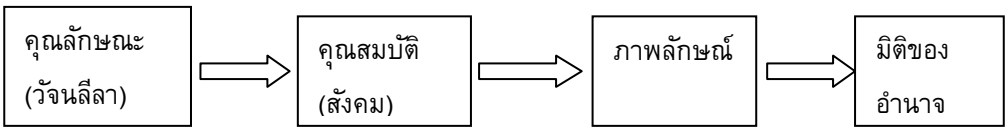

ภาพที่ 20 แบบจำลองแนวการสรุปอำนาจในภาษา

คุณสมบัติทางสังคม หมายถึงลักษณะของทำเนียบภาษาที่พิจารณาจากมุมมองของสังคม เป็นคุณสมบัติที่เกิดจากคุณลักษณะของทำเนียบภาษา **ภาพลักษณ์** เป็นการตีความจากคุณสมบัติทางสังคมอีกทีหนึ่ง ส่วน**มิติของอำนาจ** หมายถึงลักษณะของอำนาจในด้านต่างๆ

ภาพที่ 21 ข้างล่างนี้ ซึ่งมี 6 ตอน เป็นผังที่สังเคราะห์ขึ้นเพื่ออธิบายว่าอำนาจในภาษาเกิดขึ้นอย่างไร

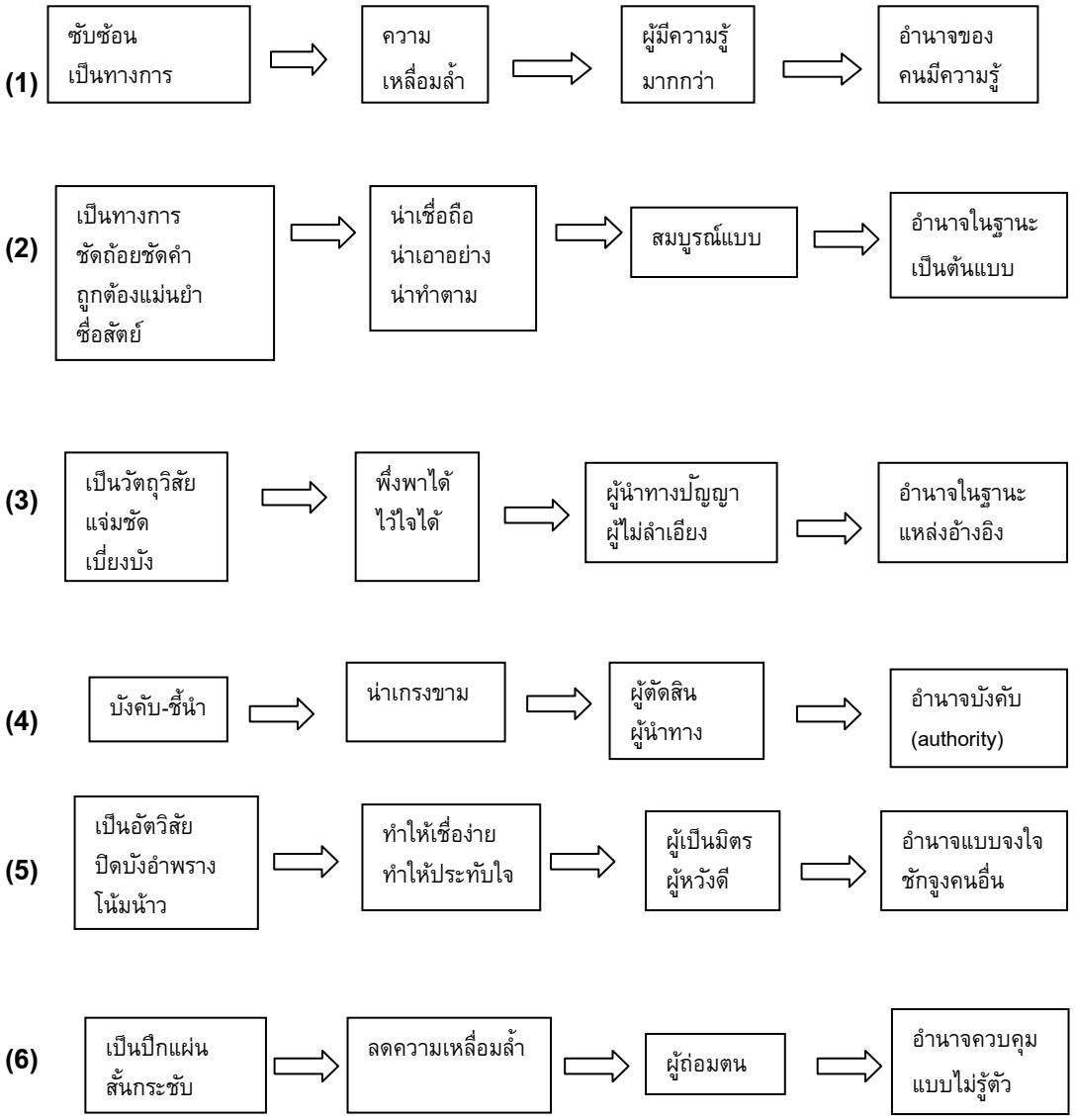

ภาพที่ 21 (1-6) จากคุณลักษณะของวัจนลีลาไปสู่อำนาจในสังคม

(1) ทำเนียบภาษาที่มีคุณลักษณะซับซ้อนและเป็นทางการ ซึ่งได้แก่ภาษาวิชาการและภาษากฎหมาย เป็นภาษาที่สร้างความเหลื่อมล้ำในสังคม คือทำให้เกิดช่องว่างระหว่างคนมีความรู้กับคนไม่มีความรู้ เพราะคนมีความรู้เท่านั้นที่สามารถเข้าถึงหรือเข้าใจภาษากฎหมายและภาษาวิชาการที่ซับซ้อนและเป็นทางการ ภาพลักษณ์ของภาษากฎหมายและภาษาวิชาการ จึงเป็นภาพของคนมีความรู้มากกว่าคนส่วนใหญ่ ดังนั้นจึงมีอำนาจเหนือคนไม่มีความรู้

(2) คุณลักษณะความเป็นทางการ ความชัดถ้อยชัดคำ ความถูกต้องแม่นยำ และความซื่อสัตย์ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของภาษาวิชาการและภาษากฎหมายทำให้ทำเนียบภาษาทั้งสองนี้มีคุณสมบัติ

น่าเชื่อถือ น่าเอาอย่าง น่าทำตาม อันทำให้เกิดภาพลักษณ์ความสมบูรณ์แบบ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าภาษาวิชาการ และภาษากฎหมายมีอำนาจในฐานะเป็นต้นแบบให้สังคม ผู้ใดหรือสิ่งใดที่เป็นที่ยอมรับว่าเป็นต้นแบบก็จะมีอำนาจโดยอัตโนมัติ เพราะมีอิทธิพลต่อสังคมในทางที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้

(3) ภาษาที่มีคุณลักษณะความเป็นวัตถุวิสัย ความแจ่มชัด ซึ่งได้แก่ภาษาวิชาการและภาษากฎหมาย มีคุณสมบัติเป็นที่ไว้ใจได้ พึ่งพาได้ เพราะเป็นกลาง การแสดงให้เห็นว่าทุกคำกล่าวชัดเจน เป็นกลางจึงนำไปสู่ภาพลักษณ์ของผู้นำทางปัญญาที่ไม่ลำเอียง ดังนั้นภาษากฎหมายและภาษาวิชาการจึงมีอำนาจในฐานะเป็นแหล่งอ้างอิงของสังคม

อนึ่ง ภาษาวิชาการมีคุณลักษณะความเบี่ยงบังด้วย ซึ่งคุณลักษณะนี้ยิ่งทำให้ภาษาวิชาการพึ่งพาได้ เพราะเป็นกลไกให้ภาษาวิชาการสะท้อนความจริงมากที่สุด ส่วนใดหรือความคิดใดที่อาจไม่เป็นจริงตามที่กล่าวก็มีการยอมรับแบบซื่อตรงและแสดงไว้เช่นนั้น คุณลักษณะนี้ทำให้ภาษาวิชาการมีความตรงไปตรงมากมากที่สุด ไม่มีการบิดเบือน หรือไม่ระมัดระวังคำกล่าว ภาษาวิชาการจึงมีอำนาจเป็นแหล่งอ้างอิงของสังคมด้วยคุณลักษณะนี้ด้วย

(4) คุณลักษณะบังคับ-ชี้นำ ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของภาษากฎหมายและภาษาสื่อ ทำให้สังคมมองว่ามีคุณสมบัติน่าเกรงขาม และมีภาพลักษณ์ของผู้ตัดสินและผู้นำทาง จึงมีอำนาจ (power) แบบ *อำนาจบังคับ* (authority) ซึ่งเป็นอำนาจตามหน้าที่ หรืออำนาจที่ได้รับการสถาปนา

อนึ่ง เป็นที่น่าสนใจว่าคุณลักษณะบังคับ-ชี้นำทำให้ภาษากฎหมายและภาษาสื่อมีส่วนเหมือนกัน ในขณะที่ภาษาวิชาการไม่มีคุณลักษณะนี้เลย ตามหลักฐานในงานวิจัยนี้ แสดงว่าภาษาวิชาการมีอำนาจควบคุมสังคมด้วยวิธีอื่น ไม่ใช่ด้วยอำนาจบังคับ

(5) คุณลักษณะความเป็นอัตวิสัย ความปิดบังอำพราง และความโน้มน้าว ทำให้ภาษาการเมืองและภาษาสื่อมีคุณสมบัติน่าประทับใจ น่าเชื่อ และมีภาพลักษณ์ของผู้เป็นมิตร ผู้หวังดี อำนาจของภาษาสื่อและภาษาการเมืองจึงเป็นอำนาจที่จงใจชักจูงเพื่อเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมของคนสังคม โดยไม่ต้องบังคับ แต่เป็นการโน้มน้าวให้เชื่อโดยความเต็มใจ ซึ่งความเป็นอัตวิสัยก็มีอิทธิพลในการโน้มน้าวใจด้วย ต่างจากอำนาจที่มาจากภาษากฎหมายซึ่งเป็นอำนาจบังคับ และอำนาจของภาษาวิชาการที่เกิดจากความศรัทธาของสังคม

(6) คุณลักษณะความเป็นปึกแผ่น เป็นคุณลักษณะเด่นภาษาการเมืองและภาษาสื่อ ความสั้นกระชับเป็นคุณลักษณะเด่นของภาษาสื่อ โดยรวมแล้วทั้งสองคุณลักษณะนี้ น่าจะทำให้มีคุณสมบัติทางสังคมในเชิงลดความเหลื่อมล้ำ ทำให้เกิดความเท่าเทียม ทำให้ภาษาสื่อ และภาษาการเมืองมีภาพลักษณ์ของผู้ถ่อมตน เข้ากับชาวบ้านได้ อำนาจของภาษาสื่อและภาษาการเมืองจึงเป็นอำนาจที่ควบคุมคนแบบไม่ให้รู้ตัว

สรุป

ทำเนียบภาษาที่มีอำนาจในสังคมเรียกว่า ภาษาแห่งอำนาจ งานวิจัยนี้ศึกษาภาษาแห่งอำนาจ 4 ประเภท ได้แก่ ภาษากฎหมาย ภาษาวิชาการ ภาษาสื่อ และภาษาการเมือง ผลการวิเคราะห์ลักษณะเด่นทางภาษาของแต่ละทำเนียบภาษาดังกล่าวทำให้สามารถกำหนดคุณลักษณะสำคัญของแต่ละทำเนียบภาษาได้ ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวยังทำให้สามารถตีความและสรุปความหมายของ “อำนาจ” ในภาษาได้ ภาพที่ 22 แสดงแบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอำนาจ

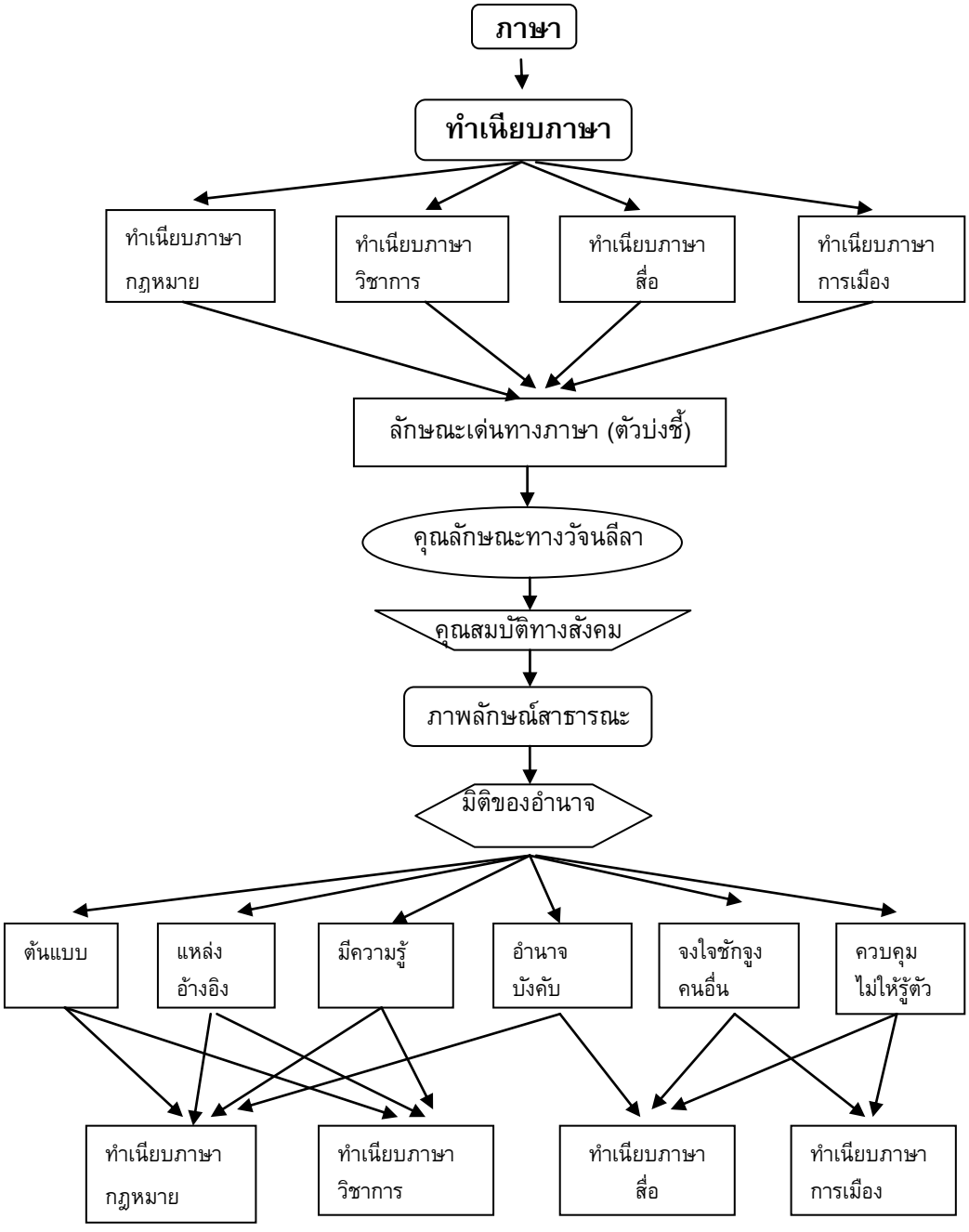

ภาพที่ 22 แบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอำนาจ

ภาพข้างต้นอาจดูเรียบง่าย แต่ทุกคนควรตระหนักว่าการใช้ภาษาจริงๆมีความซับซ้อนมากกว่าที่แสดงในภาพ กล่าวคือ อาจมีการซ้อนเหลื่อมกัน เช่นภาษาสื่อบางชนิดอาจมีลักษณะเป็นภาษาวิชาการ หรือในทางตรงข้ามภาษาวิชาการที่หนักไปในทางประชาสัมพันธ์ก็จะมีลักษณะคล้ายภาษาสื่อ ภาษาสื่อกับภาษาการเมืองก็มิได้เหมือนกันทุกประการอย่างที่แสดงในภาพ เช่น ภาษาสื่อมักมีความสั้นกระชับ แต่ภาษาการเมืองไม่มีคุณลักษณะนี้ ถึงแม้ว่าภาษาทั้งสองจะมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน ดังนั้นจึงต้องคำนึงถึงการแปรภายในประเภทเดียวกันด้วย อย่างไรก็ตาม แบบจำลองนี้น่าจะเป็นประโยชน์ในแง่ที่ทำให้คนไทยเข้าใจว่าภาษามีอำนาจได้อย่างไร นอกจากนั้น ยังช่วยให้คนในสังคมตระหนักรู้และไม่ตกเป็นเหยื่อของการใช้อำนาจในภาษาอย่างจงใจเพื่อตักตวงผลประโยชน์จากผู้อื่น

รายการอ้างอิง

กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี. 2550. แลลึกในใจหญิง การวิพากษ์สถานภาพตัวละครหญิงของวรรณคดีไทยในละครเวที. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย* ปีที่ 27 ฉบับที่ 3 หน้า 219-234.

คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2551. *การใช้ภาษาไทย 1*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จุฑาทิพย์ อุมะวิชนี. 2541. *สหวิทยาการมนุษยศาสตร์: มิติแห่งมนุษย์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ช.ชาคริต. 2553. *เรื่องเล่าชาวหลังวัง (วังบูรพาภิรมย์) ตอนหลังวัง ความหลังแห่งความเริงรมย์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ทรงยศ แววหงษ์. 2551. *ประวัติศาสตร์อาหรับและกำเนิดอิสลาม*. สมุทรปราการ: มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

ปกรณ์ วิชยานนท์. 2548. *เครื่องมือทางการเงินรุ่นใหม่และผลกระทบต่อนโยบายเศรษฐกิจ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ฝ่ายการวิจัยนโยบายเศรษฐกิจส่วนรวม มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

ประวิตร พิศาลบุตร. 2554. เวชปฏิบัติสำหรับโรคสิวในเด็ก ตอนจบ: ตัวอย่างกรณีศึกษาผู้ป่วยโรคสิวในเด็ก. *วารสารคลินิก*. ปีที่ 27 ฉบับที่ 1 หน้า 36-41.

พงศ์ศักดิ์ สังขภิญโญ. 2547. *สารนิเทศทางมนุษยศาสตร์*. พิมพ์ลักษณ์, นครศรีธรรมราช: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

พระมหาสนอง ปจฺโจปการี. 2553. *มนุษย์กับสังคม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศิลปศาสตร์. 2546. *แหล่งสารสนเทศทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และวิทยาศาสตร์*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มัย ตะติยะ. 2555. *งานสร้างสรรค์จิตรกรรมภาพคนเหมือนบุคลากร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รุจน์ เลาหภักดี. 2555. *ผลของโปรแกรมการออกกำลังกายด้วยไม้พลองที่มีต่อความสามารถทางการเคลื่อนไหวและทักษะทางสังคมของเด็กกลุ่มออทิสติก สเปคตรัม*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไรน์โฮลด์ กริมม์, เอเบอร์ฮาร์ด เลมแมต, เอกวิทย์ ณ ถลาง. 2545. *ว่าด้วยวัฒนธรรมและการวิจารณ์: วิวาทะกับเจตนา นาควัชระ*. นครปฐม: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วรพร ภู่พงศ์พันธุ์ (บรรณาธิการ). 2557. *วารสารสมาคมประวัติศาสตร์* ฉบับที่ 36. กรุงเทพฯ: สมาคมประวัติศาสตร์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี

วริสรา จันทรัฐ. 2556. *ความสัมพันธ์ระหว่างระบบเกียรติยศในภาษากับระบบปริชานของผู้พูดภาษาญี่ปุ่น ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ*. วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรินรัตน์ วงษ์ลี. 2550. *การถ่ายภาพด้วยนิวตรอนโดยใช้แผ่นบันทึกภาพนิวตรอน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศศิธร ธาตุเหล็ก. 2541. *ทัศนคติของคนในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการพูดภาษาไทยปนภาษาอังกฤษ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ศิริพร ศิริกาญจนโกวิทและถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร์. 2551. การศึกษาเปรียบเทียบผลของการเดินแบบหนักสลับเบาและแบบต่อเนื่อง ที่มีต่อสุขสมรรถนะของหญิงสูงอายุ. *วารสารวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ* ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 หน้า 20-29.

ศุภการ สิริไพศาล. 2549. นโยบายเศรษฐกิจและปัจจัยแห่งความสำเร็จของระบบทุนในประเทศสิงคโปร์. *ปาริชาต*. ปีที่ 19 ฉบับที่ 1 (เมษายน – กันยายน 2549) หน้า 32-43.

ศุภลักษณ์ พรกุลวัฒน์. 2539. *พัฒนาการดำเนินธุรกิจและการธำรงเอกลักษณ์ธุรกิจแบบจีน: กรณีศึกษาสองตระกูล*. กรุงเทพฯ: สาขามานุษยวิทยา คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุทธิรา ว่องพาณิชย์เจริญ. 2540. *การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยของนักจัดรายการวิทยุภาคเอฟ.เอ็ม ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุพรรณี ธรากุลและคณะ. 2550. ความเชื่อเกี่ยวกับการปฏิบัติตนและการบริโภคอาหารภายหลังคลอดบุตรของสตรีไทยในเขตชนบท. *วารสารสาธารณสุขศาสตร์* ฉบับกันยายน – ธันวาคม 2550 ปีที่ 37 ฉบับที่ 3.

สุรพล ปธานวนิช. 2550. *การวัดสำหรับการบริหารและการวิจัยด้านนโยบายสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภิรมย์ สีดาคำ. 2550.*มนุษย์กับสังคม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

อเนก นาวิกมูล. 2542. *วังบ้านฐานถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงดาว.

Bailey, S. 2006. *Academic Writing: A Handbook for International Students. (*2nd edition). London: Routledge.

Biber, Douglas. 1988. *Variation across Speech and Writing*. Cambridge: Cambridge University Press.

Biber, D., S. Johansson, G. Leech, S. Conrad and E. Finegan. 1999. *Longman Grammar of Spoken and Written English*. Harlow: Pearson Education.

Çakır, Hamide. 2011. *Forms of Constructing Scientific Knowledge and Encoding Writer's Stance in Turkish and English Research Article Abstracts*. Doctoral dissertation, Dokuz Eylül University.

Chafe, Wallace. 1982. Integration and involvement in speaking, writing, and oral literature. In TANNEN, D. *Spoken and Written Language: Exploring Orality and Literacy*. (pp. 35-53). Norwood: Ablex.

George, Johnny Earl. 2011. *Politeness in Japanese Sign Language (JSL): Polite JSL Expression as Evidence for Intermodal Language Contact Influence*. PhD dissertation, University of California, Berkeley.

Gillett, Andy. 2015. Features of academic writing. *Using English for Academic Purposes A Guide for Students in Higher Education*. www.uefap.com/writing/feature/accurate.htm [Retrieved 15 July 2015.]

Halliday, M.A.K. 1989. *Spoken and Written Language*. Oxford: Oxford University Press.

Hatim, Basil. 1997. *Communication across Culture: Translation Theory and Contrastive Text Linguistics*. Exeter: University of Exeter Press.

Hatim, Basil and Ian Mason. 1997. *The Translator as Communicator*. London and New York: Routledge.

Holes, C. 1995. *Modern Arabic: Structures, Functions and Varieties*. London/New York: Longman.

Law, Daniel Aaron. 2011. *Linguistic Inheritance, Social Difference, and the Last Two Thousand Years of Contact among Lowland Mayan Languages*. PhD dissertation, University of Texas at Austin.

O' Hanlon, Fiona. 2012. *Lost in Transition? Celtic Language Revitalization in Scotland and Wales: The Primary to Secondary School Stage*. PhD thesis, University of Edinburgh.

Prasithrathsint, Amara. 1985. *Change in the Passive Constructions in Written Thai during the Bangkok Period*. Ph.D. dissertation, University of Hawaii.

Prasithrathsint, Amara. 1988. Change in the passive constructions in Standard Thai from 1802 to 1982. *Language Sciences*, 10.2: 363-393.

Prasithrathsint, Amara. 1992. The adversative passive in Tai Nuea: Evidence of language contact and implications for a theory of language change. *Pan-Asiatic Linguistics: Proceedings of the Third International Symposium on Language and Linguistics*, Vol. II.

Prasithrathsint, Amara. 2001. The establishment of the neutral passive and the persistence of the adversative passive in Thai. *MANUSYA: Journal of Humanities* 4.2: 77-78.

Prasithrathsint, Amara. 2003. A typological approach to the passive in Thai. *MANUSYA: Journal of Humanities, Special Issue No. 6: Thai from Linguistics Perspectives*: 1-17.

Prasithrathsint, Amara. 2004. *The Adversative Passive Marker as a Prominent Areal Feature of Southeast Asian Languages*. Papers from the Eleventh Annual Meeting of Southeast Asian Linguistics Society 2001, edited by Somsonge Burusphat. Tempe, Arizona: Arizona State University, Program for Southeast Asian Studies, Monograph Series Press.

Prasithrathsint, Amara. 2005. *Causatives with Passive Meanings in Languages without Passives*. Paper presented at the Sixth International Conference on Linguistic Typology (ALT VI), Padang, Indonesia, July 21-25, 2005.

Prasithrathsint, Amara. 2006a. Development of the /thuuk/ passive marker in Thai. Passivization and Typology: Form and Function. Proceedings of the Workshop on Passive at the 20th Scandinavian Conference of Linguistics, University of Helsinki (Jan. 2004), edited by Werner Abraham and Larisa Leisio [Typological Studies in Language]. Amsterdam: John Benjamins.

Prasithrathsint, Amara. 2006b. Controversial Constructions in Thai Grammar: Relative Clauses Constructions, Complement Clauses Constructions, Serial Verb constructions, and Passive Constructions. *Research Monograph*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.

Quirk, Randolph, S. Greenbaum, G. Leech, and J. Svartvik. 1985. A Comprehensive Grammar of the English Language. London: Longman.

Scott, Cheryl M. and Sharon L. Stokes. 1995. Measures of Syntax in School-Age Children and Adolescents. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools* Vol. 26: 309-319.

Smith, Ellen Louise. 2015. *A Grammar of Papapana, with an Investigation into Language Contact and Endangerment*. PhD thesis, University of Newcastle, Australia.

Stålhammar, B. 2006. *Musical Identities and Music Education*. Aachen: Shaker Verlag.